



ЎЗБЕК
АДАБИЁТИ БЎСТОНИ

ЎЗБЕК АДАБИЁТИ БЎСТОНИ





АЛИШЕР НАВОИЙ ТОПМАДИМ



ҒАЗАЛЛАР

Тошкент
Ғафур Ғулом номидаги
Адабиёт ва санъат нашриёти
1988

Ўз I
H14

**ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ
ҲАМИД СУЛАЙМОНОВ НОМИДАГИ ҚЎЛЁЗМАЛАР
ИНСТИТУТИ**

Таҳрир ҳайъати;

Азиз Қаюмов, Абдулла Орипов, Абдуқодир Ҳайитметов, Бегали
Қосимов, Жамол Камол, Натан Маллаев, Алибек Ғустамов,
Омон Матжон, Суйиша Ғаниева

Масъул муҳаррир: Ваҳоб Раҳмонов
Тузувчи: Марям Раҳматуллаева

Навоий, Алишер.

Топмадим: Ғазаллар/ (Таҳрир ҳайъати: Қаюмов А.
ва бошқ. Масъул муҳарр. В. Раҳмонов; Кириш сўзи М.
Раҳматуллаеваники). — Т. Адабиёт ва санъат нашриёти,
1988. — 784 б. — (Ўзбек адабиёти бўстони).

Сарл. олдида: ЎзССР ФА Ҳ. Сулаймонов номидаги
Қўлёзмалар институти.

«Топмадим» номли ушбу тўпламга Алишер Навоийнинг севги, дўстлиги,
тўғрилиқ ва покликни тараннум этувчи турли жанрдаги асарларидаги наму-
налар киртилди. Улар китобхонларимизни буюк мутафаккир шоиримиз-
нинг пок маънавий олами ва ғўзал, ранг-баранг образлар дунёси билан
йпада яқинроқ ошно этади деган умиддамиз.

Навоий А. Друга я не пашел: Газели,

Ўз I

Н 4702570100—23
М352(04)—88 1—88

© Ғафур Ғулом номидаги
Адабиёт ва санъат нашриёти,
1988-й.

ISBN 5—635—00023—1

РЦБ УЎСБ
Ч. № 240059

Буюк ўзбек шоири Алишер Навоий беш дostonни ўз ичига олган улкан «Хамса», аруз вази сирларини баён этувчи «Мезон ул-авзон», эски ўзбек тилидан сабоқ берувчи «Муҳокамат ул-луғатайн» ҳамда «Назм ул-жавоҳир», «Насойим ул-муҳаббат», «Вақфия», «Тарихи мулуки Ажам» ва ҳаёти тажрибаларининг хулосалари каби яратилган «Маҳбуб ул-қулуб» каби асарлари қатори тўрт йирик девонни ўзида жамлаган «Ҳазойин ул-маоний» помли лирик полотнонинг ҳам яратувчисидир.

Навоий бутун ҳаёти давомида лирик шеърлар ижод этади. Шарқ шеъриятининг барча жанрларини юксак маҳорат билан янги тараққиёт босқичига кўтарди. Шоир лирик ижодиёти инсоннинг мураккаб ҳис-туйғуси ва руҳий кечималарини, унинг орзу-ниятларини, истак ва интилишларини, ҳаёт воқеа-ҳодисаларига мупосабатини, табиат кўрки ва ундан баҳрамандлик кабиларни юксак сапъаткорона муҳаббат билан бадий ифодалайди. Шуинг учун ҳам Навоий шеърларининг умри абадийдир. Унинг шеърларп халққа ҳамроҳ, ҳамдам, ҳамдарддир. Ҳозирги кунимизгача шоир шеърлари халқ куйлари, классик мақомларда кишиларга завқ бағишламоқда.

Созапдаларимиз шоир шеърларига янги-янги куй басталамоқдалар.

Навоий жуда улкан ва ғоят бой лирик хазина яратган шоир. У «Ҳазойин ул-маоний» (1492—1498) лирик мажмуасини яратгунга қадар ўзи икки девон — «Бадойиъ ул бидоя» («Илк гўзалликлар» 1470—1480) ва «Наводир ун-ниҳоя» («Беҳад нодирликлар» 1482—1487) ни тузган эди. Мазкур девонларнинг энг нодир, Навоий барҳаёт даврида кўчирилган қўлёзма нусхаларининг, бизгача етиб келганлиги жуда катта илмий аҳамиятга эгадир.

Маълумки, Навоий лирик поэзия тараққиётига ўзига хос жуда улкан ҳисса қўшган даҳодир. У лириканинг ўзигача бўлган мавзу доирасини бекиёс кенгайтди. Ижтимоий ҳаёт масалаларининг турли-туман қирраларини мавзу қилиб олди.

Покиза, самимий севги ва севгида садоқат, ҳижрон аламлари, вафо ва дўстлик аҳди, шафқат ва меҳр, халққа, ватанга муқаб-

бат, инсонпи севиш, халқлар дўстлиги, инсоф ва адолат меҳнат-севардик, ҳунар ўрганиш, илм-маърифат эгаллаш ва уни халқ хизматиға қўйиш, одоб ва тавозу, ҳалоллик ва саховат, тўғрилиқ, табиат ипъомидан ўриили баҳраманд бўлиш, ҳиммат, саховат ва қаноат, юрт типч-осудалиги, мамлакат ободонлиғи, халқнинг маъмур ҳаёт тарзи масалалари шоир шеъриятиға мавзу бўлиб кириб келди.

Навий шеъри ҳаёт таропаси, инсон шарафи, инсон улуғворлиги, инсон гўзаллиги, инсон қадр-қимматиға мадҳиядир.

Оламу одам фидоиг ўлсунки борсен, эй ҳабиб,
Сен гараз инсондин, ар оламдин инсондур гараз.

Инсон ҳаётипинг моҳияти, мезопи, мазмуни унинг жамиятга, кишиларга, ўзига қилган яхшилиги, яхши хизмати бўлмоғи лозим. Комил инсон яхши фазилат эгаси, илм-ҳунар эгаси бўлмоғи, унинг фазилати ва касб-ҳунари, илмидап эл баҳраманд бўлишп керак:

Қамол эт касбким, олам уйинди
Саиға фарз ўлмағай ғамнок чиқмоқ.
Жаҳондин нотаом ўтмак биайнинг
Эрур ҳаммомдин нопок чиқмоқ.

Инсон умри боқий эмас, лекип яхшилиқ билап яшаган инсоннинг номи боқийдир:

Бу гулшан ичраки йўқтур бақо гулиға сабот,
Ажаб саодат эрур чиқса яхшилиқ била от.

Муаммо жанрида ёзилган бу байтда мутафаккир шоир кишиларни эзгуликка даъват этади. У инсонларни халққа, опа ватапга садоқатли, меҳрли бўлишга чорлайди. Халқ бахти-саодати ҳар бир киши иқболи, унинг рапжи ҳар бир шахс рапжидан ортиқ:

Юз жафо қилса манга бир қатла фарёд айламан,
Элга қилса бир жафо, юз қатла фарёд айларам.

Лекин шоир яшаган даврда реал ҳаёт воқеа-ҳодисалари унинг орзуларининг акси эди. Ўзаро феодал урушлар, зулм-зўравонлик, илм-маърифат аҳлининг хорликда, жаҳолат намояндаларининг эса варбофларга бурканиб роҳату фароғатда куп мечиришларининг шоҳиди бўлган шоир изтиробга тушади. Хуқмдорларни тотувликка, инсофга чорлайди:

Олам аҳлн билнингизким, иш эмас душманлик,
Ер ўлунг бир-бирингизгаким, эрур ёрлиғ иш!

Бирок шоир яшаган даврда у орау қилган давр аҳлини топини маҳол эди. У мадҳига шеърлар битган кошил инсон замонасининг асосий гуруҳ ва табақалари орасида ҳам топилиганича худ шунинг учун дейди:

Орзу қилднн вафо аҳлин кўрай деб—топинадн,
Хоҳ зоҳид, хоҳ фосиқ, хоҳ сойил, хоҳ шоҳ...

Бу кун аҳли жаҳондин ҳаста хотирмен, жаҳондин ҳам,
Дема аҳли жаҳон бирла жаҳон, биллаҳки, жондин ҳам...

Парим бўлса, учиб қочсам улустин то қанотим бор,
Қанотим куйса учмоқдин, югурсам то ҳаётим бор,

Навойнинг лирик қаҳрамони тушқунликка тушмайди, халқ маффаатини бир дақиқа унутмайди, унинг маъмурлиги, фаровонлиги учун курашади, халқ шодлигига қувониб, унинг изтиробидан қайгуради.

Шоир бадбиш зоҳидларга, риёкор, ҳийлакор шайхларга қарши ўтқир, аччиқ сўз билан курашади. Уларнинг жоҳиллиги, тамагирлиги, иккиюзламаликлариини қаттиқ қоралайди, улардан нафратланади.

Навой шеърлари инсон ҳаётининг турли томонларини ўз ичига қамраб олган дедик. Чип инсонийликка зид бўлган иллатлар — такаббурлик, ялқовлик, ёлгончилик, фирибгарлик, жоҳиллик, бахиллик, очкўзлик, фитна-фужур, ичкиликбозлик, аччиқ сўзчилик, подоплик, хушомадгўйлик, шошма-шошарлик, одобсизлик, баднафслик, ўринсиз шуҳрат учун мол-дупё сочиш, амалидан фойдаланиб халққа жабр қилиш ҳолларини тапқид қиладики, булар ҳаммавақт ҳам ўз тарбиявий аҳамиятига эга:

Қимки махлуқ хизматиға камар
Чуст этар, яхшироқ ушалса бели.
Қўл қовуштурғунча бу авлодур
Қи, анинг чиқса эғни, синса али.
Чун хушомад демакка бошласа, кош
Қим тутулса дами, кесилса тили.

Навой шеърлари жамланган мазкур тўпламга шопринг кўпроқ ҳаёт сабоқларидан хулосалар чиқариб, ўзининг олам ва одам ҳақидаги маърифий, ижтимоий-фалсафий қарашларини бадий ифода этган, замони замон аҳли тўғрисидаги мушоҳадаларининг асосий этилган шеърларини киритишга ҳаракат этдик. Тўпламга шопрининг «Наводир ун-ниҳоя» девонидаги ғазал кўпроқ ҳамда «Хавойин ул-маоний» девонларидаги ғазал, мухаммас, мусаддас, мусамман, қитъа, рубоий, чистон, фардларидан танлаб берилди.

Навоний лирик мероси Совет даврида бир неча марта chop этилди ва ўз ворислари — кенг китобхонлар оммасига тақдим этилди. Улар турли хрестоматия ва антологияларда — 1941, 1948, 1959 йиллари, алоҳида тўпламларда 1940, 1948, 1963, 1965 йиллари ва тўла академик нашрда 1959, 1960 йиллари chop этилган. Тўпламни нашрга тайёрлашда девопларнинг Ҳамид Сулаймон нашридан фойдаланилди. Умидвормики бу улуг зотнинг ушбу шеърлари ўқувчиларни яхшиликка, энг олий, энг инсоний орзуларни рўёбга чиқаришга илҳомлантиради, уларни ёрқин йўлларга етаклайди.

МАРЯМ РАҲМАТУЛЛАЕВА

Ғазаллар





Дарди ҳажримга ул икки лаъли хандондур даво,
Ким ўлар, Исо дамию оби ҳайвондур даво.

Не даво Исо дамин ғажм айла, не ҳайвон суйин,
Ҳажр жонин олғап элга васли жонондур даво.

Ишқ аро заъфим давоси шарбат эрмас, эй ҳаким,
Шарбати васл этмайин ҳосил не имкондур даво.

Ҳажр аро дардим давосин ёр мушкил деб эмиш,
Раҳм агар қилса аниг оллида осопдур даво.

Дарддин ғамгип кўнгулда хона қилмиш юз мавод,
Эй қарокўз, дафъига бир неши мужгондур даво.

Зулфи аупнориға боғланган узорип очти ёр,
Зулмати куфр ичра элга нури имондур даво.

Гар мениг бедиллигим дарди давосин истасанг,
Эй Навоий, бу маразга кўнглум олгондур даво.

Ишқ айлади юз оқилу фарзонапи расво,
Не айб агар қилди бу девонани расво.

Расволиғ ўтиға ўзни ўртади баским,
Шамъ этти шабистоп аро парвонани расво.

Оламда не расволиғ экип ушбуки, ҳаргиз
Ишқ айламагай мен турубон ёнапи расво.

Бегонапараст ўлма соғиндурдум ўзумни,
Ўз турғанида айлама бегонапи расво.

Зоҳид мепи расво, деди, лекин ўзи қилди
Май тўқтамайин кўнглига майхонани расво.

Афсона дема соқию қил марҳамат айлаб
Бир май била бу ишқда афсонапи расво.

Расво эса ишқ ичра Навоий, ажаб эрмас,
Ишқ айлади юз оқилу фарзонани расво.

Оразу холингги бир дам кўрмасам, эй дилрабо,
Эйладурменким, кўрунмас кўзума оқу қаро.

Ҳажр аро раъно қадинг нахлин тилармен тенгридиш.
Шомлар шамъ истагандек хайр аҳлидин гадо.

Гар фироқ айёмининг билмон ҳисобин, не ажаб
Қим, юзунг ҳажринда кундуз кеча янглиғдур манго.

Барқ эмас, оламға юз қўймишдур оҳимдин шарар,
Раъд эмас, гардунға чирманмиш фиғонимдин садо.

Бошинг ол, кет ўз пайи вақтингға, эй шайдо кўнгул
Қим, эмассен хаста жоннинг ҳеч дардиға даво.

Неча оқғай кўз ёшим, еткур губорин, эй насим,
Фарзи айн әрур ёшорур кўзга солмоқ тўтиё.

Умр елдек ўтмакин дебсен, магао, эй боғбои
Қим, яқоси чоксиз гул бутмади бу боғ аро.

Ҳон топай дерсен сабуҳидин вале рофилки, субҳ
Чок этиб кўнглак, сенинг ҳолингға тутмиштур азо.

Эй Навойй, хаста кўнглумға мададдур поваки,
Рост андоқким, ваиф элга берур қувват асо.

Кўзунга тани нотавазим фидо,
Равонбахш лаълингга жоним фидо.

Лабинг ранги олинда қоним сабил,
Қадинг жилвасига равоним фидо.

Белу оғзинг олди тану жонниким,
Анга ошкору ниҳоним фидо.

Бағир лаъли, кўз дурри оллингда сарф
Демайким, санга баҳру коним фидо.

Жунун бирла ақлим ғаминг садқаси,
Ки оллингда яхши-ёмоним фидо.

Фано даштида қани оворалиф
Ким, ул сайрга хонумоним фидо.

Навоийдин олдинг кўнгул, жони ҳам
Санга бўлсун, эй дилситоним, фидо.

Дўст бўлмас гар жаҳон аҳлига жон қилсанг фидо,
Душмани жондур агар жону жаҳон қилсанг фидо.

Хаста жонингга балойи жовидондур қотиле
Ким, таманносиға умри жовидон қилсанг фидо.

Эй кўнгул, кўрсанг лабу қаддин, керак шукронаға
Жавҳари жонинг била нақди равон қилсанг фидо.

Деди: келгум сўрғали, эй ишқ, жоним асрағил
Ким, керакким, киргач ул номехрибон, қилсанг фидо.

Умрға йўқ эътимод, эй хаста жон, ўзни керак
Ул кўнгул оромини кўрган замон қилсанг фидо.

Жилва айлар ҳар тараф бир муғбача, эй пири дайр,
Жоним олиб сен бил, они ҳар қаён қилсанг фидо.

Эй Навоий, кош юз жонинг бўлуб, жононадин
Истамай бир васл, борин ройгон қилсанг фидо.

Ҳам рамад теккан кўзунга чашми бедорим фидо,
Ҳам учуқ чиққан лабингга жони афгорим фидо.

Ашқким, андин томар, гирён кўз онинг садқаси,
Қонғаким, мундин чиқар бу чашми хунборим фидо.

Ул кўзу бу лабга умрум боғу гулзориндағи
Иаргису гул барги йўқким, боғу гулзорим фидо.

Кўзу оғзингдин кетарга бору йўқ ошубу ранж
Сабру ишқим садқа, яъниким йўқу борим фидо.

Гар кўнгул оҳу кўзунг оллида лойиқ бўлмаса,
Итларингга бўлсун, эй шўхи ситамкорим, фидо.

Жон агар ширин лабингга ўлгали дархўр эмас,
Айлай алфозинг учун, эй талхгуфторим, фидо.

Ўзлугумнинг қайдидин бир май билан қилдинг халос,
Ваҳ, не дей эй муғ, санга бут бирла зуннорим фидо.

Бода миръотида шоҳид акси зоҳир бўлмади,
Бодау шоҳидқа бўлмай нақд ниндорим фидо.

Эй Навоий, демаким, жону кўнгулни найладинг,
Айладим жавлон қилиб чиққанда дилдорим фидо.

Гул узра хатти мушкип бирла то қилдинг рақам пайдо,
Манга жоп сафҳасида бўлди юз хатти алам пайдо.

Туганлар кўпглум ичра лаззати дардингни билдурди,
Танаъум даст бермас кимсага бўлмай дирам пайдо.

Шафақгун юз ҳилоли қош ила то жилвагар бўлдунг,
Кўзумда бўлди қон зоҳир, қадимда бўлди ҳам пайдо.

Самад қилғоч зуҳур ул навъким асном ўлур маъдум,
Бўлур бутлар бари мабҳут, бўлғач ул сапам пайдо.

Чу айлар жилваи ҳуси ул пари ушшоқ аро, нетгай
Юзип ёшурмаса бўлгон замон мен телба ҳам пайдо.

Не муҳлик водий эрмиш ишқ даштиким, киши анда
Қадам урғоп дам-ўқ кўзга бўлур мулки адам пайдо.

Қўюнг йиғлайки, кўпглумнинг ғубори пастроқ бўлсун
Ки, маъни гард этар поғаҳ ҳавода бўлса пам пайдо.

Оқизғил бода селобини, эй соқийки, ҳижрондин
Кўнгул даштида бўлмиш корвони дарду ғам пайдо.

Навойни чу сўрдунг, эй пари, бир дам таваққуф қил
Ки, ул Мажнун бўлур саҳро юзидин дам-бадам пайдо.

Гулбарг уаа қилмишсён то сабәаи тар пайдо,
Кун кўагусида гўё занг этти асар пайдо.

Лаълинг ғамидии суда гул яфрои келгандек
Ашкимда келур ҳар дам парканд ягигар пайдо.

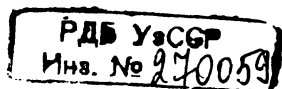
Ҳисмимдин оқиб қони, пайкони аён бўлди,
Шох узра бўлур доим гул кетса самар пайдо.

Ҳон риштасидек эрмас кўаларга белинг маръий,
Чобуклик учун қилдинг боғларға камар пайдо.

Ул зулф саводида ўлдум юзини кўрмай,
Ваҳким, йўқ еди муҳлик шомимға саҳар пайдо.

Даврон ғамидии кўнглум мақбуз зрур, эй соқий,
Басти учун аткайсён ҳам бода магар пайдо.

Қилкида Навоийинг жон шираси музмардур,
Ҳар найдё қачон бўлғай бу навъ шакар пайдо.



Май бирла юзунг тим-тим аҳмарму экин оё?
Ё шуъла аро бир-бир аҳгарму экин оё?

Ҳар сори қулоғингда гавҳарму экин ёхуд
Ҳар жонибида ойпинг ахтарму экин оё?

Рухсоринг уза хайдин юз қатраки, кўргувдунг,
Гул баргида шабнамдин гавҳарму экин оё?

Гунча ичида даврон муҳкам тикан ургондек,
Кўнглум аро ғамзаингдин ханжарму экин оё?

Кўнглум қушиким, қолмиш зулфунг аро саргардон,
Савдо тунида сойир шаппарму экин оё?

Зулф ичра юзи янглиғ офоқни куйдурган
Оҳим тутуни ичра озарму экин оё?

Ҳижропдаму ул маҳваш ағёрға мойилдур,
Ё заҳри фироқ ичра ништарму экин оё?

Жон пардасида ҳарёнким янги туганлардур,
Қатлимға ғалак тузган маҳзарму экин оё?

Эл деса Навоийниким, жавр ила тарк этти
Ишқингии, санга бу сўз боварму экин оё?

Ул ой бу телба била ёрму экин оё?
Замири ичра ғамим борму экин оё?

Бу ким, фироқи ўзумдин хабарсиз этти мени,
Ўви бирорта хабардорму экин оё?

Кўзум тобониғаким шоми васл суртармеи,
Уюбму эркин, бедорму экин оё?

Мен ул тараф боролмон, кўнгул кела олмас,
Менингдек ул дағи беморму экин оё?

Каманди эулфики, очилғач учти имонвм,
Расанму, риштаи зуниорму экин оё?

Бу хирқа бодаға раҳн ўлди, бўлмишам саргум,
Гаравга навбати дасторму экин оё?

Навойй ўалукидин кечти, доғи қўйди қадам,
Бу йўлда амди сабукборму экин оё?

Ер тутар кўнглумда гардуидин жудо бўлгон бало,
Жондадур девона кўнглумдин хато бўлгон бало.

Истамонким ишқ мендин ўзгани қилғай асир,
Ҳеч кишига бўлмасун, ё раб, манго бўлгон бало.

Шод юзланманг балолар бизгаким, бўлмас халоо
Бу кўнгул зипдопи ичра мубтало бўлгон бало.

Васлида рашк ўлтурур, ҳажрида ғам, ваҳким, манга
Васл аро бўлгон балодур, ҳажр аро бўлгон бало.

Ўлтурурлар ҳамдаминг бўлсам, ўлармен бўлмасам,
Бўлмагон, жоно, сенинг бирла бало бўлгон бало.

Носиҳо, ошиқлиғимни манъ қилдинг, билмадинг
Ким, насиҳат бирла дафъ ўлмас қазо бўлгон бало.

Чун балосиз ком йўқ, топмас бақо комин матар
Кимки, они ўртамас оти фано бўлгон бало.

Эй Навоий, токи борди ёр, билдим ҳажр эмиш
Шиддат ичра ҳар балиятдан сиво бўлгон бало.

Миръоти ҳуснуи тийрадур бу оҳи дардолуд аро,
Равшаплиғи мумкин эмас чун шамъ қолди дуд аро.

Бутганга ўхшар дегасен ҳар ён қизил гул узра барг,
Ҳар саридин пайконларинг бу жисми хунолуд аро.

Шоми ғам оҳим дудидур, ул дуд аро ҳар ён шарар,
Билгил нуҳусат анжуми бу шоми қийрандуд аро.

Хай қатрасида ғарқ эрур холинг саводи, ваҳ нетай,
Бир тийра кавкаб фитнаси юз ахтари масъуд аро.

Очтинг чу вулф, ул икки кўз ҳар ён хаданг отмоқ не тонг
Қим, қолмиш икки турки Чин ҳиндуйи номаъдуд аро.

Ул кўй қасди этмишам, эй воиз, ани манъ этиб,
Ҳэр дам дема жаннат сўзин, сўз солмағил мақсуд аро.

Қочса Навоий шайхдин пири муғон сари ие айб
Қим, бор тафовутлар басе мақбул ила мардуд аро.

Кирса ул гул хирмани ағёр ила гулзор аро,
Мен ҳамопо толпикурмен хирман этган хор аро.

Жоиби айглабмеи балолар ичра, ўлсам не ажаб
Ул замонеким, кўрармен ёрни ағёр аро.

Пожуварди вўсма бирла зеб берган қошлариинг
Жилвагар бўлғап ики товус эрур гулзор аро.

Зулфида сарриштаи имон бадалдур куфр ила,
Не тофовут тушса Марям риштаси зупнор аро.

Заъфлиғ жисмимда билгурган тугаплар ҳайъатин
Англа ёндошқан тугаиларнинг шабиҳи тор аро.

Тушти ел кайфиятидан сувға гул яфроғлари,
Йўқса майдин гуллар ўлди зоҳир ул рухсор аро.

Масжид ичраким мени таҳқир қилдинг, эй ғақиҳ,
Кўргасен жоҳимни кирсанг кулбаи хаммор аро.

Май ҳубоби гунбадин базм ичра ул дам доир эт
Ким, шафақ май зоҳир этгай гунбади даввор аро.

Эй Навоий, элга билгил беиаволиғ боиси
Ҳар навоким, зоҳир айларсеп ғиғони зор аро.

Жонда қўйдум чирмағон мактубини ҳижрон аро,
Билмон ул мактубдур ёхуд алифдур жон аро.

Риштаи олики, чирмаб эрди очиб асрадим
Хунфишон кўз рагларидек дийдаи гирён аро.

Нотавон жисмим кўрунди заъфдин ул риштадек,
Баски, булғондим икки кўзумдин оққан қон аро.

Нома эрмас эрдиким, бор эрди ул ҳирёуламон
Ким, ғамим айш этти етгач кулбаи эҳсон аро.

Гарчи жошондин азиз эрмас, эрур жошдин азиз
Ким васила бўлди маҳзун жон била жонон аро.

Руқъаи эҳсондин, эй мунъим, гадо комини бер
Ким, бу янглиғ гапж топмас кимса бу вайрон аро.

Эй Навоий, помаи мақсуд етти, хушдил ўл
Ким, хати оёдлиқ будур ғами ҳижрон аро.

Саводи холи анинг лаъли руҳпарвар аро
Магарки мўрча нисфи узулди шаккар аро.

Ќўпгулда нуқтаи холинг хаёли тўш-тўшдин,
Ёгин асарларидур нуқта-нуқта ахгар аро.

Юзунгда қатраи хай касрати аросида хол,
Бириси мунхасиф ўлмиш бу хайли ахтар аро.

Ќеча не навъ юмай кирпичинг хаёлида кўз,
Мангаки игна бутар тонгга тегру бистар аро.

Бу ўтки, мендадурур, дўзах ичра қочқай халқ,
Ќиюрсалар мени ошуб бирла маҳшар аро.

Ќадаҳ кетурки, фалак жавридип амон ҳирзи
Замона ёзмади жуз даври жому соғар аро.

Навоий, айла макон чарх гулшанин, яъни
Ќи, чуғз бўлма бу вайронаи муҳаққар аро.

Минг захм урди ханжари ишқинг бу тан аро,
Бу тавни ҳажр ташлади юз минг тикан аро.

Лек ул тиканлар узра ҳаёлинг била кўнгул
Ўйнар магар гул уараю ағнар суман аро.

Жисм уйидин кўнгул тилар ул кўйин, вале
Гурбат суубатин киши билмас ватан аро.

Эрмас учур лабингдаки, ул юз Суҳайлидин
Ранг олмади бу қатра ақиқи Яман аро.

Жоним лабинг шаҳиди эканга танур дурур
Ҳар ол ришта қонга бўялган кафан аро.

Булбул не куймасунки, бир ўт ёқти қасдиға
Ҳар оташин гул ушбу вафосиз чаман аро.

Кўрдунг Навоий ул сари зулф узра юз шикан,
Кўр эмди юз шикаста кўнгул ҳар шикан аро.

Эй алифдек рост қаддинг ҳасрати жоплар аро,
Жисм ичинда жон кибисеп барча султоплар аро.

Қушқа ўшарким, тикандур ошиёпи, то кўпгул
Тирборони гамипгдин қолди пайкоплар аро.

Ғам топар ҳажрпнда ашким ичра кўнглум порасин,
Иш купи топқан кибӣ эл ғойибии қоплар аро.

Чок кўпглум хўблар кўпгли аро топти шикаст,
Ваҳ, бутуп қолғайму ёруғ шиша сапдоплар аро.

Доғлар ичра алифлар зор жисмим мулкида
Ғам сипоҳиға қиличлар бўлди қолқоплар аро.

Элга кўюнгдур макон, мен қулни қавмоғлиғ недур,
Булбул ўлса, зоғ ҳам бўлур гулистонлар аро.

Иста йиртуқ жапда кийгонларда маъно махзанин
Ким, бу янглиғ ганж ўлур ул навъ вайронлар аро.

Атласу зарбафт аро подон анингдек ҳажв эрур
Ким, хатое сафҳада сабт ўлди афшонлар аро.

Бу эшикпи чун тилаб келди Навоий тенгридин,
Ул сабабдин гўйёким қолди дарбонлар аро.

Меҳпат ўқидин қабақдек қолмишам афғон аро
Ким, букуи чобуксуворим йўқтур ул майдон аро.

Тийраликдин кўр этибтур кўзларим ҳар кўнги гард
Ким, бор эрди тўтиё бу дийдаи гирён аро.

Сенки майдон ичра йўқсен, пайкаредур жоппи йўқ
Ҳар пари пайкарки, маркаб секретур жавлон аро.

Гарчи ҳар шўхе сураи майдонға ўқ янглиғ самапд,
Чуп сеиипг рахшинг эмас, биллаҳ, ўқидур жоп аро.

Тер оқизгон аблақингдектур сени келгайму деб
Ҳар сари тушкан кўзум юз мишг дури ғалтоп аро.

Онсиз урмиш ҳалқа чобуклар, пе янглиғ итмайин
Ким, кўрунам зарра, хуршид ўлмаса даврон аро.

Меҳрдек гар тавсапи гардунға мингилким, сипеҳр
Паст этарда фарқ йўқ хуршид ила Кайвон аро.

Гар қуёш заппин фалакрафторлиғ рахшиппга ос
Ким, тузар ул занг наваханг пағмасип афғон аро.

Эй Навоий, кет бу майдондин, гар ул ҳур ўлмаса,
Биллаҳ, ўлсам турмағаймен равзай ризвон аро.

Тийғи захролудиди жисмимда сартосар яро,
Чашмаи захри ғамиди ичмакимга ҳар яро.

Найлай ўлмай, эй кўзи қотилки, юз минг ёради
Жисми афгорим уза муҳлиқдурур аксар яро.

Итларинг меҳмопим ўлса, туъма ёрам қонидур,
Ўотил ўлғоч, турфа кўрким, бўлди жониарвар яро.

Қон борурдин гарчи жисмим боғиға бўлмиш хазон
Турфарақким, қониди очмиш юз гули аҳмар яро.

Ёраға қўйғон момуғлардин бўлур бошимга тож,
Лаълу ёқут айламиш ул тожға зевар яро.

Ёлмағоп бўлса танимга тирборони фироқ,
Нир баданда кимга бўлғай бу қадар бовар яро.

Ёра гар маҳбубдин юз мунча етса, бок эмас,
Чун етар аҳбобди, айлар мени музтар яро.

Десанг, эй соқий, бадал бўлсун, қадаҳ тут беҳисоб
Ким, тўкар қонимни беҳадким, эрур бемар яро.

Эй Навоий, қайси бир ёранг ўнгалғай, негаким
Турғани бирла эрур бу потавон пайкар яро.

Кимса ҳаргиз кўрмади чун аҳли даврондин вафо,
Улки даврон офатидур, не тамаъ андин вафо.

Жониму умрумдур ул ой, бевафо бўлса не тонг,
Қайда кўрмиш кимса ҳаргиз умр ила жондин вафо.

Гар вафо қилсанг эрур андинки, бордурсен пари,
Йўқса ким оламда кўрмиш навъи инсондин вафо.

Ваҳки, даврон аҳлидин жуа бевафолиғ кўрмадим,
Ҳар печаким кўрдилар мен зори ҳайрондин вафо.

Чун вафо гулбарги даврон боғида очилмади,
Бежиҳатдур кимки истар бу гулистондин вафо.

Кимса кўнглин кимсадин истаб вафо олдурмасун
Ким, менга худ етмади ул кўнглум олғандин вафо.

Эй Навоий, гар вафосиз чиқти ул султони ҳусн,
Топтинг элдинким, тиларсен амди султондин вафо.

1937 й. 10. 10. 10.
1937 й. 10. 10. 10.

Онча даврон бирла кўрдум аҳли даврондин жафо
Ким, кўзумга тўтиёдек бўлди жонондин жафо.

Бу жафо дафъин не янглиғ айлагайменким, етар
Айласам кимдин жафо манъин тамаъ, ондин жафо.

Минг жафо ҳар лаҳза кўрсам бир тараф, ул бир тараф
Ким, етар жонон учун жонимга ҳижрондин жафо.

Сайддекким, чаргада юзланса ҳарён келгай ўқ,
Аҳли даврондин келур кўнглумга ҳар ёндин жафо.

Гар кўнгул ул зулфдин кўрса жафо, ваҳ не ажаб,
Чун кўрар ушбу сияҳрўзи наришондин жафо.

Англа, жоноким, жафо қилмоққа топқунг йўқ киши,
Мен жафокашга нединким ўтти имкондин жафо.

Кечалар ул ой жафосидинки, афғон тортарам,
Ул худ ортуқроқ чекар ҳар тун бу афғондин жафо.

Не мусулмонлиғ бўлур ушбуки, даврон бошима
Еткурур ҳар дам яна бир номусулмондин жафо.

Эй Навоий, борғали жонон сари жоним, етар
Жонга жонондин жафо, мен хастага жондин жафо.

Доғларким, қўйдум ул ой ғурқати озорида,
Дуди ҳар бирнинг эрур доғе ғалак рухсорида.

Заъфим ичра қасри томиға таянғондекдурур,
Ҳар сомон кўрсанг ёнушқан кўйининг деворида.

Бир мусулмонға эрур дин қасди этгандин ҳисоб,
Ҳар тугунким, кўрсанг ул кофир сочи зупнорида.

Гулшап ичра кўп бинафшангдин дема, эй боғбоп,
Нил ила кўр холлар ҳар ён юзи гулзорида.

Қўйди гулгун муҳрлар жон риштасида қон ила,
Ваҳки, солур муҳри, ё гулму экин дасторида.

Танға жон кирган киби жононни еткур, эй табиб,
Эмдиким жондин рамақ зоҳир эмас беморида.

Ваҳки, бир қотилға ошиқменки, жоннинг бийми бор,
Ишқининг жон ичра ҳам ихфоси, ҳам изҳорида.

Топмасанг давр аҳлида меҳру вафо, айб этмаким,
Бутмамиш бу мева даврон боғининг ашжорида.

Эй Навоий, ақлу дин яғмо қилур даврон майи,
Чиқ равон бу базмдин филжумла ҳушунг борида.

Соҳиредур ул кўз аммо холи ҳинду остида,
Нуқтадур ораз уза, йўқ әрса жоду остида.

Соъидип кўрдик запахдон остида фикрат чоғи
Қимки, кўрмайдур билурин даста кўзгу остида.

Шоҳлар тожига лойиқ тугмадур, гар берса даст
Гўйким кўргузди ул чобук узангу остида.

Ичса май жисми сафосидин кўрунур то борур
Лаъл, агар тушса, кўрунгандек сузук су остида.

Оташии гулнинг ниҳолисең унут, эй андалиб,
Қулдии ўзга гулхани бистар солурму остида?!

Ҳоми минони иликдин қўймаким, бу шевасиз
Қимса хушҳол бўлмади бу тоқи мину остида.

Эй Навоий, қайғу тоғин май била дафъ айлаким,
Яхшироқ тоғ остида қолмоқки, қайғу остида.

Яшил тўн бирла олтун тугмалардин зебу фар анда,
Қадинг норанж раъно пахлидур буткон самар анда.

Бу хилъатким, қилибтур хайчакоп рухсорани пинҳон,
Эрур гулбунки, пинҳон бутти бир гулбарги тар анда.

Таолаллоҳ, не қаддур, қад эмас, жаннат ниҳолидур,
Очилғон гул ёшунгон барги гул буткон шакар анда.

Юзунг равшан зилолидур, ғазабдин чин онинг мавжи
Ки, пилий холдин ҳар ён очилмиш нилуфар анда.

Ажаб гулшан эрур кўюнги, жаннат боғида йўқтур
Ниҳолеким, гулу сунбул аён қилғой магар анда.

Неча овора кўнглумни сўроғ эттим, киши билмас,
Магар кўйига йўл топсам топилғай бир хабар анда.

Ториқтим хонақаҳда, дайр сори юзланай амди
Ки, мунда неча зулматдур, сафодур сарбасар анда.

Қадаҳ софию нири дайр софий, муғбача софий,
Не кўргай жуз сафо ҳар кимсаким тутқой мақар анда.

Навоний назми рангину равон эрса ажаб эрмао
Ким, ахлот ўлди кўз ёши била хуни жигар анда.

Ул пари найкарки, ҳайроп бўлмиш инсу жоп анга,
Кимки ҳайропи эмас, мен телбамен ҳайроп анга.

Не ажаб парвонадек куйсам юзи шамъиғаким,
Кўп бўлубмен васл умиди бирла саргардон анга.

Тоири ҳажринг бузуғ кўнглумниким қилмиш ватап,
Чуғздекдурким, шишимап келди бу вайроп анга.

Ҳажрида таҳ-таҳ кўпгул қоп боғлағандиндур нишоп
Номаи шавқумки, кўздин томди тим-тим қоп анга.

Тирборони ғаминг кўпглумгаким ёғди, эрур
Ҳар тарафдин барқи офат ламъаи пайкон анга.

Оташип гул чупки булбул куйдурур юз важҳ ила,
Не осиг фарёду афғон бирла минг дoston анга.

Эй Навоий, кўиглума амр этма тарки ишқким,
Ул самапдардур, эмас ўт фурқати имкон анга.

Синса кўнглумда ўқунг суртуб исиг қондин анга,
Пай масаллик чирмоғоймен риштаи жондин анга.

Бодаи лаълинг мизожи руҳпарвардур баса,
Гўнё мамауж этибсен оби ҳайвондин анга.

Ўқи кўнглум шуъласин гаҳ сокин этти, гоҳ тез,
Гаҳ ўтун бўлди, гаҳи сув урди пайкондин анга.

Дарду ғам бўстониинг товусидур кўнглум қуши,
Гул бўлуб жисмимда кесган наъл ҳар ёпдин анга.

Не кабутар ета олур ул қуёшқа, не насим,
Эй кўнгул, ҳолингни эълوم айла афғондин анга.

Кўзга то кирмиш ҳаёлинг, совуғ оҳим ваҳмидин
Богламишмен қўрё ҳар сори мужгондин анга.

Эй Навоий, йиғламоқ оҳимга таскин бермади,
Ваҳ, бу не ўтдурки, йўқ таъсир тўфонди анга.

Килк эрур жисмимки, тил бўлмиш демактин лол анга,
Ичда печу тоблиғ иолампн англа пол анга.

Сунъ килкидип ёзилди гўё ул гўйи зақап,
Нуқталар янглиғ занахдонингга икки хол анга.

Кокулунг элга жаҳонни тийра қилгап дуд эрур,
Ҳар сари әулфунг икки ёнида тушгап дол анга.

Кўйида овора кўнглум хаста әрмиш, әй рафиқ,
Лутф этиб маълум қилсангким, не бўлмиш ҳол анга.

Әй мусаввир, топмасанг Мажнуну Лайли чеҳрасип,
Дилбаримни бил мунга ўхшаш, мени тимсол анга.

Соқие, кўнглумни даврон қилди кўптин-кўп малул,
Бўлғали фориғ керак бир жоми молломол анга.

Әй Навоий, кимки қилди ҳажр бедодин қабул,
Раҳбари сарманзили васл ўлди бу иқбол анга.

Ваҳ, пе ҳол ўлғайки, келгай ул бути зебо манга,
Ўзга қилгай ҳол ҳар дам ул қади раъно манга.

Не ажаб, ўлсамки айлаб тоза руҳин халқнинг,
Руҳ зойил айлагай ул ҳусни руҳафзо манга.

Шукр эрур, эй кўзки, бир ўқким отар ул қоши ё,
Ё сангадур, ё багирға, ё кўнгулга, ё манга.

Айлагай бир дамда юз дайри кўҳан таркин Масиҳ,
Кўрса зулмеким, қилур ул дилбари тарсо манга.

Эй кўнгул, итқилки ҳар девоналиғким айласанг
Ул париваш ишқида, охир келур ғавғо манга.

Ноумид ўлсам, вале навъе умидим доғи бор
Барча ушшоқиға раҳм этмак ул ой, илло манга.

Икки зулфи тобу печидин бузулдум, негаким
Хопумон айлар қаро ҳар лаҳза ул савдо манга.

Соқиё, аҳбоб ҳажри қатлим айлар — бода тут
Ким, бу қотил заҳр тарёки эрур саҳбо манга.

Дема не эрквн Навовйнинг жилавдор ўлмоғи,
Ваҳ, пе эркнм ҳар неким ҳукм этса ул мирзо манга.

Жавру зулмунг гарчи ўлмаклик нишоидур манга,
Чуики сендиндур, ҳаёти жовидонидур манга.

Ул париваш ишқидин, носих, меини манъ этмаким,
Телбалик вақтию ошиқлиқ замонидур манга.

То ўқубмен ишқ ҳарфин дарсу такрору сабақ
Вомиқу Фарҳоду Мажнун дostonидур манга.

Музтарибмен чарх янглиғким, пужуми тийрадин
Танда ҳар қуи юз тумап доғи ниҳонидур манга.

Ҳеч ранже зоҳир ўлмай меи худ ўлдум, эй табиб,
Лек билким, қасди жоп эткан фалонидур манга.

Эйки, дерсен ишқ аро ўлмоқ зиёидур, умр — суд,
Ҳар не судидур санга, неким зиёидур манга.

Қўрмишам вожиб бақосии равнап аидоқким қуёш,
Токи имкоп соя янглиғ кўзда фонидур манга.

Бу фано дайрин бақосиз эркаиин то англадим,
Эл суруди, ишрати мотам фиғонидур манга.

Эй Навоий, воизу фирдавси аъло зикриким,
Боғи хулд ул ҳурпайкар остонидур манга.

Шаҳр бир ой ғурқатидин байтул-аҳзондур манга,
Бир гули раъно ғамидин боғ зиндондур манга.

Базми ишрат ичра сиз май нўш этинг, эй дўстлар
Қим, насиб ул лаъллаб ҳижронидин қондур манга.

Чиқти ақлу ғоҳм ила сабру қўнгул тан мулкидин,
Чиқмайдн ҳар лаҳза заҳмат бергучи жондур манга.

Ўқи баским тапдадур тегмас танимга ўзга захм,
Улки ўқ деб нола қилдим, амди қалқондур манга.

Ўйла расвоменки, кўю кўчада ҳолим кўруб
Баъзи эл гирёну баъзи халқ хандондур манга.

Ҳажридин бағрим судур, ул су аро болиғ киби,
Дарду меҳнат ўқидн бир неча пайкондур манга.

Ҳур мужгонип агар суртай деса қилмон қабул
Қим, аёғда орзу хори муғилондур манга.

Май ичиб тоатни ғавт этмангки, ул ўт тобидин
Неча боқсам баҳра ҳоло доғи ҳирмондур манга.

Эй Навоий, халқ дер жон беру ё кеч ишқидин,
Гарчи бу душвор эрур, лекин ул осондур манга.

Нечаким куяр ишқ аро жон мапга,
Эмас таркини қилмоқ имкон манга.

Агар бўлса юз жон фидо қилғамен,
Насиб ўлғудек бўлса жонон мапга.

Неча бўлса ағёр ҳамсуҳбати,
Эрур базмини кўрмак армон манга.

Агар рашкдин саъб бўлса ҳаёт,
Худ ул дам эрур ўлмак осон манга.

Қилибдур гул оташин ғунчаси
Кўнгулни ўкуш сўзи ҳижрон мапга.

Не ком олғамен, соқидё, бодадин
Ки, даврон тутар дам-бадам қон манга.

Навоий, кетиб хилват эт уйниким,
Бўлур бу кеча ёр меҳмон манга.

Ул малоҳат гапжи ҳажрида бузуғ маскан менга
Ўйладурким, жондип айру юз яролиғ тан менга.

Меҳр ила маҳ партавидин кўзни равшан қилмадим,
Бўлғали меҳри рухунг моҳияти равшан менга.

Бўлди равзан-равзан ул қотил хадангидин кўнгул,
Ҳоп қуши чиқмоққа бир йўл англа ҳар равзан менга.

Мен ўлармен ғамдину йиғлаб куюб бошимда шамъ
Дудидин чирмаб қаро ҳар тун тутар шеван менга.

Раҳм этиб ҳолимға душман дўст бўлмоқ, ваҳ, не суд,
Дўст чун раҳм айламай бўлмишдурур душман менга.

Ғам туни зулмида хандон бўлмади ҳолимға субҳ,
Субҳдек не тонгки бўлғай чок пиродах менга.

Эй Навоий, ишқ мушқил деб нечук таркин тутай,
Элга бу иш гар ҳунар бўлса, бўлубтур фан менга.

Буким қолибдур ул ой ҳажрида ҳаёт мепга,
Ҳаёт қолмампи азбаски бор уёт мепга.

Улуспи ўлтурур ул шўх илтифот айлаб,
Ўлармеп ушбуки ҳеч этмас илтифот мепга.

Мени худ айладп қатл, ушбудурур васиятким,
Қўпгулни ҳам карам айлаб етурса бот мепга.

Қуш ўлмишам ёғибон ҳажр ўқи, вале по осир
Ки, бўлмас ул тараф учмоққа бу қапот менга.

Туганмагай ёзилиб меҳпатим агар бўлса,
Фпроқ шоми қорову фалак давог мепга.

Чу ёр айлар эмиш барча ерда жилваи ҳусн,
Тепг ўлди Каъба била дайри сўмпот менга.

Навопё, чу эмас пася нақд бирлап тенг,
Беҳишт воизи пургўгаю Ҳирот менга.

Баҳона қатлимадур ишқдин ғасона сенга,
Қилурға қатл не ҳожатдурур баҳона сенга.

Ўқи ўтувлари ичра сен ўтсен, эй кўнгул,
Бошоғлари учидин ҳар тараф забона сенга.

Қуруқ таним ўқ авжидин кўрунмас, эй чобук,
Яқин кетур керак ўлса сўнғак нишона сенга.

Иҳота айладинг, эй баҳри ашк, ўйла ер куррасин,
Ажаб эмастур гар йўқтурур карона сенга.

Дам урма муғбаччалар ишвасидин, эй зоҳид,
Вужуд нақшин оқизмай майи муғона сенга.

Замона таркипи ком айлабон халос ўлғил,
Десагки, солмаса нокомлиқ замона сенга.

Навоиё, ғами чун жону кўнгул олди, не суд
Суруди дилкаш ила жонғизо тарона сенга.

Давр эл соғариии қилди майи ноб тўла,
Ўз менинг эски сафолимники, хуноб тўла.

Ўми майдек тўла қон бўлди ичим бермай даст
Ёр базми аро бир жоми майи ноб тўла.

Ваҳки, ҳар кирпичи бир пиштар эрур захролуд,
Ғарчи бор ул ики наргисида шакархоб тўла.

Ўлалар туштиму гул барги уза ёхуд эрур
Ўққаи лаълиг ичинда дурри сероб тўла.

Оразинг аксидурур кўздаки, ёш эвруладур,
Боғи жаннат гулидин бўлди бу гирдоб тўла.

Мену муғ дайри аро муғбача бошида ғулу,
Сену зуҳд аҳли била масжиду меҳроб тўла.

Эй Навоий, неча оз-озгина май мадрасада,
Дайр аро кирки, ичар шайх тўла, шоб тўла.

Қачон мактабқа ул моҳи муаддаб
Борур, ўздин борурлар аҳли мактаб.

Бўлур лавҳи забаржад аҳли ҳайрон,
Чу олур илгига лавҳи музаҳҳаб.

Дегач абжад, бошиға эврулурлар
Қамар бирла қуёш, яъни жаду аб.

Нечукким, мактаб атфoли хуруши
Ғамидин халқ аро фарёду ё раб.

Муаллим қуллуғига хат берурмен,
Гар овод ўлса ул сарви шакарлаб.

Дабистони ғанода шурб дарсин
Равон қилмай эмассен аҳли машраб.

Навоий ашқидин то шом анжум
Тўкар, чиққайму деб ул саъд кавкаб.

Ёр оғиз очмасқа дардим сўргали топтим сабаб,
Кўп чучукликтин ёпишмишлар магар ул икки лаб.

Чайқалиб гўё тушар ҳайвон зилоли узра мавж,
Изтироб ичра юзунгга солса чин ногаҳ ғазаб.

Кўҳи дард ичра мени Фарҳод агар қилдинг хитоб,
Чун сени дермеп чучук жоним эрур ширинлақаб.

Буки кўпглумин итниг тишларда оғзин қочурур,
Ё ўти ёхуд апиғ ислангани эркин сабаб.

Ишқ комил элин ё Фарҳод, ё Мажнун қилур,
Гар эрур маъшуқи ёхуд армани, ёхуд араб.

Эйки, фақр ичра қадам қўйдунг талаб водисиға,
Бўлмаса толиб санга матлуб, суд этмас талаб.

Шаҳ ҳаримида печа топсаиғ Навоий аҳтиром,
Билгил ўз ҳаддингнию беҳад риоят қил адаб.

Тун оқшом келди кулбам сари ул гулрух шитоб айлаб,
Хироми суръатидии гул уза хайдин гулоб айлаб.

Қилиб мужгонни шабравлар киби жон қасдиға ханжар,
Белига зулфи анбарборидин мушкин таноб айлаб.

Қуёшдек чеҳра бирла тийра кулбам айлагач равшан,
Менга титратма тушти зарра янглиғ изтироб айлаб.

Кулуб ўлтирдию илгим чекиб ёнинда ер берди,
Такаллум бошлади ҳар лафзидин дурри хушоб айлаб

Ки, эй, зори болокаш ошиқим, менсиз нечуктурсен?
Мен ўлдум лолу айта олмайин майли жавоб айлаб.

Чиқарди шишаи май доғи бир соғар тўла қуйди,
Ичиб тутти менга юз навъ позосо итоб айлаб

Ки, эй мажнун, пари кўрдунг магарким тарки ҳуш эттинг,
Такаллум қил, бу соғарни ичиб, рафъи ҳижоб айлаб.

Ичиб, фарёд этиб туштум аёғиға, бориб ўвдин,
Мени йўқ бодаким, лутфи анинг масти хароб айлаб.

Аниким элтгай васл уйқуси ишрат туни мундоқ,
Навоийдек нетар то субҳи маҳшар тарки хоб айлаб.

Ўлукни тиргузур лаълиг Масиҳосо калом айлаб,
Такаллум чошнисин шарбати юҳйил-изом айлаб.

Азалда лаълинг кўнглум қушип сайд эткали гўё
Қазо сайёди жонлар ршштасидин ёйди дом айлаб.

Чаманда тозалигдин ҳар қуруқ шохе эрур Хизре,
Магарким андин ўтмиш оби ҳайвоним хиром айлаб.

Агар ҳарф ўлса мудғам, ваҳки, холинг нуқта идғомин
Аёп қилди кўзумнинг мардуми ичра мақом айлаб.

Не бўлғай тийра бўлмай рўзгоримким, очиб гесу
Қаро шомимни муҳлик айладинг субҳумни шом айлаб.

Ғараз ул юзни мастур асрамоқдурким, ҳаками сунъ
Улусқа оҳ ётар қисмат ани ойнафом айлаб.

Чу ҳақ даргоҳидин мардуд ётар найларсен, эй зоҳид,
Қабули халқ учун ортуқси тоат илтизом айлаб.

Ёшингни дона, бағрингни су қилким, тутти фақр аҳли
Хидоят қушларин бу донау су бирла ром айлаб.

Навоий кунда чун бир қурси мақсум ортмас, не суд
Фалакдек бўлмоғинг саргашта тун-кун эҳтимом айлаб.

Юз сўзумдин бирига бермас жавоб ул нўшлаб,
Оғзини йўқтур десам воқияки, ҳеч эрмас ажаб.

Нуқтаи холинг недин ширин лабинг устидадур,
Нуқта чун остин бўлур ҳар қайдаким ёзилса лаб.

Васл не янглиғ муяссар бўлғусидур, чун эрур
Дилбарим нозик мизожу мен бағоят беадаб.

Гар қуёш дерлар юзунгни гарм бўлуб чекма тийр,
Элга журме йўқ, инор чун осмондин ҳар лақаб.

Лаълинг олса чоклик бемор кўнглумни не тонг,
Эй малоҳат нахли, чунким хастасиз бўлмас рутаб.

Зиндадил Мажнуннинг ўлмиш кўнгли чун Лайлиға ҳай,
Бас не осиг они ҳайдин қовламоғлиғ, эй араб.

Толиб улким, топмасанг доғи бу баским, айламас
Бир нафас ғофил сени матлуб ёдидин талаб.

Қаҳр барқи бирла раҳмат ёмғури гар бўйладур,
Эмин эрмас Бу Ало, навмид эмастур Бу Лаҳаб.

Гар наво топса Навоий лабларингнинг зикридин,
Тонг эмастур чун мудом афзул бўлур майдин тараб.

Қилғали май била гулгул юзип ул нўшинлаб,
Лолагуп бўлди қуёш орази кавкаб-кавкаб.

Сепдин ул ком хаёл этмамишам кўнглумаким,
Қилсам изҳор ҳам ўлғай демак тарки адаб.

Жои лабинг ошиқию зикри мудом оғзимда,
Рашкдин жоним агар оғзима келса не ажаб.

Келди Ширин била Лайли санга ҳайрон, гарчи
Бу икав ҳасратида эрди Ажам бирла Араб.

Айладим тавба нединким, ғамим андоқ ғам амас
Ки, май ичкон била бўлғай анга ҳар лаҳза тараб.

Кўйидин кетмагу ўлмак манга тенг бўлса, не тонг,
Ким жало ҳарфларидурки, ажал топти лақаб.

Даҳр аро айшу нашот истасанг, ўлғунг маҳрум,
Негаким анда насиб ўлмади жуз ранжу тааб.

Ақлким барча хирад аҳлиға эрди устод,
Бўлди ишқ абжади таълимида тифли мактаб.

Бил Навоийки, талаб бирла топилмас мақсуд,
Лек топқонда доғи бор эди албатта талаб.

Неча бўлгай манга ҳажр ичра тазаллум, ё раб?
Айла бу зулм аро ҳолимга тараҳҳум, ё раб.

Ваъдаи қатл қилиб ваъдаға қилғунча вафо,
Нега мен хастани ўлтурди таваҳҳум, ё раб?

Лабларининг калимотики, берур жисмга руҳ,
Оби ҳайвон унидур, йўқса такаллум, ё раб.

Хони васлида ўкуш неъмат ародур ағёр,
Рўзи эт бизга ҳам ул навъ танаъум, ё раб.

Ваҳки, кўнглумни шикоф этти кулумсуб оғзи,
Ғунчаларии нетиб очти бу табассум, ё раб.

Умр чун фони эмиш гар киши олам шаҳидур,
Чун ўлар невчун этар мунча таазаум, ё раб?

Ёр қатл этгали ушшоқини йиғдурғон эмиш,
Бер бу баам ичра Навойга тақаддум, ё раб.

Бўлмайин ҳусн кўнгул топмади ишқ ичра тараб,
Анга ҳақдин талаби ишқдурур ҳусн талаб.

Даҳр бўстонида бир ҳусн гули очилмас,
Булбули ишқ агар бўлса навосиз, не ажаб.

Оташин юзга етиб, қайда кўнгул ўртапгай,
Бўлмаса зулф каманди анга бу ишда сабаб.

Талхлиқ бирла берурму киши ширин жонин,
Ноз ила талх ҳадис айламаса ширин лаб.

Бир қуёш машъалидин жопима ур ишқ ўти,
Йўқ эса шамъи ҳаётимни ўчиргил, ё раб.

Соқийё, ишқ ўти гар йўқ, май ўтин равшан қил
Ки, кул ўлсун нафасе хору хасу ранжу тааб.

Кўргач-ўқ ахтари ҳусн, ўлса Навоий, тонг йўқ
Ким, ўтуб умр, тулуъ этти бу фаррух кавкаб.

Субҳи давлат юзунг, эй тавсани гардун санга ашҳаб,
Бошинг устидаги дур ўйлаки, тонг бошида кавкаб.

Поймол этган учун маркаби жавлонда бошимни,
Узр учун қилдим анинг наълини юз бирла муъаххаб.

Меҳр туркин қилибон паст фалак рахшидин ўтти,
Оллоҳ-оллоҳ, бу не рокибдуруру, ваҳ, бу не маркаб.

Не қатиг ҳолки, ҳажринг кечаси тинғоли қўймас,
Ер элин ашк ила андуҳ, кўк элин наърау ё раб.

Ити меҳмонлиғ учун, амди қадам қўйса бўлурким,
Кўнгул ўт қилди муҳайёу бағир туъма мураттаб.

Ҳар киши бўлди қулунг, ул кишидур олам аро шаҳ,
Қулларинг қурбини ким топса, эрур шаҳға муқарраб.

Юзи васфида керак сафҳа вале лавҳаи хуршид
Сочи васфини ёзар вақтда тун дуди мураккаб.

Ёр чун барча замон нозир эрур ҳолингга, бўлғил
Бори ҳолатда мушоҳид, бори эл бирла муаддаб.

Телбараб кўнгли Навоийнинг агар арбада айлар,
Дафъиға силсилаи зулф ила басдур чаҳи ғабғаб.

Куйсалар Фарҳоду Мажнун ишқдин афсопа деб,
Зоҳир этмаслар меиға ул нуктаи девона деб.

Ишқ ичинда мунгларим деб, эйки, йиғлаттинг мени,
Жон фидонг айлай, яна бир лаҳза йиғлат, ёпа деб.

Бир йўли ишқ аҳли орименки, қўймаслар мени
Жамъ аро бир йўли ақлу ҳушдин бегона деб.

Сўнгги уйқум ниҳдатин нақл этма, ровий, зипҳор,
Келтурур бўлсанг анга уйқу кеча афсона деб.

Мен ҳамулменким, қовар Мажнун деб эмди тифллар
Ким, тилар эрди улуғлар оқилу фарзона деб.

Тушти зулфи домиға кўнглум қуши майл айлагач,
Ул тараф рухсори кўзгусин су, холин дона деб.

Топгла барча яхшилар бўлғуси кавсар даврида,
Мен ёмонни маҳрум этманг сокини майхопа деб.

Иайлаб ул товуспайкарни тилай кулбамғаким,
Чугз қўпмас дам-бадам емрулгудек вайрона деб.

Шоҳлиғдин ор этар чунким Навоий кирса маст,
Дайр кўйига суруду нағмаи мастопа деб.

Ўртапурмен, кўнглига андин асар бўлғайму деб,
Бўлса таъсир анга ҳолимдин хабар бўлғайму деб.

Телмурурмен мунграйиб ул бевафога муттасил,
Бир ҳам андин дарди ҳолимга навар бўлғайму деб.

Ўртапур, эй воиз, оҳимпинг шароридин синеҳр,
Не сўрай, дўзахқа мундоқ бир шарар бўлғайму деб.

Сурса майдон ичра ҳар чобук югурмақдур ишим
Кейнича, ул чобуки зарринкамар бўлғайму деб.

Телбалик, кўрким, қучармен боғ аро ҳар сарвни,
Бириси ул сарвқадди сиймбар бўлғайму деб.

Даҳр бўстони аро сўр боғбондин, эй рафиқ,
Жўз балият меҳр нахлига самар бўлғайму деб.

Эй Навоий, ичкаким қилдим гадолиғ, сўрмади
Ераб, ул мажиун зори дарбадар бўлғайму деб.

Ул мепи сурмакка ҳар дам ханжари ҳижрон чекиб,
Мен оёғидиш бошим олмай, йўлинда жон чекиб.

Ул ичиб эл бирла руҳафзо қадаҳлар ошкор,
Мен бало жомиди заҳри ғуссапи пинҳон чекиб.

Васл не мумкинки, то ошиқмен ул қатлим учуп
Ўқ чекиб қош ёйиға, мен захмдин пайкон чекиб.

Мен чекиб кўз қонидин юз узра хатлар бирга юз,
Нилдин хатким баногўши аро жонон чекиб.

Зикрида оҳим дамодам ўйладурким, аҳли зуҳд
Ҳар замон бир мад ўқурда ояти қуръон чекиб.

Давр базмида не майким халқ нўш айлар, мени
Қон ютарға ул арода соқийи даврон чекиб.

Ул пари борғоч, Навоий дашт сори қўйди юз,
Телбалар янглиғ яқосин чок этиб, афғон чекиб.

Ханжаринг жопимга етти кўкрагимга санчилиб,
Новакинг ёнимга ўлтурди иёдатқа келиб.

Ўриб ўтган ўқларинг жон пардасин реш эттали
Сафҳадектурким, қирилгай саҳн хатлар ёзилиб.

Югурур ҳар кирпичимга ортилиб бир қатра ёш,
Шўх ёшлардеки, ўйларлар чубуқ маркаб қилиб.

Ушбу ҳижрон кечасин туш кўрсам эрди ногаҳон,
Ўлгай эрдим ваҳмдин, албатта, заҳрам ёрилиб.

Наълим ичра доғ учун қўйғон фатилам дуд ила,
Дард ўчоғинда тутайдур анда ўти ёқилиб.

Ул қуёш бирла борур эл соядек, мен хоксор
Ваҳки, қолурмен изипинг туфроғидек айрилиб.

Сирри ваҳдат чун фано дайрида сиғмас лафз аро,
Ненчун оё хонақаҳ ичра туганмас айтилиб.

Нуктаи тавҳидни билган қила олмас баён,
Ким баён қилдим деса, билгилки, қилмайдур биллиб.

Эй Навоий, майда соқий лаълидин эрмиш фуруғ,
Кайфиятни чунки фаҳм эттинг нетарсен ойилиб.

Не махласим бор анинг ишқидин канора қилиб,
Не тўймоғим бор анинг ҳусниға назора қилиб.

Ўчарга ишқ ўти чора қил дединг, эй шайх,
Бўлурму қисматим ўлғон балоға чора қилиб.

Бошимда тийғи яросин неча дебоп сўрманг,
Киши бўлурму бошининг тукии шумора қилиб.

Кўпгулки итти, қилиб тийра хопумонимни,
Қовай, агар яна келса, юзини қора қилиб.

Кўпгулпи ёра қилиб улки, тикти кўксумни,
Ёқамни тикмак эрур кўкрагимни пора қилиб.

Дедимки, майкададин хонақаҳ йўлин тутайин,
Нетайки, ул сори йўл бермас истихора қилиб.

Навоий этти ниҳон ишқин, эй ғиғоп била ашк,
Анинг бу айбини найларсиз ошкора қилиб.

Ишқ побуд этти бизни волиҳу шайдо қилиб,
Қатл учун ҳар лаҳза муҳлик боиси пайдо қилиб.

Эккали ғам тухми хайли дард ашким сайлидип
Айлабон вайрон чу кўнглум кишварин яғмо қилиб.

Хушу ақлу ному папгим шишасин синдурғали
Нозанин сийминбарим кўнглин қазо хоро қилиб.

Ишқ кимни кўрмасун деб одамилиғдин нишоп,
Дилбарин анииг пари пайкар малаксиймо қилиб.

Ибтидо айлаб алифдин, муҳр айлаб доғдин,
Ишқ маншурии чу даврон отима иншо қилиб.

Топибон Фарҳод ила Мажнун тариқи офият,
Ишқ бедоди аро ерда мени расво қилиб.

Соқий, тут жоми руҳафзоки, муҳлик ҳажрдин
Ким бўлур маҳзун, иложин соғару саҳбо қилиб.

Эй хуш ул рипди хароботики, маст ўлғон замои,
Даҳрға ҳукмин суруб, гардупға истиғно қилиб.

Ишқи кофир чун Навоий телбани дин мулкидип
Хориж айлаб, мойили дайри муғу тарсо қилиб.

Гулрухи раъноқадим чун боғ тавф айлар бориб,
Инфиолидин гули раъпо қизориб сорғориб.

Юз шиқоф эттинг таним йўқ эрди кўнглумдин вишон,
Ўйлаким ўт топмағайлар кулни ҳар ён ахториб.

Совуғ оҳимдив ёруғлуқ оз, вале кўп тийралик,
Қишда ул янглиғки тун бўлғай узун, кун қисқориб.

Заъф вақти кўйидив чиқмоқ тахайюл айласам,
Икки қатла ҳар қадамда типмоқ истармен ҳориб.

Тутмадим бўғзум сабудек бода тарки айлабон,
Май тилармен пири дай оллида балким, ёлбориб.

Соқиб, лабташнамен андоқки, кўк жоми тўла
Бода тутсанг сарнигун айлармен они синқориб.

Эй ажал, ҳижрон аро олдинг Навоий жонини,
Лутф қилдинг жонни андин, они жондив қутқориб.

Эй фироқипгдип мепга ғам рўзю меҳнат насиб,
Оҳким, ҳажрингда ўз шаҳримда бўлмишмен ғариб.

То ғариб эрдим насибим ғам емак эрдию бас,
Шаҳрим ичра доғи ғам бўлса насибим, ё насиб.

Ғурбат ичра йиғлар эрдим истабон ёру диёр,
Чунки топтим, истамак ғурбат эрур беҳад ғариб.

Ўз диёримда бузуғ кўнглум не янглиғ тўқтасун
Ҳим, эрур бегона ҳам аҳбоб мендин, ҳам ҳабиб.

Ҳим рақибим бўлса баским ёр айлар илтифот,
Олам аҳлин соғинурменким, мепга бўлмиш рақиб.

Даҳр аро, эйким, дединг айлаб вафо кўрдум жафо,
Ҳим вафо аҳлидурур, бу сўз анга бордур ажиб.

Эй Навоий, ёр васлин топмасанг йўқтур ажаб,
Нўш йўқ, лекин кўрар юз неш гулдин андалиб.

Тошларким, ул парийпайкар бу Мажнунға отиб,
Ақлу дониш қушларин кўнглум уйидин бутротиб.

Тушта бошим ул санам оллидадур, эй норсо,
Кўп намозинг вақти ўтди, деб нетарсен уйғотиб.

Истабон Юсуф жамолинг қуллуғппинг рутбасин
Жилва кўп қилди сафо бозорида, ўзин сотиб.

Ул қуёш ҳажринда жисмим бовужуди айни ваъф,
Ерга ҳар дам бош уруб андоқки, ерни тебротиб.

Кўйида ўлсам, абад умрича бор ул умр, агар
Қилмаса хориж танимни, итларига судротиб.

Эйки, ҳажрингда мени ҳасрату армон била
Қатл қилғупг, бори бир қатла юзунгни кўрсотиб.

Журм анипг ишқидин ўзга йўқки, ҳар дам кездурур,
Ишқ мулки тўрт бозорида бўйнум боғлотиб.

Дайр аро меп масту нозук хўйидин ул муғбача,
Базмдип судрар мени гаҳ судратиб, гаҳ қўлдотиб.

Зоҳидо, берма мапга кўп пандким, ҳайвонча бор,
Телба итни оқил инсон истаган ақл ўрготиб.

Кўрмаку ўлмак Навоийға не тонг, эй дўстлар,
Кирса майдон ичра ул қотил самандин ўйнотиб.

Ул пари кўнглум қушип сайд этти зулфин дом этиб,
Юзи бирла холи суву донасидин ром этиб.

Солди ўт кўпглумгаю ором тутти ғайр ила,
Шуъла янглиғ сўзлуқ кўпглумни беором этиб.

Қофиреким диним олди доғи кирди қаср аро,
Қалъаи Хайбарға кирди горати ислом этиб.

Базм аро мен ўлсам, ул жоп топса тонг йўқким, менга
Тутти заҳри ҳажр, ўзи нўши тараб ошом этиб.

Эй кабутар, чуп дамим ўртар малак болу парип,
Сендин ўлмас ишқим ўтин ёрға пайғом этиб.

Ул қуёш ҳажринда, эй соқий, шафақгун май менга
Тут лаболаб, лек даври чарх эарфин жом этиб.

Яхши от бадномлиғ бирла чиқарғил ўлгуча,
Эй Навоий, ўзни яхши от била бадном этиб.

Ҳимса ёри бирла хуштур ғам дейишиб мунгрошиб,
Ётса гоҳи чирмашиб, ўлтурса гоҳи ёндошиб.

Зулфи эл кўнглин паришон айламакка жамъ бўлуб,
Турфароқ буким, кўнгулларни йиғарға торқошиб.

Мумкин эрмас тортмоқ пайконларинким, жисм аро
Ҳар бири маскан тутубтурлар сўнгакка ўрношиб.

Чиқти зулфин солғач ул чоҳи занахдондин кўнгул,
Анкабут ул навъким ториға чиққай ёрмошиб.

Ҳажр хайли кўнглум ичра мўрдек айлаб ҳужум,
Гарчи васл уммиди етганда чибиндек бутрошиб.

Куйдуму ул зулфи тори риштаи жисмимдадур,
Шамъ торидекки, кул бўлганда турмиш чирмошиб.

Соқиб, қилсапг ҳимоят ғолиб ўлғум бўйлаким,
Ғам била кўнглум талошурлар иковлон қормошиб.

Қил ҳавола дурдқашлар жониби, эй майфзуруш,
Май чу ҳар соат тўкулгай жўш уруб, купдин тошиб.

Ошуруб ҳаддин Навоий ҳам ниёзу ажэини,
Ёр истиғною нози ҳар неча ҳаддин ошиб.

Май қуёшиму ичимда уёқиб,
Ё фалак меҳр ўти кўнглумда ёқиб.

Ҳажр аро васли доғи ҳар ншви
Айтиб аҳбобу менинг ашким оқиб.

Телбалик хуштур, агар судрасалар
Зулфи занжирини бўйнуғма тоқиб.

Тушубон юз тубаи эл кўз ёшидек,
Ўғз учи бирла чу ҳар сари боқиб.

Ҳажр тошию салосил теури
Телбалик ўтини кўнглумга чоқиб.

Май бати дайрда учмоқ тилабон,
Мастлар анда овуч баски қоқиб.

Дебки, марҳам ёқайин захмингга,
Ул неким деса, Навойға ёқиб.

Топмиш ул юз қатра-қатра хайдип ўзга обу тоб,
Қайда, ваҳ-ваҳ, мунча кавкаб зоҳир айлар офтоб.

Чиқма тўққуз парда кейнидинки, олам куймасун,
Олсанг олти-етти бурқаъ, қўйғил икки-уч ниқоб.

Бир дам ул юз пақши гирён кўз аро топмас қарор
Сув аро хуршид аксидеки, қилғай изтироб.

То кўнгул девона бўлди, ул пари лаълин кўруб,
Ҳифз учун қайдиға қилдим риштаи жондин таноб.

Дардп ишқимдип савол этти ул ой, ғарёдим,
Юз жавобим бору, йўқ ҳушум демакка бир жавоб.

Бу чаманда ғунча эрмас, англа булбул кўнгликим,
Шишлади ишқ айламакка оташин гулдин кабоб.

Эй Навоий, гар десангким, ғусса барбод этмагай,
Бош кўтарма бодадин зинҳор андоқким ҳубоб.

Кўв ёшим бўлди равон бир наргиси жоду кўруб
Тифл янглиғким, югургай ҳар тараф оҳу кўруб.

Қолди ҳайрон зоҳид ашкимда кўруб ҳар ён ҳубоб
Рўстойидекки, ҳайрат айлагай ўрду кўруб.

Жон аро тифинг кўруб кўнглум қуши тузди наво
Тўтиедекким, такаллум айлагай кўзгу кўруб.

Водийи ишқинг макон қилди кўнгул кўргач юзунг
Эл биёбон ичра манзил айлагандек су кўруб.

Жонда ўз доғин кўруб ошиқлиғимни англади
Ул кишидекким, таииғой ўз қулини белгу кўруб.

Бода тутқач дема беҳуд бўлдим ул кўзгудин,
Борди ҳушум ёр ҳусни жилвасин ўтру кўруб.

Эй Навоий, дафъ ўлур холин кўруб кўҳи ғамим,
Фил янглиғким ҳазимат айлагай ҳинду кўруб.

Эй, жамолинг гулшапи хўбу висолинг боғи хўб,
Элга лутфунг хўб эса, жонимға вулмунг доғи хўб.

Майдин ул рухсора гулгул бас мулойимдурки, бор
Соф су узраки бир-бир тушса гул яфроғи хўб.

Лаъли кўнглум ҳолипи сўрғач, тирилдим ҳажр аро,
Не бало бор эрмиш апинг лаълининг сўрмоғи хўб.

Дема бу оламда ул ой хўб ё жаннатда ҳур,
Кўрмамишмен ондағин, бори эрур мундоғи хўб.

Меҳриға кўкта шафақ хўб эрмас андоқким, манга
Мовий терлик узра ул ойнинг қизил ширдоғи хўб.

Тут йигитликни ғаниматким, қаригоч англадим
Ким, йигитлик ишқи бор эрмиш йигитлик чоғи хўб.

Зоҳидо, сен бўл риё авжи уза маснаднишип
Ким, Навойга эрур фақру фацо туфроғи хўб.

Нуқта кўп сурдунг, замоне лаъли жонпарварни ёп,
Куйди жонлар, бир нафас ул лаългун ахгарни ёп.

Ўзғодинг оламни очиб чеҳра, элга раҳм қил,
Шомгун зулф очиб, ул рухсори маҳпайкарни ёп.

Бохтарга солдинг ўт, эй офтоби ховари,
Истасангким, бохтар тинғай, маҳи ховарпи ёп.

Лаъли жойбахшинг сари майл эттилар жонлар қуши,
Ул чибинлардин амон истар эсанг, шаккарни ёп.

Фитна солди олам аҳлиға қулоғинг гавҳари,
Халқ таскини учун ул фитналик ахтарни ёп.

Албару кофури шому субҳнинг бўлди хижил,
Оразинг кофури узра зулфдин анбарни ёп.

Соқийё, совурди оҳим сарсари даврон юзин,
Боданўшум дамбадамким ичса май, соғарни ёп.

Ишқ сиррин кимса таҳрир этмади, тақрир ҳам,
Эй мударрис, дема кўп афсонау дафтарни ёп.

Эй Навоӣ, кўпглушг ўти олам ичра солди ўт,
Элни куйдурдунг, даме ул шуълалиқ озарпи ёп.

Аввал иста манзили амну ҳарифи сода топ,
Чунки бу икки муяссар бўяди, нуқлу бода топ.

Иктифо қилма буларға, истар эрсанг лаҳзае
Нукта сурмак, бир ҳарифи ғоийи озода топ.

Ким кўнгул сайд этса лўли бўлсаким тут муғтанам,
Айтмаи арлот ё барлосдии мирзода топ.

Эй парирух, ишқ келмас тахт ила тож аҳлидин,
Истасанг ошиқ, менингдек бедили афтода топ.

Неча ишқ аҳлини айлаб имтиҳон рад қилғасен,
Ҳар жафо истарга кўпглум истаю омода топ.

Эй кўнгул, гар шайх ишқинг майъ қилди, йўқ ажаб,
Олам ичра боре аввал бир анингдек лода топ.

Эй Навоий, умрунг ўтти неча бут зикрин демак,
Гўшае тут амди бир тасбеҳ ила сажжода топ.

Жавр ўқин хоки танимға урма кўп,
Кўкка бу туфроғни совурма кўп.

Ишқдин бастур манга ўртанмаким,
Ҳажр барқи бирла ҳам куйдурма кўп.

Юзига, эй кўз, чу йўқ тоби назар,
Бас, анинг сари боқиб телмурма кўп.

Нўши лаълингдин агар жон истадим,
Бу гуноҳ учун мени ўлтурма кўп.

Доимо расми муҳаббат бор эмиш,
Бизни ушбу журм учун ёзгурма кўп.

Васлға чун йўқ ниҳоят жуз фироқ,
Бас, вафо аҳли қошингдин сурма кўп.

Ҳеч иш ўлмас айру холиқ амридин,
Илтижо махлуққа келтурма кўп.

Эй гадо, чун шайъанлиллоҳ дединг, ўт,
Айлабоп ибром боқиб турма кўп.

Тут гадолиғни, Навоий, муғтанам,
Шоҳлар оллинда бош индурма кўп.

Ваҳки, лаълинг қилди бағрим таҳбатаҳ қон оқибат,
Қатра-қатра кўздип ул қон бўлди ғалтон оқибат.

Бордингу оғзимға қўйдунг муҳр, афғон чекма деб,
Бу ишингнинг маҳри бўлди доғи ҳижрон оқибат.

Фурқатинг тиғи бузуғ кўнглумни йиқти, оҳқим,
Сайли офат бирла емрулди бу вайрон оқибат.

Кўнглума қошинг хаёли бўлди таивин нунидек,
Ўйла нуиға нуқта бўлди доғи пинҳон оқибат.

Ўлмиш эрдим ғам тунӣ, лаълинг хаёли берди жоп,
Зулмат ичра бўлди пайдо оби ҳайвон оқибат.

Соқие, жом айла доирқим, ғаиматдур ҳаёт,
Тутқусидур чун ажал каъсини даврон оқибат.

Эй Навоий, ёр васли гарчи бас душвор әди,
Фоний ўлғач бўйла душвор ўлди осон оқибат.

Ғам юкипдин чапгдек қаддим ҳам эттинг оқибат,
Риштаи жон ноласин зеру бам эттинг оқибат.

Лхши эрди сафҳаи афлок дардим ёзғали,
Баҳри ашким мавжидан борин нам эттинг оқибат.

Ўтқариб тўққуз ғалак бошидин оҳим дудии,
Ул маволидларға они парчам эттинг оқибат.

Ғурбату ишқу балои ҳажру заъфу хасталиг
Етмас эрдиким, мени мажнун ҳам эттинг оқибат.

Оҳ—гардун, ашк—анжум, нола—раъду пўя—барқ,
Хилъатимдин бир ажойиб олам эттинг оқибат.

Бу куҳан дайр ичра жон бўлсун ғидонг, эй муғбача
Қим, жаҳондин бизни масту беғам эттинг оқибат.

Эй Навоий, ишқ аро васл истадук, кулдупг баче,
Бизни ушбу муддаода мулзам эттинг оқибат.

Етилмиш, оллоҳ-оллоҳ, не қомат ул қомат
Ки, олам аҳлига солди қиёмат ул қомат.

Ўнгаргай асрамайин боғбон ниҳолларин,
Чаманда сарвдек этса иқомат ул қомат.

Чу жилва қилди, вафо сари ҳеч қилмади майл,
Жафода топиқан учун истиқомат ул қомат.

Хиром вақти халойиққа фитна ёғдурди
Ки, барча фитнадин ўлсун саломат ул қомат.

Бошимга еттию ўлган таним равон топти,
Бу ишии рости этти каромат ул қомат.

Чу ноз жилвасини сарвдек қилур, билингиз
Ки, қатл этардин эрур бенадомат ул қомат.

Навойи, амди ўзунгдин илик ювким, ўлгунг
Ки, воҳир айлади шаққи қиёмат ул қомат.

Фироқинг аро, эй гули сарвқомат,
Не сарву не гул кўргалн истиқомат.

Чу кўрди жунунум, табиб айттиким,
Бу девоналиғ ишқдиндур аломат.

Қадинг жилвасидин улус бўлди жонсиз,
Дема они қоматки, бор ул қиёмат.

Манга солим ўл, деб дуо қилманғизким,
Беганмас саломатни аҳли маломат.

Чу кўнглум била ошиқ ўлдум, гар ўлсам,
Қачон суд қилгай бу соат надомат?

Карам айлаб, эй мур, манга бода туттунг,
Қачон шайх кўргузди мундоқ каромат?!
!

Навоий сенингчун ар ўлди, жонон,
Сен анингчун бўл, илоҳи, саломат.

Эй қошинг фитнау ул наргиси шахло офат,
Йўқтур ул иккида жуз фитнау илло офат.

Не қаду не кўзу не ғамзаки, ҳар дам андпн
Ё балодур манга ё фитнадурур ё офат.

Дема раъно қад ила жилвасидин холингни,
Жилва жонимға бало, ул қади раъно офат.

Манга не офият ўлғайки, хаёл этсам, эрур
Юзини юз саридин жонима пайдо офат.

Мунча офатки, эрур даҳрда, сендин тушмиш,
Йўқса оламда бурун йўқ эди мунча офат.

Соқийё, бодаки, тақвою риё офатидин
Яхшироқ, бўлса манга соғару саҳбо офат.

Ваҳки, кирпичларининг офати кўнглумга кириб,
Солмиш ул кулба аро бу кеча ғавғо офат.

Фони ўлғил, тиласанг васлки, бу йўлда эрур
Хирқау дафтару тасбиҳу мусалло офат.

Асл улдурки, санамлар сари кўз солмоғасеп,
Эй Навоий, тиласанг кўрмамак асло офат.

Гул уза анбар ёйилди, зоҳир эткач ёр хат,
Орази гулнор уза ким кўрди анбарбор хат.

Хаттини кўрдик лаб узра, гар зумуррад хат киши
Кўрмади лаъл узра ё шингарф уза зангор хат.

Демаким, хат ёзмадинг ҳажримдаким, элтур киши
Йўқтурур, лекин ётур ҳужрамда юз тумор хат.

Ул пари қасрида хомам нўғидин оҳ-ўқ келур,
Оҳ ўқи бирла ёзар ҳолатда мажнунвор хат.

Қонима ҳижрон агар хат олмамиш, не важҳдин
Ашки гулгундин аён қилмиш сариг рухсор хат.

Ул қуёштин айру сариг чеҳрам устурлобдек,
Кўргузур тирноғ ила беҳад рақам, бисёр хат.

Жоми Ҷам даврида шавкат аҳлининг тарихидур
Қим, аён айлабтурур ул соғари заркор хат.

Даври гардун сайридик тузлук таваққуъ қилмаким,
Мумкин эрмас мустақим этмак рақам паргор хат.

Ёр хаттидик Навоий хаста кўнгли заъф этар,
Заъфқа мужиб бўлур, чун кўп ўқур бемор хат.

Ой юзунг кўзгую атрофини тутқап занг — хат,
Не ярошибдур ул ой даврига мипораиғ хат.

Сабзаи тардеки, судии бош чиқарған, лутфи бор
Оразипгдишким, чиқарға айламиш оҳаиғ хат.

Майдин ўлса оразипг гулгун, бўлур хаттипгга веб
Ким, топар чун сафҳа гулгун бўлди ўзга ранг хат.

Ўйлаким марғулалар кўргузди ул меҳроб уза,
Тўтиедур хирмаии гул узра урган чаиғ хат.

То қамар даврида не офатлар ўлғай ошкор,
Ўйлаким ул юзда айлар фитнау пайранг хат.

Чиққали хат элли қатл айлар, чиқармиш гўйё
Халқнинг қопиға ул хунрез шўхи шанг хат.

Хусн мулкида шаҳ ул юз, чатр мушкип бўлди қош,
Не ажаб, бўлса зумураддин айга авранг хат.

Эй кўнгул, соф айла сафҳангни тилар бўлсанг уруж
Ким, набиға ордур билмоқ саводу нанг хат.

Сабзау гул сори майл этмас Навоий хотири,
То чиқармиш юз уза ул шўх сабзоранг хат.

Юзунг ёнидаким, бош чекти ҳар ёндин муанбар хат,
Гул узра мушкдин килки қазо қилмиш муҳаррар хат.

Жамолинг сафҳасида икки қошипг матлаедурким,
Ёзибдур котиби сунъ ани ҳусн аҳли учун сархат.

Гули рухсоринга кўп зеб берди сабзаи хаттинг,
Бағоят хушнамо эрмиш қизил когазда ахзар хат.

Юзунгнинг теграсида хатмудур ё сунъ паргори
Қуёшнинг давриға таҳрир учун чекти мудаввар хат.

Хатинг васфида ҳар неким, савод этмиш кўнгул, андин
Эрур бир анбарин занжир савдо аҳлиға ҳар хат.

Кўруаур гул киби оразда мушкин хат басе дилкаш,
Варақ гар хўб эмастур, хўб эмас ёзмоқ муяссар хат.

Юзунгнинг доғи бирла анжумунгдин не осир, эй ой,
Қуёшдек олам узра хуштурур гар хол эрур, гар хат.

Мени махмурлуқ ранжидин озод этсанг, эй соқий,
Ёзарман, гарчи илгим титрамакдин келса абтар хат.

Навоий, берма пандим хоса хат бош чекти ул юздип,
Чиқаолмое хатидин ҳар нечукким, чекса дилбар хат,

Қилғай ул оразни кўрмакдин мени ҳайронни забт,
Кимки, қон тўкмакдин эткай ул кўви ғаттопни забт.

Забт қил дерсен кўзунг ёшию кўнглунг оҳини,
Оллоҳ-оллоҳ, ким қилибтур сарсару тўфонни забт.

Ғайрдин кўнглум қуши кўксумни мазбут асради,
Чуғзи ожиз, ваҳ, не қилғай, айламай вайронни забт.

Менки афғондин кўнгулни забт эта олман, не навъ
Зулм ётар бедодидин айлай кўнгул олғанни забт.

Лаъли ҳажринда ғироқи нешидин ўлсам, не тонг,
Ким қила олман кўнгулнинг ёрасидин қонни забт.

Нолани мен қайда забт эттимки, айлай олғамен
Ҳажридин ҳар лаҳза кўнглум айлаган афғонни забт.

Чархдин не келса, хуш тут ўзниким, қилмас қазо
Бир сенинг раъйинг учун бу гунбади гардонни забт.

Забт қилмас давр аёгин сипқарурда, соқиб,
Шаҳки, жоми адл бирла айлағай давронни забт.

Эй Навоий, забт қилмон ўзни ҳижрон базмида,
Қилмасам тонг йўқ суруди нағмаи ҳижронни забт.

Ҳарфи ишқ ўлди азалдин сафҳаи жонимда сабт,
Ҳар не андиш ўага барча лавҳи писёнимда сабт.

Дедим: эй кўпглумга ўқ урған, педур отинг, дегил,
Деди: боқким, айламишлар ани пайконимда сабт.

Қайси шахлар боши қасринг даврида бормиш десам,
Дерки: боққилким, эрур ул тоқи айвонимда сабт.

Бўлса тобиъ Вомиқу Мажнун, не тонгим, айламиш
Ишқ туғросин қазо килки меинг шонимда сабт.

Ишқ авроқида, эйким, ўқудинг юз мишг бало,
Юз туман анча эрур авроқи ҳижронимда сабт.

Дарди ганжи шарҳини, эйким, тиларсен, қилмишам
Ғусса неши нуги бирла кунжи вайронимда сабт.

Не ўқирсен қиссада Яқуб ҳузнинким, эрур
Онча юз бир ой ғамидин байтул-аҳзонимда сабт.

Жузв-жузвимни айирибким, паришон айладинг,
Бордур анинг шарҳи ажзои наришонимда сабт.

Ишқ тийғи ёрасидин ўлганим тарихини,
Эй Навоий, назм айлаб, айла девонимда сабт.

Эй кўнгул, дедимки, айлаб азм жононимға ет,
Демадимким, турғилу афғон била жопимға ет.

Бошинг ол кет, лек чун ҳам бекасу ҳам хастамен,
Ҳолатим сўрмоққа гоҳи байтул-аҳзонимға ет.

Чунки кўрдунгим ўлубмен, тутма мотам, қайт бот,
Ул дами жонбахшу лаъли оби ҳайвонимға ет.

Ўлгачимни арз этиб йиғлаб дегилким, эй Масиҳ,
Айлабон лутф ул қатили тийғи ҳижронимға от.

Келмак ўлса, итлари жисмим тугатмасдин бурун
Бошлабон ул кофирн қотилни вайронимға ет.

Еткач-ўқ чун тиргузур, қўпсам бўлай деб садқаси,
Зинҳор ул дам мадад айлар учун ёнимға ет.

Деб эдинг, еткум Навоййға қатигроқ тушса иш,
Ушбу дамким, ҳажр қасд айлабтурур қонимға, ет.

Бўлмишам ошиқ яна, эй ақли нофаржом, кет,
Тун-кун иш бўлмиш манга чекмак лабо-лаб жом, кет.

Бир қадаҳнаш муғбача кўпглум олибтур дайр аро,
Дину тақво жоғибидин, эй хаёли хом, кет.

Дайр нири чун белига боғлади зуннори куфр,
Ибрат ол, эй муқтадон зумраи ислом, кет.

Келдиигу пандим дединг, эй шайх, сен ҳам панд эшит,
Қўпқилу дайр ичра бўлмастин бурун бадном кет.

Мен ҳарими дайр аро туттум мақом, эй порсо,
Сен ҳарам азмиға гар боғлаб эсанг ихром, кет.

Масту расвомен харобот ичра, кўрдунг, эй рафиқ,
Бўлмагунг бўлсанг мепингдек ринди дурдошом, кет.

Келмас эргач риндлар базмиға, кетмак истама,
Гар кетар бўлсанг ичиб, дағи тутуб бир жом, кет.

Эй кўнгул, чун бевафодур одами, топсанг пари,
Азм этиб ул ён, бу сари қўймайин бир гом, кет.

Эй Навоий, чун бу гулшан гулларида йўқ вафо,
Айда кўнглунг булбулиға бермагил ором, кет.

Жон фиғон айлар ғами ҳажрингда, жононим, эшит,
Чиққудектур меҳнату андуҳ ила жоним, эшит.

Ғар малул эрдинг фиғонимдин валекин заъфдип
Халқ саъй айлаб эшитмайдурлар афғоним, эшит

Дарди ҳолима қулоғингга, тилармен, айтсам,
Тут қулоқ бир лаҳзау бу сирри пинҳоним эшит.

Неча саркашлик хироми, турки бордур бпр сўзум,
Ипдуруб бошингни, эй сарви хиромоним, эшит.

Нечаким худройлиғдин сўз эшитмассен валек
Ёрлар пандин гаҳи, эй шўхи нодопим, эшит.

Неча бўлғунг, эй кўнгул, ул мастқа ҳайрону вор,
Ваъдаи қатлинг қилур, эй зори ҳайроним, эшит.

Вир ҳадисингги эшиткумдур дединг ичканда май,
Сархуш ўлдунг, маст ҳам, эй аҳди ёлғоним, эшит.

Хусп мулки бевафодур, манъи бедод этсалар,
Сўз эшитмакки ғанимат англа, султоним, эшит.

Қасддин айлаб Навойға, эшитмассен сўзин,
Бенаводур, раҳм этиб, эй номусулмоним, эшит.

Эй сабо, ҳолим бориб сарви хиромопимға айт,
Йиғларимнинг шиддатин гулбарги хандонимға айт.

Буки апинг аҳду паймонида мен ўлсам дағи,
Яхши ғурсат топсанг ул бадахду паймопимға айт.

Буки анинг зулфи зуппорида дипим ҳосили
Ќуфр ила бўлмиш мубаддал помусулмонимға айт.

Буки қилмишмен жаҳону жонни онинг садқаси,
Юз тумап жопу жаҳондип яхши жононимға айт.

Буки юз жоп садқаси қилсам пушаймон бўлмағум,
Васлиға бир ваъда қилғандин пушаймонимға айт.

Буки юз минг фитнакўзлук бўлса пайдо опсизин,
Ќилмағум наззора ҳаргиз, кўзи ғаттонимға айт.

Буки чок айлаб яқо усрук чиқар эл қасдиға,
Мен ўлуб, эл жон топар бебок нодонимға айт.

Даҳр боғи гуллари ҳусни вафосиз эрканин,
Юзи гул, жисми сумап, кўйи гулистонимға айт.

Эй Навоий, ҳеч гулшапнинг сенингдек хушнаво
Булбули йўқ эрканин шоҳи сухандонимға айт.

Эй пасими субҳ, аҳволим дилоромимға айт,
Зулфи сунбул, юзи гул, сарви гуландомимға айт.

Буки лаъли ҳасратидин қон ютармен дамбадам,
Базми айш ичра лабо-лаб бодашомимға айт.

Ком талху бода захру ашк рангип бўлганин
Лаъли ширин, лафзи рангип, шўхи худкомимға айт.

Шоми ҳижрон рӯзгоринг тийра невчун қилди, деб
Сўрмағил мендин бу сўзни, субҳи йўқ шомимға айт.

Ул пари ишқида нангу номким тарк айладим,
Кўнгул отлиғ ҳажр водийсинда бадномимға айт.

Эй кароматгўй, ишим оғози худ исён эди,
Шамъи раҳмат партави етгайму апжомимға айт.

Йўқ Навоий бедил ороми гам ичра, эй рафиқ,
Ҳолини, зинҳорким, кўрсанг дилоромимға айт.

Келмагил майхонаға, әй шайхи олижоҳ, қайт,
Йўқса хирқанг бода раҳни бўлғуси, биллоҳ қайт.

Ғар десангким, тушмасип хирқангга расволиғ ўти,
Бўлмайин рипди хароботи била ҳамроҳ, қайт.

Дайр пири илгидип випнор белга боғлабон,
Бут қошида қилмас эрсаиғ сажда беикроҳ, қайт.

Ринду раънолиғ агар кўнглунг тилар бу кўй аро
Жуз фано йўқтур, санга топилмас ул дилхоҳ, қайт.

Сен риёға ўргаиибсен фони ўлмоқ саъб эрур
Дайр аро кирсапг, пушаймон бўлғасеп ногоҳ, қайт.

Ҳар дам учқунлуқ тутунлар бирла кўнглум шуъласин
Неча фoš эткайсен, оғзимдип чиқиб, әй оҳ, қайт.

Соқийи маҳваш әлидип ичмишам жопбахш май,
Бу тараф юзлапма әмди, әй ғами жопкоҳ, қайт.

Олам аҳли бевафодурлар, аларпинг майлидин,
Әй кўнгул, бўлсанг вафо ойинидин огоҳ, қайт.

Не ишинга әътимод эткай Навоий, әй пари
Ким, даме юз қатла гаҳ кел дерсеп ани, гоҳ қайт.

Кўзум учарки, ҳумоюн юзунгни кўргай бот,
Бияйних анга кирпичлар ўлмиш икки қанот.

Безанса дарду бало шоҳиди ҳалоким учун,
Мижам тароғдурур, эски туганларим миръот.

Лабинг хаёлида ашким эрур ҳаёт суйи,
Фироқинг ичра қорарған кўзум анга зулмот.

Закот ўлур эди юзунг жамоли пақдиға меҳр,
Тажаммул аҳлиға юздин бир ўлса эрди эакот.

Десангки, жонима ўт солмағайсен, эй соқий,
Такаллум этма майолуд лаб била ҳайҳот.

Қолурлар оғзин очиб ишқ аҳли пўямдин,
Соғ элга кулгу эрур телба айлаган ҳаракот.

Лабингки жои берадур аҳли дард қони учун,
Навоий қониға гар майл этар мумидди ҳаёт.

Ќўздип учти ул пари, ваҳким, анга етмакка бот
Ќош аянигдек чиқса дермен икки эғнимдин қанот.

Новакипг кўнглумда гар итти, ҳамул андов ила
Они топмоқ истасапг, жою, япа бир новак от.

Ќош сенсиз ўлсам эрди, эй париваш, қилма таън
Ким, мени Мажнунга ортуқтур ўлумдин бу уёт.

Соқиб, беҳудмен андоқким, қилурмен касби ҳуш,
Имтиҳонга доруйи беҳуш агар жомимга қот.

Хонақаҳ шайхи ушатти соғарин, эй пири дайр,
Сен каромат кўргузуб, рағмига тавбамни ушот.

Эй тани хоки, ул ой оллида ҳукми бирдурур,
Гарддек чиқ кўкка ё туфроғдек йўлинда ёт.

Бир дирамким, қалб бўлғай, арзимассен, эй кўнгул,
Ҳар неча меҳру вафо бозорида ўзунгни сот.

Телбалар юз пора кўнглидек ясабсен болу пар,
Гарчи ғайбатда париға ҳожат эрмастур қанот.

Чун Навоий жониға офат эрур лўливаше,
Соғинур гули биёбоп кўрса кўнгроту қиёт.

Лаъл эмас ширин лабингким, жон топар андин ҳаёт
Ким, сўруб билдим ул эрмиш лаългун қилған набот.

Лек ул янглиғ наботеким, қуяр чоғда ани
Шираси жон шираси эрмиш, суйи — оби ҳаёт.

Оқса рухсорида хай тонг йўқ кўнгул тўқтатмасам,
Тоғ бўлса топмас ул сайл ичра имкони сабот.

Ҳажр дудидин қаро бўлған кўнгул ичра ўқунг
Шарҳи ҳолим ёзғали бўлмиш қалам бирла давот.

Хўблар хайли аро ҳар сари тутмиш рустаҳеъ,
Гўйё майдон ичига чобуким секретти от.

Боқма, эй зоҳид, ҳақорат бирла апё сариким,
Бўлмаған анинг сифоти мазҳари йўқ ҳеч зот.

Эй Навоий, кўргали ани учар ҳар дам кўзум,
Лек не суд учмоқ ул қушким, анга йўқтур қанот.

Шўх ики ғизолигги ноз уйқусиди уйғот,
То уйқулари кетсун гулзор ичида ўйнот.

Тишлабки сочинг ўрдунг, очқапда паришон қил,
Офоқ саводинда жон ройиҳасин бутрот.

Кулбамга хайафшон кел, зулфунг қилиб ошуфта,
Анжум сипаҳин йиғдур, офоқ улусин қўзғот.

Ораз қуёшин очиб ашки қуруған кўзни
Кўп ҳажрда йиғлаттинг, бир васлда ҳам йиғлот.

Бир оҳ ила кул бўлдум, эй чарх, тилаб топиб,
Фарҳод ила Мажнунға ошиқлиқ ишин ўргот.

Хоро тубига ётқунг, йўқ суд агар юз йил
Кўк атласи устида жисмингни ётиб ағнот.

Базм ичра Навоий кўп йиғлар эса, эй соқий,
Ҳуш элткучи дору жомига апинг чайқот.

Қилди душман раҳм баским, қилди жавр изҳор дўст,
Эй кўнгул, душман топ эмди, тутмағил зипҳор дўст.

Ҳар замон душманларим озурдадур, эй дўстлар,
Баски ҳар дам еткурур мап зорга озор дўст.

Душман ар жопимни ҳам афғор этар, қилдим биҳил,
Жавр тигидин чу кўнглум айламиш афғор дўст.

Кеча душманлараким, ноламдин уйқу келмади,
Ранжамен мундин доғиким, бўлмади бедор дўст.

Мен ўлар ҳолатда душманлар кўрунур дўстваш,
Невчун ўлмайким, келур бошимға душманвор дўст.

Қулса душман айб эмаским, кўрмадим оз ҳам вафо,
Гарчи қозғондим, қилиб жоним фидо, бисёр дўст.

Чархнинг меҳрига мағрур ўлмагилким, ғадри бор,
Ҳаргиз ўлмас кимсага ул душманп ғаддор дўст.

Соқие, қил дўстлуқ, тут бодаким, йўқтур ғами,
Бўлса олам душмани ҳар кимга, сендек бор дўст.

Итларинг ғавғо қилур, гўё Навоий ўлдиким,
Боши узра жам ўлуб афғон қилурлар ёру дўст.

Заъф, кўргилким, та.
Мўр судрар, тори бир.

Дардим айтурда демасс
Гўиё холи лаб ўлди оғзи.

Ошиқ ўлтургум десанг юз
Ишқнинг дорулқасоси ичра

Ул кўзу лаб ўлтуруб тиргузсалар, не айбким,
Бирни қотил, бирни жонбахш этти ҳаййи лоямут.

Ханжари тийғида кўргач оразин, оқизди қон,
Сайл оққандек қуёшнинг манзили бўлғанда ҳут.

Хоксор ўлким, бурутин елга берди золи чарх,
Ул кишиларники, кўи кўргуздилар боди бурут.

Эй Навоий, айлади лўливаше кўнглумни қайд,
Халқни атроқ асир этти, вале бизни чуют.

Эй кўнгул, ул аҳди ёлғон меҳр шартин қилди, тут,
Аҳдини поёнига еткурмайин айрилди, тут.

Ханжари ҳижрон била охир кесар чун риштасин,
Меҳр торин риштаи жонингга маҳкам қилди, тут.

Чун майи васл ўзгалар ичмакка боис бўлғуси,
Ҳар нафас хуноби ҳижрон ютмоғингни билди, тут.

Ё эшитмас, ё эшитгач зулмин айлар бирга юз,
Ҳолинг ул эолимга юз минг қатла бас айтилди, тут.

Дема, санчиб неши ҳижрон еткурай нўши висол,
Чун бу нўшунг ўлтурур, ул неш ҳам санчилди, тут.

Мотам ашки дурри чун туфғоғинга сочилғуси,
Гавҳари анжум фалакдин бошинга сочилди, тут.

Эй Навоий, кисвати фақр иста, йўқса чархнинг
Атласии кийдинг, гумон эт оқибат эскилди, тут.

Яна солди ҳажр ҳам тан, ҳам кўнгул, ҳам жонға ўт,
Солди ўт ҳижрон манга, ё рабки, сол ҳижронға ўт.

Айтқай: киймиш жунун мулки шаҳи заркаш либос,
Кўргай эл бу навъким тушмиш мени урёнға ўт.

Гўё бўлди қуюн ғам даштида эсган самум,
Йўқса тушти мен киби мажнуни саргардонға ўт.

Манзилинг эрди кўау кўнглум, вале сен борғали
Муни сув қилди харобу тушти ул вайронға ўт.

Мен дағи куймай қутулмоқ, эй кўнгул, мумкин эмас,
Бўйлаким солди дамим ғам даштида ҳар ёнға ўт.

Дуди оҳим дош дудидекму равзандин чиқар,
Ё солибтур ғурақатинг бу кулбай аҳзонға ўт.

Ғар манга ўт солди даврон ҳажрдин бас айб эмас,
Мен дағи солсам дамодам оҳ ила давронға ўт.

Не учун ашжордиш йиғмиш ўтун, эй боғбон,
Оташин гулдин ағар урмас фалак бўстонға ўт.

Эй Навоий, тан қолиб жонимни олиб борди ёр,
Солди ул борғонға ўт, ҳижрон вале қолгонға ўт.

Хирмани рухсорпга солмиш майи гулнори ўт,
Ўйлаким, гул хирмапиға оташин рухсори ўт.

Ҳажр шомп ғам сипоҳип кўрки, кўпглум даштида
Не ёқибдурлар черик тушган киби ҳар сори ўт.

Ўт агар итса жаҳондип, оҳим ўлса ғам эмас,
Еткурай бир дамда юз аввалғи ўт миқдори ўт.

Ғар ҳарорат мужиби эрмас чучуклук бас педур,
Ҳар замон жонимга солмоқ лаъли ширинкори ўт.

Фўтаи зарбафт эмас ул шўҳи раъпо бошида,
Ким аёй қилди узорн тобпдин дастори ўт.

Май батининг кўр нншотафзолигин ҳузн аҳлига
Ким, куяр ўлу қуруғ чун найситоиға тушти ўт.

Ғар Навоий ўхшатур кўкни тутупга айб эмас,
Чун булутқа урмиш опинг оҳи оташбори ўт.

Олами ишқ ичра дардинг ўтдурур, ҳажринг ҳам ўт,
Дарду ҳажринг сўёидин кўнглумда олам-олам ўт.

Доғи ишқинг ўйладурким ҳирқатин ўксуткали,
Ёқса бўлғай устига онинг начукким марҳам ўт.

Не ҳароратдур, майи ишқингда токим ичмишам,
Кўкка дудимпи чекар, кўнглумга солиб ҳар дам ўт.

Шуълае тушмиш фироқингдин ҳазин кўнглумдаким,
Ашқдин тўктум ети дарё сувин, бўлмас кам ўт.

Ваҳ, не муҳлик ҳол эрур жонимға лаълинг ҳажрида
Ким, солур дафъиға анфоси Масиҳи Марям ўт.

Бу кеча воқиф бўлунг эвлардин, эй ҳамсоялар
Ким, манга тушмиш фироқ оташғаҳидин маҳкам ўт.

Ҳажр кўнглум кишварин бир ўт била куйдурдиким,
Ўқилди ишқ аҳлиға дудидин саводи аъзам ўт.

Даҳр бўстони аро сунбул била гул демаким,
Чарх зулми солмиш анда дуд бирла дарҳам ўт.

Эй қуёш, найлаб Навоий куймасинким, бор анга
Ишқинг ўт, ҳуснуи ҳам ўт, лутфунг ҳам ўт, қаҳринг
ҳам ўт.

Ё раб, ул ой ҳуснининг идрокии элга мубҳам эт,
Кўз била кўпглумни ул сирри хафига маҳрам эт.

Кўйию қадду лаби ёдин манга қилгил фўзун,
Жаннату тўбо била кавсар тамапносип кам эт.

Дийда кўрмак истаса онинг юзидин ўзга юз,
Қийрлар бирла бу икки суқба жавфин маҳкам эт.

Гар кўпгул васлидин ўзга васл суриб истаса,
Қисм анга ҳижрон сияҳчолида доим мотам эт.

Хотири савдои ар ул аулфдин ўзга ҳавас
Қилса, ани зулфдек ошуфтаҳолу дарҳам эт.

Рух ул қад жилвасидин ўзга қилса орзу,
Ҳажр ўти ичра анга дўзах азобин ҳар дам эт.

Кўнглум ўлди ҳажр ўтидин реш, эй соқий, манга
Бодаи кофургун дурдидин олиб марҳам эт.

Йўқ чу олам боғида бўйи вафо, эй нири ишқ,
Жилвагаҳ бир жом ила кўнглумга ўзга олам эт.

Ишқ журмига Навоийни қоварсен, эй пари,
Қовма, жавру зулм қил, девонау расво ҳам эт.

Ғаминг қаттиғлигин қилсам ҳикоят,
Эшитса тәш анга айлар сироят.

Кўнгул ғам шомидни чиқмоққа бўлди
Бошоғлиғ новакинг шамъи ҳидоят.

Не навъ оллингда шавқумни қилай шарҳ
Ки, ҳуснингдек анга йўқтур ниҳоят.

Хаёлинг кўнглум ичра музтарибдур
Қим, ул вайрона иссиғдур бағоят.

Кўзунг қонимни ичмакка не ҳаддим,
Эрур ани итинг ичса кифоят.

Дема бир йўлдурур ишқ ичра, вй шайх,
Ки мунда мухталиф келди ривоят.

Навоий қонин ул кўз бирла тўктунг,
Тирик бўлким, будур айни иноят.

Қўйди юз шомп ажал, зулфин паришон айлагач,
Умр хуршиди уёқти, чеҳра пинҳон айлагач.

Сурди кўнглумни бузуб хоки таним узра саманд,
Елга берди туфроғин, бу уйи вайрон айлагач.

Лаъли ҳажри қилди қоп бағримни ғамдип лахт-лахт,
Қатра-қатра тўкти кўзлар йўлидин қон айлагач.

Оҳким, бахтим оғир уйқусидип уйғопмади,
Гарчи юз минг фитна уйғопди мен афғон айлагач.

Қилмайин сархуш ҳапуз, эй муғбача, қўймоқ недур,
Оллима зупнорни, дайр ичра меҳмон айлагач.

Ошиқ эткач шуҳраи шаҳр этти ул кофир мепи,
Шаҳр кездургон киби кофир мусулмон айлагач.

Чекмади булбул Навоийдек фиғонким, ёпмасуп
Сайр учун ул сарви гулрух азми бўстоп айлагач.

Сайд айларга жунун аҳлипи бор ул ияки соч,
Ҳар бири печа тугун, ҳар тугуни эча қулоч.

Туркларнинг қулидурменки, нигоримнинг эрур
Қоши туркона, қабоғи кенгу кўзи қиймоч.

Сочингу мушк аро бор онча тафовутки, мунунг
Қисватидур илги иксунда, апинг эски сапач.

Ташлабон доғларим марҳами бирла момуғин,
Телбадурменки, чонопи солиб ўлғай ёлонғоч.

Соқий, лаъл уза хай кўрубон беҳудмеч,
Майға мамзужи гулоб айлаб, опи юзума соч.

Луқма оғаҳлик ила солик агар айласа нўш,
Яхшироқ арпа кўмочки, тағофилда кулоч.

Эй Навоий, тиласанг элдину ўздин махлас,
Чиққил ўзлук йўлидин, чуст фано кўйига қоч.

Гиреҳ-гиреҳ чу тугарсеп, етар аёғипгга соч,
Гиреҳларип чу очарсеп, тушар қулоч-қулоч.

Кўнгулни қийди ашнинг ғамзасию қилмади раҳм,
Қиё-қиё боқибон ул икки кўзи қиймоч.

Чамапда кеча ётпб маст оразин ёпмиш,
Қўп эмди, топг ели, ул гулии лутф бирлан оч.

Қадишг чамапда кўруб, боғбон агар сарвин
Кўзига илмаса, ҳамопо керактур апга йиғоч.

Жунунга тушти сапубар қадишгдин ўйлаки су,
Бўлуб аёғига запжир узолди бошида соч.

Сипеҳр наъли кўруб кўксум уза меҳроби,
Бало ўқиға ҳамопоки айлади омоч.

Навоиё, дер эсанг кўрмайии вафосизлиқ,
Таваққуф этмаю замон аҳлидии вафо кпби қоч.

Турра марғулин очиб рухсори маҳсиймоға соч,
Тун саводи анбарин меҳри жаҳонороға соч.

Сарви гулрўйим қилур гулгашти гулзор, эй насим,
Дам-бадам сориг, қизил гул, ул гули раъноға соч.

Йиғлама, эй кўзким, ул ой бўлғусидур меҳмон,
Гар сочарсен юз гуҳар, ул гавҳари яктоға соч.

Ёрдур шамъи шабистоним бу ақшом, эй синеҳр,
Ахтарингнинг дурларин бу базми меҳросоға соч.

Ташнаға бер ғайз, эй абри карамким, йўқ осиг,
Гар суни юз қатла дарёдин олиб, дарёға соч.

Дайр аро дии аҳлининг кўнглига зулфи бўлди қайд,
Бул ажаб зуннордур, ул дилбари тарсоға соч.

Зухд элин май бирла расво айладинг, эй муғбача,
Ўкуръае ҳам нетти раҳм айлаб мени расвоға соч.

Йўқ чу дунёда вафо, эй сарсари дашти ғано,
Гарди нисён совуруб, дунёу моғиҳоға соч.

Эй Навоий, умри жовид айлар эрсанг орау,
Бас ҳаётинг нақдини ул лаъли руҳафзоға соч.

Кўзунг қонимға сероб этти ўзни, нақди жоп олғоч,
Начукким маст бергай майға нақди роягон олғоч.

Чу урдунг ништари ҳижрон, фироқинг сўзи кам бўлди,
Анингдекким иситма дафъ бўлғай, кимса қон олғоч.

Начукким қиймати лаъл олибон бергай рақибига,
Итига ташлади кўнглумни ул номехрибон олғоч.

Санаб ушшоқини қатл айлади ул ҳусп султонн,
Черикни тарқатиб озод этар шаҳ, гарчи сон олғоч.

Кўнгул журмиға бўлдум аҳду ғам чоҳиға солдинг,
Эмастур расм қилмоқ ҳабс, мужримдип зимон олғоч.

Шикебу сабр хайли иттилар, еткач мапга помипг,
1 Начукким корвоп боғлар сафар рахтип, нишон олғоч.

Ушатма тавбам, эй соқийки, қолмас яхшилик расми,
Менинг ҳолимда илгимга қадаҳни мен ямон олғоч.

Баҳори ҳуснидип булбулға ҳам еткур наво, эй гул,
Бу гулшан мулкани торож этар, хайли хазон олғоч.

Навоий ҳолини ул йўқ оғиздип сўрма эмдиким,
Адам йўлиға борди меҳринг ул бехонумон олғоч.

Эй гадейинг оллида муҳтож аҳли тахту тож,
Аҳли тож оллида андоқким гадоға аҳтиёж.

Ким гадейингдур бош индурмас доғи тортар аёқ,
Чархи аъло бўлса тахту меҳри анвар бўлса тож.

Лаъли серобинг берибтур оташии ранги била,
Офати жоним учун ўт бирла сувға имтизож.

Дарди ҳажримға буюрди сабр дарди йўқ табиб,
Заҳри қотил бирла муҳлик ранжима айлар илож.

Ой юзунг бирла талашди буки кўктур орази,
Панжаси бирла қуёш гўё юзига урди кож.

Эйки бердинг ишқ султонига кўнглунг кишвареп,
Англағилким жону ақлу дин эрур аввал хпрож.

Хўблар ўрғансалар, тонг йўқ, Навоий назмини
Ким, аларнинг ҳусни онинг ишқидин топмиш ривож,

Эмас лаълинг қатили жонға муҳтож,
Кўзунгнунг кофири имонға муҳтож.

Лабинг муҳтожидур кўнглум, пачукким,
Скандар чашмаи ҳайвонға муҳтож.

Чу майдон ичра сурдунг бас бу офат,
Эмас иаззорагар жавлонға муҳтож.

Тилар кўнглум ўзин ишқинг шаҳиди,
Ки бор ул ғамзаи фаттонға муҳтож.

Қочар кўнглум қуши тан кулбасидин,
Агарчи чуғз эрур вайронға муҳтож.

Юзунг қурси қамар, муҳтож анга меп,
Гадо андоқки бўлғай попға муҳтож.

Фано майхонасида қил гадолиғ,
Десангким, бўлмайин султонға муҳтож.

Анга муҳтожроқ менмен, агарчи
Эрур кўп гар боқар ҳар ёнға муҳтож.

Навоий жонға муҳтож эрмас, аммо
Эрур юз жон била жошонға муҳтож.

Сийм агар жоп нақдидур айларда ҳар миқдор харж,
Ерга харж ўлса ёхуд қилса они ёр харж.

Нақдиди бисёру оз ҳар неки киргай илгима,
Хуштурур улким мен оз, ул айлагай бисёр харж.

Ёр меҳмопим бўлур, мен ошиқу муфлис нотай,
Гар ҳаётим нақдидур, қилмоқ керак почор харж.

Гапж агар топсам меии девонаваш вайрон аро,
Айларам лайливашимға они мажнунвор харж.

Ќўзлари жону кўнгул нақдин олиб, сарф эттилар,
Айлагандек аҳли дин амволини куффор харж.

Ишқида бору йўқум харж ўлдию ифлосдин
Маърифат айлар мен амди, чун қилур дилдор харж.

Истасанг хирқам сотиб, май олсам аввал, бода тут,
Эй ҳариф, ўлмастур они айламас ҳушёр харж.

Дайр пири гар деса: бору йўқунгни ўтқа сол,
Йўқ эса қилма йўқу борингни беҳанжор харж.

Ишқ кўйида Навоий сочса доғидин қаро,
Ўйладурким, муҳташам эл айлагай динор харж.

Бўлса бўлгай сарвқадлар ичра бир гулрў малиҳ,
Сарви гулрўюм менинг лекин эрур асру малиҳ.

Хол эрурму йўқса туз солған сиёҳи нуқтаси
Ким, эрур васф айлагапдин ортуқ ул ҳинду малиҳ.

Лаблариинг кулгач тўкар туз бирла шаккар таиғ-танг,
Оллоҳ-оллоҳ, бўлур эрмиш мунча ҳам кулгу малиҳ.

Кўп малоҳат бобида Шириндин айтур Кўҳқап,
Сабзи ширинимча ул бор эрди эркинму малиҳ.

Эйки Юсуф бирла сўрмишсен ҳабибим ҳусиидин,
Ул сабнҳ ўлди латофат ичра, аммо бу малиҳ.

Оразинг кўргач кўзум шўроба тўккач айгладим
Ким, эрур сенсеи малоҳат аҳлидин айру малиҳ.

Эй Навоий, аччиғ-аччиғ йигларимни қилма айб
Ким, эрур кўнглумни олған кофири бадхў малиҳ.

Хопақаҳда ҳалқап зикр ичра ғавғо қилди шайх,
Аҳли диллар пақди авқотини яғмо қилди шайх.

Ул бири дом эрди, бу бир дона эл сайди учун,
Ҳар қачонким азми тасбиҳу мусалло қилди шайх.

Ё ҳаёли бапг, ёхуд хопақаҳ фикри ади,
Ҳар каромоту мақомотики ифшо қилди шайх.

Каф сочиб, фарёд этиб секриб паривашларип сайд
Ўилғоли девоналиғлар ошкоро қилди шайх.

Тўқ чиқиб хилватдип, ўзпи рўза деб жуҳҳолдип,
Асру кўп подопни ўз тавриға шайдо қилди шайх.

Бовужуди масху подоплиғ мурид айлар учун,
Кўп ўзидип масху подонроғни пайдо қилди шайх.

Дайр пирипиғ муриди мепки ғайзи ом эрур,
Хонақаҳда ғайзи ом элдин таманпо қилди шайх.

Дайр аро тинди қулоғим, роҳибо, зикриг бахайр,
Ким саҳар зикр айтурида кўп алоло қилди шайх.

Эй Навоий, хирқасип берди, каромат айлади,
Ким манга тартиби ваҷҳи раҳни саҳбо қилди шайх.

Гарчи ул ширин лаб ичган май эрур бисёр талх,
Лек мен ичган майи ҳажри юз онча бор талх.

Май неча талх эрса, ҳижроп шарбатича талх эмас,
Заҳри қотил, онгламон, бўлғайму ул миқдор талх.

Оччиғ-оччиғ дам-бадам шўробам этманг айбким,
Ўилди айшим ҳажр ила бир шўхи ширинкор талх.

Ҳажри заҳри ичканимдинму экин оё буким,
Набз соқит бўлмишу оғзим эрур бисёр талх.

Найлай ўлмайким, ҳаётим шарбатин мен телбага
Ўилди ҳижрон заҳри бирла ул пари рухсор талх.

Ўўп чучуклуктин очиглиқ анфаъ ўлди ишқ аро,
Шарбати аттор эрур ширин, майи хаммор талх.

Талх май бирла мени маст айла, эй соқийки, бор
Ҳажр аро умрум, гар ўлсам лаҳзаи ҳушёр, талх.

Диним аҳволиға оччиғ йиғларамким, муғбача
Ўўш ётар дайр ичра ҳар дам жоми муғкирдор талх.

Ёр ширин лаълидин ҳар лаҳза айлар нўшханд,
Ишқидин ҳар дам Навоий гарчи йиғлар зор талх.

Ваҳки, ҳижрон шарбатидин бизга бўлди ком талх,
Ҳар киши эаҳр ичса бўлғай ком апга ноком талх.

Ҳажр етса май била дедим овунғаймен, валек
Ёрсиз бор әрмиш пчмак бодаи гулфом талх.

Шомн ҳажримдин не оғаҳ улки, ҳижрон тунлари,
Топгга тегру тўкмади шўроба не бир шом талх.

Шарбати сабр отипи тутмапгки, бир ой ҳажридин,
Оғзима ҳайвон зулолин айламиш айём талх.

Оғзидип аччиғ сўз айтиб, зоҳир этса заҳрчашм,
Айб эмастур, писта шўру топг әмас бодом талх.

Ҷоми ҳижрон чеккали билдимки, жавринг саъб әмас,
Май неча талх ўлса, кўрмас они заҳрошом талх.

Носабур ўлмас кўнгулға етса хуноби фироқ,
Не учунким талх май ичгандин ўлмас жом талх.

Умр шаҳди бас чучукдур, лекин охир қилмаса
Марг заҳри бирла они даҳри нофаржом талх.

Васл жомидин Навоий элга бўлди баҳранўш,
Ваҳки, ҳижрон шарбатидин бизга бўлди ком талх.

Сочингки ҳар тараф айирди бир муанбар шох,
Ҳаёт гулшанипинг сунбулидурур ҳар шох.

Бошингдин айрилибон шох-шох ким кўрмиш,
Бу навъ сунбули тар бўлғонин саросар шох.

Яшил тўну ики енг бирла қоматинг ул сарв,
Ки икки ёнидин айрилмиш икки аҳзар шох.

Қадинг хиромида илгинг жафоси ўксумади,
Ғариб нахлки, доим анга берур бар шох.

Лабингки, бодан лаъл андин оқти маёт ўлғач,
Эрур мушобиҳи маржону анда аҳмар шох.

Қади ҳаётим эрур урса тошу тортса тиф,
Бу нахлдин хуш эрур гар самардурур, гар шох.

Чу ёғди тоши Навоийға кўп шикает ўлди,
Қуруқ йиғочқа ёғиб жола, синди аксар шох.

Йўқ мепга юз йилда ул маҳвашқа бир сўз дерга ҳад,
Бўлса бир сўз дерга ҳад, ул ҳам бўлур юз қатла рад.

Меҳри худ йўқ, лек амдо зоҳир айлар илтифот
Ким, халойиқ жонпма қасд айлагайлар еб ҳасада.

Турфaroқ буким, қилиб олампм жопим душмани,
Дўстлуқ изҳори ҳар мажлисда айлар беадад.

Шак эмаским, бўлғусидур ёрлар беъътимод,
Ҳар қачон ёр оллида ағёр бўлса муътамад.

Умр янглиғ бевафодур халқ гўё, эй Хизр,
Чекти Зулқарнайп яъжужи вабо оллиға сад.

Эй хуш улким, гўша тутқай, ўйлаким топилмағай
Ахтариб давронни давр аҳли азалдин то абад.

Соқпё, абноп даврон жаврипиғ поёпи йўқ,
Ўйла соғар тутқи, зойил айлагай ҳушу хпрад.

То бўлай ул навъ лояъқилки, келмай ҳолима
Қилса юз Фарҳод ила Мажпун насиҳатдин мадад.

Эй Навоий, олам аҳли жавр ётарда тевгдурур,
Хоҳи шоҳи чархқадрӯ хоҳи моҳи сарвқад.

Мендин эл ҳар сўз деса, бовар қилур ул сарвқад,
Йўқ манга сўз дерга ҳад, ҳар не десам ҳам барча рад.

Чун деса мақбуллар кўп пукта мен мардудмен,
Менки қавлум барча рад сўз дерга топқайменму ҳад.

Бевафо аҳбобдин бир ҳам маиға бўлмай мумид,
Турфа кўрким барча айлар муддаи сори мадад.

Турфароқ будурким, улким жон анга қилдим фидо,
Бовар айлаб ҳолима ҳар пеки деб аҳли ҳасад.

Даҳр элидин гўша тутмоқ бўлди авло ўйлаким,
Тутмагай ул қавм отин, топса киши умри абад.

Соқиб, беҳуш дору эз, доғи тут бодаким,
Андии ўлсув ҳуш дору ила зойилким хирад.

Рипдлар сархайлимендурмен букун дайр аҳлиға
Майкада туфроғидин маснад манга басдур санад.

Ишқ водийсинда мақсад ичрадур аввал қадам,
Ўзлукунг кўҳи балоси бўлмаса оллингға сад.

Эй Навоий, қил фано ҳосилки, истар чоғда дўст,
Белга руст айлаб этак тебарга бўлғайсен муад.

Ишқ аро расволиғим элга берур Мажнунни ёд,
Ўйлаким, айлар они кўрган мени маҳвунни ёд.

Ғам тувида меҳнати ҳижропи афсундур манга,
Ҳар қачонким айласам ул ҳусни рўзафзунни ёд.

Қатра-қатра қон томар икки кўзумдив шавқида,
Дам-бадамжим қилсам ул икки лаби майгунни ёд.

Лутфи йўқтин кўнглума бевазн эрур шамшоду сарв,
Оҳ тортиб айласам ул қомати маввунни ёд.

Лаъли жонбахшипг деган сўзни эшиткан қилмағай
Оби ҳайвоп бирла боғлангон дури макнунни ёд.

Ҳар киши нўши майи лаълингдин ичса журъае,
Қайда қилғай ўзга неши гардиши гардунни ёд.

Чун азалда сарнавишт ўлгонни кўрмай чора йўқ,
Ҳар замон айлаб шпкоят қилма даҳри дунни ёд.

Азми Бағдоду Бухоро айлагон аҳбоб учун
Берса тонг йўқ элга ашким Дажлау Ҳайҳунни ёд.

То Навоийни жунун даштига солди ул пари,
Ҳазл учун ҳам қилмади бир қатла ул мажнунни ёд.

Эй, қилиб зулфунг каманди ваҳшийи саҳрони сайд,
Юз мену Фарҳод ила Мажнун киби шайдони сайд.

Ўқ ажаб Фарҳод ила Мажнунни худ сайд этмакинг,
Турфа будурким, қилиб Ширин била Лайлонг сайд.

Ваҳ, бу не сайёдлиғдурким, биравким даҳр аро,
Хусп ила оламини сайд айлаб, сен айлаб они сайд.

Ќўргузуб чун доми зулфу донаи хол айлабон,
Булбулу қумри демонким, нашшау анқопи сайд.

Дом зулфинин бир очиб, тортмоқ бирла қилиб
Юз тумоп қудси туюри гулшапи хазрони сайд.

Билмов, эй сайёд, қайсп дом ила қилмоқ бўлур,
Ул тазарви дилкаш ул товуси базморони сайд.

Ғар Навоий хўблар сайдидур, аммо қилмамин
Сендин ўзга кимса ул ошуфтаи расвони сайд,

Чекар уи кўпглум урсанг тиғи бедод,
Не тонг су қуйғоч этмак шуъла фарёд.

Кўнгул сенсиз топар ғам шодлиғдип,
Ғаминг етгач, вале айлар ани шод.

Не тонг мажиуплуғумким жилва айлар,
Кўзумга лаҳза-лаҳза бир паризод.

Кўнгулни, соқиё, майдип қилиб хуш,
Бузуғни сел ила айларсен обод.

Мени шод айлагил бир журъа бирла,
Ки ғамдин жонға етти жоини ношод.

Санам оллида майдип бош кўтармон,
Ки қилди дайр пири мундоқ иршод.

Сенинг ёдинг била ўлди Навой,
Тирик бўл, гарчи они қилмадинг ёд.

Кўпгулнипг хонумонин берди барбод
Ғами ишқингки, хонумони обод.

Мепи ёд айламакни чун упуттунг,
Унутуб, нетти гоҳе айласанг ёд.

Фироқинг кунжида туи-куп эрурмен
Ғамингдин шоду мендин ҳам ғаминг шод.

Сенга сайд ўлғали урён бўлубмен,
Қачон юлди тириклай қушни сайёд.

Кўнгул жинси башардин асраб охир,
Мепи девона қилди бир паризод.

Сен ич махсуслар васлида майким,
Мепи ҳажр этти қон ютмоққа муътод.

Вафолиғ туз бу гулшап ичра йўқтур,
Агар насрину гул ё сарву шамшод.

Не шайхи хопақаҳ майдин қилур манъ
Ки, қилмиш дайр пири бизга иршод.

Навоий, ёр фарёдингға етмас,
Анипг фориглиғидин айла фарёд.

Гарчи ёр этмади ҳаргиз мени ношодни ёд,
Лек анинг ёдн била кўнглум эрур ҳар дам шод.

Зулфидин сўрди кўнгулларни кўзи арбадаси,
Домдин кўрмади эл сайдни сўрмак сайёд.

Қоматинг бандасндур сарв, вале хизмат аро
Кўрубон ростлигин они қилибсен озод.

Қатлима чиқти этак белга уруб, тийғ чекиб,
Қон тегардин аяб эркин этагин ул жаллод.

Чунки Ширин кўзи беҳад қорадур, бас неча мил
Тошни сурма недин айлади оё Фарҳод.

Ўзгаларга ичур, эй соқийи даврон, майи васл
Ким, манга заҳри фироқ нчмак ўлубтур муътод.

Мунча фарёд Навоийдин эмас ҳажр тун
Ким, қилур ҳар кеча фарёдидин эл ҳам фарёд.

Ситам эрмас эдиким, айладинг кўнглумни юз паркапд,
Ситам будурки, тикмак бирла истарсен анга пайванд.

Ҳам ип кул бўлғай, ҳам игна су бўлғай тикар бўлсанг,
Нединким, бор алардин ахгари сўзанда ҳар парканд.

Ҳамолинигга қуёш ўхшар ва лекин онча кўп ҳам йўқ,
Анга бўлганча ой мопаид ул бўлғай сенга монапд.

Парирўюмдин айру, эй ҳаким, оч қайду бапдимни
Ки, меи дев ўлмишам, девона эрмонким, солурсен банд.

Ҳабибим истар бу гулшан аро ҳар дам гул ислармен,
Мени Юсуфдин айру қилди қоилиғ кўнглаги хурсапд.

Кўзумнинг мардуми одамдурур, гўё қаро бўлғап
Бу ёшларким бўлур зоянда андии барчаси фарзапд.

Лабинг пўши закотии ҳожат аҳлиға берур бўлсанг,
Ўлубмен ҳасратидии жонға йўқ ўлганча ҳожатмапд.

Дединг гулқанд, эй тарсо ҳакими, айглабоп заъфим,
Вале дафъ ўлди қилғач муғбача дайр ичра шакархапд.

Алам етгач Навоий, даҳрдин май бил апинг дафъи,
Қабул этгап кишига басдурур оламда бу бир панд.

Ваҳки, ҳам ҳушумпи афзун қилмади афсупу панд,
Ҳам жунунумии кам айлай олмади заңжиру банд.

Билки, сендиидур бори дардим, не фикринг ҳолима,
Дардманд эл ҳолин ул билгайки, бўлғай дардманд.

Захмларким солдп заҳролуд тийғинг жисмима,
Оғзип очиб ҳар бири ҳолимға айлар заҳрханд.

Бўйнуига мушкин инакдин, эйки тумор осмасапг,
Қайда ҳолим билгасенким, бўйнума тоқдинг каманд.

То кўнгул холинг хаёлидин бошингға уйрулур,
Йўқ санга ҳожат ёмон кўз дафъига ўту сипанд.

Чун фалак тоқидек охир бўлғусидур сарнигун,
Рифъатинг тоқин, не суд, этмак фалакча сарбалапд.

Эй Навоий, оби ҳайвопдек лабидип уз умид,
Қим сочи зулмотидип ёнти анга мушкин паранд.

Ўйла ҳижрон тошларин ёғдурди чархи тезгард
Қим, сипеҳр авжиғача хоки танимдин чиқти гард.

Ёр ила аҳбоб мендин айрую меи барчадин,
Йўқ ажаб, гар барчанинг дардича бўлса менда дард.

Ҳажр тошидин кўкарди пайкарим ёхуд бу ранг
Айлади урён тапимни, баски чектим оҳи сард.

Қаҳқашондин чекма саф анжум сипоҳин шоми ҳажр,
Мен ўлубмец, эй фалак, ҳожат эмас қилмоқ набард.

Ашқу оҳимдин натижа бўлди қонлиғ тоза доғ,
Гўё ул суву ҳаводин очилур бу навъ вард.

Эй кўнгул, гар худ хазон ғасли эмас ҳижрон кунӣ,
Нега боғ аҳлиғадур титрамау рухсори вард.

Халқнинг қайди Навоийни паришон айлади,
Қимки жамъият тилар, қилмоқ керактур ўзни ғард.

Йўқки, оҳимдин қилибдур тийра бу вайронни дуд,
Ким қоронғу айламиш вайронаи давронни дуд.

Дуди оҳимким чиқор уй туиглукидин бутрабон,
Дошхона айламиш бу кулбаи аҳзоини дуд.

Оҳ дудиму экин, ё ишқ уюмга солди ўт,
Буки тутмиш ҳужрау гунбазни дуд, айвонни дуд.

Ҳажр зиндони сияҳчол ўлди оҳим дудидин,
Эмди зиндои этти ишқ аҳлиға бу зиндонни дуд.

Оҳ вақти чуп оқар ашким қаро ҳижрои туни,
Муҳраи айлар шабаҳ қар бир дури ғалтонни дуд.

Тийра оҳим қар дам андоқ тўлғашур бўғзумғаким,
Чиққали қўймас кўпгулдин нолау афғонни дуд.

Кеча ул ой кўйи даврида чекибмен ўтлуғ оҳ,
Хайли анжумни шарар бил, гунбази гардонни дуд.

Чарх мотам қисвати бермиш манга ё оҳдин
Пардаи шабгуи била ёнмиш мепи урённи дуд.

Бода шамъи бирла, эй соқий, ёрут кўпглумшким,
Оҳдин қилмиш қаро бу кулбаи вайронни дуд.

Олам аҳлининг вафосизлиғларидин чексам оҳ,
Супбулистон айлағай юз гулшану бўстонни дуд.

Эй Навоий, асру равшан эрди ҳажрим шомиким,
Тийра оҳимдин қаророқ ҳам қилур ҳижронни дуд.

Фориғу озода билмас мубталолардин хабар,
Шоҳ кўнглида қачон бўлгай гадолардин хабар?

Ҳажр водийсипда ким топқай мени оворани,
Дам-бадам сўрғай магар дарду балолардин хабар.

Ул вафосиз олди кўнглуминию юз кўргузмади,
Истасам опи, сўрармен бевафолардин хабар.

Гунчадек қонлиғ кўнгул гум бўлди ул гул кўйида,
Эй сабо, тут гоҳ-гоҳе ул аролардин хабар.

Чуп хабар йўқтур қорорғон рўзғоримдин мапга,
Қайда топқаймен кўзи, қоши қаролардин хабар.

Улки маст; беҳабар дер ишқп жомидни мени,
Гўёким, англамайдур порсолардин хабар.

Тут Навоий ҳолидин гоҳе хабарким, айб эмас,
Гар навозиш аҳли тутса бенаволардин хабар.

Ваҳки, мен бедилга пе ул помусулмондин хабар,
Ул мусулмонким хабарга борда, пе опдип хабар.

Қосиду жопонадин йўқким хабарсиэмен букув
Ким, не қосиддип, пе жопон, балки не жондин хабар.

Йўқ манга андип хабар, донм сўруб аҳволини,
Қайда бир сўрмай арга мен зори ҳайрондип хабар.

Масти поз — ул, нотавон — мен, ким кетургай, элткай
Ё арга мепдип хабар ёхуд манга ондин хабар.

Ваҳ, не кун бўлғайки, ул ғойиб сафардин келди деб,
Истабон мепдип севинчи, етса ҳар ёндип хабар.

Ҳажр агарчи жопдип этти беҳабар, кош ўлғамеп
Беҳудеки, бўлмағай жопимга ҳижрондин хабар.

Давр аёғип, соқпё, андоқ тўла тутким, манга
Қолмағай не аҳли даврондин, не даврондин хабар.

Эй хуш улким, келди андоқ масту борди мастким,
Топмади мутлоқ не келгандин, не борғондин хабар.

Эй Навоий, ким сўрар бўлса мени оворани,
Дашт уза сўрғай магар ғули биёбондин хабар.

Жонга йўқ кўнглумдипу кўнглумга йўқ жондин хабар,
Менга не ўздин хабар, не кўнглум олгондин хабар.

Ўйла масти ноздур ул шўхким билмас ўзин,
Не ажаб гар йўқ анга мен зори ҳайрондин хабар.

Воизо, дўзах ўти доғин ўкарсеп англадим
Ўим, сенга йўқтур ҳамоно доғи ҳижрондин хабар.

Гарчи қосид лабзи жопафзо эди, лекин мени
Қилди жондин беҳабар, гар қилди жонондин хабар.

Ўйла маҳвунг бўлгон эрмишменки, бўлмайдур манга
Захм аро пайконларингни тортиб олгондин хабар.

Соқийё, давр аҳли жаври саъб эрур, маст эт мени,
Ул сифатким бўлмағай ўлгунча даврондин хабар.

Эй Навоий, шоҳ лутфидин кўнгулни жамъ тут,
Гар паришон келса бок эрмас Хуросондин хабар.

Қосидеким еткурур кўнглумга жонондин хабар,
Ўйладурким бергай ўлган жисмга жондин хабар.

Дема ҳажримдин хабарсизму экансенким, менга
Бор эди ўлмактин, аммо йўқ эди опдин хабар.

Не ажаб очилса кўр ўлган кўзум Яъқубдек
Ким, насими субҳ берди моҳи Қанъондин хабар.

Шодмен гўё фироқ айёми бўлди муртафӣъ
Ким, ҳабибим келмагига етти ҳар ёндин хабар.

Оҳу ашкимдин хабарсиз бўлманг, эй олам эли,
Ким берурулар ул бири сарсар, бу тўфондин хабар.

Соқийё, қуй давр аёғин ўйлаким, нўш айласам—
То қиёмат тонмағаймен аҳли даврондин хабар.

Эй Навоий, тонг йўқ ўлсамким ўтубдур неча кун
Ким, менга йўқ не кўнгул, не кўнглум олғондин хабар.

Рапгсиз холинг жамолинг хопида, әй сиймбар,
Е адасдур, ё ёпушмиш бир адас чоғлиғ шакар.

Ўўргач оҳимни, ғазабдипму қизарди ул узор,
Йўқса ул ҳумрат бу ўтпинг тобидин бўлди асар.

Новакинг жисмимға сончилғоч етишти юз бало,
Шох уза пайванд қилғоч мупчаким топмиш самар.

Мен ул ойға маҳв қолғоч, тан аро пайкопларин
Чеккон әрмиш халқу ҳайратдип манга бўлмай хабар.

Икки гавҳардур қулогипгда ваё қилмиш сипеҳр,
Ойпинг атрофида икки саъд кавкаб жилвагар.

Чарх зулмидин не топг сўчум сабуҳи вақтиким,
Субҳ ҳам бу ғуссадип йиртар яқосин ҳар саҳар.

Эй Навоий, ҳажр ўтлуқ дашти ичра англадим,
Ониким дерлар сақардин қитъае әрмиш сафар.

Не ажаб ҳар ён мени мажнун бошида ёралар,
Баски ёғди устига атфол элидин хоралар.

Оразинг атрофида гулдур кўрунган, эй пари,
Ё қамар даврида саф тортибдурур сайёралар.

Ҳар қуюн гўёки бир саргашта ошиқ гардидур,
Баски туфроғ ўлди ишқинг даштида оворалар.

Апглаким, аҳбобни кулбамда меҳмон этмишам,
Итлари оғзида гар кўрсанг бағирдин поралар.

Апда Мажнун мен, бу ён Лайли, сен этгач **ижтимоъ**,
Бир тараф девопалар, бир ён пари рухсоралар.

Хонақаҳ вақфи суйин ичмаслар шайх, англағил
Гар хумор ўлса фано дайридаги майхоралар.

Эй Навоий, ишқ аро ўлмактин ўзга чора йўқ,
Бас ғалат бўлғай демак ушшоқни бечоралар.

Эй кўнгул, душманлар онча макр ила фан қилдилар
Ким, вафолиғ дўстни жонимға душман қилдилар.

Дуд бошимға чиқар, гўёки ҳижрон тошидин
Ёғдуруб ҳар ён бу гунбад узра равзан қилдилар.

Бошима жўлида соч эрмаски зоғ айлаб гулу,
Захмлардин тўъма истарға нишиман қилдилар.

Ҳажр шомидин осиб гардун қаро киз бўйниға,
Субҳ чок айлаб яқо, ҳолимға шеван қилдилар.

Янчмиш эрди ишқ ўти хасдек танимдин дарду шавқ,
Куйдуруб гўё бу тутруқ бирла равзан қилдилар.

Бода тутким, ҳикмат аҳли чарх бемеҳр эрканин
Жом даври хатлари бирла мубарҳан қилдилар.

Эй Навоий, Каъба тут, ё дайрким, аҳли жаҳон —
Журму ғамдин бу икки манзилни маъман қилдилар.

Тушумга кирди жаниат ичра ҳуру, тўбию кавсар,
Магар кўйида топқум оразу, қадду лабидин бар.

Мен эттим ишқи таркин ҳам ул этти васлидин ваъда,
Не андиндур манга бовар, не мендиндур анга бовар.

Юви кўзгуга, хатти юзга зийнат берди ким, кўрмиш
Ҳамарға субҳдин равнақ, қуёшқа шомдин зевар.

Юзинда хаймудур ё манглайидин қатра, ваҳ, кўргил,
Ки гулдинму оқар шабнам, қуёшдинму томар ахтар?!

Лабида нутқу нутқида латофат кўрки, не янглиф
Судур ёқут аро мудғам, ҳаёт ул сув аро музмар.

Юзинда партаву ул партав ичра лаълини кўрким,
Ўт узра шуъла кўргузди ва лекин шуълада ахгар.

Хумори ҳажру дарди ишқдин музтармен, эй соқий,
Карам айлаб, ўтумға сув қуй, аммо жонима озар.

Замондин аҳл ё аҳли замондин истагон аҳсон,
Ёнар ўтдин тиларким сув, чиқарғай хорадин гавҳар.

Тилар Лайлини Мажнун, дилбарин мискин Навоий, ваҳ,
Керак булбулға гул, девоанаға ёри пари пайкар.

Биров тийғи ғироқи, ваҳ, яна кўксумни чок айлар,
Ќи ҳам захми, ҳам ихфоси, ҳам изҳори ҳалок айлар.

Магар истаб итига тўъма кўнглум бирла бағримдин
Бирин наркола-наркола, бирисин чок-чок айлар.

Не муҳлик дард әрур кўнглумдаким, афғонима ҳар ким,
Ќи йиғлар, ишқ онинг ҳам ғиғонин дарднок айлар.

Ажаб йўқ ишқи бебок илгидин мендек асир ўлмоқ,
Ќишиким ишқ кўйи азмини беваҳму бок айлар.

Ажаб йўқ васл хайли тушкали тартиб әтар манзил,
Гар ашқу оҳ ўти элнинг кўзу кўнглини пок айлар.

Мепинг бошим кесакча ҳам кўрунмас раҳши олмипда,
Бировким, тавсани тож аҳлининг бошини хок айлар.

Кўнгул боғида дарду ғам ниҳолин әккали гўё,
Қазо деҳқони ҳар ён ўқи захмидин мағок айлар.

Хушо улки, хазон ғасли майи ол ичса боғ ичра,
Қадаҳ сарпўши ҳинолиқ иликдек барғи ток айлар.

Бир аҳли ишқни ёри ҳалок айлаб, Навоийни —
Бу янглиғ ёрсиз жон миннатин чекмак ҳалок айлар.

Қачонким боданўшум май ичарга изтироб айлар,
Бурунроқким ўзин маст айлағай, бизни хароб айлар.

Гули рухсорини май шабпами айлаб тару тоза,
Латофатда қуёшнинг чашмасин беобутоб айлар.

Мени ғамгин қаён гом урмоғим ғам даштида сўрмопг,
Ўююнни кимса англармуки қай сори шитоб айлар.

Тилиб бағримни ишқинг тийғи ҳажринг ўқиға тевроб,
Ғамим базми учуп кўнглум ўти ичра кабоб айлар.

Ҳар оҳим дудиким кўк сори азм айлар апи ишқинг,
Бало селоби келтурмак учун мушкии саҳоб айлар.

Дегил умрум қуёши ҳажри шомида бўлур ғорат,
Ўачонким оразинг хуршиди зулфунгдин ниқоб айлар.

Мазохирдин жамолинг меҳри гар зоҳирдурур, тонг йўқ,
Ўачон заррот хайли манъи нури офтоб айлар.

Қулимен дайр пиринингки пинҳон ишқим англабтур,
Агарчи муғбача ҳамдамлиғимдин ижтиноб айлар.

Навоий, хонақаҳ дўзахча бордур, шайх анга моляк,
Не тонг гар андағи элга насиҳатдин азоб айлар.

Ҳар гаҳки қадаҳнӯшим майли майи ноб айлар,
Мужгон ўқиға шишлаб бағримни кабоб айлар.

Ҳажрим туни бедодин англари кишиким ҳар тун,
То субҳ биров ёди жониға азоб айлар.

Кеч келмакидин ўлсам жононнинг эмас тонгким,
Ул умр даранг айлар, бу умр шитоб айлар.

Бетоб кўнгуллардин қон оқса ажаб эрмас,
Машшота анинг зулфин бу навъки тоб айлар.

Хай қатралари юздин лаълингга бўлур мойил,
Жоним учун ул майға мамзуж гулоб айлар.

Бу дайрда айб этма, гар масти хароб ўлсам
Ким, ҳар не иморатдур, даҳр они хароб айлар.

Маёт айла Навоийни, англай дер эсанг комин,
Васлинг тамаъин ҳушёр айларга ҳижоб айлар.

Бағримни тиғи ҳажр ила пора қилдилар,
То ёр кўйидин мени овора қилдилар.

Бутгудек эрди васл ила то кўнглум жароҳати,
Ҳижрон қиличи бирла яна ёра қилдилар.

Мазмуни ўлмагу оти ҳижрон ғами деган,
Юз минг жафони жонима якбора қилдилар.

Турған ёшим оқиздилар ул ой фироқида,
Собитларимни кавкаби сайёра қилдилар.

Воиз уни суруд эрур ишғоли айшиға,
Қисмат кўйинда оники майхора қилдилар.

Май тутки, жом даврида-ўқ топтилар илож,
Ҳамъики чарх даврини наззора қилдилар.

Ё раб, не дей аларпики, мискин Навоийни
Беҳушу ақлу бедилу бечора қилдилар.

Хўблар тиғи етишмасдин бурун бу зор ўлар,
Чин әмишким, бўлса кўп қассоб, қўй мурдор ўлар.

Демаким ҳар дам кўзидин юз киши бемор ўлур,
Кирпикидин кўз юмуб-очқунча минг бемор ўлар.

Ўлмакимдин қилма ҳайрат, әйки, чектинг тиғи кин,
Қотил ар сенсен, менингдек нотавон бисёр ўлар.

Дардидин ўлмон танимда чексалар пайкоиини,
Жонпи ҳар кимнинг тапидин чексалар почор ўлар.

Кўнглума бир тиг ила ўлмакни осон айлаким,
Фурқатингдин ул заифи нотавон душвор ўлар.

Ишқ базми бодаси гар бўлса мундоқ руҳбахш,
Қони ўз бўйниғаким, бу давр аро ҳушёр ўлар.

Бепаволар оллида умри абаддин яхшироқ
Ҳар кишиким, фақр йўлинда Навоийвор ўлар.

Осилмиш қулоғингдин юз узра гавҳарлар
Ки, айрилибдур ул ўт шўъласидин ахгарлар.

Итипг оёғини ўпмакка наълу миҳ эрмас,
Сипехр рахшидин ипмиш ҳилолу ахтарлар.

Юзунгда хай эмас, оби ҳаёт қатрасидин
Қуёш жамолига сунъ илки тақти эеварлар.

Бошоғларинг учи эрмаски, чиқти жисмимдин
Чиқармишам учубон етгали сенга парлар.

Узор саҳфасида хўблар хайли демаким,
Туз этти ишқ мени ўлтурурға маҳзарлар.

Баҳор фаслида махмур бўлма, даптқа чиқ
Ки, лола тутти босе лаъланг соғарлар.

Навоий олдурубон кўнглини агар топмас,
Бировдурурки қулидур жаҳонда дилбарлар.

Гул юзунг ҳажринда чиқса ўтлуқ оҳим гоҳлар,
Қўкта гулнори булутлардек кезар ул оҳлар.

Ул бути зарринкамар ишқида то бел боғладим,
Заъф аро мендин қамишлардур нишон бал коҳлар.

Ул юз оллида қуёш юзлуклар ўлмиш ҳусн аро,
Ўйлаким, бўлгай қуёш бўлғанда толеъ моҳлар.

Нола тортармен қачон отлаиса ул султони ҳусн,
Йўқ ажаб чекмак нафир ўлғанда рокиб шоҳлар.

Қўйи сари борди кўнглум, балки оҳу ашк ҳам,
Ваҳки, мен қолиб, азимат қилдилар ҳамроҳлар.

Истасанг уйғонмоқ ўл бедорлар ҳамсуҳбати
Қим, бу ғафлатларни дафъ этгай магар огоҳлар.

Эй Навоий, нора-нора бўлса кўнглунг, яхшилур
Қим, тараддудсиз олишқайлар ани дилхоҳлар.

Сенинг ҳуспунг мени ишқим ажойиб унс тутмишлар,
Магар бу шуълани ул шамъ тобидин ёрутмишлар.

Бериб эрди ики кофир кўзунг қатлим учун ваъда,
Ҳамоно айна усруклукдин ул ишни унутмишлар.

Мену дарду бало, эй шодлиқ, борғилки ҳажринда,
Мени ғам тунлари бекаслигим вақти овутмишлар.

Кўнгулда ёраларким бутмади ҳар навъ марҳамдин,
Лабинг нўши ҳавосин истимоъ этканда бутмишлар.

Тамаъ узмак ики ширин лабингдин мумкин эрмаским
Ки, то ул шаҳддин тотмишмен оғзимни чучутмишлар.

Сиришким сайли ичра ишқу дардингдин заиф ўлди,
Бу сув ичра ул ўтлар гўйё жисмим қурутмишлар.

Чу мен безормен иткан кўнгулдин демангиз, келмиш,
Нега ул телбаи расвони бу жониб ёвутмишлар.

Май ичкил, доғи туткил бевафоу меҳрлар тарки,
Анингдекким алар меҳру вафонинг тарки тутмишлар.

Навойй, май била кўнглумга ўт солким, замон аҳли
Совуғлуқ онча қилмишларки кўнглумни совутмишлар.

Зулфунг очилиб орази дилжў била ўйнар,
Ҳинду бачае шўхдурур су била ўйнар.

Ул шўх кўнгул лавҳин этиб тийра нафасдин
Бир тифлдур, алқиссаки кўзгу била ўйнар.

Ўйнай-ўйнай, боғлади уйқумни фусундин,
То ғамзаси ул наргиси жоду била ўйнар.

Тонг йўқки кўнгул бўлса кўзунг бирла мулоиб,
Мажнунға ажаб йўқ, агар оҳу била ўйнар.

Бир лўлийи бозигар әрур чанбар ичинда,
Холингким, ўшул ҳалқаи ғесу била ўйнар.

Зоҳид била нафс әтса тамасхур, не ажабким,
Ит сайд қилур вақтида тулку била ўйнар.

Муғ дайрида маст ўлса Навойни кўрунгким,
Бир олма киби гунбади мину била ўйнар.

Хуш чун май базми ичра дилситонимдин кетар,
Тоби жисмимдин, ҳаёт озурда жонимдин кетар.

Базмдин усрук чиқибким отланур олифтавор,
Хуш бошимдин, хирад ваҳми дўконимдин кетар.

Тунд маркаб узра жисми ҳар тарафким бўлса ҳам,
Тенг бўлуб ҳам тоб жисми нотавонимдин кетар.

Мастлиғдин ҳар кишига чопса маркаб хунфишон,
Ғайратидин ашк чаши хунфишонимдин кетар.

Уйга еткунча етар юз қатла жоним оғзима,
Чун уюр, рапжу алам руҳи равонимдин кетар.

Саъб иш эрмиш ишқ, ё раб, ё менинг жонимпи ол,
Йўқса, бу бебоклик номехрибонимдин кетар.

Эй Навоий, жонима еттим кўнгул афғонидин,
Ёним эткил чоку ул мажнунии ёнимдин кетар.

Ваҳки, золим ишқ жонимға яна бедод этар,
Қатл умиди бирла ғамгин хотиримни шод этар.

Зухду тақво бузди обод айламак бирла мени,
Шукрим, ишқу жунун бузмоқ била обод этар.

Базми айши ичра ғавғо ўйладурким, тошқари
Қим қулоқ солур агар, девонае фарёд этар.

Неча тартиб айласам сабру салоҳ авроқини,
Сарсари ишқу жунун етқач, борин барбод этар.

Ишқ кўйида кўнгул ҳоли паришонроқ бўлур,
Офийат мулкидаги жамъиятин чун ёд этар.

Ул қуёш ҳижронида бу заррае саргаштаға
Ишқ зулми бас эмаским, чарх ҳам имдод этар.

Ишқ аро ёлғуз менинг ҳолим кўруб ҳар дам сипеҳр
Вомиқу Фарҳоду Мажнун ҳолин истишҳод этар.

Ваҳ, нетиб, эй хопақаҳ шайхи, тутай зухду риё,
Дайр пири чун манга фақру фано иршод этар.

Эй Навоий, они бил озода олам аҳлидин
Қим, ўзин олам эли ғавғосидин озод этар.

Хатти то бош чекти, кўнглин май била хушҳол этар,
Хусни хат истаб, юз авроқин ҳамоно ол этар.

Лекин эл ўтни аёғ бирла ўчургондек босиб,
Хаттининг хайли юзининг шуъласин помол этар.

Хат чиқарди ул пари юзига йўқким, эғнига,
Ваҳ, не пардур буки, андин элпи фориғбол этар.

Хат эмаским, қилди ҳусни кишварин зеру забар,
Ким бу янглиғ юзни машқ авроқидин тимсол этар.

Хусни хаттин сабзпўш ўлмоққа норози эдим,
Кўр не ҳол ўлғайки, ул кисватни амди шол этар.

Хусни зоҳирдин не ҳосил, эй хуш улким, ҳар нафас
Шоҳиди маъни юзидин ўзни фаррухфол этар.

То саводи хаттини кўрмиш Навоий, заъфдин
Жисми най келганда меҳнат ўқларидин нол этар.

Чиқмаса жонон ғаму андуҳдин жоним чиқар,
Завқдин ул дам кирар жонимки, жононим чиқар.

Мақдамидин боғ ўлур ҳам дашту ҳам кўй андаким,
Жилва айлаб боғдин сарви хиромоним чиқар.

Титрангиз, эй аҳли дин, исломингиз бошиғаким,
Горати дин этгали ул номусулмоним чиқар.

Кўзда эрмас фурқатидин ашқи гулгул қатраси,
Балки кўэдин ҳам бағир захми киби қоним чиқар.

Захм аро қолған бошоқ жонимға етмиш, эй рафиқ,
Раҳм этиб, тенгри учун чек, доғи пайконим чиқар.

Чарх агар афғону фарёдимға етмас, айб эмас
Қим, анинг бедодидин фарёду афғоним чиқар.

Соқийё, ол бир қадаҳ бирла Навоий кўнглини
Қим, бугун дерларки сархуш кўнгул олғоним чиқар.

Васлдин чун мултафит кўнроқ бўлур фурқатга ёр,
Тарки васл айлаб қилинг, аҳбоб, фурқат ихтиёр.

Дема кўнглунг бўлдим у тарк айламак ёру ватан,
Не кўнгулни тарк қилма, не ватан, ваҳ, қайси ёр.

Сўзп ёру ёрдип сўрмонгки, ҳижрон даштида
Қолғали бекас унут бўлмиш манга ёру диёр.

Топмадим ҳар нечаким меҳру вафо туфроғида,
Донъ сочтим ашкдин, кирпич била айлаб шиёр.

Сиймгун ашк ўлмоқ олтундек юз узра не осир,
Жисм ҳижрон кўрасида бўлмайин холис иёр.

Кимки олам халқи бирла ошнолиғ қилмади,
Они де фархунда ахтар, мунп билгил бахтиёр.

Ҳолини найлаб ниҳон тутсун Навоий хастаким,
Етса ашқи оҳ урар, йиғлар агар оҳин тиёр.

Баҳки, савдо даштида қилди мени девона ҳажр,
Бир пари ишқида ҳолим шаҳр аро афсона ҳажр.

Орзудинким кириб кулбамға, тутқай бир қадаҳ,
Туну кун ҳамкоса ғурқатдур манга, ҳамхона ҳажр.

Ул бузуғлуғларки еткурди, бир-икисин эшит:
Қилди вайроним етиб, кўнглум уйин вайрона ҳажр.

Тонимасмен дема элниким, таадди бошлағоч,
Ошнолардин бурун қилди мени бегона ҳажр.

Шарт қилдим: васл топсам, келса гар юз минг бало
Тортайин, аммо қабул этмай чекарга ёна ҳажр.

Ҳажр аро ҳар неча сочтим ашки ҳасрат берди бар,
Не самар бергай, чу бир мазраъда сочқой дона ҳажр.

Эй Навоий, ҳар кишиким истагай албатта васл,
Тортибон юз минг бало чекмак керак мардона ҳажр.

Кўада сув — кўнгул аро ўт, не кўрарсен охир,
Яна аҳволин аларципг не сўрарсен охир.

Риштаи засл ила бир захмини тик, раҳм айлаб,
Ҳажр тийғи неча бағрига урарсен охир.

Ул ой ошуфталарин айлар эмиш дилжўлиқ,
Мунда, эй шифта кўнглум, не турарсен охир.

Тушта ҳажрини кўруб мен санга шарҳин айтай,
Эй ҳаким, они агар акси йўрарсен охир.

Тийрборонки, отар чархи муқаввас — басдур,
Неча қош ёсини қасдиға қурарсен охир.

Мазраи даҳр аро соч лутф ила эҳсон тухми,
Ҳар не әксанг, ани-ўқ чунки ўрарсен охир.

Гар Навойға даводур унунг, эй ёр ити,
Ҳординг әркинки, тонг отқунча ҳурарсен охир.

Сариф коғазмудурким сўзи ҳажрим айладим таҳрир,
Ва ёхуд шуъла тушти сафҳага ул сўз этиб таъсир.

Магар ҳуро сочин қилди қаламгун сафҳасин коғаз,
Қилурда сунъ наққоши нигорим сурагин тасвир.

Боқиб дермен: шикоят айлайин кўргач они, қолмас
Кўзумга тоби наззора, тилимга қуввати тақдир.

Мени ҳажр офатидин қутқару қатлимга таъжил эт,
Нединким бийми офат келди ишта айламак таъхир.

Дединг: васл ичра тақсир этмайин ишқим қабул этсанг,
Чу бўлдум ошиқ, эттинг ҳажр асири қилмадинг тақсир.

Жунун хатти муҳити ичра марказ бўлмоғим не суд
Ки, бу хат бирла бўлмас ул парини айламак тасхир.

Сочинг куффи худ имонимни олди, ваҳ, не айш ўлғой,
Ки ул зуннорни бўйнуиға боғлаб қилсалар тақфир.

Мени гар муғбача дайри фано ичра асир этти,
Чу тақдир эрса, эй шайхи ҳарам, не қилғамен тағйир.

Навоийға не мумкин васли ким ҳар тун бу фикр ичра,
Не тадбир этса охир ишқдин бори топар тағйир.

Дилбаро, сендип бу ғамким, менда бордур, кимда бор?
Фурқатингдип бу аламким, менда бордур, кимда бор?

Мазраи айшим кўкармайдур самуми оҳдин,
Йўқса ёшдин мунча намким, менда бордур, кимда бор?

Қалби рўйапдуд ила бай этса васлин, эй кўнгул,
Доғдин мунча дирамким, менда бордур, кимда бор?

Бор экан вобастаи тавфиқ, йўқса, эй рафиқ,
Бу қадар шавқи ҳарамким, менда бордур, кимда бор?

Қўйма минпатким, юзумдек пок юз ҳеч кимда йўқ,
Бўйла ишқи пок ҳамким, менда бордур, кимда бор?

Бахт ул ой қасрига қўймас, йўқса дуди оҳдин
Бу камапди хам-бахамким, менда бордур, кимда бор?

Эй Навоий, гарчи журмум кўптурур, лекин бу навъ
Хусрави соҳибкарамким, менда бордур, кимда бор?

Ошкоро юз туган гарчи тапи зоримда бор,
Опча юз доғи ниҳони жони беморимда бор.

Истадинг кўнглумни айлай деб иложин, эй табиб,
Менда йўқ улким тиларсен, лек дилдоримда бор.

Новаки ғамзангга пайкон истасанг, эй қоши ё,
Келки, андин бениҳоят жисми афгоримда бор.

Юз бўғун эрмас сўнгатин риштаи жисмим аро,
Иқди зулфунгди тугунлардурки бу торимда бор.

Жаврларким, қилди ул кофир унутмайдур кўнгул
Қим, ҳисобидин гиреҳлардурки зунноримда бор.

Хирқаю сажжодани май раҳни қилсам не ажаб
Қим, асар махмурлиқдин шўх хумморимда бор.

Гар Навоийни қилиб рад, назмин истар шукрим,
Менда гар йўқтур қабул, ошуфта гуфторимда бор.

Холу хаттидинки ҳар бирнинг бир ўзга ҳоли бор,
Хат юзинда нуқтадек мушкин хат увра холи бор.

Чарх уза варрин ғизол ўлди шафақдин жилвагар,
Ё менинг мушкин ғиволимнинг ҳарири оли бор.

Ҳажри ашким ичраким топмас зарар кўз мардуми,
Гўйё кирпич найистонидин онинг соли бор.

Гарчи ҳинду бўлса маскан айлағай хуршид уза,
Холдек улким жамолингдин ҳумоюн ҳоли бор.

Не учун ўлмайки, эл қатлиға айлаб аҳтимом,
Қотилимнинг чун менга навбат етар аҳмоли бор.

Кон ила дарё матоин найласун ул кимсаким,
Дайр аро лаъли равондин жоми моло-моли бор.

Ўзни маст истар харобот ичра важди ҳол ила,
Гар Навоийнинг бу дам дарс ичра қилу қоли бор.

Қимки, онинг бир малаксиймо париваш ёри бор,
Одами эрса пари бирла малакдин ори бор.

Кеча улким чирманур бир гул била не тоғ агар,
Ғунчадек ҳар субҳ ўлуб хандон нишот изҳори бор.

Йўқ ажаб, булбулға гул шавқидин ўлмоқ эорким,
Пардин-ўқ жисмиға санчилған ададсиз хори бор.

Белингу лаълинг хаёлоти била кўнглум эрур
Анкабутеки, анинг жон риштасидин тори бор.

Сунбули вулфи агар ошифтадур, айб этмаким,
Гул юзунда ётқон икки нозанин бемори бор.

Айлаб ўзни масту беҳуд чиқмасун майхонадин,
Қимки мендек давр элидин кўнглида озори бор.

Эй Навоий, ёр узар бўлса муҳаббат риштасин,
Келмас ўлса ул санинг сори, сен онинг сори бор.

Ҳар гадоекни, жаҳонда бир мувофиқ ёри бор,
Хизр умрию Скандар ҳашматидин ори бор.

Қимки, ул бир кўнгли севган нахлқаддин бар еди,
Оллоҳ-оллоҳ, умридин не бахти бархурдори бор.

Билса кўнглум ҳолатин шоядки келгай сўрғали,
Улки кўнгли ичра бир бадхўйидин озори бор.

Кўзларидин кеча тонг отқунча уйқум йўқтурур,
Кеча найлар анда уйқуким, ики бемори бор.

Шўълалиқ юз пора кўнглум хайли мужгонинг аро
Оташип гулдурки, атрофида ҳадсиз хори бор.

Истасанг давроп жафосидин қутулмоқ, эй кўнгул,
Хонақаҳ таркин қилиб майхона кўйи сори бор.

Субҳ япглиғ топмасанг дайр ичра май олмоққа важҳ,
Раҳн учун бўлсун Навоий хирқаю дастори бор.

Улки опсиз хаста кўнглумпинг юз оҳу войи бор,
Ҳажридиш юз минг менингдек ўлса не парвойи бор.

Чарх тонг отқунча йиғлар меҳрин элдин ёшуруб,
Гўё ул саргаштанинг ҳам бир мусофир ойи бор.

Гавжи ҳуснунг янглиғ ўлмиш маҳзани меҳрим менинг,
Қим неча исроф бирла харж қилғон сойи бор.

Заҳри ҳижронким чекармен, таъмини билгай магар
Бедилекиш, бир вафосиз кофири худройи бор.

Ишқ муякидин хабарлар тонса Лайли тонг эмас,
Қим анинг Мажнун киби пайки жаҳонпаймойи бор.

Меҳрпинг кўрма шафақ ичра шуойи хатларин,
Қим сипеҳр осебидин мужғони хунполойи бор.

Ҳажр аро қилди Навоий қошларинг кўнглида нақш,
Разм элидек иш куни қурбонда икки ёйи бор.

Қайси бир кўкнинг юзунгдек меҳри олам тоби бор?
Қайси гулшаннинг жамолингдек гули сероби бор?

Зулфидин, эй захмлик кўнглум, қутулғунг йўқтурур,
Ким сенинг ҳар ҳалқаи аулфунгда бир қуллоби бор.

Зулфу юзидин дам урманг, тун била кун чашмаси,
Ким бу сумбул бирла гулнинг ўзга обу тоби бор.

Не учун ҳар дам сарифроқтур юзумнинг олтуни,
Бовужудиким юзида ашкдин сиймоби бор.

Сажда гар айлар малак, не тонгким, ул ой қасрининг
Қунгури шаклидин атрофида кўп меҳроби бор.

Давлати зоҳирки маҳбуб айладинг, тарк айлаким,
Қайдингга зулфини долу ломидин асбоби бор.

Юзу лаълингдин Навоий беҳуд ўлса сўрмағил,
Бир итингдурким, саҳар вақтида шаккархоби бор.

Қайси тўбо жилваси сарви хиромопингча бор,
Қайси кавсарнинг зулоли оби ҳайвонингча бор.

Гунчада гул баргидек тил, жоладек тиш доғи йўқ,
Деса бўлғайму аниким лаъли хандонингча бор.

Қайда сумбулдин насим эскач кирар жисмимға руҳ,
Ким дегаймен ониким зулфи паришонингча бор.

Айламас кўз мардуми ҳаргиз қуёш ичра ватан,
Оли дейолмоики холи апбарафшонингча бор.

Новак очмас гар тушар жон риштаси ичра гиреҳ,
Демак они бўлмағайким пуги мужгонингча бор.

Демаким кўнглунгга қўйғум зулм ила доғи ажал,
Сен гумон қилма ониким доғи ҳижронингча бор.

Эй кўнгул, қонингни истарсен табониға ҳино,
Кўзларим хуноби ранги ҳам сенинг қонингча бор.

Урма ҳиммат лофини оллингда бу тоқи сипеҳр,
Фақр кўйинда агар ўз кунжи вайронингча бор.

Эй Навоий, истасанг давр аҳли зулмидин халос,
Ур фано даштиға гому, бораолғонингча бор.

Қонима ҳар дам кўзунгнинг ўзгача апгези бор,
Ким онинг мужғони бирла ғамғаи хунрези бор.

Лаъли ёди қонға ашким рангини айлар бадал,
Оллоҳ-оллоҳ, не ажойиб лаъли рангомези бор!

Ишқ бошимни кесиб, йўл топқай ул ой кўйида,
Не учунким итлари оллимда дастовези бор.

Ҳажр шомӣ, қил тамопоким, жамолинг шавқидин
Нотавон кўнглумнинг ўтлуғ оҳидип гулрези бор.

Найлаб ул кўздин бўлай эминки, бемор эрса ҳам
Офият аҳлиға раҳм ойинидин парҳези бор.

Боғ аро гул сочти ноз уйқусидин ул сарв уза,
Тонг насиминиғ мағар парвизани гулбези бор.

Чарх чун бемеҳрдур Парвездек, қопин тўкар,
Меҳрпингким шомӣ сиймин наълдек Шабдези бор.

Боғи даврон гуллари чун бевафодур, тонг эмас,
Кеча гар тоғ қушларининг нолаи шабхеи бор.

Айб кўп қилма Навоӣ кўзлари шўробасин,
Қўрки, ул ойнинг не янглиғ лаъли шўрангеи бор.

Ғариблиғда, демонким, ғаму малолати бор,
Ки сендин айру кўнгулнинг ғариб ҳолати бор.

Кўнгул иложини қил, эй қуёш, висол илаким,
Масиҳ дам ура олмас киби малолати бор.

Кўнгул жунуну тилин ақл элини ғажм эткай,
Ки дарду шавқ каломи била мақолати бор.

Фироқинг илгида чун ўлмадим, бошим қуёйдур,
Бу шева зоҳир этар, кимсаким хижолати бор.

Кўнгул жафосидин обод эрурки, бўлди тузук
Ҳарими мулк, агар шоҳнинг адолати бор.

Кетурди лаълинга жоним паёмини, эй гул,
Эшитки, пайки сабопинг ажаб рисолати бор.

Фироқ аҳли чу ғамдин халос эмас туну кун,
Мудом ичарга бу аҳволпинг далолати бор.

Висол руқъаси етмас манга, хуш ул новмид,
Ки қосиди қўлида хатти истимолати бор.

Навоий, истасанг ўзлукни рафъ, мажнун бўл
Ки, ақл пирини кўрдум—басе жаҳолати бор.

Эрур ҳамиша ҳазоп баргидек бошимда шарор,
Сепга не ғамки, бошипг узрадур ҳамишабаҳор.

Яна нетиб киши қолғой тирикки, чиқтинг маст,
Этакни сончибу ошуфта чирмабон дастор.

Таним чуқур-чуқур ўлмиш, бори бўлуб тўла қон,
Нединки тишлаб-тишлаб қилибмен ани афғор.

Ғубор ичинда қуёш тонг эмас, бу тонгдурким,
Кўрунди юзу хатингдин қуёш ичинда ғубор.

Чу дайр хизматин ортуғроқ айларам, не ажаб
Белимга муғбача зулфайнидин ики зуннор.

Чу урди мавж, бориға умиди ғуфрондур,
Хушо, фароғат ила дурду кулбаи хаммор.

Навоиё, тилар эрсанг замоне осойиш,
Замона фикрига кўнглунгни қўймагин зинҳор.

Менки ҳижрон даштига кирдим қуюндек беқарор,
Оҳу вовайлоки, ҳам саргаштамен, ҳам хоксор.

Сончилиб урён танимга ҳар тараф юз минг тикап,
Ҳар тиканни куйдуруб қўнглум ўтидин бир шарор.

Қайдадур Мажнунки, бергай панду чун фаҳм этмасам,
Йиғлағай ҳолимга бағри оғриғондин вор-зор.

Ё қани Фарҳодким, ғам тоғини тирноғ ила
Қозғонимдин тешау тоғидин ўлғай шармисор.

Билсам эрди бир замонлиғ ҳажр дарди шиддатин,
Юз йил ўлса васл даври, қилмас эрдим ихтиёр.

Дўстлар, меҳру муҳаббатнинг ниҳолин экмангиз
Ким, бўлур эрмиш анга андуҳи ҳижрон баргу бор.

Эй сабо, келмиш Навоий хаста жонидин батанг,
Элтибон ёр итларини оллида қилғил нисор.

Ҳар неча еткурса ул шўҳи ситамгар интизор,
Найлагумдур тортмай мен зори музтар интизор.

Ваҳ, не тун эрди буким, келгай деб ул шамъи чигил,
Шомдин то субҳ тортармен саросар интизор.

Жон тилар бўлса, равон берай кўнгулким, бу матоъ
Арзимас тортар учун ул ҳур пайкар интизор.

Жавр, лутфи ҳар не келса шодменким, йўқтурур
Ихтиёрим, ёрдин гар ком эрур, гар интизор.

Ҳар кун ул ой интизоридин куюбмен ончаким,
Боқса, бир ҳижрон тунича бор экин ҳар интивор.

Ул қуёшнинг коми даври етса хуштур субҳи васл,
Берса ҳам бир йилча тун чархи мудаввар интизор.

Соқийё, ҳижрон хумори лолу бадҳуш айламиш,
Бермагайсен бизга етса даври соғар интизор.

Ваъда қилдингким келай қатлингга, ваҳ, лутф айлаким,
Асру кўп чекти бу жони ғуссанарвар интивор.

Эй Навойй, чун сабукашсен, қадам ур тезким,
Риндларни қилмасун ногаҳ мукаддар интизор.

Париваше дедилар пардаи ҳижобдадур,
Ќўрарга телба кўнгул они изтиробдадур.

Ити учуп тилар эшкай таноб ул чобук,
Ќи элга риштаи жон барча печу тобдадур.

Ҳамул таноб, не тонг, чекса ит киби мени ҳам,
Менинг чу риштаи жоним ҳамул танобдадур.

Хиром вақтида ул ганжи ҳусн эрур ғофил,
Ќи иштиёқи не чоғлиқ мени харобдадур.

Манга вафо қилур эрсанг, шитоб қил, эй умр,
Нединки, умр деган бевафо шитобдадур.

Фасона ҳар киши ул ҳуснидин деди, лекин
Ҷамоли шоҳиди мақсуднинг ниқобдадур.

Ҳисоб айлама умрунгниким, неча ўтмиш,
Ќи умри ғафлат ила ўтса, не ҳисобдадур.

Парию ёр Навоийға қилдилар жилва,
Бу бирга роғибу ул бирдин ижтинобдадур.

Телба кўпглумга хирад аҳли маоши қайдадур,
Телбага рўзи бажуз атфол тоши қайдадур.

Субҳу шомим саъб эконни билгай, улким билмагай,
Ким кеча оий қаёп, кундуз қуёши қайдадур.

Ул кўзу қоши қароға ойни ташбиҳ айламапг,
Ойининг офатлиғ кўзи пурфитна қоши қайдадур.

Бетаҳоши жон олур деб кўп мепи қўрқутмангиз,
Нисон берурда менда ҳам борн таҳоши қайдадур.

Гар қуёш ҳажрида тун юзипда анжум ашки бор,
Мендек ул гул ҳажрида гулранг ёши қайдадур.

Даҳр гулворида гул ишқиға булбулнинг уни,
Гар бийик бўлғой фиғопимдек хороши қайдадур.

Кўйида итлар увуштилар Навоий хастани,
Ким эмас зоҳирки, жисми қайда, бош қайдадур.

Тийра ҳажр айёмида билмонки, жоноп қайдадур,
Кеча не билсун киши хуршиди рахшон қайдадур.

Ишқ даштида югуртурмен қуюнлар оҳдин,
Кўргали бу турфани Мажиуни ҳайрон қайдадур.

Эйки дерсен: ёр еткач бошинга, жон қил фидо,
Эй фидо жоним санга, деким, манга жон қайдадур.

Бир қадаҳ тутқай деб ул кофир, кирнб мен дайрга,
Айтинг, эй куфр аҳликим, ул иомусулмон қайдадур.

Ишқ аро то итти кўнглум тарки хопумон қилиб,
Билмадимким, ул алохону аломон қайдадур.

Қайдадурким йўқтурур, кўксумни чок эт доғи кўр,
Дема жоноким, ичингда доғи пинҳон қайдадур.

Эй Навоий, демаким, йўқ гулда дилдоримча ҳусн,
Айтким, булбулда доғи менча афғон қайдадур.

Фигонки, ёр вафо аҳлиға ситам қиладур,
Ниёзу ажз гуноҳиға муттаҳам қиладур.

Наими васлиға ҳўй айлаган кўнгуллари
Асири ҳажр этибон мубталои ғам қиладур.

Рақиб беҳуда тақрири бирла юз тақсир,
Зайф ғамзадалар отиға рақам қиладур.

Не ҳукм қилма вафо хайли журмида ғам эмас,
Бу вулм эрурки жафо аҳлини ҳакам қиладур.

Муҳаббат аҳлини, во ҳасрато, куюб ўртаб,
Аларнинг оҳи ўтидин ҳарос кам қиладур.

Чу гул вафосиз эрур неча асраса, ваҳким,
Кўнгул қуши гулистондин эмди рам қиладур.

Замона ўқ киби тузларни синдуруб ёдек,
Аларки эгридурур, шаҳға муҳтарам қиладур.

Навоий ўлгай эди бўлмаса умиди висол,
Бу қасдларки, анга ҳажр дам-бадам қиладур.

Биров гами яна кўнглумга қўзғолон соладур,
Биров демайки, бу ошубии фалон соладур.

Неча яқин бўладур ул оғиз йўқи, лекин
Такаллуми яна кўнглум аро гумон соладур.

Таажжуб айламангиз дафъа-дафъа фарёдим
Ки, шавқи кўнглума ёдин замон-замон соладур.

Рафиқлар, билингизким, мусофирим ёди
Бошимга ҳар нафас тарки хонумон соладур.

Десам шикиб била ўзни забт айлай, ишқ
Яна бу шўълани кўнглумга ногаҳон соладур.

Не навъ булбули зор этмасун фиғонки, сипеҳр
Бу гулшан ичра баҳор ўлмайин хазон соладур.

Навоий ўлса кўҳан пиру куйса айб этмапг
Ки, мундоқ ўт анга бир шўҳи навжавон соладур.

Шуълаи рухсориға кўнглум қуши айлопадур,
Тонг эмас, гул шамъиға булбул агар парвонадур.

Булғапиб кулга, яқосин чок этар ҳар субҳ чарх,
Бир қуёш ишқида гўё мен киби девонадур.

Йиғлар аҳволимға ҳам бегонау ҳам ошно,
То улусқа ошно ул ой, манга бегопадур.

Эйки, сўрдунг ҳажр виндони балият чоҳини,
Хайра мақдам келки, сен сўрғон бизинг кошонадур.

Кирпик узра қатраларким топти бу кўз мардуми,
Мазраи дард узра гўё ул экин, бу донадур.

Зор жисмимда сўнгатким, билгурур дапдопаси,
Гўё кўнглум уйининг фаршиға дандонадур.

Соқиё, даврон эли паймонидин ёд этмагил,
Давр аёғин тутки, матлубум менинг паймонадур.

Эрмас ул фарзонаким, тарк этти дунё ҳосилин,
Балки ҳосил қилғали майл этмаган фарзонадур.

Эй Навоий, сўзла воқиъ достоним ишқ аро,
Ким бу дам Фарҳоду Мажнун қиссаси афсонадур.

Паривашим қаро бўркинки бир ён эгри қилибдур,
Магарки шамъи жамоли фатиласи эгилибдур.

Хат эрмас, улки чиқориб суйини меҳри гияҳпинг
Қуёш саҳифасида раҳмат ояти битилибдур.

Не навъ синграмойин ҳажр ароки, бағриму кўпглум
Фироқ игналаридин ўта-ўта тешилибдур.

Далил эрурки кўнгулларни қилмиш ўлғасен озод,
Буким салосили зулфинг тугунлари ешилибдур.

Масиҳ игнаси Марям игиргоп ип била гўё
Чекилиб эғнига жонбахшлиғ тўни тикилибдур.

Агар Масиҳ дуоси ўлукни тиргизур эрди,
Не нутқ эрурки, сўкунчунг била ўлук тирилибдур.

Тўла қадаҳ керак ичсам, кўнгулни қилғали холи,
Ки анда давр элидин дарду ғусса кўп йиғилибдур.

Фалак дақойиқидин кимса бош чиқормади ҳаргиз
Ким, ушбу риштанинг асру тугунлари чигилибдур.

Кўп этма ваъда Навоййға васлу қилма тамасхур,
Ки бу маҳол иш эрконни ул ҳам эмди билибдур.

Сарвдин гул бутмаса, қад узра рухсори недур?!
Жон агар ширин деса, лаъли шакарбори недур?!

Номаи ҳажрим кабутар парларин гар ўртамас,
Ул қаро хатлар қаноти узра ҳар сори недур?!

Оразу зулфунгда кўнглум кофири ишқ ўлмаса,
Бас анинг бир сори бут, бир сори зуннори недур?!

Риштаи зулфиға боғлиғдур кўнгул, ул шўхнинг
Тифл қуш судрар киби ҳар сари рафтори недур?!

Ишқ даштида кўрунган ерга тушмиш эрди ўт,
Билдим анда ўтдур, андин билмадим нори недур?!

Сабзхатлар васли ҳоло муғтанамдур, эй кўнгул,
Ким билурким, иқтизойи чархи вангори недур?!

Гар итинг дебтур: «Навоий қилмади меҳмонлиғим»,
Кеча тишлаб-тишлаб олған жисми афғори недур?!

Ўлмасам бу кеча, ранжу дарди ғавғоси недур!
Итларингнинг ҳам бошим узра алолоси недур!

Ҳажр шои тийралик бирла мепи девонани
Чун ҳалок этти, яна бошинда савдоси недур!

Ғам тупи жоним уқубатлар била гар олмаса,
Ўрнидин тебранмай анжумнинг тамошоси недур!

Жисм уйи вайрон бўлуб, сабру қарору ақлу ҳуш
Қолмади бир, амди аҳли ишқ яғмоси недур!

Телба кўнглум, иттингу жонимни барбод айладинг,
Ёна келдинг, эй маломат дашти расвоси недур!

Хилқатимни ишқ нобуд эттию чекмас илик,
Эмди билмонким, апинг оё таманноси недур!

Савту ҳарф ичра чу сиғмас ишқ сирри, эй фақиҳ,
Қилу қол аҳлининг оё лоу иллоси недур!

Чун азалда ҳар не қисмат бўлди, кўрмай чора йўқ,
Халқ ўз комин ўзидекдин таваллоси недур!

Эй Навоий, ишқ аро чун йўқтур имкони висол,
Телба кўнглум хотирида мунча васвоси недур!

Рух гулзорида, ё раб, ул не сарви ноздур,
Ким равоибрахш эриига руҳулқудус ҳамроздур.

Оллоҳ-оллоҳ, не латофатдурки, кирдим боғ аро:
Сарви мипгдин кўптурур, лекин бир андоқ оздур.

Ул пари ишқида голиб бўлди руҳопиятим
Ким, анипгдек ҳам опинг сори ишим парвоздур.

Эрди жоп бермак Масиҳ айфоси, бу ким юз масиҳ,
Жон топар айфосидин — бас булажаб эъжоздур.

Ишқипи пайлаб ниҳон асрайки, хавфи ғамзаси
Дам-бадам хунобаи ашким киби ғаммоздур.

То не бўлғай ишқим апжомики, жоним қолмади,
Шавқидин бу дамки ишқим даврига оғоздур.

Гул висоли бир неча кун беш эмас, эй андалиб,
Йўқса андин бенавомен, қишдурур гар ёздур.

Даҳр боғинипг гулида йўқ вафо, бу турфаким,
Сарзанишқа хори юз мипг тил била танноздур.

Бўлди гулшап қушлари хомуш воланг ҳузнидин,
Эй Навоий, бу не гулбонгу ҳазин оғоздур.

Икки гул вақти доғи икки қуёш давронидур
Ким, кўнгулда ул ики ораз ғами ҳижронидур.

То латофатдии лабинг шавқи тушубтур жон аро,
Гўёким, ул мунга тандур, бу апиғ жонидур.

Кўзда ҳар сари қизил рағлар демаким, мардумиғ
Ғамзағ урди захмлар ҳар ён югурган қонидур.

Мултафит бўл ҳолатим шарҳиғаким, бу дoston
Шаҳр аро ҳар кўйиғиниғ бошида эл дostonидур.

Ҳар қуюғ ғам дашти ичра кўрса Лайли соғинур
Ким, хасу туғроғ аро Мажнуни саргардонидур.

Улки то мумкиндурур кўрмиш фалақдин эътибор,
Бас мазаллат ҳам керак кўз тутса то имконидур.

Асранғиз ўзни Навоий шўълаи афғонидин
Ким, бу оқшом фўрқати ошубиниғ туғёнидур.

Дуд янглиғ дема кўнглум оҳи дардолудидур
Ким, кўнгул узра туган қўйғон фатилам дудидур.

Абри ҳасрат ёмғирию тирборони фано
Қисвати мавту ҳалоким хирқа тору пудидур.

Дард нақшин қилди ҳар доғим уза султони ишқ,
Ул дирамларнинг бу гўё сиккаи беҳбудидур.

Ишқнинг савдоси жонимға зиёндур демаким,
Ҳар киши мундоқ зиён ишқ ичра қилса судидур.

Хўблар кўйида истиғно елидин ҳар ғубор
Ким, қўпар бир нотавапнинг жисми ғамфарсудидур.

Жавҳари жоним олиб тут журъае, эй муғбача
Ким, бу нақд аҳли фанонинг будию нобудидур.

Дер Навоий бўлса муғ дайрида масту жомачок
Ким, тирикликдин бу султоплиғ анинг мақсудидур.

Гўйё кўнглум тахайюл мулкининг султонидур,
Қим хаёл ичра қилур ҳар айшким имконидур.

Хуснию ишқим камол ичра яқиндурларки, бор:
Ул менинг ҳайрониму олам онинг ҳайронидур.

Тутмамиш рангин булут кўкники, оламни тутуб,
Акс кўк миръотиға солғон сиришким қонидур.

Сарсару тўфон етар, эй халқ, ўлунг огоҳким,
Оҳу ашкимнинг бу ақшом ҳажридин туғёнидур.

Чуғз бўлмиш ганжи васлинг шавқидин кўнглум қуши,
Заҳми кўп кўнглум уйи ул чуғзнинг вайронидур.

Хуснға чун йўқ вафо, бас тут вафони муғтанам,
Неча кун, эйким, санга маҳбублуғ давронидур.

Ишқ даштида Навоийдур, қуюн қилманг гумон,
Қим тани хоки била бир шўх саргардонидур.

Ул не раъпо қомату рухсори фаррухфолдур
Ўим, ҳавас идрокидип лолу хирад беҳолдур.

Жоп ўлардин, доғи ғамзанг ўлтурурдин тўймади,
Оллоҳ-оллоҳ, ул не мақтулу бу не қаттолдур.

Ақл пириким малак хайлиға эрди муқтадо,
Ул пари ишқи аро бозичаи атфолдур.

Ҳуру тўбо келмаса оллингга, эрмас айбким,
Не бу хам қаддингдурур, не ул санга тимсолдур.

Чун нишимап қилди ҳуснунг боғида кўнглум қуши,
Ўзга гулшанға қилурдип майл фориғболдур.

Ваҳки, чиқти шаҳсуворим секретиб майдонға маст,
То не динлар нақди рахши оллида помолдур.

Бас манга мунча шарафким, бергамен нисбат анга,
Ҳолима андин агар идбор, агар иқболдур.

Ќир харобот ичра, эй ҳамдамки, даврон аҳлидин
Ранжи гуногун давоси жоми молломолдур.

Дединг ўлтургум Навоийнию айларсан ҳиял,
Ул худ ўлди интизор ичра, бу не эҳмомолдур.

Ёна бу ақшом бузуғ кўнглум баса бадҳолдур,
Тан бузуғ зиндонида жон ҳам хароб аҳволдур.

Рўзгорим тийраликдин юзу холинг ҳажрида,
Рўзгори хиракаш рухсори узра холдур.

Ахтари идборим онинг барча наҳсият била,
Толеъимнинг авжи узра кавкаби иқболдур.

Пири ақлимким, манга манъи жунун айлар эди,
Бир париваш кўйида бозичаи атфолдур.

Нотавон жисмим жунун даштидаким бўлмиш хаёл,
Дема Мажпун жисмидинким, руҳидин тимсолдур.

Жаннати кўюнгда тан соирдурур, кўнглум итиб,
Шукр, ул учмоғда жисмим эмди фориғболдур.

Кўнглум олди ишқу итти ақлу, сабру дин, бу дам
Ул бузуғ мулк ичра золим шаҳға истиқлолдур.

Бевафолар ўт, вафо аҳли эрур туффроғим,
Чархдин ул саркаш ўлди, бу доғи помолдур.

Эй Навоий, ёр ҳажри дардида ўлмакдур иш,
Чун тирилгунг йўқтур, истарга бу не аҳмолдур.

Ќўнгул ичра ғам камлиги асру ғамдур,
Алам йўқлуғи доғи қоттиқ аламдур.

Ема дарду андуҳдин ғамки истаб,
Топилмас будур бўлса бу мугтапамдур.

Хуш ул дардким юзланур лаҳза-лаҳза,
Хуш ул ғамки хотир аро дам-бадамдур.

Ҷаҳон ичра ҳамдард кам бўлса тонг йўқ,
Ќи бедард кўп, лек дард аҳли камдур.

Манга ишқ дарди эмас муҳлику бас,
Замон дарди, аҳли замон дарди ҳамдур.

Харобот аро, эй хуш, ул ринди сармаст
Ќи, оллинда олам вужуди адамдур.

Мақом этса туфроқ уза тахти Ҷамшид,
Сафолики, ул май ичар, жоми Ҷамдур.

Ќадаҳ важҳи гар шайхдин ҳосил армас,
Не ғам дайр пири чу соҳиб карамдур.

Навоий ичар бода ул шўх тутқоч,
Неча гарчи тақво била муттаҳамдур.

Мен киби парвона ишқ ўтида беоромдур
Ким, ани ҳам ўртаган бир сарви сийм андомдур.

Ком ила исломсиз ўлмак, эй мусулмонлар, не тонг,
Меидек улким қотили бир кофири худкомдур.

Туну кун оқу қаросин найлайин менким, манга
Орзу бир лаҳза сабзу орази гулфомдур.

Холу зулфунг сайди бўлмоққа магар ҳам жон қуши
Ким, анингдек қушқа лойиқ дона бирла домдур.

Айшдии давронда наргисдек ул олғай баҳраким,
Оллида беш қурси кофур ичра олтун жомдур.

Чун замон аҳли замона ранги тутмоқдур зарур,
Даҳр нофаржом учун эл ҳоли нофаржомдур.

Эй Навоий, чун замона аҳлида йўқтур вафо,
Ҳар неким йўқтур тамаъ тутсанг, хаёли хомдур.

Нетиб туз ётай қадким, жисмимда шиканлардур,
Найлаб туз урай дамким, бағримда тиканлардур.

Тирноғ ила хатларким, рухсорим уза чектим,
Юз боғида гуллардин ҳар сари чаманлардур.

Юз ёптию жон олди, очқанда равон олди,
Ўлтурғали ошиқни билмон бу не фанлардур.

Зулфунгда тугун әрмас, кўюнга ғубор әрмас,
Афтода кўнгуллардур, фарсуда баданлардур.

Юз аҳд ила маҳвашлар кўнглумни олиб әмди,
Қатл айладилар асру бад аҳд әканлардур.

Майхонада ҳар сари бир мастки, бош қўймиш,
Қирпиқлари гўёким жонларға ватанлардур.

Жисмида Навоийнинг юз момур ила марҳам,
Бир неча ўқунг ваҳми бир неча туганлардур.

То турраси торида ҳар сори тугунлардур,
Заъф ичра сўйгаклардин жисмимда бўғунлардур.

Дарёю булут эрмаским, оҳ ила ашкимдин
Ҳам ер юзида кўллар, ҳам кўкта тутунлардур.

Шак йўқки, ёрутқайсен кулбамдағи аулматни,
Ҳажрингда меига, эй ой, билсангки, не тунлардур.

Овораю саргардон ишқ аҳлиға боқ ҳар ён
Ким, волийи дард ичра не навъ қуюнлардур.

Бўрк ўрнида бош элтур, нақд ўрнида олур жон,
Атфои ғаминг ичра бас турфа ўюнлардур.

Жисмимда туганларни айб айлама, эй воҳид
Ки, сабр илиги тиккан хирқамда юрунлардур.

Ичганда Навоий май дайр аҳлиға суд ўлмиш,
Солғил қулоқ, эй носих, ул ёнки не унлардур.

Оллим ул ой саждасидин реш әрур, ҳолим будур,
Тоати мақбулум улдур, доғи иқболим будур.

Ўқларидин қушдек ўлдум, жоңға ул кўй орзу,
Учмоқ истармен вале кўрким, пару болим будур.

Бас, ғанимен кўҳи ғам бирла жунун тоши аро,
Ийнак-ийнак тахту жоҳим улдуру молим будур.

Ёр шавқидин ўлар ҳолатдадурмен, эй табиб,
Не иложинг бор менинг худ заъф аҳволим будур.

Чўмғали қўймас қуруқ найдек сўнгаклар ашк аро,
Турфа кўрким баҳри бепоён аро солим будур.

Топмайин дунёда коме динни барбод айладим,
Ҳайф дўзах ҳам манга, биллаҳ, гар аҳволим будур.

Эй Навоий, гар ўларда жон талашсам қилма айб,
Дермен ул ойни кўруб, жон берсам аҳмолим будур.

Ул қуёштин айру ўртанган ичимда қайғудур,
Қўнгул ичра сув киб қон кўз аро қондек судур.

Тишларингни соғиниб қўп йиғларимдип кўз ёшпм,
Бир-бири кейнича андоқким тизилган инжудур.

Кўз ёшим ичра ёруғ кўнглум қаронғу бўлғали,
Тонг эмас невчупки ул ёшларға тушкан кўзгудур.

Ул туганким телбараб иткон кўнгулга ўртадим,
Қай сари борса ул ойнинг қуллуғига билгудур.

Кўзума келмас очуқ келганда ул юз оллима,
Онча яхши англамас кўзким қуёшқа ўтрудур.

Қайғу ўлтурди мени, тутқил аёқчи тустуғон
Ким, чоғир қайғуни ўлтурмакка аччир оғудур.

Деб эдинг олғум Навоий кўпглин, олғоч ўртадинг,
Яхшилар олмоқ ёмонлар кўнглини мундоқмудур.

Ул саводи хатмудур ё сабази жаннатмудур,
Ё қуёш узра ёзилган ояти раҳматмудур?!

Буки сенсиз куйдурур жонимни, билмон яхшиким,
Юз томуғнинг ўтиму, ё шўълаи фурқатмудур?!

Эйки, дерсен лабларимди ҳожатинг иедур, дегил
Мен сусиз, ул чашмаи ҳайвон демак ҳожатмудур?!

Демаким, не эркин ул ойнинг қуёшқа нисбати,
Бир-бирига иккисин ўхшатқуча нисбатмудур?!

Қаддини кўргач ҳам ўлдум, ҳам тирилдим оллида,
Рост гар дерсен қиёмат де, анинг қоматмудур?!

Даъвий ҳиммат қилиб, улким тилар оламда жоҳ,
Қилмоқ олуда нажосатқа ўзин ҳимматмудур?!

Гар Навоий меҳнати ҳижронда ўлди, айб эмас,
Юз туман муҳлиқ, бало дегил ани, меҳнатмудур?!

Қасрнинг ҳар кунгури узра бало тошимудур,
Йўқса ботил ишқ даъви қилгон эл бошимудур?

Бир ҳумоюн қуш кеча садқанг бўлур, эй муғбача,
Қоф анқосимудур ё дайр хуффошимудур.

Ғам тупи, билмон, шафақдур ё фалак миръотида
Акс кўргузган кўзумнинг лаългун ёшимудур.

Кофирему қатл айлар Каъба тоқи ичра маст,
Йўқса ул хунрезнинг усрук кўзу қошимудур.

Боғбонким сарв узра айламиш пайванд гул,
Сарв бўйлуқ гулрухумдур, йўқса бўйдошимудур.

Илгида жому кўрар май ичра олам ҳолини,
Ё раб, ул Жамшид ё майхона қаллошимудур.

Тонглоғи кавсар учун, дерсен, букун май ичмагил,
Тек тур, эй зоҳид, Навоий сен киби ношимудур.

Қилғали аәми сафар улким менга дилхоҳдур,
Огоҳ ўз ҳолимдин эрмасмен, худо огоҳдур.

Меп чу ҳажридин чекиб юз меҳнат ўлдум, ваҳ, не суд,
Буки шайдо кўнглуму жоним анга ҳамроҳдур.

Эй насими васл, эсиб жисмимни жонон сори элт
Ким, фироқи заъфидин андоқки барги коҳдур.

Деманг ул ой узра солмиш соя бир мушкин булут,
Гўйё мен тортқан ҳажрида дуди оҳдур.

Ҳар нафас урду сари руҳум қуши айлар ҳаво
Ким, олиб кетган кўнгулни бир маҳи хиргоҳдур.

Англағил аҳбоб қадринким, булар бўлмай не наф,
Гар сенга афлок авжи узра тахти жоҳдур.

Эй Навоий, бежиҳат ёр этса ҳижрон ихтиёр,
Сўз демак бўлмас нединким, сен гадо, ул шоҳдур.

Кеча ҳар кавкаб кўрингач, ёдима ойим келур,
Ой чу толеъ бўлди, меҳри оламорийим келур.

Зухду тақво бутрашипгим, бу кеча май ичгали
Байтул-аҳзонимға шўхи бодапаймойим келур.

Бу сариф юзупғни кўрмаски, қилғай кўнгли раҳм,
Баски, юзга қонлиғ ашки чехраолойим келур.

Ваҳ, пе ҳижрондур буким, айлай десам зикри висол
Дам-бадам оғзимға оҳи меҳиатафзойим келур.

Шайх ибриқу ридосин чун кўрармен, ёдима
Дайр аро паймона бирла бодаполойим келур.

Озими дашти ғапо бўлдум, келур Мажпун доғи,
Гар қадам тез урмон андиндурки, ҳампойим келур.

Кўзлару жону кўнгулда манзил эт ораста,
Эй Навойким, букуп маҳбуби худройим келур.

Назарға қайси тарафдинки бир ғубор келур,
Кўзум ёрур бу таманно билаки, ёр келур.

Чу кўчадин қулоғим дубдурун эшитса кўнгул,
Дукулдор ўйлаки ул нозанин сувор келур.

Боқар ёна сори кўрмаска солибон ул шўх,
Қошида қай соридинким бу беқарор келур.

Қочинглар, аҳли саломатки, кофири маесте
Чиқарғали хираду сабрдин дамор келур.

Кўруб, бўлурлар ошуфта рўзгор эли,
Қаю тарафки бу ошуфта рўзгор келур.

Буким бири-бири кейнича бордилар аҳбоб,
Азолариға сиришким тузуб қатор келур.

Навоиё, қаламинг жавфи баҳр йўлимудур,
Ки турмайин ичидин дурри шоҳвор келур.

Ҳам кўзум тортар, ҳамул мезоп била кўпглум солур,
Ё раб, ул келгаймуким кўз ёрутуб кўпглум олур.

Тортсам кўпглум футури шиддатидин қотир оҳ,
Даҳр боғи соврулуб, афлок доғи қўзғолур.

Ваҳки, захмининг исидин майл ҳам қилмас итинг,
Гусса тийғидин нечаким зор жисмим тўғролур.

Тоқатим гар қолмади тортарға меҳнат тоғини,
Не ажаб бу юкни гар афлок чекса товшолур.

Сўзи ҳажринг дафъи ҳам бўлса кўпгулда доғи бор,
Ўт ўчар, лекин асар ёнғон макон ичра қолур.

Бас тўладур жоминг, эй соқий, илик титратмаким,
Мен ичай ондинки, тўккупгдур ани гар чайқолур.

Эй Навоий, ишқ ўтин кўз ёшидин паст айларам,
Лек ҳар дам ул қуёш ёди ичимга ўт солур.

Ҳар қачонким хотиримға ул кўзу қош эврулур,
Ҳам қошимға чин тушар, ҳам кўзума ёш эврулур.

Ул ой отқон тошни кўкsumга солдим чокидин,
Суртсам ҳар ён илик, кўкsumга ул тош эврулур.

Мен ниҳонмен заъф бирла ваҳмдин ўлтурди рашк,
Гулшани кўйидаким боди сабо фoш эврулур.

Эй жунун арбоби, саргардонлиғим афсонасин
Гўш қилмангким, эшиткандин ани бош эврулур.

Бас улуғ тоатдур ул бут сувратин қилмоқ назар,
Чун анинг нақшин кўруб, хотирға наққoш эврулур.

Келки, бу дайри кўҳан вазъиға ҳайрондур бaсe
Ким, тун анда сиймгун юз нақш хаффош эврулур.

Нақди жон бирла Навоий азм ётар майхонаға,
Ҳар қачонким кўнглига ул шўхи қаллош эврулур.

Музтариб кўнглум аро ул юз хаёли айланур,
Мавжлуқ сувда қуёш акси начукким чайқанур.

То узори жилва айлар—жилвагардур вулфи ҳам,
Меҳр то айлар таҳаррук—соя доғи тебранур.

Чун улусқа ишқи ўт солди, ажаб йўқ куймаким,
Бешаға чун тушти ҳар ён шуъла, хас ҳам ўртанур.

Эгма қад бирла мени саргаштадурмен музтариб,
Токи чавгон азмиға билдимки, ул шўх отланур.

Шўхлиқ расмин анга таслим этарлар хўблар,
Секрамакта ўйлаким учқун чақинға ўтканур.

Айлайолмас оразингдин ўзга ён кўнглум ҳаво,
Қуш ўзин машъалға чун урди—қаноти чурканур.

Соқийё, бер майки, ғам шоми хумори ҳажрдин
Бир наришон туш кўруб, бу хаста ҳар дам сесканур.

Кимки жон айлаб фидо, қозғонса даҳр аҳлида дўст,
Англағил, эй дўстким, ул душмани жон қозғанур.

Эй хуш улким, бошининг остидадур дилбар қўли
Ким, Навоий кечалар бори ўз илгин ёстанур.

Ишқидип, ваҳким, мапга ҳар лаҳза ҳоле юзланур
Ҷим, бузулғон кўнглума анди малоле юзланур.

Ёрға ўзни тахайюл бирла маҳсус айлабон,
Ул хусусият аро ҳар дам ҳаёле юзланур.

Чун ҳаёл илгида бўлди потавон кўнглум асир,
Бошига ҳар лаҳза савдои муҳоле юзланур.

Васл савдосидин ўткарсам эмас мумкин дебон,
Хотири ичра анинг ҳам аҳтимоле юзланур.

Маҳвашимни сўзга тортармен тахайюл кунжида,
Ҳар сўзумга ким жавоб айтур, саволе юзланур.

Истамон онинг ҳаёлин доғи қилғоймен малул,
Бас қилурмен, гарчи ҳар дам қилу қоле юзланур.

Васлини онинг ҳаёли бирла қилмасмен бадал,
Гарчи ҳар соат манга соҳибжамоле юзланур.

Чиқ бу гулшандинки, паст истар бошингни ер киби,
Онда ҳар дамким санга саркаш ниҳоле юзланур.

Эй Навоий, ёр зулфу қоматидин бўлғуси,
Гар паришон хотирингга эътидоле юзланур.

Менда бир ўтдурки, гар дам урсам афлок ўртапур,
Асрасам кўнглумда жону жисми ғамнок ўртанур.

Меҳр эмас оҳим ўтидин қўкка етмиш бир шарар,
Айб эмастур гар десам, дам урсам афлок ўртанур.

Бас таним ўртарға қонлиғ новакипг, ҳижропни қўй,
Барқ не ҳожат бир учқун бирла хошок ўртанур.

Шамъ ўти моҳиятин англай деган парвонадек,
Оразинг меҳрпни фаҳм айларда идрок ўртанур.

Ишқ аро кўнглум неча толиипса ортар шуъласи,
Ўтқа тушган телба қилғон сойи топок ўртанур.

Ашк юб жисмим кудуратдин қурутмиш оҳ ўти,
Ламъае тушгач узоринг барқидин пок ўртанур.

Эй Навоий, чун рутабдек оташин лаъли аро
Хаста кўнглум тушти, тонг йўқ, гар бўлуб хок ўртанур,

Кечаким зулфунг хаёли кўнглум ичра ойланур,
Тонгга тегру заъфлиқ жисмим йилопдек тўлгонур.

Даргаҳингда бир заиф ит бирла меп ҳар кечаким,
Гаҳ танин бошим, гаҳи боши танимни ёстапур.

Эй пари, мажнуи кўнгул сўзидип ўзпи асраким,
Барқи оҳидип малойикнинг қаноти чурконур.

Мен киму уйқуки, ҳижрон шоми оҳим суридин,
Деса бўлғай сўнгги уйқу элтган эл уйғонур.

Гар забун бўлсам ажаб эрмаски, тушса ишқ аро
Аждаҳолар хоксор ўлмоқ тариқин ўрғанур.

Оташин рухсор ила куйдурма асру элпиким,
Шамъ юз парвоиани ўртар, ўзи ҳам ўртанур.

Сарвқадлар жилваси, топг йўқ, Навоий оҳидин
Доимо ашжор ел таҳрики бирла тебранур.

Заъфлиқ жисмим қачоп нозик тавингга чирманур,
Зулфунг икки тори гўё бир-бирига тўлганур.

Қоматингга сарв тақлид айлабон солди шикает,
Бу сазодур гар гияҳ сарви сиҳиға ўтканур.

Зулфунга ҳамсарлиқ этмак ўзда топмас нечаким,
Сунбули мушкин қуюндек ўз-ўзига айланур.

Воқиф эркин ишқ ўтининг сўзидин ҳусн аҳликим,
Шамъ агар парвонани ўртар, ўзи ҳам ўртанур.

Ўйнамоқ бирла солур давронға рахши қўзғолон.
Ҳар қачонким базмдин ул шўх усрук отланур.

Бу чамапда тортибон булбул тонг отқунча фӣғон,
Ишқ дарсин гўйё гул дафтаридин ўрғанур.

Дема сарғарди Навоийнинг юзиким, ишқ аро
Бўйла олтунни қилурға поймолипг қозғанур.

Кўнглум ўтин зоҳир этсам барча олам ўртанур,
Шўъласин гар тортсам тўққуз фалак ҳам ўртанур.

Момуғ узра босибон кофур қўйманг доғима
Қим, момуғ доғи туташур, ҳам бу марҳам ўртанур.

Гар ғаминг сўзокидин кўнглум куяр, эрмас ажаб,
Ҳар кўнгул ичраки тушти шўълаи ғам, ўртанур.

Айб эмас ҳар лаҳза оҳим шўъла чексаким, кўнгул
Бир юзи ўтлуқ фироқи ичра ҳар дам ўртанур.

Ишқинг ўти учқунидин жисмим андоқ куйдиким,
Барқ хошок узра тушса, бу сифат кам ўртанур.

Қайнабон кўз чашмасидин ашк жисмим ўртади,
Етса жўшон су қаю узв узра маҳкам ўртанур.

Эй Навоий, кўнглум ўти узра су қуй бодадин
Қим, кўнгул ул ўтқа етмас бўлса бу нам ўртанур.

Чун мени мажпун бошин атфол тоши синдурур,
Оҳ ўти жўлида сочимдин анга кийз куйдурур.

Аҳли диллар, чехра очти ёр, очманг дийдаким,
Ҳар киши ул юзга кўз олдурди, кўпглин олдурур.

Кўргач ул юзни бошимға урди юз тиғи бало,
Кўрки, чиққур кўз бошимға не балолар келтурур.

Кўзда асрабмен бағир қонин тилар бўлсанг ҳино,
Суртсам кўзни аёғингға ҳамул дам билгурур.

Булажаблиқлар жунунум ичра кўрким, халқни
Ишқ бир дам йиғлатур ҳолимға, бир дам кулдурур.

Навбаҳори ҳуснини деб топма фириб, эй шўхким,
Чарх даври навбаҳор ўтмай ҳазопин еткурур.

Эй Навойи, ҳажр андуҳида маст ўл зинҳор
Ким, кўнгулдин ғамни бир дам зойил этган майдурур.

Эй фалак, ҳижрон ғамидин хотирим ношод эрур,
Ғайри васл ар салтанат берсапг, мапга бедод эрур.

Бас печа мужримга бир жаллоди ғамзанг хайлидин,
Бир ёзуғлуқ зор кўнглумга печа жаллод эрур.

Ноз ила гулшанга чун кирдинг—ниҳоли қаддинга
Банда бўлғон сарви позу савсани озод эрур.

Дам-бадам етмайдур эрса ишқ зулми кўнглума,
Ҳар дам ул мазлуми меҳпаткашқа не ғарёд эрур.

Неча йиғсам сабр авроқию тоат хирманин,
Сарсари ишқинг етишкач, сарбасар барбод эрур.

Нўш этиб жоми ғапо, қўйсам риё, айб этмаким,
Дайр пиридин манга, эй шайх, бу иршод эрур.

Дард мулки, ғам сипоҳи ғусса нақдин арз этиб,
Эй Навоий, ишқ алига арз истейдод эрур.

Не нахл қомат әкинким, кўнгул хароби әрур,
Не турраким, қора жонимда нечу тоби әрур.

Деди кўзи: сени бир ғамзада ҳалоқ айлай,
Ҳануз ғамзада кўнглумда изтироби әрур.

Фироқ шомики, аҳли хирад берур пандим,
Магарки дўзах улу бу опинг азоби әрур.

Ҳамолдин ғараз ул чехрадур, бу турфа варақ
Магарки ҳусн китобининг интихоби әрур.

Танимда юз алифу юз тугандин ўлғоп сифр,
Магар кўнгул аламу ранжининг ҳисоби әрур.

Сабо насими анингдек эсар чамандинким,
Дегайсен, аҳли вафо умрининг шитоби әрур.

Навой ўлдию жон топти лаългун майдин,
Магарки соқийи гулчеҳра лаъли поби әрур.

Кўнглума ҳажрингда жаннат гулшани зиндон эрур,
Кўзума сенси́з гулафшон боғ хор афшон эрур.

Дафъа-дафъа гул сочилмайдур гулафшон боғида
Ким, менинг гулгун ёшимдин қатра-қатра қон эрур.

Баҳру тоғ этманг гумонким ул бири кўзумга ёш,
Бу бири кўглумга дарду миннати ҳижрон эрур.

Дема бир дамда булут кўкни не навъ айлар ниҳон
Ким, бу мушкул дуди оҳим оллида осон эрур.

Буки ҳар ён чоқилур барқу ғирев айлар булут,
Кўнглума ул шуъла оҳу, бу бири афғон эрур.

Йўқки, турмас бир замон ёмғурки бир ой ҳажридин,
Ашкбор икки кўзум селобидин тўфон эрур.

Ақлингиз бор эса қилманг ёр ҳажрин ихтиёр
Ким, бу ишни улки қилди, мен киби нодон эрур.

Ким майи васл ичтиким, ҳижрон хуморин чекмади,
Хорсиз гул даҳр боғи ичра не имкон эрур.

Дўстлар, қилманг Навоийға насиҳатким, бу кун
Ҳажр дарди́дин бағоят бесару сомон эрур.

Оразинг хуршиду оғзинг заррадин тимсол эрур,
Зарра узра нуқта янглиғ оғзинг узра хол эрур.

Кокулунгдур мушку устида гиреҳ мушк узра «мим»,
Қоматинг шамшоду зулф остида тушган «дол» эрур.

Қошу қадду зулфидин пайваста то наълу алиф,
Танда кестим ноладин озурда жисмим нол эрур.

Чун дедим: «Холинг била кўз мардумининг ҳоли бор»,
Деди улким: «Хол дейсен, нуқтасиз ҳам ҳол эрур».

Нукта дер ҳолатда тор оғзингни кўргузган лабинг,
Гўйё занбур нешидин тешилгон бол эрур.

Дуркашмен пири дайр оллида мақбул ўлғоли,
Давлат аҳлининг қабули кўрки, не иқбол эрур.

Соқийё, гар давр таъжилин кўруб қон йиғламас,
Бас, Навоийдек суроҳи ашки невчун ол эрур.

Улки юз меҳпатқа жоним ишқидин помол эрур,
Анга раҳму манга тоқат йўқ, ажойиб ҳол эрур.

Зеб эрур ҳусн аҳлига аҳли назар наззораси,
Кўзки булбул тикти гул рухсори узра хол эрур.

Хатти шавқидин тўкулди жисмим ул аҳлиг қуруб,
Ким сўнтакларда қалам кўрган соғингой пол эрур.

Лаълидин ком олмагунча билмадим шириплигин,
Барги гул замбур коми ичра киргач бол эрур.

Гулхани Мажнундек оҳим чиққач оққон ёшларим,
Телба кейпидин югурган гўйё атфол эрур.

Бу чаман гулбарги хушрапг ўлса, майл этмангки ул,
Ғоза булбул қонидин суртарки, ранги ол эрур.

Эй Навоий, кимгаким бир журъа чекти жоми васл,
Сўнгра ҳижрон заҳридин юз жоми молломол эрур.

Нуқтаи холишгки кўздин доимо маъдум эрур,
Нуқтаи хол эрмас улким, нуқтаи мавҳум эрур.

Тонг эмас ул нуқта гар кўздин ниҳондур, ваҳ не тонг,
Мардумин кўрмаклигидин кўз агар маҳрум эрур.

Баски холи кўздадур бўлмиш жаҳон бир сафҳаким,
Рамл машқи янглиғ онда нуқта-ўқ марқум эрур.

Ахтари бахтимдурур ул хол, йўқса кўрмадук,
Кавкаб андоқ тийраким хуршид уза маълум эрур.

Холи рухсоринг кумуш маснадда Ҳиндустон шаҳи
Оллида саф тортибон хат, тобеъу маҳкум эрур.

Эйки, майдин холи эрмас, деб мени таън айладинг,
Бори кўргуз ониким бу дайр аро маъсум эрур.

Доғи пинҳондур Навоий кўнглига, эй лоларух,
Нуқтаи холишгки кўздин доимо маъдум эрур.

Захмим ачптқон дам-бадам ул лаъли шаккарханд эрур,
Ваҳ-ваҳ, туз эрмиш улки мен қилдим гумонким,
қанд эрур.

Ўтсанг ғамим саҳросидин, қонлиғ кўнгул ажзосидин,
Ҳар лола баргин англаким, бир доғлиғ парканд эрур.

Кўюнгда мунглуғ жонға тан, юз захм иландур хирқаи
Марҳам била қўйғон момуқ ҳар ён анга пайванд эрур.

Мажнун кўнгул қилмас ҳаво ҳар ён ўқунгдин гўйё,
Ким бу темур бирла йиғоч ҳабсиға онинг банд эрур.

Боққоч қуёш рухсориға андин қилурмен кўз ёши,
Ким ул мусофир ойма ҳусн ичра бас монанд эрур.

Ғам барқию меҳнат туни зоянда бўлса ишқдин
Тонг йўқки, ўтқа гаҳ шарар, гоҳи тутун фарзанд эрур.

Дунё аруси зулфини тутқон не огаҳ ғақрдин,
Ганж истамас улким йилон тутмоқ била хурсанд эрур.

Минг нола тортиб кўрмай ул гул васлин охир ўлгоним,
Бу боғнинг булбуллари гар билсалар хуш панд эрур.

Кўз учи бирла боқтингу қийдинг Навоий кўнглини,
Билдинг ониким бир қиё боқмоққа ҳожатманд эрур.

Эл тилидин жопима гар юз боло мавжуд эрур,
Ғам емон гар ул қизил тил тиғи хуполуд эрур.

Юз уза сиймин запахдопингда хатти мушкбўй,
Ўтқа қўйғон олмадин гўёки чиққон дуд эрур.

Жон бериб олдим жунуну ишқ то бўлдум фано,
Оллоҳ-оллоҳ, ул не хуш савдо, бу не хуш суд эрур.

Ҳажр бедодидии ул юз шавқи ортар ҳар неча,
Қим хазон осебидин гул яфроғи побуд эрур.

Қисватедур хилқатим ишқ офати шахсиғаким,
Риштаи жон анда тору, тори жисмим пуд эрур.

Қилмадинг аҳдингда бир аҳдеки қилғайсен вафо,
Бевафолар аҳди мундоқ гўйё маъҳуд эрур.

Меҳр иси бу мижмари ферузадин кўз тутмаким,
Барча қад шамшоди бу мижмар ичинда уд эрур.

Эйки, қаддинг бўлди хам, олам била қил хайрбод
Қим, хам этмак қад ҳамиша лозими падруд эрур.

Эй Навоий, эрмас ул золим кўзи уйқудаким,
Зулм эшиги Шоҳи ғозий адлидин масдуд эрур.

Хаста кўнглум аам ётар ул сориким жонон борур,
Дам-бадам жоним чиқар, гўё бу ҳам ул ён борур.

Кўнглум ичра тўқтамас лаълинг хаёли бнр замон,
Не ажаб ўлсам, бу захмимдин чу ҳар дам қон борур.

Ондаким сенсиз ётар бешак фигоним, эй қуёш,
Мен бора олмон нетай, ул ердаким афғон борур.

Қоматинг жон қасди этса, кирникингдур раҳнамой,
Ҳар қаён ўқ борса, онинг оллида найкон борур.

Ёд ётарлар водии ишқ аҳли Мажнун сайрини,
Беҳабар ҳар ён қуюндекким бу саргардон борур.

Йўлдин охир сурма султонмен дебон дарвешни,
Ёд эт: ул йўлдинки, ҳам дарвешу ҳам султон борур.

Ҳажрдин андоқ заиф ўлмиш Навоий, эй пари,
Қим қаёнким борса сепдек халқдин нинҳон борур.

Васлидин новмид экан чоғда фироқи куйдурур,
Чунки бўлди васл умиди, иштиёқи куйдурур.

Турғони бирла бир оташпорадур ул шўхким,
Йўқу боримни онинг боштин аёқи куйдурур.

Оташин сероб лаъли жонға ўт солса не тонг
Ким, мени ул ўт била сув иттифоқи куйдурур.

Холин ул юз ўртамишким, фитнадур даврон аро,
Ким жаҳон аҳлин жаҳоннинг эҳтироқи куйдурур.

Базм аро куймакдин ўзга йўқ пасибим ўзгаким,
Хоҳи гулгун бода, хоҳ ул турфа соқий куйдурур.

Ишқ бир ўтдурки, кўнглумдур анга оташкада,
Ул висоқин куйдурур, бизни висоқи куйдурур.

Солмоқ ўт барлосу тархон орази не судким,
Бизни куйган чеҳра бирла бир ясоқи куйдурур.

Куйдурурга элни ҳам гоҳе қилурлар иттифоқ,
Йўқки ёлғуз олам аҳлининг фиғони куйдурур.

Эй Навоий, ошиқ ўлдунг, билки, олам мулкани
Ишқ этиб торож, ҳар не қолса боқий, куйдурур.

Май лабинга етса, жонимга ҳарорат еткурур,
Ўт агар Исо дами бирла ёрурким, куйдурур.

Дарди ҳижрон меидадурким, умр ўтуб кўрмай юзин,
Васл комилдур, буким Лайлига Мажнун телмурур.

Ҳар қўлумни тоза қонлиғ доғ ила узган итинг
Ул кишидекдурки, гул бирла ёғочни синдурур.

Келтирур кўз боғидин ашким бағир парколасин,
Бўстондин ўйлаким гул яфроғин су келтурур.

Бр юзип баҳр этти ашким, эйки, айтурсен мени,
Тоғлар узра недин аҳли жунуи янглиғ юрур.

Ўйғой эрдим кўзни тирноғ бирла, билсам эрдиким,
Бир назардин бошима мунча балолар келтурур.

Соқие, соғарни айландурки, ҳар соат хумор
Заъфдин бошимни соғар давридек айландурур.

Қўй тараддудким, фано дайрига кирсанг, муғбача
Икки соғар бирла кўнглунгни ўзунгдин тиндурур.

Эй Навоий, олам аҳлидин қироқ тут зинҳор
Қим, мулоқоти аларпинг кўп малолат еткурур.

Ишқ ҳар дам кўпгума бир ўзга меҳнат келтурур,
Ҳажр ҳар соат бошимга ўзга шиддат келтурур.

Дўзах ўтидин ажал доғи кетурмас опча сўз,
Ким ғам ўтидин ичимга доғи ғурқат келтурур.

Чарх апжумдин кетурмас опча офат сайликим,
Қатра хайдин жопима ул моҳ талъат келтурур.

Чеҳра ўтидин булутдек дуди оҳим чиқти, лек
Ул булут селоби дарду барқи офат келтурур.

Солманғиз кўз дафтари ҳажримга, эй аҳли пашот,
Ким анга боқмоқ кўнгулга дарду ҳасрат келтурур.

Ул пари юз дев иландур, гарчи кирғоч кўпгума,
Рашқдин биллаҳ малойик ёди ғайрат келтурур.

Бода ич, бу коргаҳ вазъига кўп фикр этмагил,
Ким анга ҳар неча чирмашқанча ҳайрат келтурур.

Бу чаман ичра муҳаббат нахли экманг зипҳор,
Ким бериб ҳасрат гули, бори малолат келтурур.

Юз жароҳат бирла кўюнга Навоий кўпглини
Қилгон итлар туъма, эл кўпглига ибрат келтурур.

Кулбамға баски гардун ғам тоши ёғдурубтур,
Сабрим уйидек ул ҳам емрулгали турубтур.

Не лоладур, не жолаким, умр уйин бузарға
Ќўк раъдлар қазонни тоғ устидин қурубтур.

Фурқат тунн эмаским, ҳижропта куйган элпииг
Куйган кулини даврон гардунға совурубтур.

Мен оҳ ўқию гардун зулм ўқи ёғдурур, ваҳ
Ким, ул ўқин урарни бу ўқтин ошурубтур.

Гардун қуёшни ўртабким, ерга кўмди гўё
Ким, меҳр журми бирла бу навъ ёзғурубтур.

Соқий, қадаҳ сувидин шуъламни паст қилким,
Бу корғаҳда ҳайрат жонимни куйдурубтур.

Сипғон сафол аро май ичсам не тонгки, даврон
Ғам тошидин нашотим жомини синдурубтур.

Муғ дайрию, маю бут, хушвақт ўлки, кўнглин,
Майдип чу маст ўлубтур—бир бутқа олдурубтур.

Дунёдин ўт, Навоий, осойиш истар эрсанг,
Ким шуғл, ҳар печа кўп юз онча ғам турубтур.

Яна сепсизин мунисим ғам бўлубтур,
Кўзумга юрак қони ҳамдам бўлубтур.

Қарориб кўзум дам-бадам зор йиғлар,
Анга шоми ҳажрингда мотам бўлубтур.

Ярамдин чекарга ўқин саъй қилманг
Ки, пайкон сўнгатк ичра маҳкам бўлубтур.

Ичимдин нечук тортқайлар ўқинким,
Кўнгул қўймасу жоп мадад ҳам бўлубтур.

Кўнгулга ёқар кирпичининг хаёли,
Менинг захмида неш марҳам бўлубтур.

Ғуборин тилаб йиғларга ҳар дам, эй кўз,
Ки ашкингдин-ўқ ер юзи нам бўлубтур.

Бу гулшан аро барг тўтилариға
Хазон тифли бас боиси рам бўлубтур.

Вафо шахсининг фарқини чарх тиғи
Ики бўлди, ваҳким, бири кам бўлубтур.

Эмас ғам юкидинки, қошингни кўргач
Навий сужуд эттали ҳам бўлубтур.

Кўнглум аро бир ажаб муҳол ҳавастур,
Лабларидинким ҳусули мумкин эмастур.

Турмоди тан чок-чок уйида кўнгулким,
Телба қуш ул, бу ушолгон эски қафасдур.

Айтсам, эй шўх, бўйни боғлиғ итингмен,
Дер, ярамас қайси итки ҳарза марасдур.

Бир нафасе, эй Масиҳ, бошима еткил,
Ким бу нафас бедилингга сўнгги нафасдур.

Сабрим уйин йиқса ики кўз сиришки ажаб йўқ,
Ким бириси Дажладур, бириси Арасдур.

Дайри фано майли қилди ринди харобот,
Ким кеча анда не шаҳнадур, не асасдур.

Куйса Навоий фироқ аро не ажабким,
Ул итик ўтдур, бу айни заъфда хасдур.

Юзунгдек қамар йўқтур, қадипгдек шажар йўқтур,
Шажар бўлса ҳам анда лабингдек самар йўқтур.

Кўзум ашкипинг рўди оқар тунду тез апдоқ
Ки, гар уйқу кўз сари келур ҳам гузар йўқтур.

Отин тутсалар ногаҳ кетар ўйла ҳушумким,
Бадан ичра руҳумдин дегайсен асар йўқтур.

Кўпгул сўрғали келдинг, рафиқо, вале билким,
Ул оворадин сендек мевга ҳам хабар йўқтур.

Йўлунгга нисор ашким агар оз эрур, гар кўп,
Итингга ғизо кўнглум агар бор, агар йўқтур.

Бу гулшанда, эй деҳқон, неча озмун этдим,
Вафо пахли экканга баҳри ғусса бар йўқтур.

Навоий, фироқингдин анипгдек эаиф ўлди
Ки, ўрнида эл боқса дегайлар магар йўқтур.

Шоми ҳижропим аро жисми чу нолим чирмашур,
Зулфи савдосида андоқким хаёлим чирмашур.

Ишқ дарси ичра сўрсам нукта савдо аҳлидин,
Туррасп тобиға чун битсам, саволим чирмашур.

Чирмашай деб зулфиға юз печ урармеи ҳар кеча,
Чун думоғ ичра бу савдои муҳолим чирмашур.

Мен қуюн мисли эмон саргашта савдо даштида,
Балки тақлидимни айлай деб мисолим чирмашур.

Зулфию қаддини кўр, эй боғбон, кўп демаким,
Ишқпечоним била раъно ниҳолим чирмашур.

Мушкул ар қолғой асар меҳру муҳаббат аҳлидин,
Бўйлаким, ул хайлға бу чархи золим чирмашур.

Эй Навоий, кўнглум истар зулфи торин, зулфидек
Ҳар дам ул савдодийи ошуфта ҳолим чирмашур.

Тўрт ранги мухталифдин ҳуллаким жонон кияр,
Тўрт унсур кисватидур гўиёким жон кияр.

Ўзбеки гулнори тўндин кўйдум, аммо ўлтурур
Лемуийи терлик анинг остидаким жонон кияр.

Икки ёнимни шигоф айлабтурур бу рашкким,
Икки ёнидин шигофин боғламай қаттон кияр.

Гул била савсан катон янглиғ бўлур маҳтоб аро,
Кўнглаки гулгун била чун савсани каттон кияр.

Ораз узра шўхлуғдинму ёяр синжобини,
Йўқса синжоби булуттурким маҳи тобон кияр.

Ҳар чубулған торидур сарриштаи иззу шараф,
Эски шолеким, фано кўйида бир урён кияр.

Гар Навоий жандасин шоҳ олди, тонг йўқ, чунки ишқ
Поку бегашдур, ғадонинг кисватин султон кияр.

Васлидин, ваҳким, домо-дам элга жоми нўш баҳр,
Бизга соғар-соғар онинг фурқати базмида заҳр.

Ул кўзу қошдин агар қўзголса олам, тонг эмас
Ўим, биридур офати даврон, бири ошуби даҳр.

Ваҳ, нетиб сабру шикибим мулки вайрон бўлмасун,
Икки кўздин Дажлау Ўайхуидек оқиб икки наҳр.

Хосларга лутфунг ўлди ом, юз афғонки мен
Омдиименким, менинг жонимға қилдинг хос қаҳр.

Отланиб чиқти магар ул маст золимким, яна
Тушти олам кишвариға фитнау қўзғолди шаҳр.

Меҳрдий юз қилсаким гардун аруси золдур,
Рустам они ақд қилса, нақди жон бергуси маҳр.

Эй Навоий, ёр ёдинда малак маҳрам эмас,
Фақр одоби аро тажвиз қилма зикри жаҳр.

Шоми ҳижрон субҳидек бағримни чок этти сипеҳр,
Субҳға еткупча жонимни ҳалок этти сипеҳр.

Субҳдек бир чок йўқ, кўнглумни балким ғунчадек
Ишқи муҳлик тиғи бирла чок-чок этти сипеҳр.

Ғам тупи ҳар кавкабинким жилвагар қилди, мени
Маҳвашим ҳижропидин андуҳнок этти сипеҳр.

Гарчи куйдурди мени, хуштурки, кўнглум кўзгусин
Ғайр пақшидин ҳамул кул бирла пок этти сипеҳр.

То бало тошини ёғдурди манга ҳажр илгиди,
Демайинким, хоксор эттики, хок этти сипеҳр.

Шукрим, жонимни ҳам муҳтож қилди зулмиға,
Қотилини нечаким беваҳму бок этти сипеҳр.

Ғам захира қўйғали эрди магар ишқ аҳлиға
Ким, Навоий кўпглини юз минг мағок этти сипеҳр.

Қилғон әрмиш нотавон сарви равонимни мараз,
Зор ўларменким, қилибтур зор жонимни мараз.

Чу топар озор жонопим мараздин, йўқ ажаб,
Айласа озурда жони нотавонимни мараз.

Гар маразнинг лозими дард ўлди, билмон, эй кўнгул,
Дардманд этгайму оё дилситонимни мараз.

Садқаси айланг мени мардудни, эй дўстлар
Ким, заиф этмиш улустин танлағонимни мараз...

Юз туман мендек кўҳан пир ўлса онинг садқаси,
Қилмасун озурда, ё раб, навжавонимни мараз.

То мариз ўлмиш нигорим—қон тўкар гирён кўәум,
Эй Навоий, дейолурмен—тўкти қонимни мараз.

Оразингдур офтоби оламородин ғараз,
Жонфизо нутқингдур анфоси Масиҳодин ғараз.

Очмағаймен кўз мени девона ҳуснунг бўлмаса,
Ҳар пари пайкар жамолиға тамошодин ғараз.

Ўқ тикилсун кўэларимга бўлмаса ўқдек қадинг,
Бог аро ҳар дам ҳавои сарви раънодин ғараз.

Шоми ҳажрим зулфи мушкинингдин ўлсун тийрароқ,
Гар эмас кўнглумга зулфунг мушки сородин ғараз.

Жон бериб лаълимни истардим ғараз недур дема
Қим, баса зоҳирдурур, жоно, бу савдодин ғараз.

Дарду меҳнат чекмагимдин қасдим анииг кўйидур,
Қаъбадур соликка қатъи кўҳу саҳродин ғараз.

Эй Навоий, ёрнинг меҳру вафосин истама,
Қилмаган бўлса кўпгулга зулму бедодин ғараз.

Жопға зулфунг тобидин ул лаъли хапдондур ғараз,
Хизрға зулмат тилардин оби ҳайвондур ғараз.

Шавқ ўтиға урмасам сув, куйдурур кўнглумни пок,
Истагандин ўқларнинг кўнглумга пайкондур ғараз.

Невчун, эй ҳижрон, азоб айларсен онсиз жопима,
Истагилким топшурай гар худ санга жондур ғараз.

Юз туган қўйдум эмас қонёъ, кетинг жону кўнгул,
Гўёи ул бевафоға доғи ҳижрондур ғараз.

Ол ётар бўлсанг кафингни даҳшат ётма, тиф сур,
Мен биҳилмен, гар санга бу бир овуч қондур ғараз.

Оламу одам фидонг ўлсунки борсен, эй ҳабиб,
Сен ғараз инсондин, ар оламдин инсондур ғараз.

Эй Навоий, воқиф ўл ҳолинггаким ёр оллида,
Бас, фаровондур ғаразгў асру паррондур ғараз.

Чу пома чирмадим ёзиб юзупг шавқида шўрапгез,
Дамимдин ўт тушиб бир бошига қилди они гулрез.

Ўтум гар лаҳза-лаҳза тездур эрмас ажабким, бор
Самандипг тез аёғидинки секрир шуъла апдин тез.

Оч ул гулрапг оразники опдоқ ҳеч суратда
Їазо наққоши не чехракушой ўлмиш, не рангомез.

Чиқиб сархуш, чопиб абраш, кирар майдопга ул маҳваш,
Ажаб эрмас агар тушса бори оламга рустохез.

Малак хайли бўлур девона кўргач ул паривашпи,
Мени мажнунга шайхи бехирад талқин қилур парҳез.

Эрур маълуму золим қатли ишқ оллида кўп осон,
Агар Фарҳод ўлди, қатл топмай қолдиму Парвез?

Агар жоп пардаси кирпичларингдин бўлди парвезан,
Бу ҳам хуштурки, рухсоринг хаёлидип эрур гулбеа.

Мени хилватдип, ай зуҳд аҳли, муғ дайри сори бошланг
Їи, беҳад хушҳаводур куп терилган гунбазу даҳлез.

Вилур найконларинг кўнглум ўтин тез,
Агарчи қатра бўлмас шуълаангев.

Танимға ул баҳори ҳуснидин ўт
Тушуб ҳар дам урармен барқдек хез.

Ўрур гул барги узра оби ҳайвон,
Љабинг ул дамки бўлғай бодаомез.

Деманг, лаълиинг майидин ижтиноб эт,
На суд эткай манга ўлгунча парҳез.

Осир йўқ жони ширин берса Фарҳод,
Чу Ширин лаълидин ком олди Парвез.

Вафосиёдур баҳори ҳусн, соқий,
Майи гулранг узра айла гулрез.

Ул ой васлин тилар бўлсанг Навоий,
Ҳам ўл шаб зиндадору ҳам саҳархез.

Кўксумни тиғи меҳнат ила ёра айлангиз,
Тортиб узунг кўнгулнию юз пора айлангиз.

Ҳар порасини куйдурубон кул қилиб сочиб,
Ҳар заррасини бир сори овора айлангиз.

Ул кулдин айлабон фалак оҳим шарорасин,
Ҳар жонибида кавкаби сайёра айлангиз.

Ҳар навъ мумкин ўлса, они фони айлабон,
Бедодидин бу шефтаға чора айлангиз.

Ул шўх ишқин истаган эл, солмангиз назар
Опинг сорики, кўнглума наззора айлангиз.

Чарх ўлди золи ҳийлагар — онинг тариқи макр,
Тажрид эли, талоқи бу маккора айлангиз.

Овора кўнгли келса Навоийнинг озибон,
Эй хайли дуди оҳ, юзин қора айлангиз.

Ул пари кўйида мен девонани банд айлангиз,
Банд-бандим зулфи запжирига пайванд айлангиз.

Халқ тарки ишқи айларга мени дилхастани
Ўлтуруб, олам элига мужиби панд айлапгиз.

Телба кўнглум топсангиз, эй ёр кўйи итлари,
Тўш-тўшидин тишлабон парканд-парканд айлангиз.

Бодаи ишқ асру маст этмиш мени, эй дўстлар,
Жомима афюн эзиб бир дам хирадманд айлангиз.

Йиғласам аччиғ малул ўлмоқ недур, эй хўблар,
Ҳазл учун гоҳи боқиб сиз ҳам шакарханд айлангиз.

Ишқ баҳрида дури васл истасанг, эй аҳли дард,
Кўнглунгуз ул нақд ёди бирла хурсанд айлангиз.

Қилсангиз тасвир Лайли хуснин ул ойдек сизипг,
Лек Мажнунни Навоий бирла монанд айлангиз.

Дўстлар, олам элига ёру ҳамдам бўлмангиз,
Ёр ила ҳамдам демайким, ошио ҳам бўлмангиз.

Ошполғ айлабон, ўз жонингизга ҳар замон
Боиси юз минг жафою миннату ғам бўлмангиз.

Еб паривашлар фирибин, сўнгра топмай илтифот,
Мен киби девонаю расвои олам бўлмангиз!

Эй висол аҳли, ул ойпинг дарду ҳажридин мени
Кўп кўруб ғампок сиз ҳам асру хуррам бўлмангиз.

Васлу айш шодоб қилсун халқни, эй дарду ғам,
Сиз бузуг кўнглумдин ўзга ерга маҳрам бўлмангиз.

Эй харобет аҳли, йўқ инсонда имкони вафо,
Мастлиғдин дев ўлунг, зийҳор одам бўлмангиз.

Гар Навоий ҳажр аро бўлди валил, эй аҳли васл,
Эмди павбат сизгадур, мунча муаззам бўлмангиз.

Дўстлар, маҳрам деб элга роз ифшо қилмангиз,
Бошингизга юз бало куч бирла пайдо қилмангиз.

Фош қилманг роз, чупким асрай олмай қилдингиз
Ўзгалардин асрамоқ боре таманно қилмангиз.

Ишқ асрориға тил маҳрам эмастур зинҳор
Ким, кўпгулдин тилга они ошкоро қилмангиз.

Чун кўпгулдур қалбу тил ғаммоз, махфий розни
Жон ҳаримидин бу иккига ҳувайдо қилмангиз.

Чуп кўпгул тил бирла маҳрам бўлмади, ҳожат эмас
Айтмоқким, элга андин нукта имло қилмангиз.

Саҳв этиб, чун роз дуррин сочтипгиз, нозим бўлуб,
Оҳнинг дудин саҳобу кўзни дарё қилмангиз.

Чок-чок айлаб кўпгулни, тилни айлаб юз тилим,
Ташлаб итларга аларнинг ёди қатъо қилмангиз.

Менда ҳижрон дардию йўқ васл, бори дўстлар,
Чорае гар қилсангиз, жуз жоми саҳбо қилмангиз.

Чуп Навоий пшқ розпп асрай олмай қилди фош,
Отни роз аҳлп туморпнда иншо қилмангиз.

Ишқ журмиға мени, эй дўстлар, ёзгурмангиз,
Бегунаҳ мен худ куярмен, сиз дағи куйдурмангиз.

Ҳар замон чун ёғдурур бедод ўқин жонимға дўст,
Сиз дағи таъну маломат тошини ёғдурмангиз.

Меи чу бўлдум ёшуруб ишқин, гар амди сўрса ёр,
Ҳолатимни сиз не билганни денгиз, ёшурмангиз.

Сўрманг, эй ушшоқ, мендин найлоли деб ишқ аро,
Гар қило олурсиз, аввалдин кўнгул олдурмангиз.

Ишқ оташгоҳида кул бўлмишам, эй дўстлар,
Кўкка ҳар соат кулумни сиз дағи совурмангиз.

Чунки ишқ ошубидин ҳар дам ишим ўлмакдурур,
Сиз ҳам, эй аҳли насихат, таън ила ўлтурмангиз.

Ишқ оламдин суруб солди Навоийдек мени,
Кўйига, эй ашқ хайли, сиз ҳам ондин сурмангиз.

Ишқ сирриға амин кимса хаёл айламангиз,
Қисмингиз халқдин андуҳу малол айламангиз.

Асрой олмой ўзунгуз, чунки тиларсиз ҳамроз,
Топмоғи мумкин эмас, фикри маҳол айламангиз.

Хўблар турраи ошуфтасиға майл этманг,
Кўнглунгизни куч ила шефтаи ҳол айламангиз.

Гулда йўқ бўйи вафо, шамъида йўқ шуълаи меҳр,
Ўзни булбулвашу парвона мисол айламангиз.

Дилбарим чиқдуси хуршиддек, эй маҳвашлар,
Ҳаддингизни билиб, изҳори жамол айламангиз.

Кўркабойларға гадо бўлдунгув, эй ишқ аҳли,
Бу ғанимларға вафо пақди савол айламангиз.

Тарки ишқ этти Навоий, тутубон тақвию зуҳд,
Эй санамлар, анга кўп ғанжу далол айламангиз.

Чун анга нохуш келур, базмида отим тутмангиз,
Кимки отим билса ҳам ул базм аро ёвутмангиз.

Ҳажр ўтиға мен қилибмен хўю дўзахдин демаиғ,
Ҳар замон жаннат насимидин мени қўрқутмангиз.

Васл жоми ўзгалар қисмидур, эй жопу кўнгул,
Саъйида беҳуда захмат тортибон қон ютмангиз.

Телба кўнглум бўлса бетоқат малоли ҳажр аро,
Жуз висол уммеди ҳарфиди он овуتمانгиз.

Эй шабистони висол аҳли, фироқим кулбасин
Ким деди бир кеча шамъи васл пла ёруتمانгиз?

Мен куярмен ҳажр аро, ҳар дам ўтум тез ёткали,
Эй танаъум аҳли, васл афсонасин чубрутмангиз.

Тоғри васл айламас ҳаргиз Навоий сори майл,
Келса афгон тортиб, эй жопу кўнгул, уркуتمانгиз.

Рози әрмасмен кўнгул чокини пайванд этсангиз,
Қолгопин ҳам кошки парканд-парканд этсангиз.

Иглари оллинда солибким, мени ул кўйдин
Қовмоқ истарлар, даме машғулу хурсанд этсангиз.

Қайд этарда ул пари кўйида мен девонани
Иглари запжири бирла кошки банд этсангиз.

Сўрмоғимга келса Мажнуп нетти, эй аҳли жунун,
Ваъзу панд айтиб мени бир дам хирадмапд этсангиз.

Телба итпи демангиз мепдек пединким, ор этар
Ақлу ҳуш аҳлипи бир мажнупга мопанд этсангиз.

Эйки, дебсиз пандингизди бодани тарк этгамен,
Тарк этай аввал мени шопстаи панд этсангиз.

Гар аччпғ йиғлар Навоий, дафъиға, эй шўхлар,
Нетти оллинда туруб бир дам шакарханд этсангиз.

Дўстлар, аҳли замондин меҳр умиди тутмангиз,
Меҳри гардун бўлсалар кўз нуридин ёрутмангиз.

Гар шоҳ ўлсун, гар гадоким, солмангиз юзига кўз,
Ёдини балким кўнгул атрофида ёвутмангиз.

Зулм ила юз чок қилғон танға гар марҳам ёқиб,
Буткарурбиз десалар ул захмларни бутмапгиз.

Эл жафосининг малоли қилса ҳар дам қасди жоп,
Кўнглунгизни ғайри бекаслик била овутмангиз.

Ўксуди эл майли мендин бир йўли, эй дарду ғам,
Гаҳ-гаҳи сиз бори бошимдин қадам ўксутмангиз.

Ҳажр ўтин жонимға ёқтим, кўрсангиз усрук мени,
Эмди, эй панд аҳли, дўзах ўтидин қўрқутмангиз.

Чун Навоий дашт тутти, эмди зинҳор, эй вуҳуш,
Қим башар жинсини ул мажнун сари ёвутмангиз.

Эй шикебу сабр бир кун худ менга ёр эрдингиз,
 Ёрлиғ ҳам бўлмаса теграмда худ бор эрдингиз.

Келса эрди ҳар бало оллимға асраб қўймайин,
 Оҳу афгон қилғали мендин хабардор эрдингиз.

То асири ишқ бўлдум, қочтингиз ул навъким,
 Бизга то бор эдингиз гўёки ағёр эрдингиз.

Пандингиздин эмди эрмасмен малул, эй дўстлар,
 Доимо мен хастаға мундоқ ситамкор эрдингиз.

Деманг, эй жону кўнгулким, хорбиз ёр оллида,
 Гар эрур ул ёр то бор эдингиз хор эрдингиз.

Эй харобот аҳли, демангким недин ғамнокбиз,
 Маст эдингким, ғам эди ҳар гаҳки ҳушёр эрдингиз.

Бир йўли қовманг Навоий кўнглини, эй шўхлар,
 Қим гаҳи ул бенавонинг кўнглин асрор эрдингиз.

Бир кун, эй ҳушу хирад, мен телбага ёр эрдингиз,
Беҳабар ҳам бўлсам ўздин, сиз хабардор эрдингиз.

Дард етканда давожў, ёлғиз эрконда рафиқ,
Ғусса вақти ёру ғамгинлиғда ғамхор эрдингиз.

Найладим, неттимки, бир йўли чекиб мендин илик,
Эмди эрмастурсиз андоқким, бурун бор эрдингиз.

Бўлмаса ҳушу хирад ғамхорим, эй ишқу жунун,
Сиз бўлунг боқийки, ҳолимға мададкор эрдингиз.

Ишқ агар зор этти, афғон қилманг, эй жону кўнгул,
Токи сиз бор эрдингиз, ишқ илгида зор эрдингиз.

Сотмангиз оламға савдои эсам, эй дарду ғам,
Ким менга ишқ ичра доим сиз харидор эрдингиз.

Эй замон аҳли, ғусуну ғадрингиз не айбким,
Ҳам замондек доим афсунсозу ғаддор эрдингиз.

Риндлар, бас тийрадур, сиз хонақаҳға тушкали,
Эй хуш ул кунким, муқими кўйи хаммор эрдингиз.

Шоми ҳажридин Навоийнинг хабар берган улус,
Гўйёким кеча тонг отқунча бедор эрдингиз.

Демон, эй хўблар, вафо қилингиз,
Жавр ҳам қилсангиз манго қилингиз.

Ҳожатим қаддингиз хиромидурур,
Қўнубон ҳожатим раво қилингиз.

Бўлмасун мендин ўзгага боре,
Гар вафо айланг, ар жафо қилингиз.

Юз туман дардга даводур васл,
Нетти бир дардима даво қилингиз.

Жон бериб васл топмоғонларни
Десангиз мендин ибтидо қилингиз.

Саноғонлар висолу ком аҳлин,
Бизни ул зумрадин сиво қилингиз.

Нетти жамъики ошнолари сиз,
Бизга ҳам они ошно қилингиз.

Хонақаҳ шайхидин очилмас иш,
Дайр пирига илтижо қилингиз.

Телбарабтур Навоий, эй ушшоқ,
Ул эди гарчи бурно оқилингиз.

Бошимға захмларнинг қони турмасдин бўлуб ожиз,
Фалак чоқин ўтиға куйдурур ҳар дам булутдин киз.

Агарчи тупд тавсан эрди ақлим, келки, ишқингдин,
Начукким кўнглунг истар ҳам забундур эмди, ҳам ожиз.

Ҳамолинг ламъасидин гар кул ўлдум, тонг эмастурким,
Бу янглиғ барқи офат кимсага чоқилмаиш ҳаргиз.

Суруб хоки танимға рахш, агар ўлтурди ул чобук,
Ҳаётимға, Масиҳо, урма дамким, кетмасун ул из.

Қадаҳ хуршидин ул ой илгига олғоч, ёрур олам,
Қалимуллоҳнинг илгида бу янглиғ йўқ эди муъжиз.

Қўзум хунобидин офоқ ранги қирмизи бўлди,
Ҳамоноким бу чашма суйидин ҳосил бўлур қирмиз.

Қилай хомангға жон нақдини исор, эй мусаввир, кел,
Сиришким рангидин кулбам аро ул ой мисолин сиз.

Агар биздин малоли эрди сизга, эй висол аҳли,
Сизу жоми мурод эмдики ҳажр ўтиға куйдук биз.

Навоий ўн сакиз минг олам ичра бор эса расво,
Тонг эрмас, чунки бўлмиш маҳвашининг ёши ўн саккиз.

Ғар ўлмасам эди ул ойға ошно ҳарғиз,
Бошимға ёғмас эди чархдин бало ҳарғиз.

Тариқи ишқ аро беъътидол эсам, йўқ айб,
Недипки тушмамиш эрди бу иш манго ҳарғиз.

Жафосидин, демаким, ишқ таркини тутқил,
Бу иш бўлурму вафо аҳлидип раво ҳарғиз.

Балои ишқиға мен мубталою истамагай
Қутулмақ ила балодин бу мубтало ҳарғиз.

Даво чу мумкин эмас ишқ дардиға, ваҳким,
Илож топмади бу дарди бедаво ҳарғиз.

Ёйилди Вомиқу Фарҳод ишқи, йўқ эди лек
Менинг ишим киби ҳар ён бу можаро ҳарғиз.

Қўпгулни даҳрдин ошуфта қилмаким, хуштур
Ки, тийра бўлмаса жоми жаҳоннамо ҳарғиз.

Санга замон элидин етса кўп жафо муни де
Ки, ким кўруб эди бу хайлдин вафо ҳарғиз.

Не келса, хуш тут ўзунгники, халқ кўигли учун,
Рақам ҳақ айламади котиби қазо ҳарғиз.

Десангки, хомтамаъ бирла бўлмайин ранжур,
Бисол айлама ишқ ичра муддао ҳарғиз.

Навоий, истама кўп ишқ аро наво, негаким
Бу бор булбулиға етмади наво ҳарғиз.

Мени бир нома бирла дилбарим ёд этмади ҳаргиз,
Қулин қайғудин ул хат бирла озод этмади ҳаргиз.

Сиришким сайли йиқмай қўймади худ сабр бунёдин,
Бузуғ кўпглумда тарҳи васл бунёд этмади ҳаргиз.

Балолар тоғини ҳажринда тирноғим била қаздим,
Мен этган ишни ошиқлиқда Фарҳод этмади ҳаргиз.

Чу нақди сабр торож айладинг, кўнглумга ўт солдинг,
Бу навъ ўз кишвариға шоҳ бедод этмади ҳаргиз.

Фироқ айёмида кўп пафъ еткурди, буким кўнглум
Ўзин ул шўхниг васлиға мўътод этмади ҳаргиз.

Не тонг, девопа кўпглум итларингга таън қилмоқким,
Ебон юз дарду меҳнат тоши, фарёд этмади ҳаргиз.

Эрур ишқ оллида жоним фидо қилсам ҳапуз озким,
Ул ойдин ўзгани қатлимға жаллод этмади ҳаргиз.

Не тонг, эй муғбача, ишқингда маст ўлсамки, пири дайр
Бу икки ишдин ўзга бизга иршод этмади ҳаргиз.

Агар бузди Навоий кўнглини ул бснаво, тонг йўқ,
Вафо аҳли уйин чуп ишқ обод этмади ҳаргиз.

Киши кўрмайдурур ишқ ичра воре мен киби ҳаргиз,
Ғами ҳижронда бесабру қароре мен киби ҳаргиз.

Хаданги ғамзау ошуфта аулфунгдин йўқ эркандур,
Дил афгоре, паришон рўзгоре мен киби ҳаргиз.

Десанг ушшоқнинг хоки танп уэра сурай маркаб,
Кўп истаб топмоғунгдур хоксоре мен киби ҳаргиз.

Сенингдек сустпаймои даҳр аро ҳаргиз йўқ эркандур,
Вафоға ҳам йўқ эрмиш устуворе мен киби ҳаргиз.

Ҳафогарликда йўқ эрмиш сенингдек дەرға йўқ ҳаддим,
Йўқ эркандур жафокашликда боре мен киби ҳаргиз.

Дедимкнм, даҳр богида йўқ эрмиш мен киби булбул,
Дедиким, борму эрмиш гул узоре мен киби ҳаргиз.

Магарким ёр соқий бўлса, дафъ ўлғайки, етмайдур
Кишига васли жомидин хуморе мен киби ҳаргиз.

Фироқи жаврида новмид ҳам йўқ мен киби, гарчи
Йўқ эрди васлдин уммедворе мен киби ҳаргиз.

Навоий, демаким, ҳижронида сабр ихтиёр этгил,
Бу ишда йўқ эрмиш беихтиёре мен киби ҳаргиз.

Не айб, ишққа бу мўри мубтало ожиз,
Ки ишқ агар будурур, бўлғай аждаҳо ожиз.

Рафиқлар бошима йиғлашурлар, ўлди магар,
Табиб қилғали бу дардима даво ожиз.

Риёға ажз кетурсам тонгирғама, эй шайх,
Ул ишда чун ёратибдур мени худо ожиз.

Нечаки тавсану тунд эрса халқ кўнгли, бўлур
Чу бўлди ишқу муҳаббатқа мубтало ожиз.

Фироқ илгида ожизмен, эй кўнгул, не ажаб,
Кишини айласа минг меҳнату бало ожиз.

Жамол мулкида сен ҳусн шоҳи, мен мунглуғ,
Шаҳ этса раҳм не тонг, чун эрур гадо ожиз.

Навоий ар қила олмас гадолиғ, эткил раҳм
Ки, бўлди бир йўли ул зори бенаво ожиз.

Манга ўлмаклик эрур ҳажрида осон сенсиз,
Ўлайин, лек даме бўлмайин, эй жон, сенсиз.

Жонсиз имкони нафас йўқ кишига, ваҳки, манга
Не учун тинмас экин бир нафас афғон сенсиз.

Барқ ила раъдчадур тоғ уза мен мажнунга,
Кечалар оҳ била нолаи нинҳон сенсиз.

Тушмасин кимсага бу навъ қотиғ кунки, манга
Бўйлаким қолмишам ўз ҳолима ҳайрон сенсиз.

Қилмағай танга ажал дарду балойи жонсиз,
Жонга әулмики қилур меҳнати ҳижрон, сенсиз.

Чарх ҳажринда яқиндур бошима емрулғай,
Кўр, нелар келтурадур бошима даврон сенсиз.

Бўлса васлингда Навоий йўқ ажал мумкин анга,
Лек бир лаҳза ҳаёт анга не имкои сенсиз.

Онсиз ўлмоқ эрур ўлмоқ жописиз,
Бўлайин жонсизу бўлмай онсиз.

Қоши бу чок кўнгулдин айру
Не олмиш ёйи, эрур қурбонсиз.

Оҳким, дард юзидин чиқмас,
Ўқ эмас бўлса эрур пайкописиз.

Ишқ дарёсиға, аёким, кирдинг,
Билки, бу баҳр эрур поёнсиз.

Ёрсиз кўнглум эрур ошуфта,
Мулк ошуб топар султоисиз.

Суву ўт ичрасиз, аё кўзу кўнгул,
То ул ой оразиға ҳайронсиз.

Гар Навоий чекар ун ҳаяжр кунн,
Йўқ ажаб тун эмас ит афгонсиз.

Не айб жоп менга беҳол бўлса жононсиз,
Не ҳоли бўлғай ўлук жисми зорнинг жонспз.

Тўққуз фалақдин ўтар гарчи новаки оҳим,
Қилурмен они ул ойға чекарда пайконсиз.

Кўнгул аро бири ўтмай, бири етар ғами ишқ,
Бу уйда бир нафас эрмон азиз меҳмонсиз.

Жаҳонни тутти висолида шодлиғ ашким,
Баҳор сайли кам ўлмиш жаҳонда туғёнсиз.

Ичимда кирпичи, гар нола айласам, тонг йўқ,
Кўнгулга неш тикилса бўлурму афғонсиз.

Менга қадаҳни дамо-дам етургил, эл соқий,
Ки ғам ҳалок қилур бор эсам даме онсиз.

Навоий ўлса, деманг хўбларки, кимдин эди,
Сиз этишгиз юрагин чоку, бағрини қон сиз.

Нуктаси мафҳум ўлур, бўлмас вале мафҳум оғиз,
Тонг эмастур ҳеч мафҳум ўлмаса маъдум оғиз.

Оллоҳ-оллоҳ, турфадур буким ики жонбахш лаб,
Икки ёп маълуму эрмас ўртада маълум оғиз.

Ваҳми юз минг гумон ичра солур мундиқи, бор.
Хатти мавҳум ул тил, аммо нуқтаи мавҳум оғиз.

Ул алифдек қад латофат ичра бўлди бирга ўн,
Сифрдек то бўлди онинг зимнида марқум оғиз.

Дол апгаким ишқ китмони керак ишқ аҳлиға,
Ишқинг асрорида сирредур ажаб мактум оғиз.

Ваҳки, ул юзу оғиз шавқидин ўлдум, лек бор
Юзидин юз ноумиду оғзидин маҳрум оғиз.

Заҳри ҳажр оғзим тўла найлаб қилай ўпмак хаёл,
Ҳайфдурким етгай оғзи нўшиға масмум оғиз.

Пок лафз айтурға оғзинг пок қилким, ҳайфдур
Яхши сўз боринда сўргай нуктаи мазмум оғиз.

Эй Навоий, махлас истар бўлсанг эл тил, оғзидин,
Назмдин ҳам тилни тийғил, насрдин ҳам юм оғиз.

Эй, етиб лаълинг майидин руҳума осор ғайз,
Ламъасидин касб этиб кўнглум уйи анвор ғайз.

Оллоҳ-оллоҳ, не лабу не нутқи руҳ осо экин
Ким, Масиҳо бирла Хизр андин қилур изҳор ғайз.

Ғайзларким етти ишқингднн манга, офоқни
Ғарқа айлар ғайз баҳри, айтсам асрор ғайз.

Бу жазо мункирга бас эрмас чу ким ғоиз деди,
Қобили ғайз эрмас улким, айлагай инкор ғайз.

Қир харобот ичраким, бир журъасиндин еткурур,
Ғайзни юз шайхча базм аҳлиға хаммор ғайз.

Дайр пиридин етар юз ғайзу бир йўқ шайхдин
Ким, мунга етмиш яқин ғайзу анга пиндор ғайз.

Эй Навоий, муғтанамдур пири дайру муғбача
Ким, биридин етмаса, етар биридин бор ғайз.

Сўз аросиндадур ул кони малоҳат лафғоз,
Ўйлаким, васфи аро аҳли балоғат лафғоз.

Номасин қуш кетуруб, сайраса авсофида кўп,
Йўқ ажаб, чунки бўлур аҳли рисолат лафғоз.

Яхши алфоз ила тил гар деса ул ой қавлип,
Тонг эмастур, ким эрур аҳли мақолат лафғоз.

Васфи ҳар лафзида йиғлатди кўпгул дард аҳлин,
Қайда топти бу қадар дард ила ҳолат лафғоз.

Кўнгул оллида ғамип қилма талаффуз, тилким,
Еткурур аҳли маониға малолат лафғоз.

Сўзда маъни била кўп лафзиға майл айламаким,
Зоҳир оройишини айлади одат лафғоз.

Лафзи зебида Навоийға берур маъни юз,
Қайда маъпида топар мунча маҳорат лафғоз.

Чун қўярмен ул жаҳон оройиши базмиға юз,
Айш базмин, соқий, боги Жаҳонорода туз.

Сарвда йўқ гул киби рухсору гулда кўзу қош,
Хусн аро, эй гулҳузори сарв қад, сенсен тўкуз.

Тийғ агар чексаиғ сурағ эрнинг доғи тийғини бор,
Ёлғуз эрмас илтимоси қатл агар чексам бўғуз.

Толбадур покас рақибинг қатл эрур вожиб анга,
Мундип ўзга йўқ иложи итким ул бўлғой қутуз.

Май учун зуҳдум ридосин ол гарав, эй пири дайр,
Дема пайлай, чун харобот аҳли ичса бода суз.

Чун ети қот ерга киргунг оқибат ҳоло не суд,
Гар сипеҳр ажносидин оллингға тортарлар тўкуз.

Ваҳки, то бир кўрди ул юзни Навой, эй рафиқ,
Сабри юздин бирга келди, шавқи бўлди бирга юз.

Совуғ оҳимдин ўлсанг бетаҳаммул кўзга келтур юз,
Ки анда аблақ этмиш мен мураттаб теграси қундуз.

Юрак қони сиришким бирла кўздин чиқти гам шоми,
Кеча дарёда раҳбарлик қилур соҳил сори юлдуз.

Қачонга тегру сарву наргису гул жилва қилғайлар,
Чаман ичра хиромон қад била кўз очу юз кўргуз.

Рақибу васл нўши, мену ҳижрон неши, ваҳ, раҳм эт,
Они ҳамки гаҳи ўлтур, мени ҳамки гаҳи тиргуз.

Қоронғу чаҳда Юсуфсен ёруғ гулшан аро тонг йўқ,
Бўлурлар жилвагар доим қамар ақшом, қуёш кундуз.

Агар сен ҳамдамим бўлсанг иковлик яхшидур, йўқса,
Абад умри агар тонсам ўзумни истарам ёлғуз.

Гиреҳ сарриштаи васлингга ҳар дам истамас бўлсанг,
Тааллуқ риштасин аҳли жаҳон бирла жаҳондин уз.

Даме базмим тузук айшим зилолин истарам софий,
Муғанний сен доғи туз рўду, соқий, сен доғи май суз.

Навоий севди бир лўлини, кездик рубъи маскунда,
Агар арлот, агар барлос, агар тархон, агар сулдуз.

Сарвқадлар агар биру, гар юз,
Юздин эрмас бири бизнинг била туз.

Гаразим ул санамга саждадурур,
Ер ўпай, деб қошида қўйсам юз.

Юзидин зулфиға кўнгул бормас,
Кимса шабравлиғ айламас кундуз.

Не биров бўлса ҳамроҳинг тоқат,
Не таҳаммулки киргасен ёлғуз.

Ҳар кўзум ул қуёш фироқи туни
Бир фалакча аёп қилур юлдуз.

Бормен, эй пири дайр, бас махмур
Карам айла, каромате кўргуз.

Қадди ҳажрида тортсам нола,
Рост оҳаиги, эй Навоий, туз.

Бор анигдекким керак ул кўзу қошу қадду юз,
Оллоҳ-оллоҳ, ким кўрубтур ҳусн бу янглиғ тўкуз.

Зулфунг эгрилик, қадипг тузлуктадурлар ўйлаким,
Сунбул эрмас мунча эгри, сарв эрмас онча туз.

Сен эрурсен ҳусн шоҳи: меҳри сойир тожири
Ким, чекибтур оллингга афлок жиисидин тўқуз.

Ҳажр заъфидинки жон бир риштаға боғлиқдурур,
Жонға раҳм эт, эй ажал, бу риштани ҳам тортиб уз.

Неча кўнглум кишваридип сабр тарҳин бузғасен,
Бир доғи бу хаттидин зулму ситам тарҳини буз.

Кўз аёғипгга етар уммед бирландур буким,
Оллингга юз қатла ҳар соат қўярмен ерга юз.

Соқийё, даврон ишида йўқтурур жуз тийралик,
Дафъини айларға доир давр аёғпнг бода суз.

Фақр кўйи туфроғиким, улдур иксири ҳаёт,
Жон бериб кўз ёритурча олсанг—олмишсен ужув.

Эй қаландарваш муғанний, гар Навоий кўнглппи
Истасанг ҳар лаҳза беҳол айламак, тузгил қўбуз.

Васл умидидин бошимга ёрни келтурдунгуз,
Оқибат ҳажр тоши бошима ёғдурдунгуз.

Синди бошим косаси андоқки кўнглум шишаси,
Муҳтасибдек ишратим асбобини синдурдунгуз.

Юз тамуғча ўт не ҳожат арди, эй ҳажру фироқ,
Ким ёқарда эмганиб хасдек таним куйдурдунгуз.

Тинмағур ағёр зоҳир айлабон кўп изтироб,
Ҳажр аро қатлим учун мендин кўпгул тиндурдунгуз.

Майға афюн солиб, эй дарду бало соқийлари,
Турфа буким, маст бўлдунг деб мени ёзғурдунгуз.

Чун вафо йўқ даҳр гулзорида, эй тонг қушлари,
Саҳвдурким, бесамар ашжорида ўлтурдунгуз.

Сизга ҳам, эй ишрат аҳли, қолмағай жовид васл,
Буки зулм айлаб, Навоийи ародин сурдунгуз.

Эй муғанний, чун ниҳон розим билурсен — соз туз,
Тортибон мунглуғ наво созинг била, овоз туз.

Навҳа оҳанги тузуб, оғоз қил маҳзун суруд,
Ул суруд ичра ҳазин кўнглумга махфий роз туз.

Тузма оғоз айлабон Фарҳоду Мажнун қиссасин,
Десанг эл куйсун, менинг дардим қилиб оғоз туз.

Истасангким, нағманг ичра кўп халойиқ ўлмагай,
Ул икавдин кўп, вале мендин таропа оз туз.

Гар мепинг ҳолим десанг туз барча достони ниёз,
Дилбаримдин нағма соз этсанг, суруди ноз туз.

Чун бу гулшанда нишиман қилғали қўймас хазон,
Гул фироқи савтин, эй булбул, қилиб парвоз туз.

Базм аро ўртар Навойини ниҳон мунглуғ суруд,
Эй муғанний, чун ниҳон розим билурсен — соз туз.

Тийрадура ўйлаким ёруғлуғ анга қўймас юз,
Шоми ҳажримда агар бўлса қуёш ҳар юлдуз.

Ўтти ҳижрон кечаси ранжида умрум, ё раб,
Бир кун ўлғаймуки, ушбу кеча бўлғай кундуз.

Хўблар анжумани ичра назиринг йўқтур,
Меҳрни анжум ичида деса бўлур ёлгуз.

Эгриликлар эса зулфунг ҳаракоти не ажаб
Қим, йилонни ҳаракат қилғонида кўрмиш туз?

Сендин айру эмас, эй дўст, ўлуку тиригим,
Қаҳру лутфунг била гар ўлтур, агар худ тиргуз.

Гулда йўқ сарв қади, сарвда гул рухсори,
Сарви гулрўюм эрур ҳусн тариқида тўкуз.

Соқийё, май тўлаким, арбада истар кўнглум,
Эй муғанний, чола бошла ўкурур кўкта қўбуз.

Ғам ғизоси орасинда қани туркона аёғ,
Тўра ойини била томса тўқуз, оқса ўтуз.

Эй Навоий, тиласанг ёр ила топмоқ пайванд,
Ғайридин саъй қилиб риштаи найвандни уз.

Сайл ун чектию савдо менда бепоеън ҳануз,
Дашт сарсабз ўлдию мен телба саргардон ҳануз.

Гунбаазин қилди иморат гунчанинг ёз ёмғури,
Телба кўнглум уйи савдо селидин вайрон ҳануз.

Ҳар қуруғ шох ўлди дашт узра сабодин ҳуллапўш,
Тинмағур жисмим жунун водийсида урён ҳануз.

Тонг насими бирла найсон ёмғури не судқим,
Оҳу ашким даҳр аро ҳар дам солур тўфон ҳануз.

Ёнгил, эй Исо дамим, ҳуснунг баҳори ҳаққиким,
Бордурур муҳлик жунунумға даво имкон ҳануз.

Не осиф ҳар оқ гул ўлса марҳам учун бир момуқ,
Чунки чиқмайдур ярамдин гунчадек найкон ҳануз.

Дашт ҳайвони қочарлар суҳбатимдин рам қилиб,
Ақли йўқ посих гумон айлар мени инсон ҳануз.

Қом етқурмак ғанимат англа даврон аҳлиға,
Эй ғапи, бу дамки коминг бирладур даврон ҳануз.

Шайх манъ айлар жунун ҳар дам Навоийга, кўруиг
Қим, баҳор айёмида оқилдур, ул подон ҳануз.

Ул юз атрофи малиҳу лаъли хандонида туз,
Тенгри ҳар ён тўкти гўё ҳуснининг хонида туз.

Хою ҳуси ул юз, намакдоп оғзидур ул хон аро,
Нутқи шўрангездин пайдо намакдонида туз.

Чун фано йўлиға кирдим, оғзи кўйглумда, не тонг
Қим, сафар аҳли чу азм этти, бўлур ёнида туз.

Ҳуснининг они кўнгул ошуби бўлдим, солур
Кулгудин захмиға ширинкорлиғ онида туз.

Тўзмаса тонг йўқ кўнгулким, ул малоҳат копининг
Ишваси тўлдурмиш опинг захми пинҳонида туз.

Новаки захмида оғриқдин ачишмоқдур фузун,
Музамар этмишлар магар сув бирла пайконида туз.

Очиқ-очиқ йиғламай найлай ики лаълинг учун
Қим, хаёли солди кўзлар ашки ғалтонида туз.

Ул малоҳат кони ишқидин қаён борсам келур—
Дўстлар оллимға расволиғ биёбонида туз.

Эй Навоий, не ажаб солса чучук жонимға сўз,
Чунки бор ул пўшларнинг шаккаристонида туз.

Эй малоҳат шевалик ширин дудоғинг сўзга уз,
Ҳикмат илги гўйё солди шакар тунгига туз.

Неча бузгойсен кўнгул мулкин жафo тарҳи солиб,
Бир бу вайрон ерни тузмокка жафo тарҳини буз.

Чехра очсанг ё такаллум қилсанг, ўлгон жон топар,
Оллоҳ-оллоҳ, бордур ул не лаъли жонбахш, ул не юз.

Ой санга ўхшар ва лекин ул совуғдур, сен малиҳ,
Фарқ кўптур нечаким бўлса мушобиҳ тузу муз.

Базмидин чиқти рақиб усрук, ҳазар, эй аҳли зуҳд,
Расмдур қочмоқ улус иттинким, ул бўлғай қутуз.

Кўзга солдим жон бериб олиб аёғи туфроғин,
Англамон қадрини колонинг чу олмишмен ужуз.

Не тафовут ишқи дашти қатъида иссиғ-совуқ
Ким, самандар ўтда сайр айларда тенгдур ёзу куз.

Шайхда йўқ риндлиқ, зоҳидда йўқ расми вафо,
Дайр пири ҳар сулук иршодида келди тўкуз.

Ҳажрдин ўлди Навоий, соқийё, тут жоми май,
Эй муғанний, сен наво оҳангида қўбса қўбуз.

Эй, лабинг зоҳир этиб ширин лафз,
 Хоҳ ёлгон десун, ар худ чин лафз.

Чину ёлғони онинг шириндур,
 Гар деса бир дам аро чандин лафз.

Оташин лаълинг эрур бас рангин,
 Не ажаб, қилса аён рангин лафз!

Лаъли алфози мени тиргузди,
 Қайси бир деб, не қилай таъин лафз.

Қаҳру лутфунг бори жонбахшдурур,
 Бўйлаким кўрди ҳаётин лафз.

Англамон ғояти маъни сўзинга,
 Ғоясин айлагамен таҳсин лафз.

Қил, Навоий, сўз аро маъни қасд,
 Истама ўйлаки сураибин лафз.

Ришта диққатдур каломингда дури шаҳвор лафз,
Риштаға дурлар чекарсен чун топар такрор лафз.

Лаъли жонбахшинг эрур гўёки Рухуллоҳим,
Сочилур жон ҳар тараф қилгон сойи изҳор лафз.

Гўйё ҳайвон суйидин қатра секрир ҳар сори,
Чун такаллум вақти лаълингдин чиқар дурбор лафз.

Гар ўлукни тиргизур, ваҳким, тирикни ўлтурур
Лаълидин қилғач аён ул шўхи ширинкор лафз.

Дема лафзинким тили эврулмагондиндур синуқ
Ҳим, топар тор оғзидин чиққунча кўп озор лафз.

Сирри ишқимни тилармен шарҳ қилмай апгласапг
Ҳим, эмас ишқ оятиға маҳрами асрор лафз.

Эй Навоий, чун гуҳар беқадр эрур шоҳ оллида,
Не ажаб гар бўлса назмингдин қошида хор лафз.

Кўринур оташин лаълинг дилафрўз,
Магар оллида чектим оҳи жонсўз.

Топилмас нур аро оламда хуршид,
Кўрунганч ул жамоли оламафрўз.

Висол айёми тонг йўқ очса рухсор,
Ки доим очилур Гул бўлса Наврўз.

Қуёш остида гардун сабзхинги,
Кўрунмас маҳвашим чун минса кўкбўз.

Кўпгулга ғам тошидип берма рамким,
Ҳануз ул сайд эрур мурғи навомуз.

Қадаҳни давридин тиндурма бир дам,
Кўнгулни даҳрдин топсанг ғамандуз.

Кўп оттинг новаки дилдўз, ваҳм эт,
Навий ҳам чекардин оҳи дилдўз.

Эй санга хунрез мужгону балоангез кўз,
Бизга мужгонинг синони захмидин хунрез кўз.

Фитна кўзлукларда йўқ эрмиш кўзунгдек солғучи,
Бир қиё боқмоқ била оламга рустохез кўз.

Эй кўзи айни бало, не раҳм сендин кўз тутай
Ким, сенга хунрез кўздур, бизга хупомез кўз.

Кўз саводин айлади кирпичларинг парвезани,
Не ажаб бўлса жамолинг шавқидин гулбез кўз.

Кўрки, ҳар кирпич учиға боғлабон бир пора лаъл,
Келтирибтур лабларинг оллинда дастовез кўз.

Даҳр золи нечаким Фарҳодкуштур, турфа кўр
Ким, хатодур тутса гар андин вафо Парвез кўз.

Эй Навоий, йиғламоқдин хира бўлмиш кўзларинг,
Ишқ аро бинандалиғларға керактур тез кўз.

Не лабидин истимоъ этди қулоқ бир қатла сўз,
Не юзига бир назар солмоқ муродин топти кўз.

Дединг элни ўлтурай бир сўз била, аммо сепи
Айлайин маҳрум, ваҳ, жоно, дема бу навъ сўз.

Эйки бир ой ишқидин ошуфтасеп, васл истасанг,
Ҳар жафо қилса чида, ҳар навъ бедод этса туз.

Ошноларни қовар, лекин севар бегонани,
Ўзпи ёт айлар жафо бирла ва лекин ётни ўз.

Май учун воҳид ридоси андин ўлмас раҳпким,
Бодапололиққа ҳам лойиқ эмас ул пора бўз.

Қимса даврон аҳлидин ҳаргиз вафое кўрмади,
Қимга ким қилсанг вафо бедод кўз тут бирга юз.

Ёй Навоий, хўбларга маҳкам эрмас тори аҳд,
Риштаи уммедни эмдн бу маҳвашлардин уз.

Манга ишрат ери кунжи фано бас,
Янги маснад бир эски бўрё бас.

Яланг тан ёнқали бас шоли идбор,
Бош остида яланг қўл муттако бас.

Даво дардимға гар топмон, эмас ғам,
Ки дардимға девосизлиғ даво бас.

Майи ишратни аҳли айш чексун,
Менга хунобаи ранжу ано бас.

Мен ўлдум худ вафо йўлида туффроғ,
Вале ёр айламас жавру жафо бас.

Скандарга жаҳону азми зулмат,
Ки мулки ишқу шоми ғам манго бас.

Десам англай жаҳон ҳолини равшан,
Қадаҳ оинаи гетинамо бас.

Ҳаводисдии яна ҳар кимга бир-бир,
Манга майхона кунжи мултажо бас.

Наво маъшуқдин гар тутса ушшоқ,
Навоййға навосизлиғ наво бас.

Йўқ тамаъ ағёрдин гар душман эрмас ёр бас,
Ёрдин иўш истамон, неш урмаса ағёр бас.

Васли боғидин демангким, муддаий гул термасун,
Терса терсуп, урмаса бағримға юз минг хор бас.

Кимга қилдим бир вафоқим, кўрмадим юз минг жафо,
Эй кўнгул, гар худ ҳавасдур ишқ бу миқдор бас.

Бўлмаса оғзида май, ёхуд кўз ул гулдин қизил,
Оҳи оташноки бирла дийдаи хунбор бас.

Қасдима чекма ҳалокииг тиғини кўп, эй сипеҳр
Ким, ул ойнинг тиғи зулмидин бағир афгор бас.

Даҳр бўстонида гулгун хона қилсанг орзу,
Бодаи гулранг қўйған кулбаи хаммор бас.

Эй Навоий, сўзда маъни йўқтурур, маънида сўз,
Дурри маъни истар ўлсанг айлагил гуфтор бас.

Хўблар мишг бўлсалар, мен хастаға бир ёр бас,
Анда меҳр атворининг мингдин бири гар бор бас.

Айтмонким, ҳар вафо қилсам жафое қилмасун,
Ҳар вафоға минг жафо, гар айламас изҳор бас.

Ҳар вафоға минг жафо ҳам қилса қилсун мунчаким,
Ёр анга маҳруму маҳрам бўлмаса ағёр бас.

Эй висол аҳли, сизу иззат ҳаримиким, мепга
Ҳажр кўйи итлари оллида бўлмоқ хор бас.

Мен киму, нўши лабингдин истамак оби ҳаёт?!
Айласа ғамзанг синони қатл, бу мнқдор бас.

Эй кўнгул, ғамгин эсанг куп қуйса соқий оғзингга,
Зарфини сибқармағунча, қилмағил зипҳор бас.

Юз бало келса бошингға сабр қилғил, эй кўнгул,
Ё халойиқ ихтилотин қил Навоийвор бас.

Даҳрдин меҳру вафо қилма ҳавас,
Элидин ғайри жафо қилма ҳавас.

Етса ҳар дам сенга юз муҳлик дард,
Ўлсанг ўл, лек даво қилма ҳавас.

Эй кўнгул, васл ҳавас қилдинг, ўл
Зорлиғлар била ё қилма ҳавас.

Айлаган ишқ ҳавас куч бирла,
Юз туман дарду бало қилма ҳавас.

Кўйи туффроғи эрур мушки Хито,
Истаган они хато қилма ҳавас.

Ишқ даштини десанг қатъ қилай,
Зоди раҳ ғайри ғано қилма ҳавас.

Бенаволиғда, Навоий, ўлсанг,
Базми васл ичра наво қилма ҳавас.

Қилмон ул бебок кескан наълни ўпмак ҳавас
Ким, саманди наълни ўпмак муяссар бўлса бас.

Олам аҳлиға етар фарёду оҳим ҳар кеча,
Оҳким, йўқтур манга оламда бир фарёдрас.

Ўйла куйди ҳажр аро жисмимки йўқ опдин асар,
Қайда топилсун чу тушти дўзах ўти ичра хас.

Гар сабуҳ этсам пе тонгким софӯ содиқ хайлдип,
Бодадек бир ҳамдамим йўқ, субҳдек бир ҳамнафас.

Жамъ этар овораларни чоклиғ кўнглум уни,
Йўлдин озғопларпи ул янглиғки афғони жарас.

Гулшани васл истаган кўнглум қушиға тордур,
Чарх юз минг равзани бирла агар бўлса қафас.

Берса ул гулдип хабар хоҳи сабо, хоҳи шамол,
Деса пайғамбар ҳадисин хоҳ Бузар, хоҳ Анас.

Хирқа улдурким кеча кезсапг, чубулгон торға
Боғлағайлар ўзни гар худ шаҳиа бўлсун, гар асас.

Эй Навоий, олам ичра бенаволиғ кўрмади,
Улки ҳаргиз қилмади олам элин кўрмак ҳавас.

Демаким нўши лабидин қути жон қилдим ҳавас,
Оби ҳайвондин ҳаёти жовидон қилдим ҳавас.

Лаъли нўшидин гар ўлсам ҳам эмастур айбким,
Ҳазм эта олмас ғизо мен нотавон қилдим ҳавас.

Тош ебса атфол гоми бирла жон берсам не тонг
Ким, пари васлиға жонни комрон қилдим ҳавас.

Остопинг истадим бош қўйсам, эрмас айбким,
Салтанат тахтии мен беҳонумон қилдим ҳавас.

Ҳар фатила захм ароким эрди, чектим жон аро,
Қўнғлума қўймоқ неча доғи ниҳон қилдим ҳавас.

Зухд ила йўл топмадим мақсадға, май тут пири дайр
Ким, ўзумпи амди расвойи жаҳон қилдим ҳавас.

Эй Навоий, тоғу водий тутмоғим айб этмаким,
Ёшуруп дардим демак тортиб фиғон қилдим ҳавас.

Гар менингдур ёр, лўли бўлса, шоҳ этмон ҳавас,
Найлай ул шаҳники, ҳар лўлиға бўлғай ҳамнафас.

Шиква қилмон гар жафодин бошима ёғдурса тош,
Тоқатим йўқ элга қилса барги гул урмоқ ҳавас.

Ёрдин ҳар неча бедод ўлса айлармен қабул,
Лек бўлса ғайр бирла мултафит, мақбул эмас.

Жонни қўймасмен чибиндек лаъли узра рашкдин,
Ул шакар узра чибин қилсам тахайюл хол бас.

Бу балони кўрмасун ошиқки, қилғай илтимос,
Васлин онингким, биров бўлғай анга ҳам мултамас.

Ўз нигори маҳмилидин қилмасун деб кўз хато,
Ишқ дашти аҳлиға ҳар дам нидо айлар жарас.

Эй Навоий, ишқ атворида будур зулмким,
Гул мақоми базм ўлуб, булбул ери бўлғай қафас.

Фиғонким, кўнглум олғон дилбарим дилдорлиғ билмас,
Билур ошиқии ғамгин қилмоқу ғамхорлиғ билмас.

Нечук дей ёр эмас, душман демак бўлмас, худ айтайким,
Эрур худ ёр ул, аммо тариқи ёрлиғ билмас.

Кўнгулда зорлиғ бирла фиғон кўюнга айб этма,
Гадои хастадур жуз фиғону зорлиғ билмас.

Оғирроқдур фироқим тоғидин бахтимпииг уйқуси,
Ки нолам бўлди рустохезу ул бедорлиғ билмас.

Бўлуб мажнун паридек бормишам невчунки, ёрим ҳам,
Пари пайкардур, аммо ғайри мажнунворлиғ билмас.

Кетур, эй соқийи маҳваш, мапга бир соғари дилкаш,
Ки давроп ёрлиғ, афлок жуз ғаддорлиғ билмас.

Қазо илги тилармен ер била ҳамвор қилғайким,
Замон аҳли замондек ғайри ноҳамворлиғ билмас.

Менинг ёримда онидурки, андин ўртанур жоним,
Ки они ҳар қуёш юзлук шакар гуфторлиғ билмас.

Навоий кўзларининг мардумиди жаври қон тўкти,
Дариғ ул шўхи мардумкушки, мардумдорлиғ билмас.

Ғамзангға киши пазора қилмас
Қим, бағрини пора-пора қилмас.

Дардимға агарчи йўқ шумора,
Ишқинг мупи ҳам шумора қилмас.

Бечора мени депгиз ғам ичра
Қим, ёр ғамиға чора қилмас.

Қилғали жаҳонға оҳу ашким
Чарх айламасу ситора қилмас.

Иш қилди кўпгулга дарди ҳажринг
Қим, шишаға санги хора қилмас.

Топмас киши даҳр базмида ком
Қим, мажмаъидин капора қилмас.

Хилват аро кирғали Навоий
Жуз махласин истиора қилмас.

Нигорим дардима паззора қилмас,
Назора қилса доғи чора қилмас.

Тилаб оғзин эмас ҳар дамки, кўнглум
Ўзини ғунчадек юз пора қилмас.

Мени ғам дашти ичра ишқ итурди,
Ўзин эл куч била овора қилмас.

Кўнгулни айлагандек захм ғамзанг,
Пичоқ, балким қилич ҳам ёра қилмас.

Мени девона то қилмиш кўнгулга,
Неларким ул пари рухсора қилмас.

Не ерсен даҳр золининг ғирибин,
Вафо чун элга ул маккора қилмас.

Навойидек юзунгга ким солур кўз
Қи, зулфунг рўзгорин қора қилмас.

Шоми ҳижронимға, эй гардун, саҳар пайдо эмас,
Чекма захмат қатлимаким, ҳожати ялдо эмас.

Жоним олмоққа ажал хайлидурур кўюнг аро,
Итларингдин бошим узра ҳар тараф ғавғо эмас.

Настариндурким, юзунг ҳажрвда қоилиғ кўз била,
Заъфарони юзга суртубмен, гули раъно эмас.

Ғунчадек кўнглум йўқ оғзинг ҳасратиға тушкали,
Ҳам онинг рангин ҳамоно туттиким, пайдо эмас.

Ҳар дам истиғноу нози юз гунаҳсиз қон тўкар,
Юз ажаб муҳлик балодур, нозу истиғно эмас.

Чарх жомиди тўладур заҳри қотил қасдима,
Гар напотим йўқ ажаб йўқ, соғари саҳбо эмас.

Шоҳлардин лутфу аҳсон даъб әрур ажз аҳлиға,
Барча шаҳлар золим, ондоқким бизинг мирзо эмас.

Эйки мендек телба әрмас сен, жиҳат ушбу әкин
Ким, нигоринг бир пари пайкар малаксиймо эмас.

Зикру тасбиҳ истама мендин, Навоийким, ишим
Тунлар ул ой ҳажрида ҳар оҳу вовайло эмас,

Чок этиб кўпглумпи очилсун демак осоп эмас,
Гунчани элда очиб, гул айламак имкон эмас.

Дема зоҳидким, педин ҳайронсен ул рухсориға,
Олам ичра бир киши топким, анга ҳайроп эмас.

Қатра сулардур кўнгул ўтиға таскин бергали
Ким, ул ой ёғдурди қоши қавсидин пайкоп эмас.

Ҳажри даштида қуюндекмеп, вале ул мен киби
Хоксору бодапаймо доғи саргардон эмас.

Гарчи ҳуснунг кўзгудин кирди темур қўрғон аро,
Меҳрдек ойнагун афлокдин пинҳон эмас.

Гул вафосизлиғларидин шарҳ этар минг дoston,
Эл гумон қилган киби булбулда минг дoston эмас.

Эй Навоий, ул паридип одабийлик кўрмасанг,
Айб эмас, ул ҳурдур ёхуд малак, ипсон эмас.

Бизга ул маҳваш тилию кўнгли бирла ёр эмас,
Кўнгли ичра ҳар неким, анинг тилида бор эмас.

Тилга келган кўнглум ўтипким, менга ул бағри тош
Тил била ғам ер, кўнгул бирла вале гамхор эмас.

Кўнгли ўзадир, тили ўзга, не чора қилғамен,
Кўнгли юз фикру тили бирла бири изҳор эмас.

Не тилим, не кўнглум аҳволин билур ул шўхким,
Кўнгли гам неши, тили оҳ ўтидин афгор эмас.

Ёр улдурким, тилию кўнгли анинг бўлса бир
Ким, тили ўзгаю, кўнгли ўзадур ул ёр эмас.

Кимки кўнглин истамас ғамгин тилипи асрадик
Ким, тилии тийган кишининг кўнглида озор эмас.

Демаким дардингни шарҳ эт, ё кўнгул, ё тил била,
Кўнглум эрмастурми беҳуд, ё тилим ноқор эмас.

Қайси тил бирла дейин кўнглум тилайдур хонақаҳ
Ким, тилу кўнглум аро жуз кулбаи хаммор эмас.

Шоҳ мадҳида Навоий кўнгли ганжу тил калид,
Йўқса кўнглию тилида нуктаю гуфтор эмас.

Мени мен истаган ўз суҳбатиға аржуманд этмас,
Мени истар кишининг суҳбатин кўнглум писанд этмас.

Не баҳра топқамен апдинким, мендин истагай баҳра,
Чу улким, баҳрае андин тилармен баҳраманд этмас.

Нетай ҳуру пари базминки, қатлим ё ҳаётимға
Аён ул захрчаши айлаб, пиҳоп бу нўшхад этмас.

Керакмас ой ила кун шакликим, ҳуспу малоҳатдин
Ичим ул чок-чок этмас, тапим бу банд-банд этмас.

Керак ўз чобуки қотилваши мажпуншиоримким,
Бузуғ кўнглумдин ўзга ерда жавлони саманд этмас.

Кўнгул уз чарх золидин, ғирибин емаким, охир
Ажал сарриштасидин ўзга бўйнунгға каманд этмас.

Ул ой ўтлуғ юзин очса, Навоий тегмасун деб кўз,
Муҳаббат тухмидин ўзга ул ўт узра сипанд этмас.

Менинг расволиғимға бодаи гулгун әрур боис,
Майи гулгун ичарга соқийи мавзун әрур боис.

Паривашлар жафосиға гина бил телба кўнглумдин,
Буким тош ёғдурур атфол, анга мажнун әрур боис.

Фалак бежурм әрур, ғам келса бу маҳзун сориким, ҳузн
Тошиб ўз жинсини келмоққа бу маҳзун әрур боис.

Совурсам кўкка туфроқ, дард водийсида тонг йўқким,
Қуюндек бўйлаким саргаштамен, гардун әрур боис.

Не тонг бу телба оғзида сўзи доим ул ойнингим,
Пари васлиға аксар эл аро афсун әрур боис.

Лабинг жонбахш аёғдин бошинга қотил не айб ўлсам,
Тирилмоқликдин ўлмоқликка чун афзун әрур боис.

Рақибингға десам лаънат, ери борким сенга ноҳақ,
Менинг қонимни тўктурмакка ул малъун әрур боис.

Ридо дайр ичра раҳн этганга чун қилдинг ғазаб, әй шайх,
Яна ёзгурма борсам ул сари марҳун әрур боис.

Навоий бода ичмас, лек чун соқий қадаҳ қуйди,
Ул офат шакл әрур муъжиб, бу дилкаш ун әрур боис.

Менинг мажнуплугумға ишқу савдо гар әрур боис,
Ва лекин бу иккига бир пари пайкар әрур боис.

Дема бонс недуркпм, талпинурсеп ҳар кеча то субҳ,
Тикилган кирпичингдин жопға юз ништар әрур боис.

Кўнгулда оташин лаълинг ғами, айб этма куйсамким,
Туташмоққа таним хошоки ул ахгар әрур боис.

Ўқунгдин пар чвқардим, кўюнга қилсам ҳаво тонг йўқ
Ки, учмоқ майли қилмоққа бу болу пар әрур боис.

Фироқинг бимидин юз қатла жоп бергай эдим, лекин
Ҳаётимға умиди лаъли жонпарвар әрур боис.

Чу мендиди юз уюрдунг тонг эмас, бошингға эврулсам,
Бу саргардонлиғимға гардиши ахтар әрур боис.

Агар раҳн ўлди тасбиҳу ридо майхонада, эй шайх,
Ичарга дайр пири илгидин соғар әрур боис.

Фано баҳриға чўммоқдин ғараз толибқа васл ўлди
Ки, ғаввос ўлмакига ғарқ ўлуб, гавҳар әрур боис.

Навоий жисмининг ваъфиға боис бўлди бедиллиқ,
Вале бедиллиғин сўрсанг, анга дилбар әрур боис.

Менга соғинмаким ул дилрабо эрур мунис,
Ўи дарди ҳажрида юз минг бало эрур мунис.

Ниёзу ажзидин ар ўлса дам-бадам не ажаб,
Гадовашики, анга подшо эрур мунис.

Чу ишқ бодияси келди дашти истиғно,
Шаҳ ўлди зор анга, гар гадо эрур мунис.

Вафосиз англаса ўз умри-ўқ гумон қилди,
Ангаки умрида бир бевафо эрур мунис.

Хаёл бўлди тапим заъфдин таносиб учун,
Бу дамки ёр хаёли манго эрур мунис.

Бу дашт қатъида ҳамроҳ эрур қадам урмай,
Ангаки сокипи дайри фаио эрур мунис.

Навоий упски булбул била тутар, тонг йўқ,
Бу бенавоға гар ул бенаво эрур мунис.

Ўшига берса ғаму меҳнати даврон танқис,
Яхшироқким, анга бергай ғами ҳижрон танқис.

Берса танқис ғами ҳажр доғи онча эмас
Қим, берур рашк била ғайрати жонон танқис.

Истасам ўқиби кўксумда будур ваҳмимким,
Тонмағай тийра кўнгул ҳабсида жонон танқис.

Мен уруб пўя жунун даштида, лекин не осиф
Қим, эрур кўнглума ғам чоҳида пинҳон танқис.

Қўйидин раҳти сафар боғласа ағёр не тонг,
Боғу гулшанда кўрар ғули биёбон танқис.

Чархдин заъфим ила бўлса малолим не ажаб,
Қўрар ул Зол била Рустами Достон танқис.

Эй Навоий, бас эрур телбалик амди, берма
Ул паривашқа чекиб нолау афғон танқис.

Їқилмади жонимпи ҳижрон бандидин даврон халос,
Мен петиб ўзни халос иштай, чу бўлмас жон халос.

Ўқини чеккопда пайкопдин халос ўлди, вале
Бўлмади тутқон сўнгаклар ҳабсидин найкон халос.

Жон меига, мен жонға, ўлмак истар эрдим онсизип,
Мени жондин, жонии мендин айлади ҳижрон халос.

Ул пари ишқпи демапг ёшурки, ул таклифдин
Телбалик узри била бўлдум мени урён халос.

Ўйла мўҳликдур ғами ҳижрон, агар васл ўлмаса,
Е ўлум, андпи киши бўлмоқ эмас имкон халос.

Жон бериб, душворлиғлар бирла даврон аҳлидин,
Қимки махлас топти, бўлғоп бил опи осон халос.

Ул пари шайдоларидин, эй Навоий, истарам
Ўйлаким, ҳуш аҳлидин мажпуни саргардон халос.

Жонга лаълингдин бир ўпмакдур қиёса илтимос,
Лаълингга ҳам жонни куйдурмоқ алоҳозал қиёс.

Кўнглума зарбафт хилъат шўъласидурким эрур,
Тош аро бўлмоқ ниҳон Фарҳодга хоро либос.

Деди кўнглум, кеча тонг йўқ пос агар тутса кўзум,
Ваҳки, уйқум йўқтурур тупдин ўтубтур неча пос.

Ўт сочар ишқинг ҳаросон бўлса кўнглум йўқ ажаб,
Аждаҳодин тонг эмастур мўрға бўлмоқ ҳарос.

Кўнглум ичра мазраи сабрим ўрулмай қолмағай,
Ҳар сўнгак ёшимда чун қатъиға опинг келди дос.

Хизмат эттим хопақаҳ шайхиға, қадрим билмади,
Дайр пири бандаси менким, эрур бас ҳақшунос.

Эй Навоий, кисвати ғақру ғано сол эғнинга,
Йўқса хирқанг тенгдурур гар атлас ўлсун, гар палос.

Эй, сенинг ханжари ҳажринг ёраси жонима хос,
Ҳар жунун тошики отсанг, тапи урёнима хос.

Шоҳ қасрида тиланг айшу тараб хосларин
Ким, эрур хайли бало кулбаи вайронима хос.

Уйқу хос ўлди менинг бахти гаронхобимға,
Уйқусизлиқ нечаким дийдаи гирёнима хос.

Тортмоқ зулму ситам жонима хос ўлғондек,
Вилмоқ ул иккини ҳақ айлади жононима хос.

Эй ажал, ҳажр туни жонима қасд айлама кўп
Ким, ҳалок этмак эрур меҳпати ҳижропима хос.

Хўблар нозидип ўлмиш мутанаффир кўнглум,
Негаким, бўлди бу ойип кўнгул олғонима хос.

Истама боғда булбул упидип ишқ асари,
Эй Навоий, ким эрур бу сифат афғопима хос.

Рақиб ул навъ эрур жононға махсус,
Ки муҳлик дарди онинг жонға махсус.

Жунун тошин либос аҳлиға отманг,
Ки ул бўлмиш менинг урёнға махсус.

Бузуғ жисмимда турмас аор кўнглум,
Агарчи чуғ эрур вайронға махсус.

Висол аҳлию дарду ғам не, яъни
Ки, бор ул ожизи ҳижронға махсус.

Деманг Мажнунни ёр оллида ўлмиш
Ким, ул иштур бу бесомонға махсус.

Не тонг даврон элига бевафолиғ,
Чу бу ойин эрур давронға махсус.

Суруду айш ком аҳлиға бўлмиш,
Навобий нолау афгонға махсус.

Ўш, эй боди сабо, жонон сори эс,
Масиҳ анфоси янглиғ жон сори эс.

Онинг кўйида қил арзи ниёзим,
Даме ул равзаи ризвон сори эс.

Даме гул бирла сунбул хайлидин ўт,
Замоне лолау райҳон сори эс.

Чу ул гулшандин ўлдунг руҳпарвар,
Ёниб бу кулбаи аҳзон сори эс,

Исидин бер танимға руҳ яъни,
Ки бу фарсудаи ҳижрон сори эс.

Фано даштида, эй ҳижрон самуми,
Ўзюн янглиғ бу саргардон сори эс.

Навоий чун ўлар, эй сарсари оҳ,
Ўзуғлуғ қилғоли даврон сори эс.

Вафодин чекса бош ул сарви маҳваш,
Ажаб армастур ўлмоқ сарви саркаш.

Замона аблақи қолғай равишдин,
Ул ошуби замон секратса абраш.

Кеча зулфунгни туш кўрдум паришон,
Бу кундур хотирим асру мушавваш.

Жаҳон қўзғолди офат сарсаридин,
Йигит жонинг учуп отланма сархаш.

Муқомирваш ҳарифе кўнглум олмиш,
Ки ғаш қилғон сойи кўнглум қилур ғаш.

Кўнгул ваҳдат майининг жоми эрмиш,
Бу соғар сода яхши йўқ мунаққаш.

Навоийнинг жунунин айб қилманг
Ким, ани телбаратмиш бир париваш.

Эй, гулшани ҳусн ичра хатинг сабзаи дилкаш
Қим, атри этиб руҳ димоғини мушавваш.

Ул қўзга эмас ҳожати соғар, негаким бор
Қон ичмак ила масту майи ноз ила сархаш.

Оламни агар қўзғабон ўт солса, тонг эрмас,
Ул шўхки сархуш чиқибон, секратур абраш.

Руҳониятим ғолиб эрур, токи ичиб роҳ,
Жомимға солур аксии ул ҳури париваш.

Давр аҳлида йўқ софки, онинг ғаши йўқтур,
Ҷуз соқийи давр илгида софий майи беғаш.

Зоҳид, сену кавсар, бизу муғ дайри, нединким,
Бир заҳри балокаш бизу сен нўши риёкаш.

Ғайрингдин ориғ айлади кўнглини Навоий
Қим, бут рақами бирла бу уй эрди мунаққаш.

Ул нариваш одамивашлиғлар айлаб қилди хаш,
 Ҳар сари ким, бир малакваш бор әди девонаваш.

Айтмон жом оғзинга етгач, менинг оғзимга қуй,
 Умри жовид истасам басдурки, бўлсам журъакаш.

Лаъли ҳижронида кўнглум беҳуд ўлса, айби йўқ
 Ким, жароҳатдин чу қон айрилса тонг йўқ бўлса ғаш.

Ёр чун жопимда махфийдур, тафовут йўқтурур,
 Жилва қилса зоҳиран гар минг йиғоч, гар бир араш.

Чун малоҳат жон олур ҳусн ичра ани истагил,
 Хоҳи дилбар кишвари бўлсуп Хўтан, хоҳи Ҳабаш.

Соқийи даврон чу охир тўлдурур паймонамиз,
 Эмдидин варзишқа ўзни айлали паймонакаш.

Эй Навоий, муҳтасиб дайр ичра кирди, бермасанг
 Раҳну майполоға бас лойиқдур ул дастору ғаш.

Кирпикинг нешдуру ғамзангу ҳажринг ҳам неш,
Не ажаб кўксуму кўнглум била бағрим доғи реш.

Сўрдунг эл кўнглини, сўрғил чу дедим кўнглумни,
Решға кимса илож айламамиш, санчиб неш.

Кўнглум андишаси васлигдурур, уммед буқим,
Ҳақ муродиға текургай, чу эрур хайрандеш.

Кўзларинг кеши эрур куфр эмас ҳеч ажаб,
Аҳли ислом сени гар десалар кофиркеш.

Боғладинг зулф ила кўнглумни, халосин тиламоқ,
Беркрок чекколи шоядки дегайменким беш.

Неш сўл кўзига етганда гар ўтру тутмас,
Ўнг кўзин айни ризо, они демайдур дарвеш.

Дўстунг деди: Навоий ўзини, билмоқким,
Не учун бўлди онинг душмани бегонау хеш.

Шомким тун пардасидип истади ихфо қуёш,
Парда олиб юздин ул ой айлади ифшо қуёш.

Йўқки чуп кирди шабистоп ичра зулфи шомидин,
Орази чун бўлди пайдо, бўлди нопадидо қуёш.

Базм чуп тузди жамоли ламъасидин, йўқки шамъ,
Балки зоҳир айлади бир соғари саҳбо қуёш.

Субҳға тегру юзидип равшан эрди базми айш,
Ўйлаким эл хотириға келмади асло қуёш.

Ламъаи рухсоридин қасринда ҳар айвон аро,
Зарварақдип шамсалар эрдиму билмон ё қуёш?!

Маст ўлуб оразни чуп майдоп аро қилди ниҳон,
Сарғариб титраб чиқарди пардадин сиймо қуёш.

Оҳким, бир рубъи маскундип чиқиб кўп бўлғуси
Жилвагар тўртунчи торамдин Масиҳосо қуёш.

Қилма, эй ғаввос, кўп ишқ аҳлининг ашкани манъ
Ўим, сепу ғалтон чиқар андешаси ушшоқу ёш.

Бил, Навоийким, тафвутдур қуёшдин ойғача,
Айласанг паззора ул ой оразидип то қуёш.

Демагил мужгонким, ул кўз қасди аҳбоб айламиш,
Ким темурдин нешлар айлаб, сияҳтоб айламиш.

Холу хатдин мусҳафи рухсориға килки қазо,
Мушк бирла нуқта, анбар бирла эъроб айламиш.

Уйқудин бош қўйғай ул кўз сажда худ қилғуси йўқ,
Кофиреким масиғдин азми меҳроб айламиш.

Тўлғади жои риштасию тори зулфи хуштурур,
Гар бир ип эшмак учун ул иккипи тоб айламиш.

Номабар қуш ёрдин келгач, ўлармен шавқдин,
Жон чекарга гўйи тирноғипи қуллоб айламиш.

Эй хуш улким, бу ҳаводис дайриға кирган киши
Чиққуча, даврон они масти майи ноб айламиш.

Эй Навоий, заврақи умрунг қутулмаским, қазо
Давриға онинг фалак баҳрини гирдоб айламиш.

Ќелки, ҳижронинг мепи маҳзупии бадҳол айламиш,
Юз туман дарду бало хайлиға помол айламиш.

Оразингдип ўзга юз кўрмактин айлаб кўзпи кўр,
Дарди ишқинг элга айтурдин тилим лол айламиш.

Ҳам бошимпи гард ила мапкуби ҳижрон айлабон,
Ҳам танимпи тош ила мажруҳ атфол айламиш.

Сен гули раъно фироқидин сориг чеҳрамни ашк
Қатра-қатра қон ила тим-тим томиб ол айламиш.

Хотирим озурда айлаб ёр ила ағёрни,
Ёру ағёримни мендин фориғулбол айламиш.

Фурқатингдин ўлмаган бўлсам эмас мендин гунаҳ,
Чарх они комим кўруб саъйида эҳмол айламиш.

Тушканим Мажнун била Фарҳод аёғиға қўруб,
Гаҳ танимни «нун» қилиб, гоҳе қадим «дол» айламиш.

Эй кўнгул, дип аҳли зарқидин малул эрсанг, сипеҳр
Дайр пирин бўйла мушкилларга ҳаллол айламиш.

Ҳажр аро маст ўл, Навоийким, фараҳ касбига ишқ
Майни ёқути музобу лаъли сайёл айламиш.

Сябзаи хат оразинг боғини хазро айламиш,
Гулшани рухсоринг ўзга ранг пайдо айламиш.

Ҳар дам ўлмиш хатту лаълингдин юз онча ошқор,
Ҳар не ишким умрида Хизру Масиҳо айламиш.

Баҳ, не шайдоваш йигитдурким чиқиб олифтавор,
Юз туман олифтапи ишқида шайдо айламиш.

Қоматим ё, юз уза ашкимдин этмиш новлар,
Улки онинг кирпичин новак, қошип ё айламиш.

Не тамошодурки юз минг халқ ўлмиш ҳар қачон
Ким, ани эл, йўқса ул элни тамошо айламиш.

Бўлмамиш пайдо менингдек зору сендек раҳмсиз,
Тенгри то меҳру муҳаббат расми пайдо айламиш.

Эй саломат аҳли, бутронгким мени бир муғбача
Дайрдин усрук чиқиб бу навъ расво айламиш.

Фард бўлким, ул киши дунёда бўлмиш аҳли тарк,
Ким фано йўлида тарки аҳли дунё айламиш.

Кўп Навоийнинг мусаллоу ридосин сўрмаким,
Бирни раҳни бода, бирни бодаполо айламиш.

Вўсма бирла қошин ул маҳвашки рангин айламиш,
Кўзи жаллоди қиличиға яшил қин айламиш.

Кўнглум ўтин демаким, тортар забона зулфидин
Ким, ул афъи тил чиқормоғлиғни ойин айламиш.

Сунбулунг афъисидин захме емиш гўё тароғ,
Йўқса кевчун оразин боштин-оёқ чин айламиш.

Титрагучдин қилмиш ул кирпич ясолиға алам,
Ваҳ, яна то не кўнгул яғмосиға кин айламиш.

Ўйладурким, илгини ҳино уза қилмиш нигор,
Улки гулгун кўнглак уара тўнин энкин айламиш.

Раз қизидин, соқидё, бир дам мени шод айлаким,
Чарх воли ғуссаси кўнглумни ғамгин айламиш.

Гар Навоийға Сулаймон мулкича бордур не тонг,
Буки Билқиси замон назмини таҳсин айламиш.

Лаъли ишқ аҳлидин онча ғорати жон айламиш
Ким, ўлукка жон берур ойинин осон айламиш.

Кўйида атфол ушшоқ ўлтурур бедод ила,
Шаҳ магар шаҳр ичра ит қатлиға фармон айламиш.

Субҳи айшим истамиш ғам шомига бўлмоқ бадал,
Йўқса невчун юз уза зулфин паришон айламиш.

Ё раб, ул тунни ёрутма меҳр бирла то абад,
Ким ғарибе меҳрибон ёрини меҳмон айламиш.

Аҳли даврон кўнглум ошубин нетиб манъ айлагай,
Ким ани ошуфта бир ошуби даврон айламиш.

Гул киби соч хурдаким, ел йпртибон торож этар,
Ғунчаким ўз нақдини оғзида пинҳон айламиш.

Эй Навоий, демаким бағрим эритмин ишқ ўти,
Ким ани ҳижрон кунининг андуҳи қон айламиш.

Ёрким, ёғлиғ била кўксум яросии боғламиш,
Анда ўт тушмиш, кўнгулдин қон тарашшуҳ қилламиш.

Буки пора-порадур куйган бағир бирла кўнгул,
Итлари оллида ул кофир ҳамоно тўғрамиш.

Риштаи зулфунгдаким, тутмиш гиреҳлар беҳисоб,
Гўё қатл айлаган элнинг ҳисобин асрамиш.

Бир киши савдойи ўлмай қолмағай бу навъким,
Олам ичра сунбули зулфин насими бутрамиш.

Бошима тиг урди, кўксум чоку бағрим қилди захм,
Масти бебоким дедим, қаҳр этмиш ул хоҳ ўйнамиш.

Ҳар сари бир захмлиғ узвум узулган топмиш эл,
Нотавон жисмимниким, кўйида итлар судрамиш.

Олам аҳли ичра билдик, муғтанам ҳар кимсаким,
Ҳар вафоға минг жафо айлар кишига учрамиш.

Қўзғама булбулни кўп, эй гулки, даврон боғида
Қолламиш қўзғалмайин улким, бировни қўзғамиш.

Изтиробидин Навоий кўнгли бир дам тўхтамас,
Сенсизин соғинмаким ғурбатда кўнгли тўқтамиш.

Зулфиға ҳар ён гиреҳ тушган эрур бас турфа иш,
Неча ерда телба кўнглум қасдиға бел боғламиш.

Равшан айлар шўъла устидин кўруиган дудпи,
Маҳвашим эғнида олтойи била бошида киш.

Ёр жоним қасдиға ҳар дамки тишлар лаълини,
Маҳкам айлармен ғиғон қилмай дебон оғзимга тиш.

Зор жисмимға не тонг саргашталиқдин тушса ўт,
Ўт аён айлар илиқда давр кўп топқон қамиш.

Лаълидин жон олғали бординг, келибсан жоп бериб,
Эй кўнгул, мардона бординг, ул боришқа — бу келиш.

Ғарраи ҳусн ўлдунг, эй гул, билмадинг бу боғ аро,
Ҳар баҳоре келса, андин сўнг хазони боғ эмиш.

Қон иси келди Навоий назмидин, эрмас ажаб
Қим, бағир қони била кўнглида топмиш парвариш.

Нечаким қатл била ноз әрур ёрға иш,
Ўлмаку арзи ниёз ўлди мени ворға иш.

Хаста кўнглум тиласа васли шифосин, не ажаб,
Ғайри сиҳдат не ҳавас бўлғуси беморға иш.

Бапди аулфида тилар кўнглум ўзин маҳкамроқ,
Гарчи махлас талаби бўлди гирифторға иш.

Қопи тўлғон неча дин аҳлин асир этти кўзи,
Бўлди пайдо ина ул кофири хунхорға иш.

Марҳам ўрниға кўнгул ваҳмини тирмор ул шўх,
Дўстлар, саъб тушубтур бу дили афгорға иш.

Ўлтурур ўткану қолгон бошоғи кўнглумда,
Эй фалак, қатлим әрур собиту сайёрга иш.

Жуз вафо аҳлиға саргашталик этмак ойин,
Гўиё қисмат эмас гунбази давворға иш.

Олам аҳлида чу йўқ ёрки, меҳр ўлғай иши,
Сен қиёс айлаки, не бўлғуси ағёрға иш.

Эй Навоий, ўзунгга олам ишин осон тут,
Гар десанг тортмасун эл бўйла душворға иш.

Хар печанким жавру истиғно эрур жононға иш,
Жуз ниёзу ажз не бўлғай мени ҳайронға иш.

Шавкат аҳли ёр лаълидинки ком этмиш тамаъ,
Эй кўнгул, ўлсам не тонг, чунким тушубтур жонға иш.

Ашку оҳимдин агар кўнглум бузулса не ажаб,
Мулку кишвар бузмайин не бўлғуси тўфонға иш.

Ҳажр даштида қуюн бирла югурмакдур ишим,
Мундин ўзга бўлмағай мажнуни саргардонға иш.

Боданўшум тавба таркидинки қилди тарки ҳуш,
Эй кўнгул, тушти яна мен зори бесомонға иш.

Жон олибким ваъда побўс этти, мумкин йўқ вафо,
Чунки ёлғон ваъдадур ул ваъдаси ёлғонға иш.

Неча жон қилдим фидоси, одамилиғ топмадим,
Тушмасун, ё раб, пари жинси била инсонға иш.

Гар Навоий куйди ҳажр оташгаҳида, йўқ ажаб,
Ўртамакдин ўзга бўлмас шўълаи ҳижронға иш.

Ишқ ичинда жуз ўлум мушқилки бўлғай бизга иш
Қим, бўлубтур жон била ғамзанг аро бориш-келиш.

Қон оқар ҳар ён танимдинким, фироқ айёмида,
Қўймадим узмай таабдин ҳар қаён урғопда тиш.

Қуйида машъал юриткандек кўринди тонггача,
Ул худ ўтлуғ зор саргардон менинг кўнглум эмиш.

Кеча ой даврида икки саъд кавкаб кўрмаган,
Кўр юзу икки қулоғи дурларин кийганда киш.

Заъфлиқ саргашта жисмимдин ажаб йўқ чиқса ўт,
Чунки ўт зоҳир қилур кўп давр топқондин қамиш.

Даҳр пссиғ-совуғиди гар фарогат истасанг,
Оби оташ рангни қўйма иликди ёзу қиш.

Эй Навоий, чобукунгнинг истасанг побўсини,
Бўйпинга ни тоқмоқ уммеди била итдек эриш.

Бизга йўқтур олам аҳлидин жафодин ўзга иш,
Ҳар замон юз дарду ҳар дам юз балодин ўзгариш.

Оҳким, андин жафодин ўзга келмас ўтруда,
Г'арчи мендин келмади ҳаргиз вафодин ўзга иш.

Менмену ошиғлиқ, эй носихки, умрум борида,
Бошима жуз ишқ келмайдур қазодин ўзга иш.

Зулфи занжири аро минг зулм кўрсам, эй кўнгул,
Жуз тазаллум истама мен мубталодин ўзга иш.

Нозу истиғно неча кўргузса ул султони ҳусн,
Жуз ниёзу ажз не келгай гадодии ўзга иш.

Хизматиға қайси юз бирла борайким, келмамиш
Тийраликдин ўзга мен юзи қародин ўзга иш.

Дўст лутфидин умидим ончадурким, ғайри афв
Истайолмон, гарчи қилмаймен хатодин ўзга иш.

Эй Навоий, ваъдаи васлиға бўл хурсандким,
Чарх ногаҳ қилмағай зоҳир ародин ўзга иш.

Куйдumu топтим кўнгулни ўтға солғондин бу иш,
Ё кўнгулдиндур менга ё кўнглум олғондин бу иш.

Ваъдаи меҳр эттипг охир ҳар не эл қилса хаёл,
Келгай, аммо келмагай сен аҳди ёлғондин бу иш.

Дер эмиш кўнгли тўлошқум майидин бу айш оҳ,
Қайда келгай мен киби кўнгли ушолғондин бу иш.

Апдин айру ўлмайип кўргада жон қилдим фидо,
Қилмапгиз таҳсинки, қилмишмен уёлғондин бу иш.

Телба кўнглум қочса савдо даштиға айб этмангиз,
Қилди ғам зиёдони ичра кўп қаболғондин бу иш.

Гарчи муҳлик ишқ аро туштим кўзумни ҳам ўюнг
Қим, бошимға келди кўз ул сори солғондин бу иш.

Гар Навоий ҳажр аро ўлтурди ўзни йўқ ажаб,
Қилди ёри васлидин навмид қолғондин бу иш.

Мен гадоға ҳар неча кўйи сари бормоқдур иш,
Тўъма солмоқ итгау дарбонға ёлбормоқдур иш.

Қон бўлуб итган кўнгулни истаю ул равзада,
Ғунчалар хайлини гулбунларда ахтармоқдур иш.

Ул сари борурда жон бирла кўнгулни рашкдин
Ҳар бирисин юз баҳона бирла қайтармоқдур иш.

Тийра кўнглумда хаёлиға малолат ваҳмидин,
Нотавон жисмимни ҳар ёндин тутуб ёрмоқдур иш.

Тушса илгимга ити, азбас ниёзу меҳрдин,
Они мен Мажнун қўлидин элга қутқармоқдур иш.

Май тағорин тут десам, соқий, тажанмаким, санга
Иш ани тутмоқ ва лекии бизга синқармоқдур иш.

Телбараб ҳар дам бўлур ғойиб Навоий, нечаким,
Бизга они ақл кўйи сори бошқармоқдур иш.

Ҳар кун ақшомға ҳажрипда менга зорлиғ иш,
Кеча тонг отғуча андуҳ ила бедорлиғ иш.

Иш вафо қилмоқ эрур гар қила олсангки, эмас,
Эй вафосиз, бу жаҳон ичра жафокорлиғ иш.

Ишқ аро қочма кўигул хору забунлуғдинким,
Ошиқ ўлғанға забунлуғ бўлуру хорлиғ иш.

Лутфу дилжўлиғ эрур хўб паривашларға,
Эй пари, билки, эмас жавру дилозорлиғ иш.

Тақво аҳлиға билинса эди чарх авзои,
Айлагайлар эди бу дайрда хамморлиғ иш.

Олам аҳли, билингизким, иш эмас душманлиғ,
Ёр ўлупг бир-бирингизгаким, эрур ёрлиғ иш.

Хаста кўнглини Навоийнинг олиб асраки, бор
Сенга дилдорлиғ иш, бизга дилафгорлиғ иш.

Дарди кўп урён танимға юз туман доғ ўлмамиш,
Токи ҳар бир дардиға бир доғ ётар чоғ ўлмамиш.

То кўзунг ойини усруклукдурур беморлиғ,
Заъфлиғ сармаст кўнглум лаҳзаи соғ ўлмамиш.

Ғам туни ул ойдин айру айламиш анжум харош,
Ҳар тараф кўксумни гўё ранжа тирноғ ўлмамиш.

Поя ишқ аҳлиға олийдур, йўқ эрса халқди
Қочқали Фарҳоднинг манзилғаҳи тоғ ўлмамиш.

Фони ўлким, дайр пири журъасидин баҳравар
Бўлмамиш, ҳар кимки бу дайр ичра туфроғ ўлмамиш.

Не асар қилғай кўруб қонлиғ таним узра туган,
Сенки ҳарғиз май томиб, гулгун тўнунг доғ ўлмамиш,

Эй Навоий, васлиға сендин кейинрак йўқ киши,
Қимса гарчи ошиқи сендин бурунроқ ўлмамиш.

Не хам қошлардурурким, ҳасрати қаддимни ё қилмиш,
Не кирпиклар ўқиким, рўзгоримни қаро қилмиш.

Не печу тоби ҳадсиз доми зулф эркинки, очилғач,
Демай кўнглум қушиким, ўйла юзни мубтало қилмиш.

Не кўзлардурки, олмиш кўз юмуб очқупча кўнглуми,
Қилиб бир гўшада бемор, қисми юз бало қилмиш.

Не ораз лоласидурким, кўнгулни қоп этиб дарди,
Туган қўймоқ била дафъиға ул қонпинг даво қилмиш.

Не нозик хўй эрурким, айламиш ўтруда юз дашпом,
Гадоеким, апинг зулфу кўзу қадди дуо қилмиш.

Бировким, жаипату дўзах сўзи шарҳ айламиш гўё,
Киноят важҳи бирла васлу ҳижронни адо қилмиш.

Ажаб кўр ишқ ароким, мўр этарга аждаҳоларни,
Фусунди мўрхатлар қайди зулфин аждаҳо қилмиш.

Қазодиндур менга ишқ ўйнамоқ, эй носихи подон,
Кўрубсенму киши ҳаргизки, тағйири қазо қилмиш.

Навоийдек халосим йўқ эди ул ғамза куффридин,
Хусусан зулфи зуннори доғи бўйнуғи тоқилмиш.

Шабистонимда жом ичра юзунг акси чароғ ўлмиш,
Чароғимға валекин жом зарфў бода ёғ ўлмиш.

Дирам узра дирам туггап киби пинҳон хирад аҳли,
Гиреҳлик кўнглум ичра ишқдин доғ узра доғ ўлмиш.

Илож айлай десанг, қўй, ислайии себи занахдопинг,
Менгаким, сунбулунг савдосидин заъфи димоғ ўлмиш.

Кўзунг наргис, узоринг гул, қадинг сарву сочинг супбул,
Бузуғ кўнглум хаёлидин буларинг турфа боғ ўлмиш.

Не қилсанг эмди қил кўнглумгаким, торожи ишқингдин
Шикебу илму ақлу зуҳду тақводин фароғ ўлмиш.

Ажаб Фарҳод эрур ширин лабинг шавқида кўнглумким,
Анга найконларинг метину, ишқинг қофи тоғ ўлмиш.

Тўла қуй жоми гардунвашқа май, эй соқийи маҳваш,
Ки ғам хайлини ғарқ айлар тенгиз бу навъ аёғ ўлмиш.

Май ичким, дарду ғам бир лаҳза соғ ўлмоққа қўймайдур
Аниким, бу кўҳан майхонада бир лаҳза соғ ўлмиш.

Навоий тийра шомин кавкаби ашки қилур равшан,
Бу юлдузлар анга гўёки дурри шабчароғ ўлмиш.

Бизинг шайдо кўнгул бечора бўлмиш,
Маломат даштида овора бўлмиш.

Апга баским ёғар тош устига тош,
Танида ёра узра ёра бўлмиш.

Урардин дам-бадам хороға бошин,
Сўнғаклар анда пора-пора бўлмиш.

Бало тоғи аро ётқанда бемор
Хазу синжоби хору хора бўлмиш.

Қаро қилди нечукким рўзгорим,
Онинг ҳам хонумоии қора бўлмиш.

Қадаҳ хуршиди қониким, ғамидин
Сиришким кавкаби сайёра бўлмиш.

Навоий чорадин кўп дема сўзким,
Ғамингға чорасизлиқ чора бўлмиш.

Сўз демай икки шакардек лабиким банд ўлмиш,
Қула олмастин иши эмди шакарханд ўлмиш.

Кўнглума барча шикоят ери йўқ, андинким
Тийғидин чок эса, ўқи била пайванд ўлмиш.

Гулдин олмон кўзу ислармен ани невчунким,
Ранг ила бўйи менинг ёрима моианд ўлмиш.

Бутун эрмас бу кўнгул шишаси аҳдингдекким,
Синмишу ҳар синуқ андин неча парканд ўлмиш.

Юзи бирла лабини кўрса қилур кўнглум заъф,
Гар кўнгул қувватининг мужиби гулқапд ўлмиш.

Ул пари то мени девонау расво қилди,
Ваҳки, Мажнун менинг оллимда хирадмапд ўлмиш.

Ранжа бўлма тилаб ортуқки, эрур осуда,
Улки, ҳақ ҳар пе насиб айлади, хурсанд ўлмиш.

Хосса маъниларим эл қилса тасарруф қилдик,
Қиши фарзанди қачон кимсага фарзанд ўлмиш.

Қовма, эй шайх, Навойни эшитмас деб панд,
Қим сенинг пандинг эшитмаслик анга панд ўлмиш.

Кўпгулким зарпишон пайконларингдин нотаваон бўлмиш,
Магар бу боғ аро ул барглар бирла хазон бўлмиш.

Гули раъпо киби коғаз уза номингни ёзмаймен,
Сариғ эрди юзи хуноби ашким бирла қон бўлмиш.

Юзумпи ашкму йўллар қилибтур, ё назар пайки,
Сени истарга кўп ҳар ён югурмакдин нишон бўлмиш.

Қуруғ шохедурур жисмимки кўз даврида кирпикдип,
Хаёлинг қушлариға анда икки ошён бўлмиш.

Кўзум хуноб аро бўлмиш бияйниҳ ўйлаким, кўнглум
Қароси қон аро кўнглумдаги доғи ниҳон бўлмиш.

Сиришк оллида мужгон шохи санчиб боғлайин дермен,
Йўлин бу селнингким, элга андин кўп зиён бўлмиш,

Юзунг ҳажрида билким қон ёшим оқмиш чаман ичра,
Қачон кўрсангки, ҳар бир шох уза гул арғувон бўлмиш,

Мурассаъ қилма чатринг ложуварди атласин, эй шаҳ,
Гадо оллидаким бу навъ чатри осмон бўлмиш.

Навоийға деманг, ул тифл ишқин асрағил махфий,
Бу дамким ҳоли шаҳ атфoли ичра дoston бўлмиш,

Олур жонимни ишқу манга дам урмоқ маҳол ўлмиш,
Бировдекким, тили онинг ўлар ҳолатда лол ўлмиш.

Эрур ҳар сори кескан наъл ё рахшипг изи билмон,
Таним туфроғи то жавлонгаҳингга поймол ўлмиш.

Ичиб қонимни ул кўзким қизармиш, итавопедур,
Ки ҳам беморлиғда май чекиб, рухсори ол ўлмиш.

Таним то риштаи зулфунг хаёли бирла чирмашди,
Бияйних риштаи зулфунгга чирмашқон хаёл ўлмиш.

Қошинг ҳажрида тишлар бирлаким жисмимни нақш эттим,
Назора айлаким, бир найкари мушкин ҳилол ўлмиш.

Кўнгул боғида оҳим ўқлари қаддишг фпроқидин,
Бори ғам бергали ҳар қайси бир раъно ниҳол ўлмиш.

Фано кўйига кирким, жисм ила жоми жаҳонбиндур,
Гадоким, жом анга бу дайр аро синғоп сафол ўлмиш.

Сен уйқу ичрасен, хуршиди авжи давлатнинг тушдур,
Ҳам ушбу тушда ул хуршид қад доим завол ўлмиш.

Юзунг кўргач Навоий кўнгли озди, зулфдин банд эт,
Ким ул мажнун баҳори васлидин ошуфтаҳол ўлмиш.

Саҳоб эрмаски, кўкраб тоғ уза ҳар сори айлонмиш,
Ки дуди оҳу афғоним фалак тоқиға чирмонмиш.

Онинг илгидадур кўнглумки, ондин айрила олмас,
Тамом ул қуш масалликким, киши илгиға ўргонмиш.

Кеча уйқу бировда бўлмаса не тонгки, кўюнга
Тўшанмиш хорни остидау хорони ястонмиш.

Чоқилғоч ламъаи ҳуснунг, манга қолмас асар боқий,
Бировга не асар қолғайки, барқ ўтиға ўртонмиш.

Рақибинг ҳам, итинг ҳам кўнiglума кўюнга душмандур,
Ки тунлар то саҳаргаҳ тортмиш афғону кунгронмиш.

Ҳаҳон аҳлиға гар уйқу ҳаром ўлса ажаб эрмас,
Ки ноз уйқусидин ул кофири бебок уйғонмиш.

Мени ошуфтани ул туррадин қилмоқ халос ўлмас,
Ки жоним риштаси бирла анинг ҳар тори тўлғонмиш.

Замонға бовужуди бевафолиғ таън қилмангким,
Замона аҳлидин расми вафо бобинда сайлонмиш.

Манга зуҳду риёи хирқасидин ул налос ортуқ,
Ки юз қатла фано дайрида май лойиға булғонмиш.

Хушо муғ дайриким, бир дамда айлар муфлисусу расво,
Биравким умрлар ҳам молу ҳам номус қозғонмиш.

Навоий зуҳди ҳарфин тавба қилса, эй риё аҳли,
Анга келмас ўлум, бир ҳарзани гар ойтмиш-тонмиш.

Юзу энгида мунча латофат бўлур эрмиш,
Қошу кўзида мунча ҳам офат бўлур эрмиш.

Хуснидин анинг ҳур итиб қочди, пари ҳам,
Бир одамида мунча латофат бўлур эрмиш.

Моҳим юзини чунки қуёш кўрди — тутулди,
Мунча фалаки элда касофат бўлур эрмиш.

Лаълинг майиға чашмаи ҳайвонни қилиб зам,
Усрукрак эрур, мунча сарофат бўлур эрмиш.

Жавр этганида ўлмас эдим, гар анга сўнгра
Билсам эдиким, лутф изофат бўлур эрмиш.

Қирганда бало даштиға фикр эткай эдим, гар
Юздин бири, билсамки, махофат бўлур эрмиш.

Дебтурки, Навоий сўзипинг бандасидурмен,
Бу лутф ила ул шахда зарофат бўлур эрмиш.

Чекиб жон риптасин чобуксуворимким каманд этмиш,
Кўйгул сайдин ҳамоно ул каманди бирла банд этмиш.

Фироқ ичра ажал заҳрин тут, эй соқийки, ишқ андоқ
Очиғ шарбатни бу қотиқ маразға судманд этмиш.

Тўкулмак қонингиз кўйида, ушшоқ, орзу қилманг
Ки, тийғи ишқ бу давлатқа бизни аржуманд этмиш.

Бул оҳимдин фалакка етсанг охир ишқ Мажнунким,
Бу ел имдод ила ул шуълани андоқ баланд этмиш.

Бу ҳам хуштурки, монигъ бўлғай эл наззора айларга,
Буким майдонида хоки таним гарди саманд этмиш.

Ониким севдиму юз минг балоға учрадим, йўқким
Манга ёлғузки, юз минг мен киби бедилға панд этмиш.

Ризо берким, қазоға йўқ тафовут, кимса юз қатла
Не келса оллиға хурсанд ёхуд бад писанд этмиш.

Сиёсат айларам мужгон синони бирла мундоқким,
Кўзум ул юзга густохона боқиб баҳраманд этмиш.

Навоий тарки зуҳду илм қилди, токи дилдори
Ичиб май туну кун худройлиғ бирла лаванд этмиш.

Паризодеки, мушкин зулфи жоним мустаманд этмиш,
Малоик қушлари ул ҳалқамўлар бирла банд этмиш.

Самандингким, ёлиндек тез әрур, юз шукрим, гардун
Анга бизни самандарваш, мунга гарди саманд этмиш.

Чекарга ишқ оташгоҳига девона кўнглумни,
Қазо ҳар бир шарар торини бир ўтлуқ каманд этмиш.

Вафога телбалиқдин нонисанд ўлсам, они кўрким,
Жафога кимни менга ул пари пайкар писанд этмиш.

Майи равшан тут, әй соқийки, кўнглум тийра қилмиш
Даму афсун била баским анга изҳори панд этмиш. субҳ,

Лабингда нўшу заҳри ҳажр оғзимда тонг әрмас, гар
Манга ҳар заҳрханд ўлғонда дил бир нўшханд этмиш.

Лаби лаълин малоҳат холи бирла баҳравар қилғон,
Менинг жонимни доғи ишқ бирла баҳраманд этмиш.

Биравким сарвдек озодаваш бўлди бу боғ ичра,
Қазо деҳқони ҳам сарсабз они, ҳам сарбалапд этмиш.

Навойи, кеч висол уммедидинким, ҳақ сени беҳад
Залилу, зору ёрингни азизу аржуманд этмиш.

Ишқ кўнглунга солиб дард, они қон этмиш,
Ол кисват била кофирни мусулмон этмиш.

Кўзларинг шўхлуғидинки эл эрди гирён,
Они бир шўх кўзи ишваси гирён этмиш.

Эмди аҳволима шоядки пчипг куйгайким,
Шарари кўнглунг аро ишқ ўти пинҳон этмиш.

Билгасен тийги фироқинг била кўнглум чокин,
Эмдиким ҳажр сапга чоки гирибон этмиш.

Хори ҳижрон тапига чун тикплур, англағасен,
Улча жопимға мепипг ханжари ҳижрон этмиш.

Сенча кимдур боқибон кўзгуга ошиқлиқ қпл,
Кўнглунг ар чошиии ишқ ила туғён этмиш.

Эй Навоий, магар оҳипг они тутмшски, кеча
Нечаким сен чекнбон оҳ, ул афғон этмиш.

Ул ой гар айни усруклуктин уйқу майлиға ётмиш,
Вале бир кўз юмуб очқунча юз минг фитна уйғотмиш.

Висолипг байъида суд ётмиш ул тожирки, Юсуфдек
Агар минг бандаси бўлса, барин бу важҳ учун сотмиш.

Тўла гавҳар ақиқинг ҳуққасидин баҳри ашким кўр
Ки, кўк анжум била дурлуқ садафдек қатъриға ботмиш.

Сочинг савдосидин хайли малак мажнунваш ўлмиш бил,
Магарким олами арвоҳқа атрини бутротмиш.

Чаманда нақш банди номия кўп сарву гул нақшин
Чиқармиш, қайси бирни сарви гулрўюмға ўхшотмиш.

Ўқидин пар чиқормишменким, ул турки хадангафган
Қаёнким ғамзасининг новакин чекмиш, манга отмиш.

Қадаҳдин жон топибмен, гўйёким нўшлаб соқий
Ани мамзуж ётарда оби ҳайвондин анга қотмиш.

Замон аҳли замона ранги бирла бевафодурлар,
Замона аҳлиға гўё замон ўз феълин ўрготмиш.

Навобий хасталиғдин дам урарға қуввати йўқтур,
Они гўё вафосизлар жафоси асру эмготмиш.

Ошиқ ўлдум, билмадим ёр ўзгаларга ёр эмиш,
Оллоҳ-оллоҳ, ишқ аро мундоғ балолар бор эмиш.

Қаддиға эл майли бўлғанди кўнгул озурдадур,
Ул алифдин зорларнинг ҳосили озор эмиш.

Элга новак урди, мен ўлдум, эрур бас турфаким,
Жоним этган реш эл бағрига кирган хор эмиш.

Риштаким муҳлик ярам оғзини тикти англадим,
Қим кафан жинси қироғидин сувурған тор эмиш.

Қўйи деворидин оғриғ танға тушкан соядек
Сели ғамдин амди соя ўрниға девор эмиш.

Жонга тахвиф айладим тиғи ҳалокидин анинг,
Билмадим бу ишдин ул ўлгунча миннатдор эмиш.

Эй Навоий, хўбларни кўрма осонлиғ била
Қим, бировким солди кўз, узмак кўнгул душвор эмиш.

Ғомату рафторинг ул мундин, бу ондин хўб эмиш,
Изув-жузвунг бир-биридии лутф аро марғуб эмиш.

Ҳар не қилса, ўт ёқар аҳли муҳаббат жониға,
Эй заиф аҳбоб, ул ой не бало маҳбуб эмиш.

Номасин бўйнулга осдим — дардима берди шифо,
Ул китобат ҳирзи жон эрмиш, деманг мактуб эмиш.

Ғар тутуб Лайли отин, Мажнун қилур эрмиш ғиғон,
Ондин эрмишким, жунун оиниға мансуб эмиш.

Ёр отин жондин чиқориб, тилга мазкур айламак,
Ошиқи фарзона оллинда қачон маҳсуб эмиш!

Ҳажрдин невчун талаб водийсида қилдим ғиғон,
Чунки толиб бирла эрмиш, кимсаким матлуб эмиш.

Бўлмаса ҳеч иш, ўзидин беҳабарлиқ басдурур,
Ишқи голиб илгида ҳар кимсаким мағлуб эмиш.

Фони ўлсанг, кир ғано дайриғаким, йўл тонмамиш,
Ҳар ким анда ўзлуки айби била маъюб эмиш.

Ғар висол аҳли Иавоййдин танаффури этсалар,
Йўқ ажабким, ҳажр зиндони аро манкуб эмиш.

Септи тун мушкига сийми судадин кофур қиш,
Айш учун оқу қарони айлади масрур қиш.

Гарчи Ҳиндистонда қор ўлмас, вале оқ рахтини
Ейди Ҳиндистон киби бу тунда номақдур қиш.

Гар эрур ранг аҳли зулмони ва лекин қор ила
Қилди тун зангисини аҳли сафоу нур қиш.

Бода оқ уй ичра ичмак расм эрур қиш бўлғали,
Ҳақ юзин оқ айласунким, қўйди хуш дастур қиш.

Базми ўттин қизитти, базм аҳлин бодадин,
Саҳв эмишким, бўлди совуғлуг била машҳур қиш.

Қиш эмиш май боиси, зоти бурудатдин бирав
Зухд этиб совуққа гар тўнгса, эрур маъзур қиш.

Уйи вайроиларға қаттиғдур, вале бил муғтанам,
Бўлса кулбапг май била асбобдин маъмур қиш.

Мулки Ҳам истар эсанг, албатта чек жомп сабуҳ,
Кечаги майдип сени субҳ айласа махмур қиш.

Эй Навоий, дўзах эрмш гард ила иссиғ булут,
Қору муз бирла совуғдин бор эмиш маҳжур қиш.

Тузмагай эрди қазо бу жисми вайронимни кош,
Чунки тузди, солмагай эрди анга жонимни кош.

Тан уйиға жонни солғач, қилмагай эрди муқим,
Ул уй ичра кўнгул отлуғ зори ҳайронимни кош.

Бўлди чун жону кўнгул бори назар шамъи била,
Қилмагай эрди мунаввар чашми гирёнимни кош.

Чун адам саҳросидин келдим вужуд айвониға,
Бузгай эрди марғ селоби ул айвонимни кош.

Чун тузалди ишқ уйи қовғай эди андин равон,
Йўқ кўнгул, девонайи расвойи подонимни кош.

Чун ани ҳам қовмади, кўр этса эрди тиг ила
Кўз деган қон ёш ила олуда домонимни кош.

Чун бу доғи бўлмади, қилмаса эрди жонима
Мунча зебову малиҳу шўх жононимни кош.

Чун бу янглиғ бўлди жоно қўйса эрди марҳами,
Гаҳ-гаҳи кўргач кўнгулда доғи ҳижронимни кош.

Ишқ ичинда чора ўлмактур Навоий, дема ҳақ —
Рўзи этгай лаъли жонбахш оби ҳайвонимни кош.

Оразин кўрдум пиҳоп, ашк айлади сирримни фош,
Ёшурун қолмас ўғурлуқ уй ароким бўлса ёш.

Зулфи саркашлик қилур ҳар нечаким, ул чекса қад,
Соя гарчи қисқарур доим бийик бўлғач қуёш.

Ҳар сари мў ул пари ҳижропида бир ёрадур,
Баски атфоли жунун бошим уза ёғдурди тош.

Айлагил полам хорошидин ҳазар, эй сиймбар,
Қим бу суҳоп бирла ногаҳ топмағай сийминг харш.

Қаъбадур кўнглум уйи, айланг тавоф, эй дарду ишқ,
Анда меҳроб ўрниға ер тутқали ул эгма қош.

Даҳр боги ичра чун бир гулга йўқ бўйи вафо,
Қилмағай эрди ҳаво кўнглум қуши ул гулга кош.

Эй Навоий, дайр аро тутса аёғ ул муғбача,
Нўш этиб олма аёғидин апинг ўлгунча бош.

Чиқти ёрим кеча йўл азмин қилиб ул бағри тош,
Бас, ажойибдур қоронғу кеча чиқмоғлиғ қуёш.

Гар қуёшқа эл назар қилса кўзига ёш тўлар,
Ул қуёш боргоч, назардин кўзларимга тўлди ёш.

Захмидин кўп қон борурдин қолди чок ўлғон кўпгул,
Зангдек афғон чекиб хайлида бўлғай эрди кош.

Фурқатингдин йиғлабон ҳақдин висолиғ истарам,
Гаҳ сочармен бошқа туфроғ, гаҳ қўярмен ерга бош.

Қатра қонларким томар кўксумга урғон тошдип,
Захминдур демаким, қон йиғлар аҳволимга тош.

Чун тўшарлар оқибат устунга хоро бирла фарш,
Не осиг остингда гар чарх атласидиндур фирош.

Фош этар меҳрин Навоийнинг сарпғ рухсораси,
Субҳдекким сорғориб рухсори айлар меҳр фoш.

Неча оҳ урсам бўлур кўздин бағир хуноби фoš,
Эснамак бу әрса, кўзда не ажаб ул навъ ёш.

Эй пари, атфол тоши дема бу мажиунғаким,
Чарх зулми ёғдурур бошим уза ҳар лаҳза тош.

Сувда андоқким қуёш акси тушар, гўё әрур,
Обгун чарх ичра ул рухсорнинг акси қуёш.

Гар кабутардек әмас тутмоқ учун кўнглум қушип,
Невчун очмиш қулочин ҳар тараф ул икки қош.

Тунд әрур ул бутки қўймишмен бошимпи оллиға,
Қиблаға бош индурурга менда йўқтур икки бош.

Бўйла кун қурсин тилаб афлокдек саргашта ким,
Бир ғатири хом ила осон ўтар ҳар кун маош.

Олғали кўнглин Навоийнинг талошур хўблар,
Шоҳлар андоқки бир мулк узра қилғойлар талош.

Юз сеҳр қилса кимгаки эллиқдин ўтти ёш,
Атфол суҳраси қилур атфолдек маош.

Улким соқол бўяр ҳаваси тушти бошиға,
Бўлмоқ соқол қаро не осиф, чун оқарди бош.

Гўёки молу жоп чип эрур негаким қори,
Чун етти жон талашқали ул мол этар талош.

Ҳожиб нетар бировки кўзи бўлди мунзавий,
Эв гўшасида доғи анга ҳожиб ўлди қош.

Юздап тўкар сув улки кўзи, оғзи, бурнидин,
Эл оллида оқар шўлакай бирла суву ёш.

Эйким юзупг қуёш эди, сорғорди шайбдин,
Билгилки сорғорур уёқур чоғида қуёш.

Оллингда бас қотиғ йўлу қатъиға йўқ гузир,
Гар шоҳ, гар гадо бўлу гар тунду, гар ёвош.

Билким бу йўлда зод эрур аъмоли хайру бас,
Йўқ илму фазлу мансабу молу уруғ-қаёш.

Жуз бийм оқибат иши маълум эмас, киши,
Туғмоса эрди ё туғубон ўлса эрди кош.

Гўйё бир-бирига ошиқ эрур ул икки қош
 Ким, қўяр бир-бириси бир-биришипг оллида бош.

Юзни бир тифл учун атфолга майдон ясадим,
 Йўқса не важҳдурурким югурур юз сори ёш.

Улки базм ичра сочар боншга гул, не билгай,
 Холип онипгки фалак ёғдирадур бошига тош.

Кўзларинг даврида мужгонингга ул навъи ҳужум,
 Недурур қилмасалар фитнапинг устида талош.

Истабон хуш замон меҳнатидин, эй соқий,
 Жомима доруи беҳуш эзиб қотсанг кош.

Факр даштида фано йўлига ҳамраҳ тилама,
 Йўл чу маълум эмас, қайда топилсун йўлдош.

Эй Навоий, юзидин деки очиқ ёруғ эрур,
 Зулфидин демаки ҳам тийрадурур, ҳам чирмош.

Ул гулеким базмида воғу ваған қилғай хуруш,
Авло улким, булбул учқай, учмаса, бўлғай хамуш.

Гар Сулаймон мажмаида бўлмаса жуз аҳраман,
Кимга ул мажмаъ аро, ё раб, нидо қилғай суруш.

Ёрға ағёр хайли бўлди матбуъ, эй кўнгул,
Эмди ғам хумхонасида яъс жомин айла нўш.

Шоҳ базмидур доғи маҳкумлуғ, ваҳ, дайр аро
Ҳоким айлар бир қадаҳ бирла гадони майфуруш.

Ҳушманд эл сори бу дайр ичра боқмас муғбача,
Бир қадаҳ лутф этса иири дайр этармен тарки ҳуш,

Сахткўш элга дема, охир фалакдур сахтгир,
Арзимас оламда ҳеч иш худ бўлурға сахткўш.

Икки дунёдин агар кечса Навоий айб эмас,
Ҳар қачонким ул бути хуммор элидин ичса қўш.

Қилгали кийган либосин ул бути зебо бинафш,
Ваҳки, ёқмас хотиримға ҳеч ранг илло бинафш.

Сарви раъно ҳулламу киймиш бинафша баргидин,
Ё либосин айламиш ул чобуки раъно бинафш.

Хуштурур гар хилъатинг бўлса қаро, ё савсани
Қим, қуёш мушкин булутдин хуш кўринур, ё бинафш.

Эзди жаннат гулларидин ранг наққоши қазо,
Сен киярдек чунки бўлмас даҳр аро пайдо бинафш.

То бинафш этмиш тўнин ул гул, борурмен ҳушдин,
Боғ аро ҳар гулниким кўрсам мени шайдо бинафш.

Бул бинафшазор аро тугган киби ул шўхнинг
Қўнглаги воло бинафшу тўни ҳам кимхо бинафш.

Сабзада савсан ярашқандек мулойимдур, баче,
Шўх сабзарангларнинг рангига дебо бинафш.

Жуз бинафша боғ аро гул эмагил, эй боғбон
Қим, либоси рангини истар бизинг мирзо бинафш.

Бўйлаким соқий тўнин қилмиш бинафш, эрмас ажаб,
Аксидин бўлса биллури соғари саҳбо бинафш.

Чарх рангомез эрур кўрма тафавут винҳор,
Рангларким кўргузур кўку яшилдин, ё бинафш.

Эй Навоий, ул бинафшапўш гулнинг васфида
Бўлмасун ҳар не ёзарсен коғазе илло бинафш.

Хилъатипму қилмиш ул гулрўйи сийминбар бинафш,
Ё бинафша айламиш гулшанпи сар-тосар бинафш.

Арғувонгул юз бинафша ранги хат жоним олу,
Хилъати бўлсун ашиғ гар арғувопи, гар бинафш.

Йўқким, ул санчар бинафша дастасин дасториға,
Эғнида хилъатларин доғи қилур аксар бинафш.

Савсани бўркунг ёпар кечкангип, эй миръоти ҳусн,
Кўзгу янглиғким учасин қилди оҳанггар бинафш.

Хайли руҳопи ҳамопоким бинафш айлар либос,
Ким ҳаририн айлар ул ҳури пари найкар бинафш.

Бурқаз олғач, кийди мовий хилъат узра савсапи,
Меҳридин қилғап киби мовийпи пилуфар бинафш.

Не бинафшадур, не нопармон гули, не савсапи
Тўниким, ул кийгали лойиқ эмастур ҳар бинафш.

Гул киби жисмингга, эй соқий, бинафш ойин тўнунг
Ўйладурким, бодаи гулранг учун соғар бинафш.

Гар Навоий, ақли мабҳут ўлса қилманг айб ким,
Ҳошия зарбафт этиб, деклай кияр дилбар бинафш.

Сувратипгдур ўйла кўнглум байтул аҳзонида нақш,
Ўим пари тимсоли шаҳнинг қасри айвонида пақш.

Анга ёндошмоқ мепинг ҳаддим йўқ, эй сувратнигор,
Чексаиғ онинг нақшини, қилма мени ёнида нақш.

Гўй қилғонда бошимпи юқти ҳар ёнига қон,
Лаълию шипгарф ила соғипма чавгопида нақш.

Ҳисми урёпимки кўп толпинди тоғу дашт аро,
Хору хородин, тамошо айла, ҳар ёнида нақш.

Зор кўнглум ё мусаввир бўлди, ё суратпараст,
Ҳар тарафким суратингни қилди вайронида нақш.

Зухд аро йўқ жуз малолат, негаким, килки қазо
Айш тарҳин қилди жоми бода давронида нақш.

Ул париким, ҳажридин ўлди Навоий, эй рафиқ,
Сувратин қилдурғасен зинҳор девонида нақш.

Төрттим ранжи хумор айлаб майи аҳмар тамаъ,
Ул кишидекким қозор тоғ айлабон гавҳар тамаъ.

Лола жоми дурдидек ҳам даст берса яхшидур,
Даврдии гар айлай олмон лолагун соғар тамаъ.

Соқӣё, жоми лабингдин эл тамаъ қилғонда нўш,
Бизга ғамзаигдии эрур бир жонситои ништар тамаъ.

Қатлима оидии қила олмон тамаъ, бер заҳри чашм,
Мен киму лаъли лабидин айламак шаккар тамаъ.

Десапгизким бўлмағайсиз мен киби девонаваш,
Одамизод йчра қилманг бир пари пайкар тамаъ.

Пири дайр оллида қўйдим нақди жон, эй мугбача
Ким, мапга бор эрди сендин лаъли жонпарвар тамаъ.

Истадим васлу вафо, деди: Навоий қилмағил
Бу тамаъ, қил гар қилурсен мундин ўзга ҳар тамаъ.

Ул қуёштин топти бу оқшом бизинг кошона шамъ,
Қилмасун бу уйни дудидин қаронқу ёна шамъ.

Банд аёғида лагандип, бошида соч дудидин,
Ул пари ҳажринда мендекдур магар девона шамъ.

Йўл шабистоп ичра топмас ҳар кеча, келтурмаса
Ул қуёш девони ҳуспидин неча парвона шамъ.

Иста гоҳи бизни доғи, эй маҳи хиргаҳнишин
Қим, бўлур фонус аро парвонаға ҳамхона шамъ.

Нола қилмас тил чекиб ким уйқу истаб, ёрға
Саргузаштидин кеча дер гўйё афсона шамъ.

Нетти бир тун ёруса сендин йиқилган кулбамиз,
Чун топар ой партавидин доимо вайрона шамъ.

Тонг эмастур ҳар бири бўлса дурри шабчароғ,
Оразинг ҳажрида тўкса ашкидин ҳар дона шамъ.

Бу шабистоп ичра келди фарқиға тиг узра тиг,
Боши узра чунки қўйди тожи зар шоҳона шамъ.

Эй Навоий, ўртагил жону кўнгул парвонасип
Қим, бу оқшом оразидин айлади жонона шамъ.

Истамассен хотири ушшоқи ҳайронингни жамъ,
Йўқса невчун қилмадинг вулфи паришонингни жамъ.

Ишқинг ўтиға кўнгул ичра дедим таскин берай,
Буки қилдим зор жисмим ичра пайконингни жамъ.

Асрамоқта ер ики кўздин муносиб топмадим,
Аритиб кўздинки қилдим гарди майдонингни жамъ.

Яхши бординг, эй кўнгул, қилсанг худ эттинг таънидин,
Итларингга берсалар кош айлабон қонингни жамъ.

Гар табассум вақтида кўрсанг лабин, эй боғбон,
Елга бергайсен қилиб гулбарги хандонингни жамъ.

Ул пари мажнунлариға саяк ўлгай, эй қуёш,
Чупки қилсанг зарраи беҳадду поёниингни жамъ.

Эй Навоий, назминг эл кўнглин паришон айлади,
Қилдинг эл кўингли учун гўёки девонингни жамъ.

Онча ёр алтофидип ҳар кун етар шармандалиғ
Ким, әрур кам, ҳар бирига юз йил әтсам бапдалиғ.

Ҳам жунун, ҳам хасталиғ кўюнгда чун йиқти мени,
Сарбалапд ўлмақдин ортуқдур манга афкандалиғ.

Зулмунг идбори аро туфроғ ила тенг бўлганим
Йхшироқким, ўзгаларнинг лутфидин фархундалиғ.

Иқадду оғзинг ҳажрида гулшанға майл әтмонки, йўқ
Сарв дилкаш жилвалиғ ё ғунча шаккархандалиғ.

Не ғаришта покликда ҳуснунга келди шабиҳ,
Не нариға одамилиғда санга монандалиғ.

Ишқ кўйининг гадойименким, анда тенгдурур
Шоҳ әса зарбафтлиғ ё сойил ўлса жапдалиғ.

Дема менсиз ўлмадинг, васлимда кўп ер ўпмагил
Ким, қуйи солмиш Навоий бошин — ул шармандалиғ.

Қил они дайрда масти мудом мен янглиғ,
Қи май гадолиғ этар субҳу шом мен янглиғ.

Биравни ринди харобот англаким, бўлғай
Бир илгида кадуву бирда жом мен янглиғ.

Анга ҳалол маю ишқ дайр аро билким,
Ўзига зуҳдни қилмиш ҳаром мен янглиғ.

Банақди жаннат аро нўш этар майи кавсар,
Апгаки, майкада бўлмиш мақом мен янглиғ.

Хаёт софийи нокомдин бирав ичкай
Қи, дайр дурди била топса ком мен янглиғ.

Абири жаннат исин айламас писанд улким,
Муаттар айласа майдин машом мен янглиғ.

Ёмон эмас эди Мажнуида ишқ таври валек
Сумурса, май бўлур эрди тамом, мен янглиғ.

Биравки жон бериб, элдин вафо тамаъ тутти,
Бишурди кўнглида савдои хом мен янглиғ.

Навоий ўзлукидин тинди, улки дайр ичра
Ўшатти шишай номусу ном мен янглиғ.

Юзунг ҳажрида ким чекти ғиғону зор мен янглиғ,
Ким очти юзда гулгун ашқидин гулзор мен янглиғ!

Агар ушшоқини бир тийғ ила ҳусн аҳли қатъ этти,
Киши ҳижронда қолса, ўлмади душвор мен янглиғ.

Фироқ аҳли агарчи ўлмак истар, эй ажал, келким,
Эмас сендин киши бу ишта миннатдор мен янглиғ.

Кўзунг қатл айлаб, эл қопип кўп ичти жавр ила, лекин
Асире топмади ул қотили хунхор мен янглиғ.

Мажонин бўлдилар атфол тошидин кўп озурда,
Вале боштин аёқ бир бўлмади афгор мен янглиғ.

Биравни, эйки, севмак орзу қилдинг ҳавосинда,
Иликтин ихтиёринг бермагил зинҳор мен янглиғ.

Киши бадхўрлар ишқидин этмак аҳтироз авло,
Йўқ эрса кўргуси ҳар лаҳза юз озор мен янглиғ.

Тилар бўлсанг замоиа қайғуси дафъиға беҳудлуғ,
Керак бўлса мақоминг кулбаи хаммор мен янглиғ.

Навоий, гар хирад мулкида савдодин батанг ўлсанг,
Қадам урғил фано даштида мажнунвор мен янглиғ.

Опчаким, ул ғамза сурди кўргузуб бедод тийғ,
Сурмак элга қатли ом ўлғонда юз жаллод тийғ.

Шуълалиқ кўнглум аро кўр хапжари ишқингпиким,
Бўйла оташкорлиқ қилмайдурур ҳаддод тийғ.

Қатл этиб кунд ўлмади, ваҳ, не итпкдур тийғи ишқ,
Ким оипг қошипда парм оҳанча йўқ нўлод тийғ.

Менмену кўҳи ғамимким тоғ тийғи басдурур,
Ғам сипоҳи ҳарбиға истар эса Фарҳод тийғ.

Тийғи ишқипг олам аҳлин ўлтуруб кунд ўлмади,
Ҳеч қотил олам ичра бўйла бермас ёд тийғ.

Тийғи ғамзангга ажал суви магар бермиш қазо
Ким, ясай олмас итик ул навъ ҳеч устод тийғ.

Шасти ғамзанг бирла баҳри ашк аро тутқоч мени,
Кесма бошимким балиққа сурмади сайёд тийғ.

Йўқ бу гулшан ичра имкони фароғат бўйлаким,
Баргидин ҳар ён чекибтур савсани озод тийғ.

Эй Навоий, бўғзинга ҳайвон сувидин яхшироқ,
Ғар сулар қатл эткали ул сарви ҳуризод тийғ.

Оҳ ўти бирла юзунг ҳажрида қилсам гашти боғ,
Лола янглиғ ўртагай ҳар бир шарар гулларга доғ.

Кўргач ул оразни йиғлармеи тушуб мағзимға жўш,
Ўйлаким, гулдин яшарғай кўз қизиг бўлғач димоғ.

Юзгаким сапчиб бинафша истадинг ҳуснуиға зеб,
Гўё ул гугурд бирла равшан айларсен чароғ.

Доғ қонлиғ чок-чок ўлған кўнгулдадур ғаминг,
Лола тоғ узра бўлур, ким лола узра кўрди тоғ.

Икки гавҳарким баногушупгдадур анжум киби,
Ҳусн аро ойдек юзунг оллида тутмишлар чароғ.

Бодадин бир дам фароғат истама, гар истасапг
Давр аҳли меҳнатидин топқасен бир дам фароғ.

Ёр аёғин суға чун солди, кўзум тўлди сиришк,
Эй Навоий, бўйла балиққа керак мундоқ булоғ.

Хазон фаслида ул ой жисму рухсоримни кўрган чоғ,
Дегайким бир қуруғ шох узра қолмиш бир сориг яфроғ.

Учомда ой тутулгоп доғдек қолди асар, гўё
Улуғ эрмиш фатила асру чун кўксумга қўйдум доғ.

Гупаҳсиз ўлган эл қони тутубтур шастини, йўқса
Ушул қотил хиё бирла қизил қилмайдур бармоғ.

Гули раънодин этти кисватин сарви равоп ёхуд
Сариг терлик уза ул шўхму киймиш қизил ширдоғ.

Юзига меҳрдин йўқким, юзидип меҳрга ногаҳ,
Ҳарорат етмасун дерким, солур ҳар соридин қолпоғ.

Кўзи ул шўхнинг чуп бўлди ҳам бемору ҳам усрук,
Тўла тут давр аёғин, эй кўнгулким, мен ҳам ўлмай соғ.

Кўз оч, ашки надомат соч ўз аҳволинггаким, бордур
Тунуиг тийра, кўзунг хира, йўлунг буртоқ, отинг оқсоғ.

Қадам қўйма адабсиз бу хазон кўрган чаман ичра,
Ки бир гул ранг юзининг сафҳасидур ҳар сориг яфроғ.

Магарким қўида ёлинг аёғ ул ой хиром этмиш,
Навоий кўзларига сурма бўлмиш ул қаро туфроғ.

Заиф жисмим аро бир-бирининг устига доғ,
Қуруғ ёғоч узадур яфғроғ устига яфғроғ.

Эвурса ҳар сори тонг йўқ юзини оҳимдин,
Ўи чайқалур ел агар усрук тунд бўлса чароғ.

Чаманға ғамзада кўнглумни чекма, эй булбул,
Ўи келди чуғзға вайропа кунжи гўшаи боғ.

Ярам ғатиласи захмимни куйдурур ҳар дам,
Магарки қон анга хосият ичра бўлмиш ёғ.

Ќеракки қўймаса бир дам пиёлани қўлидин,
Замони улки тилар бу замона ичра фароғ.

Етишти бурниға офатки тутти бурнин эл,
Ёруғлуғи била чун шамъ бўлди ганда димор.

Хаёлинг этти Навоий бошинда манзилгаҳ,
Нединки бир тенада жорий эрди икки булоғ.

Ўртанурмен кечалар ҳажрипгда андоқким чароғ,
Равшан айла ришта жисмимдур, кўнгул ўт, ашж ёғ.

Сарву сумбул лоладек қад зулфу юзунг ҳажридин,
Ҳам алиф, ҳам наъл кестим куйдуруб юз ерда доғ.

Бир кўзумга сарв ўқдур, бир кўзумга гул тпкан,
Сенспзин, эй сарви гулрух, ногаҳ этсам гашти бор.

Жопим ичра ўтдурур бир лаъли майгун ҳажридин,
Соқие, павбат манга еткач лаболаб тут аёғ.

Соғ бўл, девона этсанг мени бир май бирлаким,
Ҳажрдин девонамен бўлдум эса бир лаҳза соғ.

Истарам оғзин қилиб лаълу хату холипи васф,
Халқ ғойибдин нишоилар айтиб этгандек сўроғ.

Ул фароғу бу тараддуд этти мақсуд ўртада,
Гум бўлуб мақсуд ўтти ҳам тараддуд, ҳам фароғ.

Рўзгори тийра путқи лол булбулдир магар
Қим, хазон ғаслида айларлар тасаввур они зоғ.

Телба деб қилма Навоийпинг иложин, эй ҳаким,
Қим мушаввашдур анга бир ўзга савдодин димоғ.

Ҳажрдин ҳар дам қилур бу хотпри афгор хавф,
Зоҳир эткандек ўлумдин ҳар замон бемор хавф.

Эйки, коминг дўст васлидин эрур тонмоқ ҳаёт,
Қатл тийги сурса душман, қилмагил зинҳор хавф.

Васл бўстопида гар эмип эмасмеп, эй рафиқ,
Найлайинким, хори ҳижрондин ичимда бор хавф.

Ҳажр шомидур махуфу қотил, эй маҳваш, не тонг,
Ўйла муҳлик тийра туида айласам изҳор хавф.

Нечаким дўзахдин ўлса хавф маҳшар аҳлига,
Менда ҳажринг шуъласидиндур юз ул миқдор хавф.

Солмай ўзлук нақдин ўздин тутмагил дашти фано
Қим, оғир юклукка бу йўлда етар бисёр хавф.

Эй Навоий, ҳушунг ўлса, кўзларидин хавф эрур
Ул сифатким, мастлардин айлагай ҳушёр хавф.

Оҳким, кўнглум бузулди топмайин жонон вуқуф,
Мулк вайрон бўлди, ҳосил қилмайин султон вуқуф.

Жонни комимдур адам кунжида пинҳон айламак,
Оғзи рамзиғаки ҳосил қилмишам пинҳон вуқуф.

Васл аро ҳижрон ёшурди ишқ кўнглум қатлиға,
Мезбон заҳр эзди сувға, топмайин меҳмон вуқуф.

Телба кўнглум ғофил ондинким улусқа васл эрур,
Лайли этти айшу Мажнун топмади чандон вуқуф.

Оғзи рамзиға агар йўл топмадим, эрмас ажаб,
Ғайб сирриға не тонг эл топмамоқ осон вуқуф.

Ишқим аҳволиға мутлақ воқиф эрмастур хирад,
Қайда топқай аҳли маъни ҳолиднн нодон вуқуф.

Лаъли ҳушум зойил этти, топмади кўнглум хабар,
Ваҳки, май аҳволидин усрукка не имкон вуқуф.

Васл умиди бирла ҳажрин қилмиш эрдим ихтиёр,
Қатлдин кўнглумга аввал бермади ҳижрон вуқуф.

Эй Навоий, буки даврондин юз офатдур санга,
Эрмас эркин топмайин ул офати давроп вуқуф.

Жоим ичра заъфдур юзлангали жононға заъф,
Бўлмасун жоновима заъф, ўлса ўлсун жонға заъф.

Оразида тобу, йўқ оғзида кулгу гўиё
Меҳри тобидин зрур ул гунчаи хавдонға заъф.

Эврулурда бошида заъф айлади гўё асар,
Қилди анинг заъфидин бу вори саргардонға заъф.

Хайратим заъфига мундоқ айламиш беҳуд мени,
Заъфига ҳайрон қилиб бўлмиш мени ҳайронға заъф.

Бистари гулгун уза ул навъ узалмиш заъфдин,
Ким узори узра бўлса наргиси фаттонға заъф.

Соқиб, бир журъа бирла қувватимға боис ўл,
Ким баче голибдурур бу хастаи ҳижронға заъф.

Эй Навоий, ёр заъфи бузди кўнглум ўйлаким,
Мамлакат бўлғай хароб ўлган замов султонға заъф.

Сипехр богип пужум варди чу қилди ул навъиким
Хаварнақ,
Юзидип ул шамъ апжуман ичра солди юз минг сафову
равнақ.

Ўғамар масаллиқ юзи шабистонимизни андоқ ёрутти, гўё
Ўи, чарх боги қуёштин андоқ мунаввар ўлмайду рди
мутлақ.

Узори меҳрига турраи шомини ҳар тарафти қилиб
мутарро,
Бу турфақим меҳр чашмасидин зақан ҳубобин осиб
муаллақ.

Хиром вақтида суръатидин юзики терлаб бўлуб биайпиҳ,
Ўул узра шабнам йўқ эрса, хуршид уза сочилгон сиғор
зебақ.

Тилида ун лоба бўлса музмар юзида юз ҳусну лутф
мудғам,
Ўзида юз ғамза бўлса мамлу, қадиға минг нозу жилва
мулсақ.

Ўнг илгида бир сафина, лекин бу хаста ашъоридип
муҳалло,
Сўнг илгида шиша ичра май, лекин ўз майи лаълидек
мураввақ.

Бу шакл ила кирди кулбам ичра ёнимға келдию тутти
маскап,
Ҳасад ўтидин яқин эдиким эриб тўкулгай сипехри аарақ.

Не ҳуш қолди манга, не тоқат, не сабр қолди манга, не
ором,
Чу кўрди ўлгум, кулиб тўла қилди бода дарёси ичра эаврақ.

Ичиб манга доғи тутти, чун бехуд эрдим оғзимға қуйди
оши,
Ўлуб эсам ҳам тирилсам ул дам яқин менинг жопим эрур
ҳақ.

Мангаки ишқ ичра бўйла ўлса таркип этмоқ эрурму
мумкип,
Нечаки таклиф қилсалар шайхи лода бирла фақиҳи аҳмақ.

Навоиё, ишқ таркип этма, қадаҳни ҳам қўймагил
иликдин
Ўи, даҳр мухтийда мупдин ўзга эрур не қилсанг хатойи
мутлақ.

Не ҳаддим орзу қилмоқ ул ой базмида маҳрамлиқ,
Муяссар бўлса хуштур, итлари базмида ҳамдамлиқ.

Мени девона қилгон важҳидин они пари дермен,
Яна бир важҳ буким, таврида кам кўрдум одамлиқ.

Ипон, туз қоматипг ҳаққию оҳимдин ҳазар қилғил,
Ки гулшан ичра нозук нахлиға елдин бўлур хамлиқ.

Қотиқ ҳолимға чарх айлаб тапонча бирла кўп юзпи,
Нужум ашкидип этти нилуфар баргини шабнамлиқ.

Манга бўл ёрким, ишқ аҳли бирла чарх эли ичра,
Муқаррарлиғ манга етти, санга тегди мусалламлиқ.

Не ҳуспу путқ эрур, ё рабки, зоҳир айласанг андип,
Қуёшқа тийралиғ бўлғай аён Исоға абкамлиқ.

Замоп аҳлини қотиқму дейин ё сустким, йўқтур
Жафо ичра аларға сустлуқ, аҳд ичра маҳкамлиқ.

Фано дайри гадойимен, майим эски сафол ичра,
Тамошо айлаб, эй шаҳлар, кўрунг ул жом ила Жамлиқ.

Навоий, дайр пири нуктасии фаҳм этмасанг, маст ўл,
Нединким асру кўп воқиъдур иш сиррида мубҳамлиқ.

Бўлмас эрмиш дилраболар аҳди маҳкам, эй рафиқ,
Гар киши дерким, бўлур, тутма мусаллам, эй рафиқ!

Хар паризодеки ўз мажнунига қилмиш вафо,
Билки андиндурки эрмас, насли одам, эй рафиқ!

Моҳвашлар шоми зулфи не учун ошуфтадур,
Тутмамиш бўлса вафо аҳлига мотам, эй рафиқ!

Дард муҳлик умрнинг таъжили кўп жонинг учун,
Қим Масиҳимни кетур бошимга бир дам, эй рафиқ!

Қўйди бир ўтлуғ ғатила доғ учун ҳар ғунчадин,
Чарх то гулшанни кўрди сабзу хуррам, эй рафиқ!

Гул эмас гулбунда қонлиғ доғ эрурким настаран,
Теврук айлабтур момуқ қўймоқга марҳам, эй рафиқ!

Бу мунаққаш сақф тарихи ёзиғлиқ чун эмас,
Қўп машаққат чектим аммо қолди мубҳам, эй рафиқ!

Мен худ эттим азм муғ кўйида расво бўлғали,
Сўз эшит: албатта мендин қолма сеп ҳам, эй рафиқ!

Ич доғи тутқил Навоийига қадаҳким, арзимас —
Бир нафас ҳушёр бўлмоғлиғқа олам, эй рафиқ!

Қимки васли ичра ёқсанг шамъи улфат, эй рафиқ,
Кўз тут ул шамъ ўтидин-ўқ доғи фўрқат, эй рафиқ.

Васл софи мумкин эрмас чунки бедарди фироқ,
Зинҳор ул бода сари қилма рағбат, эй рафиқ.

Васл, йўқим, ишқ лафзии тилга мазкур этмагил,
Ҳар нафас кўрмай десаиғ, юз навъ шиддат, эй рафиқ.

Қуйма ҳар ие меҳр ўтиға, гар десанг ҳар дам сени
Қилмағай кул шўълайи андуҳу ғайрат, эй рафиқ.

Шўх чобуклар ғубори тавсаниға солма кўз,
Юзда истар бўлмасанг гарди мазаллат, эй рафиқ.

Боқма гулдек юз уза хай шабнамимким, бузмасун
Ақл ила сабринг биносин сели офат, эй рафиқ.

Гар солиб юз минг болоға мендек ўзни, бўлмаса
Ишқсиз бир дам сенга ҳам сабру тоқат, эй рафиқ.

Токи мумкиндур кезиб бир меҳрибон ёр истагил,
Бағри тошларни севарга қилма журъат, эй рафиқ.

Гар Навоийдек бошингға тушса бир қотил ғам,
Анда доғи кўргасен не бўлса қисмат, эй рафиқ.

Мени айлабтурур бир қотили наймоншикан ошиқ
Ки, тийғи зулмидин ўлмиш менинғдек юа туман ошиқ.

Сўрарким, ошиқим сенму, муқир бўлсам, ҳалок айлар,
Эрур бу турфақим, ёлғон дей олмонким, эмон ошиқ.

Агар ишқ этти вайрон хонумоним бок эмас, невчун
Ки, чун озим фано кўйигадуру, найлар ватан ошиқ.

Гар ўлсам ишқ тоғи тийғи захмидин яланг, зам йўқ
Ки, бас ҳам лолалардин айласа қонлиғ кафан ошиқ.

Қозиб ғам тоғи тош остида ўлмак не эди мендек,
Гар өрмас эрди бир ширин санамға кўҳқан ошиқ.

Висол имкон эмас то бўлса ўзлуктин сари мўё,
Бас ўлғай фарақим, қилғай фано таврини фан ошиқ.

Навоий шодсенким, ўлтурур ушшоқин, аммо кўр
Ки, сендекларни дерму боре ул сиймин бадан ошиқ.

Бир қатла бўлса эрди ул гулғувор ошиқ,
Бўлғайму эрди мунча оллинда хор ошиқ.

Ишқ ичра куйса эрди бир туп, қилур эди раҳм
Ғам шоми оҳ ўтидин чеккач шарор ошиқ.

Хоро аёғин афгор этмай не фикри бўлғай,
Ғар қилса хора бирла кўксин фиғор ошиқ.

Ҳонип фидоси қилсам таън этмангизки, бордур
Ёр оллинда ўларга беихтиёр ошиқ.

Шамъи жамолин очқач ўртанмагим не тонгким,
Куймак аро керактур парвонавор ошиқ.

Ишқ ичра ихтиёринг гар йўқ, бу мўътабардур,
Бўлса керак фанодин беъътибор ошиқ.

Ошиқ эсанг, Навоий, кўп заъфдин ториқма,
Не бўлғусидур ўлмай зору нозор ошиқ.

Васлинга кечрак етишсам лутф этиб уәрумға боқ,
Ким қадам ўрнин супурмай кўз била қўймон оёқ.

Қатъ қилмоқ ишқ водийсин әрур бас турфа иш,
Хосса мажруҳеки ҳам бемор бўлғай, ҳам яёқ.

Соғинурмен ёр хайлидур кўрунса ҳар қаро,
Гарчи ҳайрат сайли ашки кўзларимни қилди оқ.

Ваҳки, Салмо ноқаси илдамдурур мен хаста ҳол,
Лутф этиб, әй сорбон, фитрокини бўйнумға тоқ.

Әйки дерсен ҳажр даштиға яроқсиз кирмагил,
Боре дегилким, эмас бу дашт аро кирмоқ яроқ.

Ташналаблар ҳоли бу водийда не бўлғайки, сув
Кўз ёшидур доғи ўтлуқ лолалар жоми аёқ.

Әй Навоий, бу биёбон қатъин осон айладинг,
Ашқдин мундоқки ҳар манзилда чектинг юз булоқ.

Мушкил ишдур уйда бир ғойибни ҳар дам йўқламоқ,
Мек муҳлик йўқлағондин сўнгра истаб толмамоқ.

Кимга ким юзланса бир шиддат не тоғ олам юзин,
Оҳу ашки сарсару тўфон бирла қўзғамоқ.

Телба итдек ҳажр сўзидин келурмен ўт сочиб,
Офият аҳлиға авлодур йўлудин тарқамоқ.

Не жуиундур ул қуёштин айру ҳижрон даштида,
Гоҳ қўрқиб соядин қочмоқ, гоҳ ани қовламоқ.

Тоғ этакинда гар ағнармен жупун ифротидин,
Истарам ул пардаи урён тапимға чирмамоқ.

Турфадур тоғ авжида ҳар лаҳза кулмак барқдин,
Чун бўлур муфрит менинг бирла булутқа йиғламоқ.

Мен чу кечтим ишқ аро боштин маломат қилмангиз
Ўим, ажабдур бошсиз элнинг қулоғин тўлғамоқ.

Сўзни англа, соқий, маст эт мени ул навъким,
Бўлмағай мумкин менга давр аҳли сўзин англамоқ.

Сенда ноз ўлди, Навоийда ниёз эрмас ажаб
Ўим, сен они қарғагон сойи, сени ул алқамоқ.

Ашкдин бўлди қарорған кулбаи вайроним оқ,
Кулбаи вайрон демаким, дийдаи гирёним оқ.

Ишқ ўтипинг дудиди ҳинду бўлубмен ёрға,
Ашк юғандин нечук бўлғай тани урёним оқ.

Баски кўз боғиға берди оразинг ҳижрон су,
Ҳар сари гуллар очибдур бу ики бўстоним оқ.

Сабр тифли мактабимен, ўргана олмон сабақ,
Йиғламоқдиди чун бўлур лавҳи дабиристоним оқ.

Ваҳ, не куп бўлғайки ногаҳ ул қуёш айлаб тулуъ,
Юзидин бўлғай қарорған ҳужраю айвоним оқ.

Шоми ҳажрим этса, тонг йўқ, ногаҳон гар субҳдек,
Жилвагар бўлса либосин айлабон жононим оқ.

Чун оқиздинг вор жисмимни баҳори сайлидек,
Ёр кўйи жониби, эй ашк, бўлғай қоним оқ.

Рўзгорим дайр аро қилди қаро чун муғбача,
Қолмаган бўлса тонг эрмас чехраи имоним оқ.

Эй Навоий, халқни баским ўқурда йиғлатур,
Ашк сайлидин бўлур борған сайи девоним оқ.

Ғамим кўп айта олмасмен не тонг кўнглум ҳалок ўлмоқ,
Ичимда юз қилич, не айб кўксум чок-чок ўлмоқ.

Ўлар деб шод ўлур кўп кўрса дардим муддаи билмас,
Қи ншқ ичра ҳаётим бойсидур дарднок ўлмоқ.

Агарчи ҳусн ичинда сенча пок ўлмоқ эмас мумкин.
Ани ҳам кўрки ишқ ичра бўлурму мепча пок ўлмоқ.

Агар захр ичсам илгингдин таажжуб қилма, эй соқий,
Қи бўлмиш масту ошиқ шеваси бевахму бок ўлмоқ.

Чу мен бир жом учун деҳқон асиримен, ажаб әрмас
Либосим ток барги рншта бел боғларга ток ўлмоқ.

Ҳаҳондин силкиниб чиққон этак топиб ёпишмоғлиқ,
Муяссар бўлса не ишдур, талаб йўлинда хок ўлмоқ.

Навойи кўкснда ншқ әтмас ўлса дафн ғам нақдин,
Ўюлуб тоза доғи ҳар тараф недур мағок ўлмоқ.

Боғ ичра санга сочти гул оқу қизил яфроқ,
Шаҳ бошига андоқким эл оқу қизил ёрмоқ.

Не ёрлиғ ўлғайким, ҳар кеча тонг отқунча
Сен айш ила уйқуда, мен ранж била уйғоқ.

Кўз мардуми кўюнгнинг гардин тилабон борди,
Қопики оқар, они қон тортти ё туфроқ.

Кўргач они ҳайратдин илгимники тишлабмен,
Бормоққа ботибтур тиш, тилни кесибон тирноқ.

Жон нақдин ажал бирла ҳажринг ики бўлмишлар,
Андоқки, тониб суде ойирғай икки ўртоқ.

Кўюнг керак, учмоқ йўқким, учмоқу кўюнгда
Ул навъ тафовутдурким, томуғ ила учмоқ.

Ҳам даҳр бақосиздур, ҳам умр вафосиздур,
Хуштур нафасе ўзни аҳбоб ила хуш тутмоқ.

Етмаклик эрур мушкил мақсадға, нединким, бор
Кўз хирау тун тийра, от оқсоғу йўл бўртоқ.

Дебсенки, Навойни келгум доғи ўлтургум,
Ул ўлди бу ҳасратдин, кел тенгри учун ботроқ.

Ҳар кун ўткан кечадин ошуфта кўнглум зорроқ,
Ҳар тун ўткан кундин ашк афшон кўзум хупборроқ.

Ўлмакимни қилғил осопроқ висолигдинки, бор
Фурқатигдин лаҳза-лаҳза ҳолатим душворроқ.

Шиддати ҳолмидур андоқким, ажалдин жон эрур,
Ҳар печа бошимға ботроқ келса мишнатдорроқ.

Ғам туни тулу саводии кўз била кўнглум билур
Ким, алардин йўқ эди музтарроқу бедорроқ.

Ҳажр даштин сайли ашким онча қозди ҳар тараф
Ким, бу сахро тоғлардин бўлди ноҳамворроқ.

Мен онинг ҳуснини кўрсам юз қуёш миқдорича,
Заррадин мен оллида юз қатла бемиқдорроқ.

Неча лайливашроқ ул ой жилва кўргузди манга,
Кўрди мен шайдони ҳам ишқида мажпунворроқ.

Каъба шайхию риёдур, дайр пирию фано,
Эй Навоий, дема мундин они файзосорроқ.

Дурдкашлар ичра мендин фориғи гар йўқ, не топг,
Чун харобот ичра йўқ мендин киши хумморроқ.

Сенга не ғам мен киби мажнуни шайдодин йироқ,
Иш менгадур сен париваш ҳур сиймодин йироқ.

Ҳажр даштида қунюдек ҳар тараф саргаштамеи,
То тушубмен ул хиромон сарви раъиодин йироқ.

Ой жамолин истамонким, кўрганмен олам аро,
Бир дам ўлсам ул жамоли оламародин йироқ.

Дегасеп шомп ажал умрум қуёшии ёширур,
Гар замоне бўлсам ул зулфи сумансодин йироқ.

Гар мени расво ўлармеп сепсиз, эй ороми руҳ,
Ҳам йироқ эрмас агар бўлсанг бу расводин йироқ.

Қилма кўп, эй шайх, айбим хопақаҳға етмасам,
Қим харобат аҳли хушроқ аҳли тақводип йироқ.

То йироқ тушмиш Навоий ёр агар ёд этмади,
Қилма кўнглидин мунунг, ёраб, апинг ёдин йироқ.

Солса партав том уза чиққанда рухсори очуқ,
Бир қуёштур тушса ҳар уй ичра тунглюкдин ёруқ.

Совуғ оҳиким, чекармен гар ўлур оқмоқда ашк,
Чашмаларда су бўлур иссиғ, ҳаво бўлғач совуқ.

Теигри оллида тонуғ ўткар демаким, кимсани
Мепча севмассен бу ишга худ эрур тенгри тонуқ.

Лабларингниким учуқ тутмиш ҳамул ҳайъат била,
Оғзинг андоқ ғунчадурким, тушмамиш андин чобуқ.

Доғи ўртарга чапоним ичу тоши қолмади,
Боғладим марҳам чапондин қолди гар эски момуқ.

Гар ёзуқсиз ўлтурурмен ғам ёмои, лекин ғамим
Мунчадурким бўлмағай ногаҳ сенга андин ёзуқ.

Ёри дилхоҳинг чу топтинг, тепгдурур васлу фироқ,
Ҳақ ризосин чунки қозғондинг, не учмоқ, не томуқ.

Соқиб, май тутғали қўпмоқ баче таклиф эрур,
Ўй тақаллуфнию қўн, лекин менга ўлтур ёвуқ.

Заъфи кўплукдин Навойининг кам ўлмас ноласи,
Не мунофидур фиғон булбулға бўлмоғлиқ оруқ.

Оҳким, ғам тийғидив кўксумни қилди чок ишқ,
Дуди оҳимдин кўзумни айлади ғамиок ишқ.

Дард кирмак бирла жон чиқмоққа гар йўл қилмади,
Не учун ғам тийғиди кўксумни қилди чок ишқ.

Ул пари кўйпдаким, ҳар лаҳза юз минг бош ёрур,
Судрабон элтур мени девонани бебок ишқ.

Кўзума ҳар дам ёруғроқдур юзунгнунг кўзгуси,
Хосият мундоқ эмиш ҳар кимда бўлса пок ишқ.

Ошиқ ўлди хаста жон кўргач ул оташпорани,
Оллоҳ-оллоҳ, барқ ила ўйпайдурур хошок ишқ.

Ишқ водийсиға кирган ёнки андин ҳар қуюн,
Ким чиқар саргаштайдурким, қилибдур хок ишқ.

Эй Навоий, ошиқеким сен киби истар фароғ,
Гар ёрур мажнунки ул қилмайдурур идрок ишқ.

Ул паривап муддаийға меҳрибондур, бизга йўқ,
Филмасал оллида анинг итга сондур, бизга йўқ.

Кўйида итларга маскапдур вале қовлар мапи,
Ваҳки, ҳамдамларга анда хонумондур, бизга йўқ.

Элни ҳар дам ўлтурур, бизни бу ғам ўлтурдиким,
Лутфи анинг ўзгаларга ҳар замондур, бизга йўқ.

Тонг эмас гар оҳ хоки тании барбод айласа,
Гардга чун остонида макондур, бизга йўқ.

Итлари меҳмон бўлурға йўқ ҳадим, не навъ дей,
Ким ул ой махсуслариға меҳмондур, бизга йўқ.

Ҳай, дегунча чун ўтар ҳам айшу ҳам ғам, бас не ғам,
Гар фалакдин элга айши бекарондур, бизга йўқ.

Қисмат ар дилхоҳ ила әрмас, Навоий, шукрим,
Элга бу иш мужиби оҳу фигондур, бизга йўқ.

Эл дарди ёрдин кам ўлур, менда ёр йўқ,
Кўнглумда юз туман ғаму бир ғамгусор йўқ.

Жон риштасини чирмадим ўқунгға, войким,
Тийғинг бағирни ёрдию тикмакка тор йўқ.

Деманг ғамида йиғлама кўп ихтиёрсиз,
Беихтиёрлиқда манга ихтиёр йўқ.

Тутса қарор бир нафас оллимда, ваҳ, не суд
Ким, ул нафас рамида кўпгулга қарор йўқ.

Десамки, тарки ишқинг этай бутма, эй пари
Ким, телбалар ҳадисига кўп эътибор йўқ.

Чиқ рўзгор аҳлидин осойиш истасанг
Ким, мупда ғайри тафриқаи рўзгор йўқ.

Ўзпи Навоий айлама усрук бу базм аро
Ким, даҳр айши бодасида жуз хумор йўқ.

Гулшан ичра йўқтур оромим, дилоромим керак,
Сарву гулни найлайн, сарви гуландомим керак.

Гар парилар куш киби рам қилсалар мен телбади,
Ғам йўқ ул шўхи пари пайкар менинг ромим керак.

Офият кўйида маҳвашларға йўқтур нисбатим,
Ул муқомиршева шўхи бодашомим керак.

Каъбада поком ила дин аҳлида йўқ жуз пиёқ,
Дайр ичинда қофири бебоки худкомим керак.

Гул била сумбул керакмастур менга, эй боғбон,
Зулфи сумбул атрилиғ рухсори гулфомим керак.

Эй харобот аҳли, расво кўнглум итмиш бир тараф,
Келмишам топиб сўроғ ул ринди бадномим керак.

Эй Навоий, хопақаҳда топмадим жуз тафриқа,
Хум киби майхонанинг кунжида оромим керак.

Қочинг ул кўздин, анга ким, ул лаби хандон керак,
Эҳтироз этгай балодин гар кишига жон керак.

Захмлиқ кўнглумпи айлар чок-чок ул қоши ё,
Ахтарур гўёки ғойиб айлагап пайкон керак.

Чархи кажрав узра сурма барқрафторипгниким,
Ростлар кўнгли фазосидин анга майдон керак.

Ул пари ишқида эрмасдур малойик маҳраим,
Қимки ишқи пок әрур, сирри апинг пинҳон керак.

Заъфдин чиқмас дамим, нетиб оғирлай итларин
Қим, қоварға узри мардумлуғ бағирдин қон керак.

Дайр пири хонақаҳ кунжига, әй шайх, истама
Қим, апинг базмиға гардун тоқидек айвон керак.

Әй Навоий, ул пари ўлтурса ҳам оздур сени,
Қимки инсондур, апинг маҳбуби ҳам инсон керак.

Хони васлингдин агар бўлмас муяссар бир емак,
Ҳам ғашиматдур талашмоқ итларинг бирла сўнгак.

Не либоси офият киймак мени Мажиунғаким,
Англамон гар бўйнума тушса яқо япғлиғ этак.

Ишқ пақди қиссасининг ҳифзиға бодома мўҳр,
Гар тилар бўлсанг муносибдур бу чок ўлган юрак.

Зулфдур ёхуд узори ўтиға чирмашти дуд,
Ё баиоғўшиға тўш, бўркига санчибтур этак.

Суртгандек кўзини сарпанжаси пақшиға ел,
Кўз ёрутсам илгидии пайжамда бўлса ул билак.

Ишқ агар бўлса ҳавойи нафсдин пок, эй кўпгул,
Ўйқ тафовут дилбаринг гар бека бўлсун, гар мирак.

Қоши меҳробида васлин истаб айлармен дуо,
Эй Навоий, тонг йўқ андоқ, қиблада мундоқ тилак.

Эй тани хоки хаданггинга нишон бўлгон кесак,
 Ҳам бу маънига қуруқ бошим кесак уара сўнгак.

Бир ёқани қўймадинг қилмай ётакка тегру чок,
 Рахш то сурдунг ёқангни синдируб, санчиб ётак.

Зоҳир айларсен яди байзо қилурда элни қатл,
 Тиф урарда енг шимолиб ким аёи ётсанг билак.

Гул била номардум эл апдоққи, увгай ғупчапи
 Йиғиб ёттинг юз пора бағримни, жамъ қилдинг юрак.

Риштаи жоп янглиғ асрай тушса илгимга дами
 Ким, ҳилол ўрнига ширин лаълингга ётгай ипак.

Ҳажр шоми дарду ғамни бошима ёғдурғали
 Бўлди анжум бирла чархи чанбари гўё элак,

Ул пари ишқида чун ўлди Навоий, англангиз
 Ким, мажониндур иши қабрига бутса ҳар чечак.

Ўқолибмен заъфдин баским, ул ой отти менга новак,
Тери бирла сўнгат, лекин сўнгат ўқлар, тери кўнгат.

Чидармен ҳар неча захм урса ул қотил вале бўлмас,
Чидамоқ гар бирин ўз узвида қилса биров ўлчак.

Малойик доми зулфидин қутулмас, ваҳ, қутулғайму
Ҳазин кўнглум қушига айласа ул ҳалқадин илмак?!

Ҳабибим ҳусни васфин ўйла муҳлик англаким, бўлғай
Ўшоида қиссаи Юсуф бир уйқу келтурур чўрчак.

Мен ўлдум ноладин, ноз уйқусидин ёр очмас кўз,
Не, суд андинки, ҳижрон шони бўлғай кўзларим сергак.

Қаро қайғу мени элтиб қаро зулфинг учун ҳар тун,
Қаро бошни тутуб овуч, қаро ерга кириб тирсак.

Ема ғам телба кўнглум ранжидин муҳлик жафонг ичра
Ки, мен ўлғай эдим, ўлса киши чекмак била эмгак.

Агар ҳусн ўлса қотил, зор не дарвешу не султоп,
Вагар ишқ ўлса комил, ёр, не ҳипдую не ўзбак.

Эрур аҳбоб ишқининг қусури ҳусни нуқсидин,
Ҳамолу ноз то кўпрак, ниёзу шавқи ҳам кўпрак.

Десанг оғаҳ бўлай, майдин ўзунгни ҳеч билмас қил,
Ки ғафлатдур фано таврида ўзни бир нима билмак.

Навойи ул юзу лаб шавқидин ноғаҳ наво чекса,
Дам урмас булбулу тўтики, будур кажжа, ул билтак.

Суд қилмас этагингни илигимдин чекмак,
Ким қиёматқа дегинча бу илиқдур, ул этак.

Қонима қўл шимолу тигни чекмаки, қилур —
Қатл, пўлод қиличдин бурун ул сийм билак.

Қайд қилмангки, жунун силсиласи қайдида мен,
Ким кеса олмас аии қилсалар олмос эгак.

Тиргузурда нафасинг юзни қочурмоқ не эди,
Майл қилмас худ ўлук кимсадин олмоққа мучак.

Ишқдин махласима айлабон аҳбоб дуо
Мустажоб ўлмаси онинг мени маҳвунға тилак.

Жаида бирла киши дарвиш эмас, бўлса фано
Тенгдурур хоҳ палос ўлса тўнунг, хоҳ ипак.

Кўйида ўлди Навоий бу сифатким, бор эди
Такия хорову ҳасири ёни остида тўшак.

Лабинг хаёлидаким, чок эрур менга кўнглак,
Тикар эдим ани жон риштасидин ўлса ипак.

Итиингга озроқ эса тўъма пора-пора бағир,
Ўзуб солай яна бир луқма ўрни тўлатса юрак.

Хатинг ғамидин ушалган қалам киби баданим,
Ичинда пол киби ҳар тараф заиф сўнгак.

Бинафша яфроғидин чу либос этибдур гул,
Ўйқ эрса гул киби жисмингдадур бинафш елак.

Ўзунгга обила захмидин ўзга ҳолатдур,
Нечукки боғ топар зеб чуп очилди чечак.

Либос зийнатию ишқ лофи келди бироқ,
Ўи куймас ар печа парвонадек учар кўпалак.

Навой айлайолурму пихон бағир туганип
Ўи, лола янглиғ очар пора-пора қонлиғ этак.

Не осиг, оҳим ўти равшан зулолинг кунидек,
Тийра дуди чун мени ўлтурди ҳажринг тунидек.

Гарчи бўлса ҳар шарар дўзах ўтидин мисли барқ,
Мумкип эрмас кўнглум оташгоҳипинг учқуппдек.

Эйки, зарҳал қилмоқ истарсен самапди наълипи,
Топмағунгдур анга суртарга юзум олтунидек.

Хублар лутф айлаб ул қатлимға гарчи ҳукм этар,
Ҳеч ун келмас қулоғимға ул ойнинг унидек.

Ваҳ, не бўлғай етса юзу хаттинга гирёп кўзум,
Ашким ўлса ул гулу бу сабзанинг шудрупидек.

Бил вафо расмин ғанимат, эй гул, андин бурнаким,
Дай сииоҳи етгай оҳу кўз ёшим чопқупидек.

Васли кўйидин Навоий кўнгли озди, эй рафиқ,
Қўрмадук ҳаргиз ул аҳли ишқининг озғунидек.

Йўқ даҳрда гарчи ёр сендек,
Душман доғи қайда бор сендек.

Эй хаста кўнгул, санга керак васл,
Йўқ ҳажрида чунки зор сендек.

Не ишқ аро хоксор мендек,
Не ҳусн аро шаҳсувор сендек.

Гулгун тўн уза қаро чу рағ нақш,
Очилмади лолазор сендек.

Гар дайри фанода жом чексанг,
Йўқ шоҳи Ҳам иқтидор сендек.

Эй гул, тўкасен хумордин қон,
Ул наргиси нурхумор сендек.

Йўқ зулфиға тушкали, Навоий,
Ошуфтаи рўзгор сендек.

Жунун саҳросида бое йўқ эркандур бу маҳзундек,
Ки бўлғай ваҳши хайлин кутгали чўпони Мажнундек,

Не тонг гар олами кубро эсам ҳар қатра ашким чун
Тенгиздекдур, ичимда юз тугун ҳар қайси гардундек,

Шафақ кўк зарфин эткай лаъли, аммо лаъли ҳажринда
Қизорта олмағай оламни бу ашки шафақгундек.

Манга атфол отқон тошу сабрим кишварин кўрдим,
Мени девонага ул тоғдек бўлмиш бу ҳомундек.

Сочинг савдосидин айтур паришон сўзларим бордур,
Фусунгар санъат айларда йилонға қилгон афсундек,

Фироқинг поймоли қоматимким, ҳалқадек бўлмиш,
Назар қилким биайниҳ бўлди ҳижрон остида нундек.

Қўюб Фарҳоду Мажнун қиссасин кўр дафтари ишқим,
Ки бир-икки хатинда топилур ул икки мазмундек.

Чу кўмдунг ерга Қорун ганжи ҳукми тутти, эй мунъим,
Тутайким нақд ила бўлди хазонанг ганжи Қорундек.

Вафо айлаб, вафо кўз тутма олам дунларидинким,
Вафосиз келди олам дунлари ҳам олами дундек.

Манга дайри фано сингон сафоли жоми Жамдекдур,
Камин сойиллари эски палоси хаззу иксундек.

Навоий назмиға солса қулоқ шаҳ, не ажабким бор
Анинг ҳар лафзида шоҳона лаълу дурри макнундек.

Оғзиким сўзда Масиҳодек қилур элни тирик,
Бас улуг сўзлукдурур, гарчи эрур асру кичик.

Қадди қўпқоч, сарв агар тушса аёғин ўпкали,
Йўқ ажабким, паст ўлур соя, қуёш бўлғоч бийик.

Ҳам ушул туфроғдин сочиб қурутунг номапи,
Ёзсангиз ул ойга жисмим туфроғ ўлғондип битик.

Тийғи захмин боғласа аҳбоб, ғам йўқ, эй кўнгул,
Бир эшик боғлапса ишқ ичра, очилғай юз эшик.

Ҳажр тошип бошима меҳнат палосин жисмима,
Қайда билғай ишқ анга кўргузмаган қотиг-ирик.

Учқил, эй булбул, бу гулшандин, пединким ҳар неча
Гул вафода кунд эрур, жавр ичрадур хори итик.

Гар Навоний қатлиға келмайдур ул усрук, нега
Бас этак сончиб, қилич тортиб шимолибдур илик.

Ул сориг тўнлуғ әрур турғонда таъзимға тик,
Шуълаким, хошокни куйдурғали бўлғай бийик.

Кўнглума сончарға, әй гул, қилма мужғонишғни тез,
Ким тикопнинг игиасин ҳожат эмас қилмоқ итик.

Қилмади ҳолимға ғамзапг бирла лаълинг илтифот,
Бор анингдек ҳолатимким, не ўлук меи, пе тирик.

Кўз саводидин қаро жош сафҳасин қилдим варақ,
Бу икининг рашкидиндур гар санга ёзмоқ битик.

Хол әкииму ул кўз остида, йўқ эрса нофадин
Мушк тар бўлғоч, гул узра қатра томизди кийик.

Ҳажр тоши бирла меҳнат шолинп қилдим қабул,
Әй кўнгул, ишқ ичра бўлмас кўрмайин қоттиғ-ирик.

Хонақаҳни боғладинг, әй шайху, қилдинг азми дайр,
Юз әшик очилди, гар боғланди эрса бир әшик.

Ўйла фони бўлки, домангининг имкон бўлмағай,
Ким этак мажуд агар йўқтур, нени тутқай илик?

Әй Навоий, чун паривашларға мумкин йўқ вафо,
Қилма мундин норн гар бор эса ақлинг, телбалик.

Танға тошу қўлга тиш захмики солди телбалпи,
 Фош қилди элга кўнглаксиз бадан, енгсиз илик.

Гаҳ жунундин банду гоҳи банд ила сўҳон апга,
 Бор әмиш савдою ишқ ичра бәсе қаттиқ-ирик.

Ҳар әшиқдин азм қилсам кўйига боғлиғдурур
 Бошиму ул остондур, то очилғай бир әшиқ.

Рокиб ўлғач қилди шабрангини ҳар ён жилвагар,
 Соя гарчи кўп зуҳур әтмас қуёш бўлғач бийик.

Дарди ҳажримни не билгай чун юр ашким сафҳани,
 Ул мусофир сори гоҳиким рақам қилсам битик.

Полагун майдин қизармиш кўзларинг ул навъким,
 Полазор устида ҳар ён ағнамиш бўлғай кийик.

Соқийё, маҳзунмен асру қилмағил гардунни зарф
 Қим, бўлур кечрак нишот ўлған замон соғар кичик.

Олам аҳлиға ўлумдин чора чун имкони йўқ,
 Ўлма олам фикридин бир лаҳзаким борсен тирик.

Эй Навоий, ул Масиҳодам қуёш чун урди захм
 Они Исо игнасию меҳри тори бирла тик.

Бошиға чунки алиф кескай ул бути бебок,
Эмас маҳалли таажжуб, гар ўлса бўркида чок.

Гаҳики маст агарур бодпо хирад хайли,
Борур ҳавоға, қуюн еткач, ўйлаким хошок.

Неким бошимда эди, қўйдум истабон қатлин,
Ки осса шоҳсуворим узилмагай фитрок.

Қоши ғироқида баҳри сиришким андоғдур,
Ки янги ой кемасин чайқатур, уруб кўлок.

Тутуб пиёла ғараҳнок қилғил, эй соқий,
Меники ҳажр хумори қилибтурур ғамнок.

Магар замон ғамидин қочмасун деб аҳли ғано,
Иҳота айлади бир-бирнинг устида афлок.

Тажалли айласа ул пок юз, деманг аввал,
Замиринг оинасин ғайр нақшидин тут пок.

Навобий андуҳу ғурқатда ўтқариб умри,
Агар даме топибон васли доғи ўлса, не бок.

Тиғи ишқингдин кўнгул ҳар ён оғиздек бўлди чок,
Бу оғизлардин не тонг чексам ғиғони дарднок.

Шарбати, ҳижрон била қатл айладинг аҳбоби,
Қимса ҳаргиз дўстларни заҳр ила қилмас ҳалок.

Жон қуши ўртанмасун деб ёнма ўтлуғ чехраким,
Шамъ ўти кўргач, куярдин айламас парвона бок.

Меҳрдек ёр эврулур бошиға ҳар саргаштаким,
Заррадек қилса ҳавои ишқи ичра ўзни пок.

Оразингдин йўқ ажаб тушса кўнгул заҳмиға ўт,
Меҳридин кўпрак бўлур маҳрур ҳар ерким мағок.

Истасапг етгач ғано ели сенга бўлғай уруж,
Ғақр кўйида бурун қилмоқ керак сен ўзни хок.

Эй Навоий, ёр агар кўнглумга кирмак истади,
Заҳмима марҳамча бордур қилгани кўксумни чок.

Дарду меҳнат тошин, эй маҳзун кўнгул, жонимга ўк,
 Ҳар не афзун келса андин, жисми вайронимга ўк.

Чун базе кўпдур чиқиб жон, жисм уйи емрулгали
 Ётса, хирман-хирман ул тошларни ҳар ёнимга ўк.

Ишқ ўти аҳгарлари таскин берур чун дардима,
 Ёққали марҳамдек они доғи пинҳонимга ўк.

Ҳузну меҳнат юклари кўнглум уйин қилмиш тўла,
 Эй фалак, амди аларни байтул аҳзонимга ўк.

Юзу зулфи ёдиди мажлис тузарман, эй рафиқ,
 Боғдин гуллар териб, ҳар ён шабистонимга ўк.

Хонақаҳда тийрамен, дайри фано туфроғипи
 Ҳам супур кирпик била, ҳам чашми гирёнимга ўк.

Ғам била айдуҳ ғизосиди бўлубмен мумтали,
 Эй Навоий, гўшаларда они зиндонимга ўк.

Меники муғбача дайр ичра айлагай усрук,
Не тонг, кўзумга қуёш бўлса заррадин ўксук.

Сўзумни ёр эшитмай юзумни чуркади оҳ,
Бу важҳдиндур ул ой оллида юзум чуркук.

Фироқи ўқидин ўлмиш тешук-тешук бағрим,
Бу турфaroқки, бир ўқдиндурур ҳар икки тешук.

Ғамида турлук-турлук балоға учрабмен
Ўи, ҳар бириси мени куйдурур неча турлук.

Танимда рағлар узулди фироқ шиддатидин,
Начукки, ришта чубулғай, ипак тўн ўлса чурук.

Тутай жаҳонда Сулаймон сени ваё Жамшид,
Не мунга жом вафо айлади, не анга узук.

Навоий, ўртади ширин ҳадисинг эл кўнглин,
Начукки куйдурур ични, чу шарбат ўлди чучук.

Не навъ борди экин уйга кеча ул чобук,
Ки тун қоронғу эди, рахши тунд, ўзи усрук.

Нечукки елдин ўлур ҳар тараф ниҳолға майл,
Саманд уза эгилур арди ул қади нозук.

Агарчи кайфият ичра кўрунубон бир навъ
Ва лек кайфият андин кўнгулга юз турлук.

Гаҳики кўз очибон кирпичи отиб новак,
Тушуб қаёпки этиб жону кўнглум ичра тўшук.

Агарчи ўлтурубон юз тирикни ғамзасидин,
Ва лек жон топибон нуктаси била юз ўлук.

Нешиб ўз илгида қолғай инони ҳушу хирад,
Ки бода кучлуку рахши инони ҳам кучлук.

Навоиё, бу балолар сангаки юзланди,
Хаёли офият этсанг, ўзунгга бор ўтрук.

Айтмонким, лаъли жонбахшинг эрур жондин чучук
Ўим, эрур ҳар неки йўқ андин чучук, ондин чучук.

Нечаким бўлсун чучук ширин такаллумлар сўзи,
Лекин эрмас ул каломи шаккар афшондин чучук.

Нўши лаълингдин манга чуп заҳри ҳажр ўлди пасиб,
Не осиф, гар бўлса ул ортуғроқ имкондин чучук.

Най ўқунг беҳад чучуктур жонға, гўё чиқмаминп
Бир қамиш мундоқ шакар буткан пайистондин чучук.

Новакинг узра бошоқ гўё эрур ҳабби набот
Ўим, кўнгул коми бўлур ул шакли пайкондин чучук.

Соқийё, жомимда эзгил заҳрим, ҳар печа ул
Бўлса оччиғ, бўлғусидур заҳри ҳижрондин чучук.

Эй Навоий, жонфизо пазминг лаби васфида бор
Шираи жондин эзилган оби ҳайвондин чучук.

Ёр келса, дўстлар, оҳанги рафтор айламанг,
Инфиолимдин нафас урмоқни душвор айламанг.

Ёлгуз уйда қайда ёро боқмоғим рухсориға,
Ҳолатин тағйиридин сирримни изҳор айламанг.

Токи кўнглум изтиробию таним титратмаси,
Сокин эрмас, нукта айтурға мени ёр айламанг.

Соате чунким ўтуб бу навъ келсам ҳолима,
Сўз аро ошиқлиқ алфозини такрор айламанг.

Чунки бўлса мултафитким, ер ўнуб ўлгумдурур,
Ҳар жафо қилсам ўзумга, манъ винҳор айламанг.

Эмдиким ўлдум, таним ёр итларига ташлангиз,
Лек ағёрин бу маънидин хабардор айламанг.

Қайси ошиқким Навоийдекдурур, эй аҳли әуҳд,
Ишқ манъин айлабон кўнглига озор айламанг,

Пили гавҳаркашдурур ҳар ён саҳоби пилранг,
Бошида чангак ҳилолу ёнида хуршиди занг.

Асру изҳори тажаммул қилди султони баҳор
Ўим, бу янглиғ пил юз минг жилва айлар бедаранг.

Айлади найсон зулоли ер юзин ойинагуи,
Алжуму кўк аксидур анда раёҳину ўланг.

Дафъа-дафъа бир-бири узра булут офоқ уза
Гўйёким, тожире терди рухутин танг-танг.

Чанг уни бирла май ич, кўргузди чун қавси қуваҳ,
Давр ила андоми чангу лави аро автори чанг.

Бўйла мавсумда керактур айш базмин тузгали
Ҳам зумуррабранг ер, ҳам бодаи ёқутранг.

Бу бори бир ёну, ул бир ёнки, ичмак боиси
Соқие бўлғай бу давр ичра бағоят шўхў шанг.

Ҳам йигитлик, ҳам баҳор айёмини тут муғтанам,
Бодаю соқий учун қилмоққа тарки ному нанг.

Эй Навоий, дам бу дамдур, тут ғанимат, бода ич,
Ўзга бир дамға етар, етмасга чун воқиф ёманг.

Айласа мугбача дайр ичра мени масти маланг,
Ушатай соғари номус била шишаи напг.

Эй хуш улким, қилибон зуҳд тупидин урён,
Дайр аро тифллар ўйнатса они масти яланг.

Ишқ базмиға петиб бормағамен, чунки мени
Тортадур ул сори юз тор била нағмаи чанг.

Манга, зоҳид, яна май таркини қил деб таклиф
Қилмағайсеи, кўзунга учраса ул соқии шанг.

Соф май ламъасию, соқийи маҳваш ҳусни,
Тийра зоҳидқа асар қилмадиким, бор эди дапг.

Ишқи бебок уза ким зуҳд ҳаёлин қилса,
Эрур, андоқки, дегай бодаи ноб устида банг.

Майкада аҳлиға юз тоқу тараб, эй соқий,
Хопақаҳда бўла олғайму Навоийға даранг.

Эйки, ҳусн аҳлиға нозу шева таълим айладинг,
Ишвау ноз айлабон бир-бирга тафҳим айладинг.

Ҳар киши илгига сендии бир дирамдек доғи бор,
Ҳусии мулки сочиқин гўёки тақсим айладинг.

Бизии таъхир эттипг, айларда вафо ушшоқипга
Лек жавр оғоз қилғоп чоғда тақдим айладинг.

Чун етиштим оллиға, қўптупг вале ўлтурғали,
Эй фидо жопим сапгаким, яхши таъзим айладинг.

Ҳажр захриға мени тахсис этиб аҳбоб аро,
Васл пўшип ул жамоат пчра таъмим айладинг.

Хопақаҳ шайхию юз мишг қайд, типдинг, эй кўнгул,
Ўзни чун дайри фано пирига таслим айладинг.

Эй Навоий, йўқ ҳарам эҳромида эмди қусур,
Қим кўпгулға ғайрининг ёдини таҳрим айладинг.

Оҳимпи сарсар айлабон ашкимпи тўфон айладиңг,
Бу сарсару тўфон била оламни вайрон айладиңг.

Бир дам юзин кўрган замоп маҳрум этарга васлидин,
Эй йигламоқ, зўр айлабон, эй ашк, тугён айладиңг.

Эй ҳажр, ашким қопидин ер гўйип эттинг лаългун,
Бу гўй шаклип ўйлаким бир қатраи қон айладиңг.

Ҳар қатра ашким қонидип хирқампи айлаб доғ-доғ,
Ҳисмимда ҳар ердин нишон бир доғи ҳижрон айладиңг.

Гардун балият ўқларин отқонда, эй гул, гўйё
Бир хори ҳажринг даштидин ҳар бирга найкон айладиңг.

Чун жопу кўнглум хирманип кул айладиңг, эй барқи ишқ,
Асрарға ҳажр ўтин магар ул кулда пипҳон айладиңг.

Эй муғ, зулоли ҳажр эди жоми Ҳам ичра дайр аро,
Сипғон сафол ичра солиб, дардига эҳсон айладиңг.

Давр аҳлидин, эйким, вафо мумкип эмас дединг манга,
Туттуқ мусаллам, ҳар печаким маъъи имкон айладиңг.

Эй кўнглум, иршодим билаким тутқунг ойини фано,
Кавпайн рапжидин халос ўлдунг, не нуқсон айладиңг.

Ичмадинг май, то бурунроқ бизни расво қилмадинг,
Чунки расво қилдинг, андин сўнгра парво қилмадинг.

Майпи заҳри ҳажр соғиндинг магарким, тотқали
Бир фидойи мен киби давронда пайдо қилмадинг.

Май ичардин қасдинг эрмиш бизни расво айламак,
Айш фикрин мундин ўзга ишга гўё қилмадинг.

Шаҳр бадноми мени айлаб, ўзунг ишрат аро,
Ваҳки, бу бадномни бир ёди қатъо қилмадинг.

Шоҳ базми ичра чун лойиқ эмас эрмиш гадо,
Эй хирад, невчун бурунроқ бизга имо қилмадинг.

Эй кўнгул, раҳмат сенгаким ҳар неча кўрдунг жафо,
Олам аҳлидин вафо ҳаргиз таманно қилмадинг.

Эй Навоий, шукрким, гарчи мени шаҳр ичра ёр
Шуҳра қилди, сен анинг сиррини ифшо қилмадинг.

Ишва айлаб элга, оҳимдин таваҳҳум қилмадинг,
Тишлабон лаълингни жонимға тараҳҳум қилмадинг.

Лаълинг ичра дурларинг шавқида сорғорди юзум,
Оҳим, бу заъфарон бирла табассум қилмадинг.

Орзу қилдим ҳадисинг — айладинг қатлимға ҳукм,
Ул доғи эрди ишоратким, такаллум қилмадинг.

Элга жон бермас сапга душвор келса, тонг эмас,
Менки то жон олмадинг элдин, танаъум қилмадинг.

Эй кўнгул, ондинки аввал дуд эрур, андин сўнг ўт,
Ишқ аро Фарҳоду Мажнунға тақаддум қилмадинг.

Эй қазо ҳукмиға ожиз, бу сифат маҳкум ўлуб,
Фақр атворида ҳеч иш жуз таҳаккум қилмадинг.

Тушкали ул гулдин, эй булбул, Навойдек йироқ,
Ғайри дилкаш лаҳну жонпарвар тараннум қилмадинг.

Ишқ ўтидин қисматим дарду балому қилмадинг?
Дуди бирла хоиумонимии қарому қилмадинг?

Ќуймагимга барқи офат қилмадингму оҳни,
Ўлмагимга ашкни сели балому қилмадинг?

Зулм тигидип танимни қилмадингму банд-банд,
Фурқатимдин банди-бандимни жудому қилмадинг?

Дема, эй кўзким, не қилдим гар сепи кўр истасам,
Бир боқиб юз минг балога мубталому қилмадинг?

Эй кўнгул, ҳолимни қилдинг арзу, афзуи қилди зулм,
Ќилмадингму ё билиб, яхши адому қилмадинг?

Шиква қилсак сендин, эй гардун, раво эрмас дема,
Бизин беком айлаб эл комин равому қилмадинг?

Ҳажри ишқ ичра, Навоий, ошнолиғ топмадинг,
То бу бир кўзни Арас, ул бирни Ому қилмадинг?

Ваҳки, ўтлуқ чехра очиб, хонумоним ўртадинг,
Оташин лаълингдин отиб пукта, жоним ўртадинг.

Дема: «Не қилдим, не қилдим потавон кўнглунг олиб?»
Ўртадинг, эй қотили номехрибоним, ўртадинг!

Ўт аро қил тўлғониб куйгандек ул юз шавқидин,
Неча ким тоб урди, жисми потавоним ўртадинг.

Кўкта зоҳирдур шафақдин шўъла, анжумдин шарар
Ўим, ани, эй шўълалиқ оҳу ғиғоним ўртадинг.

Бисмил этгач сайдни андоқки айларлар кабоб,
Захм этиб кўнглумни чунким оқти қоним, ўртадинг.

Урғали, эй ишқи золим, барқи офат жонима
Ҳар не ўзлуктинки бор эрди гумоним, ўртадинг.

Эй Навоий, то белу огзи хаёли айладинг,
Бору йўқ, яъники найдову ниҳоним ўртадинг.

Шоми ҳажрим кўрдунг, аммо зулм таркин тутмадинг,
Ваъдаи шамъи висол эттинг, вале ёрутмадинг.

Ваъдаи васлинг илик бергай деб ашким бўлди баҳр,
Чупким ул дарё аро ғарқ ўлдум — илгим тутмадинг.

Васл нўшидин кўнгулни қилмадинг бир лаҳза хуш,
Ҳажр заҳри биймидин юз қатла то қўрқутмадинг.

Оташш гул ғунчасидек ўртадинг кўнглумни, лек
Очибон они пасими васлидин, совутмадинг.

Донан ашкимгаким ром ўлди ҳижрон қушлари,
Эй кўнгул, бир куп фиғонингдин апи урқутмадинг.

Хаста кўнглумким ғаму хуноба қилдинг қисмати,
Бу ғизоу шарбат ул бемордин ўксутмадинг.

Бодаи васлин ганимат тут, Навоий, зинҳор,
Ким не қонларким, бу гулгун сувни истаб, ютмадинг.

Эй, кўзу кўнглум сиришқу оҳдин тўфон қилинг,
Жону жисмимнинг йиқилғур кулбасин вайрон қилинг.

Қилса бу иш кўзу кўнглум, сиз доғи, эй дарду ишқ,
Кўзни кўр айлаб, кўнгулга дард ўқин паррон қилинг.

Ҳар баҳона бирлаким бўлса ҳаётим қасрининг
Тоқу айвонин бузуб, туфроғ ила яксон қилинг.

Яъни айлаб мунча бедоду жафолар, шаммае,
Ҳажр дарди шиддатин мен хастага осон қилинг.

Зинҳор аҳбоб ошиқ бўлмангиз, гар саҳв этиб —
Бўлмоқ истарсиз, бурун андишай ҳижрон қилинг.

Дермен, эй аҳбоб, тортай ҳажрдин бир тийра оҳ,
Ер тубига ой ила кун кўзгусин пинҳон қилинг.

Ҳажрдин кўнгли тўла келмиш Навоий раҳм этиб,
Эй харобот аҳли, бир мамлу қадаҳ эҳсон қилинг.

Гулрухеким, жоп ародур хор уза хори анипг,
Хорхоридиндур озор узра озори анипг.

Ўйла зулфугдин муқайяддур кўпгулким дегамен,
Юз тугуи солмиш бу қуш болиға ҳар тори анипг.

Кўрса вайроним қаёпдин эл, йиқилгай соғинур,
Ичкари емрулгудектур гарчи девори анипг,

Тарҳ қилғонда узорииг даврии наққоши супъ,
Тенг эмиш хуршид даври бирла паргори анипг.

Дема оғзи васфида сўз, деки, махсус ўлмамиш,
Не ўзини ваҳм аро ҳаргиз намудори анипг.

Васлидин улким асар истар талаб водийсида,
Топқай ар топилмағай ҳижрондин осори анипг.

Не ҳумоюн ердур, эй солик, хароботи фапо,
Ким бақо важҳин кўрар жон ичра хаммори анипг.

Ким вафолиғ ёр кўрди, хуррам ўлсуп ошиқи,
Ким вафо қилгай жафогарликда бир ёри анипг.

Сиҳҳат ўлғайму Навоййғаки, юз дилхастани
Кечалар уйқуға қўймас нолаи зори анипг.

Бўлди қотил кўз биладу зулфи сияҳқори анинг,
Исофирри мастеки, ҳар ён тушти зуппори анинг.

Истасанг Лайлию Мажнун ҳусну шиқидин мисол,
Мен назиримен мунунг, ёрим памудори анинг.

Кўрди ул гул ҳажридин кўнглум шиғофин андалиб,
Билмон афғон қилди ё чок ўлди минқори анинг.

Қўйма марҳам тийғи захмиға кўнгулда, эй рафқ,
Чиқса жон ҳам, чиқмасун кўнглумдин озори анинг.

Қўксум узра доғлар бўйида зулфи торидур,
Токи мушкин раштаға тортилди тумори анинг.

Қўйма қасринг соясиндаким, бир оҳу ашқдин
Ҳам қаро бўлдию ҳам нам чекти девори анинг.

Дайр кўйининг гадойимеики, олам шоҳидур
Маслиғ вақтида бир ошуфта хуммори анинг.

Жом тутким, тарҳини қилгон замон наққоши сунъ,
Қилди ғам нақшини хориж даври парғори анинг.

Эй Навоий, лаъли жонбахши манга бўлса насиб,
Тонг эмас, ҳар лаҳза юз жон қилсам исори анинг.

Бировки, қўнди кеча ўзга ерга ёри анинг,
Кўзидин уйқу учарға не ихтиёри анинг.

Кишики, дилбари ағёр бирла тутти қарор,
Ажаб эмастур, агар бўлмаса қарори анинг.

Замона хўбларидин вафо тамаъ тутқон,
Ўт истагайки, су қилғай аён шарори анинг.

Вафоға чунки жафодур эваз, хуш ул фориғ,
Ки ишқ кишвариға тушмамиш гузори анипг.

Кўнгул ҳавоси мени бузди, шукрдур ангаким,
Тузулди офият авжида рўзгори анинг.

Ҳаёт гулшанидин қайда бар егай кўнглум
Ки, ғам ҳазопиға бўлмиш бадал баҳори анипг.

Замона боғида нахли вафо эмас сарсабз
Ки, жаври жоласидин тушти баргу бори анипг.

Қувонма давлати ҳуснунгға, эй наривашким,
Замона давлатидек йўқтур эътибори анинг.

Навоий этса фиғон, хўблар, торикмангким,
Не қолғусидур ўзи, не фиғони зори анинг.

Қилса кўксум чок тийғи захрпарварди анипг,
Қўйманғиз марҳамки, ўлтурсун мени дарди анипг.

Кўйи туфроғи аро ўлдум, дам урма, эй Масих
Қим, ҳаёт истаб юзумдин учмасин гарди анипг.

Гул юзупгдин айру боғедур кўнгулким, очилур
Ҳажр ўти учқунларидин оташин варди анипг.

Оҳим андоқдурки, лаълинг шавқидин бир қатра қоп
Тўкса кўз, ёқутдек боғйондурур барди анипг.

Бўйлаким солди самандин пўяға, ваҳ, не ажаб,
Олам ичра солса ўт барқи жаҳонгарди анипг.

Сотма, эй гул, ноз кўп, боққил хазон боғиғаким,
Бор эмиш гулранг бир кун чехрай зарди анипг.

Бер Навоий комини ё жонин ол, эй умрким,
Зулмни элга фиғони ҳаддин ўткарди анипг.

Не бийми ҳажрдурурким, ниҳояти йўқ анинг,
Висол умиди киби ҳадду ғояти йўқ анинг.

Не суд хорани гар қилса дуди оҳим мум
Ки, кўнгли ичра шарарча сирояти йўқ анинг.

Агарчи шаҳдур у, ушшоқ анинг раиятидур,
Вале раияти сори риояти йўқ анинг.

Не зулмдур буки, ҳажр этса хастагон ногаҳ,
Аига мададдуру, бизга ҳимояти йўқ анинг.

Жафоу жаври дамо-дамдур, эй кўнгул, демаким,
Асиру шефталарға инояти йўқ анинг.

Бу дайр аро бирав осудадулки, муғбачадин
Не келса, шукр ётар, аммо шикояти йўқ анинг.

Навоий илгида не сабру не умиди висол,
Кишики бўлмаса нақди, кифояти йўқ анинг.

Элга ишқидип ғараз меҳру вафосидур анипг,
 Гар мени ўлтурса, мақсудум ризосидур анинг.

Бўлмас ул бегонаваш чуп ошпо, бўл, эй кўнгул,
 Бир кишига ошноким ошиосидур анинг.

Новаки захмип кўзумдин чиқмасун деб, захмини
 Қийр ила тутқум, соғипмаиғким, қаросидур анинг.

Ўқи суфори кўиғулда гар қизарди, не ажаб
 Қим, багир нарголаси ҳар дам гизосидур анинг.

Сабр хайлин кўнглум ўз гирдинда қўймас, гўйи
 Қирнику қошинг хаёли ўқу ёсидур анинг.

Лаҳр бўстонида буқим чок әрур гул кўнглаки,
 Булбул аҳволиға гўёким азосидур анинг.

Шод ўлубтур фақр кўйида Навоий, ўйлаким,
 Салтанат фарши гадолиғ бўрәсидур анинг.

Эй, жафо пешангу бедод ишинг, жавр фанинг,
Ҳар бири марҳами роҳат киби кўиглумга менинг.

Кўпдурур кўнглум аро пеш магар қилди нишон,
Варзиш айларда они гамзаи иовакфиканинг.

Хўблар хатларидин тийрадурур чехралари,
Сенсен ул гулки, юзунг гулшанида йўқ тиканинг.

Лутф кўрким, суда гул акси масаллик кўрунур,
Хулла позуклигидин ҳар сори позук бадапипг.

Эй кўнгул, ғам юзининг кўзгусидурсен гўё,
Кўзгунинг икки юзи ёнгғию эски тугаинг.

Мендек, эй лола, сени қилмади гар ишқ шаҳид,
Нега ғам доғи аён айлади қонлиғ кафанинг.

Давр андуҳи мепи қилди ҳалок, эй соқий,
Шиша софий йўқ эса, йўқму экан дурди анинг.

Йўқтурур аҳли замон қасрида жуз пақши жафо,
Чиқма, гар худ йиқилур бошинга байтулҳазанинг.

Эй, Навоий, чу фалак тоқидин офат ёғадур,
Чиқмаким, бўлса керак майкада боғу чаманинг.

Айрил, эй заъф, амди моҳи нотавонимдин менинг,
Кам қил андуҳ ўтин озурда жонимдин менинг.

Чок кўксумдек тикинг оғзимни ҳам ким, кечалар
Ҳар замон сесканмагай беҳуд ғиғонимдин менинг.

Садқа вожиб бўлса, эй кўзу кўнгул, айланг нисор,
Дур била лаъл оллиға бу баҳру конимдин менинг.

Эй фалак, жилванг учун айлай равонимни фидо,
Ўилвагарлиқ олмағил сарви равонимдин менинг.

Ўисм аро ҳар дам ҳарорат фаҳм қилсанг, эй қуёш,
Гофил ўлма жондоғи сўзи ниҳонимдин менинг.

Соқиб, гар лаългун май тутса бўлмас ёрға,
Итларин сероб қилғил бори қонимдин менинг.

Хурдаи жоним нисоринг, эй Навоий, гар десанг
Сихҳатойин нукта шоҳи хурдадонимдин менинг.

Тийра қилмиш тун киби офоқни оҳим менинг,
То эшиттимким, қилур шабгардлик моҳим менинг.

Тун либосидек қаро нашминадурму сайрида,
Ё тутубтур ул жафогар шўхни оҳим менинг.

Учрамас ҳар кўй бошинда туруб йўл асрасам,
Равшан эрмас, ваҳки, шамъи бахти гумроҳим менинг.

Ё қочар мендин халойиқ танигай деб ногаҳон,
Ёритур чун тунни ҳар дам оҳи погоҳим менинг.

Хидматида нега йўл топмон экин мен тийрарўз,
Шоми мулкин чун мусаххар айлади шоҳим менинг.

Мен доғи аҳбобдек мақбул эрдим, оҳким,
Чоҳи идбор ўлди ул иқбол ила жоҳим менинг.

Элга ҳар лутфи Навоий жониға бир доғ эрур,
Неча қўйгай бағрима доғ ул юзи моҳим менинг.

Хастадур жоним менинг, то борди жононим менинг,
Бўлмасун гар борса жононим менинг, жоним менинг.

Гул тўкилмиш суға, бормиш сарв ўзидин гўйё,
Чеҳра очмиш боғ аро сарви хиромоним менинг.

Дафъа-дафъа қон аро жисмимдадур бир-бир туган,
Лолалар остидадур ҳар доғи пинҳоним менинг.

Тилга олмиш телба кўнглумни яна хайли рақиб,
Ўлмиш итлар оғзида мажнуни урғоним менинг.

Мен анга ҳайрону эл минг захм урса беҳабар,
Беҳабар захм урғучилар доғи ҳайроним менинг.

Халқдип пинҳон мени маст айла, шояд, эй рафиқ,
Сокин ўлғай шаммае бу дарди нинҳоним менинг.

Эй Навоий, бўлмаса бир пири комил ҳиммати,
Ул йигит бедодидин махлас йўқ имконим менинг.

Қилмади васл ичра бедод узра бедодинг сенинг,
Улча қилди фурқатингда дам-бадам ёдинг сенинг.

Қайси соҳирким дедиким, Сомири шогирдимен,
Деди ғамзангким, эрур шогирдим устодинг сенинг.

Англа Ширинким, не сен маъшуклуқ ҳам онча сен,
Не бор эрди мепча ошиқлиқда Фарҳодинг сенинг.

Соя эрмас, боғбонким, гулрухум қаддин кўруб,
Озибон ҳуши, йиқилмиш сарви озодинг сенинг.

Уйқуға итлар уни гар миеъ эрди, эй кўнгул,
Эмди қўймас уйқуға итларни фарёдинг сенинг.

Чун фано матлуб эрур соликка бил, эй шайхким,
Куфр эрур зуҳду риёси ичра иршодинг сенинг.

Эй Навоий, маҳнату ғамдин қочар бўлсанг, керак
Бўлса майлиғ тўсингу қурси газак зодинг сенинг.

Раҳм этиб, эй дўстлар, мажруҳ кўнглумни ёринг,
Қўл яланг айлаб солиб ҳар ён ичимни ахтаринг.

Учраса юзи қаро кўнглум тутуб, тортиб узуб,
Ўтқа солиб ўртабон жонимни андин қутқаринг.

Кетган эрса, чоклик кўксум тикиб, воқиғ бўлуб,
Келса бу жониб синоплар бирла санчиб қайтаринг.

Чун ўлармен, ёрни истанг, бошимға келмаса,
Бош яланг айлаб қўюб туфрор уза юз ёлборинг.

Келса айтурда ошиқмангким фараҳдин ўлмайин,
Нуктадоплиғ бирла ул сўзни қошимда ўтқаринг.

Бошима етса чу ўлгумдур неча фарёд этиб,
Бир нафас тенгри учун ҳар қайсингиз бир ён боринг.

Гар муяссар бўлмаса бу иш, Навоий хастани
Қўлдабон ё судрабон майхона сари бошқаринг.

Бор ичра чу гарм бўлди бозоринг,
Юз важҳ ила бўлди гул харидоринг.

Ё гул чу хаёл қилди тийғингнп,
Ғайратдин анга ўт урди рухсоринг.

Қаддинг била сарв қилса саркашлик,
Тушкай қуйи боши, кўрса рафторинг.

Зулфунгким эрур тугуп-тугуп гўё,
Эл бўлди бирин-бирип гирифторинг.

Наргиз киби сорғориб асо тутқон
Кўптур қора кўзлар ичра беморинг.

Қил бору йўқунг фидоси, эй кўнглум,
Гарчи тепг эрур анга йўқу боринг.

Дединг: сени ўлтурай — худ ўлтурди,
Йўқ бийми ҳалок, лутфи гуфторинг.

Эй муғбача, куфр тарки журмумға
Бўйнуиға тақарға яхши зунноринг.

Гар қайтмаса Навоий ўлтурким,
Дайр эшики чорчўбидур доринг.

Нигор эркин буким бормогларингдип ошкор эттинг,
Ваё оқ килкларни зеб учун нақшу пигор эттинг.

Юзунгда хол ғажоси аро гулгуна зебидип,
Кўзунг жайроилари ўйнарга гўё лолазор эттипг.

Шаҳ ўлдунг, эй маҳи маҳмилнишин, шаҳринг сепинг
урду,
Бу маъпидип саропардапни тегрангда ҳисор эттипг.

Магар қоплиғ кўпгулпунг қушларидур ёндошиб учқон,
Тўнунгда тугмаким ёқути аҳмардин қатор эттинг.

Кўпгулларпинг қороргоп рўзгори чун сочинг эрди,
Тараб они, кўнгулларни наришон рўзгор эттипг.

Юнгни юлғон кабутардек бари ажзоси кўпглумнинг
Тушуклардур, магар игнаиг била они ғигор эттипг.

Магар гулранг майдин эрди ё гулгунадип буким,
Юзунгни гулгул айлаб, кўнглум ичра хорхор эттипг.

Нетиб кўнгли қуши чиққай Навойпинг сочингдинким,
Чу сен ул тўрға бўйини ҳам аёғин устувор эттинг.

Саманди ноз уза ул кофири балога боқинг,
Пари бошида малак паридин ўтога боқинг.

Нечукки қавси қузаҳ даври меҳр акси эрур,
Топпиб ҳам эғнига айлангон икки ёға боқинг.

Садоғи жонибиким илгига синон тутмиш,
Юз ўқ йилонию бир қотил аждаҳога боқинг.

Агар бу ўқу синон урмоғин инонмасангиз,
Очиб танимни, ададдин фузун ярога боқинг.

Бу шакл бирла жаҳон бузмоғи яқип гар эмас,
Улусда ҳар тараф ошуби ибтилога боқинг.

Бу боғ гуллариини ерга сочмайин қўймас,
Хазоп елини қўюнғ, чархи бевафога боқинг.

Навойй ўлди жамол аҳлидин наво топмай,
Не бўлди бир назар, ул зори бенавога боқинг.

Ул пари бу телба бирла ошно бўлса не тонг,
Нотавон Мажнунга Лайлидин вафо бўлса не тонг.

Лаъли ҳажридин дамодам хаста кўпглум қон ютар,
Ул маразга бўйла шарбат ё ғизо бўлса не тонг.

Дема қотилдур лаби, қилма ўзунгга қасди жон,
Бўйла қотил оллида жопим фидо бўлса не тонг.

Чархдек кўп бўлди оҳим дудиға боис рақиб,
Юзи апиғ рўзгоримдек қаро бўлса не тонг.

Зулфи зулмат шомию давлат тонгидур орази,
Тийра ҳажрим шомидин зулматзудо бўлса не тонг.

Қасди дипу, горати имопим этмиш муғбача,
Эй мусулмонлар, ерим дайри фано бўлса не тонг.

Барча зийрак қушқа чун ул зулф доми келди қайд,
Эй Навоий, анда кўнглум мубтало бўлса не тонг.

Қатъ қилғупча риё дашти аро юз минг олонг,
Тошлаб ўзлукии, қадам дайри фано жониби монг.

Ишқ саргаштаси сайриға не ҳожат маркаб,
Пўя қилмасму қуюннинг аёғи бўлса ялонг.

Ғули мақсудға ул етти бу йўл сайринда,
Қим тобониға тикан бўлди яна бир ултонг.

Хонақаҳ шайхидин эл сирри фано айгламади,
Дайр пири они хуб англатур элга онглонг.

Қўп совуғлуқ керак ўлмоққа кўнгул маҳзи риё:
Баҳр муз боғламағай, су юзиши тутмаса сонг.

Чунки новмид эмас раҳматидин габру жуҳуд,
Жўрму исёи била бизга бу умид ўлса, не тонг.

Чиқ, Навоий, қоридинг ҳурмат ила майкададин,
Судратурлар, киши чиқмаслиғ этиб бўлса қошонг.

Яна ишқ ўтин хаста жонимға урдунг,
Бало барқини хонумонимға урдунг.

Фано шўъласин вор қўнглумға солдинг,
Шарорин тапи нотавонимға урдунг.

Қизил ҳошия даглайингда эмаским,
Этак қатл ётар чоғда қопимға урдунг.

Фатила эди анда пайкони марҳам,
Қаю ўққи ғаҳми ниҳопимға урдунг.

Яна ёнима етти филҳол роҳат,
Агар тиги бедод ёнимға урдунг.

Ушалсун дебон нахли уммидим, эй ашк,
Ажаб жолалар бўстониимға урдунг.

Қўруб бошта захмим, деди, эй Навоий,
Магар ғам туни остонимға урдунг.

Эй ишқ, яна ғурқат ўтин жонима урдунг,
Жисмимни кул айлаб, кулини кўкка совурдунг.

Апжум дема, гўёки малойикка туташти
Оҳим ўти учқунлариким, кўкка етурдунг.

Қайд этмадингу бас хами зулфунгни кўнгулга,
Ким ғайр хаёлин ҳам онинг бирла супурдунг.

Побўсини истаб магар, эй шодлиғ ашки,
Бу зор ила дилбар кўрушур чоғда югурдунг.

Фурқат куни бас тийрадур, эй ишқ, ҳамоно,
Ким сарсари оҳим била кўк шамъин ўчурдунг.

Ҳижрон туни, эй чархи мушаъбид гар эмассен,
Не навъ қуёш тосини хирқапда ёшурдунг.

Тарк этмади бош қўймоқ эшигингда Навоий,
Бу қўйдин ит деб они ҳар нечаки сурдунг.

Оразинг гулдур, гул узра сабзаи тар кокулунг,
Оллоҳ-оллоҳ, гул юзунг қилмиш муапбар кокулунг.

Ҳоматингдур шамъу рухсорингдур анинг шўъласи,
Шўъланинг дудидур, эй шамъи ситамгар, кокулунг.

Очқонингда пега ҳар тори ародур юз гиреҳ,
Гар кўнгуллар банд қилмайдур саросар кокулунг.

Не ажаб, ҳусн аҳлипинг султопи бўлса, хосаким,
Мушкдин қўйди қуёш бошимга афсар кокулунг.

Сунбуледурким саросар чирмашибтур сарв ила
Нахли қаддпинг бирлаким бўлмиш баробар кокулунг.

Истасангким бўлмагай ошифтаю дарҳам, дегил,
Қилмасун бизии наришонҳолу абтар кокулунг.

Гар Навойиға димоғ ошуфта бўлса тонг эмас,
Чун сепар ҳар дам юзунг ўтига анбар кокулунг,

Дўстлар, гар дўст қатлим истар ўлса, ўлтурунг,
Сиз агар раҳм этсангиз, душмаиларимга топшурунг.

Истаса юз ҳажр ўқи жонимға етмак ишқида
Будурур комим дебон, арзиға онинг еткурунг.

Гулшани умрумни вайрон истаса, эй дарди ишқ,
Анда ҳар кому фароғат нахли бўлса, сиңдурунг.

Келмаса қасри ҳаётим кўнглига хуш, ёпчибон,
Зулм тошин ёғдуруб, гардунға гардиш совурунг.

Бу жафолардин кечиб кўнгли вафоға қилса майл,
Зинҳор ул муждани жоним боришда келтурунг.

Кимсага берманг кўнгул, гар берсангиз, эй аҳли ишқ,
Ғайри гар худ жон эрур, тан мулкидин они сурунг.

Чун Навоий айлади ишқу ғано даштиға азм,
Қайтиб, эй дарду бало, тенгрига они топшурунг.

Истаб ул бутпи хирад белида зуннорин кўрунг,
Бир калоба ип била Юсуф харидорин кўрунг.

Лаълу холи нақши жопда танда қопу тоза доғ,
Лоладек ичимга тошимдип памудорин кўрунг.

Зор жисмим чирмашур ул ойға ёзғон помаға,
Васл умидидип битикка чирмағон торин кўрунг.

Заъфлиғ жисмим эгилди касрати пайкопидин,
Бу йиғочпинг шоҳипи хам айлағон борин кўрунг.

Умр даврининг бақосин билмаганлар ҳар тараф,
Сувда ёмғур нуқтасининг даври паргорин кўрунг.

Эйки, кўрмайсиз бипо аҳли фано туфғроғига,
Соясида мен бўлур вайропа деворин кўрунг.

Демангиз ҳажр асру захм этмиш Навоий жисмипи,
Жисмида захмича юз жонида озорин кўрунг.

Лаъли жонбахшингда бир гавҳар агар топмиш ҳалал,
Жавҳари жоним қабул этсанг анга айлай бадал.

Иқайда бўлғой жавҳари жош ҳам бадал ул дурғаким,
Оби ҳайвондин чиқармиш ани ғаввоси азал.

Ул не гавҳардурки, жон мулки хирожи топқасен,
Ақл саррофи агар қилса баҳосин филмасал.

Бўлди гар бир гавҳар ўрпи холи, аммо кўрки бор,
Нуқтадин юз дурға ҳар соат мушарраф ул маҳал.

Лафзи дурборинг солиб юз раҳпа гавҳар силкига,
Гар инонмаслар десанг бир лафз ўлур бу нукта ҳал.

Чарх саррофи қошинда бир дурур дур бирла тош,
Тошдек сўз келса, дурдек лафз ила қилма бадал.

Эй Навоий, силкидин тушкан йироқдур ёнида,
Дурри маъни буйла назм этмак эмастур муҳтамал.

Гүё лабу хаттингни тарх этканда наққоши азал,
Шингарфу зангор ўрниға лаълу зумуррад қилди ҳал.

Фош этти гоҳи риққати кўз қони томғон ҳайъати,
Қим кўз қаросин фурқати қон бирла айлабтур бадал.

Доғи фироқ эй дилрабо, андоқ кўзум қилди қаро,
Қим кўз қаросидек манга матлуб эрур доғи ажал.

Сен фурқат истаб кин ила, мен ер ўпуб тамкин ила,
Қатл аҳлига таскин ила қилмоқ намоз эрур ҳиял.

Ҳажринг ўтидин ҳар замон андоқ куяр озурда жон,
Қим соғинур боғи жинон дўзахқа кирса филмасал.

Юз йилға умр ўлсун қарин бир дам кўрар аҳли яқин,
Бас недур, эй хилватнишин, мунча санга тули амал,

Васлу замони булажаб, соқий, қадаҳ тут лаб-балаб,
Мутриб, тузат савту тараб, ўткар, Навоий, бир ғаввал.

Олғали кўнглум мишиб бир барқрафтор от кел,
 Гар менинг кўнглум керактур барқдин ҳам бот кел.

Мен киму васлинг хаёлин истамак, ваҳким, маига
 Барча гар бир кўрмагу ўлмактурур, ҳайҳот, кел.

Деб әдиинг: бошингға бир қуи етқум андоққим қуёш,
 Меҳр лофин гар тиларсен айламак исбот, кел.

Борғонингдин айру эрди бир-биридин жону таң,
 Келмакингдин жону танин бир-бирига қот кел.

Рўзгорим тийра айлаб, шоми ҳажр ўлтургуси,
 Эй ҳаётим шамъи, дафъ айларга бу зулмот кел.

Зухд ила жоимға еттим, әй кўнгул, гар дайр аро
 Бартараф қилмоқ тиларсен тавбау томот, кел.

Дарди ҳажрингдин Навоий телбарабтур, әй пари,
 Гар әшитмак истасанг девонавор абёт — кел.

Қим деди меҳрибгпи ул маҳвашқа равшан айлагил,
Куч бида жонингга жононингпи душман айлагил.

Ул пари чун борди, хоҳи телбалардек дашт тут,
Хоҳ аухду офият кунжиши маскан айлагил.

Чун бўлур ул турфа қуш кўпрак рамида, не осиф,
Ҳар замон юз қатла гар фарёду шеван айлагил.

Эй қуёш, ишқингда гар саргашта бўлди заррае,
Гарм ўлуб куйдурма, балким меҳр анга фан айлагил,

Бўлмаса ул сарв гулрух, эй кўнгул, дўзахча бор,
Хоҳи азми дашт қил, гар майли гулшан айлагил.

Ҳар но даврондин келур, таслим хуштур, эй рафиқ,
Пафъ чун йўқ, ўзни гар юз қатла тавсан айлагил.

Ғам сипоҳи қатлига майхонадур дорул амон,
Эй Навоий, зинҳор ул уйи маъман айлагил.

Эй кўнгул, ул оташин оразга кўп ўрганмагил,
Ногаҳ айрилса фироқи ўтига ўртанмагил.

Тут ўзугга фарду, бекаслик балою эмгакин,
Ё бировга ўрганиб айру тушуб эмгапмагил.

Лозими ишқ ўлди ҳижрон, бўлма ошиқ кимсага,
Эмдиким бўлдинг, таҳаммул айлабон кўнгранмагил.

Гул чоги гулбонг ишдур чекмак, эй булбул, санга
Ою йил фарёд қилмоғни манга ўтканмагил.

Кўз юмуб очқунча сол уйғонмас уйқуға мени,
Нолишимдин ҳажр шоми ҳар замон сесканмагил.

Истасанг ул муғбача бошингга еткургай қадам,
Дайр пири йўлидин туффроғдек тебранмагил.

Эй Навоий, ёр агар дерким ўзунгни ўтқа сол,
Тан ёлонг айларга куйман, жон учун куйманмагил.

Ҳажринг кунин бир йилчау ҳар соатин бир ойча бил,
Ҳайрат маҳалли бўлмағай ўи икки ой гар бўлса йил,

Ул ишвагар чун очти юз — кўага назар йўқ, тилга сўз
Ким, ашкдин боғланди кўз, ҳайраттин ул янглиғки тил.

Чун шаҳсуворим отланур, андин фалак лаъб ўрганур,
Ишқида жисмим тўлғанур, ул навъким ўт узра қил.

То чиқмас ул гул боғдин, бўлмиш бу дарду доғдин,
Дардим огирроқ тоғдин, хошокдин жисмим енгил.

Эй ҳусн аро соҳиб ғино, хуршид отангдур, ой оно,
Истар эсанг нисбат ёно, ҳам сарв оға, ҳам гул сингил.

Кўк меҳридин айёроқ, Баҳромдин хунхорроқ,
Сев ё фалак ғаддорроқ, эй меҳри йўқ моҳим, дегил.

Кўрди Навоий жон аро ғам шуъласи ҳирмон аро,
Кўз мардумидек қон аро кўргач либосингни қизил.

Гаҳ-гаҳ, эй шўх, мени бошинг учун ёд этгил,
Ё бошингдин эвуруб бир йўли озод этгил.

Бийми ҳижропинг ила печа қилурсеп ғамнок,
Нетти бир муждаи васлиинг била ҳам шод этгил.

Гордингу узр буким тузмади бедодимга,
Кел доғи апчаки мумкин эса бедод этгил.

Ноладин ишқки кўнгулни йитиб, етти фироқ,
Ўмди, эй телба, фиғон чеккилу фарёд этгил.

Базмдин сурдингу кетмакка эрур монепъ заъф,
Соқидё, бир-икки соғар била имдод этгил.

Фақр даштида десанг фориғу озода борай,
Қир таваккал била у ваҳмни барбод этгил.

Эй Навой, тиласанг ишқда амганмагасен,
Ўзни ҳижрон ғамию дарди била муътод этгил.

Ишқинг ўтидин таним кул бўлди, эй бадмеҳр, бил,
Меҳр уйи қилсанг бино, ул кул била тарҳ айлагил.

Гар бузуқта чуғз полон кўрмамишсеи, захм кўп
Тан аро афғон чекар кўнглум қушин паззора қил.

Ўелди чун оҳимдип ўт олмоққа Мажпупи заиф,
Тўлғапиб чурканди ул ўт ичра ул янглиғки қил.

Ғам тупи заъф эттим апдоққим, саҳар ул кўйдип
Субҳ анфоси учурғудек таним бўлмиш енгил.

Кўнглаки гулгун беҳол ўлди чун жисмин қучар,
Найласун беҳол бўлмай, эй кўнгул, охир дегил.

Умрға ҳеч эътимде йўқтур, эй ғофил кўнгул,
Ою йилни неча маст ўткарғасеп, бир ҳам ойил.

Неча ул кирпик сипопиға Навой кўнглини
Ҳар-замон илғайсеп, эй бадмеҳр, ани бир кўзга ил.

Ўосидо, оллинда аҳволи харобимни дегил,
Муфрит андуҳ бирла муҳлик изтиробимни дегил.

Ишқи ичра заъфлиғ жисмим шиканжи шарҳин эт,
Тори зулфидек ўт узра печу тобимни дегил.

Ќўйи сайрида кўруб они мулойим ғайр ила,
Равзаи жаннат аро дўзах азобимни дегил.

Тан тирикларнинг ҳисоби топмогонни доғи айт,
Жопда ҳам дарду балойи беҳисобимни дегил.

Ҳажр дардиди вужуд уйида бир дам тўхтамай
Ҳар замон мулки адам сори шитобимни дегил.

Сўрсаким, ғам базмида мепсиз тузарму базми айш,
Ќон ёшимдин бода, бағримдин кабобимни дегил.

Эй Навоий, ғам била беҳудлуғумдин нукта сўр,
Ёр ҳажринда бу янглиш хўрду хобимни дегил.

Ул зақанни упаю гулгунадин наазора қил
Ким, әрур бир олмаким ранги әрур оқу қизил.

Ожиз ўлғай зулфининг савдолари тақриридин,
Гар қуруғ жисмим тароғ янглиғ саросар чекса тил.

Неча ўзни ёшуруб чин юзга солимоқ ғунчадек,
Тангдилларга боқиб, хандон бўлуб бир ҳам очил.

Сочида шабнам бурунчак, әй кўнгул, әрмас ажаб,
Сумбул узра гар тушар шабнам таажжуб қилмағил.

То кийиб синжоби тўн, гулгун ўтук, қилдинг хиром,
Йўқ сенингдек кабки раъно ҳусн саҳросида, бил.

Раз қизи ҳамдамлиғидин ою йил маст ўлмоғинг
Неча бўлғай, ўтти умр, ар бўлмагап бўлсапг ойил.

Қўрмаган бўлсанг, Навоий, сарв уза гул, қил назар
Ким, ул ой гулгуна суртуб хилъатин қилмиш яшил.

Яна фироқида ҳар кун эрур манга юз йил,
Валек ҳар кечасин неча кундин ортуқ бил.

Десангки ўлтурайин, эй фироқ, жисмимни
Чу заъфдин топа олмон, ўлук тасаввур қил.

Меи ўлдум, эй кўнгул, ул дилрабодип айрилма,
Ғар андин ўзга севар жоинг ўлсаким, айрил.

Танимни гарчи ғаминг тийғи этти юз пора,
Бу шукр адосиға ҳар бирни истарам бир тил.

Ғамингда лола киби чок кўнглаким бўлмиш,
Фироқ дудию кўз қонидин қароу қизил.

Чу топмогунг бу чаман гуичау гулида вафо,
Тўкулма ғунча киби, лек гул масаллик очил.

Навоиё, нега афлок муртафиъ бўлмиш,
Агар ғамимдин эмас вазн каффасида енгил?!

Бу не қомат, не рафтору, не шаклу на шамойил
 Қим, ётар ақлни мадҳушу, доғи ҳушни зойил.

Юзи куйдурмагима ўт, сочи йиғлатмоғима дуд,
 Кўзи торожима саъй, қоши хунрезима мойил.

Жонфизо ҳусни ниқоб ичра доғи эл талашиб жон,
 Қолмағай ёрди тирик бир киши ул бўлмаса ҳойил.

Тиғи эғнимга тушурмакин ҳамойил тилай олмон,
 Қайда ул бахтики, бўлгай қўли бўйнуиға ҳамойил,

Эй ҳабиб, ётма Масиҳ оллида изҳори ғасоҳат,
 Чун ёрур дам ураолмасқа лабинг оллида қойил.

Ақлу ҳушу, кўнгулу жонни анинг йўлида қўйдум,
 Тонмадим васли муҳайё қилибон мунча васойил.

Чунки ушшоқ уни ёқмас ёмиш ул гул қулорига,
 Эй Навоий, неча булбул киби бу наъраи ҳойил.

Хилъатии то айламиш жонон қизил, сориг, яшил,
Шўълаи оҳим чиқар ҳар ён қизил, сориг, яшил.

Гулшаи эттим ишқ саҳросин самуми оҳ ила
Ким, эсар ул дашт аро ҳар ён қизил, сориг, яшил.

Шишадек кўнглумдадур гулзори ҳуснунг ёдиди,
Тобадонпинг аксидек алвон қизил, сориг, яшил.

Оразу хилъат била хаттинг хаёлидин эрур,
Кўзларимнинг оллида даврон қизил, сориг, яшил.

Лаългун май тутқил олтун жом бирла, сабзада
Ким, булардин яхши йўқ имкон қизил, сориг, яшил.

Факр аро биррапглик душвордур беҳад, вале
Хирқада тикмак эрур осон қизил, сориг, яшил.

Эй Навоий, олтуну шингарфу зангор истама,
Бўлди назминг рангидин девон қизил, сориг, яшил.

Жонга зулмунгни нечаким кўнглунг истар, онча қил,
Мен чека олгонча демон, сен қила олгонча қил.

Қўзғади кўнглумни бедод айлабон хайли ғаминг,
Гар риоят айласанг, ул мулк қўзғолгонча қил.

Жонима минг дард солдинг, айла мингдип бирни дафъ,
Айтмон анда даво ҳам дардни солгонча қил.

Ғам юки остида тавшалдурди ҳижронинг мени,
Илтифот этсанг доғи мен зор тавшолгонча қил.

Жавру бедодинг туганмай қолган эрса жонима,
Чархдин ҳам унқуч олсанг, ол демон, қолгонча қил.

Ваъдаи меҳрин манга юз қатла ёлгон этти чарх,
Сен доғи бемеҳрлик қилсанг, юз ул ёлгонча қил.

Эй Навоий, навҳа оҳангида кўп қилдинг ғиғон,
Ўмди мажлис мутриби бу нағмани чолгонча қил.

Ёраб, ул ой ҳуснин эл фаҳмиға помафҳум қил,
Бўйла мавжуд этмасанг аввал мени маъдум қил.

Барча юздип ўйлаким кўзумни маҳрум айладинг,
Барча кўзни ул париваш юзидин маҳрум қил.

Бўлса ишқимда қусуре, кўнглини мепдип совут,
Ишқим ар пок ўлса, тошдек кўпглип опипг мум қил.

Қилса зулм ул золим, элни қилмагил, ё раб, забун,
Чун тазаллумдур ишим доим мени мазлум қил.

То кўзум қутлуг юзидип ўзга сори тушмасуп,
Ҳар пе кўз кўргай менинг бахтимға они шум қил.

То тирикмеп ишқи ҳарфидур ичида, эй рафиқ,
Ўлсам опи-ўқ мазорим тошида марқум қил.

Демаким, борму экин меҳрим Навоий кўнглида,
Анда сенсен, бир тааммул айлабон маълум қил.

Захмлик кўксумни ғайрат тийғи бирла чок қил,
Ҳам ўшул сув бирла ғайридин кўнгулпи пок қил.

Ламъаи рухсоридин, эй ишқ, куймакдур ишим,
Нотавои жисмимпи гар худ вўсма, гар хошок қил.

Бўйла ўтким меидадур, андин фузун имкон эмас,
Дам била тез айла ёхуд юзни оташпок қил.

Ғайрға шояд ғуборим ҳойил ўлғай кўргали,
Кўйида, эй ашқ, ҳасрат бирла жисмим пок қил.

Маст чиқмиш тийғ ила аҳли пазар қатли учун,
Эй кўнгул, паззораи ул қотили бебок қил.

Ҳар не кўкдин келса бўл туффроғдек ҳойил магар,
Пойпсандипг бўлса, маъъи гардиши афлок қил.

Эй Навоий, пшқ ўтинипг шуъласи чиқсун десанг,
Кўнглакипг чокини осиг, кўкрагингни чок қил.

Эй мусаввир, дилбаримға сурате монанд қил,
Кўрмагидин хотиримни гаҳ-гаҳи хурсанд қил.

Ул ҳарир узраки тарҳ этгунгдур ул тимсолни,
Сигмаса зайлиға жоним пардасин пайванд қил.

Бўлмасун бу тўъмадин маҳрум ул кўй итлари,
Эй ажал, тақсим учун жонимни юз парканд қил.

Ул париваш чиқти усрук секретиб кўнглакча, вой,
Носиҳо, девона бўлдум эмди тарки панд қил.

Лаъли шириндинки қилдинг айшни жонимға талх,
Неча аччиғ сўз демак, бир қатла шаккарханд қил.

Жоми Жамнинг роҳи Афридун йилони захри бил,
Эй кўнгул, ўзни сафоли фақр ила хурсанд қил.

Ҳожати будур Навоийнинг, худоёким, ани
Муғбача ҳусниға муғ дайрида ҳожатманд қил.

Демонким мени ёд этиб шод қил,
Унутғоиларингни бирар ёд қил.

Сановбар санга бандадур сарвдек,
Вошингдин эвур доғи озод қил.

Вафо йўқтур ул шўхда, эй кўнгул,
Ўзунгни жафосига муътод қил.

Қилур жонима ҳажр қасд, эй ажал,
Бу ишда анга сен ҳам имдод қил.

Манга ишқ аро ўлмак ойин эрур,
Рақибо, яна санъат иршод қил.

Паришопмен, эй оҳ, афлокдин,
Бу абтар варақларни барбод қил.

Чу буздунг кўнгул кишварин зулм ила,
Сиришким суйи бирла обод қил.

Фалак давридин рапжамен, соқпё,
Кел эмди қадаҳ даври бунёд қил.

Гар ул шўх фарёдинга етмаса,
Навоий, шаҳ оллинда фарёд қил.

Эйки, ишқ ошубида ҳолим сўрарсен, сўрмагил,
Кўзларимда сув кўруб, кўнглум аро ўт англагил.

Эй пари девона деб кўпглумни қовма ҳар замоп,
Даъвий дилдорлиғ қилсанг, кўнгулии асрагил.

Эй баҳори ҳусн, барқи васл ила кул қил мени,
Нотавон кўнглумга лекин доғи ҳижрон қўймагил.

Шўхлуқтин буки боғ ичра тиларсен ўйпамоқ,
Кўзларимнинг боғи серобинда бир ҳам ўйпагил.

Телба кўнглумни ҳамиша қилма мажруҳ, эй пари,
Тийғи кин юз қатлаким сўрсанг, бирор ҳам алдагил.

Кирди ишқ аҳли ғапо даштига, эй мажнуп кўнгул,
Истасанг йўл озмағайсен, корвопдин қолмагил.

Эй Навоий, дайр аро бўлсанг гадолиғ бирла маст,
Бош қўяр бўлсанг, сафолиғни бошингга ёстагил.

Дўстлар, ул сарвқад ҳажринда чун бўлдум қатил,
Сарв акипг, гар қўймоқ истарсиё мазорим узра мил.

Қўҳи ҳажр ағнпда истармен ани суръат билан,
Шавқдин хасдек тапимға, әрмас апдоқ юк сақил.

Заъф аро сунбулни гар зулфупг дедим, топг йўқки, бор
Хастаға жавзо туни ялдо туни янглиғ тавил.

Рашкдин бир-бирга қиймас меҳрипи жопу кўнгул,
Рост аъдоққим ҳасуд әл молиға бўлғай бахил.

Буки ҳижроп тийғидин кўксумпи юз чок айладиғ,
Юз далилим бор, агар ҳар чок бўлса бир далил.

Дайр жаишат, ҳури ийшдур хўблуқтин муғбача,
Май зулоли бирла куш айнап тусаммо салсабил.

Гар юзупг истаб Навоий кўэлариғга зордур,
Не ажаб диг аҳли куффор оллида бўлмоқ залил.

Айлади кўнглум қуши ул шом гесу сори майл,
Шаппарак янглигким ул қилғай қоройғу сори майл.

Лаъли ҳижронида рухсорим тилармен ўйлаким,
Бодадин махмур бўлғон айлағай сув сори майл.

Ишқима ушшоқ ширкат қилмағайлар деб эрур,
Кўнглума бир қотили бебок бадхў сори майл.

Ғайрдин кўпглумни соф эттим юзунг акси учун,
Ғарчи худбинсен, санга бўлмас бу кўзгу сори майл.

Эшитиб ақшом кўнгул афсонасин ушшоқдин,
Қилди мен бедилға павбат еткач уйқу сори майл.

Бу чаманда не вафо бўлғайки, ҳар ён ғунчаси
Зоҳир этмиш булбул аҳволиға кулгу сори майл.

Ҳар тараф мойилдур ул шўху, Навоий муптазир,
Кулбаси ичраки шояд айлағай бу сори майл.

Нечукки дард қироғи аёғинг остида дол,
Узор нуқтаси янглиғ узоринг устида хол.

«Алиф» киби қадинг ул ики «лом»и зулф ичра
Ўрунғач, ўлдум алар васфин айламактив лол.

Танингки мовии беҳол ҳулладин кўрунур,
Таимни сув киби, тонг йўқ, гар айласа беҳол.

Ғариб ҳолим агар ёр сўрмаса, не ажаб
Ки, оғзи йўқлуғидин йўқтурур маҳалли савол.

Малолат этти мени гард, лек қўрқармен
Ки, еткай, они десам, хотирингга гарди малол.

Бу боғ гуллари чун бевафодур, эй булбул,
Хуш ул қушеки, тааллуқдин ўлди ғориғбол.

Навойй, истаса дилбар сени ғироқ ичра,
Мурод тонма, агар худ муродинг ўлса висол.

Туну кун ул ой хаёли бирла мен ошуфта ҳол,
Бир хаёл айлаб мени шайдоу элга юз хаёл.

Тонгдин ақшомғача ғам тоғин қозиб Фарҳодваш,
Кеча тонг отқунча дашт узра озиб Мажнун мисол.

Олам аҳли оҳу нолам истимоъидин малул,
Кўнглума олам эли бедоду зулмидин малол.

Қилмағон журмумға, тортиб чарх тийғи интиқом,
Бу балоға чора топмоққа тонилмай аҳтимол.

Мен болокашмен, манга базм ичра ҳижрон заҳри бас,
Соқиб, айшу напот аҳлиға тут жоми висол.

Меҳр расмин, эй кўнгул, даврон элидин истама,
Ул қуёшқа негаким етмай камол, ўлмиш завол.

Гар Навоий телбараб жаврингдин итти, эй пари,
Ул нечаким ишқ аро борди ёмон, сен яхши қол.

Жопу кўнглум баски кўрди аҳли давропдин малол,
Жонима бўлмиш кўнгулдин, кўнглума жондин малол.

Бу иков баским малол изҳор айларлар, бўлур
Ҳам манга мундин малол, алқисса, ҳам опдии малол.

Улки оламдин малул ўлгай, элидин ҳам эрур
Кимга зипдондин малолат, аҳли зипдондин малол.

Кимса бирла ошно бўлмонки погаҳ, эй рафқ,
Бир кишига бўлмагаймек зори ҳайрондин малол.

Дашт аро ҳам истамон ҳамдамки, погаҳ бўлмагай
Ғуларга бу алохону аломондин малол.

Ҳар печа қилдим вафо, жуз бевафолиғ кўрмадим,
Не ажаб кўнглумга бўлса павъи инсондин малол.

Соқиб, то мумкии ўлгай жомима қуй бодаким,
Даҳр элидин хотиримга ўтти имкондин малол.

То бўлай ул павъ усрукдип шуурум бўлмагай,
Меҳнати кўн кўнглума юз қўйса ҳар ёпдин малол.

Гар Навоий жон куйгандин бу сўзлар дер, вале
Жон малол ўрнига кўрмас, етса жонопдин малол.

Гулшанингдин елдек, эй зебо ниҳол,
Мен ёмон бордим, вале сен яхши қол.

Менмеиу бекаслигу айёми ҳажр,
Сен бўлу аҳбобу даврони висол.

Сўрма ҳолимни сабодин гаҳ-гаҳи,
Кўнглунга ўлтурмасун гарди малол.

Гар бузуг кўнглумни мардуд айладинг,
Бок эмастур ўзгаларнинг кўнглин ол.

Сигмайин кўюпда гар қовдунг мени,
Асру кенг саҳродурур дашти хайл.

Олам аҳлида вафому худ эмас
Ҳар неким йўқтур, эрур тонмоқ маҳол.

Эй Навоий, хуштурур озодалиқ,
Қайд аро хушлуққа йўқтур аҳтимол.



Сарвдек хаазро либосинг бирла, эй нозик ниҳол,
Тўтиесен жилвагар, шаккар санга ширин мақол.

Оғзингу белин ҳадису рамзини билмай яқин,
Эл аро пайдоу пипҳон мунча тушти қилу қол.

Билгурур юзунг тиҳидин турфа хатти мушкбў,
Сабзадекким бўлғай анинг устида равшан зулол.

Ишқ аро топсам малолат сабрдин йўқ ҳайрати,
Дарддин беморға парҳез эрур кўпрак малол.

Эй кўнгул, гар тор жисмимда наво йўқ, не ажаб,
Нола қилмас гарчи печу тоб урар саргашта пол.

Ҳасрат оҳидин фалакка ўт солурмен ҳар нафас,
Не экин ҳикмат буким топмас асоси ихтилол.

Бегунаҳ тўксанг Навоий қопини йўқтур ғами
Ким, сени кўрган даме қонин санга қилмиш ҳалол.

Ёр ҳажри хоҳи бир кун, хоҳ юз йил, эй кўнгул,
Заҳрдин бир қатрау дарёни тенг бил, эй кўнгул.

Чунки онсиз ўлгунг, ушбу дамки айрилмоққадур,
Бори ул оразга ўлгунча назар қил, эй кўнгул.

Ҳар қаён борса, чу ул қотилдин айрилмас рақиб,
Хоҳ сен қотил анга, хоҳ андин айрил, эй кўнгул.

Ою йил девонау маст ўлмоғингдин тўймадинг,
Йилчилай ул ой борур, бир лаҳза ойил, эй кўнгул.

Ошиқ ўлса шоҳу маъшуқи гадо лозимдурур,
Ул ниёз этмас аён, бу ноз билгил, эй кўнгул.

Аждаҳолар ишқ даштида кирардиндур забун,
Ўт тутошубтур бу водий ичра — ёнғил, эй кўнгул.

Ишқ тийги гар Навоий кўксини чок айлади,
Ўлмайин неткунг дурур, бир лаҳза очил, эй кўнгул.

Қилди овора мен хастаии овора кўнгул,
Хонумонимни қаро қилди юзи қора кўнгул.

Итларинг оллида юз пора кўнгулни солдим,
Муна кўр ҳар бирининг оғзида бир пора кўнгул.

Ёр юз пора қилиб борди ҳазин кўнглумни,
Ҳеч ўсонмай яна ҳар лаҳза борур пора кўнгул.

Ёш тўкар кўнглум апинг васлиға майл айласа кўз,
Қоп ютар кўз, юзипи айласа наззора кўнгул.

Ноз ўқип жоп била жисмимга уруб худ ўттунг,
Боққи, қолди боқибон ёлбора-ёлбора кўнгул.

Лувбати даҳр фириби била бози емаким,
Бермади кимсага бу шоҳиди маккора кўнгул.

Кўнгли истарки, синуқ бўлса Навоий кўнгли,
Бўлмасун шиша кўнгул қасдида, ваҳ, хора кўпгул.

Ул шайхки минбар уза афсунға берур тул,
Шайтондур ўзи, мажлисииниг аҳли сурук ғул.

Ғафлатдии агар ваъз ила уйғотсалар элпи,
Ул айлар уютмоқ учун афсонаға машғул.

Боштин аёғи минбарининг пояу дoston,
Ҳам ўзию ҳам маърифати жоҳилу мажҳул.

Кўрмай хирад асҳобида бир бардни оқил,
Топмай киши афсунида бир нуктапи маъқул.

Ҳар иеки ҳадис этти қўюб барчаси мавзуъ,
Иақлеки машойихдин этиб, бориси мақбул.

Юз пора қилиб миибари ўт ёққали авло,
Бу шарт ила ким, бўлса ул ўтда ўзи мақтул.

Иблисифат эл сари майл этма Навоий,
То бўлмағасен зарқу риё қайдида мағлул.

Гар лабинг оллида даъво қилмади изҳор лаъл,
Бўйни невчун боғланиб осилди мужримвор лаъл.

Гўйё тўти хатинг бирла лабибгдин сурди нутқ
Ким, либос ўлди зумуррадгун анга минқор лаъл.

Йўқ лабинг янглиғ пари гўё демайким, руҳбахш,
Кўрмишам бориб Бадахшон мулкида бисёр лаъл.

Лаъл оллида анингдекким эрур беқадр тош,
Бўлмиш ул янглиғ лабинг оллида бемиқдор лаъл.

Лаъли жонбахшинг такаллум вақти бир-бир сочти дур,
Оллоҳ-оллоҳ, ким кўрубтур бўйла гавҳарбор лаъл.

Кўзларимдур баҳру кон, меҳмоним ўлсанг бир кеча,
Ҳам дур этгайлар фидо оллингда, ҳам исор лаъл.

Бир қадаҳ май бирла бўлди сурхрў аҳли хумор,
Кун аро гўёки маҳлул айламиш хаммор лаъл.

Лаългун май бошида бўлмас кишининг, эй ҳариф,
Нафъи кўпроқким тикилгай тожида шаҳвор лаъл.

Гар Навоийнинг сўзи ширину рангиндур, не тонг
Ким, эрур кўнглида доим ул шакаргуфтор лаъл.

Йўқтурур оламда аҳли ишқдек бечора эл,
Ҳажр зулми бирла хонумонидин овора эл.

Ишқ селоби жафоси бирла ҳижрон тигидин
Хотири вайрон жамоат, кўпгли юз минг пора эл,

Чиқсанг уйдин телба бўлмоқ олам аҳли, не ажаб,
Ўрмамиш ҳаргиз чу сендек бир пари рухсора эл.

Аглаким овора бўлгашлардур, ул ой ишқидин
Ҳажр саҳросида куйган тоғу водий ора эл.

Чуп қазо тағйир топмас, коми озлиғдин гила,
Маҳз ноҳамворлиқдур айламак ҳамвора эл.

Эй Навоий, фитна ёғдурса ул ой ишқ аҳлиға,
Осмопдин ҳар неким келса, не қилгай чора эл?

Кўнглунг истар ёрлар бирла ҳамиша шод бўл,
Мендину кимдинки кўнглунг истамас озод бўл.

Гарчи сабрим уйи янглиғ айладинг вайрон мени,
Доимо, ё рабки, ҳуснунг мулкидек обод бўл.

Мен чекиб андуҳ ўлай, эл жони бўлсун ул масиҳ,
Совурул, эй чархи нигун, вей даҳри дун, барбод бўл.

Бевафолар зулму бедодиға эрмассен ҳариф,
Эй синуқ кўнглум, агар худ шиша, гар нўлод бўл.

Туттум ўлмакдин тирилмак ҳажрида тенгдур манга,
Эмди гар бергил зилоли Хизр, агар жаллод бўл.

Чекма бошким эмин эрмассен хазон яғмосидин,
Бу чаман ичра агар савсан, агар шамшод бўл.

Эй Навоий, олам аҳлиға чу йўқ эрмиш вафо,
Келу мундин нори бекаслик била муътод бўл.

Айтаолмонким, мени овора бирла ёр бўл,
Гарчи йўқ қилдинг мени ул кўйдин, сен бор бўл.

Мен агар ер топмадим сенсиз ҳаётим шомидин,
Нахли умримдин сен, эй бадмеҳр, бархурдор бўл.

Чун мени ғам тийғидин қатл айладинг, не суд, агар
Мотамимдин ғам егил ё ўзгага ғамхор бўл.

Эй кўнгул, ул умр ҳажри чун бу янглиғ сатъб эрур,
Гар қутулсанг жон бериб, жон бирла миннатдор бўл.

Ул қуёшнинг кўйидин, эйким тиларсен чиқмасанг,
Хоксор анда начукким сояи девор бўл.

То тириксен истасанг хушвақтлиғ, эй майпараст,
То тўлар паймона муғ дайрида хизматкор бўл.

Эй Навой, гар тилар ул шўх озоринг сенинг,
Ким деб эрдиким, вафосиз элга мундоқ зор бўл.

Еғлиғинг илгимда, ашкимни равона айларам,
Кўзга суртуб, ашк аритмоғни баҳона айларам.

Ул кўзумга чун етиб таскин топиб гирёнлиғи,
Кўздин олғач яна ашкимни равона айларам.

Яна етгач кўзга ашким турса олурмен ани,
Яна борса чораси бу навъ ёпа айларам.

Кўзда кирпичларни тиллар айлабон ҳар ториға,
Заъф ҳолим кўз тили бирла фасона айларам.

Балки ҳар ториға жоним риштасин чирмаштуруб,
Жонима касби ҳаёти жовидона айларам.

Бир қадаҳ қуйсангки, тутса муғбача, зй пири дайр,
Нақди дин сармояйи жоми муғона айларам.

Эй Навоий, токи бўлмишмен фано дайрида маст,
Ақлу дин ташвишидин фориғ тарона айларам.

Ул қуёш васлида ўзни рашкдин гум айларам,
Соядин ёйимда тебрангач таваҳҳум айларам.

Ул пари кўнглумдадурким сўзлашурмен, демаким,
Телбаликдин ўз-ўзум бирла такаллум айларам.

Шоми ҳажрим тонгсиз ўлмиш, не ажаб гар ажздин
Шомдек йигламсиниб, тоигдек табассум айларам.

Қатл ҳукми айласанг ўлтуртубон ушшоқни,
Ишқ аро чунким мен акмалмен, тақаддум айларам.

Элга раҳм этмои уқубатлар била қатл айласанг,
Ўз-ўзумга маҳзи ҳирмондин тараҳҳум айларам.

Поклик зоти гар эрмастур сулук ичра, не суд,
Баҳру барда гар таҳорат, гар таяммум айларам.

Эй Навоий, то муқаррар қилдим оҳанги Ҳижоз,
Гар Ироқу гар Ажам сари тараннум айларам.

Хилвате топиб сени жисмим аро жон айласам,
Балки жон хилват саройи ичра пинҳон айласам.

Хилват элдин ёшурун, хилват аро тан ёшурун,
Тапта жон янглиғ сени жон ичра пинҳон айласам.

Анда ҳам жон пардасип ҳар сари осиб сатр учун,
Васлинг ихфосин печаким бўлғай имкон айласам.

Чун бу хилват ичра не ўзлук эрур маҳрам, не мен,
Ҳар не помахрамдурур ўздин паришон айласам.

Дафъ ўлуб ағёр, топсам ёр ул хилват аро,
Безабоплиғ бирла шарҳи дарди ҳижрон айласам.

Умри боқий топқамен, бир лаҳза ушбу жон аро
Ўзни беҳуд, кўзни рухсорингга ҳайроп айласам.

Эй Навоий, дема иқдор айла ишқи таркини,
Қим инонғай, гар ўзумга бўйла бўҳтон айласам.

Чун ўлармен бир нафас ул дилрабони кўрмасам,
Не ҳаёт имкони бўлғай бир кун ани кўрмасам.

Кўнглум ичра топилур гам новакидин юз нишон,
Ўқидин ҳар кун танимда юз нишони кўрмасам.

Кўнгул итти, кўзни доғи истарам ашк этса кўр
Ким, тилармен ҳаргиз ул юзи қарони кўрмасам.

Соғинурмен куфри зулфи можаросидин басе,
Гар даме ул шўхи кофир можаросин кўрмасам.

Ким вафо гулчеҳралардин кўрдиким, мен кўргамеи,
Бўлмас ушбу айб ила ул бевафони кўрмасам.

Ҳар бири юз миннат айларлар, эрур бу ҳам жафо,
Олам аҳлидин не кун ким юз жафони кўрмасам.

Эй Навоий, не балодурким, ўлармен қайғудин,
Гар даме оллимда ул шўхи балони кўрмасам.

Не рағиқеким, давосиз дарди ҳолимни десам,
Не шағиқеким, наҳоятсиз малолимни десам.

Етти чарх авроқи тўлғай, етти баҳр ўлса мидод,
Ул қуёш васлиға бир дамлик ҳаёлимии десам.

Истимоъ ўлса хирад савдои ўлғай шаммае,
Зулфи запжирида савдои муҳолимни десам.

Нупки козибдур мунажжим ўкса меҳрин ордур,
Утруда ул ахтари фархунда фолимни десам.

Дема тўбодинким, ул эски дарахт ўтрусида
Номуносибдур, агар наврас ниҳолимни десам.

Ринд эмасмен дайр аро, гар жоми Ҷамдин ўтса сўз,
Май гадолиғ қилғали сингон сафолимни десам.

Эй Навоий, хўблар ичра менинг моҳимдадур,
Табъи мавзунни десам ё зеҳни солимни десам.

Менки ҳар дам, дўстлар, бедод этардин зор эсам,
Дўстлар айб этмасунлар душманимга ёр эсам.

Жон фидо қилсам, қилурлар дўстлар душманлиғим,
Не ажаб гар дўстлуқ ойинидин безор эсам.

Дўстларга қилмангиз таклиф, эй душманларим,
Заъфдин оғзиға сув томизғудек бемор эсам.

Ёғдурурлар тош қотиқ сўзлар бида, ваҳ не ажаб,
Сангсор ўлғон киби боштин аёғ афгор эсам.

Душманим жон олса хуштур, дўст миннат қўйса йўқ,
Не ажаб душмандин ар жон бирла миннатдор эсам.

Фориғ айлар бу балолардин даме беҳушлуқ,
Бас, тонг эрмас сокини сарманзили хаммор эсам.

Давр аёғидин мени тиргуз дамодам, соқиё
Қим, ўлармен даври зулмидин даме ҳушёр эсам.

Дилбарим Лайли сифатдур англангиз, эй аҳли ишқ,
Бу сабабдиндур агар ҳажрида Мажнунвор эсам.

Эйки айтурсен Навоий халқдин озурдадур,
Юз тумаи озор кўрдум, бор экан мен бор эсам.

Печа ҳижрондин бузуғ кўнглумда бўлғай дам-бадам
Ғам уза ғам, дард уза дарду алам узра алам.

Ёр ҳижрони, ватан таркию ғурбат шиддати,
Чарх бедодию даврон меҳнати, эл жаври ҳам.

Сабр озидин азоб, андуҳ кўпндин изтироб,
Ашкдип сели бало, оҳ ўтидин ҳар дам алам.

Субҳ — шом эмгак кўпидин кўнглума юз минг бало,
Шом то субҳ уйқу йўқтин жонима юз минг ситам.

Барча бир сори мангау ёр заъфи бир сари,
Кош анга сиҳҳат бўлуб, бўлғай манга юз мунча ғам.

Садқа айларга анга лойиқ, манга йўқ тухфае,
Хаста жоним нақди бордур элт, эй пайки ҳарам.

Эй Навоий, шарҳи ҳолимни дедим ирсол этай,
Сўзидин ҳам сафҳага ўт тушти, ҳам куйди қалам.

Киши ҳам әрмас әмиш ишқ сирриға маҳрам,
Тахайюлиға кўнгул ҳам, ҳадисиға тил ҳам.

Насими ғунча ичидин чу ёйди гул атрин,
Димоғларимға етардин не чора, эй ҳамдам.

Ешурди Одам агар тепгри сиррини, кўрунгуз,
Ки халқ сиррини тутмас ниҳон бани одам.

Таашшуқум сўзини, эй рафиқ, кўп сўрма,
Ки бу фасонанинг авлодур ўлмағи мубҳам.

Агар гуноҳим эса дарду ишқ изҳори,
Бу сўзда яхши-ёмоннинг қошида мен мулҳам.

Ҳаёт бўлса қилилғай талофийи офот,
Фиғопки, умр биноси әмастурур маҳкам.

Хуш улқп, маст ўлуб ўлғай халос оламдип,
Ки келди олами беҳушлуқ ажаб олам.

Мен ўлмадим эса ғамсиз даме, ғам әрмастур,
Ки ғам ҳужум әтар, ўлғон замон даме хуррам.

Не тонг, Навоий улустин гар ўлди озурда,
Ки кўрди кўп алам узра алам, ғам устига ғам.

Лаълинка, соғипдим ани жон розига маҳрам,
Билмонки недин хат чиқарур қонима ҳар дам.

Терлаб гул уза сабзанг ўлубтур тару тоза,
Хат гарчи ҳамиша бузулур бўлса варақ иам.

Бош саждаға роғибдур, кўз сурмаға толиб,
Йўлупгда ажаб эрмас агар бўлса қадим хам.

Эл панд берур кўнглума, сен новак отарсен,
Неткай эдим ул захмға бўлмаса бу марҳам.

Билгилки, кўнгул шуъласин изҳор қилибмен,
Ул купки, туташқай ғам ўтидин бори олам.

Гар оқибат аҳволиға мен воқиф эмасмен,
Қимдурким, анга қолмади бу масъала мубҳам?

Гар итти эса хаста кўнгул ғам ема, эй ақл,
Ғам егали бордур чу Навоий, санга не ғам.

Эй пари, раҳм этки, кўнглум зор эрур, бечора ҳам,
Ишқу савдо даштида Мажнун эрур, оввора ҳам.

Тапдағи пайконлару ашким ёрутмас уйпиким,
Дуди оҳимдин қорормиш собиту сайёра ҳам.

Заҳми кўп, бағримни тикмак мумкин эрмас, эй рафиқ
Ким, эрур юз пораю мажруҳ эрур ҳар пора ҳам.

Васли иқболию мен?! Ҳайҳотким, рухсори пи
Тоқатим йўқтур йироқтин қилғали наззора ҳам.

Ўйла сув қилди бало кўҳсорини оҳим ўти,
Ким, олиб кўксумга урғунча топилмас хора ҳам.

Чарх макру фитнасини гофил ўлманг эинҳор,
Чунки бу шоҳид баса фаттон эрур маккора ҳам.

Телбараб иттим Навоийдек жунун саҳросида,
Қилмади ёдимни ҳаргиз бир пари рухсора ҳам.

Ишқ таркин қилдиму чиқти кўнгулдин ёди ҳам,
Сизга васлининг нишоти, ҳажрининг бедоди ҳам.

Ишқ бузсун деб кўнгул мулкини обод айладим,
Бр қуйи эмди анинг вайрони ҳам, ободи ҳам.

Зор эдимким, шод эмас ишқ ичра кўнглум хотири,
Эмди кўнглум қолмади, ул хотири ношоди ҳам.

Кўрса Лайли бирла Ширин руҳи жаврип, раҳм этиб,
Қуйгай онинг хаста Мажнуни, мунунг Фарҳоди ҳам.

Даҳр боғидип, кўнгул, нафъи вафо кўз тутмаким,
Бесамардур сарв ҳам, саркашдурур шамшоди ҳам.

Мен вафо кимдин топай, бу шевапи, чуп топмади
Офаринишда пари жинси, башар авлоди ҳам.

Ёрсизлиғдип Навойни япа қўрқутмангиз
Ким, бу саъб ишга юрак босиқ кўнгул тўқтоди ҳам.

Эй, юзу қаддинг ошиқи гулу сарви равон ҳам,
Мунунг ичида ўқдур, онинг бағрида қоп ҳам.

Кўюнғ эрур ул равзаки, хижлат топиб апдип,
Гум бўлди гулистони Эрам, боғи жиноп ҳам.

Оғзинг била лаълингни тилар жопу кўнгулким,
Гунчапгга кўпгул садқа, фидо лаълингга жон ҳам.

Кўнглум кибидур ғуича, экап лолаки бордур,
Пайдо тошида қоп, ичида доғи пихоп ҳам.

Гаҳ булажаб аҳволима, гаҳ дардима бўлмиш,
Ул кўйида ҳар кечаки ғавғоу фиғоп ҳам.

Мен телбаки кўргач ани фарёд этиб ўлдум,
Гар яхши эмас эрди, эмас эрди ёмон ҳам.

Ғам хайли ҳужум этса, югур майкада сори,
Невчунки, эрур ҳиспи ҳасин дори амон ҳам.

Тут муғтанам, ўлдунг эса хушҳол замоне,
Невчунки, замон ҳосид эрур, аҳли замон ҳам.

Ҳар ён борур ул шўху Навоийға ҳам уммед
Ким, саҳв ила шояд қилғай майл бу ён ҳам.

Келди тиргузгали заъфим кўруб ул Исодам,
Келгани ҳам ўз ишин қилди, вале кетгани ҳам.

Келмаки жон берибон, қайтури ўлтурди яна,
Гўйё қайтғали бошима еткурди қадам.

Бориб ўлтурмади жон, нақд нисор этти кўнгул,
Ўйлаким, халқ сочар шоҳ аёғига дирам.

Шоми ҳижроники, шоятсиз эрур тийралиги,
Адам иқлимига ул келди саводи аъзам.

Кўзни суртуб, гар итингнинг тобонин реш эттим,
Ҳал қилиб кўз қароу оқини айлай марҳам.

Ваҳ, не янглиғ бу харобот аро ҳушёр бўлай
Ки, дақойиқдур анга бир-бирисидин мубҳам.

Мен киму васл, они хосларингга еткур
Ким, Навоийга етар ҳажр аро бедоду ситам.

Итипги борди қилиб тўъма бағриму юрагим,
Оқарғусидур оиипг интизоридин сўнгагим.

Фироқ ўти юракимни сув айлаб оқизди,
Чекарга ҳажр ғами амди йўқтурур юрагим.

Этак-этак гуҳар оллингда сочсам эрмас ажаб,
Ки кўз ҳазонасидин дам-бадам тўлар этагим.

Майим фироқ аро хуноби ғамдурур, май эрмас,
Хаёл бирла лабинг қанди чун эрур газогим.

Тикан нишониму гулдек кафингдадур ёхуд,
Етишкач анда кўзум, қолди ёнишиб нинагим.

Сипеҳр зулмига йўқ чора бодадин ўзга,
Бу ишга ақлдин эрмас таҳаммул айламагим.

Висолин истадим — очти саҳар яди байзо,
Навоиё, ажаб ар мустажоб эмас тилагим.

Хирқаи зуҳд ўртамак кўнглум шиори айладим,
Субҳа торин уздуму гўгирд тори айладим.

Чун туташти ўт, бир овуч донасин тасбеҳнинг
Устига сочмоқ била ул ўт шарори айладим.

Дафтару, сажжодау наълайинни ҳам дам-бадам
Ташламоқ бирла равон ул шуъла сори айладим.

Зухду тақво, балки чун ўзлук нишони қолмади,
Расми сайр айлаб, фано дайри гузори айладим.

Ичмайин бир журъа андоқ жилва қилди муғбача
Қим, қошинда сажда қилмоқ ихтиёри айладим.

Мунча давлат касбиким айлаб экан олам аро
Қим, фано иқболидин мен хаста боре айладим.

Эй Навоий, менда бир жон нақди қолмиш эрди бас,
Шукр, они ҳам маю мутриб нисори айладим.

Қимсани дард аҳли деб, сирримға маҳрам айладим,
Ўз-ўзумни куч била расвои олам айладим.

Аҳли роз эл оллида одам деса бўлмас мени,
Менки ўз розимға маҳрам жинси одам айладим.

Булажаб сирримни махфий асрамоқ душвор эди,
Барча гар Фарҳод ила Мажнунни ҳамдам айладим.

Ўз ғамим ифшосидин оламниким қилдим қаро,
Иш ўзумга демаким, оламға мотам айладим.

Айладим жонимға юз бедод, лекин ўлмаги
Сиррим ифшоси била эрди, ани ҳам айладим.

Элга расво бўлмоғи бўлдум не суд эмди, агар
Юз туман мисмор ила оғзимни маҳкам айладим.

Қофири ишқ ўлмоқ эрмиш фош қилмоқ сирри ишқ,
Номусулмонлиқни кўнглумга мусаллам айладим.

Шодмен аҳли замон бирла замондинким, ўзум
Айладим ўз қисматим андуҳ агар, ғам айладим.

Эй Навоий, дема сирринг кимсага мундоқки, мен
Қимсани дард аҳли деб, сирримға маҳрам айладим.

Содаваш ёрим бағоят пурфан эрмиш англадим,
Ошкоро дўст, пинҳон душман эрмиш англадим.

Мен муқайяд ҳажр зиндонидаю аҳбоб ила
Ҳар куп ул гулруҳқа азми гулшан эрмиш, англадим.

Мен бу ҳижрон тунида зор ўлдиму бўлмас саҳар,
Шамъ ҳар оҳим ўтидин равшан эрмиш, англадим.

Дам-бадам оҳим ўтиким чиқти кўнглум захмиди,
Ўқидин бу кулба равзан-равзан эрмиш, англадим.

Лаълидин эл жоп тилаб, мен жон бериб мардудмен,
Хотириға қайси иш мустаҳсан эрмиш, англадим.

Бу чаманда кўнглагин гул чок айлардин иши
Булбул аҳволиға ҳар кун шеван эрмиш, англадим.

Эй Навоий, буки кўнглунгни биров сайд айламиш,
Ғам ема, ул чобуки сайдафкан эрмиш, англадим.

Қимга қилдим бир вафоқим, юз жафосин кўрмадим?!
Кўргузуб юз меҳр, мишг дарду балосин кўрмадим?!

Қимга бошимни фидо қилдимки, бошим қасдиға
Ҳар тарафдин юз туман тийғи жафосин кўрмадим?!

Қимга кўнглум айлади меҳру муҳаббат фошқим,
Ҳар вафога юз жафо онинг жазосин кўрмадим?!

Қимга жонимни асир эттимки, жоним қатлига,
Ғайр сори хулқу лутфи жонфизосин кўрмадим?!

Қимга солдим кўз қарою оқини ишқ ичрақим,
Қон аро пинҳон кўзум оқу қаросин кўрмадим?!

Сен вафо ҳусн аҳлидин қилма таваққуъ, эй рафиқ
Қим, мен ушбу хайлнинг ҳусну вафосин кўрмадим.

Эй Навоий, тавба апдин қилмадим шайх оллида,
Қим бу ишда дайр пирипинг ризосин кўрмадим.

Не учун тарки муҳаббат қилди моҳим — билмадим,
Бу ғазабким айлади моҳим, гуноҳим билмадим.

Ошиқ ўлдум, ёрдин топқай дебоп кўнглум висол,
Ҳажр бу янглиғ бўлурни кийнахоҳим билмадим.

Ёр кўйи ичра итти зор жисмим оҳдин,
Қайда тушканни бу елдин барги коҳим билмадим.

Ишқ бўстониға кирганда ҳавойи қуш кнби,
Сумбули зулфи бўлурни доми роҳим билмадим.

Ақлу, ҳушу сабрим итти, кўргач ул кирпик сафип,
Бир-бир ўлмоғни қаро кўргач, сипоҳип билмадим.

Қирмагунча дайр аро тинч ўлмадим, тут бодакпм,
Ғуссадин бу қалъа эрконни паноҳим билмадим.

Эй Навой, бўйла қилғон рўзгоримни қаро,
Ҳажр шоми эрди ёхуд дуди оҳим, билмадим.

Нега қон ёшим оқизди дилситоним билмадим,
Не гуноҳ айлаб эдимким, тўкти қоним билмадим.

Озди кўнглум сайр этиб чиққунча бўлмай кўйипн,
Қайда қолди ул заифу нотавапим билмадим.

Демадингму дема рашкимники боқтинг ғайрима,
Билмадим, эй кофири номехрибоним, билмадим.

Сўрғали кўлганда заъфимдин ўзумдин бормишам,
Чун сўруб қўпти, не янглиғ чиқти жоним билмадим.

Ул пари то жилва қилди борди кўнглум, ваҳ, қаён
Бўлди ул оввораи бехонумоним билмадим.

Дўстдин билдим нишон, то топмадим ўздин нишон,
Лек ўздин токи бор эрди нишоним билмадим.

Эй Навоий, ёр кўнгли меҳрму қилди аён,
Ё асар қилди анга ўтлуқ ғиғоним билмадим.

Нўши лабини ҳар печа сўрдум, ўсонмадим,
Ичмак била ҳаёт аўлолини қонмадим.

Зоҳид дедик, раҳи этибон хирқа дайр аро,
Қилмишсен анда бутқа доғи сажда, тонмадим.

Муғ пири май бериб, тилади жопни муғбача,
Ҳар неки дедилар қилуридин тажонмадим.

Сархайл эдим бу кеча харобот аҳлиға,
Ул салтанатни лек ўзумга инонмадим.

Ақл этти манъ муғбачау дайрдин базе,
Кўп ўкти ҳуру равзани, лекин беконмадим.

Шукр, эй кўнгулки, бўлмадим афлок жавридин,
Ошуфтаҳолу, жоҳиға доғи қувонмадим.

Азм эттим, эй Навоий, уя ой сори бу кеча,
Маҳвашлар очти шуълаи рухсору ёнмадим.

Ҳар қизил гулким юзунг шавқида олиб исладим,
Еткоч оҳим шуъласи, они сариг гул айладим.

Чарх варзиш айлабон Фарҳод ила Мажнунга жавр,
Сўнгра мақсуди менинг бедодим эрмиш — англадим.

Тошки отди, хаста кўнглум чокидин солиб они,
Ёр кўнглидек мени бедил ичимда асрадим.

Кирди майдон ичра гўй ўйнарга ул чобуксувор,
Мен ҳам онинг рахши оллида бошим гўй айладим.

То йўлуқти офият кўйида ул кофир манга,
Ақлу диним борди, билмон, не балога учрадим.

Субҳдам дайр ичра маст ўлсам мени муфлис не тонг,
Шайх дасторин кеча масжидқа киргач, сирмадим.

Эй Навоий, кўнглума ишқида қўйдум доғлар,
Ул мени гар ўртади, мен доғи они ўртадим.

Меҳр кўп кўргуздум, аммо меҳрибоне топмадим,
Жоп бaсе қилдим фидо, оромижоне топмадим.

Ғам била жопимға еттим, ғамгусоре кўрмадим,
Ҳажр ила дилхаста бўлдум, дилситоне топмадим.

Ишқ аро юз минг маломат ўқиға бўлдум нишон,
Бир камопабрўда тузликдин нишопе топмадим.

Кўнглум ичра сарв ўқдур, ғунча пайкон, гул тикон,
Даҳр боғи ичра мундоғ гулситоне топмадим.

Ҳусн мулки ичра сендек шоҳи золим кўрмадим,
Ишқ кўйида ўзумдек нотаवоне топмадим.

Кўн ўқудум Вомиқу Фарҳоду Мажпун қиссасин,
Ўз ишимдин булажаброқ достопе топмадим.

Таъб ганжидин маоний хурдасин, юз қатла ҳайф
Қим, писор этмакка шоҳи хурдадоне топмадим.

Ул амон ичинда бўлсун, эй Навоий, гарчи мен
Бир замон ишқида меҳпатдип амопе топмадим.

Нома ёздим ёр учун, лекин жавобе топмадим,
Жисмима ул номадек жуз печу тобе тонмадим.

Ҳар кишига жон бериб қилдим тамаъ меҳру вафо,
Бу гунаҳ подоши жуз нозу итобе тонмадим.

Дарди келди қасдима, итмиш эди вайрон кўнгул,
Қўйғали бу гапжи, ваҳким, харобе тонмадим.

Чирмадим жон риштасин новакларингга пай кибп,
Ўйла қушлар қасдида мундоқ танобе тонмадим.

Чун хаёлинг кўзда меҳмон ўлди май қон ёш олиб,
Боғлаган кирпикда қоплардек кабобе тонмадим.

Неча ким матлуб рухсорин дедим, айлай назар,
Ўзлугумдин ўзга ул юзга ҳижобе тонмадим.

Эй Навоий, ҳажр аро қил ишқ бирла машварат
Ким, мен истаб ақлдин ройи савобе тонмадим.

Шарҳи дардим ёрға ёздим — жавобе топмадим,
Номадек ул шарҳдин жуз печу тобе топмадим.

Ёзмоғида музтариб эрдим жавоб уммедиға,
Чун жавобе топмадим, жуз изтиробе топмадим.

Жаннати васл орузидин битик қилдим рақам,
Ўтрисида ғайри дўзахдин азобе топмадим.

Васл умеди ваъдасида макс агар кўргузди ёр,
Умрдин шавқида онинг жуз шитобе топмадим.

Жопу тан уммедвор эрди, чу қатъ ўлди жавоб,
Жуз тани фарсудау жони харобе топмадим.

Руқъаи меҳринки гардуннинг тилар эл беҳисоб,
Мен анга маъюслуқ янглиғ ҳисобе топмадим.

Эй Навоий, ёр лутфу қаҳрининг хоҳопимен,
Ҳам әрурмен хуш, гар андип жуз итобе топмадим.

Қоп ютуб умре жаҳон аҳлида бир ёр истадим,
Лекин ул камрак топилди, гарчи бисёр истадим.

Кимга ким жоним фидо айлаб соғиндим, ёр эрур,
Эрмас эрди ёрлиғда чун вафодор истадим.

Билмадим олам әлида йўқтурур мутлақ вафо,
Ваҳки, умри улча йўқтур соғиниб бор истадим.

Улки топилмас башар жипсида, ваҳ, ғафлат кўрунг,
Ким пари хайлида мен девонани зор истадим.

Сирри ишқимни кўнгул, кўз бирла фош этмак не тонг,
Қалбу тардоманни чун мен соҳиб асрор истадим.

Шайх бирла хонақаҳдиш чун ёруғлуқ топмадим
Дайр пири хизматиға кўйи хаммор истадим.

Эй Навоий, чун рафиқе топмадим, бу ғуссадин
Ўзни бекаслик балосиға гирифтор истадим.

Жавҳари пайкопларингнинг маҳзани жон истадим,
Жопдин ортуқ туҳфапи жон ичра пинҳон истадим.

Тарки ишқ иршод қилдим кўнглума, қатл айладинг,
Бу эди журмумки, кофпрни мусулмон истадим.

Эй сабо, девона кўнглумдин хабар топқилки, мен
Топмадим, чун ул пари кўйида ҳар ён истадим.

Зулф аро қошинг кўрунғач бўлмади зоҳир ҳилол,
Шоми ийд они сипеҳр узра фаровон истадим.

Васл аро аҳбоб ила ул золим онча қўйди доғ
Ким, ул ўтқа тўзмагандин доғи ҳижрон истадим.

Хонақаҳ аҳли азобидин май эттим орзу,
Зоҳидо, ўлдум дегапда оби ҳайвон истадим.

Эй Навоий, ишқ аро ўлсанг доғи васл истама,
Ким муяссар бўлмади мен улча имкон истадим.

Баҳору боғ сайридап не гулдур, не сарв комим,
Будур комимки, шояд учрағай сарви гуландомим.

Ўқунг кўп захмидин дом ўлди жисмим захмлар эрмас,
Чиқарға жон қуши йўллар ясабдур ҳар тараф домим.

Жамолинг кўзгуси чун элга рў-барў бўлур ҳар дам,
Не тонг гар кўзгу аксидек замопе йўқтур оромим.

Хушо Мажнупки, маънусе эди бошиға қўнған қуш,
Жунуп тоши ёғардин бошима ул ҳам эмас роқим.

Мангаким ҳажр заъфидин нафас маълум эмас келмак,
Не имкоп бас етишмак ул масиҳодамға пайғомим.

Фироқим кечаси бас муҳлик ўлмиш гар саҳар бўлмас,
Нафас урмоққа гўё субҳни қўймас қаро шомим.

Анингдек ташнамен, эй муғбачаким, қўш тутар бўлсанг,
Фалакинг ҳуққасин бўл икки, то бўлсун ики жомим.

Баҳо бу бенаводип гар қабул айлар эсанг, бордур
Бирига жавҳари жоним, бирига нақди исломим.

Ҳаром эттим, Навоий, дунёву уқбо таманносип,
Нединким Каъбайи кўйи сари боғланди аҳромим.

Ҳаю манъилки, анда ҳосил ўлғой лаҳзае кўйим,
Бу ҳасрат ўлтурурким, не учун йўқтур дилоромим.

Ҳачон гул бирла сарв андомиға боқсам чаман ичра,
Бузар кўнглумни ёдимға кириб сарви гуландомим.

Таҳаррук топқали лаълиг била ғупчанг такаллумда,
Не жоним ичрадур таскин ва не кўнглумда оромим.

Фироқинг зулмидекдур шоми ҳажрим муддати, яъни
Давосиз дардим ул янглиғдурурким, субҳи йўқ шомим.

Кўнгул олдурмасунлар ҳусн боги гуллари кўргач,
Сабо, лутф айлабон ишқ аҳлиға еткур бу пайғомим.

Харобот ичра ишқу мастлиғдур ҳолим оғози,
Не бўлғой билман, эй пири харобот, анда анжомим.

Риёи хонақаҳға келмасам, эй шайх, тут маъзур,
Ки гом урғон сойи ул ён кейинрак сирпилур гомим.

Сизу нўши висол, эй дўстларким, соқийи даврон
Фироқу дард ааҳридин тўла қилмиш менинг жомим.

Навоий, мен киму софий тараб майлу таманноси?!
Муқайяд чун эмас мундоққа масти дурд ошомим.

Май учун дайрдадур оромим,
Дайрнинг эски сафоли жомим.

Дайр пири қўлидин бир соғар —
Гар етар, умрдин улдур комим.

Ёқа чоку яланғоч бошу аёқ,
Булажаб ҳол ила субҳу шомим.

Ўйнатиб муғбаччалар масту маланг,
Қуфр помоли бўлуб исломим.

Жоми расволиқ ила ҳар дам ўлуб,
Олам аҳлиға салойи оим.

Менмен ўзлук юкидин эмди халос,
Негаким қолмади наигу номим.

Ёй Навоий, кирингиз дайрға деб,
Тақво аҳлиға етур пайғомим.

Бўлди равзан-равзан ул қотил хадангидин таним,
Гусса чархи бу таним, дард анжуми ул равзанам,

Айламиш зулфунг хаёли рўвгоримни қаро,
Оҳ дудиди қарормайдур мақому масканам.

Ҳар тараф ул шўх тош урмиш, яролар қонидин
Ким, қуруғ жисмим уза бўлмиш тери ппроҳаним.

Дема, жоп бермак фанип ўрган доғи васлими топ,
Сен висолинг фикрип эткилким, эрур ул худ фаним.

Қоттиқ аҳволимға йиғлайдургон элни дема дўст,
Дўстлар ўлмиш, ўлум ҳолиға етмиш душманам.

Дайр эшикинда танам дафп айласанг, эй муғбача,
Бода лойидин гаҳе топқай иморат мадфаним.

Дашт аро сўр, эй Навоий, жону кўнглум сайдини,
Ким букун ов азма қилмиш қотили сайдафганим.

Қуяр ҳажрингда жисми нотавазим,
Не жисми нотавазким, хаста жоним.

Гар ўлтурсанг мени, қил тийғ ила қатл
Ки, бўлсун кўюнга оғушта қоним.

Фироқинг сўзидип бир шуъладурмен,
Ўти ул шуълапинг сўзон фиғошим.

Мени қовма эшикдин, чун итингмен,
Ажаб йўқ, гар эрур кўюнг мақоим.

Ёриб кўксум, сени жопимга тортай,
Тараҳҳум қил, кўруб доғи ниҳоним.

Амон бермас эди даврон жафоси,
Харобот ўлмаса дорул амоним.

Онинг кўйида қил қабрим, Навоий,
Дер эрсангким, етушсун ерга ёним.

Фироқ даштида туффроқ бўлуб эди бошим,
Кўтармаса эди туффроқдин ани ёшим.

Бошимни гўй қилибмен йўлугда, эй чобук,
Отинг аёғи қаён бўлса, андадур бошим.

Йўл ўйла қатъ этарам ул қуёш ҳавосинда
Ки, соя қилғудек эрмас ўзини йўлдошим.

Хаёт нақдипи найлайки, майфуруп олмас,
Ўшанча майғаки очқай хумор қаллошим.

Юэунг хаёлида оҳим шарар сочар ҳар ён,
Самуми ҳажрдур бу насими гулпошим.

Кетур пиёлаки, ҳар нечаким вафо қилдим,
Жафодин ўзга улустин йўқ эрди подошим.

Навоиё, агар иккинчи Одам эрмасмен,
Недин жаҳон юзини тутти сар-басар ёшим?

Бўлғонда ҳажр тунлари беҳушлуг ишим,
Кўз мардумидурур юзума сув урар кишим.

Демапғки, ёр очса узор, айла жон нисор,
Не ҳожат айтмоқ, ул арур худ мепишг ишим.

Ҳажрида ўйла телба бўлубмепки, телбарар,
Ҳар итни ёр кўйидаким захм ётар тишим.

Кўп сурди тийғи қатл фироқ, амди сен доғи
Бир қатл тийғи сур, етишибдур чу варзишим.

Жоноп муроғи қатлим ўлуб, қилса жон ибo,
Жонимға қарғишимдуру жононға алқишим.

Ул гул ҳарими гулшанида бир гиёҳ эдим,
Навъе қўнгарди ҳажрки, қолмади қиртишим.

Демонг Навоий асру тирик қолди ҳажр аро,
Васли умиди бирладурур мунча қолмишим.

Не тонг узорим агар сорғариб, қизорди ёшим,
Ки юз қаролиғу исён била оқарди бошим.

Қуёш киби юз ила тоғдек ғамин нетайин,
Менингки тоғ бошиға етибдурур қуёшим.

Магарки жон талошур вақт учун аён бўлғай,
Мулоаба юзидин хўблар била талошим.

Замон эли гар урушсуну гар ярашсунлар,
Ки не урушим алар бирла бору не ярошим.

Ўқуғон элни ҳалок айлағай китобасида,
Ичимдагини аён қилса қабрим узра тошим.

Ясасалар не ажаб дайр уза мазоримни,
Менингки муғбачалардур ҳарифи журъакашим.

Навоиё, магар идбор гардини юздин
Юғай надомату ҳасрат била тўкулса ёшим.

Ёр маълум айлади ошиқлиқу шайдолиғим,
Баҳки, зоҳир бўлди расволиғ уза расволиғим.

Ул паридип айру бас девоналиғдип довмен,
Заъфу қавмордип эмас кўйида иопайдолиғим.

Туфроғ ўлдум ул қуёш ҳажрипдаю суд этмади,
Чархи сойирдек ани истай жаҳонпаймолиғим.

Гарчи тушти шамъдек бошимга ўт, бўйпумга тиг,
Бўлмади кам шомп ҳижроиниғда побаржолиғим.

Ҳусп аро чуп ўйла фард ўлдунгки, йўқ ҳамто сепга,
Ишқиниғ ичра хуш келур халқ аҳлидин танҳолиғим.

Соқиб, май берки, бу дайри кўҳан авзоида
Бўлди ўз подоплиғимни англамоқ доиолиғим.

Эй Навоий, кўп ниҳоп туттум ва лекни оқибат
Ёр маълум айлади ошиқлиғу шайдолиғим.

Эй, ҳилолингга нигун қад била пайвасталиғим,
Дилкушо ғунчаи хандонингга дилбасталиғим.

Тушкали жонима бемор кўзуиғ ҳижрони,
Ўлгудекменки, баса саъбдурур хасталиғим.

Чун фано аҳлиға қайд ўлди сочинг силсиласи,
Қилмади нафъ тажарруд била ворасталиғим.

Юз шикаст ўлди жунун тошларидин жисмим аро,
Гарчи кўнглумда эрур онча юз ишкасталиғим.

Ишқ саҳросидаким пўя уруб сөкрермен,
Бу экин зумраи ушшоқ аро баржасталиғим.

Истиқомат чу замон табъида йўқтур, не ажаб,
Бир вamon тезлигим, бир нафас оҳисталиғим.

Юз балиятқа Навоийдек ўлуб шоиста,
Не балодурки, анга бўлмади шоисталиғим.

Хуснунгга ҳайратдин ўлди барча бесомонлиғим,
Меи киму сомон, чу ортар ҳар нафас ҳайронлиғим.

Кўйида тун-кун кезай дермен пиҳон қолмас валеқ
Оҳ ўтида ашқ қони райгидин нинҳонлиғим.

Ғайр хошокин агар совурмас эрсам, бас недур,
Кўйи даврида қуюндек мунча саргардонлиғим.

Ул этак қоним била кўргузди гулгун ҳошия,
Не ажаб, тутсам ани бу дам, чу улдур қоплиғим.

Тифллар тоши теримни элтибон, қолди сўнғак,
Ул пари савдосида бордур ажаб урёнлиғим.

Дину дунё нақдини сочтим, чу кирдим дайр аро,
Бу эди аввал қадаҳ ичканда дастафшонлиғим.

Деди зоҳид: «Ул паридин ҳур умиди бирла кеч»,
Эй Навоий, бўлмағай бу ҳадқача нодонлиғим.

Тутқали ширин лабинг шохи шакардур бармоғим,
Баски сўрмоғдин ани айрилгудектур тирпоғим.

Истарам кўр айлағай наззора аҳлин рашкдин,
Гар сабо таҳрикидин кўйига борса туфроғим.

Васл байъига тўкуб эл сийму мен ёрдим юрак,
Комима мушқилки, еткаймен бу бўлса ёрмоғим.

Барқ эмаским, ўт чоқармен даҳрни куйдурғали,
Тоғ ила бўлмиш янги ой чунки тошу чақмоғим.

Ишқ аро Фарҳод ила Мажнун шерикимдур, вале,
Дарду ғам чекмакка менча йўқ бу икки ўртоғим.

Дема махмур ўлсанг ўзни солмағил, эй муғбача,
Истарам, бўлғай ғано дайрида ўзни солмоғим.

Эй Навоий, дема: умрунг ўтти — ишқу майдин ўт,
То тирикмен, эрмиш ушбу икки иш айлар чоғим.

Япа фироқ ўтига тушти тоблиғ кўнглум,
Тараҳҳумеки қиладур хароблиғ кўнглум.

Соғинса ғунчанг учун қонға эврулур ҳар дам,
Бу юз жароҳат ила нечу тоблиғ кўнглум.

Фироқу дард қачоп тузса базм кулбам аро,
Берур кўзум майи лаълу кабоблиғ кўнглум.

Эрур шарораки хуршид сори борғай тез,
Юзунг висолиға жаҳду шитоблиғ кўнглум.

Юзунгни кўрдум эса сув била балиғдек ўлур,
Қарорсиз таниму изтироблиғ кўнглум.

Фапо ели қошиким очса чехраи мақсуд,
Ки тан ғуборида бўлмиш ҳижоблиғ кўнглум.

Навоий ғам едию ўлди доғи топти висол,
Не топмасун бу сифат хўрду хоблиғ кўнглум.

Ҳажр ила кўрма раво жоғимға бепоён ўлум,
Тиг сурким, хуштурур оз оғриғу осон ўлум.

Жон бериб истармен ўлмакни ўлум хўброқки, жон
Жоним ўлмакдур чу истайдур манга жонон ўлум.

Халқ душвор ўлмагим ҳайронидурлар, турфа кўр,
Ким эрур душвор ҳажрим оллида ҳайрон ўлум.

Ҳажр қолмас ёшурун оҳу фиғон чек, эй кўнгул,
Ким яшурмоқ бирла ҳаргиз қолмади нинҳон ўлум.

Дарди ҳижрон саъбу, етмас шарбати васл, эй табиб,
Гўёким ушбу дардимға эрур дармон ўлум.

Фони ўлмай қилгон изҳори фано билким, эрур
Ул гадоким ризқ учун зоҳир қилур ёлгон ўлум.

Эй Навоий, жаҳл ила ўлмак қатик ишдур, вале
Чун камоли маърифат касб ўлди не нуқсон ўлум.

То ўюлди ханжари ҳажринг била гирёп кўзум,
Ул танур ўлдики, зоҳир айлади тўфон кўзум.

Вола ул сувратқа, жоно, то бўлубтурмен, эрур
Суврати бежон кўзидек ул тараф ҳайрон кўзум.

Деди: «Этгил оразинг бирла кўзунг васфий». Деди:
— Оразим даври қамар, сарфитнаи давроп кўзум.

Ашкидин юз сари чун зоҳир қилур дурри самин,
Гўйё кўз мардуми ғаввос эрур, Уммон кўзум.

Бўлди бир гулгун бўялган шамънинг ҳам шўъласи,
Қилғалп рангин сиришкидин танимни қон кўзум.

Чун керактур пок кўз манзури бўлмоқ пок юз,
То юзунг бор, ўзга юз кўрмак эмас имкон кўзум.

Эй Навоий, йўқ ҳадим ул шўхни кўрмакка, лек —
Ҳар қаён азм этса, асрор халқдип пинҳон кўзум.

Фироқинг дўзахи ичра вужудум
Бўлубтур ўт, нафаслар анда дудум.

Келиб жоп риштасию жисм тори,
Вужудум хилъатида тору пудум.

Фироқингда ютуб қон қилсам афғон,
Майи нобимдур ул, бу бир сурудум.

Қошингда эгма қад бирла ер ўнтум,
Хаёл эт ул рукуъм, бу сужудум.

Белу оғзинг учун борим йўқ ўлди,
Вале тенгдур санга буду набудум.

Бериб дин нақди, бўлдум дайр аро маст,
Вале кўи бўлди бу савдода судум.

Буким кўи ашк тўктум, эй Навоий,
Кўнгулдин ғайрининг нақшини ювдум.

Не айб агар майи софий ғамидадур кўнглум,
Ўи чаиги халқаи зулфи ғамидадур кўнглум.

Фалак ҳақиқати фикрида куйди эрса не топг
Ўи, аждаҳойи дамоннинг дамидадур кўнглум.

Муғанниё, келу тузгил хорошлин унума,
Ҳазин таронаки, рудунг бамидадур кўнглум.

Нишотдин дема сўз, навҳа бирла бошла суруд,
Ўи дарду ғамзадалиғ оламидадур кўнглум.

Фироқ ўтиға тушуб дам-бадам тўкар қон ёш,
Ўи охир ўлгуси ўз мотамидадур кўнглум.

Не айб васлидин ар марҳам ўлса кўнглумда,
Ҳамиша чунки анинг марҳамидадур кўнглум.

Май ич, Навою, аҳли замондин айлама ёд,
Ўи ушбу хайлдин асру рамидадур кўнглум.

Эй мусулмонлар, келур ҳолим кўруб, кофирға раҳм,
Найлайинким, келмас ул шўхи пари найкарға раҳм.

Раҳм этарлар телба кўнглумни кўруб аҳли жунун,
Не кўнгул бўлғайки, келмас ул пари дилбарға раҳм.

Гар жафоси бору раҳми йўқ, анга не эътироз,
Ким худо бермайдур ул шўхи жафогустарға раҳм.

Хўблуг расмип иликдин берма, эй бераҳмким,
Хўблар ошиқларидин қилдилар аксарға раҳм.

Йўлунг устида ётибмен хастаи зору наҳиф,
Бир ўтарда айлагил бу бекасу музтарға раҳм.

Бевафолар сори гар дупларға раҳм эрмас, не тонг,
Йўқки дунлар, балки йўқ гардуи дуниарварға раҳм.

Эй Навоий, сарв янглиғ дуди оҳу сийми ашк,
Не осиг чуи келмади ул сарви сиймипбарға раҳм.

Доги кўп танники хирқам ёпмиш, эй сийминбадан,
Англа ҳар теврук юрун остида бир теврук туган.

Эй қуёш, онча шаҳидинг бордурурким, етмагай
Пардаи афлоктин гар қилсалар йиртиб кафан.

Буки руҳуллоҳ қуёш чархиға руҳум кўйига
Бўлдилар мойил, не тонг, эркин қилур майли ватав.

Юзу зулфунг ҳажридин ҳар тун сиришким кавкаби
Чарх янглиғ кўргузур сумбул уза барги саман.

Ашк ила кирпични кўп юрменки, бўлғай писбати,
Тутса бир кун ногаҳон ул пок этакни бу тикан.

Хопақаҳ ичра риёйи зуҳддин бўлсанг малул,
Эй кўнгул, шод ўлки, йўқлуғдур фано дайрида фан.

Ҳар қаён азм айласам, қолмас Навоий, некаким
Тори зулфунгдин онинг бўйниға боғлиқдур расан.

Ишқ аро куйсам, кулумни лутф этиб ё аулминан
Хайли мўри қилким, ул кўй ичра қилғайлар ватан.

Кўйида урёт таним дафн айланг, ўлсам ишқ аро
Ким, шаҳид ўлғонга туффроғ нардаси басдур кафан.

Дард ўқи жисмимга ёғди, гўйё бўлди синеҳр,
Ҳар ҳилоландоза қавсидин манга новакфикан.

Гўйё қатлимга розимен, начукким телба ит,
Чексалар, лекин тоқиб бўйнумга аулфидин расан.

Нозик эрмас ҳулла, жонлар риштасидин кўнглок эт
Ким, анга жисминг таҳаммул қилғай, эй позукбадан.

Бу чаман гулзориға берма кўнгул, эй андалиб,
Ким эрур, ҳар гулки кўрсанг, теграсида юз тикан.

Эй Навой, кўйига бордим тилаб қадду юзип,
Боғни найлай, кераклик йўқ манга сарву саман.

Шаҳру кишвардин илик юб, хопумондин кечгамеп,
Хопумоидин ким десуп, икки жаҳондин кечгамеп.

Ҳар замон бошиға юз тиғи ҳалок айлаб қабул,
Умрдин тортиб этак, биллаҳки, жондин кечгамеп.

Шаҳру кишвар, хонумоп, икки жаҳону умру жон
Худ не бўлғай, мунча юз ком ўлса опдин кечгамеп.

Гар Скандар мулки бирла Хизр умри берсалар,
Ўйла мулку бўйла умри жовидондин кечгамен.

Мумкин эрмастур валеқ, эй меҳрибонларким, даме
Қилса юз бедод ул иомеҳрибондин кечгамен.

Воизо, айлаб енгиллик, нечаким кавсар майин
Мақтасанг, ҳошоки, мен ратли гарондин кечгамеп.

Эй Навоий, қон ёшим баҳр ўлди бу дам истасам
Қим, етай ўз қотилимға, эмди жондин кечгамен.

Базм ичинда андоқ ул маҳваш хаёли бирламен
Қим, хаёл андоқ қилурменким, висоли бирламен.

Сўзлашурда ўз-ўзим бирла жунун аҳли киби,
Ул нариваш белу оғзи қилу қоли бирламен.

Гаҳ кулуб, гоҳики йиғлармен хаёл айлаб ани,
Васл уммедию ҳижрони малоли бирламен.

Демагил майдин юзум рангин, қулоғимдур қизиқ
Қим, бу янглиғ ҳажр кожу гўшмоли бирламен.

Оғэню зулфи ғамидинким әрур ноламда «мад»,
Бўйла «мад» тортарда онинг «мим»у «дол»и бирламен.

Соқийё, бир жоми май бирла мени девона қил
Қим, мушавваш ақл савдойи муҳоли бирламен.

Эй Навоий, ақл сори эмди бўлма раҳнамун
Қим, бўлуб девона, ишқи лоуболи бирламен.

То муҳаббат дашти бепоенида оворамен,
Ҳар балият келса ишқ ошубидин бечорамен.

Эл нетиб топқай мениким, мен ўзумии топмапам,
Бўйлаким ишқу жунуи саҳросида оворамен.

Қайси захмимға қилурсен чора чун мен, эй рафиқ,
Тийрборони балиятдин саросар ёрамен.

Оҳ дуди ичра бир учқун киби кўрган мени,
Билдиким ҳижрон тунига кавкаби сайёра мен.

Кеча ўртансам, саҳар фарёд қилсам, не ажаб,
Ишқ аро парвонау булбулға чун ҳамкорамен.

Эй харобот аҳли, гар сиз маст ўлуб, мен бўлмасам,
Айб эмас, невчунки сиз майхора, мен хунхорамен.

Эй Навоий, борди деб аҳбоб таъжил этма кўп,
Ит киби мен эрашиб ул корвонни борамен.

Тирик қолсам гар ўзни базми васлинг ичра солғаймен,
Фироқинг шиддатин деолмасам, худ йиғлай олғаймен.

Қабо бир қатла васли хилватида мени, эй гардун,
Неча ҳижрони зиндонида ул ойнинг қабоғаймен.

Ҳунун тоши бошинга ёғди деб таън этма, эй носих,
Тасаввур қилмаким, бу сарзанишлардин уёлғаймен.

Нигоринг гар борур, бот келгусидур, ема ғам дерсиз,
Ҳамоно соғинурсизким, мен ул келгунча қолғаймен.

Мени даврон бузубтур, сиз ясай олмайсиз, эй аҳбоб,
Менга не журм азалдин чун бузуқ мундоқ ясолғаймен.

Агар аҳбоб теъдодин қилурсиз, бўлмағум сонда,
Менга бас бу шарафким, итлари ичра санолғаймен.

Сабуҳи васл аро тут бир қадаҳ, эй соқийи даврон,
Неча ҳижрон туни махмурлиқ бирла қийнолғаймен.

Ўлармен ё етармен мақсадимга, ёнмоқ имкон йўқ,
Бадан заъфи била йўл шиддатидин гарчи толғаймен.

Кўнгул уздум, Навоий, кўйи тавфидин, не тонг эмди,
Ўришса итлари ул кўй аро кўнглумни солғаймен.

Ёр ила ағёр озоридин андоқ зормен
Ким, тани зорим киби боштин-оёқ озормсп.

Ёр зулми тигидип кўнглум киби мажруҳмен,
Эл жафоси тошидин бағрим киби афгормен.

Ёр ҳолим англамоқ уммидидин павмидмен,
Халқнинг юз меҳпату пайкоридин нокормен.

Ғам емак бўлмиш ишим, йўқтур вале ғам ер кишим,
Турфа ишким гарчи беғамхормен ғамхормен.

Жон талошурмен не дардим билгурур, не сиҳҳатим,
Не ўлукмен, не тирик, не соғ, не бемормен.

Гар бошим олиб жаҳондин чиқсам әрмастур ажаб
Ким, малул аҳли жаҳондии улча дерсен бормеп.

Эй Навоий, умр агар будур, ажал раҳм айлабон,
Келса жоним олғали жон бирла миннатдормен.

Ҳар тарафким борур ағёр ила жонон талашурмен,
Чун ажал қасд этар ўлтурмакима, жон талашурмен.

Ҳажр тиф урса толошимни, ўлум хавфи соғинма
Ким, шаҳидинг бўлойин деб мени ҳайрон талашурмен.

Бошоқ устида талашқон киби мазраъда гадолар,
Дашти ишқинг аро ушшоқ ила пайкон талашурмен.

Эй пари, чун кийик ўхшар кўзунга биайниҳ,
Бу жиҳатдин мени девонаи биёбон талашурмен.

Гарчи ағёрдин олмоғлиғ эмастур сени мумкин,
Турмағумдур боқибон, ончаки имкон талашурмен.

Очиғим келгали кавсарни очиг бодаға таржиҳ
Хирад аҳли чу қилурлар, мени нодон талашурмен.

Қўл солиб ҳажр ўтида ул киши янглиғки су ургай,
Эй Навоий, чу ошар шўълаи ҳижрон талашурмен.

Билгамен чекмас киши дарду бало андоқки мен,
Гар бировга мубтало бўлсанг, сенго андоқки мен.

Ишқ дардиға давоким васл дебсен, эй ҳаким,
Бу балога кимса эрмас мубтало андоқки мен.

Ўйлаким йўқ сен киби ҳусн аҳли ичра бир пари,
Йўқтурур бир телба аҳли ишқ аро, андоқки мен.

Эйки, қўймасеп танимни тўъма қилғай итларинг,
Итларингга жонни ким қилди фидо, андоқки мен.

Гарчи ўлтурдупг жафо бирла мени, лекин тилаб
Топмағунгдур анда бир аҳли вафо андоқки мен.

Йўқтурур даврон жафосидип қутулмоқ, эй рафӣқ,
Тутмасанг майхонанинг кунжини то андоқки мен.

Гар берур ҳусни закотин, эй Навоий, йўқтурур
Хастаи зори ғариби бенаво андоқки мен.

Чу ёр кўнглаки чокин пазора айлармен,
Яқонинг ўрнига кўксумпи пора айлармен.

Рақиб базмида махсус бўлди, мен мардуд,
Тоғиб фано йироқтин пазора айлармен.

Не анжумандаки ул бўлди, эл тафарруж этиб,¹
Мен элга далдалаб, андин капора айлармен.

Чу хўйи нозук эрур, топманам иложин анинг,
Қошига борғали ҳар неча чора айлармен.

Кўрунмас охири ҳолда жуз пушаймонлиғ,
Чу ишқ тарки учун истихора айлармен.

Дариғу дардки, аҳбобдин бири йўқтур,
Неча тафаккур илаким шумора айлармен.

Навоий ўлди опинг ишқини ёшурмоқдин,
Не бўлса бўлсун, они ошкора айлармен.

Оҳу вовайлоки олам аҳлининг бадҳолимен,
Ҳар нафас бир дарду меҳнат хайлининг помолимен.

Кўздин оққан тийра қоним зор жисмимни бўяб
Ким, кўрубтур хома япғлиғдурмеи онииг нолимеи.

Токи кўпглум иттию фориғ бўлубмен дарддин,
Ишқ аро кўпглин итурган халқ фориғболимеи.

Баски бедодинг юкин тортиб қадим бўлмиш пигуп,
Гўё ул бедодиинг остида қолган долимеи.

Руҳи Мажпуннинг магар жисмим аро қолмиш ҳулул,
Бўйлаким заъфу жуиуи бирла онинг тимсолимеи.

Ишқ аро васл истамай қопимии то қилдим ҳалол,
Ҳар неким пшқ аҳлиға мушкулдурур, ҳалолимеи.

Ёр ила ушшоқу мен маҳжур ҳолим сўрмаким,
Эй Навоий, бу жамоатнинг ғариб аҳволимеи.

Кўнгул, қайгурмаким, дашти фаноға борғудектурмеп,
Ҳам ўзни, ҳам сени ҳажр илгидин қутқорғудектурмен.

Сиёсатгоҳи ишқ ичра фано жаллоди чеккоч тийғ,
Аёғига тушуб таъжил учун ёлборғудектурмен.

Бало базмида соқийи ажал жоми фано тутса,
Тағор ўлсунки, оғзимға қўюб синқорғудектурмен.

Фироқ андуҳи ўти дудидин кўнглум уйи тўлмиш,
Анинг дафъи учун кўксумни ҳар дам ёруғдектурмен:

Бу янглиғким фано даштида юзландим, тўйиб жондин,
Масихо бўлса йўлдошим, ани қайторғудектурмен.

Бу янглиғким, оқар ғам шоми бағримдин шафақгун қон,
Саҳарға тегру субҳи ҳажрдек сорғорғудектурмен.

Мунунгдекким фано дайрида тутти муғбача соғар,
Кўнгул, ҳолимға воқиф бўлки, ўздин борғудектурмен.

Баҳор андоқки булбул гулғузори тоза истармен,
Ки ул гулбопг ила ўзни баланд овоза истармен.

Чу ул гул тоза-тоза ўт солур кўнглум аро, мен ҳам
Ул ўтдин кўкрагим доғини тоза-тоза истармен.

Чу йўқ андоза ишқим бирла шавқумға, ул ойни ҳам
Жамолу меҳр ойинида беандоза истармен.

Эритсам гар кўнгул чоки учун пайконларинг, тонг йўқ,
Темурдин чун ҳисори дард учун дарвоза истармен.

Узори шавқи тийғидин ўлуб қонлиғ кафан бирла,
Анинг ҳар торидин ҳуро юзига ғоза истармен.

Фироқинг ичра розимен фалак жисмим уйин йиқса,
Хилофи одат уй вайрон қилурға роза истармен.

Навоий назмининг авроқи зулфунгдин паришондур,
Унинг жилдиға сумбул торидин шероза истармен.

Не баҳор ўлғайки бир гул ҳажридип бадҳолмен,
Ўйлаким булбул хазон ғаслида гулгу лолмен.

Тифл тошидин йиқилғон қуш киби ҳажр илгида,
Кўз юмуб, бошим солиб, огзим очиб беҳолмен.

Ғул киби юз пора хуполуд бўлғон жисм ила,
Дард ила меҳпат ҳужуми базмида помолмен.

Ул маҳи гулгунқабо бирла тилаб ҳамранглик,
Ғута еб гулранг ашким баҳри ичра олмен.

Ёғдурурлар тош мени мажнунпи қовлаб кў-бакўй,
Бир париваш ҳажридин бозичаи атфолмен.

Берма панд, эй шайхким, ишқида ғопий бўлғоли,
Журму тоат фикридин озоду фориғболмен.

Эй Навоий, ҳажрдин эрмаски то ёр оллида
Муддаи аҳволи хуштур, мен ҳароб аҳволмен.

Ичимдаги ёшурун ғамки, айта олмасмен,
Бир ўт солур манга ҳар дамки, айта олмасмен.

Ғамики, ўлсам эмас айта олмағи мумкин,
Агарчи ўлтурур ул ҳамки, айта олмасмен.

Десамки, дардини дей, ишқи илғи бўғзумни
Тутар анинг киби маҳкамки, айта олмасмен.

Не нукта ишқидин айтай десам, мени ул шўх
Қилур анинг киби мулзамки, айта олмасмен.

Ғаминг ниҳон мени ўлтурди зулм тийғи била,
Эрур букуи манга мотамки, айта олмасмен.

Кетур пиёлаки, иш сиррини ҳакими азал
Анингдек айлади мубҳамки, айта олмасмен.

Навоий айтсун ўз дардипики, дард мени
Қилибтур ул сифат абкамки, айта олмасмен.

Хизрваш хат бирла чун ҳуснунг самандин сургасен,
Юз Скандарни суға элтиб, сусиз келтургасен.

Ўртанурмен, ғайр ила ҳар кеча ичсанг, ваҳ, неча
Шамъ базмингни ёрутмаққа мени куйдургасен.

Бўйнума еткурдинг илгин тийғ урарға, эй сипеҳр,
Мен худ ул эрмонки, илгим бўйниға еткургасен.

Йўқки кўрмайдур, кўруб андо назар солмас пари,
Бир боқнш уммедидин, эй кўв, неча телмургасен.

Ул жамол авжида сен мунглиғ, не мумкин, эй кўнгул
Қим, ғусун бирла қуёшни чархдин индургасен.

Ашк ила кўнглум ўти ўчмас, қадаҳ тут, соқийё,
Қим, бу сув бирла магар ул шуълани сўндургасен.

Телбалик айлар Навойи, эй сабо, ҳолин магар
Ул париға ҳазл тақриби била билдургасен.

Неча ашкимдин манга, эй ишқ, бедод эткасен,
Оҳдин жисмим ҳасин ҳар лаҳза барбод эткасен.

Ёлга дилбар илтифотидин мени айлаб ғамип,
Элли бўлғондин манга номултафит шод эткасен.

Мен ким ўлдум, ғамда жон бермак манга таълим этиб,
Улки қотилдур, апга ўлтурмак иршод эткасен.

Эй кўпгул, бергайсен элга сур нафҳидин хабар,
Айлаб оҳингдин қиёмат, чунки фарёд эткасен.

Ҳар замон ишқинг чу юз минг қатлиға қонёъ эмас,
Фурқатингдин йўқтурур ҳожатки, имдод эткасен.

Ишқдипким жонима юз гул очилмиш, эй ҳаким,
Жаҳл эрур, гар номия руҳиға испод эткасен.

Ўйла маҳв ўлмиш Навоий хотирингдин, эй пари,
Ким унутуб, шояд ул девонани ёд эткасен.

Неча кўргон сойи ажзим, жавр оғоз эткасен,
Англагон сойи ниёзим шиддатин, ноз эткасен.

Мумкин эрмас чун қуёш васли кеча хуффошқа,
Эй кўнгул, ул ён неча ҳижронда парвоз эткасен.

Бўлса ҳаддим, дер эдим оллингда кўнглум розини,
Ғайрни рағмимга гарчи маҳрами роз эткасен.

Лаъли ул кофирнинг элга жон бағишлар, эй Масих,
Неча анфосинг била давои эъжоз эткасен.

Дам-бадам шавқум санга кўнроқдур, аммо сабрим оз,
Гарчи сен бедодни кўпу меҳрни оз эткасен.

Эй фалак, зулму ситам ичра ўз овозинг учун,
Неча бизга ҳар замон бир иш саровоз эткасен.

Эй муганпий, баски йиғлатғайсеп элни базм аро,
Гар Павойи оҳи бирла нағмани соз эткасен.

Меиқи ҳар соат чекармен юз жафо ағёрди,
Не ажаб гар юз бало ҳар лаҳза кўрсам ёрдин.

Кимки ёр истар не тонг ағёрдин кўрмак ситам,
Гулбун ичра гул терар эл, нишлар ер хордин.

Кимки юз минг зорлиғлар тортибон тонмиш висол,
Туфроқ ўл оллида мен ҳижронда ўлган зорди.

Ошиқи содиқ вафо бирла жафони толғамас,
Хуш келур кўнглига ҳар не ким келур дилдордин.

Чарх даврин ўйла паргор урди меъмори қазо
Ким, қадам чиқмоқ эмас мумкин хати паргордин.

Гар десанг махмурлуқ дарди саридин ўлмайин,
То тириксен бош чиқарма кулбаи хаммордин.

Эй Навоий, гар тиларсен ёр васлин, топқасеп,
Кеч ики оламину қўл торт йўқу бордин.

Гар мени ёд этмас ул ой зулм ила бедодидин,
Шукрим, ғофил эмасмен бир дам анинг ёдидип.

Лутф ила гар ёд этар, ё зулм ила бедод этар,
Мен ризосин истарам додидину бедодидин.

Кеча айш аҳли муғанний ёдидин хушҳол эмас,
Ончаким сен тонгга тегру итлари фарёдидип.

Хотирим сипмоқ тилар, кўнглум тилармен мен доғи,
Ҳар не бу шишамга келгай, хуштур ул пўлодидин.

Сабр тошидин кўнгулда кўп бино тарҳ айладим,
Кўз ёшим сайли қунқорди барчани бунёдидип.

Дайр пири деди майдин бош кўтарма, эй рафиқ,
Солик улдур чекмагай бошипи пир иршодидин.

Сўрма, эй ҳамдам, Навоийнинг ғаминким, оламе
Ғам била тўлғай дам урса хотири ношодидип.

Вафо йўлинда, эйким, топмадинг истаб асар мендип,
Дегайсен билганинг ул бевафо сўрса хабар мендин.

Танимда қаддинг у лаълинг фироқи тийрборонин
Киши кўрса, гумон қилғайки бутмиш пайшакар мендип.

Жигаргун бўлди қасринг тоши лаълинг ҳажрида баским,
Сиришк ўрнига ҳажр оқизди қон бўлғон жигар мендип.

Анингдек солди ишқинг шўъла жоним ичраким, шаксиз,
Малойик ошиқ ўлғай кўкка тушса бир шарар мендип.

Бўлубмен ул париваш фурқатидин телба ит янглиғ,
Қаён юзлансам, эй аҳли салоҳ, айлап ҳазар мендип.

Қилинг Фарҳоду Мажнун ишқи ўтин шарҳ, эй ровий,
Бўлуб гарми такаллум ғофил ўлмишсен магар мендин.

Не тонг сиймоб янглиғ оқса кўздин сиймгун ашким
Ки, сиймоб айламиш ҳушу хирад бир сиймбар мендип.

Амал сарриштасин қилма мутававал, келганип хуш кўр,
Тутунг, аҳбоб, ёд ушбу каломи мухтасар мендин.

Жаҳону жонни тарк айлаб, анинг кўйига азм эттим,
Навоий, бас муносиб эрди бу янглиғ сафар мендин.

Юзунг кўргач, илик кўкsumга урмон ишқ тобидин
Ки, кўнглумга қўярмен, секрир онинг изтиробидин.

Чиқибдур чун тишинг ҳажринда оҳим абри найсондек,
Не дерлар ёғса жола ўрниға онинг саҳобидин.

Кўнгулдин поралар маълум ўлурким, истар ул ойни
Дамим ўти шарорининг фалак сори шитобидин.

Ҳавои ишқдурким, бузғай уйларни ҳубобосо
Бузилғачким, ҳаво чиқса кўзум баҳри ҳубобидин.

Саводи ҳажр шомича тўкулгай мушк ҳар сори,
Паришон айласа эл тоб очиб зулфунг танобидин.

Ўтугин то рикоб ўпти, анинг рашкидин истармен
Ки, тишлаб-тишлаб ўтук наълидек узсам рикобидин.

Ажаб йўқ тотса ҳар ит телбараб оғзидин ўт сочқай,
Жунун кўйида тушган шўълалиқ бағрим кабоидин.

Сабодин оби ҳайвон қатраси секрирму ҳар сори,
Ваё сўз дер замон дур сочилурму лаъли нобидин?

Десанг ҳажринг хумориндин халос ўлғаймен, эй соқий,
Магар оғзимға қуйғайсең лаби лаълинг шароридин.

Не мозидур, не мустақбал, арода сенсену бу дам,
Не шод ўлмоқтурур ҳар дам узун умрунг ҳисобидин.

Десанг дўзах азобин чек, Навоий тортсун минг йил,
Халос этсанг ани бориб дами ҳижрон азобидин.

Ниҳон ишқингки кўнглум ичра тушти юз шарор андин,
Ниҳони доғлар қолмиш ичимда ёдгор андин.

Муқаввас қошларингпинг нақшидин гирён кўзум
бўлмиш,
Булутдекким бўлур қавсу қузаҳлар ошкор андин.

Бўлубтур сарвинозим ҳусн шамъи бошида опинг
Бурак зар риштасин улким, ёнар бир неча тор андин.

Бузуғ кўнглумки атрофида ул юз шавқидин қондур,
Эрур вайронаеким лолалар бутгай баҳор андин.

Не кирпичлар экин улким, тахайюл айламак бирла
Бўлур жисм ичра ҳар дам жопим андоми фиғор андин.

Қади пахлидии ўлсам, дўстлар, будур васиятким,
Бошим узра экиб сарве қилинг мили мазор андин.

Жафодин юмса кўз, таскин топар кўнглум ўти, гўё
Қарори йўқ кўзи ҳар дам олур сабру қарор андин.

Жаҳон баҳри эмиш муҳлиқ, туман минг шукрим, гарчи
Кўп урдум дастуно, туттум валеқ охир қапор андин.

Навоий япғлиғ ўлмиш хопақаҳ аҳли сурук мажпун,
Магарким сархуш ўтмиш ул нари девопавор андин.

Дема гулгундур либосимким, свришким қопидин
Ранг тутмиш, қон оқар сиқсанг тутуб ҳар ёнидин.

Неча кўнглум боғида, эй ишқ, кирсанг топилур
Сарв бирла гунча онинг поваку пайконидин.

Ошкоро ганжи ҳуспидин чу баҳрам йўқтурур,
Қайда топқаймен таматтуъ хўрдаи пинҳопидин.

Ёл била касби ҳавоу сув қироғи истадинг,
Бўлма ғофил оҳу ашким сарсару тўфонидин.

Хўблуг давронида ушшоқдин ёд эт гаҳе
Ким, басе ёд айлагумдур хўблуг давронидин.

Истамонг охир гиёҳи меҳр ё барги вафо
Ким, кўжармайдур булар ҳаргиз жаҳон бўстонидин.

Эй Навоий, ёқмаса ул ойға, бас қилдим наво,
Лек манъ айларга ожизмен кўнгул афғопидин.

Лолалар очилса вайрон марқадим ҳар ёнидин,
Доғи кўнглум ўтидиндур, ранги захмим қонидин.

Ҳар ўқунгнунг захмидин қон оқса, тонг йўқ, нов-пов,
Хосса икки нов ҳам топқай ул ўқ пайконидин.

Борғали девона кўнглум тан уйин соғинмади,
Итти Мажпун ўйлаким ёд этмади вайронидин.

Ҳажр шони йиғларам гурбатдин, эй ҳамсоялар,
Бу кеча воқиф бўлунг бу селнинг туғенидин.

Ҳажр юз минг йилчау ашким урар гардушга мавж,
Мен ҳам ўттум Нухдин, бу ашк ҳам тўфонидин.

Ёйки, бу базм ичра ичтинг ком ила бир давр май,
Билки, ноком онча қон ютқунг фалак давронидин.

Эй Навоий, туш кўрарсенму ватанни демаким,
Телба тушдек соғинур, ёд этса хонумонидин.

Йўқ ғурқат аро баҳрам не тапдину не жондин,
Биллаҳки, тўютурмен ҳам мундину ҳам оидин.

Жон душману жонон худ андин манга душманроқ,
Тонг йўқ, кўп эса дардим жондин эса жонопдин,

Кўксумга урар тошқа гар тегди ўқунг не суд,
Қуйдурмакима, чунким ўт секреди пайкондин.

Мел хастани рашк ўртар, айларга малак сурма,
Гардеки чиқар кўкка жавлонида майдондин.

Зулфидин агар кўнглум жамъ ўлмади, айб эрмас,
Ким топқуси жамият ул хайли паришондин.

Ўл аарқу ғиребидин воқиғ киши мажнундек,
Не айб, кўнгул узмас гар ғули биёбондин.

Заҳр ичгилу май ичма даҳр ичра Навоийдек,
Ким нағи хумор-ўқдур бу соғари даврондин.

Бепавомеп айру хайлу ҳамдаму ҳамроздин,
Заъфлиғ ул тор янглиғким узулгай создин.

Қолдиму ноз уйқусинда туну кун кофир кўзунг,
Ё очилмас нотавонлар сари айни ноздин.

Сўз демай жонбахш лаълингким ўлукни тиргизур,
Кўрса Руҳуллаҳ ани дам урмағай эъжоздин.

Ҳеч жоғиб кўйидин кўнглум қила олмас ҳаво,
Ўйла қуш янглиғки қолмиш бўлгай ул парвоздин.

Новакандоз ўлғали кофир кўзунг, эй қоши ё,
Кимсага жон қолмағай фаҳм айладим андоздин.

То сиришким қилди сиррим фош, кўзиди солмишам,
Эҳтироз, эй дўстлар, вожибдурур ғаммоздин.

Чарх ўртангай қуёш ўтиға кўрганпи десам,
Ул қуёш бедодию чархи жафо пардоздин.

Қўрқутуб элни томуғ, лекии мени қисми азал,
Ўлга ваҳм анжомдин, лекпи менга оғоздин.

Даҳр аро не кўпга чун тонқунг бақо, не озға,
Эй Навоий, озу кўп сўз дема кўпу озди.

Ақлу, жоңу, кўпглум ул ой ғурқати озоридин,
Бори бир-бирдин малул ўлмишлару, мен боридин.

Шоми ҳажрим тору бепоёнлиғин англай десанг,
Фаҳм ўлур ялдо тупи янглиғ сочинг ҳар торидин.

Бордур апдоқким бузуғ кўнглумда ҳар ён қону доғ,
Лолаларким, чиқти вайрон масканим деворидин.

Ул пари кўнглум қуши қонин оқизғон фаҳм ўлур,
Очсалар бўйнумдағи дафъи жунун туморидин.

Ғунчаи васлим очар, шамъи ғироқим тиндурур,
Ҳар насимеки келур гулрух баҳорим соридин.

Даҳр боғи лола бирла сабзасидин кечки, йўқ,
Ғайри қону заҳр бу шипгарф ила зангоридин.

Эй Навоий, нуқтаи айш истасанг майхонада,
Бош кўтарма май тағори давраи паргоридин.

Кўз била қошинг аро ул холи мушки нобдин,
Нуқта кофур узра тушмуш ё қуйи меҳробдин.

Ул оғиз оллидаким ҳар лаълидур оби ҳаёт,
Номуносибдур демак сўз ғунчаи серобдин.

Уйлаким, вулфунг ғами оламга тарқатмиш насим,
Не ажаб, судралса юз жон бўйни ҳар қуллобдин.

Нуқтаи мавҳум эрур оғзипг, ғетиб ком истайин,
Қим таматтуъ касб қилди жавҳари ноёбдин.

Ҳажр тобу печидин қисқарди умрум риштаси,
Тор ул янглиғки бўлғай қисқа печу тобдин.

Олам асбобидин, ўт, гар истасанг кўнглунгни жамъ,
Қим паришонлиғдип ўзга етмас ул асбобдин.

Ёй Навоий, ёр кўйида қаро туфроқ аро
Қолнбон ортуқ кўрармен бистари сннжобдин.

Ўиши ойирса бир бедилни ёри дилназиридин,
Умид улким, айирғай тенгри они ногузиридин.

Агарчи мен асири бўлдум ул бадмеҳрнинг, ё раб,
Жудо қилма асирин андину они асиридин.

Деб эрмишким, замиримда анга зулм айламак йўқтур,
Чиқарғил, ё раб, ушбу зулмни онинг эамиридин.

Димоғим топмасун мақсуд иси, гар кўйи туффроғин
Топиб, они муаттар истасам жаннат абиридин.

Мену, қон ютмоғу майхона туффроғи, деманг зинҳор
Манга Жамшид жоми бирла Афридун сирридин.

Очилди чун эшиклар дайрға, май ичмай ўлдум маст,
Нечукким аҳли раҳмат жаннат абвоби сариридин.

Навой шодмондур барча, гар ўлтургали ул шаҳ
Ўилибтур ёд ишқ аро ушбу фақиридин.

Улча кўнглум кўрди, ожизмен ани иёҳоридин,
Ул қуёш рафторидин ё чархи кажрафторидин.

Сарсари ҳижрон эсар, ваҳким, сочинг савдосида,
Нотавон кўнглум осилғондек дурур бир тордин.

Тўкти захмимдин бағир қонини ҳижрон нолиши,
Ўйлаким сиқмоқ била эл сув оқизғой нордин.

Рост ул янглиғки сурган ердин урғай сабза бош,
Чиқти найконинг учи ҳар ён тани афгордин.

Менда бийми ҳажру, дерлар найлали чоранг дегил,
Халқ сўрғондек васият нақл этар бемордин.

Кофири масте йўлум урмишки дайр ўлмиш ерим,
Дайр аро ҳам балки чиқмон кулбаи хаммордин.

Чун мен ўлдум кофири ишқ, эй мусулмонлар, депгиз
Ким, не чорам бўлғай эмди бут била зуннордин.

Шайх имонин менинг куфрум била тенг тутмасун
Ким, яқиндур куфрдин ҳам кечкамен бу ордин.

Эй Навоий, билки бўлмас чехраи мақсудни
Пардадин кўрмак, хусусан пардаи пиндордин.

Ой ботти мунфаил бўлубон ул жамолдин,
Шоядки, чиқмағай яна бу инфиолдин.

Зулфунг хаёли кўнглум уйи ичра тўлғали
Холи эмастурур нафасе ул хаёлдин.

Ким кўрди ҳусн боғида сарви қадинг киби
Ҳарғиз тажовуз айламаган эътидолдин.

Сабрим уйини йиқса қадинг нахли, тонг эмас,
Ҳарғиз сутун ким айлади наврас ниҳолдин.

Дардоки, ўлдуму анга дардимни демадим,
Кўнглин мукаддар айламайин деб малолдин.

Юз жон бериб, вафо бани одамда тонмадинг,
Кеч амди, эй кўнгул, бу хаёли маҳолдин.

Хурсандлиқ, Навоййгадур бу умид ила
Ким, васли тошқори худ эмас аҳтимолдин.

Кўнгулки, ҳар сари чок ўлди тийғи ҳижрондип,
Бир уйдурурки, топибдур шикаст ҳар ёндин.

Сиришким айлади афлок жавфипи мамлу,
Киши не сўз дегай опинг қошида тўфондин.

Яқоси чокини Мажнуннинг асру кўп укма,
Уял бу кўкси уза чок жисми урёндин.

Хаёли кўнглум аро сокину паришонмен
Ки, ғайри гарди фано ёғмас ушбу вайрондин.

Бало ўқи кўзи ёғдурди, эй мусулмонлар,
Нелар келур манга ул икки номусулмондин.

Етур кўнгулга неча давр аёғи бирла пашот,
Неча малол санга етса аҳли даврондин.

Навоий, айтма, гар жон керактур, ондин ўт,
Нединки ўтсам юз жондин, ўтмагум ондин.

Тугун бир-бир демон, юз-юз мусалсал зулфи торидин,
Нишондурлар саросар мўр хайлининг қаторидин.

Юзи гул, вулфи сунбул, оғзи ғунча, қомати савсан,
Назоқатда уятлиғдур беҳишт онинг баҳоридин.

Ҳаводис шони солса рўзгор ичра паршонлиғ,
Нишон бил зулфида кўнглум наришон рўзгоридин.

Ани кўргач неча ишқим ёшурсам, халқ англарлар
Кўнгулининг изтиробидин, баданнинг изтиборидин.

Мен опсиз туффроғ ўлдум, эй сабо, сен раҳм этиб боре,
Қотиштур кўйининг туффроғига жисмим ғуборидин.

Мени ишқ ила расво қилдиким, эсмас менинг сори,
Насиме келса ногаҳ офият мулку диёридин.

Бу дайр ичра ғапо расмин биравким ихтиёр эткай,
Қушод имкони йўқтур кечмай аввал ихтиёридин.

Майи васл, эйки, нўш айлаб, ўзунгни айладинг сархуш,
Гуворо бўлсун, ар бийм ўлмаса бу май хуморидин.

Навой сабру ишқидин ул ой фориғдурур, яъни
Хабар йўқтур анга бу бенавонинг йўқу боридин.

Манга ҳар печаким йўқ захра урмоқ дам висолингдин,
Ва лекин жом олурмен улча мумкиндур хаёлингдин.

Вафо боғида туфроғ ўлдум, аммо, войким, тушмас
Ғаҳе бир гул бу туфроғ устига саркаш ниҳолингдин.

Висолингдин кўпгул навмид эса, дардинг чекар невчун,
Ки ондин доғи кўп навмидроқдур чун мисолингдин.

Ики зулфунг кўпгул доми, не янглиғ асрай ул қушни,
Апи тутмоққа жид маълум ўлур чун «жим» у «дол»ингдин.

Начукким бўлса дил лафзиға нуқта «зул» бўлур ҳосил
Мазаллат икки айрилғон кўпгулга етти ҳолингдин.

Латофат суйи ул юз, «жим» ила «лом» икки ёндин зулф,
Бу сўзи фаҳм айлар баҳравар бўлғон жамолингдин.

Тамаъ элдип вафо қилғон, судип ўт пстадинг чиқмоқ,
Агар топсанг, доғи куйгунг бу савдой муҳолингдин.

Дуруст меҳр зарфида тўла ҳайвон суйи ичмоқ
Эмас ичканча дурд, эй муғбача, синғон сафолингдин.

Навоий, гар бошинг гўй этса ул чобук, ёмон эрмас,
Ёмон будурки, эрмас воқиф ул саргашта ҳолингдин.

Ул пари маҳжуб бўлғай деб мени девопадин,
Чуғздек чиқмон туну кун гўшаи вайронадин.

Ошполар таъни ишқида ҳалок айлар мени,
Мунча шиддатлиқ эмас, неким келур бегонадин.

Айтсамким, садқанг ўлдум, нега куйдурдунг мени?
Дерди, бу мушкулни фаҳм эт шамъ ила парвонадин.

Ёр меҳмон бўлса, бермасмен ризо, чун бир нафас
Меҳнату ғам хайли чиқмаслар бизнинг кошонадин.

Чунки ёйилди ҳаводис фитнаси ҳар гўшада,
Маслаҳат эрмаски чиқсам гўшаи майхонадин.

Мен ичиб майхонада май, жаннату кавсар сўзин
Воиз айтиб, бўлмади кўнгли малул афсонадин.

Бир паридин гар санга банди жунуп тушти, не тонг,
Эй Навоий, қочмағай девоналар завлонадин.

Ҳажр шоми баски сайли ашк оқиздим қайғудин,
Кўздин ўлдум ноумид ул навъким, кўз уйқудин.

Ўз кўзунг бирла ўзунгни гарчи кўрдунг кўзгуда,
Кўзгу аксидек ва лекии музтарибмен кўзгудин.

Чок этиб ёнимки, кўргуздунг сўнгатк дандонасин,
Булажаб ҳолимга қилди заъф жисмим кулгудин.

Кўюнга борурда гоҳи ваҳм, гаҳ рашк ўлтурур,
Соя тебранса кейиндин, меҳр чиқса ўтрудин.

Қон ёшим сайлики тутмиш дашт бирла тоғни,
Арғувону лоладин ўзга не буткай ул судин.

Чарх мийно соғаридип истама нўши ҳаёт,
Не учунким, бодаси мамзуж ўлубтур оғудин.

Масти ишқ ўлмиш Навоий, бермагил панд, эй ҳаким
Қим, магар соқий айилдурғай бу майнинг бехудин.

Эй мусулмонлар, ғиғон, ул кофири худкомдин
Ким, чиқарди кўкка афғон лашкари исломдин.

Лаъли руҳафзосидин бир бўса пайғом айлади,
Гарчи ёлғон эрди, мен жон топтим ул пайғомдин.

Зулфу рухсорингдин айру гарчи йўқ шомимға субҳ,
Шамъдек ҳар кеча то субҳ ўртанурмен шомдин.

Зулфидин кўнглумки махлас топти, бор ул телбаким,
Банддин қочмиш ва ё қушким қутулмиш домдин.

Фурқат айёмидаким ёд этмас ул маҳваш мени,
Васл топсам, мен доғи ёд этмай ул айёмдин.

Жоми майда бўлди чун ул бут жамоли жилвагар,
Кофири ишқ ўлгамен, гар бош кўтарсам жомдин.

Дайр аро, айким, Навоийдин тиларсен ному нанг,
Билким, ул бу ерга қочиб келди нангу номдин.

Буки зулфунг домиға кўнглум қуши урмиш ўзп,
Кўрмакинг әрди муроде тикмагил боре кўзин.

То сени кўрдум, кўзумдин ўзлукум бўлди ниҳон,
Ким сени кўрса, яна кўрмас әмиш ҳаргиз ўзин.

Йўқки ошиқлиқ, сўзумдин фаҳм ўлур маъшуқлуқ,
Баски, дермен ўз-ўзум бирла анинг бир-бир сўзин.

Субҳи давлат талъати бошида дурри шабчароғ,
Тонг бошида кўр тулуғ эткан саодат юлдузин.

Хони ҳусни ичра сабзи хатту сабзу туз лаби,
Сен не оғаҳ ул найми равзадин, тотмай тузин.

Баҳра хўрду хобдин ул топти, бу даврондаким,
Қилди әҳё кечасип, сойим кечурди кундузин.

Кўнглини истай Навоий бу сабабдин иттиким,
Ўз била қйлгай икавлон ул ғариби ёлғузин.

Соқиде, очтинг чу май тутмаққа жоми Нам юзип,
Юз ғамим дафъ айладиғким, кўрмағайсен ғам юзип.

Ўйла руҳафзо лабинг анфосидин топтим ҳаёт
Қим, гар ўлсам кўрмағаймен Исои Марям юзип.

Ёр меҳмон бўлмоқ эрмиш, боринг, эй жону кўнгул,
Истарамким кўрмағай, албатта, помахрам юзин.

Гар вафо аҳлиға олам әулм қилмас, бас педур,
Дуди оҳимким қаро айлабтурур олам юзип.

Тун әмас, баски, фалак жопимға қўймиш доғи зулм,
Ул туганлар дуди тутмиш нилгуп торам юзип.

Эйки, кўнглунг чоки бутти васлдин, шукр айлагил
Қим, мепинг захмимдур улким кўрмамиш марҳам юзин.

Опча юзсизлик улустип кўрмишам, гар берса даст,
Истарамким, кўрмасам ҳарғиз бапи одам юзип.

Баски, кўрмишмеп қуёш юзлук улустип тийралик,
Дермен оҳим тийра қилса наййирн аъзам юзип.

Эй Навойй, тушса маст илгипғга бир кув, ўпкасев
Ҳам қабоғин, ҳам сақоғин, ҳам дудоғин, ҳам юзин.

Қил буён жавлопки, жонни хоксоринг айлайин,
Бошинга эврулгали қўпқон ғуборинг айлайин,

Бу баҳона бирла чунким жоппи садқанг айладим,
Ақлу ҳушу сабр пақдин ҳам нисоринг айлайин.

Юз агар очсанг, назарнинг қушларин сайдинг қилай,
Ўқ агар отсанг, кўнгул сайдин шикоринг айлайин.

Қочиб эл наззорасидин гар кирарсен аксдек,
Кўзгудек кўнглумни темурдин ҳисоринг айлайин.

Сен лабингдин жон бериб, васлингдин элнинг кўнглин ол,
Мен ҳазин жону кўнгулни хору зоринг айлайин.

Хонақаҳда, эйки, ўзлук жомидин махмурсен,
Қир фано дайригаким, дафъи хуморинг айлайин.

Тўлса паймонанг, Навоий, дайр аро май бирла юб,
Бошининг хум кирпичин хишти мазоринг айлайин,

Неча ғамим ўтин аҳли замонға еткурайин,
Шарору дудин анинг осмонға еткурайин.

Қадам бошимдин этиб кўйи азни қилдимким,
Бу макр ила они ул остонға еткурайин.

Лабингга май била нўши ҳаёт еткандек,
Олинг ҳаёлини мен доғи жолға еткурайин.

Кўнгул чу кўйида гум бўлди, не кўнгул бирла
Ўзумни ком тилай гулситонға еткурайин.

Кўнгулни истаю вайрон баданға элтурмен
Ки, хонумонини беҳонумонға еткурайин.

Жаҳонда фитна давр айлаб суроғи майхона,
Ўзумни сайъ ила дорул амонға еткурайин.

Навойи оҳи санга заъфдин чу етмас, кел
Ки, васлидин мадад ул нотавонға еткурайин,

Қўргувур ағёр юз тухмат ниҳони найлайин,
Ёрким сўрмай иновур, бу балои найлайин?

Юз жафо элдин чекиб буким жафогарликка от,
Эл аро найдо қилибмен, бу жафони найлайин?

Қимки дарди бўлса ёр айлар даво, мен ёрсиз
Дард аро ўлдум, бу дарди бедавои найлайин?

Дам-бадам қонимға топуғлуқ берур кўз, эй кўнгул,
Билмон ул тардомани юзи қарони найлайин?

Юз вафо айлаб халойиққа, кўрубмен минг жафо,
Айламай холиққа эмди илтижони найлайин?

Ёй Навоий, чун ватанда бир дами хуш урмоғим
Мумкин эрмас, пхтиёр этмай жалои найлайин?

Чок-чок аттинг кўагул комини ҳосил қилмайин,
Ҳескулаттинг потавон сайдингни бисмил қилмайин.

Ҳажр ўтининг манзили бўлмоқ кўнгул не сўдим,
Етгач-ўқ ўтти хадангинг анда манзил қилмайин.

Тушмасун ҳар кўа юзунгга, элга ҳам ўт тушмасун,
Чиқма уйдин парда ўтлуқ юзга ҳойил қилмайин.

Гарчи ҳажри рўзгорим тийра қилмиш, эй сипеҳр,
Маҳфилим ёрутма эни шамъи маҳфил қилмайин.

Ул пари мажнунидур кўнглумни эинҳор, эй ҳаким,
Банд қилма зулфи қайдидие салосил қилмайин.

Даҳр иши олудалуқдур, эй хушо, ул покрў
Ким, ўтар бу жифаға кўнглини мойил қилмайин.

Эй Навоий, шарт қилдимким, қутулсам ҳажридин,
Неча кўнглум десаким, ишқ орзу қил, қилмайин.

Ошиқ ўлдум неча жавр аҳли замондин тортайип,
Улки ошуби замондур бори ондин тортайин.

Ёр ила ағёр зулми ҳаддин ўтти, ваҳ, неча
Васл учун жавру жафо яхши-ёмондин тортайин.

Ҳажр гирдобидадур кўнглум, каманди васл бор
Ўим, солиб ани бу баҳри бекарондин тортайин.

Сен танаъум гулбунидин уз фароғат ғунчаси,
Мен бало найкони жисми нотавондин тортайин.

Борғали кўйида эғнимдин чиқар гўё қанот,
Жавридин десам аёқ ул остондин тортайин.

Меҳмоним бўлсанг оллингда ҳаводис тухфаси
Неш тандин, ўқ кўнгулдин, нола жондин тортайип.

Эй Навоий, неча қилғайлар этакдек поймол,
Мен доғи эмди этак аҳли жаҳондин тортайин.

Ўзатра терлардин юзинда дур нишонинму дейин?
 Ё такаллум вақти лаъли дурфироқинму дейин?

Оғзидин жисмим адам бўлмоғлиғинму шарҳ ғтай,
 Ғунча янглиғ таҳ-батаҳ кўнглумда қонинму дейин?

Тан фироқинму десун, жон иштиёқинму десун,
 Мен хаёли тангудозин жонситопинму дейин?

Эйки, дерсен нуктае ишқу жунун аҳлидин айт,
 Ўз фасонам, йўқса Мажнун достонинму дейин?

Соқиб, кўнглумда май ҳирсин кўруб сўрдунг сабаб,
 Ҳажри дардин, ё хумори бекаронинму дейин?

Чархдин қилсам шикоят, сўрманг, эй халқи замон,
 Халқининг жавринму, ошуби замонинму дейин?

Қолғали шони фироқ ичра, Навоий, шамъдек —
 Қуймагинму айтайин, ашки равонинму дейин?

Қоши ёсииму дейин, кўзи қаросинму дейин,
Кўпглма ҳар бирининг дарду балосинму дейин?!

Кўзи қаҳринму дейин, кирпичи заҳринму дейин,
Бу кудурат аро рухсори сафосинму дейин?!

Ишқи дардинму дейин, ҳажри набардинму дейин,
Бу қатиқ дард аро васлининг давосинму дейин?!

Зулфи долинму дейин, лаъли каломинму дейин,
Бирининг қаддин, яна бирининг адосинму дейин?!

Турфа холинму дейин, қадди ниҳолинму дейин,
Мовий кўнглак узра гулранги қабосинму дейин?!

Чарх ранжинму дейин, даҳр шиканжинму дейин,
Жонима ҳар бирининг жавру жафосинму дейин?!

Эй Навоий, дема қошу кўзининг васфини, айт
Қоши ёсинму дейин, кўзи қаросинму дейин?!

Зарварақтин ё киби қошингда веварму экин?
Ё магар мушкин ҳилол устида ахтарму экин?

Ел учурган парниён ҳар ён бурунчак азмидин
Ул пари учмоққа эғни устида парму экин?

Титрагуч гавҳарлари эркин бошингда, ё магар,
Ой бошида ҳайъати Парвин мусавварму экин?

Кўзгу ичра оразинг аксиму эркин жилвагар,
Ё зилол ичра кўрунган меҳри анварму экин?

Сочбоғинг урганмудур сиймин танинг давриға печ,
Йўқса ҳуснунг ганжиға чирмашган аждарму экин?

Бу чаман гулбунларида хор экинму ё магар,
Зор булбул жонининг қасдиға ништарму экин?

Ёй Навоий, мен худ ул ой васлидин маҳруммен,
Билмон ўагаларга бу давлат муяссарму экин?

Лабингким ўлук тиргузур жонму эркин,
Агар жон эмас, оби ҳайвопму эркин?

Юзунг шуъласи устида анбарин дуд
Ки, жамъ ўлди зулфи паришонму эркин.

Бало сайлидин ишқ даштида Мажнун
Менинг телба кўнглумча вайронму эркин.

Ғирор куфру дин аҳлин ул шўх, билмәп
Ки, кофурму эркин, мусулмонму эркин.

Қилур телба мардумлиғи элни оё,
Париму эркин, ёхуд ипсонму эркин.

Вафо аҳлипи кўп қилур қатл гардун,
Шафақму эркин ё қўли қонму эркин.

Дедилар, биров солди давронга ошуб,
Навоий, ул ошуби давронму эркин.

Гул эмаским қон этиб афлок бахтим ахтарин,
Қилди тийғи аулм ила юз пора анинг пайкарин.

Булбул әрмас, чиқти кўксум чокидин кўнглум қуши
Ҳажр ўқи пайқонлари бирла ясаб болу парин.

Сабзадин әл равшан айлаб кўзу лекин мен кўруб,
Кўзада ҳижрон хайли заҳролуд қилгон ништарин.

Ул сочиб сориқ, қизил гул яфроғин бўстон аро,
Оҳ ила мен ёрутуб ҳижрон шарору ахгарин.

Не баҳор ўлгайки, әл гулгун қадаҳдин масту мен
Бир тўла иаргис киби кўрмай нишотин соғарин.

Ҳуснунг авроқига, ей гулшан, қувонма асруким,
То хабар тонқунг соғурмиш тонг ели гул дафтарин.

Әй Навоий, майдин осойиш әрур бу важҳ ила
Ким, баҳо бермак керак сен ақлу допиш гавҳарин.

Минг ўтум бор, айлай оҳмасмен аён мингдин бирин,
Даҳр куйгай, зоҳир этсам ногаҳон мингдин бирин.

Минг туган жисмимда кўрсанг, кўп таажжуб қилмаким,
Ичдагидип зоҳир айлабмен аён мингдин бирин.

Дема дардишгпи ниҳон тутқулки, юз минг дардни
Махфи этсам, қилмиш ўлғаймен ниҳон мингдин бирин.

Ўйла юз минг пора кўпглумни паришон этти ҳажр
Ким, топа олмон тилаб мен нотаваон мингдин бирин.

Гарчи қилди ҳажр ўти ўртанмакимпи бирга минг,
Олам ўртангай, агар қилсам баён мингдин бирин.

Оҳким, аҳбобдин ҳар кимга айлаб минг вафо,
Топмадим яхши ўзумга мен ёмон мингдин бирин.

Ёй Навоий, даҳр эли гар мингу гар бир, тонима
Ким, вафолиғ айлай олмасмен гумон мингдин бирин.

Етишти байраму дафъ этти рўза қайғусин,
Ҳилол мусайқали ёрутти бода кўвгусин.

Синехр жоми ҳилолиға жилва берди магар
Ки, бода забт эта олмас нишот кўвгусин,

Магарки қилди шабистонға азм шоҳиди ийд
Ки, тўкти фаррух аёғиға ахтар инжусин.

Далил роҳи шафақ рангу жоми минойи,
Шафақ майини кўру чарх жоми минусин.

Фароғате тилар эрсанг, куп оғзи хиштин ол,
Ушат бу хишт била зуҳд нангу номусин.

Саҳарки халқ мусаллоға юз қўяр, хуш тут,
Борурға дайри фано сари тонг қоронғусин,

Навоий, ич қадаҳу фони ўлки, топти бақо
Биравки, топмадилар эл сўроғи билгусин.

Не баҳор ўлғайки, нолам раъд эрур, ашким ёғин,
Барқ дер кўргап жаҳон ичра дамим ўт солмоғин.

Нотавон бошимга ёғдурмоқтин ўзга қасди йўқ,
Сарсари офат учурса ҳажр кўйи туфроғин.

Чарх уза эрмас шиҳоб, ул ҳам бир ой ҳижронида,
Реш қилди, тартибон кўксига ахтар тириғин.

Соғиниб кўюнгда ўлган итларингни, мен унут,
Мен унут бўлгонни ҳам ул ўлган итлардин соғин.

Йўқки, ул хуршиддин, хуршид ақдин куймасун,
Дерки, ёнидин солур чобуксуворим қолпоғин.

Ул аноким, бор эди фарзанди сендек дурри пок,
Юб эди эркин садафдек лавслардин қурсоғин.

Тавбау тақво қаригон элга бўлди лозима,
Эй йигит, билгил ғанимат ишқу мажнунлур чоғин.

Арш парвоз ўлди киргон жаннати ахлоқ аро,
Эй хуш улким, топти ул хушхўйлуқнинг учмоғин.

Гар Навоий сойи эрди ҳажрдин ғам тоғида,
Тебрана олмас, чу ҳажр ағнига қўйди ғам тоғин.

Чехра ёптпнг хаста жонимпи анга зор айлабон,
Зулф йиғдинг, телба кўнглумни гирифтор айлабон.

Гар муродинг қатл эса жон топшурай олғил равон,
Раҳм этиб ўлтурма йиллар ҳажринга зор айлабон.

Дема жавримдин агар ул қочса кимга жавр этай
Ким, қочарга азм қилғумдур хабардор айлабон.

Сўзки лаълипгдин эшитсам ўйлаким оби ҳаёт
Қонмон, эй жон, то тирикмен ани такрор айлабон.

Дема Мажнун, ул пари ҳажрида менмен дашт уза,
Нола чеккан тош ила кўксумни афгор айлабон.

Фақр кўйида гадолиғ гарчи фаҳримдур валеқ,
Салтапат арз этсалар майл айламон ор айлабон.

Кўйи азда Навойга наво етса, не тонг
Ким, қилур булбул наво оҳанги гулзор айлабон.

Кўйида итлар мени гаҳ тирнабон, гаҳ тишлабон,
Заъфдин ўлганда бир-бирдин узарлар судрабон.

Мен киму қилмоқ ҳавас апинг қўлидин муттако,
Кўйида бас ётсам илгимни бошимга ёстабон.

Не жупундур, ваҳ, буким йиртуқ яқони чок этиб,
Ашким оққанда кулиб, турган замони йиғлабон.

Элни гофил айлабон ўзни солурмен кўйида,
Ҳар тарафдин урсалар тош ит масаллик қовлабон.

Тифли мактабдек қочиб ёпа борур ул ой сари,
Телба кўнглумни неча топиб кетурсам алдабон.

Умр ўтуб бир учрабон ҳолимин сўрса, войким,
Айта олмасмен жавоб ошуфта кўнглум тўқсабон.

Ҳазл этар кўнглум била ул шўх, кўнглум тортар оҳ,
Тифлдекким, дуд этар ўт бирла ҳар дам ўйнабон.

Ақл учуб беҳудлур айлармен йўлуқсанг ногаҳон,
Кимсадекким, телбалик қилғай нариға учрабон.

Соқие, муҳлик хуморим узриға солма қулоқ,
Бир қадаҳни оғзима қуйғил қулоғим тўлғабон.

Умр торин чун кесар даврон жафо тиғи била,
Жазм билгилким, анга бўлмас кўпгулни боғлабон.

Эй Навоий, чун замон аҳлиға асло йўқ вафо,
Топмағунг ҳаргиз вафо аҳли аларни танлабон.

Қоматингдек боғи ҳусн ичра йўқ сарви равон,
Оразингдек худ қопи сарв узра арғавон.

Сийми соид кўргузуб кўнглум олди ул қуёш,
Кучлук апинг панжасию мен бағоят потавон.

Ғам юкидин мен киби қадди ҳам бўлмоқ не тонг,
Ҳар қориким дилбари бўлғай анинг навжавон.

То қароқчи кўзларинг дин йўлини урдилар,
Зухду тақво мулкидин келмади бир корвон.

Нақди жоп истаб мени қийнаса кофир кўзунг,
Неткамен бермайким ул турк мастедур авон.

Даҳр элидин зинҳор ким вафо қилмон тамаъ
Ким, тамаъдин кимсага юзланур доим ҳавон.

Эй Навоий, гўйё келгусидур ёрким,
Ўтрусиға кўз ёшинг турмайин бўлди равон.

Эл ғамимдин куймасун деб, нолаи зор айламон,
Дарди ҳолимнинг мингидин бирни изҳор айламон.

Йўқса йўқтур ҳеч соатким фиғону зор ила,
Юз туман минг бағри тошнинг кўнглини зор айламон.

Турфа буким, тортибон юз мунча дўзах шуъласи,
Ёр кўнглин бу ҳароратдин хабардор айламон.

Турфароқ буким, фиғонимдин уюмай даҳр эли,
Уйқулуқ бахтим кўзин бир лаҳза бедор айламон.

Ишқ аро мен ўзга, Фарҳод ўзгадур, эй дўстлар,
Тешаи ғам бирла мен тоғ бағрин афгор айламон.

Соқиб, андоқ сабуҳ истар кўнгулким, берса даст,
То қиёмат субҳи аидин ўзни ҳушёр айламон.

Эй Навоий, судраб элтур бода бирла муғбача,
Ихтиёрим бирла азми кўйи хаммор айламон.

Бало дашти аро Мажнун менингдек кўрмамиш даврон,
Қуюндек ҳар замон бир кўрмагап водийда саргардон.

Не андуҳу малолимға балият даштидек ғоят,
Не савдоу жунунумға маломат Саҳрпдек поёп.

Тунум дайжур, ўзум ранжур, ичим ғамиоку бағрим чоқ,
Тилим лолу таним беҳол, ишим афғон, сиришким қон.

Заифи дарди ғампеша, наҳифи меҳнат апдиша,
Залили бесару сомон, қатили ханжари ҳижрон.

Фиғонимдин фалак ғамгин, сиришкимдин жаҳон рангин,
На дардим ўтиға таскин, на ҳажрим дардиға дармон.

Бошим ғам тошидин ёра, таним ҳажр ўқидин пора,
Қўнгул бу ёраға чора топарға топмайин имкон.

Қўзум намлик, бўюм хамлик, ичим андуҳу мотамлик,
Не ҳамдамлик, не марҳамлик топиб бу меҳнати пинҳон.

Манга не ёру не ҳамдам, манга не дўст, не маҳрам,
Манга не чора, не марҳам, манга не сабру, не сомон.

Ҳам аҳволи табоҳимдин, ҳам оҳи умрқоҳимдин,
Ҳам ўтлуқ дуди оҳимдин қарориб кулбаи аҳзон.

Фалак раҳзан, замон душман, бадан равзан уза равзан,
Қолиб жон хисравидин тан, чиқиб тан кишваридин жон.

Навоий бўлса меҳнат кўп, ичақўр жоми ишрат кўп,
Неча бўлса суубат кўп, қилур ваҳдат майи осоп,

Чархдин жонимгадур юз тиғи қотил ҳар замон,
Даврдин жомимда миғг захри ҳалоҳил ҳар замон.

Асру мушкилдурки, юз мушкил ғамимдин бирни чарх
Қилмайин ҳал, еткурур юз онча мушкил ҳар замон.

Умрида Фарҳоду Мажнун ҳосил этканча бало,
Ишқдин бордур мени маҳзунға ҳосил ҳар вомон.

Ҳар замон кўпглумга ишқ афсонасин ёзмоқ не суд,
Чайқалиб дарёи ғам айлар чу зойил ҳар замон.

Жаннати васл истаманг, аҳбобким, саҳросида
Бир томуғ эрмиш сафар аҳлиға мапзил ҳар замон.

Сихҳатим тутмоқ вужуд имкони йўқтур, эй табиб,
Ким эрур жоним адам кўйига восил ҳар замон.

Деманг осойиш ҳадисинким, бўлур афлокдин
Юз балият ояти шаънимға нозил ҳар замон.

Даҳр аро йўқ нўшу юз минг неш ҳар дам, эй рафиқ,
Етмагай йўқ нўш учун юз неш оқил ҳар замон.

Бўлса юз жоним бериб ўлмакни олсам, муфّت эрур,
Жопға муидоқким етар юз тиғи қотил ҳар замон.

То абад бўлсун жаҳон мулки анинг фармонида,
Юз жаҳонча мулк бу мулкига доҳил ҳар замон.

Шоми ҳижров зулматида оби ҳайвон истамон,
Не учунким сенсиз, эй умрум хуши, жон истамон.

Чун тилар кўнглум самандингнинг изидин топса наъл,
Ғайри кўнглум соҳати рахшингға жавлон истамон.

Чув ўқунгдин ҳар бошоқдур қатра сув, эй қоши ё,
Сендин ўтлуқ кўнглума жуз тийрборон истамон.

Истасам лаълинг майип, ҳар дам берур хуноб чарх,
Мен худ ўз комим била май ўрниға қон истамон.

Ул париваш тифл тоши танда, дермен, тутса ер,
Йўқса кўп девоналиғдин ўзни урён истамон.

Ёр кўнглум бузмоқ истар, мен ҳам истармен бузуқ,
Эл ёшурсун ганж деб бу уйни вайрон истамон.

Эй Навоий, кўргач эл ҳайроплиғин ўлсам, не тонг,
Менки ғайратдин анга ўзумпи ҳайрон истамон.

Музаҳҳаб айлаган пайконларинг жисмим аро ҳар ёп,
Дема бош чекти кам, чекти забона шуълаи ҳижрон.

Қачон найкон кўрупмас, ҳажр ўтипинг шуъласи бўлса,
Ани тортиб чиқармоқ захм ичидин бормудур имкоп.

Не тош отиб, танимни захм қилсанг, ғамға қолурмен,
Мунга не боғлай они, қайда боғлай деб мени урён.

Бало даштида кўргон ваҳш Мажнунни, мани доғи,
Хирад аҳли қошинда телба кўргандек, қолиб ҳайрон.

Сўнгакларни танимдин бир-бир ойирди ғами ҳажринг,
Маҳалдур итларингни айласам кулбам аро меҳмон.

Не мен қолғум, не сен боқий: замоне келгил, эй соқий,
Қадаҳ даврини хуш тутким, вафосиздур баче даврон.

Вафосиздур замон аҳли, замонда не вафо бўлғай,
Вафо аҳли булардин гар вафо истар, эрур нодон.

Хушо, дайр ичра майхона тўла илгимда паймопа,
Мену аҳли фано оғзида куллу ман алайҳо фон.

Фано дайрида сойиллиқни султонлиғдин ортуқ тут,
Ки ўлмакликда тенгдурлар агар сойил, агар султон.

Жаҳоп ичра кишининг чун йўқию бори яксондур,
Не фаррух кимсадур кўрган жаҳон бору йўқин яксон.

Навоий, ўзни хуш тутким, кишига даҳр иши бордур,
Агар мушкул тутар — мушкул ва гар осон тутар — осон.

Ишқида яхши-ёмон бедодидин топмоп омон,
Яхши то қилсам назар йўқтур киши мендин ёмон.

Лаҳза-лаҳза бош чекар ишқим шарори, эй рафиқ,
Алҳамон, шавқу муҳаббат шуъласидин алҳамон.

Юз адам мулкига қўйдум, келки, истайдур кўнгул
Бу узуп йўл зоди — кўз тикмак юзунга бир замон.

Ўртабон ушшоқ жисмин, ғофил ўлма оҳидин,
Қим зарарлиғ дуд зоҳир айлар ўт тушган сомон.

Қуймакимга новакинг пайкони бас, ҳижронни қўй,
Хасқа ўт солмоқ учун учқун ҳамон, дўзах ҳамон.

Сен магар туғқонда кун туғқондурурким, заррае
Фарқ фаҳм ўлмас орангизда нечунким, тавҳамон.

Ул қуёш ҳажрида оҳим ўқидин ваҳм этмаса,
Қўк темир ичра ниҳон нечун бўлубтур осмон.

Вақтдин ол нақди айшингники, мундоқким эрур
Дам-бадам кўздин ниҳон бўлмас анга бўлмоқ зимон.

Эй Навоий, телба кўнглум дардини англай десам
Онча айтур ёваким, бир лафз андин англамон.

Эрур саргашта хоки тан аро мажпун кўнгул ҳар ён,
Тўн эткандек қуюндин жисмиға Мажнуни саргардон.

Ёланг жисмим кўруб онча бало тигини ёпдурдунг
Ки, захмим боғламақдин амди армастур тапим урён.

Жунунум ҳайратиға ваҳш даврумға уруб ҳалқа,
Мушаъбид лаъбига ҳангома аҳлидек бўлуб ҳайрон.

Менингдек тоза доғи захмидин қоп ғарқидур лола,
Магарким доғини бағриға қўйди шуълаи ҳижрон.

Бузулди Нухнинг тўфонидин сўнг даҳр ашкимдин —
Қиёмат ошкоро бўлди ул тўфону бу тўфон.

Ичиб гардунча соғар, кош апдоқ беҳуд ўлсамким,
Икинчи сурдин ҳам бўлмағай уйғонмағим имкон.

Жаҳоп осойишии оллингда мушкил қилмаким, бордур
Тутай мушкил десанг — мушкил ва гар осон десанг —
осон.

Кўп, эй гул, урма булбул жониға бедод хоринким,
Сену мендек гулу булбулпи кўп ўткарди бу бўстоп.

Навоий, қилма айб афғопу фарёдимки, даврондин
Не бир фарёду ўн афғонки, юз фарёду минг афғон.

Зулм тийғи қолмади гардун бошимға урмоғон,
 Ҳар туки сойи жағо тоши била синдурмоғон.

Юз ўлумча бордурур ағёр ила ўлтурмоғи,
 Жаври тийғидек ёнимда бир вamon ўлтурмоғон.

Кўргач они, нотавон кўнглумпи узди изтироб,
 Дўстлар, мундоқ кўнгулни кимдурур олдурмоғон.

Борса ашким ер қуйи, не важҳ ила истай они,
 Мен кўзумда асрабон, мундоқ ватанда турмоғон.

Бир пари ишқида мендек бўлса расво, тонг эмас,
 Сиррини девоналиғдин кўнглида ёшурмоғон.

Қошидин кўрсам жағо тонг йўқки, бу қавси сипеҳр
 Ҳеч ким жониға эрмас жавр ёсин қурмоғон.

Жонни жонон истаса, бергил, Навойким, эмас
 Ошиқи содиқ неким жонон тилар, топшурмоғон.

Бу кўҳан дайр ичра тинмаслиққа қолғай туну кув,
 Хотирия яхши ёмон савдосидин тиндурмоғон.

Ишқ ичра қани меп киби зеру забар ўлғон,
Ҳар кимки йўқ ондин батар, андин батар ўлғон.

Чуп дилбари кирпичлар ўқи ҳар сари отқон,
Аъзоси аро ҳар сари мў ништар ўлғон.

Менмен лаби жонбахшинг учун лаъл масаллик,
Бағри тешилиб, ғарқаи хуни жигар ўлғон.

Деҳқон деки, мендин яна даврон чаманида
Ким, кўрди вафо нахлиға ҳижрон самар ўлғон.

Ҷисми шарар айрилмоқ ила билки туганди,
Кўнглида муҳаббат шараридин асар ўлғон.

Маст ўлки, жаҳон меҳнатидин топти фароғат,
Давронға келиб кетганидин беҳабар ўлғон.

Фақр ичра не тонг ўзлукидин кечса Навоий,
Фард ўлди ғано шевасидин баҳравар ўлғон.

Кўзумга ҳажрда бирдек қоронғудур туну кув,
Манга фироқ туни хоҳ қисқа, хоҳ увун.

Негиб кўнгулда ҳаёлингни ёшурайки, эмас,
Бу уйни ҳар сориким айласам назора бутун.

Унунгни бир эшитибмен валеқ йиллардур,
Ки йўқ демаки қулоғимга келмагай ул ун.

Тамом юз очибон фурқатимни васл эттинг,
Кеча тонг отқуча равшан бўлур ой ўлса тўлун.

Яроларида момуғлар эмаски, ҳажр илги,
Бу вуслалар била тан хирқасига тикти юрун.

Бу арсада қаю мансуба дафъини қилайин,
Солур сипеҳри мулоиб чу ҳар дам ўзга ўюн.

Навойи ўлди фироқингда ул сифат расво
Ки, қайда турса улус жамъ ўлур назора учун.

Ёр ҳолидин менга, ваҳким, хабар йўқтур букун,
Бу жиҳатдии ақлу ҳушумдин асар йўқтур букун.

Субҳ селоби сирпшким оқти кўп, эй дўстлар,
Банд учун келмангки, ул судин гузар йўқтур букун.

Кечаким багрим бўлуб қоп оқти кўздин ғам эмас,
Ғам будурким итларингга моҳазар йўқтур букун.

Мен букун ўлгач, анинг кўйига тўлди халқким,
Ашку оҳим сайлу барқидин зарар йўқтур букун.

Ваъдаи васлиигни тогла демагилким, умрға
Эътимодим ҳажр шоми то саҳар йўқтур букун.

Ичмагум, эй дайр пири, жоми май ул муғбача,
Май тутарға базми айш ичра агар йўқтур букун.

Ўзлукин чуп солди ўтган кун Навоий бошдин,
Бу жиҳатдиндур апа гар дарди сар йўқтур букун.

Кўзларим кўр эт кўпгулга доғи ҳижрондин бурун,
Ким бу икки куйдурубтурлар мени ондин бурун.

Гарчи кўптур ошиқинг, лекин юз очсанг, кимсанинг
Ўлмаки мумкин эмас мен хори ҳайрондин бурун.

Ашк ила дерсен бузай кўнглунгни, эй кўз, лек ишқ
Ер била тенг қилмиш они сайли мужгондин бурун.

Кел-кел, эй жону кўнгул оромиким бўлмоқ фидонг,
Жоп кўпгулдин бурнароқ истар, кўнгул жондин бурун.

Софи васлинг борида тутма десам дурди фироқ,
Дерки, заҳр ичмаклик авло оби ҳайвопдин бурун.

Гар сапга йўқтур вафо, ҳуспунга ҳам йўқтур вафо,
Бас ғанимат бил вафо, бўлмоқ пушаймондин бурун.

Эй Навоий, еткай ул ойга фиғоним дер ғдим,
Оҳким, то очти юз — жоп етги афгондин бурун.

Жилван қаддинг кўруб, сарви равондин ким десун,
Жавҳари лаълинг борида нақди жондин ким десун?!

Дўст кўйинда чу маъзил туттилар аҳли висол,
Мен киби овораи беҳонумондин ким десун?!

Кўн дема, воизки, ул қадду лабу юз оллида,
Тўбию кавсар била ҳури жипондин ким десун?!

Оғзи васфида дейилган хўрдадонлар, эй кўнгул,
Сен киби маълум беному нишондин ким десун?!

Бордурур они юзунгдаким, қуёшда овча йўқ,
Сен борида ким қуёш ким бўлғай, ондин ким десун?!

Ёрига ҳолин демакка онча яхши ёри бор,
Эй кўнгулким, яхши боқсанг мен ёмондин ким десун?!

Шайх сўз мақсуд аҳли касбида кўн сурди лек,
Чора анда жуз фано йўқ, ҳар қаёндин ким десун?!

Гаҳ замондин шиква, гаҳ аҳли замон жаврин дема,
Бода ич аҳли замон бирла замондин ким десун?!

Гар Навоий деса ул юз гулшанидин йўқ ажаб,
Демайин булбул ҳикоят гулситондин, ким десун?!

Қилди айшим субҳини ул шўх лаъли тийра тун,
Тифл ўйнаб ўт ўчиргандин сўнг ўлғайдек тутун.

Бошин айландурғай элнинг қилсалар наззораси,
Қўпса мен ёрғаштанинг туффроғидин ноғаж қуюн.

Зулф аро солди гиреҳ, узра гиреҳ, ўлмай нетай
Қим, ҳаётим ториға тушти тугун узра тугун.

Ҳажри жисмимда сўйгакларни ушатиб куйдурур,
Яъни ўт кўпрак ёнар ботроқ ушатилса ўтун.

Нахли қаддинг кийди сориг ҳулла, андин сўнг яшил,
Норбундекки, хазон кийгай кўкармастин бурун.

Соқийё, тоигда хумор ўлтурмаги имкони бор,
Руҳ топмоқ роҳдин бори ғаниматдур букун.

Дема кўнглунг мазраида ишқ тухмин эк ниҳон,
Эмдиким, хирманға ўт тушти қолурму ёшурун.

Ҳар юрунда бир дирам тикмиш мураққаъ аҳли зуҳд,
Ҳар тугун узра менинг хирқамға тушмиш бир юрун.

Эй Навоий, зулфипинг таърифида туштунг магар
Қим, сўзуигнинг тори ҳам бўлди паришон, ҳам узун.

Бўлди шому қилди жонимга жафо бунёди тун,
Ким эрур ошиқлару беморлар жаллоди тун.

Туш кўруб, бир кун қиёматни бўлуб эрди унут,
Берди ҳажрингда мепи маҳэунға ул куп ёди тун.

Мен тирик қолмоқ эди ҳижрон туни беҳад муҳол,
Хоссаким, қатлим учун қилди онинг имдоди тун.

Қаҳқашон домида анжум донасин сочмоқ педур,
Гар эмас ўлтургали умрум қуши сайёди тун.

Дедилар: ҳижрон тунидин сўнгра субҳи васл эрур,
Найлайинким, субҳға тегру тирик қўймоди тун.

Бу чаманда демангиз шабхез қушлар носаси
Ким, эрур ушшоқи маҳэун оҳ ила фарёди тун.

Ҳажр шоми гар Навоий жонин олди, тонг эмас
Ким, эрур аҳли балият қатлининг муътоди тун.

Ишқинг ўтига қуруқ жисмим ўтун,
Қўнгул ахтардур анга, оҳ тутув.

Тийғ ила ёрди му кўксунгнп деманг,
Айламас тийғ ила худ они бутун.

Рўзгорим қорорвб вулфунгдип
Тори умрумға тугун узра тугун.

Васл аро дебсеп олурмен жонин,
Ҳажрпнг олмайму дурур англа бурун.

Ваъдаи васлин ётар тогла, петай,
Интизорв мени ўлтурса букун.

Бода зарфи бошиға тикмак учун,
Соқидё, қолмади хирқамда юрун.

Ўйпаб ўлтурди Навойпи, кўрунг,
Чини не эркин, агар будур ўюн.

Кўнглум бағримни ғамзанг тиғи айлар ков-ков,
Йўқ ажаб гар қов оқар икки кўзумдин икки нов.

Хайли хаттинг чаргаси юз даври узра гўйё
Ким, ики мушкин ғизолиинг сайд этарга бўлди ов.

Ишқинг ўти шуъласин муфрит тилар мажнун кўнгул,
Ўйлаким доим тилар девоналар қилмоқ олов.

Ишқи ўзлукни чу бошимдин чиқарди, урди тир,
Ани боштин сов этиб, бошни танимдин қилди сов.

Зоҳидо, ишқингни ёшур дёрсен андин сўнграким,
Ҳолима ташвиъ ила солдинг бори оламга чов.

Қайда мумкиндур алифдек чиқмоқ элдин хоссаким,
Кун аро олти жиҳатдин қолмишам андоқки «вов».

Эй Навоий, тиг тортиб, чобукум жавлон қилиб
Бошима етгач, дедим: «Тарк эт урушни!» Деди:
«Хов!»

Эй сабо, овора кўнглум истаю ҳар ён борув,
Водию тоғу биёбонларни бир-бир ахтарув.

Тона кўр ани, чу топсанг ҳар қаёғ озим эса,
Бошига эврул қуюндек доғи алдаб қайтарув.

Саъй этиб келтур менинг сари, у гар худ келмаса,
Оллида бедиллигимнинг достонин ўтқарув.

Айтқилким, сен худ иттинг жон доғи чиқмоққадур,
Бошима еткур ва гар худ келмас ўлса ёлборув.

Ола кел, ваҳ, бўлса Мажнун шеваю беихтиёр,
Қўймайин ўз ихтиёрига бу сори бошқарув.

Келтуруб чок айлабон кўксум сии ўрнига сол,
Мени бедиллик балою меҳнатидин қутқарув.

Ушбу янглиғ истагил доим Навоий кўнглини
Ким, гар андин етмаса ҳақдин сенга етгай қарув.

Лаълини десам чашмаи ҳайвоп, эрур ушбу,
Дер нуктаи жонпарвариким, жон эрур ушбу.

Ҷисмимни ажал деди жунуп даштида гўё,
Саҳрои қиёмат, доғи урён эрур ушбу.

Билмонки, эрур ғунчаи нобинг кўнгул ичра,
Ё ҳуснунга, ё ҳолима ҳайрон эрур ушбу.

Ғам дашти аро оҳ самуминки ёйибмен,
Ким кўрса дегай: Шуълаи ҳижрон эрур ушбу.

Кўз ҳайратини тонгламаким, то сени кўрмиш,
Ё ҳуснунга, ё ҳолима ҳайрон эрур ушбу.

Ғам шои эрур тийра, гар ичсам майи равшан,
Айб этма манга, шамъи шабистон эрур ушбу.

Ишқимни Навоий қиладур тарк демишсен,
Жон, таркини ким қилса, не имкон эрур ушбу.

Қад әрмаски, сарви хиромон әрур бу,
Лаб әрмаски, гулбарги хандон әрур бу.

Кўнгул ичра ул ой менгининг хаёли,
Гумон қилмаким доғи пинҳон әрур бу.

Бағирдиики кўксумга пайкон тиролмиш,
Ғаминг ўқидин нўги пайкон әрур бу.

Кўзум баҳрида қатрадин зарра топилиб,
Ажаб бўлмагай баҳри Уммон әрур бу.

Бузулгон кўнгул мулкига қилма ҳайрат,
Ки то сели ғам етти, вайрон әрур бу.

Ҳалок айласа ғам туни жонни ҳар дам,
Не тонг ул кўнгул шоми ҳижрон әрур бу.

Ғамим ҳаддин ўтти кетур, соқиб, май,
Ки мул муҳлику оби ҳайвон әрур бу.

Саломат ҳавасланди шайху соғинди
Ки, зуҳди риё янглиғ осон әрур бу.

Замон аҳлида йўқ вафо, эй Навоий,
Тилаб йўқпи топмоқ не имкон әрур бу,

Юзунг баёзида ул холи мушксо ҳинду,
Ғариб тушти Хўтан кишвари аро ҳинду.

Не хол эрурки, кўнгулни рабуда айлаб олур,
Киши бу навъ қачон кўрди дилрабо ҳинду.

Қаро кўзунгки вафо айнидин менга боқмас,
Ажаб эмастур агар бўлса бевафо ҳинду.

Тутуб қуёш узра маскан солур жаҳонға бало,
Юз узра холинг эрур воқеан бало ҳинду.

Кўпглумни олса малоҳат била тафовути йўқ,
Хитойи ўлсуну ё армани ва ё ҳинду.

Тенг ўлди булбулу зоғ ушбу боғ аро, яъни
Фасоҳат ичра тили кажжаю юзи қаро ҳинду.

Навоий этти ўзин ўйла турк ҳиндуси
Ки, аҳли чипу Хито бўлдилар анго ҳинду.

Ўтлуқ узоринг уза ул турфа холи жоду,
Ўтқа тушуб куюбтур оташпараст ҳинду.

Айни хумординдур ул кўзга заъф онча
Қим, ҳолии англамоққа ул юз кетурди кўзгу.

Ҳижрон куни ёшимнинг кўпрак бўлур зуҳури,
Хушроқ кўрунур анжум, чун тун бўлур қоронғу.

Рағлардин ип тоқайин кўксумда доғлардин,
Дарду бало чекарга ишқ айласа тарозу.

Бу вўшханд қилди, ул захрханд, чунким,
Оғзингда кулгу кўргач, кўргузди ғунча кулгу.

Ичгил майи шафақгун, минойи айлабон жом
Қим, қон тўкар шафақдин ҳар тун бу чархи мину.

Ўлгач Навоий, ул ой гар бўлса шод, тонг йўқ,
Ул қўмади чу бориб, олам тунда қайғу.

Не ажаб, гар қилмасам гул рангу бўйин орзу
Ким, эрур ондин димоғим ичра ўт, кўзумда су.

Сарвни ҳам истамонким, кўзга ондин ўқдурур,
Кимса бир ўқни кўзига қайда қилғай орзу.

Гул жабинлик сарвқад моҳим керак, йўқ сарву гул,
Ул юзу қадсиз манга не ул керакликдур, не бу.

Қомату рухсори комимдур, йўқ эрса боғ аро
Ҳар тараф кўп саф тузатгай сарву гул қилғай гулу.

Сарвқадлар бирла гул рухсорини кўп истадим,
Ул қаду юздин йироқ кўнглумга таскин бўлдим.

Азми дайр этсанг, қилиб ғусли тариқат, гом қўй,
Лекин аввал дин ила ислонди илгингни юв.

Эй Навоий, даҳр бўстонида кўптур лавну атр,
Лек йўқ меҳру вафодин анда мутлақ рангу бў.

Кўп қотар ёр ани кўп қилсам мени зор орзу,
Анда бисёр ижтинобу менда бисёр орзу.

Куфри зулфи ораусидип берурмен нақди дин,
Ким кўрубтур, эй мусулмонлар, бу миқдор орзу?!

То кўзунг айна таносибдин менга қилғай назар,
Кечаю кундуз қилурмен ўзни бемор орзу.

Чун эрур ҳар тори зулфунг риштаи жон бас, не тонд,
Жон қушин ул дом аро қилсам гирифтор орзу.

Жаннат ўлса масканим кўюнг тилармен ўйлаким,
Дўзах аҳли айлагай жанпатқа изҳор орзу.

Боги тавфидин ғараз андоқки бўлғай сарву гул,
Бизга кўюнг ичра бор ул қадду рухсор орзу.

Соқийё, айлар хуморим қасди жон, қилсам не айб,
Хаста жопимни муқими кўйи хаммор орзу.

Кундаи дўзахдурур бу равзада ҳар барги шох,
Айларам савсан киби ўзни сабукбор орзу.

Апдин ўлдум озими дайри ғапо, эй мугбача
Ким, қилибмен ҳалқаи зулфунгни зуннор орзу.

Зоҳидо, боштин-аёғинг зарқ эрур, қўй пандким,
Бесаруполарға бўлмас кафшу дастор орзу.

Орзу айлар Навоий кўюнг ичра оразинг,
Зор булбул айлагандек боғу гулзор орзу.

Лабингга то етибтур бармоғим ҳайратдин эркинму?
Ки тишлармен аии ҳар лаҳза лаззатдин эркинму?

Чақилғач барқи ҳусиунгим, халойиқнинг кўзи ёрур,
Менинг ўртанмагим ул шуъла ё ғайратдин эркинму?

Сочинг рангу исиднким димоғим бўлди ошуфта,
Бу савдодинму эркин, йўқса ул нақҳатдин эркинму?

Насиме еттиким руҳумни қилди тоза, ваҳ, билмон,
Ки анинг кўйидин ё равзаи жаннатдин эркинму?

Танимда тошлар зарби, ичимда нешлар захми,
Жунун бедодидин ё ишқ аро шиддатдин эркинму?

Тамуг ўти бу янглиғ тез экинму, эй кўнгул, ёхуд,
Анга мунча ҳарорат шуълаи фурқатдин эркинму?

Буким олам аро ишқим сўзидин ўзга сўз йўқтур,
Ўқум таъсиридин эркинму ё шуҳратдин эркинму?

Ичимда заъфдур, соқий, қадаҳ бер, гарчи билмонким,
Хумор осебидин ё давр аро меҳнатдин эркинму?

Фано лофин уруб ўзни улусқа айламак муҳтож,
Бу даъво ичра кизби маҳз ё ҳимматдин эркинму?

Мену муғ дайриким ҳар сойил анда шаҳ сари боқмас,
Дегин, эй шайх, ҳимматдинму ё шавкатдин эркинму.

Навоий кўнгли ёниб ишқидин куймакни бас қилмас,
Надоматдин анга ё эртоки одатдин эркинму.

Рўзада лабташналиқдин қилди заъф ул моҳрў,
Жон берурмен лаълиға то бўлғуси жонвмда су.

Лаълиға су орзу бўлмиш, сусизлик тобидин
Ким, кўрубтур чашмаи ҳайвои су қилмоқ орзу.

Истарам ул гулни серобу бу ким беоб арур,
Хаста кўнглум ғунчадек қон боғланибтур тў-батў.

Мен солай оҳим била оламда зулмат, эй Хизр,
Сен су кейнича югур чашманг сари олиб сабу.

Заъфдин ҳар дам қуёшим ҳушидин ғойиб бўлур,
Кўз солинг тепгри учун хуршид ғойиб бўлдиму?

Ташналиқдин зоҳиди хушк ўлди ул ой рўзадор,
Гарчи зуҳд аҳлини харобот ичра қилди кў-бакў.

Эй Навоий, ҳар дам ул ой заъфдин беҳол арур,
Ҳеч билмошким, не қилғаймен, ажаб ҳол ўлди бу?!

Кофургун либос аро ул сарвиноз экинму?
 Ё шоми ҳажр дафъиға шамъи Тироз экинму?

Қатл айларида даҳр эли бош қўйдиларму эркин,
 Ё қиблаи жамолиға эл саждасоз экинму?

Елму ниҳолларни чаманда хам этти, ёхуд,
 Ул сарвиноз олдида аҳли ниёз экинму?

Кўз баҳру кони бўлди нисор анга нақди жон ҳам,
 Бу ким тараҳҳум этмади, билмон бу оз экинму?

Яғмо солурға ҳар тараф отланди ул ситамгари,
 Кўнглум вилояти сари бу турктоз экинму?

Ушшоқ ишқ бодиясин қатъ этарда оё,
 Маъшуқ кўйи қасдлари ё Ҳижоз экинму?

Кўнглунг, Навоиё, сочидип кеч етар юзига
 Ахшом қоронғу йўлда нишебу фароз экинму?

Гул сочар ел боғ аро сарви равоним келдиму?
Жон иси гулдин келур ороми жоним келдиму?

Бехуд эрдим, айтгали кўнглум чу келдим ҳолима,
Айтинг, ул овораи бехонумоним келдиму?

Қолмиш эрди хаста жон кирганда мен майхопаға,
Англамонким, ул эайфи нотагоним келдиму?

Демангизким, келди маҳвашлар сени ўлтургали,
Муни денгким, қотили номехрибоним келдиму?

Ҳажрдин ўлдум демангким, бошинга келмиш Масиҳ,
Айтинг, ул осойиши руҳи равоним келдиму?

Кўюнга ушшоқ келгандин хабар туттунг, валек
Демадинг ул зори беному нишоним келдиму?

Зухд кўйига кўнгул бирда демангким, келмадинг,
Эй Навоий, неча айтиб ул ёмоним келдиму?

Сочинг ранги анбармудур, мушки Чинму,
Лабинг таъми шакармудур, ангубинму?

Сочинг бўлмади куфр элигаму зуннор,
Бўюн тавқиға қўймади, аҳли динму?

Ќуярга қўнгул лаълинг эрмасму ўтлуқ,
Гулунгни қадаҳ қилмамиш оташинму?

Ќўнгул ганжига қуфл эмасму бошоғинг,
Янги доғ эмас анда, нақши нигинму?

Дединг масту ошиқни қатл айламишмен,
Дегил қолди бир шайхи хилватнишинму?

Мени боғ гулгаштиға чекма, деҳқон,
Вафолиғ, дегил, гулмудур ё саминму?

Навоийнинг кўнглига кор қилмас,
Фигон тортма, йўқса оҳи ҳазинму?

Соқие, мен ютмоғон хуноби ҳижрон қолдиму,
Бермасанг май, әмди қон ютмоққа имкон қолдиму?

Эйки дерсен, истасанг васлими, жон қилғил фидо,
Муни сўр аввалки, ҳажрингдин манга жоп қолдиму?

Ишқ махфий қолмас охир, эй кўнгул, кўп чекма жон,
Мен ҳам аввал кўп ёшурдум, кўрки пинҳон қолдиму?

Чектилар мажруҳ кўнглумдин хадангин куч била,
Бори, эй жон, муждае бергилки, пайкон қолдиму?

Кўргач ул ойни, жунундиПКим йиқилдим, эй рафиқ,
Тенгри учун айтким, ҳолимға ҳайрон қолдиму?

Эй кўнгул, бу гулшан атрофиға боқким, ғунчае
Ким, кўнгул жамъ айлади, бўлмай паришон қолдиму?

Эй Навоий, қочмағил ҳамдамлиғимдин, кўрки, ёр,
Гар санга меҳрин кам этти, бизга яксон қолдиму?

Тиг тортиб чу келур қатлимға жонон ўтру,
Ҳар дам оғзимға етар чиқмоқ учун жон ўтру.

Кўнглума келса хаёлиг чиқар ўтрусиға жон,
Эл чиқар уйга кпрар вақтда меҳмон ўтру.

Истамон васли қачон кўйига озим бўлсам,
Келмас оллимға бажуз новаки ҳижрон ўтру.

Ул қуёш ҳажрида отсам кечалар новаки оҳ,
Ҳоладин чарх тутар дафъиға қолқон ўтру.

Дашт девонасиға меп қилурам истиқбол,
Чиқса Мажнунға не тонг гули биёбон ўтру.

Майда соқий юзи чун жилвагар ўлмиш не ажаб,
Тутсам ул кўзгуни оллимға фаровон ўтру.

Келадур эрди ҳабибим, меини кўргач, ёнди,
Эй Навоий, нега чиқтим мени подоп ўтру.

Каманди зулфунг аро солма нечу тоб асру,
Кўнглум шиканжасиға эшмагил таноб асру.

Бехишти васл аро қўйким даме танаъум этай,
Ки ҳажр дўзахида чекмишам азоб асру.

Куюк бағир уза шўроба тўкма кўп, эй кўз
Ки, қочмағай ити шўр ўлса кабоб асру.

Рақибларға тутуб жоми айшу мен мардуд,
Аларни масту мени айладинг хароб асру.

Аёқ сол икки кўзум ҳалқасиға, эй чобук
Ки, ўпмасун аёғинг ул ики рикоб асру.

Висол чехрасидин нарда оч бўлуб фони
Ки, ўзлукунг юзи ўлмиш анга ҳижоб асру.

Навоий ўлгуси азм истасанг, эй сарв,
Тилаб ҳалокин анинг қилмағил шитоб асру.

Йиғламоқ кам қилмади бу дийдаи гирёнда су,
Икки ориғ айрилиб не ўксугай Уммоида су.

Етмай эл оғзиға лаъли обдоринг жон берур,
Бу латофат бирла йўқтур чашмаи ҳайвонда су.

Не ажаб кўргач юзунг кўп оқса ёшимким, бўлур
Чашмалар ичра баҳор айёмида туғёида су.

Ҳар кўзумдин гоҳ су, гаҳ қон оқар кўюнг аро,
Тўрт ариқ оққан масаллик равзаи ризвонда су.

Бузғудектур чарх уйин ашким ҳамопо йўқ ишим,
Нисфича оламини вайрон айлаган тўфонда су.

Жонға шириндур ўқинг, ваҳ, найшакардурму муйипи,
Ё магар жон ширасидин бўлди ул пайконда су.

Эйки дерсен, лаъли серобимға кўп лабташнасен.
Мундин ўзга йўқ ишим то бўлғусидур жонда су.

Соқие, махмурлуқ оғзим қурутмиш, раҳм этиб,
Бода гар йўқтур, солиб бер соғари давронда су.

Шоҳлиғ хайли, Навоий кўнглига тушмай ўтунг
Қим, бу маизилнинг ўти кўптур вале йўқ анда су.

Оҳу ашкимдин шикоят айламиш ул тундхў,
Не дейолғайменки бир оғзида ўтдур, бирда су.

Жонфизо васлип қилурмен ком муҳлик ҳажр аро,
Жон берур ул айлагандек умри жовид орзу.

Муддаийларнинг ҳужуми бул ажаб ҳолимдадур,
Ногаҳон кирган киби кўргач ғариб итлар ғулу.

Мену кунлар юз балоси, ком ила юз айш сур,
Мену тунлар уйқусизлиқ ноз ила сен хуш ую.

Соқиё, чини идиш бирла такаллуф қилмаким,
Бетакаллуфларға хушроқтур суроҳидин сабу.

Ҳуру жаннатдин муродим давлати дийдор эрур,
Ёрсиз боғу канизи беш эмастур улу-бу.

Ишқ даштида фанодин нари эрмиш юз хатар,
Эй Навоий, ёр ишқида бериб жон бўлдиму?

Сели ашким бирла тутмиш жумлаи оламни су,
Жумлаи олам неким бу обгун торамни су.

Айлагандек мардуми оби бурун кўз мардумин,
Эмди ул навъ айламиш хайли бани одамни су.

Ҳажри ашким еткурур ҳар дам қуёшқа бир ҳаёт,
Ҳайлаким, еткурди Қайхусравға жоми Жампи су.

Захмим ичра қолди пайкониинг, не янглиғ бутгай ул,
Чунки қўймас ёраға ёнушқали марҳамни су.

Истангиз кўнглумниким саҳрода ашким селидек,
Қанда солди эркин ул бемор девонампи су.

Дарддип ғамгинмен, эй соқий, қадаҳ селлни қуй,
Бўғзума то элтгай кўнглум уйидин ғамни су.

Ёй Навоий, бўйла назм эттинг бу дурри обдор
Қим, ажаб йўқ, рашҳасидин гар тутар оламни су.

Ёрдин айру май ичмак қиндурур, балким огу,
Хоҳ огизда талх сув, хоҳи бурунда шўр сув.

Деб эдинг, эй ҳажр, ёринг келмаса, жон бергасен,
Чиқти жоним бирга, ваҳ, бу иккидин вақт ўлдиму.

Истасам ҳуснунг закотин, гар бўлур моннъ рақиб,
Не ажаб, чун ит бўлур доим гадо бирла аду.

Невчун оғзингга етар деб жоми гулгун дам-бадам,
Хаста кўнглум гунчадек қоп боғланибтур ту-бату.

Менки ўлдум кўйида, кўнглум ўтининг дудидур,
Зоғдин қилманг гумон, қонлиғ таним узра ғулу.

Зоҳиди худбинға хирқам зайли текти, эй рафиқ,
Олиб эғнимдин, фано дайри аро май бирла юв.

Эй Навоий, кўргач ул қотилни, қўйдунг ерга бош,
Бўйла бош қўйғоч нафас ташвишидин фориғ ую.

Қаёп қилса ҳаво ул турфа қуш уйқум олур қайғу,
Вагар кулбамда бир тун қўнса худ кўздин учар уйқу.

Фпроқинг шомиди субҳи висолнинг ёдима киргач,
Келур ҳар лаҳза тинмай йиғламоқ ичра манга кулгу.

Қуёшим сарвдек қад бирла ҳар ёнким қилур жилва,
Аёғи остида, ваҳ, соядур ё сумбули гесу.

Янги жон топқамен бўлса лабинг оби ҳаётинин,
Ўларда оғзима чун томизурлар пахта бирлан сув.

Лабинингнинг холидин жон истадим, ул олди жонимни,
Тунаҳ мендиндур, андин йўқ, чу ишни акс ётар ҳинду.

Қул ўлдум холу зулфу қаддинга гар жаврдин қочсам,
Ўрур кўксумда ҳар ён доғ ила наълу алиф белгу.

Қадаҳ миръоти руҳ, эй соқию махмурлуқ рапжи,
Мени ўлтурди, бовар қилмасанг қўй оғзима кўзгу.

Чу давроп бевафодур неча соҳибжох асанг, эй шайх,
Гадолар хотирин асрау мағрур ўлмағил асру.

Ичар әрмиш ул ой ушшоқ ёди бирла соғарлар,
Сени ул әл туфайли, эй Навоий, ёд қилғайму?

Кўзумдин учти яна ёрсиз бу шом уйқу,
Яна тонг отқуча бўлди манга ҳаром уйқу.

Мен уйқудин тўнгубменки ёр кетса учар,
Чу келди хаста кўнгулдин чиқар тамом уйқу.

Эл уйқусин агар ул шўх этмади торож,
Ики кўзинда недур ноздин мудом уйқу.

Не қушдурурки учиб ишқ ҳою-ҳуйидин,
Кўз ошёнида қилмас яна мақом уйқу.

Кўзунгга суви учун нақдн жоп берай, гар ул,
Кўзумга кўз юмуб очқунча берса вом уйқу.

Тушунгга киргали ул шўх масти хоболуд,
Тилармен айлагамен туну кун илтизом уйқу.

Бировга давлати бедор ёр эмас, эй шайх,
Ки шарҳи воқеа айларга қилди ком уйқу.

Фасона боиси гафлатдур элга воиздин,
Нединки келтурур афсонаваш калом уйқу.

Навоий айласа кўз тўтиёси гарди фано,
Зиёни йўқ анга бўлса аладдавом уйқу.

Тийралик хаттинг саводидин лаби хандон уза,
Хизр солди соя гўё чашмаи ҳайвон уза.

То ҳазин кўглумни лаълинг ҳайрати қон айламиш,
Анда холинг нақши ўлтурған чинбиндур қон уза.

Жону кўнглум воласидин икки ҳақгў қуш киби
Неча ул ой кўйида афгон эрур афгон уза.

Тойири меҳнат бузуғ кўнглумда қўймиш ошён,
Чуғз андоқким нишиман айлағай вайрон уза.

Эй мусулмонлар, етинг фарёдимаким, кофиро
Жону кўнглум олди, амди сўз борур имон уза.

Чарх тоқидин тонар кун шамсаси ҳар кун вавол,
Зарварақдин шамса чекмак не оснғ айвон уза.

Эй Навоий, то деди дардим юкни кўнглунгга қўй,
Кўнглум узра қўйдум ул юкнию миннат жон уза.

Чоклиғ кўнглум нишони ғунчап хандонида,
Мунда тоза доғ янглиғ холи онинг ёнида.

Йўқтурур итларга сон кўйида, ваҳ, кўргил мени
Ким, ул ой кўйида мен, ваҳ, йўқмен итлар сонида.

Қон бўлуб бағрим оқар кўздин, тиласанг тонилур —
Лола ичра сабзадек пайкон сиришким қонида.

Ўйладур раъно ғазолим ложуварди тоқ аро
Ким, эмас андоқ ғазоли зар синеҳр айвопида.

Асру нофармондур ул гулким либосидур бинафш,
Гарчи гулрухлар эрур бори анинг фармоннда.

Ҳажрида барча азоб оятлари шонидадур,
Барча раҳмат оятидек нозил анинг шонида.

Давр аёғидин вафо аҳлин унутма, соқийё,
Ким вафо йўқ жуз унутмоқлиғ фалак давронида.

Дониш аҳли каффасида келтирур подонни чарх,
Фикри йўқким рост келмас бу хирад мезонида.

Гар Навоий булбуле эрди хуш илҳон кўрки, ҳажр
Навҳа ранги кўргузур ҳар дам онинг илҳонида.

Фироқ неши кўнгулнинг ичию топида,
Тиқилмиш ончаки, оҳим чнқар харошида.

Намоз ботил эрур, чунки эгридур меҳроб,
Гиреҳдур офати дин тушса ёр қопида.

Висол вақти юзунг ўртаса мени, не ажаб
Қим, ўвга тоб бўлур ёрнинг қуёшида.

Ики кўзунгки кўнгул сайдини талашдилар,
Нелар кесилди бу сайд ул иков талошида.

Парию ҳур ул ойға қаробат ўлмишлар,
Ва лекин онча киши йўқ уруқ — қаёшида.

Ториқмасин, неча гардундин эгрилик етса,
Биравки тузлуги йўқ халқ ила маошида.

Навоий ўлди, чу бошиға етти тийғи фироқ,
Бошини айлади паст улча эрди бошида.

Кўзларимда ишқиди сув эрди уйқу ўрнида,
Турфа кўрким ҳажрдин қон бўлди ул сув ўрнида.

Қимгаким қирпик ўқин ёғдурса ул гул рашқдин,
Жисмим ичра бир тикондур ҳар сари мў ўрнида.

Ғайр нақшидин қилибмеп пок кўнглум сафҳасин,
Тут ул ой оллида, эй машпота, кўэгу ўрнида.

Шаҳсуворимнинг аёғин ўпкали розидурур,
Ой била кун ҳар бириси бир тепингу ўрнида.

Изтироб этса қошинг кўргач не тонг шайдо кўнгул,
Телбаким кўрди янги ой, ўлтурурму ўрнида.

Даҳр бўстони аро барқу булутдин англадим,
Йиғламоқ юз қатладур бир қатла кулгу ўрнида.

Эй Навоий, дерсен: ул қоматни кўнглунгдин чиқар,
Не ниҳол ўлтуртайин ул сарви дилжў ўрнида,

Бода тобидин қизил раглар узоринг боғида,
Обкашларинг мисоли келди гул яфроғида.

Фурқатингда доғ ила қоим эмастур лоладек
Қим, йўқ ўлтурмак анинг қонида, куймак доғида.

Лутф кўрким, бир суроҳидедеким ул бўлғай булур,
Бодаким пўш этти, зоҳирдур анинг қурсоғида.

Кўр менинг ҳолимниким, ул тоғнинг остидамен,
Ишқ аро Фарҳод агар қолмиш балият тоғида.

Тонти жон ишқ аҳликим, ул кўй аро дафн эттилар,
Ғуё ҳайвон суйидур кўйининг туфроғида.

Қоридим исён аро, амди пушаймонлиғ ие суд,
Кошки қилсам эди тақво йигитлик чоғида.

Борди тишлаб бармоғин, кўргоч Навоий ҳолини,
Ҳам ҳаёту ҳам ўлум кўрдум онинг бармоғида.

Бир ой ўтти мени маҳзунға бир ой интизоринда,
Ки не кўнглум эрур ҳушивда, не ҳушум қароринда.

Ичим ғурқат балосинда, тошим ҳажр ибтилосинда,
Таним ишқ изтиробинда, ўзум шавқ изтироринда.

Юзунг ҳажрида туфрор ўлдум ул янглиғки, ел қўпқоч,
Қуёш чиқса, надидор ўлмағай жисмим ғуборинда.

Юзунг майдинки гулгун бўлди, йўқ жаннатда ул гуллар
Ки, бир-бир очилибтур олами ҳуснунг баҳоринда.

Дегайким, бўстонафруз ичинда тухми сочилмиш,
Биравким холлар кўрса, узоринг лолазоринда.

Тишинг шавқида ғалтонлиғ аро юз гўшада қолғай,
Агар инжу ўзин солса, дури ашким қаторинда.

Майн васлинг қаниким, напъаси жисмимға жон бергай,
Бу янглиғким, ўлум ҳолинда мен ҳажринг хуморинда.

Менинг ё дўстнинг журми дема ишқимниким, эрмас
Менинг ҳам ихтиёримда, анинг ҳам ихтиёринда!

Қуёш чиққондек ўлғай, тийра тун ичра ул ой келса,
Навоийнинг ғироқ ичра қорорғон рўзгоринда.

Тийғидин захм едим, еткоч ул ой қошинда,
Ҳар не бошинда эди, бордим онинг бошинда.

Лаъли серобингга то кўе ўзини олдуarmiш,
Лаъл рангидин асарлардур онинг ёшинда.

Ўйла қонлиғ кўнгул ичра туган ўртабсенким,
Лоланинг ғунчасидек билгурадур тошинда.

Чарх тоқи гиреҳидин кўп этар жавр басе,
Улки бедодим учун солди гиреҳ қошинда.

Нақши ул ойнинг улус оллида беҳол айлар,
Ваҳ, не ҳол эрди экан хомаи наққошинда.

Не тажарруд уйидур дайрки, ўзлук ҳам йўқ,
Қилғали майға гарав аумрай авбошинда.

Гар Навоий тани чирмашсаю тўлғонса не тонг,
Қолди чун сумбулининг чирмашув тўлғошинда.

Танимдур ҳалқаи зулфи доли янглиғ дард қоғинда,
Йилондек тўлганиб ҳар лаҳза бир хоро шиғоғинда.

Чиқориб қони бирла лаълдек бошимға тиккаймен,
Аёғимға итинг тош урса кўйининг тавоғинда.

Нетай ой-кунни онсизким, эмас бир сабзау гулча,
Ҳам ой қолқони, ҳам кун найзаси ҳижрон масоғинда.

Кўруб кўрмай қошин ушшоқ аро кўп баҳс воқеъдур,
Хирад аҳли аро андоқки руъят ихтилоғинда.

Салоҳ аҳлида гарчи қўймадинг сатру афоғ, аммо,
Сени ҳақ асрасин ўз пардаи сатру афоғинда.

Сабуҳи вақти гул очилғонин найлайки, ул ётмиш
Ўзини гунча янглиғ чирмабон гулгун лиҳоғинда.

На майким тутса пири дайр, олиб риндопа снқорким,
Эмастур ринд улким, сўз дер онинг дурду соғинда.

Дер эрдиларки, воиз ҳарза кўп дер, амдиким кўрдум,
Жунуну савт мункир ҳам музоф эрмиш казоғинда.

Навоий муътариғдур журмиға, ё раб, сен ўткарким,
Қарам аҳлиға лозим афвдур журм эътироғинда.

Яна зулфунг бузуғлуқ солди кўнглум хонумопида,
Йилон андоқки солғай қўзғолон қуш ошиёпинда.

Не қотилдур кўзунгим, тўкса қон Баҳром шаклидур,
Тааммул қилсалар мақтулнинг ҳар қатра қонинда.

Бихамдиллаҳ, кўзу кўнглумда сен йўқ эрса, топилмас
Сенингдек гавҳари покиза олам баҳру конинда.

Жаҳон аҳлига жон ҳар печаким топмас омон сепди,
Сен, эй жону жаҳон, ё рабки, бўлғил ҳақ омонинда.

Юзунгим бўлди майдин лаългун, бўлмиш икки зулфунг—
Ул икки ломдекким лаълнинг бор икки ёпинда.

Начук спррип дей оғзингингки танда ғунчадек кўнглум,
Эрур нинҳону ул пинҳон анинг сирри ниҳонинда.

Ёзилгон жон анингдекким алпфсиз, нуқтасиз бўлмас,
Эрур холу қадинг нақши бу зору хаста жонинда.

Замону ҳуснға чун бўлмади расми вафо ҳаргиз,
Вафо расмин ғанимат англағил ҳуснунг замонинда.

Не ҳуснунг нисфича Ширину Лайли ҳуснида мумкин,
Не ишқим жузвича Фарҳоду Мажнун достонинда.

Мурувват рапгию инсоф иси кўз тутмағил элди,
Бу рангу бўйлуқ гул йўқ чу олам гулистонинда.

Қилур кўйида ит қатли, Навоий телмурур маҳрум,
Нединким эрмас ул ёр оллида бу хайл сонинда.

Манга май ўлмади рўзи тараб аёғида,
Тарабдурур ича олсам анинг ялоғида!

Кун оғзин очқилу май тобидин мулоҳаза қил,
Ҳаёт суйи пачукким Хизр булогида.

Фироқ кунжида топсам қадаҳ, бўлай беҳуд,
Недики кўнглум очилмас фароғ боғида.

Тағорлиқ май эрур ҳавзи кавсар, эй зоҳид,
Чибишлар ўлди малойик анинг қирогинда.

Буюрди тавба йигитликда ишқу майдин шайх,
Киши чекарму риёзат нашот чоғида.

Вафо пасими тамаъ қилма гулдин, эй булбул,
Ки йўқ Масих дами эски даҳр боғида.

Навоий ўлмағуси хонақаҳ сори мойил,
Нединки майкада атри дурур димоғида.

Не суд гулшан аро ичмакинг ниҳон бода,
Ки юзда гуллар очардин бўлур аён бода.

Кўзунг хаёли келиб қоним ичса хушдилмен,
Бияйниҳ ўйлаки дилхоҳи меҳмон бода.

Лабиға бода олиб қилди нўшу, жон тонтим,
Ул ичти, лек манга бўлди нўши жон бода.

Не мункир ўлмоқ эрур кеча бода ичкондин,
Чу қўйди ҳулланг уза қатрадин нишон бода.

Агарчи тавба буюрдинг манга, бил, эй зоҳид,
Ки синғуси, ёна чун тутса дилситон бода.

Кўзунгки қоним ичар майли қилди, маст ўлди
Ки, ботроқ усрук ўлур, ичса нотавон бода.

Замона меҳпатидин бир замон десанг қутилай,
Тўла-тўла қуюбон ич замон-замон бода.

Биравки яхши-ёмон ранжидин фароғ истар,
Ичарда толғамадик яхши, гар ёмон бода.

Навоий айлади доруламони майкадани
Ки, берди даҳр ғамидин анга амон бода.

Бут оллида чу сужуд айлагум ичиб бода,
Дирам йўқ эрса, гарав хирқа бирла сажжода.

Ўчурди ақлим ўтин, балки йиқти диним уйин,
Не англадимки, не сайли бало эмиш бода.

Агарчи дайрда усрук йиқилдим, аммо шукр
Ўи, боре муғбача кўйида бўлдум афтода.

Етишмагай майи ваҳдат фуруғи бўлмағунча,
Замир шишаси соқий узоридек сода.

Чу зуҳд келди риёу, йўқ одамида вафо,
Не бўлди тутса манга бода бир паризода.

Ўилур муболаға кўп ишқу бода таркида шайх,
Мени ҳам истар ўзи янглиғ айлагай лода.

Навой, ўлғил икки кавн майлидин овод
Ўи, дўст ғайриға бўлмас муқайяд озода.

Ғунча гул ичра гаҳи пайдо бўлур гулзорда,
Бўлмади ҳаргиз аён аксинг сенинг рухсорда.

Заъфдин кулбамда қўпмоқ истасам, айлар мадад,
Анкабуге ришта осқан бўлса ҳар деворда.

Қим жунунумға ёзар таъвиз нйнак ашку юз,
Гар керак шингарф бирла заъфарон туморда.

Сайли ашкимдин демаким мулк эмас мардумнишин,
Балки мардум қолмади бу дийдаи хунборда.

Дард туффроғиға бутмиш сабза, дер кўрган киши,
Занглик юз нўғи пайкон бу тани нокорда.

Ҳар бирисин англа бир кофир жафосидин ҳисоб,
Бу гиреҳларким тугубмен риштаи зупнорда.

Синса ибриқи вузуъ апдин мепга бас бир сафол,
Май гадолиғ айламакка кулбаи хамморда.

Чарх айвони мунаққашдур, вале наққоши сунъ
Чекмади нақши вафо бу тоқи мийнокорда.

Эй Навоий, ер юзин ағёр тутса ғам ема,
Бир сари мў гар сенинг фикринг бор эрса ёрда,

Ҳар гулки очибдур май ул ораи дилжӯда,
Гулларму акин суда, гул аксиму кӯзгуда,

Кӯзгуда юзунг акси, гар яхши навар қилсанг,
Бор ўйла биайниҳким, кун акси тушар суда.

Ноз уйқусида ул кӯз ошуби жаҳон ичра,
Уйғонса кӯзунг нотгай олам бузуб уйқуда.

Оллимға юзунг келгач, ҳусн аҳлини кўрмасмен,
Кӯз англамас ашъёни бўлғач қуёш ўтруда.

Гар шаҳрни тарк айлаб саҳроға қўюбмен юз,
Маъзури эрурменким, моҳим эрур ўрдуда.

Олам иши сартосар ғам ерга киро қилмас,
Соқий, тутубон жоме қўйма мени қайғуда.

Васл истасанг ўл фони, андоқки Навоийким,
Ҳар ишки мунунг ғайри бордур, бари беҳуда,

Еқар ўлсанг итинг илгига хипо қоним ила,
Қўйки аввал супурай гардини мужгоним ила.

Ашк ўлтурди мени ҳашр элига, вой, агар
Чексалар арсаи маҳшарға бу тўфоним ила.

Байтул-аҳзон била Яъқубни Юсуф ғамида
Кўрмаган ҳажрида кўрдик, мени вайроним ила.

Дашт аро гар ёвумас кўнглума гардун, пе ажаб,
Бўла олмас бу алохону аломоним ила.

Паноҳим ғайри қуюн бўлмағая тоғ этаги,
Мени саргаштани кўрган тани урёним ила.

Сарв оёғики ботибдур сувға найлаб қилғай,
Жилваи ноз менинг сарви хиромоним ила.

Жонда пинҳон дурур ул ою, эшитмас нетайин,
Неча ёлборса кўнгул нолаи нинҳоним ила.

Тийрамен дуди гунаҳ бирла магарким, ўлсам,
Дўзах ўти ёруғай шуълаи исёним ила.

Ёй Навоий, мени жон олғали жонон тиламиш,
Айларам азм анинг кўйи сари жопим ила.

Тикмагаймен тиғи вахмин ўлсам ул озор ила,
Бўлса Исо игваси Марям игирган тор ила.

Доғлар шакли киши кўксумда кўрса ғажам ётар
Ким, балони анда тикмишлар магар мисмор ила.

Кўк равоқида қуёш васфини қилманг, чунки мен
Кўйида хурсанд ўлубмен сояи девор ила.

Юзу вулфи ишқида кофир, мўмин ё аҳли дин
Бўйлаким, мусҳаф ҳамойил қилмишам вуннор ила.

Сабзаи хат ёрутубдур оразинг мирёти, оҳ,
Кўзгуга бу павъким бермиш жило вангор ила.

Соғинурлар қон ила бўлмиш мунаққаш кисватим,
Ҳар ён ётсам азм бу урён тани афгор ила.

Давр аёғин, соқийё, хуш тут дамеким, йўқ турур
Хушлуғум давр аҳли, балким гунбази даввор ила.

Бору йўқнинг меҳнатин чекмас, бу давлат басдурур,
Ҳар киши оламда қонёъ бўлса йўқу бор ила.

Кўкка етгай боши қўйган лаҳза шоҳ оллида бош,
Гар Навоий ичса май шоҳи фалакмиқдор ила.

Чикти пайконинг кўнгулдин оҳи дардолуд ила,
Шуъла ўттии айрилиб андоқки чиққай дуд ила.

Юз қўюб туфроққа гардолуд этар юз аҳли дин,
Ҳар қаён юз қўйсанг ул/рухсори гардолуд ила. /

Зулфи савдоси мени суду зиёндин қилди фард,
Мену ул савдо ишим йўқтур зиёну суд ила.

Айш равшан субҳи васл аҳлиға бўлсун, чунки мен
Меҳнат ичра ўрганибмен шоми қийрандуд ила.

Ғусса гардидин етар эл жовиға фарсудалиғ,
Ҳар қаён майл айласам бу жисми ғамфарсуд ила.

Буд ила нобуд чун ҳузну тарабқа арзимас,
Шод бўлма буд ила, ғам ҳам ема нобуд ила.

Майға оҳанг эт, Навоийким, муғанний ҳар замон
Айш таҳрисин аён айлар лисонн уд ила.

Ул яшил тўплуқ париваш лаъли шаккарбор ила,
 Руҳ тўтисин қилибдур мунфаил гуфтор ила.

Гарчи ахзар тўн била боғи латофат сарвидур,
 Лек ҳайрон айламиш юз сарвини рафтор ила.

Гар сўкулди ул этак, кирпик била тиксам бўлур
 Ким, эрур гул хилъатин тикмак муносиб хор ила.

Англа ахзар шамъу ~~сари~~ бўрки анинг шуъласи,
 Тийра кулбамни ёрутса кошки рухсор ила.

Нахли қаддурму яшил тўн ичра ёхуд нахли мум,
 Боғлаган сунъ илки юз минг сапъату ҳанжор ила.

Соқийё, жоми зумуррадгуи аро қуй лаъли май
 Ким, эрур шингарф беҳад хушнамо зангор ила.

То бўлай лаълу зумуррад ораусидин халос,
 Тортибон они Навоийдек навоийи зор ила.

Ваҳки, умрум борча зоеъ бўлди эл коми била,
Бодаи ноб ўрнида хуноба ошоми била.

Қимса минг йил комронлиқ қилса билким, арзимас
Даҳр аро бир лаҳза бўлмоққа биров коми била.

Заҳрни ўз коми бирла ичса андин яхшиким,
Ичса ҳайвон шарбатин нокомлиқ жоми била.

Юз дилором айлагандин равза ҳабси, яхшироқ —
Бўлмоқ ўз вайрони ичра кўнгли ороми била.

Эй кўнгул, эл субҳи айши сари боқма, хўй қил —
Фардлиғ вайронида меҳнат қаро шоми била.

Бўлмоқ итлар мунъими тан тўъма айлаб, яхшироқ —
Танни қилғунча самин нокаслар инъоми била.

Жоҳу маркаб бирла, эйким, бормадинг мақсад йўлин
Қаъъ ўлур бетушалиғ зоди фано коми била.

Эй Навоий, ҳузн ила ўткар қарилиқ меҳнатин,
Чун йигитлик борди айшу ишрат айёми била.

Мепмудурмен кўё ёшим рангин бағир қони била,
Лек бағрим қон бировнинг тиғи ҳижрони била.

Лаъли ёдидинки, кўнглум музтарибдур, эй рафиқ,
Панд анга кўп бермаким, дармондадур жони била.

Су ўғурлаб бўлса кўнглум ваҳми муҳлик, не ажаб,
Ким су келтурди ўқунг аахм ичра пайкони била.

Хатти кўпглумда сўнтак янглиғ танимни чирмағай,
Муҳрлуғ бир нома янглиғ доғи пинҳопи била.

Дардким, кўнглумни бузди, чиқмас андин яхшидур,
Чуғв янглиғким, эрур хурсанд вайрони била.

Чун бу гулшанға нафо йўқ, эй кўнгул, вниҳорким,
Кўп қувонма сунбулу сарви хиромони била.

Эй Навоий, гар муродинг давлати боқий эрур,
Унс тутмоқ бартараф қил олами фони била.

Тонг саҳоби уйғотур уйқулуғ әлни сув била,
Ким сабуҳи вақти бўлди ғавту, сен уйқу била.

Сув сепиб уйғотқуспдурлар сепи уйғонмасанг,
Ғунчаи субҳу суроҳи гулғулу кулгу била.

Умрдин бир субҳ олғил баҳраким, ғасли баҳор
Лола ҳам жомии тутубтур наргиси жоду била.

Настаран ё сумбул оллида бўлупг хушҳол икав,
Гар хитойи бирласен саргарму, гар ҳипду била.

Хуштуруп бир васл субҳи май била топмоқ папот,
Неча ҳижрон шоми бўлмоқ қоп ютуб, қайғу била.

Гоҳ афғонингни тузгил булбули худрой ила,
Гоҳ дилдорингни ёндоштур гули худрў била.

Ҳар қушунгға заҳр ила қору тутар шоми ажал,
Бир саҳар сен ҳам ҳаёте топ қушу қору била.

Не зулолу оташин гулдурки, бўстон шоҳиди,
Айлар оройиш бу англик доғи ул кўзгу била.

Ёй Навоий, субҳунг ўлди шом, типмай йпглаким,
Шояд ўлғай номаи журмунг ориғ ул су била,

Ёрдин яхши эмас айламаги ёр гила,
Йўқса ул ёрдин эрди меига бисёр гила.

Буки ағёрға мендин гила изҳор этти,
Ҳар иеча айласам изҳор яна бор гила.

Кўрубон ғайрға лутфунгни агар дам урмон,
Дема йўқтур гилалик айламон изҳор гила.

Кўп жафосидии агар ўлсам эрур турфа буким,
Яна мендин қилур ул шўхи жафокор гила.

Хирқа куйдурди хумор ўтида, қилма, эй шайх,
Аии қилсам гарови кулбаи хаммор гила.

Чун азал қисматидии ҳеч нима хориж эмас,
Айламас фоқасидин воқифи асрор гила.

Эй Навоий, десанг ойини риво ҳосил этай,
Ёрдин ҳар не келур, айлама зинҳор гила.

Рақиб келмаги ул нўш лаб санам бирла,
Эрур начукки, бирав умр топса ғам бирла.

Не умрдур буки, мен ғам била кечургаймен,
Нечук ичар киши ҳайвон суйини сам бирла.

Алам чу етти, кетар ишқ лаззати жондин,
Киши не навъ қилур айшни алам бирла.

Етишса ёр рақиб, мени чекар сўз ила,
Не ганждурки, ютар аждаҳоси дам бирла.

Бу гулситон аро чун хорсиз гуле битмас,
Ўзунгга айламагил хорлиқ ситам бирла.

Начук қул ўлмағаман дайр пириғаки, неча —
Ки камлиғимни кўрар, ўткарур карам бирла.

Навойй оғзи хаёлиға тушти, истамангиз,
Ки тушти эмди йўли водийи адам бирла.

Халқ меҳрига япа, ёраб, мени зор айлама,
Айласанг ҳам, меҳри йўқларга гирифтор айлама.

Меҳрибонларга доғи учратсанг, элнинг меҳрини
Ногаҳон хотирлари ичра падидор айлама.

Эй пари, қатлимға, майл этсанг, фидо жоним, валеқ —
Ўзга сари хотирингнинг майли пазор айлама.

Лаълидин ким қилса жопбахш сўа пақл, эй кўнгул,
Оллида жон жавҳаридин ўзга исор айлама.

Тушта васли бўлса гар худ, барча сўнгги уйқудур,
Эй Хиар, ҳайвон суйи ичмакка бедор айлама.

Ҳалқаи куфр ичра чун қўйдум қадам, эй пири дайр,
Муғбача зулфи хамидин ўзга зуннор айлама.

Эй Навоий, дам-бадам афгор кўнглунг соғиниб,
Инг-нинг овун, лекип ал кўнглини афгор айлама.

Ҳажр ўти доғи била кўпглумни, эй жон, ўртама,
Дўзах ўти бирла куйдур, доғи ҳижрон ўртама.

Ўртабон ҳар кимни, ўт жопимға солма рашкдин,
Халқни пайдо, мени маҳзунни пипҳон ўртама,

Ламъаи рухсор ила дип кишвариға солма ўт,
Мупча ғлом аҳлини, эй номусулмон, ўртама.

Оҳим ўти учқунин гардунға тортиб, эй пари,
Ул чақинлардин малак хайлипи ҳар ён ўртама.

Гар қўлум, гар жисму жоим ўртадинг қилдим биҳил,
Ўз қулунг, эй жисму жоним, садқапг, осон ўртама.

Чунки сен ҳам қолмоғунг ўртапмай, эй шамъи тиров,
Ораз ўти бирла парвонагни паррон ўртама.

Чун Навоий васлидин кечти, ани ҳажр ўтида
Ўртамай, деб айлаб ардинг аҳду наймон, ўртама.

Ваъда айлаб васл жисми нотавагим ўртама,
Келмагунгдур, интизор ўтига жоним ўртама.

Ишқ ўтининг ўртари басдур, яна жопим аро
Доги ҳижрон ҳар даме, помехрибопим ўртама.

Жонии олдиғ, солма охир нотаваж жисмимга ўт,
Нақд чун яғмога борди, хопумоним ўртама.

Новакингнинг касратидинким найистондур кўнгул,
Ўт олиб кирма қошимга, найистоним ўртама.

Жопима ўт солди ишқинг, бал жаҳоним ўртади,
Раҳм этиб мундин нари жону жаҳоним ўртама.

Ҳар пафас куйдурма ўт бирла, эй гардун, мени
Куйдурурга ҳар дам айлаб имтиҳоним ўртама.

Вилма нисбат хўблар сари Навоийдек мени,
Тухмат айлаб ҳар замон, эй бадгумопим, ўртама.

Эйки, юз миҗ доғ қўйдунг жисми ғампарвардима,
Билки, бўлмиш ҳар бири охир даво бир дардима.

Ҳажр аро ҳолим гаҳе беҳушлуқ, гаҳ ғам емак,
Ишқинг иқболида қил наззора хобу хўрдима.

Тоза қонлиғ доғ иси кўнглум аро муҳликдурур,
Атри руҳафзо кўрунг ғам боғи ичра вардима.

Ўйла хоки жисм ила кетмок тилармен даҳрдин,
Ким ажал ҳам етмагай суръатлар айлаб, гардима.

Совуғ оҳим ҳайрати ишқ аҳли кўйглип ўртади,
Турфа ишдур эл ичин куйдурмак оҳи сардима.

Даҳр боғининг хазони яфғроғидур қон ёшим,
Обкаш янглиғки хатлар чекти рўйи зардима.

Ел кетургоч кўйи туфғроғини, топтим шоҳлиғ,
Эй Навоий, қил тамошо ганжи бодовардима.

Дардлар кўнглумга юзлансун, балолар жонима,
Гар иккисин истамас ўлсам, фидо жононима.

Ҳар жиҳатдин ўртанурменким, бағир бирла юрак
Икки ўтдурларки, тушмишдурлар икки ёнима.

Аксини кўргай қизил кисват аро жаллоддек,
Қатл вақти ногаҳон наззора қилса қонима.

Кўрмагайлар бир-бирин ёқғон мазаллат гардили,
Қирсалар Фарҳод ила Мажнун даме вайронима.

Топқасен чархи пужуми муҳтариқ, қилсанг назар
Тоза юз минг доғ бирла жисми саргардонима.

Сифлаға жон ўйнасанг меҳнат замони тонимас,
Даҳр али бу навъ эрур, сен ҳам аларни тонима.

Тийрборони балодин чун таним бўлмиш зиреҳ,
Йўқ, Навоий, эмди андин ғам тани урёнима.

Ер ҳажридин агар заъф эрди жисму жонима,
Заъфдин ҳажр ўлди жисму жони саргардонима.

Заъфи то қувват тутубтур қувватимда заъфдур,
Кўр нелардур ранждин ҳам жону ҳам жононима.

Гар кўзи бемордур, аммо базе қонлар қилур,
Кўзидек ул ҳам бияйних киргудекдур қонима.

Хасталиғдин, ваҳки, бўлмиштур тўлун ойим ҳилол,
То қачон бўлгай янги ойлиғ маҳи тобонима.

Нола пинҳон айларамким, синмағай кўнгли анинг,
Е раб, эткил раҳм анга ё нолаи пинҳонима.

Чун иситти — тушти ул дам нотавон жонимға ўт,
Нотавон жоғ ҳирқати ўт солди хонумонима.

Ул пари чун заъфдин эмди кишини тонимас.
Эй Навоий, телба бўл сен ҳам, кишини тошима.

Баски қон борди аламлар юзланиб ҳар доғима,
Заъф ифроти яқинлаштурди борур чоғима.

Базм аро ёдим била туфроққа гоҳи май тўқунг,
Ким эрур ул ҳам яқинким, тўккасиэ туфроғима.

Бу мараз ҳижрондин ўлмиш, берма шарбат, эй табиб,
Ким зулоли Хизр етса, заҳр ўлуру қурсоғима.

Ҳисм заъфидин тери қолмиш сўнтак узра япа,
Ҳажр ўқи паррон ўтар, чун етса бу яроғима.

Белга мен зуннор боғлабмен, вале хайли ажал,
Ваҳки, судрарлар, иликлар беркитиб белбоғима.

Маърифат боғида ул қушменки, ҳайрат айлагай,
Тойири қудс айласа бир дам нишиман боғима.

Эй Навоий, дард тоғинда соғинғай лолазор,
Боққан эл ҳам тоза қонлиқ, ҳам қаролиғ доғима.

Эй сабо, ҳолимни арз эт гулрухи тапнозима,
Эгма қаддимпинг саломин айт сарвиозима.

Айт кўпдип-кўпу оздин оз шикебим шарҳиви,
Дарду сабрим пақди садқанг, боқма кўпу озима.

Чунки ўлгум, ёшурун ишқим аён қил шамъае,
Воқиф этма лек ишқ аҳлин бу махфий розима.

Новакандозимкв, элни йиқти кўп апдозадин,
Ваҳки, амди тортмиш новак менинг апдозима.

Ул кабутарға фидо жонимки, шавқум помасин
Қилса таслим элтибон шўхи кабутарбозима.

Чангдек ғам базмида қаддим хам ўлди, эй рафиқ,
Ашк ҳар торидин ортар нолае бу созима.

Эй Навоий, ишқ аро қочма балодип зинҳор,
Чунки ошиққа балокашлик келибтур лозима,

Мен ўлар ҳолатдаю кўйида итлар қошима
Жамъ ўлур, аҳбобдек афғон қилурлар бошима.

Чарх кўзгусин шафақгун топқай анинг аксиди,
Ул юзу лаб ҳажридин боққан киши қон ёшима.

Ўлмишам лаъли майи шавқида, май солинг мудом,
Йўндуруб ҳар ён қадаҳлар қабр қилган тошима.

Кўйига қўйгач қадам бошимға урди тиғи зулм,
Сарфароз этти бу хизмат айлаган подошима.

Топмағай шояд сабуҳ айларга май, эй тонг ели,
Элт жоним нақдини майхораи қаллошима.

Шаммае фoš айла саргардонлиғимди, эй қуюн,
Учрасанг дашт узра Мажнун исмлиқ қардошима.

Дур сочар кўадин Навоий, лек ул йўқтурки, бор —
Бир кеча сунғай оёғин дийдаи дурпошима.

Нилдин беҳол холинг лаъли сероб устина,
Тухми райҳон тушти гӯё шарбати ноб устина.

Соч ила қошинг аро жабҳангни кўрган соғинур
Ким, тўкилмиш қадр шомӣ нур меҳроб устина.

Ул қуёш ҳажринда заъфим ўйладурким, ўлғамен,
Соя тушса ногаҳон бу жисми бетоб устина.

Қоп ютар эрдим ғамингдин ҳажр анга қилдинг фузуп,
Найлай ўлмай захр чун қуйдунг бу хуноб устина.

Кўнглум ичра ёралар чун бутти, қўйди доғи ишқ,
Хозин ул янглиғки босқай муҳр абвоб устина.

Хатту холингдин юзунг моҳияти равшан бўлур,
Сафҳадекким, нуқта бирла бўлғай эъроб устина.

Итларинг ғавғоси тонг йўқ чун Навоӣ берди жоғ,
Кимки ўлди жамъ ўлурлар хайли аҳбоб устина.

Неча қамчи тушубтур ул қади сиймин бадан узра,
Паёпай сойиқа тушкон киби сарву саман узра.

Не бўлғай эрди ҳар бир ўрниға тушкай эди юз минг,
Анинг ишқида мен фарсудан дарду миҳан узра.

Қўзумга ўт чоқилгон ҳажр кожидин, ҳамоноким,
Чоқиндектур, дамо-дамким тушар бу зор тан узра.

Асар кўп ишқ комилға, ки захме менда зоҳирдур,
Не қамчиким тушубтур ул бути паймоншикан узра.

Онинг нозук танида захм тонг эрмаски гардупдин,
Эрур хоро аро қон лаълу гул жисми тикан узра.

Менинг ҳолимға йиғлангким, агар Ширинға гул ёғса,
Ёғар юз сангборони балият Қўҳқан узра.

Навоий, ёрға гулбарг текса ўлгудек эрдиг,
Не айб ўлсанг, кўруб захм ул бути сиймин бадан узра.

Яна шуълалик кўпгулни ғаминг этти пора-пора,
Буки бутрашур, эрур поралари, эмас шарора.

Улус ичра оразингдин назар онча асрадимким,
Олаолмоғум кўз, ўлгунча гар айласам наззора.

Бадалу сафар эрур чораси ишқнинг демишлар,
Бадалинг йўқу сафардин ғамим ортадур, не чора.

Мени телба бирла Фарҳод орасида фарқ кўптур,
Анга хора қозмоқ иш, ваҳким, ёғиб бошимға хора.

Дема бўлгай ўқларимдип танинг ичра неча пайкон,
Қатаротини ёғиннинг ким этибдурур шумора.

Бу чаман аро гаҳи овла ҳазор кўнглин, эй гул,
Ки, тешкуси хазон чопқуни ўйлаким ҳазора.

Буки дайрдин Навойини ҳарамға шайх истар,
Нетайинки, йўл кўрунмас, неча қилсам истихора.

Саводи холи анинг хатти мушкбор ичра,
Магарки зоғ ёшунмиш бинафшавор ичра.

Дегайки гулшани жаннатда очнлибдур гул,
Кишики май гулин кўрса ул узор ичра.

Ўзмоли кўзгуси ичра сориг юзум акси
Ажаб хазоне аён айламиш баҳор ичра.

Ўшнинг хаёлини хокий танимда англамас эл,
Ҳилол руъяти мушкулдурур ғубор ичра.

Лабингда жисми заифим сўзи эрур ул навъ,
Ки ришта ўткарилур лаъли обдор ичра.

Фидоси муғбачанинг нақди дину имоним,
Майи муғопа манга тутса бу хумор ичра.

Демак не суд Навоийға ўртагум доғи,
Чу қўйди жоии оғинг доғи иптизор ичра,

Ниҳоли қаддинг элдин жон олур нозук хиром ичра,
Юз ул олгонча гул баргинг берур ширин калом ичра.

Эрур урён танимда бўрёи ҳажр нақшидин,
Қўнгул бир нотагон қушким, гирифтор ўлди дом ичра.

Маиға иш оташин лаълин ҳаёли то бишурмоқдур,
Не ўтларким туташти жонга бу савдои хом ичра.

Нишиман айлади қўнглум қуши қўюнгда, қаҳр этма,
Қабуларға киши қасд этмади байтулҳаром ичра.

Агар ҳайвон суйи томизсалар ҳажрингда оғзимга,
Берур мен хастага заҳри ҳалоҳил таъми ком ичра.

Ажойиб тийрадур ғам шомӣ ё дард ўлдиким, ўртар,
Муҳаббат аҳлиии меҳр ўтиға гардун бу шом ичра.

Буким Ҳамшидға даврон жафо кўргузмайин йиқти,
Ўқу кайфиятинким ёзилибтур даври жом ичра.

Бу эски дайр чун қилмас мудом элга вафо, хуш тут,
Ўзунгни доим эски май била айши мудом ичра.

Дединг: кўйида бўлғумдур Навоий бирла ҳамсуҳбат,
Рақиб охир кўн онинг бирла бўлма бу мақом ичра.

Ёр агар баъзи аро ғамгинларин шод айласа,
Рози ўлдум, кош мен ғамгинни ҳам ёд айласа.

Нахли қаддиға сабодин етса осеб ўзни бор
Садқаси юз сарв янглиғ банда озод айласа.

Богбон қалду юзунгни кўрса боғ пчра, не тонг,
Сарвини гар ўтға ёқса, гулни барбод айласа.

Кўнглум афғони анга зрмас ажаб, гар етмаса,
Ўт уни етмас қуёшқа, гарчи фарёд айласа.

Эй кўнгул, чун олам аҳлиға вафо йўқтур, киши
Авло улким, ўзни бекасликка муътод айласа.

Шайх ила зуҳди риёидин малул ўлсам, қани
Дайр пириким, фано ойинин иршод айласа.

Эй Навоий, одамилиғдин йпроқдур сен киби,
Ёрлиққа кимки майли одамизод айласа.

Не бир ёреки, васлим саъйига помардлиғ қилса,
Не бир зореки, ҳажрим ранжида ҳамдардлиқ қилса.

Ҳизифроқдурмен ул ой ишқида, ҳар нечаким носих
Бу иш таркида ўзни гарм этиб дамсардлиқ қилса.

Ғами бирла анингдек жуфтменким, ўлгум айрилсам,
Нечаким сарви озодим қулидин фардлиқ қилса.

Менингдек ақлу дини елга берган топтоғой ҳаргиз,
Сабо ҳар нечаким сайр ичра оламгардлиқ қилса.

Фалак ул ойниким мендин йироқ солғон била ўлдум,
Тирилмак мушқил әрмас әмди бозовардлиқ қилса.

Ғамидии топмағай мингдин бирин, гар ишқ юз минг йил
Бало аҳлиға чоҳи ғамда ғампарвардлиқ қилса.

Агар кўюнга ўлтурмоқ топар жониға юз миннат,
Агар йиллар Навоий бу ҳавода гардлиқ қилса.

Даҳр элидин нафъ агар йўқтур, зарар ҳам бўлмаса,
Марҳам ар йўқтур, кўнгулга нпштар ҳам бўлмаса.

Олам аҳли базмидин гар йўқ жигаргун соғаре,
Қошки юз минг қадаҳ хуни жигар ҳам бўлмаса.

Маҳвашеким бўлмағай васлидин уммиди ҳаёт,
Хуштурур гар жонға ҳажридин хатар ҳам бўлмаса.

Бедилеким, беҳабар тушгай биров ҳижронидин,
Не балодур гаҳ-гаҳи андин хабар ҳам бўлмаса.

Соқийё, нетгай мени ул навъ қилсанг мастким,
Ақлу ҳушумдин нишон, балким асар ҳам бўлмаса.

Қим тузай мастона шоҳи Ғозий авсофида савт,
Бу кўнгул гар бўлса ўз ҳолида, гар ҳам бўлмаса.

Эй Навоий, сеп чекарсеп оҳ, лекин яхшидур,
Ул парининг зулфи бу ел бирла дарҳам бўлмаса.

Ўтқа солғил сарвни ул қадди мавзун бўлмаса,
Елга бергил гулни ул рухсори гулгун бўлмаса.

Сарсари оҳим эсар ғам шоми ҳижрон тоғиға,
Яхшидур тонг отқунча ул тоғ ҳомун бўлмаса.

Телбаликдин, ваҳки, ҳар дам дардим афзундур, агар
Ул пари ишқида ҳар дам дардим афзун бўлмаса.

Гар кўнгул қатл истади, сен ваъда қилдинг тонгла деб,
Ушбу дам ўлтур, бу аҳсон бирла мамнун бўлмаса.

Хирқа жинсин раҳн учун, эй шайх, олмас пири дайр,
Бода бермас, токи ўзлук жинси марҳун бўлмаса.

Фони ўл, васл истар эрсанг бенаволиғдин пе ғам,
Бўлмасун ҳаргиз матои дуняи дун бўлмаса.

Эй Навоий, тонма, гар дер ул пари мажнун сени,
Ошиқ ўлғайму париға улки, мажпун бўлмаса.

Ҳар ойки ғайрима зарра меҳри фош ўлса,
Опиғ сори боқа олмон агар қуёш ўлса.

Кўзумда ашқдек ул тифл парвариш топмиш,
Назар ҳаққиби керак билса неча ёш ўлса.

Висол умидига ўзни яқин солур ошиқ,
Фироқдин неча жонидадур ёш ўлса.

Не тонг, фиғони бағирдин хорошлиқ чиқмоқ,
Бировки бағрида ғам чангидин хорош ўлса.

Баҳорим ўлди чу гулчеҳра шўхлар, не ажаб,
Ёғар нима бошима жолавор тош ўлса.

Хуш улки, тоғ этагин тутса халқдин қочибон
Узалса, остида хоро анга фирош ўлса.

Деманг, Навоий, агар ёринг ўлса қатлинг этар,
Неким муродидурур ўйла қилса, кош ўлса.

Нашъа етмас бода гулгун, базмгаҳ гулзор эса,
Гар кўнгул ичра бировнинг хорхори бор эса.

Базм аро гар ҳозир гар ғойиб ўлсун, бок эмас,
Тенгри ёри қайда бўлса ёр, бизга ёр эса.

Васл нўшидин агар уммиди марҳамдур, не ғам,
Ҳажр нешидин багир чоку кўнгул афгор эса.

Ҳам кеча ҳожат эмастур шамъу, ҳам кундуз қуёш,
Мунисим гар субҳу шом ул сарви гулрухсор эса.

Нақди имонимни ул кофир чу торож айлади,
Не ажаб, оллимда бут, бўйнумда ҳам зуннор эса.

Кечалар ҳар кўчада итдек югурса, тонг эмас,
Кимки онинг дилбари бир шабрави айёр эса.

Эй харобот аҳли, биздин журъае тутманг дариг
Ким, эрур май раҳни гар худ жуббаю дастор эса.

Тут қадаҳ даврини хушким, йўқ бажуз саргашталиқ,
Даҳр даврида бу тўққуз гунбади даввор эса.

Эй Навоий, май била дафъ айла, ул ой ҳажридин —
Хаста жисминг зор эса, кўнглунгда юз озор эса.

Не ажаб ушшоқ аро бўлсам мени зор ўзгача
Ким, эрур маъшуқлардин ул ситамкор ўзгача.

Бошима аҳбоб бўлмиш жамъ, яъни итларинг
Гўйёким заъфдин бўлмиш бу бемор ўзгача.

Даҳр аро ошубдурким, чиқмиш ул бебок маст,
Эгнида тўн ўзгача, бошида дастор ўзгача.

Ўзгача бўлди ўтум пайконларингдин ўйлаким,
Қатра терлардиндур ул гулранг рухсор ўзгача.

Ҳолим ўлмиш ўзгача ҳар дам ким, ул ой кўргузур
Лабда гуфтор ўзгача, қомагда рафтор ўзгача.

Қил риоят, соқийёким, базмида бир дам бўлай
Ким, менга ҳар дам бўлур ҳоле падидор ўзгача.

Жондин айирмоқ эмас мумкин анинг әулфиниким,
Чирмашибтур риштаи жонимға ҳар тор ўзгача.

Олам аҳли ичра одам демак ўлмас они ким,
Жоҳ ила бўлғай анга қонуни атвор ўзгача.

Эй Навоий, даҳр гулзоридин ўтким, ҳар гулө
Кўргузур юз хору ҳар хорида озор ўзгача.

Қошининг ёйи чекилмиш зулфи чавғониғача,
Зулфи чавғони доғи гўйи занахдониғача.

Демангиз мумкип булутким бўлди кўк тоқи қаро,
Баски оҳим дуди борди чарх айвониғача.

Ичғали сўзoi кўнгул қонин ўқунг очти оғиз,
Ўт тушуб бу форидин кул бўлди пайкониғача.

Кўп яшурдум ҳолим, охир чок этиб кўксумни, ишқ —
Ошкор этти кўигулнинг доғи пинҳониғача.

Бўлмасун дарде итингтаким, бағирпи ташлагач
Еди ҳар ёндин узуб ердин ялаб қониғача.

Тушти гўё булбул афғони муассир гултаким,
Чок-чок этти гирибонини домониғача.

Бўлғанингдин меҳмон ўлса Навоий, не ажаб,
Чекти чунким оллингa бору йўқин жониғача.

Илтифот этти букун мен қулға ул шоҳ ўзгача,
Ўзгача англабмен ўз ҳолимни биллоҳ ўзгача.

Гоҳ ўзумдамен, гаҳи беҳолменким, ул пари —
Гоҳ яхшидур мени маяжун била, гоҳ ўзгача.

Ҳолим ўлса ўзгача Фарҳоду Мажнундин, не тонг
Ким, эрур Ширину Лайлидин бу дилхоҳ ўзгача.

Гар дамимдин чиқса ўт, демангки тортар ҳар дам оҳ,
Куйгай оҳимдин фалак дам ўзгадур, оҳ ўзгача.

Не ажаб гар ўзгача сайр этса ҳайратдин сипеҳр,
Юзни май таъсиридин қилғонда ул моҳ ўзгача.

Васли ҳолимға берур тағйир андоқким бўлур,
Бу замонда улки топқай давлату жоҳ ўзгача.

Меҳр зоҳир айласа, айлар Навоий ваҳмким,
Чарх даври қилмағай ул ойни ногоҳ ўзгача.

Йўл эрур юз манзил ортиқ мендин ул қотилғача,
Юз ўлум ваҳми бу манзилдин ёна манзилғача.

Ваҳки, ҳар маҳфилда ишқим қиссасидур, йўлда ҳам,
Гар киши азм этса бу маҳфилдин ул маҳфилғача.

Гар мени Мажнунға ташбиҳ этсангиз, эй аҳли хуш,
Не тафовут бўлди бас девонадин оқилғача.

Ваҳ, не кофирдурки, ногаҳ тийғ тортиб чиқса маст,
Қатлининг муҳтожи бўлғай шоҳдин сойилғача.

Улки ашқим баҳри тўғонида қолди, етмагай
Нуҳ умри сўрса жисми заврақин соҳилғача.

Тош отиб атфолким, ҳар ён сураб мен телбани,
Кош боре қовсалар ул шўхи саигипдилғача.

Хўблар зулми кўпгул мулкин хароб айлар, бале,
Кўп тафовут келди золим шоҳдин одилғача.

Ҳажри дарди бўйлаким жондин малул этмиш мепи,
Фарқ ўлумдин йўқтурур бу умри беҳосилғача.

Эй Навоий, ишқ такмилипким айлар пири дайр,
Гар камол истарсеп, ўзнн тортқил комилғача.

Бас тийра эрди субҳидамим шоми ғамғача,
То шоми ғамда найлагамен субҳидамғача.

Оғзи хаёли ўйлаки йўқлуг сори чекар,
Турмоқ бўлурму кимсага мулки адамғача.

Эл рапскидин неким қилур ул, қплмишам қабул,
Меҳру, вафоу лутфини, зулму ситамғача.

Кўйини кўрсанг эрди, йўлунг қисқарур эрди,
Бир умр эйки, пўя кўтардинг ҳарамғача.

Бот ўлғай, улки васл тилаб, минг йил урса гом,
Айлаб жаҳонни қатъ қадамдин қадамғача.

Бир сарв қоматинг киби, бир гул юзунг киби
Йўқ, кезса хулду равзаи боғи Эрамғача.

Бўлмиш итинг сафоли Навойға жому бор
Кўп фарқ ушбу зарф била жоми Ҷамғача.

Тонгға солма ваъдаи васлингни бори бу кеча
Қим, мени ўлтургуси тонг интизори бу кеча.

Чун яшурди ул қуёш ўтлуқ жамолин, ваҳ, кўрунғ
Қим, ўтар гардундин оҳимнинг шарори бу кеча.

Чарх уза ҳар ён шаҳоб эрмаски, кўкнинг ҳолима
Еш тўкар ҳар лаҳза чашми ашкбори бу кеча.

Субҳ агар урмас нафас ўлгумдурур, ё ул Масих,
Бир нафас келмас мени дилхаста сори бу кеча.

Базмида англадинг, эй шамъу қадаҳ йиғлаб, куюб,
Буки ўлтурди мени ҳажр изтироби бу кеча.

Соқийё, васлинг шафақгун жомидин тиргуз мени
Қим, қилибдур қасди жон ҳажринг хумори бу кеча.

Эй Навоий, сен агар кундузга ётсанг не ғам ул
Қим, ғамидин қолмади жон бизга бори бу кеча.

Заъфда ипгранмоғим элнийг фиғони зорича,
Ҳар дамим ишқ аҳлининг бир оҳи оташборича.

Меҳри рухсорида не қошдур, не кўз, не хат, не хол,
Ваҳ, десам бўлғайму они маҳвашим рухсорича.

Нуқтаи мавҳумни юз қисми ғараз этсанг бири
Деса бўлмас бор анинг йўқ оғзининг миқдорича.

Гул юзупгдин қатра тер ҳар ерга томса, ул судип
Чарх ул ерни ясай олур Эрам гулзорича.

Дайр кўйи сокинименким, бу зангори сипеҳр —
Рифъат ичра эрмас онинг кулбаи хамморича.

Бўлди муғ дайрида хирқамнинг чубулған иплари,
Ҳар бири куфр аҳлиға бир барҳаман зуннорича.

Дайр пири не ажаб гардунни соғар айламак,
Ваъда чун қилмишки бергай бода майлим борича.

Фарқ атворида ё чиқмоқ керак офоқдин,
Ё керак турланмак офоқ аҳлининг атворича.

Эй Навоий, айладим ҳар кўй аро сайру сулук,
Келмади оллинда ишқ ойинининг душворича.

Гули рухсоринг аро бўлғали пинҳон ғунча,
Рашкдии боғда пинҳон ютадур қон ғунча.

Ғунчаи сероб бўлур лек оғизу лаълингдин,
Ошкор айлади сарчашмаи ҳайвон ғунча.

Топмай оғзингни овутмоқ тиласам гулшан аро,
Санчилур кўнглума ул навъки пайкон ғунча.

Кўз ёшимдин агар оғзингда эрур кулгу, не топг,
Чун бўлур неча булут йиғласа хандон ғунча.

Гул юзунг васли била кўнглум очилмас гарчи
Дард боғида ани айлади ҳижрон ғунча.

Очмади жуз дард ончаки бедили булбул,
Қилди кўксида кўнгул ўрнида пинҳон ғунча.

Дўстлар, васл ўтин истарга Навоий бормиш,
Фош қилманг бу ҳадисини анинг ёнғупча.

Новакингпинг тусидпи эрмас нишоне бўйниға,
Ким эрур қатл айлаган аҳбоб қони бўйниға.

Бегунаҳ ишқ аҳлиға тийғи жафо сургум десанг,
Билки, мендип ўага тутмас кимса они бўйниға.

Ҳажридин гар юз қилич бўйпумга ўрдунг, эй сипеҳр
Сарбасар қилдим қўлум еткон аамони бўйниға.

Қотилимпи кимса билмай, захм еб ўлдум, валеқ
Мен билурменким, эрур қоним фалони бўйниға,

Тавқ бил жанпат қуши бўйниға то мушкин ипак,
Тушти таъвиз эткали ҳирэп амони бўйниға.

Майға эғнимдинки сажжодам гаровдир, қилди манъ,
Гўйё зоҳид кўра олмас ридони бўйниға.

Гар Навоий ўлса, ул кофир диёриға чекинг,
Боғлабон судрарда зуннорн фалони бўйниға.

Оташин гул гарчи зийнатдур жаҳон бўстониға,
Барқ әрур ҳар ел учурғон барги булбул жониға.

Гарчи шамъ ўлди шабистон зеби кўрким, шуъладип
Тил чпқормиштур сусаб парвоналарпинг қониға.

Майки қуйғай соқийи гулрух әрур ҳайвоп суйи,
Ваҳки, офат селидур ишқ аҳли хонумониға.

Най елин Исо дами тутқилки, ул бордур самум
Ҳар иафас аҳли муҳаббат хотпри вайрониға.

Бир қадаҳ май вчмади бу дайр аҳли бехумор,
То таҳаррук бўлди бу тоси нигун даврониға.

Бода беранжи хумор әрмиш фано жомида, лек
Ичмак они келмамиш ҳар булҳаваснинг шониға.

Ҳасрат ўлтурди мени, әй муғ, кетур жоми фано,
Ким чидай олмон букувдин сўнг анинг ҳпжрониға.

Бўлмайин фоппй, муҳаббат жомин ичмакдур муҳол,
Сабт әтинг бу пуктапи дайри фано айвопиға.

Ком тонмай кимки хирмон дардиға бўлмиш асир,
Истаса ҳамдард ўлтуртунг Навоий ёпиға.

Қўйида тоше тилармеп қўйгалн бош остиға,
Ногаҳ ўлсам, қўйсалар бошимни ул тош остиға.

Кундузи хуршид олтун хиштидин ўтгай бошим,
Остонинг хиштини қўйғаи кеча бош остиға.

Гўшадин тушмиш пулак чекканда мушкип ёй аро,
Анбарин золии саводи ул қаро қош остиға.

Су кишисидур биайниҳ кўзларимнинг мардуми,
Йиғларимдин қолғали дарё киби ёш остиға.

Ҳажр аро байтулҳавада қилмапгиз ашкимни манъ,
Емрулуб вайрона кулбам, қолғамен кош остиға.

Соф этинг май дурди сажжодамда ким, бордур ҳақир
Олиб эғним устидин солмоққа авбош остиға.

Эй Навоий, кўк қизиб бўлмиш қизил, эрмас, шафақ,
Шўъла ўтлардинки, оҳинг айлади фош остиға.

Истарам етсам қуюндек гулузорим қошиға,
Оллида туффроғ ўлуб әврулсам анинг бошиға.

Хора узра лола бутгандек әрур ҳар ерда қон,
Боқсалар жисмимға отқон ҳар маломат тошпаға.

Кўзларимдин ёш оқизғай балки қон беихтиёр,
Ҳар кишиким солса кўз гирён кўзум қон ёшиға.

Ишқ дашти зоғининг минқоридур ёқутранг,
Гўёё тушгандурур лаълинг ҳалоки лошиға.

Кўзларим қилсун садаф, кирпичларим әтсун қалам,
Бўлса дар бойисти зебо сувратинг наққошиға.

Кўн тажаммул сотмағил, әй чархким, ҳар кавкабинг
Бир дирамча йўқтурур дайри фано қаллошиға.

Ҳар гуҳарким, васфида сочти Навоий назмидин,
Ул пари девона деб бир тош отар подошиға.

Гулеким ер бергай меп киби урѐн гадоларға,
Магарким сончқоймен они бош узра яроларға.

Не гул, туфроғ келтурса сабо, кўзларға тортармен,
Саманди йўлидин таржиҳ айлаб тўтиѐларға.

Кўзу қошингни то кўрдум — кўзум қошиға ҳайрондур,
Яна ҳеч илтифотим йўқ кўзу қоши қароларға.

Чу ул бегонавашдин ошнолиғ кўрдум, айлабмен,
Ўзумпи бир йўли бегона барча ошноларға.

Они ҳақ асрасуп бир ўзидекка мубталолиғдин,
Тараҳҳум айласа гоҳи ўзига мубталоларға.

Жафосин гарчи кўп тортиб, вафо қилдам, талофидур,
Гар этса бир вафо ўтган замон қилгон жафоларға.

Неча ҳусп аҳлидин ёғса бало, ушшоқ тортарда,
Балокаш эл таҳаммул айламай петкай балоларға.

Мену май гулгулию шўх соқий ҳукми ижроси,
Сола олмон қулоқ давр аҳли айлар можароларға.

Замона шуғли тавқи лаънатин солғон бўюнлардин,
Ажаб юктин ўзин қутқардилар, юз раҳмат оларға.

Ҳамово ғофил ўлди подшоҳлар подшоҳидин,
Гадоеким ўзин муҳтож кўргай подшоларға.

Наво топти Навоий, барги гулким ёрдин келди,
Апиғ алтофи еткурди муни баргу наволарға.

Бас ёмон ҳоле тушубтур, ёрлар, мен зорға
Ким, ёмон ҳолимни зоҳир айлай олмон ёрға.

Эйки, дебсеи ер юзипи лолазор этмиш баҳор,
Гўё кўз солмадинг бу дийдаи хунборға.

Тошларингдип яхшироқ бўлмоқ танимда доғлар,
Эиккаи беҳбуд ургандекдурур динорға.

Субҳи васлим демасанг қилғай ниҳон шоми фироқ,
Нега ёптинг зулф шабгун зулфидек рухсорға.

Жонфизо қилмиш юзунг бўстонини ҳар сари хай,
Бу гул очқай берсалар ҳайвон суйи гулзорға.

Қатл майли қилмасанг невчун япа миндинг саманд,
Белга руст айлаб этак, гул сапчибон дасторға.

Эй насиҳатгў, кўзумни тийра айлабтур хумор,
Раҳм этиб қил раҳнамунлуқ кулбаи хамморға.

Жомп май тутқилки, тарҳи биносин топмадим,
Нечаким солдим назар бу тоқи мийнокорға.

Дайрдин гар бўлмасун ғойиб дер эрсанг муғбача,
Эй Навоий, боғла зуннори учин зунпорға.

Манга бўлмагай ёр бегона ногаҳ,
Меин қилмагай зору девопа ногаҳ.

Басе ашк оқиздинг, эй кўз, бас этким,
Йиқилмасун устунга вайроиа ногаҳ.

Дединг чекма оҳу фиғон, вой пайлай,
Чиқиб келса ул шўҳи мастоиа ногаҳ.

Мусалло юкин раҳн этарга чекармен,
Агар масканим бўлса майхоиа ногаҳ.

Кўп усрукмен, эй дайр пири, уятдур,
Ўғулумдин тушуб синса паймона ногаҳ.

Замон аҳлидин, эй кўнгул, гар қутулсанг,
Алар сори майл этмагил ёна ногаҳ.

Ўйёнатқача ётса усрук, ажаб йўқ,
Навоийга май тутса жоноиа ногаҳ.

Мен ўлсам айламанг ул тифлға хабар ногаҳ,
Ки ваҳм ўлуктин анга қилмағай асар ногаҳ.

Тутай фироқ тупи ғайрдин ниҳон ўзни,
Нетай чиқар эса оҳ ўтидин шарар ногаҳ.

Нетайки бағрим эрур пора-пора, ваҳ, найлай,
Югурса ашк ила парголаи жигар ногаҳ.

Дедикки шом келай кўнглум ичра ўтдурким,
Баҳона қилмағай ул шамъи сиймбар ногаҳ.

Жаҳонни куйдурур оҳим ўти бало бўлғай,
Бу ўтдин этмаса мажнунвашим ҳазар ногаҳ.

Замона боғида экинг ниҳоли меҳр валеқ,
Нетарсен ўлса надомат санга самар ногаҳ.

Навоий, улча керак айладинг не қилғайсен,
Ишингни адл била сўрса ёр агар ногаҳ.

Бошима еткурди тийғ ул шўхи маҳнайкар сабоҳ,
Кош рўзи бўлса бу ахтар тулуғи ҳар сабоҳ.

Васл субҳи ул саодат кавкаби кўргузди юз,
Ул сифатким, жилва қилғай хисрави ҳовар сабоҳ.

Ёр васли хуштурур, гар зулф агар юз кўргузур,
Васл даври айшдур, гар шом бўлсун, гар сабоҳ.

Тонг йўқ ул маҳваш муғанний тутса май жоми сабуҳ,
Не учунким Зухрадур толиғ бўлур ахтар сабоҳ.

Ёрутуб ҳар тун шабистонин, саҳар уйқудадур,
Не таажжуб, гар ғуруб айлар маҳи апвар сабоҳ.

Тахтаи ишқип ўқирмен мактаб ичра, чун қўяр
Лавҳи сиймин қўйниға ул шўхи сийминбар сабоҳ.

Ҳажр субҳу шоми мендек бўлмасун ишқ аҳликим,
Музтарибмен шом ўз ҳолимғау музтар сабоҳ.

Бош кўтарма дайр пири остонидин кеча,
Гар тилар бўлсанг муғона ичкасен соғар сабоҳ.

Кўйи туфроғин Навоий оҳи совурди саҳар,
Ишрат аҳли ўйлаким рафъ этсалар бистар сабоҳ.

Ишқ аро душвордур бўлмоқ киши ҳамдарди шоҳ,
Чун деёлмас дардини бир йил югурса додхоҳ.

Шоҳ додимға нетиб етсунки мулки ишқ аро,
Қадри олий шоҳ ила тенгдур гадои хоки роҳ.

Шоҳ мендин ишқ аро ожизроқ ўлса тонг эмас,
Ким болокашлик менинг хўйимдур, онинг изву жоҳ.

Шоҳликнинг дахли йўқ ишқу муҳаббат кўйида,
Ким керак анда сариғ юз, лаългун ашк, ўтлуғ оҳ.

Шоҳким, матлубига, қуллуқ буюрғай ишқ эмас,
Кимки ошиқдур анга зору забунлуғдур гувоҳ.

Сарв ила хошок агар гул ошиқидур фарқи бор,
Сарвға то ўт туташқай, кул бўлур юз минг гиёҳ.

Эй Навоий, сидқ ила бўлғил гадо ишқ итраким,
Тахту тожин берса бу давлатни тоимас подшоҳ.

Эй манга жопбахш гулбарги тарингдин тоза руҳ,
Тоза-тоза ҳар пари шавқип солиб овоза руҳ.

Руҳи маҳз ул тозау тар сарви раънодек қадинг,
Не ажаб бўлса равон бўлғонда элга тоза руҳ.

Кўйи гардидин ўлук жон топса тоғ йўқ негаким,
Туфроғ ўлди кўйида беҳадду беандоза руҳ.

Бўлғуси жонон киби бўлса мужассам сурати,
Ҳулла кийса суртубон жаннат гулидин ғоза руҳ.

Чиқти жондин пайкар айлаб нозу ҳусн изҳор этиб,
Зор ул пайкарга жон, вола бу ҳусну тоза руҳ.

Шавқ тийғи бирла солик айласа кўнглини чок,
Файз шаҳристони сайриға топар дарвоза руҳ.

Эй Навоий, шукрим йўл топти жонон кўйига,
Ҳажр шоми зулматида йўлни оза-оза руҳ.

Лабинг фикри бағримни қон қилдило,
Чу қон қилди кўздин равон қилдило.

Юзумни демайким, бори ер юзин
Ҳамул қон ичинда ниҳон қилдило.

Деди кўнглуиғ эттим нињон васл учун,
Фироқи ўқиға нишон қилдило.

Кўнгулким бузулди тилаб ганки васл,
Ани чуғзи ҳажр ошиён қилдило.

Кўнгул бирла кўз сиррини, эй рафиқ,
Яна оҳу ашким аён қилдило.

Вафо аҳлини чарх беком этиб,
Жафо хайлини комрон қилдило.

Навоийға гар тавба яхши эди,
Яна таркини ул ёмон қилдило.

Ошно ёрим яна бегоналиғ фан қилдило,
Ўзни ўз ёриға ҳар фан бирла душман қилдило.

Ваъдаи ҳамхоналиғ айлар эди ул бўлмади,
Хонавайронлар сари кўйини маскан қилдило.

Деди лаълидин қилай жонинг иложе қилмади,
Ғамзасин жонимға охир новақафкан қилдило.

Гулшани васлин манга зиндони ҳижрон айлабон,
Муддаиға ҳажр зипдонини гулшан қилдило.

Ишқ ўти ўртаб мену парвонани ҳижрон туни.
Булбул ул мотам аро то субҳ шеван қилдило.

Ёй кўнгул, ул турфа қуш мойил бизнинг сори бўлуб,
Ғайри боғу гулшанин охир нишиман қилдило.

Куйгаин айтиб Навоий, бовар этмас эрди халқ,
Ёрутуб ҳажр ўтии ул даъвоии равшан қилдило.

Топмадим аҳли замоп ичра бир андоқ ҳамдаме
Ким, вомон осибидин бир-бирга айтишсақ ғаме.

Кимки давроп соғаридин дам-бадам хуноб ичар,
Ғам йўқ ар ҳар дам ғамип айтурға топса ҳамдаме.

Чарх узукпинг халқасидур, лек ҳар кавкаб анга,
Ҷатл учун остида қолған заҳри пинҳон хотаме.

Йўқ фарогат даҳр ароким, шомдин сочин ёйиб,
Ёғдуруб ашкин тутар ҳолингға ҳар тун мотаме.

Гар будур олам, кишига мумкип эрмас анда ком,
Ҳақ магарким, ком учуп боштин яратқай оламе.

Йўқ вафо жипси бани одамда, бўл павмедким,
Сен вафо кўрмак учуп, халқ ўлғуси йўқ одаме.

Нукта нозик бўлди асру, бўлғай эрди кошки,
Шаммайи бу рамздин зоҳир қилурға маҳраме.

Дард заҳм ўлмиш ичу тошим, қадаҳ қуй оғзима,
Соқие, кўксумга лойидин доғи ёқ марҳаме.

Давр аро суҳбат бу янглиғдур, Навоий, тонг эмас,
Нолаю фарёди бирла гар тузар зеру баме.

Бир йўлни бизни унутқунг боре,
Илтифот этмайин ўттунг боре.

Ваъдалар васлғаким айлаб эдинг,
Бежихат борин унуттунг боре.

Шуълаи васлни биздин ўчуруб,
Ўзгалар бирла ёруттунг боре.

Журмсиз тортиб иликни биздин,
Муддаи жониби туттунг боре.

Дўстлар ҳаққиға тухмат қилибон,
Ҳар не душман деди, буттунг боре.

Эй кўнгул, ҳажр аро дедингки ўлай,
Ўзни май бирла овуттунг боре.

Заҳри ғам хаста Навоййға бериб,
Халқ комини чучуттунг боре.

Муддаилар бетараҳҳум, ёр бепарво бaсe,
Ҳам алар кўп ғaҳм этарлар, ҳам бу истиғно бaсe.

Зулфи занжири магар бўлғай иложим, эй ҳақим
Қим, димоғимни паришон айламиш савдо бaсe.

Мен ўлар ҳолатдаю мотам эди аҳбоб аро,
Буки оқшом қилди кўюнғ итлари ғавғо бaсe.

Турфа мепмен ишқ дашти ичра йўқса анда бор
Вомиқу Фарҳод ила Мажнун киби шайдо бaсe.

Мен киши эрмон жунун ичра, йўқ эрса кўргузур —
Одамийлиғ ул пари пайкар малаксиймо бaсe.

Эй сабо, кўйида олиб кўнглумниким, айлар эмиш
Булажабвашлиғлар ул ошифтаи расво бaсe.

Хастамеп даврон жафосидин, кетургил бодаким,
Нофёъ эрмиш ул маразға соғари саҳбо бaсe.

Бода ичким, чарх рифъат аҳлини кўп қилди паст,
Пастларни кўмди туфроғ остиға дунё бaсe.

Эй Навоий, гар десанг кўп ипжимаи давр аҳлидин,
Ҳар не дерлар ё қилурлар, қилмағил парво бaсe.

Ваҳки, бир ғойиб ҳаёлидин паришонмен бaсe,
Ҳуш мендин ғойиб, ўз ҳолимға ҳайронмен бaсe.

Ул қуёш борди бузуб кўнглумни сен ҳам, эй синeҳр,
Бир йўли бузма мени, невчунки вайронмен бaсe.

Оллида жон бермадим васли зиёни қизғониб,
Фурқатида ул тирикликдин пушаймонмен бaсe.

Лаҳза-лаҳза буки йиғлармеп ғамидип талх-талх,
Айб эмаским, мубталойи заҳри ҳижронмен бaсe.

Тоғ ила водийда, эй Фарҳоду Мажнун, сиз топинг
Офиатким, мен алохону аломонмен бaсe.

Васли комин сабру сомондин топарлар, ваҳки, мен
Ҳажр ошуби аро бесабру сомонмен бaсe.

Ёрдин қосид келур дерлар, ғироқу васлидин,
Не хабар келтурмагин билмай Хуросон мен бaсe.

Дину дониш аҳлиға бир тавба, эй носихки, мен
Кеча кундуз дайр аро масту паришонмен бaсe.

Эй Навоий, дашти ваҳши ичра бўлсам, шод бўл
Қим, кириб ҳуш аҳлиға бу вақт инсонмен бaсe.

Не дилоромки, сўрғай дарди ҳолимдин гаҳе,
Не дилафгореки, қайғурғай малолимдин гаҳе.

Сарсари оҳимға ўт тушспп, хушо, мушкип пасим
Ким, берур эрди хабар наврас ниҳолимдин гаҳе.

Эй Хўтан жайранлари, неткай бу мажнун кўнглума
Нафҳае еткурсангиз мушкин ғазолимдин гаҳе.

Тийра наҳсият дурур кулбамда, они, эй сипеҳр,
Равшан эткил ахтари фархупдафолимдин гаҳе.

Турфа кўргилким, лаби зикирин топармен жон аро,
Айласам ғойиб маозаллоҳ хаёлимдин гаҳе.

Телба кўнглум итти, лекин ул парига ёд бер,
Эй сабо, девонаи беэътидолимдин гаҳе.

Фикр этармен васлини гоҳи, вале кирганда ҳуш,
Осру кўп шармапдамен фикри муҳолимдин гаҳе.

Ул қуёштин меҳру мендин тийралик, ваҳ, истарам,
Ер ёрилса, ерга кирсам инфилолимдин гаҳе.

Эй Навоий, зулми кўп эрса, пушаймонмен яна,
Ўзни озод истасам ул шўхи золимдин гаҳе.

Йўқтур андуҳу малоҳат ўтиға хас мен киби,
Бедилу бечораю бемору бекас мен киби.

Эйки Мажнун васфин эттинг, ўлмади ёр оллида
Мен қилиб юз жон фидо, ул бўлмағай бас мен киби.

Дема парвона куяр сендекки, сўз шамъ уэрадур,
Не учунким, ул доғи ғам шоми куймас мен киби.

Турки анжумға дедим ҳусн ичра сен, ё ул фузун,
Дедимким, бўлғай анга юз банда черкас мен киби.

Қошларинг ёсиға қурбон бўлғали йиллар тилаб,
Топмағай бир бу кўҳан тоқи муқаввас мен киби.

Эйки, давр аҳлип вафосип йўқ дебоп озурдасен,
Ошнолиғни алардин сен ҳам эт бас, мен киби.

Эй Навоий, ишқ ўтин ҳар ким ёрутмоқ истаса,
Ёр юзинда топмағай тутруғ учун хас мен киби.

Йўқ вафо аҳлида бир вори паришон мен киби,
Бевафовашларни севмақдин пушаймон мен киби.

Жон бериб бу хайл учун, бирдин вафони кўрмайип,
Барчадин навмиду ўз ҳолига ҳайрон мен киби.

Хонумондин кечиб Мажнунки, тутмиш эрди дашт,
Қайда бор эрди алохону аломон мен киби.

Туттилар аҳли жупун вайроналик ул жамъдин
Қим, паришоилиғлар ичра бўлди вайрон мен киби.

Ҳазлу завқ айларга туттунг дашт, бир сўз қот менга
Қим, тилаб топмас киши ғули биёбон мен киби.

Билмайин ҳусн аҳлидин қилдим тамаъ расми вафо,
Йўқ алардек бевафо, андоқки нодон мен киби.

Эй Навоий, сен доғи қилсанг тамаъ сайри Ҳижоз,
Қил Ироқ оҳанги, тарк айлаб Хуросон мен киби.

Оҳким, номехрибоним азми бедод айлади,
Бир йўли меҳру вафо расмини барбод айлади.

Ќўрқарам, аҳли вафо оҳи анга қилғай жафо,
Бу жафоларким вафо аҳлиға бунёд айлади.

Бўлмади ношод охир дам гунаҳ бўлғай дебон,
Бегунаҳ аҳбобни мундоқки ношод айлади.

Бир дам ичра тунд сайли қаҳр ила қилди хароб,
Ҳар вафо қасрики, йиллар они обод айлади.

Дам урарға топмади ҳад кимса то ушшоқ учун,
Шаҳна айлаб ғамзасин, кирпични жаллод айлади.

Тинди абнойи замоннинг ихтилофи табъидин,
Қимки ўз табъини бекасликка муътод айлади.

Ќўнгли мулкин истар обод, ваҳ, бузар хайли ғироқ,
То Навоий азми мулки Астробод айлади.

Рўза бўлдию манга ичмак-емак кам бўлмади,
Ичмаким жуз қои, емак жуз ғуссау гам бўлмади.

Элни сероб айлади ишрат зулоли шои айш,
Ғайри қўз селобидин ирним мени нам бўлмади.

Эл янги ой кўрдию мен кўрмадим қоши хамин,
Ўлга байрам бўлди, аммо бизга байрам бўлмади.

Олам ошуби учун майдонға кирдинг секретиб,
Ул замон ким қолдиким расвои олам бўлмади.

Янги ой бўлгоч аён тутқил ҳилолий жомким,
Ўуз бу иш имосиға қадди анинг хам бўлмади.

Ҳажр зиндонидин озод эт мениким, йўқ букун,
Ҳеч зиндонеки махлас бирла хуррам бўлмади.

Эй Навоий, ийд ўлуб эл ичтилар май дам-бадам,
Бизга жуз хуни жигар жоми дамо-дам бўлмади.

Ўнмак истар чоғда лаъли жонфизосин тишлади,
Қўл занахдониға чун сўндум — яқосин тишлади.

Тиш била мунглуғ кўнгулдин муддаи чекти ўқин,
Рост ит янглиғки, сойилнинг асосин тишлади.

Дарддин бағриға хоре дам-бадам беркитти тиш,
Қут учун бемор янглиғким, физосин тишлади.

Кўрди чун Лайли юзинда нил қилди нилгун,
Баски, Мажнуп жисми зори мубталосин тишлади.

Дунки, мажруҳ этти ўз ёрин хушунат бирла, бор —
Итки, номардумлуғидин ошносин тишлади.

Оғзи қиллиқ шиша базм ичра ушатқоч муҳтасиб,
Қози они кўрдию қайтиб маҳосин тишлади.

Ёй Навоий, ўлса ўлдумму дегай, улким ичиб,
Ёр элидин жому лаъли жонфизосин тишлади.

Боғдин келди насиму, гул исин келтурмади,
Не тиканларким, бу ғам кўнглум аро санчилмади.

Лаъли ёдидинки ютқум дам-бадам ҳасрат суйинъ,
Оллоҳ-оллоҳ, қайси қонларким бу ғам юттурмади.

Шоми ҳажрим тийрадур, андоқки кундуз ҳам бўлуб,
Ҳар печаким аҳтиёт эттим қуёш билгурмади.

Ҳажр зулмидин дедим айлай ажалга дарди дил,
Оқибат жонимға раҳм айлаб анга еткурмади.

Васл аро кўп истади жонимки, андин тинғамен,
Ҳажр то жонимни тандин олмади, тиндурмади.

Қайси гул бедоди бир булбул парин совурдиким,
Чарх зулми ҳам анинг ёфроғларин совурмади.

Эй Навоий, бевафодур хўблар, бўлди халос
Улки, баъзига кўнгул, баъзига кўз олдурмади.

Ваҳки, ҳажринг ўти жисми нотавоним ўртади,
Нотавон жисмимга тушган шўъла жоним ўртади.

Қўэрабон кўнглум алохону аломон айлади,
Не алохону аломон, хонумоним ўртади.

Барқи ишқинг чунки тушти, жусму жоним бўлди кул,
Турфа ўт эрдикки найдою ниҳоним ўртади.

Дема ишқим найладиким, рўзгоримдур қаро,
Ўртади, эй қотили номехрибоним, ўртади.

Лаъли маҳлул айлагандек ўт ёқиб хошок ила,
Ҳажри жисмим куйдуруб, жисмимда қоним ўртади.

Бўлмаса ному нишоним айб қилмангким, фироқ
Рўзгор авроқидин ному нишоним ўртади.

Шоми ҳажримда шафақ кўрсанг, Навоий, бил яқин
Қим, фалакни шўълаи оҳу фиғоним ўртади,

Тан қаро туффроғ ўлуб оҳ ўти охир бўлмади,
Гарчи хас кул бўлғач андин шўъла воҳир бўлмади.

Хуснунга меҳр этти даъво зулфдин чиққач юзунг,
Тун ҳижобиға кириб махласға ҳозир бўлмади.

Дема кўксунг чокини ёпқилки, кўп ёптим валек,
Чоклик кўнглак анинг чокига сотир бўлмади.

Орзу айлармен олсам деб кўзумпи бир замон,
Ким сенинг юзунгдин ўзга юзга нозир бўлмади.

Ўртамакда фурқатинг шогирдидур дўзах ва лек,
Пеша айлаб касб устодича моҳир бўлмади.

Баҳ, не манзилдур фано кўйиким, апда истайип,
Кимса икки қавпдин осуда хотир бўлмади.

Эй Навоий, қайғу етса чархдип ич бодаким,
Кетмади давроп ғами то жом дойир бўлмади.

Кеча келгумдур дебон ул сарви гулрў келмади,
Кўзларимга кеча тонг отқунча уйқу келмади.

Лаҳза-лаҳза чиқтиму, чектим йўлида интизор,
Келди жон оғзимгаю ул шўхи бадҳу, келмади.

Оразидек ойдин эркада гар этти эҳтиёт,
Рўзгоримдек ҳам ўлғопда қаропғу келмади.

Ул париваш ҳажридинким, йиғладим девонавор,
Кимса бормуким, они кўрганда кулгу келмади.

Кўзларингдин неча су келгай деб, ўлтурманг мени
Ким, бори қон эрди келган, бу кеча су келмади.

Толиби содиқ топилмас, йўқса ким қўйди қадам,
Йўлга ким аввал қадам маъшуқи ўтру келмади.

Эй Навоий, бода бирла хуррам эт кўнглунг уйин,
Не учунким, бода келган уйга қойғу келмади.

Захмима марҳам ёқиб ғамгин кўнгул шод ўлмади,
Рахнага балчиғ суваб вайроним обод ўлмади.

Ул муваллиҳ чархиким, совурди ақлим хирманин,
Бу қуюндин қайси бир хирманки барбод ўлмади.

Аҳли ишқ ар мен киби Мажнун эмаслар, эй рафиқ,
Андин эркинким, алар ёри паризод ўлмади.

Эй ажал, қатл этмак ол ул ғамзадин таълимким,
Қилмаган шиогирдлиғ ҳеч ишда устод ўлмади.

Кўнглидин бўлмас муҳаббат жавҳарин қилмоқ тамаъ,
Ҳар неча ким, юмшаса бир йўли пўлод ўлмади.

Зоҳиди нодон ғамим ошубидин ҳар дам кулар,
Хуррам ул ким, ишқ атвориға мунҳод ўлмади.

Эй Навоий, ўлсам ул тарсо учун айб этмаким,
Дайр пиридин менга жуз бу фан иршод ўлмади.

Навбаҳор ўлдию айшим гулбуни очилмади,
Ком ила бир ғупчаси балким табассум қилмади.

Васли жомидин улус маст ўлдилар, юз войким,
Бир қадаҳ бирла хумори фурқатим ёзилмади.

Эя кўзин ёрутти барқи васлу, ҳижрон кожидин
Қайси ўтларким кўзумга барқдек чоқилмади.

Васли гулзори аро эл масту ҳижрон даштида
Қолмади эрди тиканким, бағрима сончилмади.

Лолалар кўнглумга қонлиғ доғлардур, навбаҳор
Ким, ватанга лоларухсорим азимат қилмади.

Фурқатим саъб эрканин ишқ аҳли ичра, билмагай,
Ёрға улким, қўшулмастин бурун айрилмади.

Қайда бағрим чоки муҳлик эрканин Ҷаҳм айлагай
Улки, ҳижрон тиғи заҳролуди бағрич тилмади.

Чун ўлармен сирри ишқим махфий ўлғай, яхшироқ,
Билмасун эл ҳам, чу ҳажри жоним олган билмади.

Бир жунун ўти аро тушмиш Навоий телбаким,
Бўлди куймактин халос улким, анга қотилмади.

Бўлмасам ошиқ фигоним зор бўлгайму эди,
Куймасам пинҳон ичим афгор бўлгайму эди?

Зулфупга вобастаю кўзунгга вола бўлмасам,
Жон паришону кўнгул бемор бўлгайму эди?

Бўлмаса кофир кўзунг ошуфтаси шайдо кўнгул,
Риштаи зулфунг анга зупнор бўлгайму эди?

Истабон васлинг гулистонии ҳавойи бўлмасам,
Абри найсондек кўзум дурбор бўлгайму эди?

Бўлса эрди, эй пари, ишқинг аро кўпглумда ҳуш,
Гуфтугўюм мупча мажнупвор бўлгайму эди?

Билса эрди ишқида сирримни, ҳар бир лафзима,
Ёрдин юз эътироз изҳор бўлгайму эди?

Ғунча кулгусига, эй булбул, кўнгул гар бермасанг,
Боғинга ҳар гул сайи юз хор бўлгайму эди?

Эй Навоий, қилсанг эрди офият кунжиб ватап
Мунча мунглуғ жонинга озор бўлгайму эди?

Бормағил қахр била бағрим этиб қон әмди,
Е бу бедил сари, ё лутф сари ён әмди.

Уқларингдин кўз аро кўп тикан әрди, қочтинг,
Келки қон ёшим ани қилди гулистон әмди.

Деди ҳижрон аро фарёдинга етгум бир кун,
Заъфдип, оҳки, мумкин эмас афғон әмди.

Қатлдин кўп мени қўрқутмағил әй муҳлик ишқ,
Қим ани ҳажр қилибтур менга осон әмди.

Билди маҳмурлуғум, тутти қадаҳ соқийи давр,
Шаҳ мени денгки, әрур комима даврон әмди.

Бодадин кому лабирг бодасидин жон топдим,
Соқие, йўқтурур ўлсам доғи армоп әмди.

Әй Навоий, апи тарк айлаки, кўптур ғами ишқ,
Менки чектим ғампни, тарки не имкон әмди.

Ишқ шавқи општи носих чора еткурған сайи,
Ул чибиндекким, яна ёниб қўнар сурған сайи.

Гўйё кўнглум самандардурки, қилмас эҳтироё
Шўълаи шавқинг ани ҳар неча куйдурған сайи.

Не балодурким, бошим саждангға мойилроқ бўлур;
Ишқи ошуби бало бошимға келтурған сайи.

Қирниқинг ҳар пешича гар бўлмаса лаълингда нўш
Бас, недур мен хастани тиргузмак ўлтурған сайи.

Не қилай узрунги, сенда лутфу эҳсон билгурур;
Жўрм ила исён менинг феълимда билгурған сайи.

Хосларға дайр аро туттунг қадаҳ, эй муғбача;
Жоми васлингға мени мардуд телмурған сайи.

Эй Навоий, қилди истиғною бош индурмади,
Тиғи бедоди менинг бошимни индурған сайи.

Кўнгулнинг чокидин гар бўлса жоннинг ваҳмию боки,
Не тонг ул гулки кўнглак чоки эрмастур — кўнгул чоки.

Ўлук ушшоқ баҳри ишқ атрофида тонг эрмас,
Эрур хасларки сурмиш ҳар тараф бу баҳр кўлоки.

Бало саҳросида, эй ой, таним ўртарга саъй этма,
Ки, баҳр ичра чоқин тушса куяр бу дашт хошоки.

Бошим аввал ити оллиға сол, эй чархким, тўйсун
Ки, қоним бирла рангин бўлмасун ул шўх фитроқи.

Буким ул шўх элни ўлтурур бу рашкдин оё,
Билур эркинмукин эрмас тирик бу зор ғамноки.

Бўлур ҳусн ичра бир оники аҳли ишқ дарк айлар,
Йўқ эрса воҳиди беишқнинг йўқ мунча идроки.

Начук ҳар зарра бу доир фалакдин меҳр кўз тутқай
Ким, анинг давридин саргашта бўлмиш меҳр афлоки.

Тирилдим бодадин қайғум кетиб, эй боғбон, гўё
Ки, ҳайвон сувидин шодоб бўлгондур анинг токи.

Навоий назм аро тийғи забонин уйла сурдиким,
Пичоқ тонмас уятдин ўзни ўлтурмакка Саккокий.

Очмағай әрдинг жамолинг олам аро кошки,
Солмағай әрдинг бори оламда ғавғо кошки.

Чуп жамолинг жилваси оламға солди рустахез,
Қилмағай әрди кўзум они тамошо кошки.

Бўлмағай әрди кўзум ўтлуқ юзунг кўрган замон,
Ишқинг ўти шуъласи кўйглумда пайдо кошки.

Айлагач ишқинг балоси зор кўнглумни ҳазин,
Қилмағай әрдинг мени маҳзунга парво кошки.

Тушмағай әрди фбирибомиз лутфунг билмайин,
Нотавон кўнглумга васлингдин тамойно кошки.

Лутф ила кўнглумни васлингдин тамаъ гар айлабон
Қилмағай әрдинг яна зулм ошкоро кошки.

Бевафолиғ англагач ишқингни кўнглум тарк әтиб
Қилмағай әрди ўзин оламда расво кошки.

Эмдиким, девопаю расвои олам бўлмишам
Васл чун мумкин йўқ ўлтургай бу савдо кошки.

Эй Навоий, бевафодур ёр, бас не фойда
Нечаким, десанг агар, ёхуд магар, ё кошки.

Ёр борган чоғда бормиш бедилин ўлтургали,
Келдию келган амиш ўлтурганин куйдургали.

Оллоҳ-оллоҳ, эй ҳаётим, ул боришқа бу келиш
Ким, бири куйдургали бўлғай, бири ўлтургали.

Хоҳ ўлтур, хоҳ куйдурким, санга бердим ризо,
Рози эрмасмен вале, жоно, эшикдин сургали.

Итларин онинг аяб бошимни қилмон туъма хам,
Ишқ юз турлук балият бошима келтургали.

Хони васлингдин улусқа баҳра еткурғилки, мен
Яхшимен сойил киби ҳасрат ебон телмурғали.

Даҳр элидин эҳтироз эт, эй кўнгулким, мен доғи,
Муҳтариздурмен вафосизлиғлари билгурғали.

Эй Навоий, ишқ бизни гарчи расво айлади,
Ул не қилса, пардаи китмонға они чуркали.

Не ажаб, гирёи кўзум гар бўлмас уйқу манзили
Ким, етишмас баҳрнинг бир-бирга икки соҳили.

Эйки, кўрдунг жонима фурқат купи юз минг бало;
Билки, эрмастур булар ҳажрим кунининг доҳили.

Деманг ул оравда бурқаъдурки, ёхуд йўқтурур;
Ё эмастур ғояти равшанлиғдин ҳойили.

Дафн этар чоғда ичимдин чекмангиз пайконларин
Ким, бу жавҳарлардурур нақди ҳаётим ҳосили.

Ҳар тараф чун тиг чекти, рашкдин бўлдум ҳалок,
Элга жон берди ва лекин бўлди жоним қотили.

Ишқ майли чунки ҳижрон сори эрмиш, эй хуш ул
Ким, бурундин бўлмади кўнгли бировнинг мойили.

Гар жунун аҳли аро айтур Навоий дарси ишқ,
Не ажабким, улдурур девоналарнинг оқили.

Визга етмас эрди бир номехрибон дарду ғами
Ким, фузун ҳам бўлди ёри меҳрибоннинг мотами.

Икки ёр эрди манга номехрибону меҳрибон,
Меҳрибон борди, қолиб номехрибон дарду ғами.

Борди улким бор эди ҳам маҳраму ҳам меҳрибон,
Жон бериб бўлмон бу бир номехрибоннинг маҳрами.

Хар жароҳатким урар помехрибоним бағрима,
Меҳрибоним чиқса оламдин, Навоий, чора йўқ,

Баҳки, минг захм урса жопға эмди бу помехрибон,
Йўқ иложиға қўнгулнинг меҳрибону ҳамдами.

Муғтанамдур, ул пари бор эрса ҳам номехрибон,
Даҳр аро чунким топилмас меҳрибонваш одами.

Меҳрибоним чиқса оламдин, Навоий, чора йўқ,
Ёрдин ҳам хуштурур номехрибонлиғ олами.

Кўзумдур тийра, кўнглум ношикеб, эй хотирим коми,
Даме бўлғил кўзум равшаплиғи, кўнглумнинг ороми.

Жамолиг субҳидин кулбамин равшап қилки, бошимга —
Фалак ғамхонаси емрулгудектур фурқатинг шоми.

Шабистонин висол ичра не жонон қадрини билгай,
Менигдек улки жонин ўртамайдур фурқат айёми.

Назарни богу, сарву гулдин ар ёпса, ажаб эрмас;
Назар боғида улким бўлмагай сарви гуландоми.

Абад умрича гар кўрмас, ани ўлтурмак авлодур,
Агар худ қатл учун ошиққа етса ёр найғоми.

Хушо майхонаким, Жамшид ила жомидин афзундур,
Маломат дайрининг ҳар қайси ринди дурдошоми.

Мениг динимни солди дайр туфроғинга бир тарсо,
Ки йўқ туфроғча оллида тақвоп аҳли исломи.

Скандар кўзгусию жоми Жам ичра кўр, эй шаҳким,
Сени гўр оғзиға тортар каманди сайди Баҳроми.

Навоий бир қуёш ҳажрида ўзни баркрав қилмиш,
Не тонг, гар сайр вақти олами сайр этса ҳар гоми.

Эмди бузмайдур ўкуш бедод ила даврои мепи
Ўим, топа олгай ўзи тузмакка ҳам имкон мепи.

Тузмагимдин чарх ожиздур нединким, қилмамиш
Ўутфи тутқап чоғда обод этгудек вайрон мени.

Ўофири ишқ ўлмишам, тоғ йўқ сиёсатгаҳ сари
Ўўйпума зуннор боғлаб, чексалар урэн мепи.

Ашк мавжида ушалса пайкарим, ваҳ, не ажаб
Ўим, урар бир тоғ уза ҳар лаҳза ул тўфон мени.

Ўстадим кўнглумга тиғин, ғарқа бўлдум қониға,
Ўун мен апинг қониға кирдим, тутубдур қон мени.

Ашк баҳри игримига тушмамишмен чиққудек,
Ишқ ул дарёда қилмиш асру саргардон мени.

Ўўп суубат бирла олма халқ жонин, эй ажал,
Ўунки мен муштоқмен, ўлтур қелиб осон мени.

Ўлеимнинг қувватип кўрким, мусибат тошлари,
Ўимга кўктип етса, айлар ер била яксон мени.

Минг бало захми била ўлди Навоий, қилса халқ
Ишқи сари майл, судраб кўргузунг ҳар ёп мени.

Бир пари пайкар ғами ошуфтаҳол этмиш мени,
Элга аҳволим демактин гунгу лол этмиш мени.

Мен ҳавойини, не тонг кўргызсалар бир-биргаким,
Эгма қошинг фикри андоқки ҳилол этмиш мени.

Ошкор этмас эдим ишқин, вале ўтган кеча
Бода зўр айлаб йиғи беэътидол этмиш мени.

Ёр кўйи ичраким туфроғ ила тепг бўлмишам,
Ишқ ғавғоси бу янглиғ поймол этмиш мени.

То танимға ўт туташмиш барқдекдур ҳайъатим,
Фурқатинг то заъфдин андоқки нол этмиш мени.

Ўт солурмен оҳ ила оламға менким, зуҳдким,
Зоҳиди афсурда оё не хаёл этмиш мени.

Дашт ваҳшиға анис ўлсам Навойидек, не тонг,
Ул пари савдоси чун Мажнунмисол этмиш мени,

То паришон қопларинг ошуфтаҳол этмиш мени,
Нотавоплиғ ичра андоқким, ҳилол этмиш мени.

Кўзда су, кўпгулда қайғу, тан заифу жон наҳиғ,
Эй мусулмонлар, кўрунг, ҳижрон не ҳол этмиш мени.

Банд ила заҳринг жунунум дафъи этмас, эй ҳаким
Ким, пари рухсорая мажнунмисол этмиш мени.

Жон бериб пофайи зулфидин, дедим, савдо қилай,
Бу сифат савдойи ул фикри маҳол этмиш мени.

Ичкали лаъли майидин ҳушу ақлим қолмамиш,
Бода маст эрмиш ажаб беъэтидол этмиш мени.

То қадаҳ чектим қилурлар мендин эл касби нашот,
Бўйла саъд ул ахтари фархундафол этмиш мени.

Яширин май таркин этмон, гарчи шайхи хонақаҳ,
Эй Навоий, сўфийи зоҳид хаёл этмиш мени.

Чарх агар солса йироқ юз йил висолингдин мени,
Ойира олғайму бир соат хаёлингдин мени.

!

Белу оғзинг зикру фикри бирла бўлсам, не ажаб,
Шавқ бир дам ғофил этмас қилу қолингдин мени.

Янги ойдур мужиби савдою мен девонамен,
То фалак солди жудо мушкин ҳилолингдин мени.

Элга юз очиб қоронғу қилма оламни менга,
Тийра қилмоғлиғ недур шамъи жамолингдин мени.

Жон бағишлаб элга лаълингдин, мен ўлдум ташналаб
Ваҳки, қилдинг қатъ жонпарвар зилолингдин мени.

Бастаи зуннор қил бир риштаға, эй нири дайр,
Ҳар сари тори чубулған эски шолингдин мени.

Эй Навоий, яна ишқ айлаб тахайюл, зинҳор
Қилма ҳар дам ранжа бу ғосид хаёлингдин мени.

Гар яна бир қатла ўз васлингга еткурсанг мени,
Истасам ҳажринг, биҳилдурмен, гар ўлтурсанг мени.

Ул эшикдин киргум уй тошини итдек айланиб,
Бу эшикдин тош ила юз қатла гар сурсанг мени.

Қолғуси бир доғ кўюнга кулумдин ёдгор,
Ёзғуруб ҳижрон гуноҳи бирла куйдурсанг мени.

Орзудур остонинг туффроғида ўлмаким,
Тоза жон топқум гар ул туффроққа тоншурсанг мени.

Гарчи журмум кўп, хушо, ул журмким таҳқиқ учун,
Сўрғали гаҳ-гаҳи ўз ионингга келтурсанг мени.

Тарки жон эттим бошим бўлғусию ул остон,
Сен билурсен лутф қилсанг, йўқса ёзғурсанг мени.

Каъбаи кўйида юз қўйдум, бу йўлдин ёнмагум,
Эй Навоий, ҳар нечаким йўлдин озғурсанг мени.

Эй фалак, бир ой ғамидин асру зор эттипг мени,
Пўядин тун-кун ўзунгдек беқарор эттинг мени.

Токи қилдим бир париваш дарди ишқни ихтиёр,
Телбалик афғонида беихтиёр эттинг мени.

Гўиё ҳар кавкабингнинг ламъасин бир неш этиб,
Дарди ҳижрон шоми сартосар фигор эттинг мени.

Гар улус опи кўрардин манъ этар ҳам хушдурур,
Гарчи меҳнат хайли йўлинда губор эттинг мени.

Ёр зулфидин мени айлаб наришон рўзгор,
Тори зулфидек наришон рўзгор эттинг мени.

Найлай ониким, ёшим дур бўлди бори ҳолима,
Йиғламоққа ўйлаким, абри баҳор эттинг мени.

Эй Навоий, ишқ торожиға то бўлдунг асир,
Дарбадарлардек жаҳонда хору зор эттинг мени.

Бода гулгул айламиш равшап узоринг богини,
Ўйлаким сочқай сабо сув узра гул яфроғини.

Дур тўла сандуқ дер ҳар ён темур ғулмих ила,
Кўрган эл ишқинг тўла кўксумда ҳар ёп доғини.

Не ажаб гулгун булут бўлса-ю андин ёгса қон,
Чун совурса ел шаҳид этгонларинг туфроғини.

Холингу лаълинг қатилименки, қилди тўъма зоғ,
Лаългун айлабтурур минқор ила тирноғини.

Занбақ анда лолагун буткай, шажарлар сурх бед,
Ҳар чаманға берса сув қовлиғ сиришким ёғини.

Зоеъ ўлди, эй кўнгул, ғафлатдин айёми шабоб,
Боре этма ғавт исёндино инобат чоғини...

Кўр Навоий шуълаи оҳию эмгаклик танин,
Кўрмаган бўлсанг бало барқию меҳнат тоғини.

Қўзғади оҳим сўнгак бирла тапи ғампокни,
Ел совурди бир овуч туффроғ ила хошокни.

Демагил сикҳат сўзинким, кўксум узра тиғи ишқ,
Айлар икки чок тикмасдин буруп бир чокни.

Буки, оламға ҳаводис тушти гўё қўзғамиш,
Ул қуёш ҳажрида оҳим анжуму афлокни.

Мен худ эттим азми масжид, эй мусулмонлар, валеқ
Бок эмас гар кўрмасам ул кофири бебокни.

Қилди чун ҳижрон мени нобуд тутма жоми васл,
Заҳр чун ўлтурди зоеъ қилмағил тарёкни.

Қаддидин оғзимда ҳайрат бармоғидур, зоҳидо,
Ўтқа сол эмди асо, бошингга ур мисвокни.

Ғайри лоф эрмас Навоий покравлиқдин ҳадис,
Топмайин бир ғайр нақшидин замири покни.

Кел-кел, эй ороми жонимким, тилайдур жон сени,
Чехра очким, кўрмак истар дийдаи гирён сени.

Эй ғизоли мушкбў, келким қуюндек, қолмади
Водийе ахтармаған истаб бу саргардон сени.

Сен пари пинҳон учуп меп ҳам камоли заъфдин,
Ғойиб ўлдум эл кўзидин кўргали пинҳон сени.

Қоп аро гар ғарқасен, эй кўз, не топким, тез боқиб
Зор кўнглумни чу қатл эттинг, тутубтур қон сени.

Гарчи мумкин йўқ вале бир қатла кирсапг илгима,
Борса бош элдин чиқармоқ ўзга не имкон сени.

Кўз юзунгдин олмасам; айб этмагил, эй муғбача,
Айлай олмон дийдадин ғойиб мени ҳайрон сени.

Эй пари, гар телбараб бўлмиш Навоий дарбадар,
Бу анга мақсуд эрурким, истагай ҳар ён сени.

Эй сабо, кўзднн учур Мозапдаропнинг вардини
Қим, қилибмен сурма Марви Шоҳжаҳопнинг гардини.

Улки аҳбобин қилур парварда айшу поз пла,
Ғам эмас ёд айласа гоҳи бу ғампарвардини.

Чекма заҳмат, эй табиб, эрмас чу мумкин айламак,
Шарбати васл ўлмағупча дафъ фурқат дардини.

Англағай дўзахда бор иссиғ-совуғ бирла азоб,
Ҳажр аро ким кўрса ўтлур кўнглум оҳи сардини.

Апжуми ашқин тўкар тонг отқуча мендек сипеҳр,
Йўқламиш ул ҳам магар бир меҳри оламгардини.

Эй кўнгул, васл истасапг беҳуд бўлуб кўп ғам ема,
Қом топмас кимса қилмай тарк хобу хўрдини.

Ғр агар ҳижрон аро солди Навоийни йироқ,
Бок эмастур васл ила гар қилса бозовардини.

Хаста жоним риштаси кўрганда ҳажр озориши,
Гар узулди, қил анга пайванд эулфунг торини.

Дема оғзин ғупча, қаддин сарвким, эл кўрмампиш
Сарвнинг рафторини, ё ғунчанинг гуфторини.

Гулда холу меҳрда хат йўқ не янглиғ ўхшатай,
Меҳру гулга хол ила хатлиғ ики рухсорини.

Ёгдади ҳаргиз чу шабнам пнжуси гул баргидин,
Анга ташбеҳ этса бўлмас лаъли шаккарборини.

Не қилурдинг қасди сунбулни этар жон қасди, дом —
Айламоқ мопанд аларға вулфипинг зуннорини.

Чарх қасрида қуёш узра кўнгул майл айламас,
Ким ғанпмат тутмиш анинг сояйи деворини.

Сайрдин пайконлари то кўнглума топмиш сабот,
Кўзга илмасмен фалакнинг собиту сайёрини.

Даври сирри пардасин гар очмамишсен, соқийё,
Бода тутким, дей сенга бу парданинг асрорини.

Эй Навоий, дахл қилма гар тилар эрсанг наво,
Ҳар неча хориж наво кўрсанг сипеҳр адворини.

Букуп оқшомға тегру мепки кўрмаймён қуёшимпи,
Не тонг, тўксам фалакдек кеча топг отқупча ёшимпи.

Балият тошидин юз пора бўлган ҳам эрур хушким,
Итингга етмагай захмат қилурда тўъма бошимни.

Юзу холипг ғамидин бўстопафруз эруғ жисмим,
Ки тутмишдур ичимни тухми ғам, хуноб тошимпи.

Ўлук жисмимпи кўргап тоза қоплиғ доғлар бирла,
Қаро қилғай соғипгай зоғлар ғавғоси лошимни.

Вазифа кўнглума ҳар кун эрур бир доғи ишқингдин,
Қаноатдан тузубмен бир дирам бирла маошимпи.

Қазо тағъйир топмас чунки зўру зорлиқ бирла,
Ўзубман даҳр халқидин уруш бирла ярошимни.

Навоий, дегасен ғам тоғи қозмиш тешаи Фарҳод,
Кўруб кўксумдаги тирноғ ила қилган харошимни.

Тушта сарву гулдин ислаб бирии қучтум, бирини —
Айлагил, эй сарви гулруҳ, бу тушум таъбирини.

Англадинг, ўтлуқ юзи кўнглум не янглиғ қилди су;
Мум аро ким кўрмамиштур шўъланинг таъсирини.

Дўстлар, дафъи жунунум гар тиларсиз, боғлангиз
Ул пари кўйида бу девонаннинг занжирини.

Суратингдин ожиз ўлса Моний эрмастур ажаб,
Қайда наққош айлагай килки қазо тасвирини.

Васл ила қилгил бузуғ кўнглум иложинким, қилур,
Шоҳ адл этмак била вайроналар таъмирини.

Ишқу май, эй шайх; азалдин сарпавишт эрмиш менга,
Ваҳ, нетиб хуш кўрмагаймен тенгрининг тақдирини.

Эй Навоий, дерсен ул ой ишқини элдин япур;
Оти мазкур ўлса найлай ҳолатим тағйирини.

Сарсари оҳимдин ул ой фурқати доғим туни,
Уйқуга қўймас халойиқни эшикларнинг уни.

Ишқ уйин Фарҳоду Мажнун руҳи билгай чарх уза,
Ҳар бирига етса оҳим ўтининг бир учқуни.

Буки дерлар кимиёдур ишқ, бовар қилмасанг,
Қилгуси юз важҳ ила собит узорим олтуни.

Орази майдиб бўлуб гулгул, оқизди қон ёшим,
Қўр, не гуллар очти ул бўстони офат гулбуни.

Эйки, дўзах ўтину маҳшар кунин шарҳ айладиғ,
Учрамайдур жонинга ишқ ўтию ҳижрон куни.

Чун Навойға ики лаъли майидин тутти қўш,
Қору гар жон истаса ким жон бериб топти муни.

Гул не бўлғайким, юзунг ҳажрида кўргаймен они;
Сенсалар кулбамга хас янглиғ сунурғаймен они.

Базмидин бўлса насибим бир сўнғак то умр бор,
Ислағаймен, йўқса ит янглиғ кўмурғаймен они.

Кўнглум ўтидин ёрут меҳринг чарогин, эй синехр;
Сарсари оҳимдин ул дамким ўчурғаймен они.

Лабларинг ҳажринда гар худ бода ҳуро лаълидур,
Мумкин эрмастурки оғзимга етурғаймен они.

Ўйла ҳижрондин тилармен беҳуд ўлмоқ, эй рафинқ;
Ким фалак жомин тўло тутсанг сумурғаймен они.

Эй Навоий, телба кўнглум итти, амди истамон,
Неча тоғу даштдин топиб кетурғаймен они.

Хуштур ичмак ёр ёди бирла ишрат жомипи,
Хоссаким, қосид кетургай ёринг пайғомипи.

Руқъаси жисмимга жон берди қаро ичра магар,
Оби ҳайвон томизиб чекмиш хати арқомини.

Сафҳаи гулгуи уза ёзиб хати мушкиптироз,
Ёди берди хатти мушкипу рухи гулфомини.

Ғам егаи кўнглум қушин тутмоққа гўё сафҳада,
Нуқтаю хат бирла сочиб дона, ёймиш домини.

То не афсун қилди ул соҳирки, дилкаш иомаси
Олди ҳам жисмим қарори ҳам кўнгул оромини.

Ҷоми ишрат тортмоқдин яхшироқ иш топмадим,
Чунки бу давр ичра билмас кимса иш анжомини.

Бу кеча қосид малолидин агар ваҳм этмасам,
Эй Навоий, ким топа олғай сўзум итмомини.

Чун илик бермаски, ўпсам ул ситамкор илгини,
Бир киши илгин ўнайким, ўпгай ул ёр илгини.

Чун аёғи туфроғин ўпгунча топмон эътибор,
Сунса ҳам ногаҳ. ўнарга не ҳадим бор илгини.

Жоп сотармен хоки пойингга нединким, аҳли бай
Туттурурлар сотқучи бирла харидор илгини.

Зулфидин, тонг йўқ, калимуллоҳдек этса аждаҳо
Қим, яди байзодин айлабтур намудор илгини.

Сўрғали келса Масиҳим бошима доманкашон,
Ул этакдин ким ола олғай бу бемор илгини.

Доғу қондин бордурур улким очилмиш лолазор,
Ҳажринг айёмида очсанг ошиқи зор илгини.

Эй Навоий, билки ҳижрон даштидин бўлмас халос,
Сайр аро матлуб, агар тутмас талабгор илгини.

Ҳафтаедур, кўрмамишмен ул бути чолокни,
Не ажаб, гар ўртаса оҳим ети афлокни.

Солди тиги фурқатинг багрима андоқ чокким,
Багри бўлғай чок-чок улким, кўрар ул чокни.

Ҳажр ўти жонимға ортуқдур, анга бас бир шарар,
Ўртамак дўзах била яъпи не бир хошокни.

Отланибдур масту кўнглакчап чекиб тиги жафо,
То не ўт солғай жаҳонға, кўргил ул бебокни.

Ишқ ўти бирла, кўнгул су бирла кўзни қилди пок,
Пок манзилларда меҳмон қилғали ул покни.

Дайр аро даврон ғамидии қочмишам, эй муғбача;
Бир муғона жом ила шод айла бу ғамнокни.

Бода бирла юпг Навойипи, хумор этса ҳалок;
Боғлангиз тобути узра пахли барги токпи.

Асрадинг куйдургали ушшоқи музтар кўнглини,
Боғбондекким, ўтун қилғай санубар кўнглини.

Отқан ўқин билки қайтармоқчадур пайкоп била,
Жаврдин қайтармоқ ул сарви ситамгар кўнглини.

Гулгунунгда гунча кўнглумдек эмас, эй боғбон,
Очилурдекдур, хаёл этсанг анинг ҳар кўнглини.

Тиф ила кўксумни ёрсанг, шўълаи оҳим, не тонг;
Чун ёлин ортар киши чок этса ахгар кўнглини.

Нетти соғардек сафо берса менинг кўнглумга ҳам,
Улки софи май била соф этти соғар кўнглини.

Эй муғанний, бир навои дилкушо тузгилки, чанг
Риштаи нағмангга боғлабтур саросар кўнглини.

Эй Навоий, гунчани дам бирла очқандек қилур;
Халқ панди сен киби маҳзуннинг абтар кўнглини.

Гулшан ичра махфий ичсанг бодаи гулфомни,
Чирма наргис ғунчасидек пардаларға жомни.

Ёр зулфида ниҳон айш айлаган янглиғ кўнгул,
Сен доғи ишрат учун тутқил ғанимат шомни.

Қил шабистон тунларин майдин ёруғ, андоқки чарх,
Меҳрдип махмурлуқ бирла ўтар айёмни.

Гар тариқи эътидол осон эмастур, хуштурур;
Дайр аро тарк айламак ойини нангу номни.

Маёт чок айлаб яқо, йиғлаб замон бедодидин,
Бир қадаҳ майға сотиб даврони нофаржомни.

Чуп харобот ичра кирдинг маёт бўлким, муғбача;
Маҳрами базм айламас жуз ринди дурдошомни.

Зухдупга мағрур ўлуб кўп қилма исъёнимни таън,
Не учуп, эй шайхким, билмас киши апжомни.

Меп-мену дайри фано, сўфию кунжи хонақаҳ;
Қим тилар ул кавсару мен бодаи гулфомни.

Эй Навоий, даҳрдин кўз тутма жуз покомлиқ,
Қим ким топмишки сен тонқайсен андин комни.

Кош сопчилса ики кўзума кўюнг тикапи,
Кирпикипг игпасп бирла чиқарур бўлса апи.

Чиқмағай туфроғи бўлгунча гадоларға ватан,
Ҳар гадоким эшикипг туфроғи бўлмиш ватани.

Захмдур лола киби доғларипг дудидип,
Ханжари ишқ шаҳиди уза қонлиғ кафани.

Пуршикан зулфупг аро тушतिकим, эй аҳдшикан,
Юз шикан солди кўнгулларга анинг ҳар шикани.

Туну кун зулфу юзунг шавқидадурмен, пегаким;
Гулшани ҳусннинг ул сумбулидур, бу сумани.

Бода қон, нағма фиғон, сури азо, айш бало,
Кўргасен жилва агар айласа ишқ анжумани.

Хуспидин бўлса Навойға гадолиғ, не ажаб;
Ки будур асру фақир, ул доғи бор асру ғани.

Ҳон айладинг кўнглумни ниҳони,
Кўргил ики кўзумда нишони.

Тушти фиғонға кўнглум ул ойдин,
Тонг йўқ етишса кўкка фиғони.

Ҳажринг тунига тушкали кўнглум,
Бўлмиш кўзига тийра жаҳони.

Ҳасрат гули ҳам ул дам очилғой,
Бағримнинг томса кўйида қони.

Ҳар кимсага не туҳмат этайким,
Иткан кўнгулни олди фалони.

Айларда ишқинг шарҳини таҳрир,
Сизмас қалам тилига баёни.

Хусрав, Навоӣ, сени кўрса,
Шаҳ не дегай, малик шаҳи сони.

Не ишқ әдики, адам айлады вужудумни,
Чу урди соиқа, гардунға чекти дудумни.

Не нукта буду набудумдин айтайипким, ул
Набуд қилди фано ўти бирла будумни.

Агар шигоф эса кўксум яқо киби, не ажаб
Ки, ҳажр бир-биридин узди тору пудумни.

Бу йўлда суду зиёндин такаллум этмангким,
Тугатди ишқида савдо зиёну судумни.

Ки ишқ куфри аро белга боғладим зуннор,
Бут оллида яна айб айламаяг сужудумни.

Юзунг мушоҳадаси қилмиш уйла мустағрақ
Ки, ҳажр салб қила олмас ул шуҳудумни.

Навоий, ўздин асар топмон ўлғали ошиқ;
Не ишқ әдики, адам айлады вужудумни.

Эмас ғироқ туни, әй кўнгул, нақора уни;
Эрур замона уни ҳолима ғироқ туни.

Бу тийра шомим ила наҳси апжумин ҳар ёп
Фироқ дўзахининг бил шароралиқ тутуни.

Не навъ этай мени саргашта васл йўлип қатъ
Ки, ҳар замон совурур ҳажр даштининг қуюни.

Танимни заъф қилиб субҳа торидек ҳалқа,
Бирин-бирин кўрунуб мўҳрадек бўғун-бўғуни.

Фироқнинг ўти гар бот туташса, тонг эрмас
Ки, аҳли дард қуруғ жисмидур анинг ўтуни.

Ҳисоб асради дин аҳли қатлин ул кофир
Ки, беҳисобдурур зулфи торининг тугуни.

Агарчи сарвға гул қилди боғбон пайванд,
Ва лек сарв қади гулрухумча йўқ йўсуни.

Кўнгулни бузсаю синдурса ишқ, бок эрмас
Ки, хўб эмастурур онинг тузуклуку бутуни.

Чу хирқам ўлди гарав майға, кийма, бодафуруш
Ки, доғи ҳажр қўяр ҳар дирам киби юруни.

Замона аҳлиға гарчи ўюнчилиғдир иш,
Енгар ҳам охир аларни замонанинг ўюни.

Навоий олмади кўз анбарин ҳилолингдин,
Нединким ул тилабон кўкта, ерда топти муни.

Онча кўпглумдадурур гулшани ҳижрон тикани
Ки назар солмас анга ғамзаи новакфикани.

Кўзга сарриштаи тавфиқ хати улдурким,
Судралиб ерга иишон келди итингнинг расани.

Кўз қаросин ўюбон ташлағоним саъб эрмас;
Ончаким солса қаросин ғами ишқипг тугани.

Ғарқи май кўнглак эрур ҳушида йўқ мастингда,
Ё шаҳидингнинг эрур қонға бўялғон кафани.

Лолазореки тўкар жола, эрур ворингнинг
Дам-бадам тиш била парколалар эткон бадани.

Гарммеҳр ўлғон ила золи фалак топма фириб
Ким, бу айёранинг асру кўп эрур макру фапи.

Эй Навоий, қаддинга солди шикаст узра шикаст,
Чун санга бўлди ватан зулфи шикан бар шиканп.

Истамон кўпглумпи айларда хаёл ул моҳни
Ким, тахайюл бирла сайр айлар, нетар ҳамроҳни.

Кўпглум истарки, тилармен боринг, эй ою қуёш;
Сизпи кўнгли истамас, улким тилар дилхоҳни.

Ўқи захмин тан аро ул юз хаёли ёрутур,
Ўйлаким, Юсуф жамоли равшан эткай чоҳни.

Жону ақлу ҳуштин кечкил дединг, қилдим қабул,
Тарк эта олмон нетай наззораи гаҳ-гоҳни.

Ғарқ бўлди нотагон жисмим сиришким баҳрида;
Ғарчи сув неча теранг бўлса, чўмурмас қоҳни.

Ошиқ эрсанг кўрмагил, эй шаҳ, гадоларни ҳақир
Ким, балолиғ ишқ фарқ этмас гадою шоҳни.

Эй Навоий, ёр эшики покларга қибладур,
Ўқилмагил кўз қонидин оғушта ул даргоҳни.

Кўз ёшим ғалтон борур ул орази дилжў сари,
Тифлдекким ағнабон майл айлагай кўзгу сари.

Ул бути зебо гар истар ашким оқса, айби йўқ,
Зийнат аҳли майл этарлар доимо инжу сари.

Хол пириилиғни лаълингдин магар касб айламиш
Ким, эрур мойил бағоят кўнглум ул ҳинду сари,

Ҳажр даштида кўзи сари борур шайдо кўнгул,
Телба сахро сайрида борғон киби оҳу сари.

Ҳар сари майл этганингдиндур ҳасаддин ўлмагим;
Елғуз андин йўқки, кўнглунг мойил ўлғай бу сари.

Оби ҳайвондек чучук лаълинг муяссар чун эмас,
Ҳажрдин ҳар лаҳза кўнглум тортар очиг су сари.

Ул маҳи хиргаҳнишининг остонин мэндин ўп;
Эй Навоий, ҳар қачон майл айласанг ўрду сари.

Ғам чекар жисму кўпгулни кулбаи аҳзон сари,
Хасқа ўт солиб гадо элтур киби вайрои сари.

Ҳирз қолқони, дуо диръи недур, эй порсо,
Чун бало тоши ёғар мен телбап урён сари.

Ёр истар ҳажру, айни васл эрурким, кўпгума —
Бўлди майл онинг ризосии истабон ҳижрон сари.

Сабза ништар, барг пайкон, гул ўт эрди жонима,
Ҳар қачоиким, сенсизин азм айладим бўстон сари.

Не футур ислом аро тушгайки, ул кофир яна —
Маст ўлуб, кўнглакча чиқти секритиб майдон сари.

Гар харобот ичра мумкиндур сумурмак бир қадах,
Хизр агар ўлтурса бормон чашмаи ҳайвон сари.

Соқӣё, тезгиндурур ҳар лаҳза бошимни хумор,
Давр эвурсанг журъае сунғил бу саргардон сари.

Юз Хи́р змридин орғуғроқдурур минг жон бериб
Бир қадам қўймоқ муяссар гар бўлур жонон сари.

Эй Навоий, гар десапким фатна кўрмай солмағил,
Бир назарҳар турфатул-айн ул кўзи фаттон сари.

Насли одам бўлмади ҳаргиз муҳаббат маъҳари,
Ул нимаким билмагай одам, қачон билсуп пари.

Хўблар ҳусни қазо машшотаси кўз қилди веб,
Анда юз минг хайфким, йўқтур вафонинг зевари.

Мен киби айлаб вафо, кўрган жафо топилмағай,
Ахтарилса сарбасар аҳли муҳаббат дафтари.

Эй кўнгул, жинси башардин сен вафо кўз тутмаким,
Йўқтурур бу хайл зотида муҳаббат жавҳари,

Эйки дерсен, меҳр шамъи бирла кулбангни ёрут,
Ҳам магар они ёрутқай шамъи меҳри ховари.

Ғуссадинким жон олиб парвойим этмас муғбача,
Беҳуд ўлмоқ истаб ўлдум дайри ппри чокари.

Эй Навоий, гар десанг кўрмай жафо, бўлмоқ керак,
Хўблардин балки мутлақ, насли одамдин бари,

Гулбун узра субҳидам ҳар сори гулбарги тари,
Бир шажар узра магар қўнғондурур хайли пари.

Сув аро тушмиш қуёш акси йўқ эрса ғайбдип,
Кирди гулшаннинг тамошосига меҳри ховари.

Мактаб атфоли киби булбуллар ўлмиш наъразан,
То насими субҳ элидин очилур гул дафтари.

Гул аруси ҳусн мулкида эрур соҳибқирон,
То юзи давриға зийнат берди шабнам гавҳари.

Жола бирла нилуфар бир навъ тутмиш зебким,
Собиту сайёра бирла гунбади нилуфари.

Ул киши умри баҳоридин терар гулбарги айш,
Ким кафида лолагун май бирла бўлғай соғари.

Дўстлар бирла тутуб ишрат баҳорин муғтапам,
Бир нафас осуда бўлғай жоии меҳнатпарвари.

Кимгаким бир дам бу ком ўлса муяссар яхшироқ,
Бўлғуча юз қарп анинг ҳукмида олам кишвари.

Эй Навоий, фақр мулкин тут ғанимат зинҳор,
Ким ғиноу салтапатнинг кўнтурур дарди сари.

Юзи давринда қиронму воҳир этмиш ул пари,
Ё қуёш бирла қирон айлабтурур юз Муштари.

Йўқса анжум ҳалқа урдилар тамошо қилғали,
Жилваи ҳусн айлаганда офтоби ховари.

Бу баҳона бирла рафториға етгайменму деб,
Риштаи жоним аро тортилди эшким гавхари.

Гул уза шабнам эмас ул юзда дур монандиким,
Инфиолидин ботибдур терга гулбарги тари.

Жолаларнинг лолазор ичра йўқ онча зебиким,
Лолагун рухсоринг атрофинда дурлар зевари.

Дур била фахр этмаким, ул беш эмас бир қатра су,
Панд дурриға қулоқ сол, эй санамлар сарвари.

Юзи васфида Навоий доғи айлабтур қирон,
Назм силкига чекилмиш дурри маъни ҳар сари.

Ҳалқаи зулфунг кўпгул чекмасму эрди, эй пари,
Ким гажакдии сапчтииг қуллоблар ҳам ҳар сари.

Тобу печ эрмас гажакдаким ажаб йўқ печу тоб,
Чун юзининг ўтига тушмиш парининг бир пари.

Ўтда бир похуш берур ис, ваҳ муаттар айламиш,
Ўтқа тушган парға мопад икки зулфунг анбари.

Гўйё эрмас гажакларда бу янглиғ тобким,
Чеҳранг ўти тобидин қайтардилар юз ҳар сари.

Чашмаи хуршид ул юз ёнида қуллоби зулф,
Солдилар гўё гажак ул чашманинг ўрдаклари.

Ўғридуру ул зулф, воқиғ бўлки, беҳад бийми бор
Ҳалқаи қуллобиға тушса қулўғинг гавҳари.

Гар Навоий телба бўлса йўқ ажаб бу навъким,
Зулфининг занжирини қилди паришон ул пари.

Не май хуштур менга, не гул керакликдур, не гулзори;
Керак майдип гул очқан ёрнинг гулзори рухсори.

Не жонимга керак ҳайвон суйи балким хироми ҳам,
Керак чуп ул ҳаётим гулшанининг сарв рафтори.

Жунун туморима зангору шипгарф айлама зоеъ
Ки, дафъ айлар ани ул лаълу хат шингарфу зангори.

Менинг худ рўзгорим тийра бўлди шомӣ ҳижрондин,
Қилинг субҳи висоли шукрип, эй ишқ аҳли, сиз бори.

Не чуд этгай аёғимдип тикан чекмаклик, эй мушфиқ
Ки, тошлар бирла кўксумга қоқилмиш ҳажри мисмори.

Ниҳони юз ярам бор ҳажр тигидинки шарҳ этсам,
Қилур озурда бир олам элин ҳар бирнинг озори.

Басе саргаштамен гардундин, эй соқий, қадаҳ бергил,
Шафақгуп май тўла айлаб менга гардун намудори.

Ки даврон журмидин илгимга олиб сипқорай апдоқ
Қим, анжум қатраси ҳам қолмағай кўз тушса ҳар сори.

Анингдек мастлиғ уйқусидин очқай Навоий кўз,
Сабоҳи ҳашр ул ҳам ёвар ўлса бахти бедори.

Бўлса кўюнг туффроғи заъф ичра жисмим бистари,
Сўзи жисмимдин анинг ранги эрур хокистари..

Ўйладур заъфимки, одам қилмағай эрди гумон,
Гар йўлуқса эрди Мажнунға вужудум пайкари.

Дема ашким жоласин ғам шоми дурри шабчароғ,
Ким эрур айпи малолатдин нуҳусат ахтари.

Дашт аро эл англамас девонадурмен, йўқса дев,
Ўйлаким билмон сениким, одамисен ё пари.

Оразинг узра эрур хай касрати дарёи лутф,
Нилдин холинг латофат баҳрининг нилуфари.

Гулшани давронға мойил бўлма, зийрак қуш эсанг,
Ким тикан тори қилур ҳар тоза гулбарги тари.

Сабзаи хаттинг хаёли бирла савдо даштидин,
Гар Навоий чиқса, тонг йўқ, Хизр эрур чун раҳбари.

Әмас боғ ичра сориг лола әанбақ билки, ҳар сори —
Янги доғ ўртаб ул гул ишқидин сорғорди рухсори.

Бу ҳумрат бирла әрмас оташин гул, оқ гул әрдиким,
Юзунг барқидин ўт тушти ангаким, бўлди гулнори.

Қадинг оллида бўлгон жилвагар оқ савсан англоким,
Қўк әтти барча аъзосин сабо кожининг озори.

Шажар яфроғлари ўқдек қадингнинг ҳажрида бордур
Башоқларким, чаман ашки наמידин бўлди әангори.

Дема кундуз, қаронғу тун әдиким, пардадин чиқтинг,
Ҳаҳопни қилди кундуздек юзунг меҳрининг анвори.

Десамким, ҳақдурур мавжуду ашё ҳар недур нобуд,
Ҳубобу мавжи баҳр узра әрур онинг намудори.

Навоийнинг ақиқи ашки ол әрдиким, тутмиш ранг,
Суҳайли оразинг гўёки қилмиш ламъа иёҳори.

Кўрма сориғ баргу қил наззора рухсорим сори,
Қўй хазон боғин, гузар қил заъфаронзорим сори.

Боқма асфар барг уза ҳар ёп қизарған обкаш,
Заъфарони юз уза кўр ашки хунборим сори.

Ким хазони ел қурутқан шоҳ ҳолин кўрмамиш,
Айладик наззора урён жисми беморим сори.

Сарвға бўлмас хазону лола ул мавҳумда йўқ,
Қилма майл, эй оҳ, сарви лоларухсорим сори.

Англа бошимга туташқан шуълаи ҳажр, эй рафиқ,
Кўрма санчилған хазони барги дасторим сори.

Умр баргин то хазон тўкмайдур этсам коми азм,
Навбаҳори ҳусн аро сармасти хумморим сори.

Эй Навоий, чун бу ғасл ичра қадаҳ марғуб әрур
Тортай ўзни мажлиси шоҳи қадаҳхорим сори.

Кўксумда паъл бўлди хадангинг нишонаси,
Кўксум уйп эрур апинг омочхонаси.

Пайконларингки, тил киби кўнглумдин урди бош,
Гўё бир ўтдур улки, булардурур забонаси.

Кўп сўз ясади Лайлию Мажнун сўзида халқ,
Эрмас печукки ҳуснунгу ишқим фасонаси.

Деб эрди бир баҳона била, сени ўлтурай,
Ўлтурди, ваҳки, ҳар дам анинг баҳонаси.

Меҳри руҳунгда меҳри гияҳ сабзаи хаттинг,
Гўёки холинг ўлди ҳамул сабза донаси.

Муғ дайри пирининг қулименки, ғам этса қасд,
Айлар халос бирла тўла жоми муғонаси.

Ишқинг Навоий айлар улустин ниҳон вале
Фонш айлар элга замзамаи бехудонаси.

Не деб айлай жонни эулфи мушкбўюнг садқаси,
Бўлса минг жон оздурур ҳар тори мўюнг садқаси.

Нақш этиб кўнглумга жаннат, эврулурмен кўюнга,
Айларам бу навъ ила жаннатни кўюнг садқаси.

Елга ҳамроҳ оташин гул майл этар базмингғаким,
Бўлғай ушбу ғажҳ бирла рангу бўюнг садқаси.

Пардаи жоним либосинг бўлмоқ истар, бўлмағай
Гунчадек гулгун ҳарири тў-батўюнг садқаси.

Овладинг кўнглум сўруб истаб бу не лутф эрди, ваҳ
Ким, бу саргардон киби юз жустужўюнг садқаси.

Қаҳр ила жонимви олса муғбача, эй пири дайр,
Бок эмас юз жон бу тифли тундхўюнг садқаси.

Қадду рафторинг Навоий кўргали, бўлмоқ гилар
Кўнгли рафторинг фидоси, жони бўюнг садқаси.

Бир кун мени ул қотили мажнуншиор ўлтурғуси,
Усрук чиқиб, жавлон қилиб девонавор ўлтурғуси.

Гар заъф ила ожизлиғим кўнглига раҳме солса ҳам,
Бошимға етгач секретиб беихтиёр ўлтурғуси.

Васли аро гар ўлтурур, жонимға юз минг шукр эрур,
Чун қолсам андин бир замон ҳижрони зор ўлтурғуси.

Ошиқ бўлурда билмадим мен нотавони хастаким,
Ҳажр ўлса ғам куйдурғуси, васл ўлса ёр ўлтурғуси.

Майдон аро, эй аҳли дин, кирманг тамошосиғаким,
Юз кўрмайин ул кофири чобуксувор ўлтурғуси.

Лаълинг закоти май тутуб тиргузмасанг, эй муғбача;
Дайр ичра мен дилхастани ранжи хумор ўлтурғуси.

Дерлар Навоий қатлиға гул-гул очибдур оразин,
Кўргунча они, войким, бу хорхор ўлтурғуси.

Гар баҳор эл топса бўстондин гулу райҳон иси,
Келур ул райҳон ила гулдин манга ҳижрон иси.

Мепки бир гулдин жаҳон боғида бўе топмадим,
Найлайин, қилса муаттар даҳрни бўтсон иси.

Лаъли ҳажринда ниҳон ашким сўзин ағёр аро
Деса бўлмаским, келур ул навъ сўздип қон иси.

Қайдаким жонбахш лаълидин Масиҳосо калом
Сурди, ул ердин келур юз қаридин сўнг жон иси.

Жон иси тутти жаҳонни, мен борурмен кўйига,
Ким тилар эл жон иси, мен истарам жонон иси.

Эй гадо, олам элига шайъанлиллаҳ демаким,
Бу чамандин келмади ҳаргиз гули эҳсон иси.

Чун Навойиға келур ҳижрон иси ҳар дам, не суд,
Гар баҳор эл топса бўстондин гулу райҳон иси.

Хунфишон кўзпи юбон оқ этти ашким касрати,
Гарчи кетмас лоланинг судай саводу ҳумрати.

Шуша олтунлар эрур дурри висолингға баҳо,
Қоҳи аъзом узра эскиргап алифлар ҳайъати.

Тушти васлин кўргали, ваҳким, ажал уйқусиға,
Бордиму кўнглум аро қолди ул уйқу ҳасрати.

Гарчи оллимдин ўтарсен ҳар замон майдопда, вой,
Ким эрур мониъ юзунг кўрмакка раҳшинг суръати.

Тийғи зулмишгдин эмастур захмлар кўнглумдаким,
Чоклар қилди бу уйиниғ ҳажр ўтипинг шиддати.

Буки ҳоким жоҳилу маҳкум эрур олам анга,
То ҳақими супънинг не эрди эркин ҳикмати.

Эй Навой, кўзга кўнглумдин адувроқменки бор,
Манга кўнглум меҳнати, кўнглумга кўзнинг офати.

Эй дудоғинг шарбатида оби ҳайвоп лаззати,
Лаззати бўлғай насибим бўлса лаълинг шарбати.

Кечалар ҳажрингда беҳудмен, менинг ҳолимгадур
Шамъпинг гаҳ куймаги, гаҳ ноласи, гаҳ риққати.

Меҳнати ҳажрингда ишим оҳ ила фарёд эрур,
Оҳ агар фарёдима етмас висолинг давлати.

Лабларингнинг ҳасрати кўнглумда бўлса не ажаб,
Шиша бирла боданинг бир-бирга кўптур нисбати.

Оразингга, эй пари, мажнун кўнгулнинг майли бор,
Телба янглиғким, анинг ўт бирла бўлғай улфати.

Умр эрур ишқ аҳлиға пайки насим, эй боғбон,
Басдурур бу муддаоға шоҳид онинг суръати.

Юзу холингдин Навоийнинг кўзидур қон аро,
Лоладекким доғи бўлмиш кўз қароси ҳайъати.

Демангиз ҳар кимни ким бир ёр ила бор улфати
Ким, менга басдур мепинг бекаслигимнинг меҳнати.

Элни нўш васл агар тиргузса, найлай, эй муҳиб
Ким, мени қилди ҳалок аҳбоб заҳри фурқати.

Сабр кўп қилсанг фавойид кўп дединг, носих, не суд
Ким, кўпгулни ҳажр аро бир лаҳзалик йўқ тоқати.

Топти гўё ҳар бири жисмимдағи бир доғни,
Ҳар тараф хирқамдағи теврук юрунлар ҳайъати.

Бир қаро тоғе қўпуб гар тушса ошиқ бошиға,
Андин ортуқроқ дурур ҳижроп тунининг шиддати.

Хирқам олиб бода бер, эй дайр пириким, яна
Қўймағай шайх оллиға бормоққа бу иш хижлати.

Эй Навоий, ҳар нафаским хуш кечар, тут муғтанам,
Ҳеч кимга умрининг маълум эмас чун муҳлати.

Жонға чун дермен, не эрди ўлмагим кайфияти,
Дерки: Боис бўлди жисм ичра маразнинг шиддати.

Жисмдин сўрсамки, бу заъфингга не бўлди сабаб,
Дер анга бўлди сабаб, ўтлуқ бағирнинг ҳирқати.

Чун бағирдин сўрсам, айтур андоқ ўт тушти менга
Ким, кўнгулга шўъла солди ишқ барқи офати.

Кўнглума қилсам ғазаб, айтурки, кўздиндур гуноҳ,
Кўрмайин ул тушмади бизга бу ишнинг туҳмати.

Кўзга чун дерменки, эй тардомани юзи қаро,
Сендин ўлмиш телба кўнглумнинг балою ваҳшати.

Йиғлаб айтур кўзки, йўқ эрди менга ҳам ихтиёр
Ким, кўрунди ногаҳон ул шўхи маҳваш талъати.

Эй Навоий, барча ўз узрин деди, ўлгунча куй
Ким, сенга ишқ ўти-ўқ эрмиш азалнинг қисмати.

Саҳар ховар шаҳи чарх узраким, хайлу ҳашам чекти,
Широғи хат била кўҳсор уза олтун алам чекти.

Қазо фарроши чекти субҳнинг сиймин супургусин,
Музаҳҳаб парларин, андоқки товуси ҳарам чекти.

Китоба супъи килки сураи ваш-шамс тафсирин,
Фалак тоқи ҳавошисида зарҳалдин рақам чекти.

Муаззин Каъба тоқи узра гулбонги самад урди,
Бараҳман дайр айвопида оҳанги санам чекти.

Ёқа чок этти гоҳи субҳ ул мотамғаким, ошиқ
Бу муҳлик шоми ҳижрон ичра юз хупоби гам чекти.

Замона кулди ул ғофилғаким; даврон ситам тигин
Анга урмоғни англаб, ўзгага тиги ситам чекти.

Алар кўнглида бир гул ҳажридип хори ғироқ ўлса,
Баҳона йиғламоққа бир неча жоми алам чекти.

Вагар худ васли иқболи муяссар бўлса бир соат,
Фаридун тахти узра базм тузди; жоми Ҷам чекти.

Бўлуб матлуб рухсориға маҳву жомдин сармаст,
Юзин туфроққа қўйди бошини оллиға хам чекти.

Навоий шояд ул раҳравға бу мақсад насиб ўлғой
Ким, ул дашти фано қатъ этколи йиллар рақам чекти.

Ҳижроп куни ҳар хастаки жоноиға йўлуқти,
Қил ўйла тасаввурки, ўлук жопға йўлуқти.

Зулфунг қаро қайгусида лаълингға йўлуққан
Зулмат ичида чашмаи ҳайвонға йўлуқти.

Қочти кўнгул ашкимдину оҳим аро тушти,
Ёмғур суйидин қочтию тўфонға йўлуқти.

Мажнунға йўлуқти менга ғам даштида етган,
Мажнун демаким, ғули биёбонға йўлуқти.

Ҳайронлиғима ҳайрати мендин доғи ошти
Ишқ аҳлидин улким, мени ҳайронға йўлуқти.

Давронда камол ичра қуёштин бийик ўлди,
Ҳар зарраки, бир комили давронға йўлуқти.

Ишқ аҳли иши тобти бари васл ила чора,
Бечора Навоий ғами ҳижронға йўлуқти.

Мовий ёглиғдин қошинг, әй жонға белод әткучи,
Кўк булутқа кирди гўё янги ойнинг бир учи.

Гар ёмон ҳолимға кўә солмас, ажаб йўқимм, әрур
Ул қаро кўзлар қаро бахтим масаллик уйқучи.

Илги ашким қонин оритмоққа чектим дуди оҳ;
Ҳам қизарди, ҳам қаро бўлди ул ойнинг овучи.

Оллиға, бош қўйдум, аммо тийғ ила ойирмади,
Бош әмас булким, әрур бўйнумда анинг унтужи.

Тийғи ишқин мендин айлар имтиҳону, васли йўқ,
Ишқининг гўёки мендин ўзгага етмас кучи.

Бода дурин нўш эта олмас әсанг, әй муғбача,
Йиртибон ауҳдум ридосин айла анинг суғучи.

Гар аёғинг чиқти ашқингнинг суйидин тойилиб;
Әй Навоий, шукр ул кўй ичрадур анинг мучи.

Ёрдин айрилса, қотилмоғлиғин билмас киши,
Билса ким чун айрилур, қотилмас айрилмас киши.

Кимса ўлса ёрдин айрилмағай, юз войким,
Айрилурда бўйла ҳижрон шиддатин билмас киши.

Васли қадрин билмайин ўлдум ғами ҳажрида, оҳ
Ким, висол айёми ҳажр андишасин қилмас киши.

Ҳажр биймидин ўлубмеп, соқие, тут жомким,
Ўзга маст ўлган замон Ҳамшидни илмас киши.

Яшуруп дардимни қилмай ошкор ўлгумдурур,
Оҳким, оламда аҳли дард топилмас киши.

Меидин эрмас ҳажрдиндур ҳар тараф бағримда чок,
Ўқса тиғи қатл ила ўз бағрини тилмас киши.

Тўйди жонидин Навоий, ҳажр аро тут, эй ажал,
Ўйла майким, чун ичра то ҳашр ойилмас киши.

Сайлларким тўкар кўзум ёши,
Сойининг тошидур ялдо тоши.

Даъво этгайму эрди қошинг ила,
Бўлмаса ёйнинг икки боши.

Каҳридин чинки тушти манглайиға.
Чиннинг остида нун эрур қоши.

Рангин эзмакка солмиш оби ҳаёт,
Чеҳранг очқонда сунъ наққоши.

Қоригон чоғда айлади расво —
Мени, гарчи кичикдурур ёши.

Не рафиъ ўлди дайр тоқиқи, бор —
Меҳр анга шамса, кўк анга қоши.

Гар Навоий қочар фано йўлидин,
Не ажаб, чун йўқ анда йўлдоши.

Лаҳза-лаҳза чунки ортар ул пари зеболиғи,
Дам-бадам афзундурур мажнун кўнгул шайдолиғи!

Халқ кўп парвосидин жон топқапинму айтайин,
Ё ониким, не қилур жонимға бепарволиғи.

Итти шаҳлар кўнглини оғзи ўғурлаб оқибат;
Айлади пайдо бу шаҳқорипи иопайдолиғи.

Гарчи расво эрди Мажнун, чун менинг расволиғим
Бўлди афзун, эмди афзундур анинг расволиғи.

Майда соқий зулфу юзи гар кўрунмас, бас, недур
Дайр пирининг кеча-кундуз қадахпаймолиғи.

Жапнату дўзаҳқа чекмас лутфу қаҳрипг бўлмаса,
Гар мунунг мўминлиғидур, гар онипг тарсолиғи.

Лаъли майни то майи лаълиға ташбиҳ эттилар,
Эй Навоий, андин ўлди бу нишотафзолиғи!

Ваҳки, савдодур димоғимда, наришонлиғ доғи,
Телба кўнглум ичра ўз ҳолимға ҳайронлиғ доғи.

Гар мени олам эли бедоди бузди, бок йўқ,
Оламедур бу бузуғ оламда вайронлиғ доғи.

Хонумоним гаҳ бало тоғи, гаҳе ғам даштидур,
Бўйла ким кўрди алоҳонлиғ, аломонлиғ доғи.

Қатлим айлаб қонимаким кирдилар, кўзу кўнгул —
Иккиси душмандурлар жонима, қонлиғ доғи.

Ер келгумдур дебон бордию келмас, ваҳ, яна
Бевафолиғ зоҳир этти, аҳди ёлғонлиғ доғи.

Ҳажрда ўлтурмадим ўзни агар кўрсам юзин;
Инфиолим доғи суд этмас, пушаймонлиғ доғи.

Фурқати даштида ҳам саргашта, ҳам оворамен
Ким, қуюнлуғдур ишим, ғули биёбонлиғ доғи.

Даҳр элининг вулми гар будурки етти жонима,
Қилмайин анда ватан биллаҳки, меҳмонлиғ доғи.

Эй Навой, сен худ эттинг, кимса сендек этмасун,
Шоҳидин хирмонлиғу моҳидин армонлиғ доғи.

Менмудурменким кўнгулдин ойрумен, жондин доғи,
Оллоҳ-оллоҳ, кўнгул, не жонки, жонондин доғи.

Ул парн эуннори зулфдин боғламай девопамеп,
Бўлмишам бегона яъни ақлу имондин доғи.

Хонумондин ҳам тушубтурмен мени бедил йироқ,
Кўнгул отлиғ бир алохону аломондин доғи.

Ҳар замон келса бузуғ кўнглум аро ёру диёр,
Олам аҳлин сиқтатурмен оҳу афғондин доғи.

Эй ажал, бирла миннатдормен қилсанг халос,
Иптизори васлидин ҳам дарди ҳижрондин доғи.

Кўзларим боғи сочарда ашки гулгун очтилар,
Бу бири айнул ҳаёт, ул бир гулафшондин доғи.

Қимки истар хонақаҳ даврон жафоси етмагай,
Кўнглини даврондин олсуи, аҳли даврондин доғи.

Даҳр чун бузди мени, мен ҳам муножот айладим,
Ўтқариб оҳимни барқ, ашқимпи тўфондин доғи.

Эй Навоий, кўнглунг ор этти они ёзгурма кўп,
Бу эмиш тақдир, эмас сендип доғи, ондин доғи.

Ишқ аро тиш бағрима урсам ичармен қон доғи,
Бал чекармен ҳажр ўқидин биркиган пайкон доғи.

Белу оғзидии нишон сўрмангки, ваҳрим, дерга йўқ
Бир сари мў ошкоро зарраи пинҳон доғи.

Ишқидип қоним тутуб эрди ани тўкмакка саъй,
Дашнаи фурқат ҳам этти, ханжари ҳижрон доғи.

Бўйнума занжир тортиб, жисмима ёғдурдунг ўқ,
Англадинг гўёки Мажнун ўлмишам, урён доғи.

Йиғламай ҳолимға найлайким, анипг васли менга
Ўйлаким, уммид йўқтур, йўқтурур имкон доғи.

Неча кун оламда чун меҳмонсен, ичгил бодаким,
Меэбоп қолмас бу хони дайр аро, меҳмон доғи.

Эй Навоий, чун алиф янглиғ ўқи жонингдадур,
Қатлингга тонг йўқки бир кун боис ўлғай жон доғи.

Чун сўз айтурсен лабинг титрар ғазаб қилған чоғи,
Рост андоқким сабо таҳрикидин гул яфроғи.

Кимки кўрди суратинг ҳайратдоғи сурат киби,
То қиёмат оғзи ичра қолди ҳайрат бармоғи,

Баски кўз оқу қаросин суртмишмен шавқдин,
Ҳам қаро, ҳам оқ ўлубтур бодпонинг туйноғи.

Не ажаб қон тўкса тигингким, онинг ошомига
Оғзин очқан икки аждар зоҳир этмиш болчоғи.

Бошима туффроғ совурғандипму чеҳрам гард экин,
Ё фалак ёғдурмиш устумга мазаллат туффроғи,

Деди лаълимни сўрарсанмуки, топқайсен ҳаёт,
Бир ҳаёти тоза худ еткурди анинг сўрмоғи.

Дайр пири хидматиға улки, дер бел боғладим,
Чин дегай ул вақтким, эуннор бўлғай белбоғи.

Менки эллик йил чекиб ғам, тонмадим хушвақтлиғ,
Топғаменму умринг амдики, ўтмиш хушроғи.

Эй Навой, олам аҳлидин вафо қилдинг тамаъ,
Мен эдим сенинг киби, мен янглиғ ўлғунг сен доғи.

Оразинг ҳажрида вор эрдим қуёш ботқон чоғи;
Ким сабо пайки манга еткурди бир гул яфроғи.

Тўлди шавқинг гавҳаридин баҳри ишқ ичра кўнгул,
Гўйё бўлмиш менинг кўнглум садафнинг қурсоғи.

Ерга томғоч ашк ҳайвон чашмаси бўлмоқ не тонг,
Қайси кўз ичраки ер тутса аёғинг туфроғи.

Суртсам мужгон кафи пойингга, кўп ваҳм этмаким,
Қилмади афгор гул баргини булбул тирноғи.

Негиб асрай ўзниким ҳолими ул чиққон замон,
Енглатур ёнимга ўлтурғонга кўнглум солмоғи.

Ёшим эллик бўлди юз ҳасрат есамким суди йўқ;
Ўзни майдин хуш тутай чун ўтти умрум хушроғи.

Эй Навоий, Вомиқу Фарҳоду Мажнун бордилар,
Бўлма гофил, дам-бадам қилгунг азимат сен доғи.

Бас ажабдур икки лаълин кўрсангу, оғзин доғи,
Гунча бўлмоқ бир-бири узра икки гул яфғроғи.

Мил агар бўлса ўқунгдин йўқ ажаб, эй қоши ё,
Чун кўзумни сурмадон этмиш аёғинг туфғроғи.

Гарқи ашк ўлдум, кўнгулда гавҳари ишқ ўйлаким,
Баҳр аро дур маскани бўлғай балиқнинг қурсоғи.

Йўқки тигинг тўкти қоним, балки чиқти дам била,
Ул ики аждарки кўрсатмиш қиличинг болчоғи.

Чиқти қон тўкмакка ул кофир, шафоат қилмангиз,
Эй мусулмонларки, мумкин йўқ тараҳҳум қилмоғи.

Бодаю ишқу шабоб айёмию фасли баҳор,
Панд нетсунким, эрур ошуфталиғларнинг чоғи.

Воиз айлар васф жаннат ичра кавсар бодасин,
Бул Навоий мает хоҳи мундоғи, хоҳ ундоғи.

Дашт уза саргашта Мажнуннунг таку пўй урмоғи,
Йўқ ажаб чун мумкин эрмастур қуюннинг турмоғи.

Ёзғурур ҳар дам мени ул қотил ўлтургум дебон,
Ўлтурур ҳар дам мени балки анинг ёзғурмоғи.

Кўкни оҳим ўқлари гар қилмамиш юз минг тешук,
Недур анинг шуъласин бас чархдин ошурмоғи.

Ул пари лутф айлабон девоналар кўнглин олур,
Не ажаб ушшоқи бедилнинг кўнгул олдурмоғи.

Соқийи давронға майли қатл агар йўқтур, недур,
Ҳар замон аҳбобнинг паймонасин тўлдурмоғи.

Боғбони даҳр нахлики пайванд айлади,
Хўб эди гар бўлмаса эрди яна синдурмоғи.

Демангиз ишқин Навоий халқдин тутсун ниҳон,
Олам аҳли билди эмди не осиг ёшурмоғи.

Чу қўйдум ишқ уят ҳар бедилу девонадин доғи,
Демай Фарҳоду Мажнун булбулу нарвонадин доғи.

Чу мен бегона бўлдум ишқ бирла ошнолиғдив;
Бу ишға ошнолардин уят бегонадин доғи.

Бу ишниким мен айлабмен, мени қилмоқ бўлур ихрож,
Ватан маъмурасидин ҳам, бузуғ кошонадин доғи.

Чу зуҳд эттим ҳавас, йўқ айб пири дайр агар дерким,
Қовупг ани фано дайридину, майхонадин доғи.

Менинг жонимға ўтканларни шарҳ этсам, улус ўлгай
Ки, жон қотилларидин кечтиму жононадин доғи.

Манга зулм онча ўтти ишқдинким, таркини туттум,
Оғиз муҳр айладим ул бобда афсонадин доғи.

Тазарвойинлар этса жилва гулшан ичра йўқ улким,
Назар солмайки чиқмай чуғздек вайронадин доғи.

Фалак жомидин онча заҳр нўш айлабмен, эй ҳамдам,
Ким майдин элни юбмен соғару паймонадин доғи.

Навоий тарк ишқ эттим деса, бутмангки бутмаслар,
Киши ҳар сўз эшитса усругу девонадин доғи.

Ажаб эмастур, бўлса дардим огоҳи,
Менинг шаҳимким эрур дардмандлар шоҳи.

Кўнгулда ўқларидин оқ уй айласам, не ажаб,
Кўнгулм ичра ватан қилди моҳи хиргоҳи.

Хаёли кўнгулма киргач тирилдим, англамадим
Муники, жоним экандур хаёли ҳамроҳи.

Масиҳу Ҳизр ҳаёти абад гадолиғда,
Лабингга ҳар бирининг эрди, «шайъалиллоҳи!»

Кўнгулки, истар эди васлини, биҳамдиллаҳ
Кўн, ўйлаким тилар эрди, етушти дилхоҳи.

Буким, баҳори ҳаётим ҳазонга юзланмиш,
Эрур далили совуғ оҳу чехраи коҳи.

Мени ушаттинг, аё сарв, бўлмағил ғофил
Кўн, кўн шажарни ушотур шикастлар оҳи.

Ғурур ҳусн ила жоҳингга қилмаким, қолмас,
Ҷамол оламию олам аҳлининг жоҳи.

Замона зулми Навоий бошидин ўлмаса рафъ,
Оннинг бошидуру шоҳи замона даргоҳи.

Истадим ёреки, кўнглум дам-бадам шод айлағай,
Билмадим, жонимға бедод узра бедод айлағай.

Лаъли анфосидин очилғай ҳаётим ғунчаси,
Йўқки умрум хирманин бир дамда барбод айлағай.

Васл ила йиққай кўпгулдин дарду ғам бунёдини,
Йўқки ҳар дам ўзга ҳижрон тарҳи бупёд айлағай.

Шамъи рухсори ёрутқай тийра кўнглум кулбасин;
Йўқки зулфи дуди ани меҳнатобод айлағай.

Риштаи жонимдин очқай нўғи мужгопи тиреҳ;
Ҳар бирин қатлимға йўқким неши пўлод айлағай.

Ҳеч гулга бўлмасун мойил бировким сарвдек;
Десаким ўзпи хазон давридин озод айлағай.

Кўп Навоий нолашиб манъ айламангким, токи ул
Ёрини ёд айлағай, албатта, фарёд айлағай.

Неча мен меҳнат чикиб, ул ой танаъум айлагай,
Ошкоро йиғласам, пинҳон табассум айлагай.

Жавридин ул навъ хушменким, ўлум холи бўлуб,
Ваҳм этарменким, кўруб ногаҳ тараҳҳум айлагай.

Нукта сургач лаъли, ўлганлар топар умри абад,
Умрида Исо қачон мундоқ такаллум айлагай.

Тиғи зулми тегмагай деб айласа эл кўнгли ваҳм,
Тегмасун ғайрига деб кўнглум таваҳҳум айлагай.

Дема, әулмум кўп етиб кўнглунг тазаллум айламиш
Қим, агар оз етса, шоядким тазаллум айлагай.

Эй кўнгул, бир лаҳза ҳижрон шиддатиға арзимас,
Ғар висол ичра киши юз йил танаъум айлагай.

Ёр базмиға чу йўл топмас Навоий, не осиф,
Дилхарош афғону, ғар дилкаш тараннум айлагай.

Баски кўнглумни фалак мажруҳу вайрон истагай,
Истарам ўлмакни андоқким, ўлук жон истагай.

Фурқатинг ошубидин истар кўнгул қўймоқ туган,
Ўимса андоқким яра манъиға қолқон истагай.

Ҳажрким жоим тилар ҳар дам азоб айлаб эрур,
Золимеким қийнаб элдин нақди пинҳон истагай.

Бўлмасун ошиқ менипгдекким кўруб дилдорипи,
Ўзгаларга мултафит ҳар лаҳза ҳижрон истагай.

Ваҳ, неча меҳнат тоши атфолдип ёгдурғали,
Ишқ шаҳру кўй аро жисмимни урёи истагай.

Ул пари ушшоқига раҳм этса этсун ушбу бас
Ўим, мепи девонаю расвои даврон истагай.

Ўқларингдин ўлганимдин сўпгра топқай қатл учун,
Туфғрогимдин чарх агар юз қарн пайкон истагай.

Ўилсун осон ўзлукидин бўлса бир душворлиғ,
Ҳар киши давроп гами душворин осон истагай.

Эй Навоий, сен киби маҳрум қолгай, кимки ул,
Олам аҳлидин вафои аҳду паймон истагай.

Кимки бир кўнгли бузуғнинг хотирин шод айлағай,
Онча борким, Каъба вайрон бўлса обод айлағай.

Гарчи халқ озодасимен, ёр агар бандам деса,
Андин ортуқ англаким, бир банда озод айлағай.

Ёрдин ҳар кимки бир сўз дер, туганмасдин бурун
Истарамким, аввалидин яна бунёд айлағай.

Ёр ҳижронидин ўлгумдур, бу навъ эрмиш сазо
Ул кишигаким, бировга ўзни мўътод айлағай.

Неча сабр авроқи ёзгай кўнглуму, бир оҳ ила —
Сарсари ишқинг етиб борини барбод айлағай.

Шайхдин зуҳди риёси касб ўлур, ё раб, қани
Дайр пириким, фано расмини иршод айлағай.

Одам авлодида камдур одамийлиғ шеваси,
Одам эрмас улки майли одамизод айлағай.

Не балодурким фалак ҳар кимга чекса тиғи ҳажр,
Ёнгилиб аввал менинг жонимға бедод айлағай.

Беша ичра девлар мақтули бўлсун, эй пари,
Гар Навоий яна азми Астробод айлағай.

Кўзум тортар ҳамоно ёр келгай,
Солур кўнглум магар дилдор келгай.

Ўучуштум сарв бирла тушта гўё,
Буён ул қадди хуш рафтор келгай.

Чу сен бординг кўпгул ҳам кетмиш эрди,
Чу келдинг ул доғи почор келгай.

Қачонким ул пари пайкарни кўрса,
Кўнгул ул сори мажнунвор келгай.

Мени ул кўйдин қовмангки, булбул
Гулистон жониби бисёр келгай.

Кўпгул бу қатла борса хонақаҳдин
Муқими кулбаи хаммор келгай.

Кўпгулни бир кўз олди, ваҳ, не билдим,
Қим ул соғ борғая бемор келгай.

Кўпгул жон олдуруб келди қопингди,
Не билдим бўйла миппатдор келгай.

Навоий борса ул ён шод боргай,
Вале келса топиб озор келгай.

Ҳар ўқ ул қоши ё кўксумга отса, беҳато етгай,
Вагар худ ўзгаларга отса ҳам суйлаб менго етгай.

Тегиб суйлаб дема ҳар ерга захм айлабон ул ўқ,
Неча манзилда ором истагай, кўнглумга то етгай.

Бафою меҳр этарга не ҳад, биллаҳки, розимен,
Ки бори гаҳ-гаҳи ул шўхдин жавру жафо етгай,

Чу куйдум ҳажри ўтидин, кулумни йўлдин олмангким,
Ки шояд элтгай кўйига ул ён гар сабо етгай.

Кўзи ҳажрида, тонг йўқ, бутса қабримдин қаро наргис
Ки, қўйгай кўз аёгига чу ул кўзи қаро етгай.

Деса мингдин бирин, ваҳ, не бало суст ўлгай ул ошиқ,
Бошимга ишқ аро ҳар лаҳза гар юз минг бало етгай.

Жупун кўр ғурбат ичраким, танишмоқ мумкин эрмастур,
Диёримдин агар сарвақтима бир ошно етгай.

Фалак бошингни кирпич муттақоси қилғуси гар худ,
Бу дам хуршид хиштидин бошингга муттақо етгай.

Навоий, сенсиэ этмас боғ сари майлким, шояд
Анга булбул била гулдин даме баргу наво етгай.

Неча даврон аҳлининг бедодидин шиддат чекай,
Соқиё, май тутки бер ҳам соғари ишрат чекай.

Бир нишотафзо майи гулранг ҳам қуй бўғзума,
Давр жомидин неча хунобаи меҳнат чекай.

Неча эл бирла жигаргун бода нўш айлаб ҳабиб;
Бағрима тиш беркитиб, мен ништари ҳасрат чекай.

Эйки, коминг ўзгалардин васлу, мендин ҳажрдур,
Сен висол айёмипи хуш тутки, мен ғурқат чекай.

Гарчи элдин жон олиб еткурмадинг навбат менга,
Қўйки жонни оллингга мен доғи бир навбат чекай.

Ҳам ҳабибим хоки раҳимен гар андоқким, Масиҳ
Наййири аъзам бошиға сояи рифъат чекай.

Бир анга чун ўхшамас, не суд, агар жон лавҳида,
Ҳар замон килки тахайюл бирла юз сурат чекай.

Туффроқ ўлмоқ авло аввалдин, чу гардун оқибат
Тенг қилур туффроғ ила чун чарх уза роят чекай.

Оташин рухсорае куйдурди булбулдек мени,
Эй Навоий, келки мен ҳам нолаи ҳирқат чекай.

Чу ҳури париваш жилва айлар вақти нов эткай,
Фалак хайли кўруб андоқ балони аҳтиров эткай.

Таолаллоҳ не истигнодур ул ҳусн ичраким, нозин
Юз анча айлагай ошиқ неча арзи ниёз эткай.

Ёрутқай эл кўзин барқи жамолипг ламъаси ҳар дам,
Вале меп хаста кўнглининг пшин сўзу гудоз эткай,

Кўпу озим фидосидур анинг, яъники шавқу сабр,
Агарчи ул санам кўп жавр қилғай, раҳм оз эткай.

Ўзни пок айламай ошиқки, ёр оллида қўйғай бош,
Эрур ул навъ, зоҳидким таҳоратсиз намоз эткай.

Кўп ўлмиш булажаблиқ пшқ аро ул жумладин бир бу
Ки, шоҳи Ғазнавий маҳкум бўлғай, ҳукм Аёз эткай.

Чу ҳақ нури юзунгда зоҳир ўлди, бебасар улким,
Ҳақиқат расми бор эрканда ишқингни мажоз эткай.

Ториқтим хопақаҳдин, хуштурур майхонаким, анда
Аёқчи жоми май тутғай, муғанний нағма соз эткай.

Чу солсам эски хирқамни, харобот аҳли, тонг эрмас,
Ки ҳар бир-бир юрунпи андин эғнига тироз эткай.

Эрур ҳисни ҳасин матлуб зикри бўлғали эмин,
Хавотир хайли солик кўпглига чун турктоз эткай.

Навоий ёр ила бўлса, ҳарамдур анга дайр ичра,
Агар майли Ажам қилғай, гар оҳанги Ҳижоз эткай.

Неча кўйидин чиқарға йўл сари боқиб турай,
Чиқса эл ёқин талошиб, мен йироқтин телмурай.

Неча ул шўхи бало юв ишва айлаб ҳар тараф,
Мен ғиғондип бошима ҳар дам балолар келтурай.

Неча эл раҳши совурғон гард ила кўз ёрутуб,
Мен йироқтин бошима туфроғларни совурай.

Неча ул юз ўтидин эл равшан айлаб шамъи васл,
Жон қушин ул ўтқа мен парвона янглиғ куйдурай.

Неча базми айш аро ҳар ким бўлуб ҳамдам апга,
Мен ютуб қоп кулбаи ҳижронда ҳар дам оҳ урай.

Васли жомидин хумори ҳажр чун дафъ ўлмади,
Ўзни ўлмастин бурун майхона сори еткурай.

Эй Навоий, гар манга топшурса шўхи майфуруш
Лаъли май, тутқоч майи лаълин, эваз жон топшурай.

Гар алаимға чора йўқ, бўлмаса бўлмасун, нетай?!
В-ар ғамима шумора йўқ, бўлмаса бўлмасун, нетай?!

Равжима бу эса адад, хости бу эрса найлайин,
Дардима гар канора йўқ, бўлмаса бўлмасун, нетай?!

Жамъ эмас эрса хотирам жамъ ўлуриға, воҳидо,
Ҳожати истихора йўқ, бўлмаса бўлмасун, нетай?!

Ёрдин элга комлар, буки, менинг сори гаҳи,
Ўз учидин назора йўқ, бўлмаса бўлмасун, нетай?!

Машъали васл ила улус шоми мунаввару, менинг
Бахтима бир шарора йўқ, бўлмаса бўлмасун, нетай?!

Қисми азалға шодмен, буки фалак рияти
Ҳолима ошкора йўқ, бўлмаса бўлмасун, нетай?.

Дедим: «Эрур Навоий ўз дардиға чорасиё». Деди:
«Гар алаимға чора йўқ, бўлмаса бўлмасун, нетай?!

Неча кўргуэсам ниёз ул шўх айлар, нетай,
 Ҳавр кўндин-кўп, тараҳҳум оёдин-оз айлар, нетай?

Мен ниёз айларда истиғнодин этмас нов ҳам,
 Ўоз ҳам ҳайф элга изҳори ниёз айлар, нетай?

Эл била ким лаълидин жон истар, айлар эҳтиёт,
 Жон бериб лаълиға мендин эҳтироз айлар, нетай?

Васли шоми бода янглиғ маст этиб аҳбобни,
 Шамъдек то субҳ ишим сўзу гудоз айлар, нетай?

Ҳаврини чекмактамен мумтозмен аҳбобдин
 Ўлутфи вақти ул тарафни имтиёз айлар, нетай?

То ҳақиқий ишқ мастимен, кўнгулни қовмишам,
 Они ким андишай ҳусни мажоз айлар, нетай?

Мен ҳусайни мазҳаб ар ҳамроҳ эмасмен, йўқ ажаб,
 Чун Навоий ҳар дам оҳанги Ҳижоз айлар, нетай?

Гулшани кўюнгдин айру боғи ризвонни нетай;
Бошима гар гул сочар, сенсиз гулафшонни нетай?

Нахли қаддинг чун эмас гирён кўзумга жилвагар,
Жўйбор атрофида сарви хиромонни нетай?

Ул итингга бўлмаса тўъма, бу оллингда фидо
Заъфлиғ пайкарни найлай, нотавон жонни нетай?

Лаългун ашким лаби ҳижропида айб этмангиз,
Кўз йўлидин тўкмайин бағримдағи қонни нетай?

Зулмати ҳажрида чапманг васфин этма, эй Хизр,
Менки умрумдип тўюбмен, оби ҳайвонни нетай?

Доғима марҳамни кўп таклиф қилма, эй рафиқ,
Туттум, ул доғим ўпгарди, доғи ҳижронни нетай?

Ердин айру бузуғ кўнглумга қилдим хайрбод,
Эй Навой, ўйла ганж ўлмай бу вайронни нетай?

Ногаҳ ўлдум бир кўзи соҳир гирифтори, нетай,
Ким агар сеҳр айласам боқмас менинг сори, нетай.

Мен чу ўлдум кирпичининг заҳрлиқ пайконидин,
Гар ўлукни тиргузур лаъли шакарбори, нетай.

Тийра зулфи субҳи айшимни чу қилди шоми ғам,
Ўзгаларга шамъи мажлис бўлса рухсори, нетай.

Мумкин эрмас чун назар оллида кўрмак суратин,
Сафҳаи хотирда нақш этмай намудори, нетай.

Эйки, дерсен зулфи чун тўлғонди, урма тобу печ,
Ҳар сари мўюмға боғлиғ бўлса бир тори, нетай.

Май била гам рангига берсам жило, айб этмангиз,
Бўйла бўлса нқтизойи чархи зангори, нетай.

Дайрдин қоч дер, Навоий, жилва қилғач муғбача,
Бўйнума гар маҳкам ўлғай бўлса зуннори, нетай.

Муҳаппиде топаю ағнима қанот ясатай,
Учуб ҳавосида қушлар аро узумни қотай.

Муяссар ўлмаса бу, тўрт аёғланиб кечалар
Танимни итдек этиб, итлари сари узатай.

Йўқ эрса ўтгапида кўргамен дебон юзини
Гадои хаста киби кўйи туфроғинда ётай.

Муҳол эрур бу таманно. Висоли ким, мен ким?!
Неча эл ичра бу савдо била ўзумни сотай.

Танимга ишқида бердим шикаст яъни, ул ўт
Ёқурга ушбу қуруғ хиймани дедим ўшатай.

Чу ғақр кўйида васлимга ҳеч ўлтурмас,
Қачонга хирқам уза зарҳи руқъасин яматай.

Навоий ўйла улус хониға эрур ошиқ
Ки, турки қуллари жўжидур онингу чигатой.

Чехра кўрсатгилки жон бермак тариқин кўрсатай,
Ишқ атворини даъво қилган элга ўргатай.

Кўрсатиб юзким, дедипг қилма кўнгулни музтариб,
Гарчи хўб истарсеи опча турким, они тўқтатай.

Бахтим уйғонмас бу нафҳи сурдек фарёд ила,
Менки марг уйқуси босқанларни дермен уйғотай.

Меҳр ила васлинг куни бир субҳдек кулдур мени,
Неча ҳажрипг тунлари кўзни фалакдек йиғлатай.

Риштаи ашким керишдур, эгма қаддим ёсиға
Оҳ ўқин ғам шоми бахтим кавкаби чиққач отай.

Кўнглума холииг хаёли кирса мардумлиқ қилиб,
Кўз уйида они мардумлар ичинда асратай.

Келки, ғамзанг игнасиға тоқибон жон риштасин,
Кўнглума чоки бикин кўксум шигофин тевратай.

Бир қадаҳ май бирла тиргузгил мени, эй муғбача,
Дайр эшигинда неча махмур ўлук янглиғ ётай.

Эй Навоий, шарбати даъли әрур жонбахш, лек,
Заъфдин ўлсам не ҳадким дегамен андин тотай.

Кўнгул, ўт берки, бир ой ҳажрида кўксумга доғ ўртай,
Фатила чирмаб, ой даврича солиб анда ёр ўртай.

Эмас мушкин ғизолим, мултафитмен ўйлаким лола,
Неча бағримни қон айлай, неча кўнглумга доғ ўртай.

Анингдек тийрадур шоми ғамимким, бўлмағай равшан
Агар хуршид шамъи янглиғ анда юв чароғ ўртай.

Чиқинг Фарҳоду Мажнун ўти лофидин урмай дам
Ки, ҳижрон сўзидин бир оҳ тортиб дашту тоғ ўртай.

Эмастур ул қуёш ҳаргиз ёрутмоқ кулбам, эй гардун,
Ўзумни шамъдек ҳар туй печа боштип аёр ўртай.

Мени дўзах сари бошлангки ташлаб сарнигун ўзни;
Бу янглиғ ҳажр ўти бедодидин истаб фароғ ўртай.

Неча ул шўх элга нўшханду лоба қилмоқдин
Йигимни лор-лор айлай, ичимни доғ-доғ ўртай.

Бу гулшан гулларида чунки йўқ бўйи вафо, невчун
Тилаб они таманно ўтидин ҳар дам димоғ ўртай.

Замон аҳли вафосиз дебки қилдим дostonлар сабт;
Навоий, бир кишида гар вафо топсанг сўроғ ўртай.

Вафо кўз тутқон андин хушдин бегонае бўлғай,
Паридин одамилиғ истабон девонае бўлғай.

Анипгдек базм аро руҳум қуши кирмакка йўл топти,
Магар ул ҳусн шамъи гирдига парвонае бўлғай.

Фароғат қасридин кўнглум агар уркуб бузуғ истар,
Ажаб йўқ чуғзпинг манзилгаҳи вайронае бўлғай.

Ёнимни сўкти чун тифинг сўнгаклар шаклини кўрдум,
Бузуғ кўнглум уйининг фаршига дандонае бўлғай.

Дема, мендин узуб кўнгул яна бир ёр тутмишсен,
Гумоп қилмаки, олам ичра сендек ёнае бўлғай.

Дединг, бўлсам санга меҳмон, не ерни базмгаҳ қилғунг,
Гадойи хастага манзил бузуғ кошонае бўлғай.

Фано дайрин тилармен, бўлмағай ҳеч кимса, ўзлук ҳам,
Улуғ бирла кичикдин бир купу паймонае бўлғай.

Жаҳон маккораси шўхедурур бас дилфиреб охир;
Не эркин, бошидин кечгай анинг мардонае бўлғай.

Навойй ғамға хўй айлабдурурким офаринишда,
Фалакнинг жавфидек мушкил агар ғамхонае бўлғай.

Мангаки кўрмаки ул шўхнинг висол ўлғай;
Бўла олурки, бу кўрмак доғи хаёл ўлғай.

Қуёш юзидин эмастур мисол ҳусн ичра,
Магарки, оғзи онинг варрадин мисол ўлғай.

Қадим ниҳоли дединг ҳадди эътидолдадур,
Хироми ўлтурур элни не эътидол ўлғай.

Фалакнинг ойи юзунгга мушобих ўлғай агар;
Оғиз Суҳову Зуҳалдин юзинда хол ўлғай.

Ўлукка руҳ висолингда муҳтамалдур, лек
Ҳаёт кимсага сенсиз не аҳтимол ўлғай.

Малолатимни фироқ ичра англағай улким;
Менингдек анга биров ҳажридин малол ўлғай.

Чу мози ўттишо мустақбал ўртада эрмас;
Сенгаки ҳол эмас муғтанам не ҳол ўлғай.

Бу дамни ориф эсанг яхши тутки, жоҳил иши
Етишмагангау ўтганга қилу қол ўлғай.

Навоий айласа ишқингда куфру дин тарки;
Қачон бу воқеа шавқ аҳлидин маҳол ўлғай.

Демаким, оламда ошиқ сен киби кам бўлмағай,
Ошиқ ўлғай, мен киби расвои олам бўлмағай.

Ўйлаким, йўқ мен киби девонае олам аро,
Бир ғариваш дилбаримдек даҳр аро ҳам бўлмағай.

Қўкка сайр айлаб, десанг ул остонга ўлтурай,
Бўлмагунча гард ул даъво мусаллам бўлмағай.

Ғам юки йўқким мени, гардунни ҳам қилди нигун,
Қимдурурким, ул огир юкни чекиб ҳам бўлмағай.

Деди кўксунга бир ўқ андоқ урайким, биркисун,
Лек тегмай неча ўқ бир-бирга маҳкам бўлмағай.

Қўрдунгузму, эй харобот аҳли, ринде ўйлаким,
Оллида бу корғаҳнинг сирри мубҳам бўлмағай.

Эй Навоий, дайр пири нуқтасин зуҳҳод аро
Демаким, ҳар кимса ҳақ сиррига маҳрам бўлмағай.

Оғиз ичра тилингдек гунчада гулбарги тар бўлғай,
Вале бу шарт илаким, барги гул ичра шакар бўлғай.

Қадингга сарви раъно ўхшағай, лек ул замонким сарв
Хиромон бўлғая гул бергай: ул гулдин самар бўлғай.

Қўзунгга ўхшағай наргис агар қиймоч ўлуб оқи,
Мудаввар асфари ичра қаролиғдин асар бўлғай.

Хатингга қадр шоми ўхшағай бу шарт бирла ким,
Тажалли юзидин ул шом аросинда саҳар бўлғай.

Чу минсанг ашҳабинг ул дам қуёш бўлғай сенга монашд
Ки, берса кўк юзин жавлон жаҳон зеру вабар бўлғай.

Менга ишқингда Мажнун бирла Фарҳод ўхшағай ул чор
Ки, бўлғай жаҳон расвоси, ул мундин батар бўлғай.

Хабардор они билгил, эй кўнгул, бу дайр жавридин
Қим, ул тун-кун харобот ичра масту беҳабар бўлғай.

Дедим: Назм аҳлининг сархайли ким бўлғай? Деди ҳотиф:
Навоий бўлғай улким сен тилайдурсен агар, бўлғай.

Иўқки, ёмғурдин мепи ҳолимға давроп йиғлағай,
Кўргузуб гулгун булут истар магар қон йиғлағай.

Анжум эрмаским, эрур афлок ашки допаси,
Ҳар туп аҳволимға баским чархи гардон йиғлағай.

Чок багрим қону, доғин кўз ёшим дафъ өтмади,
Лола нафъидур, нечаким абри найсон йиғлағай.

Кўз қурубтур ашкдин ул ой ҳавои ишқида;
Бас қилур охир булут чун улча имкон йиғлағай.

Парда ичра йиғлаб ашким, ваҳки, пинҳон қолмади,
Шамъ фонус ичра элдин қайда пинҳон йиғлағай.

Мўътабар эрмас, агар зарқ аҳли кўп тўккай сиришк
Ким, мушаъбид оз дирам истаб фаровон йиғлағай.

Ҳажр тийғидин не ғам ҳар дам Иавоий йиғласа
Кимки бўлди пора-пора бағри, осоп йиғлағай.

Оразиг кўрмакка, жопон, мунтазир ардим ҳар ой,
Бир замонлиғ интизорим ул бир ойдин ўтти, вой!

Ул кўз ўқ отмоқни варзиш қилмас эрса, пе учун,
Боғламиш меҳроб шакли бирла мушкин икки ёй!

Субҳи иқболимға чекти шоми меҳнат пардасин,
Юз уза зуфунги кофур узра бўлди мушксой.

Ғунчадек кўнглумни очқон бўлса тийғинг чок этиб;
Тонг эмастурким, бўлур доим равон савдокушой.

Сенки бавми айш аро ҳар дам қилурсан қаҳ-қаҳа.
Не ғаминг андинки, йиғлармен ғамингдин ҳой-ҳой.

Соғи ишрат давр аро ичкон эмон, эй муғбача,
Гоҳ эҳсон қил гадолар сори ҳам бир қатра лой.

Қўкта ойға йўқ Навоий майли, зоҳир бўлғали —
Мовий ёғлиғдин юзунгнунг партави, эй кўркабой.

* * *

Оҳким, вола меп ул сарви хиромондип жудо,
 Ёўзларим гирёндур ул гулбарги хадопдин жудо.
 Бепаводур жоп доғи ул ҳури ризвопдин жудо,
 Не наво соз айлагай булбул гулистондин жудо,
 Айламас тўти такаллум шаккаристондин жудо.

Ваҳ, неча ишқ ўти жисмимда сўнгакни ўртагай,
 Ёўнглаким жайбиға ўт солғай этакни ўртагай.
 Телбалик оҳим самодин то самакни ўртагай,
 Ул қуёш ҳажрида қўрқармен фалакни ўртагай,
 Ҳар шарореким бўлур бу ўтлуғ афғондин жудо.

Ваҳки, бағрим тўки кўзлар йўлдин паргола кўп,
 Кўз ҳам ул гул ҳажридин ёғдурди гулгун жола кўп.
 Заъф этибмен қонлиғ ашким баски тўкти лола кўп,
 Дема ҳижронимда чекмайсен ғиғону нола кўп,
 Жисм айларму ғиғон бўлгон нафас жондин жудо.

Қилғали маҳрум жоми васлидин жонон мепи,
 Талхком этмиш тириклик бодасидип жон мени.
 Ҳар замони ўлтурур ғам захридип ҳижрон мени,
 Ҳажр ўлумдин талх эмиш мупдип сўнг, эй даврон, мепи,
 Айлагил жондип жудо қилғунча жонондип жудо.

Бағрима, эй хори ҳижрон, ҳар замон сопчилмоғил,
 Эй кўнгул, юз жавр етса, кўзга ғайрип илмағил,
 Минг бало юзлаиса, эй жон, ёрдин айрилмағил,
 Бўлса юз минг жоним ол, эй ҳажр, лекип қилмағил
 Ёрни меппидип жудо ёхуд мепи ондин жудо.

Ўшоппи андоқ ҳуснунг ўти шуъласи кул қилдиким,
 Жисм апингдек ламъаи рухсорипга ёқилдиким,
 Парҳи ҳолиға аларнинг бу рақам ёзилдиким,
 Ўасл аро парвона ўртапди ҳамопо билдиким,
 Ёқилғудекдур субҳ они шамъи шабистондип жудо.

Ошиқеким бўлғай ул бир шўхи гулрухсорсиэ;
Ўйла булбулдурки қолмишдур гулу гулзорсиэ!
Вой ул бўдилғаким, қолғай тирик дилдорсиэ,
Бир иёсиэ ит бўлуб әрди Навоий ёрсиэ;
Бўлмасун, ё рабки, ҳарғиэ бандә султондин жудо.

* * *

Ишқ зор этти халойиқ ибтилосииди мени,
 Ҳар замон бир таънагар муҳлик адосииди мени,
 Ҳажр худ куйдурди дарди бедавосииди мени,
 Ҳам ўлум қилғай халос оииг жафосииди мени,
 Эй ажал, озод қил ҳижрон балосииди мени,
 Бир йўли қутқар улусииг можаросииди мени.

Ишқи боғи ҳолатин сўр ошиқи огоҳди,
 Ким қазосинда тафвут йўқ гадоға шоҳди,
 Ҳам суйи пайкон юраклар ичра қозғон чоҳди,
 Ҳам ҳавоси ўтлуқ оҳи нолаи жонкоҳди,
 Заъфим ошти ҳажр боғида сиришқу оҳди,
 Қутқар, эй васл, ул чаман обу ҳавосидин мени.

Неча ҳижрон ўтиға онсиз мени куйдургасен,
 Жонима ҳар лаҳза фурқат шуъласин етқургасен;
 Нотавон кўнглумга ҳар дам юз бало келтургасен,
 Зор жисмимни ажал водийси сори сургасен,
 Эй ажал, қўрқутма ўлтургум дебои, ўлтургасен,
 Гар тирик топсанг, фироқининг жафосидин мени.

Қоғири ишқ ўлмишам, ишқингға имоним фидо,
 Бўлса юз имон санга, эй номусулмоним, фидо,
 Ишқ аро рашк айлади бу жисми вайроним фидо;
 Ҳажр худ қилди неким пайдоу пинҳоним фидо,
 Ишқу рашку ҳажр муҳликда анга жоним фидо;
 Ким чиқарғай бу балоларнинг аросидин мени.

Муддаиким ҳар замон айлар жафо бунёду зулм,
 Сабру ҳушумни берур андоқ жафо барбоду зулм;
 Ўқон била кўнглумни айлар ул жафо пошоду зулм,
 Гарчи табъиға онинг бўлмиш жафо муътоду зулм,
 Ҳар неча ўтқарса ҳаддин муддаи бедоду зулм,
 Ўтқара олмас висолинг муддаосидин мени.

Дарди ҳижрон қасди жоним айлади бил, соқиб,
Ҳажридин жонимгадур ҳар лаҳза юз йил, соқиб,
Ўйла дард ичра эрур худ сабр мушкил соқиб;
Ушбу дардимга даво жоме карам қил, соқиб,
Дерки, сабр эткил ҳакими ақл қиғил, соқиб,
Бир қадаҳ бирла халос ийнак давосидин мени,
Чун Навоий жонини май орзуси куйдурур,
Йўқ гадолиққа ажаб майхоналарда куюрур;
Журъаи дайр аҳли бергунча замоне телмурур;
Шоҳ агар мундоқ гадони салтанатқа еткурур;
Эй Ҳусайний, салтанатдин онча фаҳрим йўқтурур,
Ким дегайлар кўйининг хайли гадосидин мени.

Субҳидам махмурлуқтин тортибон дарди сари,
 Азми дайр эттимки, ичгаймеп сабуҳи соғари.
 Чиқти соғар тўлдуруб кофирваши маҳ пайкари,
 Нақди дин олиб ичимга солди майдин озари,
 Ваҳки, диним кишварин торож қилди кофари,
 Куфр элига ҳомийи, дин аҳлига яғмоғари,

Демаким, невчуп ҳаётингдип санга йўқ ҳосили,
 Ишқдин оллингда ҳар дам мушқил узра мушқили,
 Чун билурсеи невчуп айлабсен ўзунгни гофили,
 Бўйла бўлғай кимга ёри бўлса сендек қотили,
 Чобуки раъно қади, нўшин лаби, хоро дили,
 Маҳваши насрин узори, гулрухи, сиймибари,

Дўстлар, гар халқ аро йўқ мен киби девопае,
 Айламанг кўп айбким, ёнимдадур майхонае,
 Анда шўхиким тутар ҳар дам тўла паймонае,
 Қайси шўхи бода пўши кўзлари мастонае,
 Жоп берурда лаълидин Исосифат жононае,
 Кўнгул олурда юзидин Юсуф ойин дилбари.

Ул қуёш ишқидаким кўнглумга йўқтур тоқати,
 Шоми зулфидин агар жопимға етса меҳнати,
 Орази меҳриға қилсам майл эрмас ҳайрати,
 Ким эрур ҳар кимсаким, наззора қилса соати,
 Зулфи кўзларни қаро қилмоққа шоми фурқати,
 Шоми фурқат дафъиға рухсорн меҳри анвари.

Майл қилмон боғ аро гар бўлса гул ё супбули,
 Ёки гулдек юзда сунбулдек сочплгоп кокили,
 Улки, ондин ҳар дам айлармен фиғопу гулгули,
 Гулузоредр вале, савти печукким булбули,
 Ҳам гулистоп базми ичра сарвқоматлпг гули,
 Ҳам шабистоп базми пҳёсида шамъи анвари.

Раҳм қилмас потавоп кўнглум анинг зори бўлуб,
Чехра очмас кўзларимнинг ашки гулпори бўлуб,
Илтифот этмас таним ҳажр ичра беморн бўлуб,
Васлидин марҳам етурмас бағрим афғори бўлуб,
Оллоҳ-оллоҳ, бўйла офатнинг гирифтори бўлуб,
Найлагай бир меп киби зори заифи абтари.

Кўҳи дардинг заъфлиқ тап бирла чектим муддате,
Ким висол уммедидин кўнглумда эрди қуввате,
Эмди раҳм этгилки, юзлапмиш ажойиб ҳолате,
Не кўнгулда қуввате қолмиш, не тапда сикҳато,
Не қарору сабру не тобу тавоп, не тоқате,
Не кўнгул, не жопу не руҳу равон, не пайкарп.

Ул замонким, бўлдум ул ой меҳриға мойил бу павъ,
Билмадимким, бўлғусидур жонима қотил бу павъ,
Келғусидур пшқида оллимға юз мушкил бу павъ,
Айлағумдур ҳажридин майхонаи манзил бу павъ,
Соқиё, дилдорим ул янглиғ, мени бедил бу павъ,
Раҳм этиб, айлаб мапга тутқил лаболаб соғарп.

Ошнолиғ тарк этиб, чун ёр этар бегопалиғ,
Меп қила олмон саломат кўйида фарзоналиғ,
Айлайин дайри фапо аҳли била ҳамхоналиғ,
Ким маломат жомидин ҳосил этай мастоналиғ,
То бўлуб беҳуд Иавойдек қилай девоналиғ,
Ким тараҳҳум қилмаса, қилғай тамошо ул парп.

* * *

Ҳар тараф азм айлаб ул шўхи ситамкор, эй кўнгул,
Тийғи ҳажридин неча бўлғайбиз афгор, эй кўнгул,
Чун сафар айлар эди бир қатла дилдор, эй кўнгул,
Дарди ҳажрига бўлуб эрдук гирифтор, эй кўнгул,
Бўйлаким, таъриф этиб ғурбатни бисёр, эй кўнгул,
Шаҳру кишвардин малолат айлаб изҳор, эй кўнгул,
Англадинг ё йўқмуким, айлар сафар ёр, эй кўнгул,
Ваҳки, бўлдук ёна ҳажри илгидин зор, эй кўнгул.

Аҳли ишқ ичра манга дарди фироқ ўлмиш насиб,
Бу эмас дардики, они дафъ эта олғай табиб,
Ёрни ғурбат сари тарғиб этар ҳар дам рақиб,
Ваҳки, ул гул ғурақатидин ўлгуси бу андалиб,
Чун сафар асбобини омода айлабтур ҳабиб,
Бир тараф гўё азимат қилғудектур анқариб,
Ул худ айлар азм мен ҳам хастадурмен, ҳам ғариб,
Гоҳ-гоҳи бўлғасен мендин хабардор, эй кўнгул.

Эй кўнгул, сен севдинг ул ойнию бўлди улфатим,
Ким тамошосига кундин-кунга ошти ҳайратим,
Ул борур эмдию ўртар жонни доғи ҳасратим,
Шуъла гардунга чекар ҳар лаҳза сўзи ғурақатим,
Гар десам ҳамраҳ борай, заъф ичра кўптур шиддатим,
Йўқ турарга тоқату муҳликтур онсиз меҳнатим,
Не борурга қувватим бор, не турарга тоқатим,
Бизни бу ҳолатқа сен қилдинг гирифтор, эй кўнгул.

Ёр чун айлаб сафар, паймону аҳдии синдурур,
Минг алам юз захмиқ жонимга ҳар дам еткурур,
Гар десам ҳамраҳ борай, табъида шиддат билгурур,
Бормасам, ҳажри бало ўқи таиимга ёғдурур,
Ҳар бирида бир суубатдурки, жонни куйдурур,
Бормоғим йўқ мумкину турсам, фироқи ўлтурур,
Бора худ олмон, туруб ҳам, чун тирилгум йўқтурур,
Бас видоъинг қилдим, андии қолма зипҳор, эй кўнгул.

Ҳар қаёп борса, рафиқу ҳамқадамким бўлғасен
Шодмони айш ё рапжури ғамким бўлғасен,
Ноумид ўлма, гирифтори аламким бўлғасен,
Ўзпи гум қилма, азизу муҳтарамким бўлғасен,
Бил ғалимат, итларидин неча камким бўлғасен,
Сен бўлурға маҳрами рози ҳарамким бўлғасен,
Маҳрами гар бўлмасанг, хуштур бу ҳамким, бўлғасен
Итларига роздору соҳиб асрор, эй кўнгул.

Ул мусофир хайлипи итдек эришсанг хору зор,
Рапжидин жонинг наҳифу тошдин жисминг фиғор,
Қайси мавзёпики манзил айласа ул шаҳсувор,
Кеча тонг отқунча қилсанг посбоплиқ ихтиёр,
Солсанг, ўзни ичкари, гар ғойиб ўлса пардадор,
Қовса, чиқсанг — қовмаса, дарғаҳ аро тутсанг қарор,
Ногаҳони гар бўлуб толиъ мусоид бахтиёр,
Топсанг ул ой бирла сўзлашгунча миқдор, эй кўнгул.

Ҳажру фурқат апдуҳидин телбалардек чекма ун,
Мастлардек сўз адосин қилма, кўп айтиб узун,
Авло улким, оҳ ўтидин қилмасанг зоҳир тутун,
Этмасанг саргашталик дашт узра андоқким қуюн,
Боргоҳи айшида бир гўшада тутсанг ўрун,
Жанпатоийин базмиға эл маст бўлмастин бурун,
Илтимосим будурурким, барча элдин ёшурун
Қилғасен мискин Навоий дардин изҳор, эй кўнгул.

ҚИТЪАЛАР

* * *

Хўбким, йўқтур шамойил бирла ширип сўз апга,
Сайди бўлмас эл, нечаким бўлса зебо суврати.

Хилъатин зарбафт дебодип гар этсуп, бил яқин, —
Ким намудор ичрадур зарбафт дебо суврати.

* * *

Ул баҳори ҳуспнипг рухсориши деҳқони сунъ
Арғувони тўп уза айлабдурур олу гули.

Турфа кўрким, бир чамандур оразеки, даврида
Очилур олу гули, ўртада шафтолу гули.

Хусиу раънолиқ била дастори узра сончибоп,
Баҳки, шафтолу гулидур ё эрур олу гули.

Барча бир соридур, улким айлабон қаддимни хам,
Ашким этти лаъл, эрур деклай уза долу гули.

* * *

Шаҳ лутфи гарчи бўлса кўп қобил, топар нашъу памо,
Беважҳдур, бу нуктага ҳар кимсаким диққат тутар.

Гарчи қуёштин парвариш олам юзига омдир,
Саҳрода қумғоғу тикан, бўстонда савру гул бутар.

* * *

Эй Навоий, сўз ила онча гуҳар сочтингким,
Баҳру кон кирди қаро ерга сенинг килкингдин.

Бирига, ё ўниға, ё юзига, мингига,
Дегай эл найлагай ортуғ эса эллик мингдин.

* * *

Улки, ифлосдин аёғинда
Кафш йўл азми чоғи йўқтур онипг,

Шукр қилдик боқиб бирав сори,
Ўи юрурга аёғи йўқтур онинг.

* * *

Эй Навоий, олам аҳлида тамаъсиз йўқ киши,
Ҳар кишида бу сифат йўқтур, анга бўлғай шараф.

Сен агар тарки тамаъ қилсанг, улуғ ишдур буким,
Олам аҳли барча бўлғай бир тараф, сен бир тараф.

* * *

Навоий, тамаъ тухмини сочма кўп,
Риё ашкидин анга сув очма кўп.

Амал мазраъин эккали берма ер,
Ҳавоу ҳавас хирманин елга бер.

* * *

Ниҳопи игна сончар ёрлардин
Адуваш новакафканлар кўп ортуқ.

Мувофиқшева эолим дўстлардин
Мухолифтаб душманлар кўп ортуқ.

* * *

Бийик ҳимматлик элга арёи ҳол эт,
Замири нурпош элдин суол эт.

Ўи бор абри баҳори гавҳарафшон,
Чоқин ҳам олам аҳлига зарафшон.

* * *

Розни асра, чунки фаш эттинг,
Япа нинҳон бўлурни қилма ҳавас.

Кўнглунг ичра нафас кабидур роз,
Қайтмас, кимсадин чу чиқти нафас.

* * *

Биравким хирадманднинг нуктасин
Ўулоғига олмас, на нуқсон мунга.

Навоҳирни термак анга саъб эса,
Эрур сочмамағлиғ худ осон мунга.

* * *

Агар подон маҳалсиз ҳарзаким айтур, далир айтур,
Ўлоққа ёқмаса, маънига танбиҳ айламак бўлмас.

Эшак савти каломуллода келди апкарал асвот,
Онинг савтига тақрибу таҳоши истамак бўлмас.

* * *

Чу разл ҳавсаласиздур, не тонг, агар ногаҳ
Етишса мукпат анга, аржуманд тутқай ўзин.

Чу боиси нисён эрур ажаб эрмас,
Ки жоҳ они чу маст айлагай, унутгай ўзин.

* * *

Совуқда қочибон ўт шуъласидин,
Тезак дуди сари қилмоқдур оҳанг.

Киши зуҳд ичра майдин тавба айлаб,
Нашот андин хаёл айлаб емак банг.

* * *

Ҳикмат аҳли шоҳни дарёга ташбиҳ эттилар,
Қим ҳам андин кўп зиёнлар элга, ҳам кўп суд эрур.

Гаҳ топар ғаввос бир соатда юз дурри самин,
Гаҳ наҳанг оғзида юз ҳасрат била нобуд эрур.

* * *

Хўб экан чоғдаки мустағни эдинг, келмас эдинг,
Ўтти чун хўблугунг жавр манга еткурма.

Кўп келур вақту оз келмакинг эмгатти мени,
Оз келур вақтда кўп келмак ила ўлтурма.

* * *

Кўп олтун, кумуш сори қўл сунмоғил,
Ки тутсанг кафингии қаро ранг этар.

Кўнгулда доғи майлини асрама;
Ки кўнглунгни доғи ҳамул ранг этар.

* * *

Аҳли маъни гуруҳида зиңҳор
Ҳеч ор айлама гадолиғдин.

* * *

Ким буларға гадолиғ ортуғдур;
Аҳли суратқа подшолиғдин.

* * *

Юә туман нонок әрдин яхшироқ
Пок хотунлар аёғининг изи.

Лут ўғлип кўрки солди тийралик
Динға нафс илгида табъи ожизи.

Даҳр аро ёқти саёдат машъалин;
Покравлиқтин расулуллоҳ қизи.

* * *

Чуп мапга лутф ётти шаҳ девонда муҳр,
Бу әди әлдип қуйи муҳр урмоғим.

Ким ғурури нафси саркаш манъиға;
Барчадин бўлғай қуйи ўлтурмоғим.

Чун шикасти нафс ҳосил бўлмади,
Мундин ўлди муҳрни синдурмоғим.

* * *

Ўаҳон гапжиға шоҳ әрур аждаҳо,
Ки ўтлар сочар қаҳри ҳангомида.

Анинг коми бирла тирилмак әрур,
Маош айламак аждаҳо комида.

* * *

Кимгаким қилдим вафо, ваҳким, жафо подош әди,
Олам аҳлида вафо мавжуд әмас беиштибоҳ.

Орау қилдим вафо аҳлин кўрай деб, топмадим,
Хоҳ воҳид, хоҳ фосиқ, хоҳ сойил хоҳ шоҳ.

Тонмоғидин ноумид ўлғопда ақли хурдабин,
Истабон худбин мени кўзгуга қилди рўбароҳ.

Бевафолар орави янглиғ тониб кўзгу анга,
Ҳар нечаким аҳтиёту саъй ила қилдим нигоҳ.

Кўрмадим невчунки тийра әрди кўзгу, негаким
Ҳам вафосизлар ғамидин баски тортиб әрдим оҳ.

* * *

Башар хайли апга мажбул эрурлар,
Ки бўлғай ҳар бир ўз оллинда маҳбуб.

Ажаб йўқ неча қилса помулойим
Кишига келса ўз маҳбубидин хўб.

Ва лекин лозим эрмас буки бўлғой,
Анинг марғуби доғи элга марғуб.

Ҳам андоқким киши фарзанди бўлғой,
Неча мапқуб эса оллинда матлуб.

Кишига айта олғайму ки бўлсун
Санга ҳам ёру матлуб ушбу манқуб.

Ҳунар аҳли ани дегилки бўлғой,
Ўзини қилса ўз оллида маъюб.

Чу ўз айбиға воқиғ бўлди айбин,
Начук қилғай ҳунар ўрпига маҳсуб.

* * *

Фалонға ажаб ҳол эрурким халойиқ,
Не қилса алар бирладур можароси.

Сола олмас эл ошиға бир нахуд, гар,
Тузилмас анинг бирла ул эл ароси.

Қазон йўқки ул анда кафлиз эмастур,
Ки бўлсун юзига қазонлар қароси.

Сафих золим ила бўлма хон уза ҳамдаст,
Муносиб ўлмади ит чунки ҳамтабақлиққа.

Ўзунга аблаҳи подонни айлама ҳамроз,
Ки яхши эрмас эшак доғи ҳамсабақлиққа.

* * *

Бордилар ёмгур дуосин қилғали аҳли риё,
Мен ниёз аҳли эдим, даъво қумайтин сурмадим.

Ёмгур иккидур: бири маъҳуду ул бир кўз ёшим,
Кўз ёшим йўқ эрди то ул ойға кўз олдурмадим.

Тепгри ёмғур бермадиким, сўзсиз эрди талаб,
Манга кулгу келди, ашким ёмғурин ёғдурмадим.

* * *

Юқори ўлтурурни ким тиласа,
Кишилиқдин ани йироқ билгил.

Ўлтурур сафда юқориликдин;
Ўлтурур сафда яхшироқ билгил.

* * *

Нокасу ноқинс авлодин киши бўлсун дебон;
Чекма меҳнатким, латиф ўлмас касофат олами.

Ким кучук бирла хўдукка печа қилсанг тарбият;
Ит бўлур, доғи эшак, бўлмасалар асло одами.

* * *

Тавозўъ яхши, аммо яхшироқдур,
Агар даъб этса ани аҳли давлат.

Эрур ҳам афв хўбу хўброқ ул;
Ки зоҳир бўлғой эл топқонда қудрат.

* * *

Ато ҳам турфа ишдур турфaroқ бил;
Агар йўқтур анинг ёнида миннат.

Ҳаким инсони комил дебтур ани;
Ки бўлғай зотида бу неча хислат.

* * *

Ажал чун муқарардур ўлмак учун, бас тамаъдин
Недур юз ғам, ўтиға куйдурмак ўзни.

Чу туғмоқдур ўлмак учун, бас не яъни,
Ўлардин бурун ҳар дам ўлтурмак ўзни.

* * *

Уч кишидин уч иш ёмон кўринур;
Сапга арз айлай аҳли дунёдин.

Шоҳдин тундлуғ, ғаппдин булх,
Молға майлу ҳирс донодин.

* * *

Опа ўрнии ато тутмас ўғилга,
Ки мумкиндур ўгил бўлмоқ асосиз.

Масиҳо бирла Марямдип қиёс эт,
Ки имкон йўқтурур бўлмоқ аносиз.

* * *

Гулшан аро гул хади агар йўқ,
Гул бас кишининг тарабфизойи,

Гар доларух хитойи апда
Топилмаса лолаи хитойи.

* * *

Яхши хотуплар сафои зуҳдидин
Олам ичра гар ёруғлуқ бўлса фош,

Йўқ ажаб, чуиким араб алфозида
Истилоҳ ичра муанназдур қуёш.

* * *

Бу юрушда ики улоғим бор,
Лек бормен сипоҳилиқда яёқ.

Ики шатранж отидек бириси
Кўтара олмай ўз еридин аёқ.

Чопса шатранж хонаси хатидин;
Секримаклик аларга беҳад шоқ.

Бири ранги қародурур, бири бўз,
Қаро ердур доғию бўз туфроқ.

* * *

Турфа иш кўркам, фалон ҳар вақтким, қилғай намоз,
Анда бир иш ғайри номашруъ зоҳир бўлмағай.

Гар қиёму гар қироат гар рукуъу гар сужуд;
Ҳар не қилғай бири ўз еринда содир бўлмағай.

Бўлмағай ҳозир жамоатқа вале ёлғуз доғи;
Қилмағай то бир жамоат апда ҳозир бўлмағай.

Бовужудким, жамоат айлагайлар барча ҳазл,
То имомат қилмағай осуда хотир бўлмағай.

* * *

Фалон котиб ар хатни мупдоқ ёзар;
Бу мапсабдин апи қўпормоқ керак.

Юзип помасидек қаро айлабон;
Қаламдек бошип доғи ёрмоқ керак.

Қародип қароға берибон улоқ;
Қаламравдин апи чиқормоқ керак.

* * *

Қиблатул-куттобким, дерлар апи Султон Али,
Қим қазо қилки масаллик хомаси ёзмас ғалат.

Қайси қитъаминики ёзди борди андин шеърлик;
Эл солурлар жузвдонғаким эрур бир қитъа хат.

* * *

Ул турфа қуш ҳавосида кўз тўкти дурри ашк,
Жон ёйди риштасин анга айлаб ҳавойи қайд.

Лекин гар инжу сочса киши дона ўрниға,
Товуспи қачоп қилур ўргамчи доми сайд.

* * *

Қийиб самур ила киш қилма асру раъполик,
Ипак либос ила тутма ғурур жоми тўло.

Тийиппинг ўз туки-ўқ бўлди жониға офат,
Фарисапинг паридин келди ўз бошиға бало.

* * *

Ҳикмат аҳли оллида совуқ сифат йўқ кимсада,
Субҳи козибдек маҳалсиз айлагон кулгу киби.

Лек мундин кўп совуқдур ашк тўкмак зўр ила,
Дай елида қатра-қатра муз томизғон сув киби.

* * *

Қаноат гўшасин тутқилки, чуп анқо бу даъб этти,
Анга қушлар ичинда қурб Қофида нишимандур.

Чу парвори товугнинг оғзи тинмас туъмадин гарчи,
Ўлар охир анга аввал катак зиндоии маскандур.

* * *

Ўйла ғарқи майдурурлар халқ бу давр ичраким,
Шарънинг айнул-ҳаётидин асар мафҳум эмас.

Ул сифатким, баҳрнийг аччиғ суйида баъзи эл,
Топилур дерлар чучук сув ҳам вале маълум эмас.

* * *

Умрии аблаҳ кечуруб ғафлат ила,
Пукта ўрнигаки тортар харрос.

Бир ашакдурки, тағофул юзидин
Дилғай изҳор паёпай аррос.

* * *

Замона хўбларининг висоли шарбатидин;
Павоиё, тилабон ком кўп чучутма мазоқ,

Ди ҳар пиёласи зимнида коминг эткай талх;
Сипеҳр тутқусидур юз тағора заҳри фироқ.

* * *

Шаҳо, эл жавҳари жонин чиқординг,
Жавоҳир ҳирсидин бедод этиб фош;

Чу ўлгунгдур не осиг тўкмак они
Мазоринг узра андоқким, ушоқ тош.

* * *

Қарилар хотири нозикдур, эй тифл,
Шикастидин қилиб ваҳм, ўлма густох.

Унуттунгмуки атфол ўйнағонда,
Синар оз майл кўргондин қуруқ шох.

* * *

Не толиъдурки, ҳар кимпи десам ёр,
Манга ул оқибат бўлур бадандеш.

Бировдур гар апи десам кўзумсен;
Чекар мужгон киби қасдимға юз неш.

* * *

Поклар жони бўлур озурда тазвир ашкидип;
Кўзу рухсори иечукким, заиг тутқай нам била.

Ростлар кўйглипи айлар тийра подон ёвадип;
Шамъни ул навъким, жоҳил ўчургай дам била.

* * *

Сахий улдурки, навъи базл қилғоли,
Агар худ суфра ичра бўлса нои.

Ким ул чодир кўмочидек етишгай
Гадо уйига кўзлардин ниҳони.

Фалакдек йўқки, аввал жилва бергай
Қўёшининг қурсидек оламга они.

* * *

Тўини зарбафт айлабон хиффатдин учқон ҳар тараф;
Йўқ ажаб гар бор эса дунё матои ком анга.

Ул чибинким, кўзга олтун янглиғ ишнор хилъати,
Кўнраки билким, пажосат узрадур ором анга.

* * *

Навоий, тилинг асрагил эинҳор,
Десангким, емай даҳр ишидин фусус,

Назар қилки, ўқ оғзи тилсиз учун,
Қилур тожварлар била дастбўс.

* * *

Неча тожвардур кесарлар бошин,
Чу ҳангомсиз пағма тортар хурус.

* * *

Лаим фарқиға иқбол тожини қўймоқ,
Яқинки, бўлғусидур мужиби азоби анинг.

Нутуқчи бошиға шупқор тумоғаси тонг эмас,
Ки бўлғуси сабаби ранжу изтироби анинг.

* * *

Бийик мақомлиғ эл тифл экапда ҳам бўлмас,
Ки тийра қилгай они жаҳлу зулмат аҳли тили.

Қамар чароғи агар бўлса барча бир кечалик,
Не навъ ўчургай они шабпарак қаноти ели.

* * *

Юзига асли ёмоннинг кўп очма гулшани хулқ,
Сияҳ гилемга албатта меҳр айлама ғош,

Ки қилмади гул иси бирла тоза руҳ жуал,
Қуёш чароғига парвона бўлмади хуфғош.

* * *

Чу душман ўлди қадимий зиёпидип ҳазар эт,
Агарчи нутқи равонбахши жонга роҳат эрур.

* * *

Сув бирла ўт аро зиддият ўлди чун азалий,
Агар ҳаёт суйидурки, ўтқа офат эрур.

* * *

Биқор гавҳарию ҳилм маъдани бўлакўр,
Десапнки, қилгай итоат санга гадо ила шоҳ.

Бу шева тоғда зоҳирдурурки, даврондин
Қачонки тафриқа етти улусқа бўлди паноҳ.

* * *

Бийик мақомига улким тилар сабот керак,
Ки эгриликни қўюб, тузлук айласа қонун.

Туз ўлса соясида эл тиниб манор киби,
Сипеҳр уйида турар қарнлар нечукки сутун.

* * *

Гар эгридур ёғибон ўқу боғланиб бўйни,
Бўлур қабақ йиғочидек беш-ўнча кунда пигун.

* * *

Хиромон сувда сойир бўлмоқу учмоқ ҳаво узра,
Ажаб эрмас қачонким, роствалиқ қилса озода.

* * *

Широр айлаб бу ишни кема тийри, кўрки, сув узра
Хиром айлаб ҳавога бодбондин солди сажжода.

* * *

Таваккулни улким қўюб хотирига.
Тушар шоҳ оллинда қуллуқ ҳавоси,

Насибии аниги бир аёқ ош эрур бас,
Агар ганжи Қоруи эрур муддаоси.

* * *

Биравким, бўлур бир аёқ ош учун қул,
Юзига керактур ҷазонинг қароси.

* * *

Қимки махлуқ хизматиға камар
Чуст ётар — яхшироқ ушолса бели,

Қўл қовуштурғуча бу авлодур,
Қи анинг чиқса ёғни, синса али,

Чун хушомад демакки бошласа кош,
Қим тутулса дами, кесилса тили.

* * *

Қамол ёт касбким, олам уйидин
Санга фарз ўлмағай ғамнок чиқмоқ.

Жаҳондин нотамом ўтмак биайниҳ,
Эрур ҳаммомдин нопок чиқмоқ.

* * *

Биравким жабҳасида чин эрур, тута олмас
Мурод шоҳидининг соидини коми била.

Агарчи ғаннида соҳиб камол эрур сайёд,
Қачон балиғ тута олғай сув мавжи доми била.

* * *

Қулоқда асра гаронмоя сўзнию фикр ёт,
Қи дурсиз ўлса не бўлғусидур садаф ҳоли.

Сўзупғни доғи кўнгул ичра асрағилким, ҳайф,
Қим ўйла дуржни гуҳардин ётгасен холи,

Бу дуржу икки садафни тўла дур ётганга
Зиҳи улувви гуҳар, балки гавҳари олий,

* * *

Не раҳравики, тожи ҳидоят бошидадур,
Йўқ бок анга ҳаводиси афлок тошидин,

Ҳудҳудки, қўйдилар азалий тож бошига,
Тушгайму жола ёғқон ила тож бошидин,

* * *

Ҳиммат аҳлики эрур тузлук аро сарв кибӣ,
Даҳр бўстонида сарсабздуру озода.

Улки, сув янглиғ эрур пастниҳоду кажрав,
Чекиб афғон анга тинмаслиғ эрур омода,

* * *

Эй Навоий, кишига берма кўнгул,
Агар ул ҳурдурур йўқса пари,

Васли нафъи буки чеккайсен жон,
Ўлтурур лек фироқи зарари,

РУБОННЛАР

Йўқ даҳрда бир бесару сомон мендек,
Ўз ҳолига саргаштау ҳайрон мендек.
Рам кўйида хопумон вайрон мендек,
Яъники, алохону аломон мендек.

* * *

Бераҳмдурур оламу волим афлок,
Бемехрдурур апжуму даврон бебок.
Қай сарви чамапни, жилва қилди чолок,
Ким ерга тўкулмади печукким хошок.

* * *

Зоҳид сену ҳур, манга жопопа керак,
Жаппат сапга бўлсуи, манга майхона керак.
Майхона аро соқию паймона керак,
Паймона печа бўлса тўла ёна керак.

* * *

Ўлсам ясаманг мунда мазоримни менинг,
Юклаб элитинг жисми фиғоримни менинг.
Ўтру чиқориб аҳли диёримни менинг,
Кўйида қўюнг тани назоримни менинг.

* * *

Кўксумни жафо тиғи била ёра қилинг,
Кўнглумни чиқоринг доғи юз пора қилинг.
Ҳар порасини бир сори овора қилинг,
Ишқим ўтига бу навъ ила чора қилинг.

* * *

Тоғ ичра ажаб шоҳдур ул шефта ҳол,
Ким топса булоғи суйи апдоққи зилол.
Боши уза чатри салтапат ҳар янги тол,
Сув ичғали жоми айши бир эски сафол.

* * *

То даҳрдурур, даҳр уза султон бўлғил,
То олам эрур, олам уза хон бўлғил,
Даврон элининг жисмида ҳам жон бўлғил,
Ҳам жонлариға мояи дармон бўлғил.

* * *

Ёшунғон эмиш қаро булутқа моҳим,
Гардунни совурмоғлиқ эрур дилхоҳим.
Қирмиш қаро туфроққа қуёшдек моҳим,
Певчун қаро қилмасун қуёшни оҳим.

* * *

Жоҳилки, ҳасад бўлғай анинг жаҳлиға зам,
Нур эл кўзидин англаса ўз кўзида кам,
Кўзларни олишмоққа чекиб тиғи ситам,
Эл кўзини ҳам ўйғаю ўз кўзини ҳам.

* * *

Гурбатға тушуб заифу бемор ўлдум,
Дарду ғаму меҳнат илгида зор ўлдум,
Сартосар ажал тошидин афғор ўлдум,
Сенсиз не балоларға гирифтор ўлдум.

* * *

Хуштур бўлсақ, иковлон ҳамдам сену мен,
Бир-бирга десак, етушса ҳар ғам сену мен,
Бўлсоқ бор эсак ҳарамға маҳрам сену мен,
Муғ дайри аро бўлса ватан ҳам сену меи.

* * *

Эй боди сабо, агар ҳаво айлагасен,
Гулшанға етарни муддао айлагасен,
Сарв оллида ер ўнуб дуо айлагасен,
Гул қошида қуллуғум адо айлагасен.

* * *

Жонимға қилур жавру жафо ёр асру,
Қим ёр ичида жавру жафо бор асру,
Бўлдум чекибон жавру жафо зор асру,
Мен жавркашу ёр жафокор асру.

* * *

Чун лола тўкулди лолагун жом ичма,
Гул фасли туганди майи гулфом ичма,

Жавзода чу тутти меҳр ором ичма,
Кўн бўлса зарурат ўлмайн шом ичма,

* * *

Ҳам жисмиигга заъф бўлса жопим садқа,
Ҳам жонингга жисми нотавопим садқа,
Сарвингга шикаст ўлса равоним садқа,
Йўқ-йўқки, сапга жопу жаҳоним садқа.

* * *

Ё қошифи асрори ниҳон бўлса киши,
Ҳаллоли рамузи осмон бўлса киши,
Ё ошиқи зори потавоп бўлса киши,
Девонау расвойи жаҳон бўлса киши.

* * *

Гул зикрип эшитурмепу йўқ гулдиш асар,
Бу бог эшигидин истарам онча гузар.
Қим топмаса гул жамолидии баҳра назар,
Бори исидин етса димогимга хабар.

* * *

Ҳар лаҳза кўпгул ғамингга маҳзун бўладур,
Маҳзунлуги лаҳза-лаҳза афзун бўладур,
Савдо анга юз ончаки, мажнун бўладур,
Юз мунча десам ҳам не ажаб чун бўладур.

* * *

Эй боди сабо, айласанг ул сори гузор,
Жон бирла кўпгулпи топшурай олгач бор.
Кўнглумпи итига тўъма қилғил зинҳор,
Жонимни доғи аёғига айла нисор.

* * *

Эй жисм, анинг кўйини пайдо қилакўр,
Эй кўпгул, ўшул кўйни маъво қилакўр,
Эй кўз, сеп онинг юзини тамошо қилакўр,
Эй ашк, опинг кўйи сори оқилакўр.

* * *

Элдин қочиб улки, тутса тоғ ичра қарор,
Совуғда ери бу тоғнинг жавфида ғор.
Исигда макони апдаким ётмиш қор,
Олам элининг шаҳлигидин бор анга ор.

* * *

Андип бериким, қошимда ёрим йўқтур,
Ҳижронида жуз нолаи зорим йўқтур,
Дашт узра қуюп киби қарорим йўқтур,
Саргапталигимда ихтиёрим йўқтур.

* * *

Маҳбубдурур гулу висоли матлуб,
Кўрмак али гулбун узра билгил маҳсуб,
Базм ичра узуб кетургаи эрмас марғуб,
Ул павъки мажлис ичра ўлган маҳбуб.

* * *

Ул кўзки, даме бўлмади, соғ, эй қарокўз,
Қонимдин ичар мудом аёғ, эй қарокўз,
Билмонки эрур анга қароғ, эй қарокўз,
Ё маст эди қўйди тоза доғ, эй қарокўз.

* * *

Жоибахш лабинг чашмаи ҳайвонму эмас,
Ҳажридин ониг ичим тўла қонму эмас,
Ҳар қатраи қон лаъли Бадахшонму эмас,
Ҳар пораи лаъли жавҳари жоиму эмас.

* * *

Гар ошиқ эсанг меҳру вафо қилма ҳавас,
Дард истау дафъиға даво қилма ҳавас,
Ҳижрону висол мутлақо қилма ҳавас,
Дилдорингдин ғайри ризо қилма ҳавас.

* * *

Маҳбубқа эътимод қилмоқ бўлмас,
Андии талаби мурод қилмоқ бўлмас,
Кўзиниғ қаросин мидод қилмоқ бўлмас,
Гар бўлса битик савод қилмоқ бўлмас.

* * *

Ҳам савмаа купжи шайхи таррорға бас,
Ҳам шайх юзи зоҳиди хушёрға бас,
Ҳам дайрда мастлиғ мени зорға бас,
Ҳам муғбача васли жони беморға бас.

* * *

Ғурбатда ғариб шодмон бўлмас эмиш,
Эл анга шафиқу меҳрибон бўлмас эмиш,

Олтун қафас ичра гар қизил гул бутса,
Булбулға тпкандек ошён бўлмас эмиш.

* * *

Ул дурри самиики, бор эди кўзума ёш,
Айларда ажал анга жафо расмини фoш.
Ғам тирноғидин қилиб қароғимни харoш,
Яшурғай эдим они кўзум уйида кош.

* * *

Не мижмардур, тўла ахгар вале ул мижмар андоми,
Эрур сунъ илгидин гоҳе мусаддас, гаҳ мусаммав ҳам.

Чиқар равзапдин ахгари дудию бу турфаким, опвнѣ
Ўтиға дуд йўқтур, мижмариға балки равзан ҳам.

Ўту мижмар дема, бор ул садафким, дурларин оиниѣ
Уюрди қонға даврони мушаъбат чархи пурфан ҳам.

Агар бу павъ эмас, бас не учун бармоқ кучи бирла
Бўшар жисми, оқар қони, анга мажруҳ ўлуб тан ҳам.

Нечаким табъи поридур ва лекин меъда пориға
Берур таскин, мунунг иафъин тонибмен воқиан мен ҳам.

(Апор)

ФАРДЛАР

* * *

Ўқ баҳридин яна тамаъи ком тутмайин,
Ўим қатра сув томизмас, эл оғзин қурутмайин.

* * *

Типдурур бою чигойни ҳокими равшанзамир,
Ёрутур обод ила вайронани меҳри мунир.

* * *

Не сафо лофий урар ҳиндуи оташдони,
Уй ёрутмас кўсов, ўн қатла ёрутсанг они.

* * *

Маст муғ дайри риёи хилватимдин яхшироқ,
Ёшурун исёи зоҳир тоатимдин яхшироқ.

* * *

Ранжкаш бўлким, чу тортар чуғз вайрон ичра ранж,
Аждаҳодии бийми йўқ, аммо эрур уммеди ганж.

* * *

Эл ичра, эй ҳасуд, сени қилди ҳақ залил,
Ўим ноҳақ элга зидсену ҳақ молиға бахил.

* * *

Халиқ ўлғоп сахийдин элга бўлди икки бахшойиш,
Ҳам аҳсонидин оройиш, ҳам ахлоқидин осойиш,

* * *

Ёлғоп демакда тажриба аввалғи субҳ бас,
Ёлғоп нафас чу ўлди, қорорди ҳамул нафас.

* * *

Аблаҳ опи билки, оламдин бақо қилғай тамаъ,
Аҳмоқ улким, олам аҳлидин вафо қилғай тамаъ,

* * *

Истасангким, кўрмагайсен бевафолнг, эй рафиқ,
Ўқилма олам аҳли бирла ошнолнг, эй рафиқ.

* * *

Жаҳон аруси учун, эйки, осру толпиндинг,
Ўчачон анинг бошинди кечтинг, ул замои тиндинг.

* * *

Улки, санга элди эрур айбгў,
Элга доғи сеиди ўлур айбжў.

* * *

Киши айбинг деса, дам урмағилким, ул эрур кўзгу,
Чу кўзгу тийра бўлди, ўзга айбинг зоҳир айларму.

* * *

Киши айби юзига қилма изҳор,
Таҳаммул айла ўз айбингга зинҳор.

* * *

Ўқитиқ кўнглунгдин оқти халқ ёши,
Ўки ёвғур бонсидур ёда тоши.

* * *

Бу кун насими фироқи менинг сари эсти,
Ўки жонни елга бериб, васл риштасин кести.

* * *

Ноз ила аввал мени фаришта қилдинг,
Эмдикп, топтим фариб — шифта қилдинг.

* * *

Мен сипуқ, кўнглум сипуқ, сабрим уйи худ ерга паст,
Билмагай ҳолим шикастин кўрмаган мунча шикаст,

* * *

Тамаъ этма, кўп ўлса эл моли,
Ўқўрмайин ҳақ хазинасин холи.

* * *

Ётар чу ризқинг, агар хорадур ва гар ёқут,
Ўзунгга юклама апдуҳ тогин, истаб қут.

Мурувват барча бермақдур, емак йўқ,
Футувват барча қилмоқдур, демак йўқ.

* * *

Такаллуф эрур тапға фарсудалиқ,
Анипг таркидур жопға осудалиқ.

* * *

Музаввир макр бўлди муъжиби қайд,
Начукким, тулку лаъби боиси сайд.

* * *

Қотик эл жисмидин анбурлар олмай нақд эмас восил,
Қи тоғни пора-пора қилмайин, лаъл ўлмади ҳосил.

* * *

Авлиё поясиға дур етмак,
Топмаса шукру топса базл этмак.

* * *

Базл ҳайвоивашлар илгидип агар истар кўнгул,
Уйладурким, орзу қилғай бўғу шохида гул.

* * *

Элни хор айлаган тамаъ билгил,
Доймо азза манқанаъ билгил.

* * *

Кўнгулга футур ўлмайин, роз очилмас,
Садаф гар бутун бўлса, гавҳар сочилмас.

* * *

Ғофил ўлма, назардип итса аду,
Шамъ ўчургонда, ел кўрунурму.

— * * *

Юқар ёмоилиғ ангаким, кирар ёмон эл аро,
Кўмур аро илик урғон қилур илгини қаро.

* * *

Фориғ элдур анда бори қондадур,
Ким бу даврондадурур дармондадур.

* * *

Дунёу уқбо иккиси жамъ ўлмас, эй рафиқ,
Кимки икки кема учини тутар, бўлур ғарик.

МУНДАРИЖА

Тузувчидап.	5
Ғазаллар.	9
Мухаммас.	
Мусаддаслар.	78
Мусаммап.	
Қитъалар.	
Рубойлар.	
Чистон.	78
Фардлар.	

На узбекском языке

САД УЗБЕКСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

АЛИШЕР НАВОИ

ДРУГА Я НЕ НАШЕЛ

Газели

Тaqрiзчи Наим Норкулов

Редактор А. Шаропов

Рассом А. Амиркулов

Расмлар редактори В. Немировский

Техн. редактор Т. Смирнова

Корректор У. Сайдуллаев

ИБ № 3748

Босмахонага берилди 18.05.87. Босилишга рухсат этилди 23.03.88. Формати 84×108¹/₃₂. Босмахона коғози № 1. Оддий-янги гарнитура. Юқори шартли босма л. 41.16. Шартли кр.-оттиск. 41.16. Нашр л. 18,1. Тиражи 60000. Заказ № 12. Баҳоси 1 с. 80 т. Шартнома № 43—87. Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти. 700129. Тошкент, 1-вой кўчаси, 30.

Ўзбекистон ССР нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитети «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-босмахонаси. Янгийўл, Самарқанд кўчаси, 44.